

Madras University Malayalam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRALA

DR. C. ACHYUTA MENON.

H-360

Madras University Malayālam Series No. 8.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRAḶA

C.ACHYUTA MENON,

PRINTED BY
THOMPSON & CO., LTD.,
MADRAS.

KĀLI-WORSHIP IN KĒRALĀ

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

VOLUME I

BY

CHELNAT ACHYUTA MENON,

B.A. (Madras), PH.D. (London),

Head of the Department of Malayalam,

University of Madras.

UNIVERSITY OF MADRAS.

1943.

Price Rs. 5

PREFACE

It is with a sigh of relief that I pen these few lines by way of introduction at the conclusion of my investigations extending over several years on the subject of Kālī Worship in Kēraḷa. It is only after I started the work that I realised the magnitude of the task and the difficulties of collecting materials therefor. There is hardly a Hindu community or a village in Malabar that does not worship Kālī in one form or other, or own a shrine dedicated to the Mother Goddess. Though the cult is so universal most of its ritualistic and mystical aspects are known only to a privileged few who will never share them with others even for life. This mysterious veneration extends also to the literature that has grown over the cult and has consequently crushed the enthusiasm of many a scholar for years. These men are apparently not aware that the treasure that they have been concealing for ages is rusting on the archives of the Oriental Section of the British Museum¹ for any scholar to lay his hands upon.

The present work is divided into two parts. In Part I, I have made a general survey of the whole cult from the cultural standpoint in its various aspects, such as, the evolution of the Kālī temple, the influence of the cult on the political evolution of Kēraḷa and its martial traditions, its primitive outlook, Aryan influence on the indigenous cult, different conceptions of the Mother, the merging of Kaṇṇaki into Kālī, the ritualistic literature called "Tōṛṛams"² and "Pāṭṭus"³ it has developed. I do not propose to dilate more on these topics as they are discussed fully in Volume II of the work which is written in English for the benefit of non-Malayāḷi readers.

1 My readers can very well imagine my surprise when I discovered there a palm leaf manuscript and an incomplete printed version of *Dārukavadham-Kaḷampāṭṭu*, during my sojourn there.

2 This is not the *tādbhava* of *stotra* as commonly supposed. It is, on the other hand, the substantive of the verbal root *Tōnnuka*—to think and to get inspired. *Ezuttaccan* has used it in that sense in his *Adhyātma Rāmāyaṇam* "Rākṣhasarāja ninakku Tōṛṛam baḷāl." It therefore indicates that these are inspired songs. The word "Tōṛṛu" also means "create."

3 Songs, because they are sung.

Part II consists of the various specimens of songs used for the rituals such as Pāṇa⁴ and Kaḷam Pāṭṭu⁴ usually performed to propitiate the Mother. At the end, Badrōlpatti-Kiḷippāṭṭu which stands apart as pure literature has also been added to indicate the culmination of the gradual development of this kind of literature in which the theme is the same throughout, viz., the birth of Kālī from the forehead of Śiva and her encounter with the Demon Dāruka ending in the latter's death. This is the first time that this notable work appears in its complete form.⁵

It now remains for me to acknowledge my obligations to different ladies and gentlemen who have helped me in this undertaking by securing the necessary manuscript material and collecting information on various topics. The list is too long to be included in this prefatory note; but the following names, however, deserve special mention: the late Changalott Kuruppassan, late Y. Devaki Amma, B.A. (Hons.), late M. Udaya Varma of Mankada Palace, Messrs. P. Kuttakurup, T. Eachara Kurup, A. D. Harisarma, and Sry. M. P. Bhadramma, B.A. (Hons.).

Mr. P. Krishnan Nair, Siromani, Junior Lecturer in Malayālam, has rendered unfailing assistance in seeing the work through the press. Mr. C. K. Appukutty Guptan, Research Scholar of the Department prepared the index and bibliography. I am specially thankful to Mr. T. Eachara Kurup for his portrait of Kālī that appears as the frontispiece and other sketches. He has boldly defied tradition and convention in preparing the former.

Last but not least, I thank the University authorities for sanctioning the publication.

UNIVERSITY OF MADRAS.
17th September 1943.

C. ACHYUTA MENON.

⁴ Vide my article on the Histrionic Art of Kēraja, *Annals of Oriental Research of the University of Madras*, Vol. 4, pt. I.

⁵ The Travancore Government published it some years ago under the editorship of Mahakavi Ullur. The present edition can lay claim to better textual accuracy.

ഉള്ളടക്കം

ഒന്നാം ഭാഗം

	പുറം
1. കേരളത്തിലെ കാളീസേവ (സമഗ്രനിരൂപണം) ..	1— 4
2. കാളിയും കാവും ..	5— 6
3. കാവ് ..	7— 9
4. കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തര പരിഷ്കാരവും ..	10—13
5. ചുറ്റമ്പലം ..	14—17
6. ശ്രീകോവിൽ ..	19—20
7. കാവുവട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തട്ടകം ..	21—24
8. ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉത്തരയ്ക്കും ..	25—28
9. കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം ..	29—32
10. കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം ..	33—35
11. പൂരങ്ങളും അതോടുകൂടി നടക്കാറുള്ള- അപരിഷ്കൃത നടവടികളും ..	36—52
12. അമ്മയുടെ പ്രീതിയ്ക്കായുള്ള ആരാധനാ- രീതികൾ ..	53—65
13. താണജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ ..	66—70
14. സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ ..	71—87
15. ആയുസങ്കല്പങ്ങൾ ..	88—97
16. സാഹിത്യം ..	98—99
17. കാളിപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും ..	100-132
18. ഗ്രന്ഥനാമസൂചി ..	133—134

ഉള്ളടക്കം

രണ്ടാം ഭാഗം

		പുറം
1.	പാഠ ..	1— 6
2.	പാഠത്തോറം അഥവാ കാളിനാടകം (വാഴ്ച) ..	7— 10
3.	പാഠത്തോറം (കഥ) ..	11— 44
4.	പന്തലലങ്കാരം ..	45— 48
5.	ഏകദിനവാഴ്ച ..	49— 51
6.	ഭാരതകന്തോറം ..	52— 68
7.	നിറങ്ങൾ ..	69— 70
8.	വാഴ്ച ..	71
9.	കളംപാട്ട് ..	72— 73
10.	ഭാരതവധം ..	74— 221
11.	വാഴ്ച ..	123—127
12.	കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ ..	128
i.	നിറം—(ഏകതാളം) ..	129
ii.	വാഴ്ച—പന്തലമാളി ..	130—131
iii.	വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട് ..	132
13.	ഭോരാൽപത്തി (ആമുഖം) ..	133—137
14.	ഭോരാൽപത്തി (കിളിപ്പാട്ട്) ..	138—200
15.	അനുബന്ധങ്ങൾ, പദാത്ഥവിശേഷസൂചി ..	201—221

—

Kāli-Worship in Kērala

Part I

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

ഒന്നാം ഭാഗം

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ.

കാവിവമ്മയെത്തൊഴുതു കാലംകഴിക്കയെന്നതു് കേരളീയരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും ഇന്നുപെയും ഉള്ള ഏല്പാടല്ല. 'ആല'ക്കൽ നിന്നെടുത്തു് മുളയിൽ വെയ്ക്കുന്നതുവരെ പാട്ടായിട്ടും, പാനയായിട്ടും, പൂരമായിട്ടും അമ്മയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചാൽ മതിയാകാത്തവരാണ് വളവനാട്ടുകാരെന്ന്, പണ്ടുള്ളവർ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പച്ചപ്പരമാർത്ഥമാണ്. 'കളരിയിൽ കടിവെച്ച കാളിയും' 'മച്ചിൽ അമന്ന് അമ്മയും' ഇന്നു നായനാക്ക് പഴയപ്രകാരമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഒരു കാലത്തു് അങ്ങിനെയായിരുന്നില്ല. ഗുരുവായൂരപ്പനും, വടക്കുന്നാഥനും, വൈക്കത്തപ്പനും, വന്നാതിനുശേഷവും അമ്മയെ പരദൈവമാക്കി പൂജിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ചിറയ്ക്കൽകുത്ത് തിരുവനന്തപുരംവരെയുള്ള രാജവംശങ്ങൾ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. മാടായിൽ ഭഗവതി ചിറയ്ക്കൽ രാജാക്കന്മാർക്കും, ശ്രീപോർക്കുളിശ്വരി കോട്ടയത്തു രാജാക്കന്മാർക്കും, പോകുനാർകാവിവമ്മ കടത്തനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ വളവനാട്ടു രാജാക്കന്മാർക്കും, പഴയന്നൂർ ഭഗവതി കൊച്ചിരാജാക്കന്മാർക്കും, ആറ്റിങ്ങൽ ഭഗവതി തിരുവിതാംകൂർ രാജാക്കന്മാർക്കും ഇന്നും കലദൈവമായിത്തന്നെ വിളയാടുന്നു. † 'കുറുമ്പ'യെ കടിവെയ്ക്കാത്ത തീയ്യത്തറവാടുകൾ ഒരു കാലത്തു ജനങ്ങൾ വകവെച്ചിരുന്നില്ല. മലദൈവമായ 'നിളി'യെ മാനിക്കാത്ത മലയൻ അന്നും ഇന്നും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ്രസിദ്ധമാന്ത്രികനായിരുന്ന കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടു് പരമാരാദ്ധ്യയായി കരുതിവന്നിരുന്നതു ചെങ്ങന്നൂരുന്നത്തു് ഭഗവതിയെ ആയിരുന്നു. ആ ഇല്ലത്തുള്ള നമ്പൂതിരിമാർ ഗൃഹസ്ഥന്മാരാകുന്നതിനു മുമ്പു് തിരുമാന്ധാം

* ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് 'പുത്തമ്പലയ്ക്കൽകുറുമ്പ' എന്നും 'മുളയങ്കുറുമ്പ' എന്നും വേർതിരിച്ചു രണ്ടു കാളികാവുകളെയാണ്. പുത്തമ്പലയ്ക്കൽ 'മുളയൻകുറുമ്പ'യെന്നൊരൊഴുപ്പാകമാണ് കൊല്ലംതോറും നടത്തിവരാനുള്ളതു്. ഇതു് മകരമാസം ഒട്ടവിൽ "മുളയൻ" എന്ന വാരത്തിന്നോടു സംബന്ധിച്ചാണിരിക്കുന്നതു്. മുളയൻകുറുമ്പിലെ പൂരം ചമരമാസം 30-ാംതിയ്യതിയാണ്. മകരമാസം മുതൽ ഏടവമാസം വരെ കുറുമ്പിൽ പൂരങ്ങളുടെ കാലമാണെന്നു സാരം.

† കുറുമ്പ + അമ്മ കുമ്പമ്മ പിന്നീടു് അന്നുസാധിക്കതില്ലെന്നതുകൊണ്ടു് കുറുമ്പയായതായിരിക്കണം.

കണമയെ പൂജിച്ചു സന്തോഷിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള വിധി ഇന്നും അങ്ങ പോലും നീക്കംവരാതെ അനുഷ്ഠിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ഉച്ചനീച തലഭേദമില്ലാതെ കേരളത്തിലെ നാനാജാതിക്കാരടേയും ആരാധ്യഭേദതയായി വിലസുന്ന 'അമ്മയെ'പ്പറ്റി അന്വേഷണംചെയ്യുന്നത് ഒരിക്കലും അനുചിതമാകാനിടയില്ലല്ലോ.

കാളീസേവയുടെ പ്രാചീനാവസ്ഥയെ നിർണ്ണയിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ എളുപ്പമല്ല. 'പാമ്പും', 'അമ്മദൈവവും' ദ്രാവിഡസംസ്കാരത്തിന്റെ റെംഗമായി കരുതണമെന്നാണ് Dr. ആനന്ദകുമാരസ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായം.* അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ദ്രാവിഡേതരന്മാരുടെ 'അംബിക', 'അമ്മ'യുടെ സന്താനമാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ 'അമ്മയും', 'അംബികയും' തത്ത്വതത്ത്വങ്ങളായി കരുതിവരുന്നതുപോലെ ആർദ്രദ്രാവിഡന്മാരും, അവരുടെ 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച ആരാധനാസമ്പ്രദായങ്ങളും, കൂട്ടിപ്പിണഞ്ഞു ഒന്നിനൊന്നു വേർതിരിക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം കലർന്നിരിക്കുകയാണ്. യാതൊരു രൂപമോ, പ്രതിമയോ, കൂടാതെ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽവെച്ച് നടത്തിത്തുടങ്ങിയ ആരാധനാസമ്പ്രദായം മുതൽ, രൂപത്തോടുകൂടി കാളി, ചണ്ഡി, ഭഗ്ഗ എന്നീ ഉഗ്രമുതികളുടെ സേവാകുടുംബം, മഹാലക്ഷ്മി, സരസ്വതി, പാർവ്വതി എന്നീ സൗമ്യഭേദതകളുടെ പൂജാസമ്പ്രദായം, എന്നിവ വരെ 'ഭഗവതീസേവ' ഇന്ന് അധികാരം ചെലുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ഇരിക്കുന്നത്. ഇന്ത്യയിൽ മനുഷ്യസമുദായത്തിന് ഓരോ ഘട്ടത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള പരിഷ്കാരപരിണാമങ്ങളെല്ലാം കാളീസേവയുടെ പുരോഗതിയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയതായിട്ടു വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതുകൂടാതെ ചക്രപൂജ† പഞ്ചമകാരസേവനം‡ എന്നീ ശാക്തേയ വിധികളും കാളിയെ അധികരിച്ചുചെയ്യുന്ന അനുഷ്ഠാനങ്ങളാണ്. കേരളത്തിലെ രാജാക്കന്മാർ, മന്ത്രവാദികൾ എന്നിവരെല്ലാം കാളിയെ ഗ്രന്ഥമാഗ്നങ്ങളിൽകൂടി ഉപാസിക്കുന്നവരായിരുന്നു.

രാജാക്കന്മാർ, രണശൂരന്മാർ എന്നിവർ തങ്ങളുടെ വിജയശതാഭിമുഖങ്ങളോ വിജയപൂർണ്ണമായിത്തീരാൻ അമ്മയുടെ ശക്തി അത്യാ

* India and Indonesian Art, p. 5.

† സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും വട്ടമിട്ടിരുന്ന്ചെയ്യുന്ന ഒരു കർമ്മം. E. A. Payne, Saktas, p. 15.

‡ മദ്യം, മാംസം, മത്സ്യം, ഭക്ഷ്യം, കൈമനം Ibid. p. 16.

വശ്യമെന്ന് വിശ്വസിച്ചുവന്നു. മന്ത്രവാദികൾ, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാർ എന്നിവർ സമുദായത്തിൽ 'സ്വാധീനവും' 'പെരുമയും' പുലർത്താൻ അമ്മയുടെ കടാക്ഷത്തെ ആശ്രയിച്ചു. പരമവേദാന്തികളും അദ്ധ്യാത്മ ജ്ഞാനികളും പ്രപഞ്ച സൃഷ്ടി സ്ഥിതി സംഹാരകർമ്മാക്കളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന 'മഹാമായ'യായും, മഹാശക്തിയായും അമ്മയെ ആരാധിച്ചു. * ഒന്നും അറിയാത്ത സാധാരണന്മാർ, ജനിച്ച മുതലേക്കു അമ്മയാണല്ലോ അപലംബമെന്നു കരുതി അവക്കൊത്ത സംഭാരങ്ങളോടുകൂടി 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. ഇങ്ങിനെ പല ഉദ്ദേശങ്ങളോടും, പല രീതിയിലും പല രൂപത്തിലും ഹിമവൽ സേതുപന്ത്രണം ഹിന്ദുക്കൾ പൂജിച്ചു വരുന്ന അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം അവർണ്ണനീയമെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. † സർവ്വതോമുഖമായ റം ആരാധനത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും എടുത്തു വിവരിക്കുന്നതും ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യമല്ല. ഓരോവശവും ഓരോ മാഹാഗ്രന്ഥത്തിന്നു വിഷയമാകത്തക്കവണ്ണം അത്ര വിപുലമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ ഭാഷയിലും, സംസ്കൃതത്തിലും, ഇംഗ്ലീഷിലും, മറ്റു പലേ ഭാഷകളിലും റം വിഷയത്തെപ്പറ്റി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഗാനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‡ ആ വക സംഗതികളെല്ലാം പരാമർശിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ഒരു സവിസ്തരനിരൂപണം റം ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സീമയെ അതിർത്തിച്ചു പോകുന്നതാണ്.

* സൈന്ധവലഹരി:—

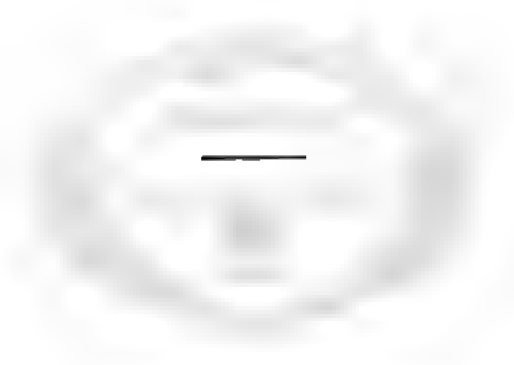
"ശിവജ്ഞാപ്യം യദേതേ യദി വേതി ശക്തപ്രവേദം
ന ചേ ദേവം ദേവം ന ചല കശലഃ സ്വന്തി മപി
അതസ്തപം മരോദ്ധ്യം ഹരി ഹര വിരിഞ്ചാഭിരപി
പ്രണതം സ്തോത്രം വം കഥമകൃതപുണ്യ പ്രവേതി"

(ശക്തിയായാട്ടു ചേന്നാൽ മാത്രമേ ശിവൻ ശക്തനാകുന്നുള്ളൂ; അല്ലെങ്കിൽ ഇളകാൻ പോലും അദ്ദേഹം സമർത്ഥനാകയില്ല. ആകയാൽ, ഹരി, ഹരൻ, വിരിഞ്ചൻ മുതലായ ചെറുപ്പം ആരാധ്യയായ ഭവതിയെ പ്രണമിക്കാനോ സ്തുതിക്കാനോ പുണ്യമില്ലാത്തവൻ എങ്ങിനെ കഴിയും?)

† ഹിന്ദുമതത്തിന്നു പൊതുവെയുള്ളതുപോലെ കാളീസേവയും രണ്ടു പ്രവർണമുണ്ട്. ഒന്ന് അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ പരമകരണയെ ദൃഷ്ടാന്തീകരിക്കുന്ന പരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായം പുലർത്തിവരുന്നു. മറ്റൊരു ഖണ്ഡജനങ്ങളുടെ ബുദ്ധിക്ക് സംസ്കാരത്തിന്നും ദയാമിട്ടു വിധത്തിൽ പ്രാർത്ഥനസ്ഥിതികളെ നിർമ്മിതിപ്പോരുന്നു.

‡ പരജ്ഞാമകല്പം, ദേവീഭാഗവതം, ദേവീമാഹാത്മ്യം, പ്രാധ്വാനികരഹസ്യാം, ഏനീ ഹൈന്ദവഗ്രന്ഥങ്ങളും Śakti & Śakta by Sir John Woodrofe, Śaktas by E. A. Payne എന്നീ ആംഗ്ലേയഗ്രന്ഥങ്ങളുമാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്.

അത്യന്തം വിശാലമായിക്കിടക്കുന്ന ഒരു വിഷയത്തിന് സംസ്കാരപരവും സാഹിത്യപരവുമായ ഒരു വശമുണ്ട്. അതു കേരളത്തിനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഒന്നാമത്തേതോക്കുകമാത്രമാണ് ഈ പ്രബന്ധംകൊണ്ടു ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. മറ്റു വശങ്ങൾ മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളിൽ നിപുണന്മാരായവർ വിട്ടുകൊടുക്കുകയായിരിക്കും എല്ലാംകൊണ്ടും ഉചിതമായിട്ടുള്ളത്.

കാളിയും കാവും.

ഓരോ കാവിലുള്ള ദേവിയേയും മാങ്ങോട്ടുകാവിലമ്മ, ആയുസ് കാവിലമ്മ, തിരുവളയന്നാട്ടമ്മ, തിരുമാന്ധാങ്കനിലമ്മ എന്നിങ്ങിനെ 'അമ്മ' ശബ്ദംകൊണ്ടാണ് വിളിക്കാറുള്ളതെങ്കിലും കാളി, കരംകാളി, കണ്ടേങ്കാളി എന്നീ പേരുകളും കേരളത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമുള്ളവയാണ്. 'ഭദ്രാൽപത്തി' കിളിപ്പാട്ടിൽ കാളിയുടെ നാമകരണഘട്ടത്തിൽ ശിവൻ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്:—

* “കണ്ണുകാളാഖ്യയുജ്ജ്വാലൈരനന്ദൈ പത്രിയായി-
 ടുണ്ടായ തവ 'കണ്ണുകാളി'യെന്നല്ലോ നാമം;
 മൽഗളസ്ഥിതകാളകൂടത്തിൽ കാളവണ്ണം
 തപസ്ഗാത്രേ ശോഭിക്കയാൽ 'കാളി'യെന്നല്ലോ നാമം;
 ദൈരവം മമ കോപം മുതിരിയായ് വന്ന തവ
 'ദൈരവി'യെന്നുമൊരു നാമമുണ്ടാകും ഭദ്രേ!”
 പിന്നെയും ഭദ്രകാളി, ചാമുണ്ഡാ, ഭദ്രാഭിയാം
 നിന്നുടെ നാമങ്ങളുണ്ടസംഖ്യമറിഞ്ഞാലും.

ഇതിൽനിന്നു കാളിയെന്നപേര് കാളവണ്ണത്തിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ആ കാളവണ്ണം ശിവന്റെ കണ്ണത്തിലുള്ള കാളകൂടത്തിന്റെതാണെന്നും വരുന്നു.

കാളീ പ്രതിമകൾ മിക്കതും കറുത്ത നിറത്തിൽ കാണുന്നതിനാലും, കാളിക്ക് ചാന്താട്ടം പ്രത്യേകമായി ചിലദിക്കിൽ ആചരിച്ചു കാണുന്നതിനാലും, കാളവണ്ണത്തിൽനിന്ന് കാളിയെ വ്യുൽപാദിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഉപപത്തിയില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

'അമ്മ'ക്കാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ കാളി നീലവണ്ണമുള്ളവളാണ്.[†] കാളകൂടവിഷത്തിന്റെ നിറം കറുപ്പോ, നീലമോ എന്ന സംശയം ഇവിടെ ജനിക്കുന്നുണ്ട്. 'കാളകണ്ഠ'ൻ 'നീലകണ്ഠ'നാവുന്നതും നമുക്കു നിത്യപരിചയമുള്ളതാണ്. ഇങ്ങിനെ വണ്ണത്തിനെ ആസ്പദമാക്കി പേരിന്റെ അർത്ഥം വിവരിക്കുമ്പോൾ കാളിയുടെ വണ്ണത്തിന്നു

* ഭദ്രാൽപത്തി കിളിപ്പാട്ട്, അഞ്ചാമദ്ധ്യായം പുറം 166.

† അമ്മം (പാരമേശ്വരി വ്യാഖ്യാനം) പുറം 26.

വ്യവസ്ഥയില്ലെന്നാണ് വന്നുകൂടുന്നത്. കാളിക്ക് ഒരുനിറമല്ലാതെ പല നിറമുള്ളതായി എഴുതും പ്രസ്താവിച്ചു കാണാത്തതുകൊണ്ട് പേരു ഒന്നിലധികം വണ്ണത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നുവരികെന്നും ശരിയായിരിക്കുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിശബ്ദത്തിനെ മറ്റു വല്ലവിധത്തിലും വ്യത്യാസപ്പെടുത്താമെന്നു കൂടി നോക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“കാളീ! യെന്നൊരു വിളികേട്ടപ്പോൾ

കാളിയെന്നു വയറിൽ ക്കാളി”

എന്ന നമ്പ്യാരുടെ രസികപ്രയോഗം ഇവിടെ മാറ്റുൾകമായിരിക്കുമോ എന്ന് പരിശോധിക്കാം. കാളിയെന്ന പേരുകേൾക്കുമ്പോൾത്തന്നെ ഭയങ്കരതയും ഭയവും ആണ് നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ജനിക്കുന്നത്. ഈ വികാരങ്ങൾ ധ്വനിക്കുന്നതായ അർത്ഥം കാളി ശബ്ദത്തിന്നുണ്ടായാൽ കാര്യം കേൾക്കു സുഗമമാവുന്നതാണ്. ‘കാളക്’ എന്ന മലയാള പദത്തിന്നും കാളിക്ക് ബന്ധമുണ്ടാവുന്നതിന്ന് വിരോധമൊന്നും കാണുന്നില്ല. ‘കാളൽ’ നമുക്കുണ്ടാകുന്നത് അതിഭയങ്കരമായോ ആ പൽ കരമായോ ഉള്ള ഒരു വസ്തുവിന്റെ ഭർത്താവിനെയോ, അല്ലെങ്കിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു വർത്തമാനത്തിന്റെ രൂപത്തെപ്പോലോ, ആണല്ലോ. അതനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ കാളലിന്നു കാരണഭൂതമായതോ, കാളിപ്പിക്കുന്നതോ ആയ ഒരു രൂപത്തെ കാളിയെന്ന് വിളിക്കുന്നതിൽ അനന്തരവിരുദ്ധമുണ്ടാവാൻ വഴിയില്ല. അതിന്നു പുറമേ സംസ്കൃതശബ്ദം *‘കാലി’ യാകുന്നതല്ലാതെ, കാളിയാവുന്നതും സംശയവുമാണ്. മലയാളക്കരയിലുള്ള കാവുകളിൽ ‘കാലി’യെ അല്ല, ‘കാളി’യെത്തന്നെയാണ് കൂടി വെച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിനെപ്പറ്റി ആർക്കും സംശയവുമില്ല.

“ലളയോരഭേദഃ” എന്ന ന്യായം സംസ്കൃതത്തിലുണ്ടെങ്കിലും മലയാളി അത് സമ്മതിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ‘താലി’ക്കു പകരം ‘താളി’ കൊടുത്താൽ അയാൾ തൃപ്തിപ്പെടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാനും വഴികാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് കാളിയുടെ നിറം കറുപ്പായാലും, നീലമായാലും, ‘കാളി’യെ ‘കാള’ലിനോടു ചേർത്തുവെക്കുന്നതാണ് കാളിയുടെ സ്ഥിതിക്ക് യോജിച്ചിരിക്കുന്നത്.

* കാലം കുറിക്കുന്നതിൽ ‘കാലി’യെന്നും അതോടുകൂടി ‘സംഹാരിണി’യെന്നും അർത്ഥം ചിലർ കല്പിക്കുന്നു. Śaktas, p. 6.

കാ വു" .

ഇനി കാവിന്റെ ഉത്ഭവം അന്വേഷിക്കാം. കാവു എന്ന പദത്തിന് മരക്കൂട്ടം, തോപ്പ് * എന്നർത്ഥമുണ്ട്. ഈ ശബ്ദം ദേവാലയത്തിന് പര്യായമായി ഇരിക്കയാണിപ്പോൾ. പക്ഷേ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ട്. കേരളത്തിലെ പ്രാചീനദേവാതകളായ കാളി, വേട്ടക്കരൻ, അന്തിമഹാകാളൻ, കരിങ്കാളി, അയ്യപ്പൻ, പാമ്പു എന്നിവരെ കുടിവെച്ച സ്ഥലങ്ങൾക്കുമാത്രമേ 'കാവു' എന്ന പേരു പറയാറുള്ളൂ. ശിവൻ, വിഷ്ണു മുതലായ ദൈവങ്ങൾ ക്ഷേത്രത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്നവരാണ്. അമ്പലത്തിലിരിക്കുന്നതിനും അവർക്ക് വിരോധമില്ല. കാളി മുതലായവരുടെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങിനെയല്ല. അവർക്ക് പ്രത്യേകമായ ഉള്ളതാണ് കാവു.

മനുഷ്യസമുദായം അതിന്റെ പ്രാചീനദശയിൽ നിവസിച്ചിരുന്നത് ഇന്ന് നാം കാണുന്നതുപോലുള്ള വീടുകളിലല്ലായിരുന്നുവെന്നും, മൂടും തണുപ്പും കൊണ്ടുള്ള സങ്കടങ്ങൾ കൂടാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നത് മരങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിട്ടായിരുന്നുവെന്നും സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്.† ക്രമേണ വീടുകളാക്കുന്നതിനും മറ്റും മനുഷ്യൻ പഠിച്ചുവെന്നും അങ്ങിനെ ഓരോ പടിയിായി കയറിയിട്ടാണ് ഇന്നത്തെ പരിഷ്കാരനിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത് എന്നാണു് അവരുടെ സിദ്ധാന്തം. ഇക്കാലത്തും കാട്ടിലും കുന്നുകളിലും താമസിച്ചു വരുന്ന അപരിഷ്കൃതരുടെ

* "അപംകൊണ്ടെല്ലാം വേവറു കാവിലും |

വാപികൾ തീരത്തുമായ് ഇരുങ്ങി" ||

(ചെറുശ്ശേരി)

† യഥാർത്ഥവൃക്ഷാരോധന സല്പാരധനപര്യായത്തെ നമ്മുടെ സംഭാഷണവിശേഷങ്ങളിൽനിന്നു വിട്ടുമാണെങ്കിലും, അത് ഇന്ന് നിലവിലിരിക്കുന്ന പല ആശയങ്ങളുടേയും ഒരു വിസ്തൃതവൈകൃതിയെന്നതിൽ യുക്തമായി വിചാരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നതെന്നയല്ല. മനവസമുദായത്തിന്റെ പ്രാരംഭപരിഷ്കാരദശയിൽ അവിടെയായിരുന്ന ഗണ്യമായ പ്രാധാന്യത്തെപ്പറ്റി ഒട്ടും അന്തരപ്പെടാൻമില്ല. 'കാവുകൾ' ദേവദേവങ്ങൾക്കു ഏറ്റവും സമുചിതസ്ഥലങ്ങളായി ആദികാലങ്ങളിൽ കല്പിക്കുന്നവണ്ണം അത്ര അത്യാശ്ചര്യകരമായ ഭംഗി വൃക്ഷങ്ങളുടെ ബഹിഷ്കരണത്തിലും, കുമ്പുരയെ രക്ഷസ്ഥാനം അവയുടെ കരണാകൃതിയിലുള്ള ശാഖാക്കായയിലും ഉണ്ട്. ഇക്കാരണത്താലും സമ്പൂർണ്ണമായ അലങ്കരിക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങളുടെ രണ്മയപാലികളോപ്പാലെന്നെന്നാണെന്നും, വൃക്ഷങ്ങളിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന ഫലങ്ങളുടെ ഹൃദ്യമായ അമിതപോലെ

നിവാസസ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടാൽ മേല്പറഞ്ഞ സിദ്ധാന്തത്തിന് അനുക്രമമായ തെളിവുകൾ സുലഭമായി കാണാവുന്നതുമാണ്. മനുഷ്യനും മരത്തിനും ആദ്യമുണ്ടായിട്ടുള്ള ബന്ധം അവന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു ഗണ്യമായ സ്ഥാനം കൈവശപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. ആല്പ്, ക്രൂവൽ മുതലായ വൃക്ഷങ്ങൾക്കും, തുളസി മുതലായ ചെടികൾക്കും ദിവ്യത്വം കല്പിക്കുവാനുള്ള കാരണം ഈ ബന്ധമായിരിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പിക്കുന്നതും അസംഗതമായിരിക്കുകയില്ല. Fergusson ന്റെ വീക്ഷണകോടിയിൽ കൂടെ ഒരു പടി കടന്ന് ആലോചിക്കുന്നതായാൽ മനുഷ്യൻ ആദ്യം ആരാധിച്ച ദൈവവും, മരംതന്നെ ആയിരിക്കുമോ എന്ന് അനുമാനിക്കുവാനും വഴിയില്ലായില്ല. അതേതുവിധമായിരുന്നാലും, തനിക്കു രക്ഷയായി നിലനിന്നിരുന്ന വൃക്ഷത്തോടു് താൻ ആരാധിച്ചുപോന്ന ദൈവത്തെ സംബന്ധിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവികമാണല്ലോ. തന്റെ അനുഭവത്തിനും ശക്തിക്കും അനുസരിച്ചല്ലാതെ ആരാധനാക്രമം നടത്തുവാനും മനുഷ്യനെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതല്ല. താൻ മരത്തിന്റെ നിഴലിനെ ആശ്രയിച്ചു കാലത്ത് തന്റെ ദൈവത്തേയും അതിന്റെ നിഴലിലോ, മൂലത്തിലോ സമർപ്പിക്കുവാൻ പ്രാപ്തി മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനായിരിക്കണം. അങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ ദൈവം അധിവസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് മരക്കൂട്ടത്തിന്റെ പശ്ചാത്തായ 'കാവ്യം' എന്നു അഭിധാനവും നടപ്പാകാമല്ലോ. പിന്നീടു് ഗൃഹനിർമ്മാണത്തിന് സാമർത്ഥ്യം ലഭിച്ചതിനുശേഷവും, പൂർണ്ണരണ നിലനിൽക്കുന്നതിന് അന്തരബൃഹത്തെന്ന ദേവാലയത്തിനും ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ

തന്റെ നവ്യകൾക്കു ആസാദ്യത്വയാ ആ അപരിഷ്കൃതമനുഷ്യൻ നൽകുന്ന വേറെ വസ്തുക്കൾ പ്രകൃതിയിൽ വളരെ കറവുണ്ടെന്നു കിട്ടി ഒരേക്കുണ്ടതാണ്. മരംകൊണ്ടുള്ള മറ്റനൂറു ഉപയോഗങ്ങളും ഇവയ്ക്കു പുറമേയാണ്. ഗൃഹം, ഗൃഹോപകരണങ്ങൾ, ശാന്തജീവിതത്തിനും യുദ്ധത്തിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന ആയുധങ്ങൾ, ആഭരണങ്ങൾ, ഇവയെല്ലാം നിർമ്മിക്കുന്നതിനും മരം അപരിശ്യാമായിരുന്നു. പുറത്തനുകാലങ്ങളിൽ ഭക്ഷണപദാർത്ഥത്തിനും, ശീതശാന്തിക്കും, യാഗഹോമമുദികൾക്കും വേണ്ട തീയ്ക്ക് മരത്തിൽ നിന്നുമാത്രമാണ് മനുഷ്യർ കിട്ടിയിരുന്നത്. ഇത്രയെല്ലാം കലരസെന്തെയും, ഉപയോഗവും ഉള്ള സ്ഥിതിക്ക് വൃക്ഷങ്ങൾ ഈശ്വരന്റെ ഒരു വിശിഷ്ടാനുഗ്രഹമാണെന്നും, തങ്ങളുടെ പ്രേതങ്ങൾ വൃക്ഷശരണകളിൽ നിവസിക്കുവാൻ ഇന്നും കരുതുക ഉണ്ടെന്നും, ഇലകളുടെ കളകൾപറമ്പത്താൽ അവ, 'അരുളപ്പാടുകൾ' നൽകിയിരുന്നെന്നും പ്രാചീനജനസമുദായങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചു വന്നതിൽ അതിശയഭേദത്തിന് അവകാശമില്ല.

J. Fergusson, Tree & Serpent Worship, p. 1.

തിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം 'കാവ്യ' ശബ്ദത്തിന്റെ മൂലാർത്ഥത്തിന്നു വിസ്തൃതിവന്നത്. അതിൽനിന്നും ഒരുപടികൂടി കയറിയപ്പോൾ പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ അധിവാസസ്ഥലങ്ങളെല്ലാം 'കാവ്യ' എന്നു ശബ്ദംകൊണ്ട് കുറിച്ചുപോരുകയും, അതിന്നു ശേഷമുണ്ടായ ദൈവങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങൾക്ക് മറ്റു നാമധേയങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയാണു് കാളിയെ കാവിൽ മാത്രമേ കാണുകയുള്ളൂ എന്ന നിർബ്ബന്ധം വന്നുചേർന്നത്. പ്രാചീനദൈവങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ പെടത്താവുന്ന അയ്യപ്പൻ, വേട്ടക്കരൻ, ചാമ്പ് എന്നിവരുടെ സ്ഥലങ്ങൾക്ക് 'കാവ്യ' എന്നപേര് നല്കുവാൻമേലുള്ള കാരണവും ഇതുതന്നെയാണു്.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനരൂപവും അനന്തരപരിഷ്കാരവും.

‘കാവ്യ’ എന്ന വാക്കിന്റെ ഉൽപത്തിയിൽനിന്ന് കാളിയെ ആദ്യമായി ആരാധിച്ചിരുന്നത് വൃക്ഷമുഖത്തിലായിരുന്നുവെന്ന് വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. അത്തരത്തിലുള്ള കാവുകൾ ഇപ്പോഴും കേരളത്തിൽ അവിടവിടെയായി കാണാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ ഒന്നാണ് തെക്കേമലയാളത്തിൽ ചെപ്പുള്ളശ്ശേരിയിലുള്ള പത്തനാലത്തുക്കാവ്. (എതിർവശത്തുള്ള ചിത്രം നോക്കുക.)

ഇതിന് മേല്പരയോ ചുറ്റമ്പലമോ കാണുന്നില്ല. നടുക്ക് ഒരാലും,† അതിനുമുമ്പിൽ ഒരു ശിലയും ആണ് അവിടെയുള്ളത്. അതിന്നു ചുറ്റും തറ ഉയർത്തിക്കെട്ടിയ തരത്തിൽ ഒരു കന്മതിലുണ്ട്. കന്മതിലിന്റെ നാലുചുറ്റവും ഒരു മുററവും, മുററത്തിന്റെ അറ്റത്തു മറ്റൊരു മതിലുംകൂടി അവിടെ കാണാവുന്നതാണ്. മതിലുകൾക്കു വലിയ പഴക്കമില്ലെന്ന് കാഴ്ചയിൽ സ്പഷ്ടമാകുന്നതിനാൽ പുരാതനമായി അവിടെ ആലും ശിലയും തറയും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നിരിക്കാൻ കഴിയൂ. കാളികാവുകളുടെ നട(മുഖം) സാധാരണ വടക്കോട്ടേക്കാണ് കാണാറുള്ളത്. ഇതിന്റെ നട പടിഞ്ഞാറോട്ടാണ്. പടിഞ്ഞാട്ടേയ്ക്കും കിഴക്കോട്ടേയ്ക്കും മുഖമായിട്ടുള്ള കാളീനിലയങ്ങൾ അപൂർവ്വമായികാണാറുണ്ടെങ്കിലും അധികവും അവയുടെ നട വടക്കോട്ടേക്കായിട്ടാണ്.‡

രണ്ടാം കാവിന് ഒരു നല്ല കെട്ടിടമുണ്ടാക്കേണ്ടതിലേക്കുള്ള സ്വത്തു ആദേവസ്വത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്. കാവിനുമുറ്റം നിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ അമ്പലം പണിക്ക് കഴിയുന്ന സഹായം ചെല്ലാനും ഒരുക്കമിപ്പാൽക്കുക. പക്ഷെ പണ്ടെ-രിക്കൽ ചുണ്ടായതായി കേട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സംഭവം അവരെ അങ്ങിനെയൊരു ശ്രമം ചെയ്യുന്നതിൽ അധൈര്യപ്പെ-

* അമ്മയുടെ പ്രീതിക്കായി ശിശുക്കൾ ‘പന്നയ്യ’ പാലക്കൊയ്ത് പ്രധാനമായി വരുന്നതുകാരണവും ഇതുതന്നെ ആയിരിക്കണം.

† ഇഴ അമ്പലവും കഴിഞ്ഞ കൊല്ലത്തിൽ പൊട്ടി വീണു. മുറുമുറയ്ക്കും നിഷ്പന്നങ്ങളും.

‡ തിരുമാന്ധരംകുന്നിലേയും, കെട്ടങ്ങല്ലൂരേയും വടക്കോട്ട് തിരിഞ്ഞാണിരിക്കുന്നത്.

PUTTANĀLAKKAL KĀVU CHERPALCHERI-S. MALABAR.

ടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഒരിയ്ക്കൽ അവിടുത്തെ ഒരു കാര്യസ്ഥൻ അമ്പലം പണിയാനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി. അവിടെയുള്ള അമ്മയുടെമിതം അറിയുവാനായി 'കൂടിപ്പാക്കുക'യുണ്ടായി. * അതിന്റെ ഫലമായി വെളിച്ചപ്പാട് ഉറഞ്ഞുപാടി "കാളിക്ക് ചരക്കല്ലെ ചവററിലയ്യമാണിപ്പ" † മെന്ന് കല്പിച്ചുപോയത്. പിന്നീട് അങ്ങനെയൊരു സംരംഭത്തിന് ആർക്കും ധൈര്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അരുളപ്പാട് വിശ്വസിക്കുന്നതായാലും, അല്ലെങ്കിലും, അതിൽ ഒരു തത്ത്വം ഉളിഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ട്. കാളിക്ക് ആദ്യമായി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നത് ചരക്കല്ലെ ചവററിലയ്യമായിരുന്നുവെന്നും, ആ സ്ഥിതി അത്ര പ്രാചീനമായ ഒരു ഘട്ടത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നും, കല്പനകൊണ്ട് ഉയർത്തിക്കാവുന്നതാണ്. ‡

* സംശയമുള്ള ഒരു വിഷയത്തിൽ കാളിയുടെ മിതം അറിയാനായി കാവിൽ ഉപാസിച്ചു കൂട്ടുന്നതിനാണ് 'കൂടിപ്പാക്കുക' എന്നു പറയുന്നത്.

† ദൈവക്കുറു മതിമിന്നകത്തും, ഗുരുവായൂർ മതിമിന്ന പുറത്തും, മേൽക്കോശം തുറന്നിട്ട് കപ്പം പടച്ചായി കിടക്കുന്ന ഭഗവതിക്കുതൃക്കുളിപ്പ്. ബിംബങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായി രൂപമാണുണ്ടില്ല. മിക്ക ശിവക്കുളിപ്പുകളെയും വിഷ്ണുക്കുളിപ്പുകളെയും സമീപമായോ ഉള്ളിൽ തന്നെയോ, ഭഗവതിയെ കൂടി കാണാറുണ്ട്.

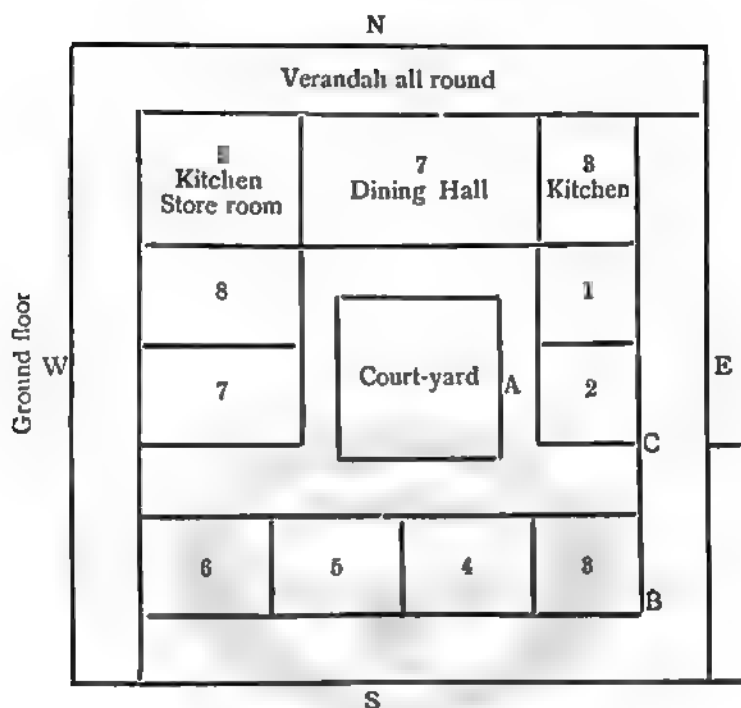
‡ ഇങ്ങിനെയുള്ള കഥകൾ വേറെ ചില കാവുകളുല്പന്നിയും കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ചുറ്റമ്പലം.

ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയുള്ള കാവുകളാണ് പിന്നീടുണ്ടായ പരിവർത്തനത്തിൽ നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമാവുന്നത്. *എന്നാൽ ഇവയിലും ബിംബത്തിന്റെ നേരെ മേലെ യുള്ള ഭാഗത്തു് കുറേ പാറങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. പ്രതിമ വെയിലും മഴയും ഏറ്റുകൊണ്ടിരിക്കണമെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിന്മേലാണത്രേ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്. ഞം സങ്കല്പം 'കാവു' കളുടെ ആദ്യത്തെ ദശയിൽ യാതൊരു മറവോ ആവരണമോ കൂടാതെ യിരുന്നതിനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കയാണെന്ന് സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. എന്നു മാത്രമല്ല, ഇങ്ങിനെയുള്ള കാവുകളിൽ പ്രതിഷ്ഠ 'ജലദുഗ്ദ്ധോ' 'വനദുഗ്ദ്ധോ' ആണെന്നും അതാതു ദിക്കുകാർ വിശ്വസിച്ചുവരുന്നതുമാണ്. ജലദുഗ്ദ്ധു് വെള്ളവും, വനദുഗ്ദ്ധു് കാടും കൂടാതെ കഴികയില്ലല്ലോ. കേരളത്തിലെ നിവാസികൾ "നാലുപുര" (15, 16 പുറങ്ങളിലുള്ള മാതൃക നോക്കുക.) യുണ്ടാക്കി കടിയിരിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാലത്തായിരിക്കണം ചുറ്റമ്പലത്തോടു കൂടിയ 'കാവുകൾ' ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്.

ഇവയിൽ ചിലതിൽ 'അമ്മ' വെറും കല്ലിന്റെ രൂപത്തിലും മറുതട്ടുവയിൽ അവയവപൂർത്തിയോടുകൂടിയും ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടാം. അമ്മയിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്നു തൊട്ടുള്ള ചുറ്റമ്പലം—കറച്ചുകുന്നിട്ടുള്ള ചുറ്റമ്പലം—ഇങ്ങിനെ ഇതു് രണ്ടു തരത്തിലുണ്ട്.

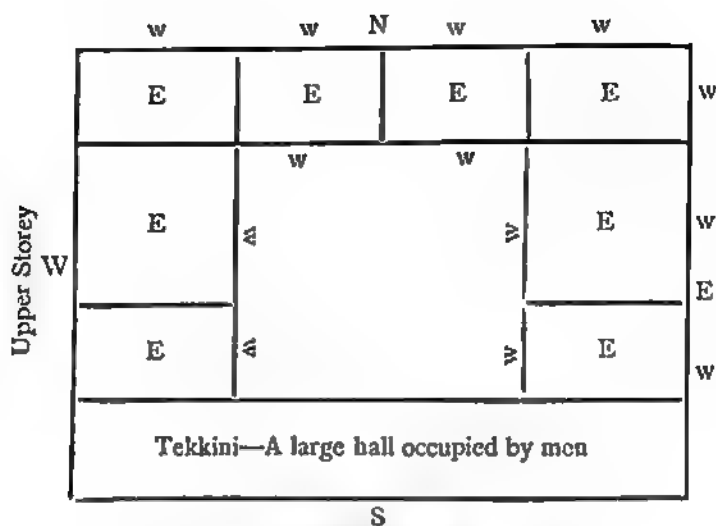
PLAN OF A NĀLU PURA.

B. Verandah.

C. The entrance.

1. } Kizakkini-
2. } where guests are taken for dinner.
3. } Tekkini—a spacious hall meant for occasional
4. } gatherings for marriage etc.
5. }
6. Lumber Room.
7. Maccu where the Mother Goddess is propitiated.
8. A Room meant for women.

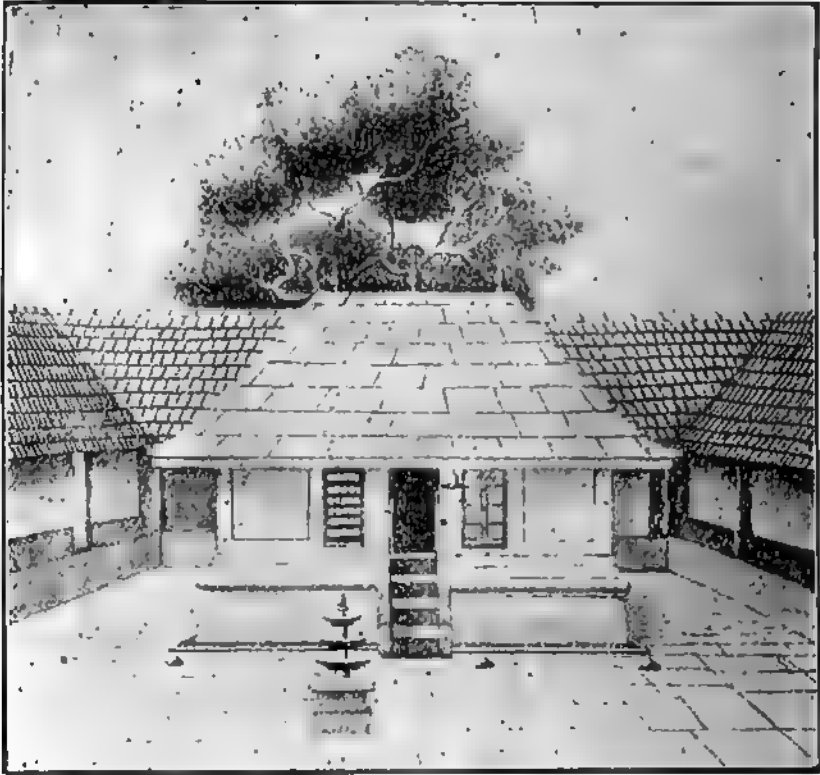
E. All Bed-Rooms for Women.

w. Windows.

[N.B. Reproduced from the 'Nayars of Malabar' by F. Fawcett p. 303, 304.]

കാവുകളുടെ സംസ്കാരത്തിൽ മറെറായ ഘട്ടമാണ് 17-ാം പറ്റത്തുള്ള ചിത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് :—

ബിംബത്തിന്മേൽ വൈലും മഴയും കൊള്ളണമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം ഇപ്പോഴേക്ക് ഇല്ലാതായി. അതോടുകൂടി ബിംബം സുരക്ഷിതമായിരിക്കുവാൻ മേല്പുര വേണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമായി. എന്നാൽ മേല്പുരയുടെ ആകൃതി ചുറ്റമ്പലത്തിന്റെ ഒരു ഖണ്ഡമെന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. അല്ലാതെ മറുക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കാണുന്ന തരത്തിൽ അടി വൃത്താകാരത്തിലും, മേൽഭാഗം കോണാകൃതിയിലും ഉള്ള ശ്രീകോവിലായിട്ടല്ല.

PANANKURIŚŚI KĀVU CHETTALLUR-S. MALABAR.

ശ്രീകോവിൽ.

കാവുകളുടെ പരിണാമത്തിൽ അവസാനമുൾക്കൊള്ളുന്നത് 'ശ്രീകോവിൽ' കാണിക്കുന്നത്. ഇത് രണ്ടു വിധത്തിലുണ്ട്. രണ്ടിന്റേയും മേൽഭാഗം കൃത്രിമിക്കും, കീഴ്ഭാഗം ചിലതിന്റേതു് ചതുരമായിട്ടും ചിലതിന്റേതു് വൃത്താകാരമായിട്ടും കാണാം. ചതുരമായിട്ടുള്ള 'ശ്രീകോവി'ലാണ് കാവുകളിൽ അധികവും കാണാറുള്ളതു്. 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ഉല്പത്തിയെപ്പറ്റി ക്ഷേത്രവിഭാഗങ്ങൾക്കു ഇടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഒരു ക്രമ്പൻതൊപ്പിയുടെ ആകൃതിയിൽ കാണുന്ന 'ശ്രീകോവി'ലിന്റെ ജനനം പരദേശത്തിലാണെന്നാണ് ചിലരുടെ അഭിപ്രായം. രം സംഗതി കേരളത്തിനെ മാത്രമല്ല, ഭാരതത്തിനേയും ബാധിക്കുന്നതായിട്ടാണ് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതു്. പരദേശത്തെ 'വിമാന'ത്തിനോടും 'സ്തൂപത്തി'നോടും ഏകദേശം സാമ്യം വഹിക്കുന്ന 'ശ്രീകോവിൽ' നാടനോ, പരദേശിയോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. ഇരുജിപ്പ് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ കെട്ടിയിട്ടുണ്ടാക്കുന്ന "പിറാമിഡ്സ്"യ്ക്ക് 'സ്തൂപ'ത്തിന് മാത്രകയായിനില്ക്കുന്നതെന്ന ചിലർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നുണ്ട്. 'ചാൾഡിയ' എന്ന പ്രദേശത്തു കാണുന്ന Ziggarets എന്നതിന്റെ അനുകരണമാണ് 'സ്തൂപ'മെന്നും ചിലർക്കു അഭിപ്രായമുണ്ട്. Longhurst എന്ന ആംഗ്ലേയശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ അഭിപ്രായം, ഇത് പ്രാചീനഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ മോന്തായാകൃതിയിലുണ്ടായിരുന്ന ശവകുടീരത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ചരൂപമാണെന്നാണ്. ബൗദ്ധവിഹാരങ്ങളുടെ ഒരു പ്രത്യേകവിധമായി കാണുന്ന 'സ്തൂപം' ബൗദ്ധന്മാരുടെ സ്പഷ്ടിയാണെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തവും അദ്ദേഹം ഖണ്ഡിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ന്യായങ്ങൾക്കുതന്നെ ഉദ്ധരിക്കാം, 'സ്തൂപം' ബൗദ്ധന്റെ കാലത്തിന്നു എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൂർവ്വ ബൗദ്ധമായിരുന്ന രം സ്ഥാപനത്തെ ജനങ്ങൾ അത്ഭുധികം ആദരി

* പരദേശക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ദേവനെ ഏഴുനേളിക്കുവരുന്നതു രഥം.

† അടി ചതുരമായിട്ടോ, വൃത്താകാരമായിട്ടോ ഇംഗ്ലീഷിൽ 'ഷെ' എന്ന അക്ഷരത്തിന്റെ രൂപത്തിലോ, ദാലോട്ടപോകത്തോടും വിസ്താരം കുറഞ്ഞു് ഒരു മനയായി അവസാനിക്കുന്ന താത്തിലുള്ള മൈപ്പ്. ഇരുജിപ്പ് രാജ്യത്തിൽ ശവകുടീരങ്ങളുടെ മേൽ ഇങ്ങിനെയാണുണ്ടാക്കുന്നതു് സാധാരണയായത്.

ച്ചിരുന്നിരുന്നു. അക്കാലത്ത് ശവകുടീരത്തിന്റെ സാധാരണരൂപമായിരുന്ന അത് ഉരുണ്ട് നാലുഭാഗത്തേക്കും തള്ളി കെട്ടിയിരുന്നതും, ശവസംസ്കാരമന്ദിരങ്ങളുടെ പുരാതനരൂപത്തെ കാണിക്കുന്നതുമായ ഒരു ട്രപ്പ് മാത്രമാണ്. ബഹുജനങ്ങളുടെ ബഹുമാനത്തെ സമ്പാദിക്കാനും തന്റെ നൂതനമതത്തിനു പ്രചാരം കിട്ടുന്നതിനും അത് ബൗദ്ധന് അംഗീകരിച്ചതായിട്ടാണ് പറയുന്നത്. ആചാര്യന്റെ മരണശേഷം ശിഷ്യന്മാർ അതിനെ പരിഷ്കരിച്ച് സർപ്പപുരമാക്കിത്തീർത്തതാണ്.*

‘സ്തൂപ’ത്തിന്റെ ആഗമം ഇങ്ങിനെയാക്കെ ആണെന്നിരുന്നാലും, ശ്രീകോവിലിന്റെ ജനനം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ അത്രദൂരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടമോ എന്ന് സംശയമാണ്. പുരാതന തറവാടുകളിൽ കാരണവന്മാർക്ക് പൂജകൊടുക്കാനായി ‘മണ്ടക’ (മണ്ഡപം) മെന്നപേരിൽ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ടാക്കാറുണ്ട്. ചതുരമായ ചുമരിന്മേൽ കോണാകൃതിയായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള മേൽപുരയോടുകൂടിയതാണ് അത്. കേരളത്തിലെ പൂർണ്ണിവാസിക്രമം എന്നു കരുതാവുന്ന ചെറുമന്, പാണൻ, പറയൻ എന്നിവർ നിവസിക്കുന്ന പുരയും, ചാളയും ചിളപ്പോൾ അടി ചതുരമായും മേൽഭാഗം കൂമ്പിയിട്ടുമാണ് കാണാറുള്ളത്. വൃത്താകാരത്തിലുള്ള അസ്തിവാരത്തോടുകൂടിയ ചാളകളും ദുർല്ലഭമല്ല. ഇവയിൽനിന്നെല്ലാം ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉല്പത്തി നിരൂപിക്കുന്നതായാലും, അയ്യക്കുമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ‘ശ്രീകോവി’ലിന്റെ ഉല്പത്തി ഏതുവിധമായിരുന്നാലും, അതോടുകൂടി ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല പരിപൂർത്തിയെ പ്രാപിച്ചതായിട്ടാണ് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ശൈവ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ സാധാരണമായി കാണുന്നതിനാൽ കാവുകളിൽ ‘ശ്രീകോവി’ൽ വന്നതോടുകൂടി ശൈവമതത്തിനും അതിനെ തുടർന്ന് വൈഷ്ണവമതത്തിനും കേരളത്തിൽ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചതായി വിശ്വസിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ജൈനമതക്കാർ തങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രങ്ങൾക്ക് ‘ശ്രീകോവി’ൽ എന്നു പറയുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതും ഈ ഘട്ടത്തിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.†

* Longhurst, Annual Report of the Archeological Department, Southern Circle, 1915-16, p. 30, 31.

† ചിങ്ങമണി, ചിലപ്പതികരം എന്നീ തമിഴ് നാമങ്ങളിൽ ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. ചിങ്ങമണി [പാട്ട്, 139 151; പുറം 47, 48, 52.] ചിലപ്പതികരം [അദ്ധ്യായം 10; പുറം 552.]

“കാവ്യവത്സം” അല്ലെങ്കിൽ “തട്ടകം.”

‘കാവ്യവത്സം’ പാന മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുമ്പോൾ ഇന്നാദികളിലൊന്നിൽ ഇന്ന കാവ്യലേഖനം വേണമെന്ന് ആചാരമുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല, മറ്റൊരു കാവ്യലേഖനം കൂടി അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതായാൽ അതാതു സ്ഥലത്തേ കാവ്യലേഖനം മറ്റും പിന്നും കൊടുക്കുകയെന്നും ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. അതായത്, മറ്റൊരു കാവ്യലേഖനം കഴിക്കുന്ന അടിയന്തിരവിവരത്തിന്റെ തലേദിവസവും അതിന്നു പിറ്റേദിവസവും സ്ഥലത്തെ കാളിക്ക് അടിയന്തിരങ്ങൾ കൊടുത്തുകൊള്ളണമെന്നാണ് ആ ആചാരത്തിന്റെ ആന്തരം. ഓരോ സ്ഥലങ്ങളിലുള്ള കാവ്യകൾക്ക് അതാതുദിക്കിലുള്ള ജനങ്ങൾ കഴിക്കുന്ന ഉപാസനാരിതികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് മുന്നവകാശമുണ്ടെന്നല്ലോ ഇതിന്റെ അർത്ഥം. ഇങ്ങിനെ ഒരു ‘കാവ്യവത്സം’യുടെ അധികാരത്തിന്റേതാണ് ‘തട്ടകം’ * (തട്ടിന്റെ അകം) എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കാവിൽ കൊല്ലത്തോടുമുള്ള പൂരം, വേല മുതലായവയ്ക്കും അതാതു ‘തട്ടക’ത്തിലുള്ളവർ വിവിതപ്രകാരം നെല്ല് മുതലായവ കൊടുത്തുകൊള്ളണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ട്. ചിലദിക്കിൽ പൂരത്തിന്റെ തലേദിവസം അമ്മക്ക് ആറാട്ട് † ഉണ്ട്. ഇത് ‘തട്ടക’ത്തിന്റെ അതിർത്തിയിലുള്ള ഒരു കളത്തിലോ ആററിലോ (പുഴയിലോ) ആണ് പതിവ്. അമ്മയെ ആനപ്പുറത്തോ മറ്റോ എഴുന്നള്ളിച്ച് ശാന്തിക്കാരൻ, കാവിലെ പരിജനങ്ങൾ മുതലായ പരിവാരങ്ങളോടു കൂടി ആറാട്ടിനുള്ള സ്ഥലത്ത് കൊണ്ടുവരും. അവിടെ ചില പൂജകൾ കഴിച്ച്, കൊണ്ടുവന്ന വിഗ്രഹം എടുത്ത് ശാന്തിക്കാരൻ മുങ്ങും.

* ഈ സംഗതിയെ ആദ്യമെഴിയിരിക്കണം കാളിയെ അതിർത്തി ദേവതയായി ചിലർ തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നത്:—L. K Anantakrishna Iyer, Lectures on Ethnography. (Calcutta University Publication)—p, 260.

† ആറിൽ ആടുക (കുളിയുക) എന്ന് അപ്പയും. ബിംബം കൊണ്ടുപോകുവാൻ സാധ്യമല്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ ചൈതന്യം ആവാഹിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ചെറിയ സ്വർണ്ണവിഗ്രഹത്തെ എഴുന്നള്ളിപ്പിൻ ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ചില സ്ഥലം പൂജക്കിടയിലും ചിറ്റാടയും മാത്രമായിട്ടെന്നും വരുന്നതാണ്.

അതോടുകൂടി ആറാട്ടുകണ്ടു തൊഴാൻ വന്നവരും മുങ്ങുന്നതാണ്. അതിന്നുശേഷം ചില ചില്ലറക്രിയകൾകൂടിയുണ്ട്. പിന്നീട് കാവിലേക്ക് തിരികേ എഴുന്നള്ളുകയായി. അങ്ങിനെ എഴുന്നള്ളുന്ന വഴിക്കു ഓരോ വീട്ടുകാർ ഓരോ പറ നെല്ലോ, അരിയോ, മലരോ കൊടുക്കുന്നതാണ്. ആറാട്ടു കഴിഞ്ഞു 'അമ്മ' എഴുന്നള്ളുന്നത് കാത്തു ഓരോ വീട്ടിന്റേയും പടിക്കൽ ആളുകൾ നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും. പടിക്കൽ കുറച്ച സ്ഥലം മെഴുകി, ശുദ്ധമാക്കി, അണിഞ്ഞു*, അതിന്റെ നടുക്ക് ഒരു പറ നെല്ലും വിളക്കും വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. പറയിന്മേൽ ഒരു പൂക്കുല കത്തുന്നതും പതിവാണ്. പറയിൽ നെല്ലോ, അരിയോ, കൊടുക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥയനുസരിച്ച് നിറച്ചിട്ടുണ്ടാവും. ചിലപ്പോൾ പ്രത്യേകവഴിവാടായി ചിലർ മലർ നിറച്ചു പറകൊടുക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പറകൊടുക്കുന്നത് ഒരു ദിക്കിലെ പ്രധാന തറവാട്ടുകാർ എല്ലാവരും ചെയ്യുന്ന പതിവാണ്. മറുളളവർ വഴിവാടായിട്ടാണ് കൊടുക്കുന്നത്. എഴുന്നള്ളത്ത് സ്ഥലത്തെത്തിയാൽ മെഴുകിയ സ്ഥലം മൂന്നു വലത്തുവെയ്ക്കും. അത് അമ്മ പറ സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ലക്ഷണമായി കരുതുകയും, കൂടെയുള്ളവർ പറയിലെ നെല്ലുമുതലായത് കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോകയുംചെയ്യും. കേരളത്തിലെ മിക്ക കാവുകളിലും ഇങ്ങിനെയൊരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ചോററാന്നിക്കരയിലമ്മ 'വേല'യുടെ പത്തുദിവസം മുമ്പുതന്നെ എഴുന്നള്ളിപ്പോകാറുണ്ട്.† ഓരോ ദിവസം ഓരോ സ്ഥലത്തു് താവളമുറപ്പിച്ച് ഒട്ടവിലത്തെ ദിവസമാണ് കാവിലേയ്ക്ക് മടങ്ങി എഴുന്നള്ളുന്നത്. നാട്ടുകാരുടെ സൗകര്യം കേട്ട് അവർക്ക് പരിഹാരം ചെയ്യുന്നതും ഈ അവസരത്തിലാണ്.

ഇതുപോലെത്തന്നെ പൂരദിവസം നാട്ടുകാരുടെ വകയായി പല ദിക്കിൽനിന്നും 'വേല'കൾ‡ വരേണമെന്നുണ്ട്. തട്ടകത്തുള്ള പല

* അരിമുഖവെള്ളംകൊണ്ടു് പൂവിന്റെ ആകൃതിയിലും മറ്റും വരക്കുക എന്നർത്ഥമാണ് ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.

† ഏറണമുളത്തുനിന്നു് ആറു നാഴിക കിഴക്കു്. ഇവിടെ ഒരു മേൽക്കുറുപ്പു കീഴ്ക്കുറുപ്പും ഉണ്ടു്. [ഗോത്രീമൂലഗ്രന്ഥമാല, I. ചേരനാണിക്കര കേരളം, പുറം 50, 51]

‡ വാമുദേവക്ഷേത്രത്തോടും അന്ന മുതലായ അഷ്ടായുധത്തോടും കൂടി നാട്ടുകാർ അമ്മയെ സേവിക്കുവാൻ വരുന്ന പഴയ രീതി.

സ്ഥലങ്ങളിലും പാന മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങൾ കഴിച്ച് വൈകുന്നേര മാവുമ്പോഴേയ്ക്ക് ആന, മേളം മുതലായ ആഘോഷത്തോടുകൂടി കാവി ലേക്ക് വന്നുവേരും. അവിടെ എല്ലാവരെയും നന്നിച്ചുവേണം മേളം കൊട്ടി കലാശിക്കുകയും ചെയ്യും. *

ഈ വക ആചാരങ്ങളിൽനിന്ന് ഒരു സംഗതി ഉന്മൂലമാകുന്നതാണ്. കാവുകൾ കാവ്യവത്സരത്തിൽ നിവസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പൊതുസ്വഭാവമായി കരുതിയിരുന്നവെന്നും, 'കാവിലമ്മ'യെ അഭിഷിക്തമാക്കിയതിനെ പൊതുപരമമായി സങ്കല്പിച്ചിരുന്നു എന്നും, കാവിന്റെ നില നിറുപ്പിന്നും, അവിടെ നിത്യനൈമിത്തമായ ചിലവിന്നും, വേണ്ട തുക എല്ലാപേരിൽനിന്നും പിരിച്ചെടുത്തിരുന്നവെന്നും, ആണല്ലോ മേലുറഞ്ഞ ആചാരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ (ശിവ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും) ഇങ്ങിനെ ഒരു പതിവ് കാണാത്തതുകൊണ്ട് കാവുകളിൽ അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്ന സംസ്കാരവും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പരിവസിക്കുന്ന സംസ്കാരവും ഭിന്നമാണെന്നുകൂടി അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങൾ പ്രത്യേകം ചില പ്രഭുക്കന്മാരുടേതോ, യോഗക്കാരന്മാരുടേതോ, വകയായിട്ടാണ് അധികവും കണ്ടുവരുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മേലാളായിത്തീർന്നവർ ഭരണകാര്യങ്ങൾ കയ്യെടുക്കാനിടയായതുപോലെ ക്ഷേത്രകാര്യങ്ങളും അവർ വഹിച്ചിരിക്കാൻ വഴിയുണ്ട്. എന്നാലും, അതാതു തട്ടകത്തെ പരമേവത എന്നു സങ്കല്പത്തിന് ധ്വനി വന്നിട്ടില്ലെന്നും മേൽവിവരിച്ച ആചാരങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ക്ഷേത്ര കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നവരുടെ സന്താനങ്ങൾ ക്രമേണ സ്വാധീകാരം ചെയ്തതി, അധികം മുതലെടുപ്പുള്ള കാവുകൾ സ്വന്തമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നും സംഭവിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ വക പരിണാമങ്ങളാലായിരിക്കണം പലരുടേയും സ്വന്തമായ 'കാവ്യം അമ്മയ്ക്കും' ചിലർക്കുമാത്രം അധീനപ്പെട്ടു പോയത്. അവർ ഒരു സമുദായമായോ, സംഘമായോ, ചേന്ന് കാവിനെ ഭരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ 'ഉന്മാളന്മാർ'

* ഇങ്ങിനെ കിടച്ചേരുന്നതിൽ ആ തട്ടകത്തെ പ്രമാണി (സാധാരണ നായർ പ്രഭുവായിരിക്കും) യുടെ 'വേലക്ക്' മുന്നവകയാണു്. അതിനെ ആനയും മേളക്കാരും ആദ്യം നിരന്നുനിന്ന ശേഷം മറ്റു 'വേലകൾ' രണ്ടുഭാഗത്തുമായി കിടന്നിരിക്കുന്നതാണ് ചട്ടം.

† ഈ വക്കിന് ചില്ലുലേയ്ക്ക് കാവിന്റെ പരിസരം എന്നർത്ഥം വന്നിട്ടുണ്ട്.

എന്ന സംജ്ഞയ്ക്കും അവകാശികളായി. 'ഉത്തരാളൻ' എന്ന വാക്ക് ഉത്തരിനെ ആളുന്നവൻ, "ഭരിക്കുന്നവൻ", ഉത്തരിൽ പെരുമയുള്ളവൻ എന്നീ അർത്ഥത്തിലായിരിക്കണം ആദ്യം പ്രചാരത്തിൽ വന്നത്. കേരളത്തിലെ 'തറക്കൂട്ട'ങ്ങളും 'തറവാടിക'ളും * പുരാതനഭരണഗാത്രത്തിന്റെ പ്രധാനാംഗങ്ങളായിരുന്നുവെന്ന് ചരിത്രം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. ഭരണകാര്യത്തിൽ മുമ്പും വമ്പും ഉള്ളവരുടെ സഹായമില്ലാതെ ഒരു നാട്ടിൽ മറ്റു യാതൊരു കാര്യങ്ങളും നടക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. അവരെത്തന്നെ സാമുദായികകാര്യങ്ങളും മതകാര്യങ്ങളും ജനസമുദായം ഏല്പിക്കുവാൻ നിർബന്ധിതരാവുന്നത് സാധാരണയാണ്. അങ്ങിനെ യല്ലെങ്കിൽ പല കഴപ്പുകളും നേരിടാനെളുപ്പമുണ്ട്. 'ജനസപാധീനം' ഭരണാധികാരികളിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ജനങ്ങളുടെ സഹായം കാവ് നടത്തിപ്പോരുന്നവർക്ക് കൂടാതെ കഴികയുമില്ല. അതുകൊണ്ട് കാവിലധികാരികളും ഭരണാധികാരികളും ഒന്നിക്കാതെ ഒരു കാര്യങ്ങൾക്കും നിവൃത്തിയില്ലെന്നുവു. ഇങ്ങിനെയായിരിക്കണം, 'ഉത്തരാളന്മാർ' കാവിലും മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളിലും കൈകാര്യങ്ങൾ നടത്താൻ തുടങ്ങിയത്. ബഹുജനങ്ങളിൽനിന്നും ക്ഷേത്രാധികാരം ഉത്തരാളന്മാരിൽ ലയിച്ചത് ഇന്നകാലത്താണെന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിലെ കാലഘട്ടങ്ങൾ ശരിയായ രേഖകൾ കണ്ടു പിടിച്ചു, നിർണ്ണയിക്കുന്നതുവരെ ഞ്ങൾ വിഷയത്തിലും ഉത്തരാളന്മാർക്കും മാത്രമാണ് അവലംബമായിരിക്കുന്നത്.

* തറക്കൂട്ടത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കായിരുന്നു ഒരു കാലത്തു് ഇതു പേര്. 'തറവാടി' തറവാടിയായതല്ലേ? എന്നും സംശയിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. "കേരളത്തിലെ പ്രാചീനഭരണസമ്പ്രദായം" എന്ന ലേഖനം നോക്കുക. C. A. Menon, C. R. Reddy Commemoration Volume-p. 168. (1942)

ക്ഷേത്രാധിപത്വവും ഉരയായുവും.

ഒരു കാലത്ത് ഉരരാളന്മാർ നായനാരായിരുന്നുവെന്ന് അവർക്കു കാവിലുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾതന്നെ തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. ക്രമേണ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യത്തോടുകൂടി നിലയൊന്നുമാറി. രാജവംശങ്ങളേയും നായർപുരുഷന്മാരേയും, ആശ്രയിച്ചു വന്നിരുന്ന അവർ വിവാഹബന്ധംകൊണ്ടും, ക്ഷേത്രാധികാരംകൊണ്ടും സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യം കരസ്ഥമാക്കി. ശാന്തിവൃത്തി ഉരയായായി പകർന്നു കിട്ടിയ കേരളചരിത്രത്തിലെ ഒരു പ്രധാനഘട്ടമാണ്. അതോടുകൂടി ഉരയായയുടെ സ്വഭാവവും മാറിത്തുടങ്ങി. 'ഭജനം മുഴുത്ത് ഉരയായ്' എന്ന ചൊല്ല് ഇവിടെ സ്തരിക്കേണ്ടതാണ്. കേരളബ്രാഹ്മണർക്ക് അഥവാ നമ്പൂതിരിമാർക്ക് മതകാര്യങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ആധിപത്യം ക്ഷേത്രപാരമ്പര്യം വന്നുചേർന്നതായിരിക്കുവാനുള്ളപ്പോഴാണ്. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളിലും പൂജയ്ക്ക് ഇപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്നു നിബന്ധനയായിരിക്കുന്നു. നമ്പൂതിരി, എമ്പ്രാൻ അല്ലെങ്കിൽ പോറ്റി, ദർപ്പണം ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അയ്യർ, എന്നിവരുമായി ശാസ്ത്രീയ മനോരമ വസ്തുതകൾപ്പെടുത്തുവാനും പാടില്ലെന്നായിട്ടുള്ളതല്ല. എന്നതെന്നെയല്ല, നായന്മാർ മുതലായവർക്ക് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇന്നു സ്ഥലത്തോളമേ ചെല്ലുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും ഇപ്പോൾ നിശ്ചയമുണ്ട്. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ 'വാരം'† മുതലായ വഴിപാടുകളിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കുള്ള ഭോജനമാണ് പ്രധാനമായ ചടങ്ങ്. എന്നുമാത്രമല്ല, പൂജനമയത്ത് തൊഴാൻ വരുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ശാന്തിക്കാരൻ അതിഥിയായി കരുതുമെന്നുള്ള സൗകര്യവും ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ നടപടികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. അമ്പലം ശുദ്ധമാക്കിയതിൽ ബ്രാഹ്മണനാണെന്നായി പൂജാധാരം തളിച്ചെഴുതിയതിനെ അശുഭം തീരുന്നതല്ല. ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ ഹോമം തന്നെ പോലും, അഞ്ചാൾക്കൂടി പൂജാധാരം കഴിക്കണം എന്നും നിബന്ധനയുണ്ട്. ഈ വക നടപടികൾ ബ്രാഹ്മണരുടെ ആധിപത്യം ക്ഷേത്രത്തിന്റേതാണ് സ്ഥാപിതമായിരിക്കുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കുവാൻ

* വിവാഹബന്ധം അതിനെ സഹായിച്ചിരിക്കണം.

† വാരത്തിലൊരിക്കലും രണ്ടു തവണയോ, കഴിക്കുന്ന കർമ്മമായതുകൊണ്ട് ഈ പേര് വന്നതായിരിക്കാം.

മാറ്റാമകമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണാധിപത്വം സ്ഥിരപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ തന്നെ അവയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശമില്ലാത്ത വെളുത്തേടൻ അലക്കിയ 'തിരുവാട' * ബിംബത്തിനേൽ ചാർത്തുന്നതിനും, നായന്മാരേക്കാൾ ആദിജാത്യം കൂടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുവാൻ വഴിയില്ലാത്ത അമ്പലവാസികളിൽ ചിലർക്ക് അധികം സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കുന്നതിനും, വിരോധമില്ലെന്നുകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

'കാവുകളും അബ്രാഹ്മണരും'

'കാവുക'ളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം മേൽപറഞ്ഞ ആചാരങ്ങൾക്ക് ചില വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. ചില 'കാവുക'ളിൽ പൂജിക്കുന്നത് നായന്മാരാണ്.† 'തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ'‡ 'മുസ്സേന്മാർ' എന്നൊരു തരം അന്തരാജാതിക്കാരാണ് പൂജിക്കുന്നത്. നായന്മാർ ശാന്തി ചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽത്തന്നെ കൊല്ലത്തിൽ ഒരു മണ്ഡലക്കാലമെങ്കിലും (41 ദിവസം) ബ്രാഹ്മണപൂജവേണമെന്ന് ഇടക്കാലങ്ങളിൽ ഒരു സമ്പ്രദായമേപ്പിട്ടിട്ടുണ്ട്. 'തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ' ആറുമാസം 'ഉത്തമപൂജ'യും ആറുമാസം 'മദ്ധ്യമപൂജ'യും ആണ് ചെയ്യുന്നത്. 'ഉത്തമപൂജ' ബ്രാഹ്മണനാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നു ഏതതുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. 'മദ്ധ്യമപൂജ' മദ്യമാംസാദിയോടുകൂടി 'മുസ്സേന്മാർ'തന്നെ ചെയ്യുവെന്നതാണ്. ഈ സമ്പ്രദായം ശക്തിപൂജയുടെ അവശിഷ്ടമായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ പ്രാചീനദേവാലയങ്ങളായി കരുതേണ്ടുന്ന 'കാവുകൾ' ഒരു കാലത്ത് ബ്രാഹ്മണക്കുടുംബമായിരുന്നില്ലെന്നും അവയിലും അധികാരം ചെയ്തതാൻ ബ്രാഹ്മണർ ശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് മേൽ സൂചിപ്പിച്ച മിശ്രാചാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നുമാണ് ഇതിൽ നിന്നൊല്ലാം അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്.

* തിരു + ആട—ഇത് നാടന്മാരുടെ നാവിൽ തിരുക്കടയാവാറുണ്ട്.

† വളയനാട്ടു താലൂക്കിൽ ഇരുക്കൽക്കാവ്, പടിയന്നംപറമ്പ്കാവ് ഉദൃത്തിൽക്കാവ് എന്നീ കാവുകളിൽ ഏറ്റവും നായന്മാരാണ് ശാന്തിചെയ്യുന്നത്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കാവിലെ ശാന്തിക്കാരനും അടിക നായർ സ്വഭാവത്തിലെ ഒരു വകയ്ക്കും ചിലരുടെ പക്ഷം അമ്പലവാസിയാണെന്നുണ്ട്. വടക്കേമലയോരത്തിലെ അടികൾ നായന്മാർതന്നെയാണ് ഉണ്ട്.

‡ താമരയിലൂടെ പരമദൈവത്തെ 'അമ്മ'യെ വിലാസംഗലത്തു സ്വാമിയൻ അദ്വൈതത്തിനു പ്രത്യക്ഷമാക്കിയെന്നും, അപ്പോൾ അമ്മയുടെ കൈ പിടിക്കയാൽ കയ്യിലെ വള ഉൾപ്പെടുന്നുവെന്നും, ആ വളവെച്ചു പൂജിച്ച് സ്ഥലമായതുകൊണ്ട് 'തിരുവളയനാട്ട്' എന്നു പേരുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുമാണു കേരളീയർ.

‘കൂടൽമാണിക്കം’ ക്ഷേത്രത്തിൽ ‘തമുടയക്കയ്യ’ളുടെ (നായർ) ആധിപത്യത്തിന് വേദവും ഉടവുരുട്ടിയതായി കാണുന്നില്ല. ‘തമുടയക്കയ്യ’ളുടെ അവരോധം കഴിഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹം ഒരു പല്ലക്കിൽ കയറണമെന്നും, അത് ബ്രാഹ്മണർ എടുക്കണമെന്നും, ഒരു ചടങ്ങ് ഇപ്പോഴും ഉണ്ടെന്നുമാത്രമല്ല, അവിടെ വിശേഷവിധിയായ പൂജയോ, കലശമോ ഉണ്ടാകുന്ന സമയം ‘തമുടയക്കയ്യ’ളേയും ദേവനേയും നോക്കുകൊണ്ട് ബന്ധിക്കണമെന്ന് ഒരു വിധിയുണ്ടു്.*

ഈ ചടങ്ങുകൾ അബ്രാഹ്മണിക് കേരളക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ‘കാവുക’ളിൽ ഒരു കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാവകാശങ്ങൾ വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്. ജനങ്ങളുടെ പൊതുസ്വത്തായി കരുതിവന്നിരുന്ന ‘കാവുക’ളിൽ അവരുടെ അനുമതി കൂടാതെ ആചാരാദികളിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്ന കാര്യം എളുപ്പമല്ല. അതുകൊണ്ട് പഴയ നടപടികൾ മിക്കതും ‘കാവുക’ളിൽനില്ക്കുന്നപോന്നു. ഒരാളുടേയോ, ഒരു കുടുംബത്തിന്റേയോ, വകയായുള്ള ശിവക്ഷേത്രത്തിലാകട്ടെ, ആചാരദേവങ്ങളെപ്പറ്റുന്നതിന് ഒരാളുടേയോ, ഒരു കുടുംബത്തിന്റേയോ, സമ്മതം മാത്രം മതിയായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ വക ദേവാലയങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണാധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നത് അധികം സുകരമായിത്തീർന്നിരിക്കണം. അങ്ങിനെയുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലും അവയുടെ പ്രാമീനസ്ഥിതി സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ മറ്റു ചടങ്ങുകളുടെ ഇടയിൽ മാലയിൽ നൂലെന്നപോലെ നിലനിന്നു വന്നിട്ടുണ്ട്.

‘കാവി’ലെ ‘പൂരങ്ങൾ’ളിൽ അതാതുദേശത്തെ നായർ പ്രമാണികളുടെ ‘വേല’ക്കാണ് എപ്പോഴും ‘മുസ്’ കൊടുക്കാറുള്ളതു്. കാളിപ്രീതിക്കായി കഴിക്കാറുള്ള ‘പാന’ മുതലായ കർമ്മങ്ങളിലും ബ്രാഹ്മണിക് യാതൊരു പങ്കും കാണുന്നില്ല. കല്ലൂർ, കാട്ടുമാടം, ചെന്നാസ്സ്†

* ചട്ടവിസ്താരികൾ പ്രാമീനകരളും ഭാഗം 1.

† ‘കല്ലൂരിന്റെ പാലാലം ചെങ്ങണംകുന്നത്തു മേവതിയാണെന്നു മുസ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടു്. ‘കാട്ടുമാടത്തേതു് ചേരനാണു്. ‘ചെന്നാസ്സി’ന്റേതു് വേട്ടേക്കരനാണു്. [സി. ഏത്തിരമോദനന്ദൻ—ഇതിഹാസകഥകൾ, പുറം 40, 41.] ഇവയെല്ലാം ബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളല്ലെന്നു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഒരു കാലത്തു് ബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തിലെ അബ്രാഹ്മണരുമായി യുക്തികഴിഞ്ഞതിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരിക്കണം അവർ അബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളെ സേവിക്കുൻ തുടങ്ങിയതു്.

എന്നീ ഇല്ലക്കാർ ഭഗവതി, ചാത്തൻ, വേട്ടക്കരൻ എന്നീ ദൈവങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിന് ശക്തി കൂട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി ഞാൻ വിശ്വരിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ആ ഇല്ലങ്ങൾക്കോ, അവരുടെ മന്ത്രവാദത്തിനോ, നാം വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ പഴക്കമില്ലെന്നു കൂടി ഓർക്കേണ്ടതുണ്ട്.*

* കല്ലരില്ലക്കാർ മന്ത്രവാദത്തിന് കേളികേരക്കരൻ തുടങ്ങിയത് 'ക.മാര സ്വരമി' എന്ന പേരുണ്ടായിരുന്ന ന.യൂരിരിപ്പുടിച്ചു ശേഷമാണ്. അദ്ദേഹത്തിനാണ് മന്ത്രവേദഗ്രന്ഥം വടക്കുന്നാഥൻ കൊടുത്തതായി കേരളീയരുള്ളത്. അദ്ദേഹത്തിനേയും, കാർത്തിക തിരുനാൾ (തിരുവിതാംകൂർ) മഹാരാജാവിനേയും, (കെ. വ. 973) റിപ്പവുമായി അഭിമുഖമേകാനുണ്ടായിരുന്ന കോച്ചിമഹാരാജാവിനേയും കൂടിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് കഥകളും ഉണ്ട്. [കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, ഐതിഹ്യമാല, 8-ാം ഭാഗം 33-44.] കേരളോല്പത്തിയിലും മറ്റും പരമേശ്വരൻ നേരിട്ട് മന്ത്രവൃത്തി ഇവയ്ക്ക് കല്പിച്ചതായി പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ വിശ്വാസയോഗ്യത ഉദ്ധരിച്ചിട്ടില്ല.

കാവുകളുടെ പ്രാചീനചരിത്രം.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ചില കാവുകളുടെ ചരിത്ര മാരായുന്നതായാൽ മറ്റു പല സംഗതികളും നമ്മുടെ ആലോചനക്കു വിഷയീഭവിക്കുന്നതാണ്. ഇന്ന് കേളിഭക്ത പല ശൈവ വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളും ഒരു കാലത്ത് 'അമ്മയുടെ അക'മായിരുന്നുവെന്നായിരിക്കുവാൻ വഴി കാണുന്നുണ്ട്. ആവക ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഉള്ളിലോ, പുറത്തോ, 'അമ്മ'യെ കാണുന്നുണ്ടെന്നുള്ള കഥയിരിക്കട്ടെ. ഇരുവായൂർ പ്രതിഷ്ഠയുടെ അടിയിൽ മൂന്ന് ശ്രീചക്രമായിരുന്നുവെന്ന് ആദികലിപ്പള്ള ഒരു വയോവൃദ്ധൻ എന്നോടു പറഞ്ഞത് ഞാനോർക്കുന്നുണ്ട്.* തിരുവനന്തപുരത്ത് പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവാഘോഷം തുടങ്ങുന്നത് ഒരു മലയൻ കൊണ്ടുവന്ന തീക്കൊണ്ടു വേണമെന്ന് ഒരാചാര്യരുണ്ട്. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ തിരുനാവായ് † ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു ചെറുമി കൊണ്ടുവന്ന തെച്ചി മാലക്ക് രാജാക്കന്മാരുടെ മാലുക്കളേക്കാൾ ഒരിക്കൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിപ്പോൽ. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിയുടെ തുടക്കത്തിലോ, അടക്കത്തിലോ, ഒരു മുക്കുവന്റെ 'വൈകൃതസാന്നിദ്ധ്യം' ഇടക്കാലംവരെ അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. ‡ ഒരു വിഗ്രഹമുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും ഉല്പത്തി ഒരു ചെറുമിയോടു ബന്ധപ്പെട്ടുകാണുന്നു. ഒരു ചെറുമി ഞാങ്ങണപ്പല്ലു വെട്ടുന്ന സമയത്തോ, പല്ലാനിപ്പൊന്ത കൊത്തുന്ന നേരത്തോ, അറിയാതെ ഒരു കല്ലിൽ അവളുടെ അരിവാളു് തട്ടും. അല്ലെങ്കിൽ, അതിനേൽ രാവി അവളുടെ അരിവാളിനു മുച്ഛുക്തനായുള്ള ആവശ്യം നേരിടും. ഈ സന്ധ്യക്കത്തിന്ന് ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച അവൾ ഉടനെ കല്ലിനേൽ ചോരകാണുന്നു. ഉടനെ അയൽവക്കത്തുകാർ വിവരംകിട്ടും. അവർ താമസിയാതെ ആ കല്ലിന്നും പരിസരപ്രദേശത്തിന്നും മാഹാത്മ്യമുണ്ടാക്കി അവിടം ശ്രദ്ധിവരുത്തുന്നു. ആരാധനയും നിവേദ്യങ്ങളും

* ഇരുവായൂർപ്പന ഉയന്നത്തോടു കൂടി അടുത്തുള്ള 'മമ്മിയരമ്മ' താങ്ങുവാണെന്നും ഒരു കിംവദന്തിയുണ്ട്. 'മമ്മിയർ' ഇരുവായൂർ ക്ഷേത്രത്തിന്നടുത്തുള്ള ഒരു കാരാണ്. വൈക്കത്ത് മതിലകത്തും 'അമ്മ'യുണ്ട്. പക്ഷേ ഒരു കല്ലുമാത്രമേ അവിടെയുള്ളൂ; മേല്പറയില്ലത്തും.

† ഇവിടെ നവയോഗികൾ നന്നിരുന്നതായി ചേരളു പ്രതിഷ്ഠചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുണ്ടെന്നിഹും.

‡ C. Achyuta Menon, Cochin State Manual, p. 382.

ശ്രമേണ അവിടുത്തെ പതിവാകുന്നു. ഒരുതലമുറ കഴിയുമ്പോഴേക്ക് 'അമ്മ' അവിടെ സ്ഥിരവാസമാവും. പണ്ട് ചോരകളുടെ ചെറുമി ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തോളം അവൾക്ക് അതിൽ കൈകാൽപ്പുണ്ടാകും. പിന്നീട് നാട്ടിൽ വല്ലവരുമോ, എല്ലാവരുമോ, അത് ഏറ്റെടുക്കും. നാട്ടാചാരങ്ങളിൽ വരുന്ന മാറ്റങ്ങൾ അവിടുത്തെ പ്രധാനനരംഗമായ ഈ ദിവ്യസ്ഥലത്തിനേയും ബാധിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള ക്രമകൾ ചിറക്കൽ, ചോറാനിക്കര, * ചേർത്തല ഇവയ്ക്കിടയിലുള്ള മിക്ക കാവുകളുടേയും പൊതുസ്വത്താണ്. കാവുകളിൽ ബിംബമുണ്ടായതിനുശേഷം 'പണ്ട് അമ്മ ഇവിടെയായിരുന്നു' എന്നു മൂണ്ടിക്കാണിക്കാനുള്ള ഒരു സ്ഥലം വേറെയുണ്ടാകും. തിരുമാന്ധാംകുന്ന്യ്ക്ക് സപ്തമാതാക്കളെ കുടി വെച്ചിട്ടുള്ള ശ്രീകോവിലിന്ന് തെക്കുപടിഞ്ഞാറായി ഇങ്ങിനെയൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. അതിന്ന് 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'മെന്നാണ് പേര്. ചില ഭക്തന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അമ്മയുടെ 'ശക്തി' അധികം പ്രകാശിക്കുന്നതു അവിടെയാണെന്നാണ്. അവിടെ വിഗ്രഹമില്ല; ഒരു കഴിയാത്തുള്ളത്. നട രണ്ടു ഭാഗത്തേക്കുണ്ട് (കിഴക്കോട്ടും പടിഞ്ഞാറോട്ടും). അതിനടുത്തായി കുറച്ചിടം 'മരക്കുടി'ലായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്നു ചുറ്റും മതിൽകെട്ടി ആക്കും കടക്കാണ് കഴിയാത്തവിധമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അത് മാന്ധാതാവ് തപസ്സുചെയ്ത സ്ഥലമാണെന്ന് ഒരു പക്ഷം; അതല്ല, 'അമ്മ' അവിടെനിന്നാണ് 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'ത്ത് പ്രത്യക്ഷമായതെന്ന് മറൊരു പക്ഷം. ആ കാട്ടിനുള്ള പരിശോധിക്കുവാനിന്നും ആക്കം ധൈര്യമില്ല. 'ശ്രീമൂലസ്ഥാന'ത്ത് ശ്രീകോവിലിലുള്ളതുപോലെ നിത്യപൂജയുണ്ട്. രണ്ടുഭാഗത്തും ചെന്ന് ഉള്ളിലോട്ടുനോക്കി തൊഴേണമെന്നാണ് ചട്ടം. ഒരു മരച്ചട്ടം കഴിക്കുമ്പോൾ കെട്ടിത്തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്മേൽ ചെറിയ 'ചെരായ്'†കളുണ്ട്; അത് കൊളുത്തിയിരിക്കും. മാലയിടുന്നതും ആ ചട്ടത്തിന്മേൽ തന്നെയാണ്. ചിലപ്പോൾ അതിന്മേൽ ഒരു 'പ്രഭാമണ്ഡലം'‡ ചാരിവെച്ചു കാണാം.

* ചോറാനിക്കര ദേക്ഷത്രം. പുറം 56. ഏറെ നാളിലെ ഒരു ഭഗവതി ദക്ഷിണമായ 'ചെങ്ങന്നിക്കാട്ട്' (ചെങ്ങന്നിക്കാട്ട്?) കോയിനെപ്പറ്റിയും ഇങ്ങിനെയൊരു കഥയുണ്ട്. അവിടെ ബിംബമില്ല; ഒരു കല്ല് മാത്രമാണുള്ളത്. 'ദുർഗ്ഗ'യെന്നാണ് സങ്കല്പവും.

† ചെറിയ വിളക്കുകൾ.

‡ അലപ്പത്താഴ്വരയിൽ സ്വർണ്ണകൊണ്ടോ, കെട്ടുകൊണ്ടോ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു സാധനം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കാവിൽ വടക്കോട്ടുമുഖമായിരിക്കുന്ന 'അമ്മ'യുടെ വലത്തുഭാഗത്തായി പട്ടുകൊണ്ടു മുടിയതും അതിന്നു മീതെ കനകമുട്ടുമുള്ള തുമ്പായ ഒരു 'സ്ഥാന'മുണ്ട്. അവിടെയായിരുന്നുവത്രെ 'അമ്മ' ആദ്യം കുടികൊണ്ടിരുന്നതു്. പിന്നീടു നാട്ടുകാർക്ക് അമ്മയുടെ 'ഉഗ്രത' സഹിക്കാൻ കഴിയാതെയായപ്പോൾ സൗമ്യമുർത്തിയായിരിപ്പാൻ അവർ അപേക്ഷിച്ചുവെന്നും, അതന്നുസരിച്ചുണ്ടായതാണു് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന ബിംബമെന്നും ആദികകാർ ഇന്നും വിശ്വസിച്ചു വരുന്നുണ്ടു്.

'ചൊററാനിക്കര'യിലും ഇതുപോലെ ഒരു വിശേഷമുണ്ടു്. ഇപ്പോഴുള്ള ക്ഷേത്രത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു് അല്പം പടിഞ്ഞാറോട്ടു മാറി മുല്ലത്തറയോടു കൂടിയ ഒരു മരം നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. * അതിന്റെ മുകളിൽ മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ തടം ആരേഴുകുളികളായി പകുതിട്ടുണ്ടു്. ഇതായിരുന്നുവത്രെ അവിടുത്തെ 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ ഇരിപ്പിടം. ഇതിൽ ഓരോ കുളിയിലും 'അമ്മ' മാറി മാറിയിരുന്നതിന്റെശേഷം ഒടുവിൽ നാട്ടുകാരുടെ (ചിലരുടെ പക്ഷത്തിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ) ആവശ്യപ്രകാരം ഇപ്പോഴുള്ള 'ശ്രീകോവിലി'പേരുകു് കയറിപ്പോന്നുവെന്നാണു് ഐതിഹ്യം. † പ്രധാന 'കാവു'കളെ സൂക്ഷിക്കുന്ന ഈവക കഥകൾ ചിലർക്കു ചുകു്ളെപ്പറ്റിയും സാധാരണ പറഞ്ഞുവരാറുണ്ടു്. 'ചേൽ, ലക്കാവി'ന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുവശത്തായി ഒരു മരത്തിന്റെ അവശിഷ്ടം നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. അതിന്നും 'ശ്രീമലസ്ഥാന'മെന്നാണു് പേരു് പറയുന്നതു്. ഭഗവതിയെ ആദ്യം കണ്ടതു് അവിടെയാണെന്നാണു് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നതു്. ‡

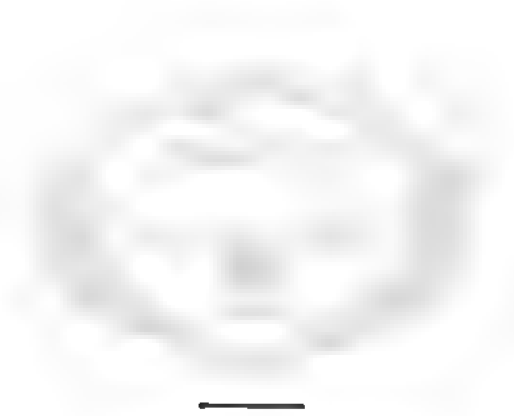
മേല്പറഞ്ഞ കഥകളിൽനിന്നും, തെളിവുകളിൽനിന്നും ഉപരി കേണ്ടതു് മലയാളത്തിലെ 'അമ്മ'കു് മലയാളക്കരയോളം തന്നെ പഴക്കമുണ്ടെന്നും, മറു സമുദായക്കാർ 'അമ്മ'യെ ഏറ്റുവാങ്ങിയതു്

* ഇതിന്നു 'പവിഴമുളിത്തറ'യെന്നാണു് ആദികകാർ പറയുന്നതു്. ചൊററാനിക്കര ക്ഷേത്രം. പുറം 7.

† ഇത്തരം 'സ്ഥലമരണങ്ങൾ' മറ്റുചിലർക്കും ചിലപ്പോൾ പറയാറുണ്ടു്. ഏറ്റുമാനൂർ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മതിലകത്തു് തെക്കുപുറത്തായി ഒരായാലുണ്ടു്. അതിന്റെ 'മൂലം' ഒരു കുലത്തു് ആ ദേവന്റെ ആവാസസ്ഥലമായിരുന്നുവത്രെ. ദേവനോടു കൂടി മണ്ഡപത്തിലുള്ള യക്ഷിയും, ഭഗവതിയും വന്നുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്.

‡ മി. ഏ. ഡി. ഹരിശങ്കര അയച്ചു കത്തിൽനിന്നു്.

ആദിമനിവാസികളിൽ നിന്നാണെന്നും, 'അമ്മ'യുടെ അവതാരകാ
ലത്തു് ബ്രാഹ്മണപ്രധാനമായ സമുദായംലടന 'പരശുരാമക്ഷത്ര'
ത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും, ഭൂദേവന്മാർക്കു മുസ് ഹേരളത്തിൽ സർവ്വാ
ധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്ന നായന്മാരുടെ സംസ്കാരമനുസരിച്ചു് 'കാവുക'
ളുടെ സ്വരൂപത്തിന്നും സ്വഭാവത്തിന്നും മാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു
മാണ്.

കാവുകൾ നായന്മാരുടെ ഭരണകേന്ദ്രം.

അങ്ങിനെയുള്ള മാറ്റങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് 'കാവിലമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ നായന്മാർ ചെയ്തിരുന്ന കാര്യം. 'അമ്മ'യുടെ കാവിനും നാലുപുറക്കുമുള്ള ബന്ധം ഇതിനു മുമ്പ് വിശദമാക്കിയല്ലോ. അതുപോലെതന്നെ 'കാളി'ക്കും നായന്മാരുടെ സംസ്കാരത്തിനും അന്യോന്യ ബന്ധമുണ്ട്. 'കാവുകൾ' അതിന്റെ തട്ടകത്തുള്ളവരുടെ വകയായി വന്നപ്പോൾ അവരുടെ സകല കർമ്മങ്ങൾക്കും 'അമ്മ'യാണ് അവലംബമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനും ക്രമേണ ശക്തികൂടിവന്നു. ചൊവ്വ, വെള്ളി എന്നീ ആഴ്ചകളിൽ അമ്മയെ കൈവണങ്ങേണമെന്ന് നാട്ടുനടപ്പായി. ആദ്യം 'തിരോളത്ത്', * ചിലദിക്കിൽ 'കലശ'വും, † കാവിൽ പോകുന്നവർ തന്നെത്താൻ ചെയ്തയായിരുന്നു പതിവ്. നായന്മാർ ശാന്തിചെയ്യുന്ന കാവുകളിൽ ഇപ്പോഴും അതുതന്നെയാണ് ചട്ടം. ശാന്തിയ്ക്ക് ബ്രാഹ്മണൻ വേണമെന്നായപ്പോൾ നിവേദ്യാദികളും ആ കൈകൊണ്ടുതന്നെ ഭക്ഷണമെന്നായി. ഇങ്ങിനെ 'അമ്മ'യുമായുള്ള അടുപ്പം ക്രമേണ മറുകാര്യങ്ങളിലും ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു. മിനത്തിൽനിന്ന് രക്ഷകിട്ടാൻ 'അമ്മ'യെ അഭയം പ്രാപിക്കുന്ന പതിവ് ആദ്യമേ തുടങ്ങിയിരിക്കണം. നാട്ടുക്കുടും വല്ല ബാധകളോ, പകർച്ചരോഗങ്ങളോ, വന്നാൽ കാവിൽ 'കൂടിപ്പാത്തു' അമ്മയുടെ അരുളപ്പാടുകേട്ട് സമാധാനിച്ചു പോകുന്ന പതിവിനെപ്പറ്റി മുമ്പു തന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ അമ്മക്ക് പ്രാധാന്യംകൂടി വന്നതോടുകൂടി,—സമുദായകാര്യങ്ങൾ, ഭരണകാര്യങ്ങൾ എന്നീ സംഗതികളിൽ ചില വ്യവസ്ഥകൾ ഏറ്റെടുത്തോടുകൂടി—അവയുടെ തീരുമാനങ്ങളും 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ തന്നെ വേണമെന്ന് നിശ്ചിതമായി. തറക്കാരരുടെ 'കൂട്ട'ങ്ങൾ നടക്കൽ വെച്ചുകൂടുന്നത് പതിവായി. മിക്ക 'കാവുകൾ'ലും 'കൂട്ട'ങ്ങൾക്ക് അധിപന്മാരായിരുന്ന നാടുവാഴികൾ വന്നാൽ ഇരിക്കാൻ പ്രത്യേകം സ്ഥലമുണ്ട്. ‡ അവർതന്നെയായിരുന്നു ഉന്നതന്മാരും. എന്നുതന്നെയല്ല,

* തിരു + അള + തത്തു് അതായതു് അമ്മക്കു നിവേദിക്കുന്ന പായസം മുതലായവ.

† ഒരു മൺപാനിയിൽ കരുതിയുണ്ടാക്കി സ്നേഹിച്ചെടുക്കുക.

‡ ചേരകന്മാർ കാവിൽ ഭാരതൻ ഇരുന്ന ഒരു നായുണ്ട്. പല കാവുകളിലും പാട്ടുകൊട്ടിയിലാണ് ഉന്നതന്മാരിരിക്കുക.

അടിയന്തിരങ്ങൾക്കുശേഷം വെളിച്ചപ്പാട് വന്നു കിട്ടിക്കുന്നതും ആ സ്ഥാനത്തു വന്നിട്ടായിരിക്കണമെന്നും രൊചാരമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ ഉത്തരാളനോ, നാടുവാഴിയോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ അയാളോട് നേരിട്ടായിരിക്കും 'അരുളപ്പാട്' അല്ലെങ്കിൽ 'കല്പന'. അല്ലെങ്കിൽ വഴിവാട് കഴിക്കുന്നവരോട് നേരിട്ടു കല്പിക്കും. 'പോരിന്റെ പരദേവത'യെന്നൊരു പദവികൂടി 'അമ്മ'ക്കു ചേർന്നപ്പോൾ ഭരണകാര്യങ്ങൾ 'കാവിൽ' കൂട്ടം കൂടി തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയെന്ന ചട്ടത്തിന് കരേക്കൂടി പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചു. ചുരുക്കത്തിൽ ഭരണാധിപന്മാരായ നായർ പ്രമാണികളുടെ പ്രധാന കേന്ദ്രം 'കാവു' അമ്മയുടെ തിരുമുറപ്പും, ആയിത്തീർന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയെല്ലോ. അതോടുകൂടി ഭരണകൂടത്തിന്റെ അസ്തിത്വം കാവിലെ 'തട്ടുക'വുമായി. നാട്ടുകാര്യവും, 'കാവിലമ്മ'യുടെ ആവശ്യങ്ങളും 'ഉത്തരാളന്മാർ' തന്നെ നടത്തുവാനും തുടങ്ങി. 'ഉത്തരാള'നാക്കും പരദേവതയെ യോഗ്യമായിരുന്നു. അവരെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിക്കേണ്ടുന്നൊട്ടും നേരിട്ടാലും കാവിൽ 'കൂടിപ്പാക്കുക' എന്ന സമ്പ്രദായമുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ നാട്ടുകാരല്ലാവരുംകൂടി മറ്റൊരു നാട്ടിലേക്ക് പൊയ്ക്കിട്ടോ, * അയക്കുന്നതിനോ † പോകുന്ന സമയത്ത് അമ്മയെ വന്ദിച്ചുപോകുന്നതും ഒരു പതിവായിരുന്നു. ഈ ചടങ്ങിൽ 'അമ്മ'മാക്കും മേൽ കീഴ്' എന്ന വ്യവസ്ഥയുമുണ്ട്. ഒരു 'തറ' ‡ യിലുള്ളവരുടെ രക്ഷാകർത്രിയായി 'രൈമ്മ'യുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ, പല തറകൾചേർന്ന 'നാടി'നും പൊതുവായി നാട്ടുകൂട്ടംചേരുന്ന സ്ഥലത്ത് 'രൈമ്മ'യുണ്ടാകും. ആ 'അമ്മ'ക്കും മേലായി മലയാളത്തിന് പൊതുവെ സാരക്കുറിപ്പായി 'വളിയൊരമ്മ'യും തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും. § 'അമ്മ' മാറോടുള്ള ആവലാതികളും, തക്കതായ സമാധാനം കിട്ടാതിരുന്നാൽ കൂട്ടങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ആക്ഷേപങ്ങളെപ്പോലെ ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് പടി പടിയായി കയറിപ്പോകും. 'ആരോമൽ ചേകവരെ'

* തക്കം തീർന്നോയി ചെയ്യുന്ന യുദ്ധം. Ballads of N. Malabar. Vol. I. Introduction, p. 64-70. (University Publication.)

† രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ വാദംതിർന്നുള്ള പേരും. ടി. പുറം 64.

‡ ഇപ്പോൾ ഒരു 'ദേശം' എന്നു പറയുന്ന വിഭാഗം.

§ അവരുടെ കീഴിലാണ് അവരുടെ തട്ടകത്തുള്ള 'ചെറിയമ്മ'മാർ. നല്ലവ നാടു താലൂക്കിൽ 'തിരുമംഗലം'കുന്നിലമ്മയുടെ കീഴിലാണ് മറ്റുള്ള 'അമ്മ'മാർ. കോഴിക്കോടു താലൂക്കിൽ 'തിരുവളയന്നൂർകാവ്'ന്നാണ് മേൽക്കാര്യ. ഇങ്ങനെ അതതു സ്ഥലത്ത് വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

പ്പററിയുള്ള പാട്ടിൽ രണ്ടു കാരണവന്മാരുടെ തക്കം നഗ്നനടക്കൽ * സമർപ്പിച്ചതായിക്കാണാം. വള്ളവനാട്ടുനിന്ന് മാമാങ്കത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന 'ചാവേർപ്പട' 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യുടെ നടക്കൽ തൊഴുത്ത് അവിടെനിന്നു 'പുതുമനയമ്മ'†യുടെ ഉരുളവാങ്ങിയതിന്നുശേഷമേ തിരുനാവയ്ക്ക് തിരഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടുകയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തദ്യോളി ഒരേ നന്നം കൂട്ടരും പടക്കു പുറപ്പെട്ടുമ്പോൾ 'ലോകനാർകാവിലമ്മ'യെ വന്ദിക്കാതെ ഓടിവെച്ചിരുന്നില്ല. ഈ വക നടവടികൾ നായർപ്രമാണികളുടെ മാതൃഭക്തിക്ക് ഉദാഹരണമായി കരുതിയാലും, അമ്മക്ക് കാലക്രമേണ കേരളസമുദായത്തിലും ചരിത്രത്തിലുമുണ്ടായ പ്രാധാന്യത്തിന്നു തെളിവായി സമർപ്പിച്ചാലും, 'അമ്മ'യുടെ സർവ്വാധിപത്യത്തിന് ഓട്ടാനുമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് പക്ഷാന്തരമില്ല. രാജാക്കന്മാർ മേൽക്കോയ്മക്കു വേണ്ടി കലഹിക്കുമ്പോഴും അവരുടെ പരദേവതമാരെ അന്യോന്യം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ സഭാ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. സാമൂതിരിയുടെ വകയായി കോഴിക്കോട്ടുള്ള 'തളിയമ്പല'ത്തിൽ 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മക്കു' കൊല്ലത്തോടും 11 ദിവസത്തെ പൂജയുണ്ട്.‡ 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യെ തിരുവനന്തപുരത്ത് 'കുക്കരമം'ത്തിൽവെച്ചും പൂജിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. കൊച്ചിയിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ കോവിലകത്ത് അമ്മത്തമ്പുരാൻ കോവിലകത്തും 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നുണ്ട്.§ ഒരു കാലത്ത് രാജാക്കന്മാരുടേയും, നാട്ടുപ്രഭുക്കന്മാരുടേയും ഭിന്നചര്യയിൽ 'അമ്മ'ക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്വാധീനശക്തിക്ക് ഇതിലധികം ഓട്ടാനുത്തരം വേണമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

* ഇവിടെ നാട്ടുപുട്ടും ചുട്ടുന്ന കുവിന്റെ നടയുമാണ് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ആരോമൽച്ചേവകൾ, പുറം 93.

† പുതുമനപ്പണിക്കർ അന്നേതെ വള്ളവരക്കുന്നതിരിയുടെ മന്ത്രിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തറവാട്ടിലെ മൂത്തമ്മയായിരുന്നു 'പുതുമനയമ്മ'.

‡ താമരയിരിയും വള്ളവരക്കുന്നതിരിയുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ താമരയിരിക്കു ജയം കിട്ടാനായി വിപരംഗലത്ത് സ്വരായിരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം തുടങ്ങിയതാണ് ഈ പൂജ.

§ ഈ വിവരണങ്ങൾ ഏനിക്കു സമ്പാദിച്ചതുന്നത് കഴിഞ്ഞുപോയ മകടാക്കു വിലകത്ത് ഉഭയവർമ്മത്തമ്പുരാൻവർകളായിരുന്നു. ഇതിന്നു ചില ചരണങ്ങളും കഥാരൂപത്തിലുണ്ടാവും.

പൂരങ്ങളും അതോടുകൂടി നടക്കാറുള്ള അപരിഷ്കൃത നടവടികളും.

ഇങ്ങിനെ കേരളീയരുടെ ബഹുമാനത്തിനും, ഭയഭക്തിക്കും പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ 'ബലി'കൊണ്ടും, 'തെറി'കൊണ്ടും ആരാധിക്കാനും അവർ മടിച്ചിരുന്നില്ലെന്നുള്ള സംഗതികൂടി ഇവിടെ ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രാചീന ചരിത്രത്തിലേക്കു ഒന്നു കണ്ണോടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

“ജന്തു ബലി.”

ജന്തുബലിയുടെ ആഗമം മനസ്സിലാക്കാൻ അധികം പ്രയാസമില്ല. “പ്രാചീനമനുഷ്ഠൻ” ഗുഹങ്ങളിൽനിന്ന് അധികം വ്യത്യാസപ്പെട്ടവനായിരുന്നില്ല. ഔഷ്ഠഗുഹങ്ങളുടെ വകഭേദമായിട്ടുള്ള ഒരു ഇരുക്കാലിമൃഗമായിരുന്നുവെന്നുമാണ് പല സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടേയും അഭിപ്രായം.* അക്കാലത്ത് മറ്റുമൃഗങ്ങളെക്കൊന്നു തിന്നിട്ടാണ് അവനും ജീവിച്ചുപോന്നത്. ആ സ്ഥിതിയിൽനിന്നും ഒരുപടികൂടി കയറി പരിഷ്കാരം സിദ്ധിച്ചതിന്നു ശേഷവും പൂർവ്വാസന വിട്ടില്ല. ഉപജീവനത്തിന്നുവേണ്ടി മൃഗങ്ങളെ നായാടുന്ന സമ്പ്രദായം കറേക്കാലംകൂടി നിലനിന്നു. അടുത്ത ഭേദത്തിൽ മനുഷ്യൻ കാട്ടു വിട്ടു നടന്നായി കൃഷി തുടങ്ങി. ആഹാരത്തിന്ന് സമ്പ്രദായികം ഉണ്ടാക്കി ജീവിതം പരിഷ്കരിച്ചു. അപ്പോഴും മൃഗോപജീവിയായിരുന്ന കാലത്തെ വാസന മനുഷ്യനെ വിട്ടു പിരിഞ്ഞില്ല. മാംസം പിന്നിട്ട് അത്യാവശ്യമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അതിനെവിടാൻ മനസ്സില്ലാതെവന്നു. നായാടുന്ന സമയത്തൊക്കെ ഇരയെ കിട്ടിയെന്നു വരികയില്ല. ഔഷ്ഠഗുഹങ്ങൾ, മാൻ മുതലായ സാധുഗുഹങ്ങളെയാണ് പിടിച്ചു തിന്നുന്നത്. ആ വക സാധുക്കൾ അവരെ ഹിംസിക്കുന്നവരിൽനിന്ന് രക്ഷപ്രാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കാത്തേയിരിക്കുകയില്ല അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഇര കിട്ടുന്നത് യദൃച്ഛാ സംഭവമായിരിക്കാനാണ് അധികം വഴിയുള്ളത്. ആഹാരത്തിന്നുണ്ടാ

* J. Howard Moore, Savage Survivals, p. 1.

വന്ന വിളംബം ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ അഭാവം—മനുഷ്യനെ ഒരു ചിന്തകനാക്കിയിരിക്കണം. ഈ ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് മനുഷ്യൻ ദൈവ സങ്കല്പം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ദൈവപ്രീതി വരുത്തിയാലേ, ഉപജീവനം മുട്ടാതെ കഴിയുവാൻ സാധിക്കയുള്ള എന്ന് അവൻ ക്രമേണ വിശ്വാസവും വന്നിരിക്കണം. താൻ കഴിക്കുന്നത് ഇഷ്ടദേവതയ്ക്ക് നിവേദിക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായവും അപ്പോൾ തുടങ്ങി. ആദ്യം മാംസഭോജിയായിരുന്നതിനാൽ അതിന്റെ ദേവതയ്ക്കു മാംസമല്ലേ അർപ്പിക്കാൻ തരമുള്ളൂ? നിവേദ്യമായി പരിണമിച്ച മാംസത്തിന് സാന്നിദ്ധ്യം കൂടിയതിലും അതുതരമില്ല. പഴകുന്നോടത്തോളം ദുഷിക്കുന്ന ഒരു സാധനമാണ് മാംസം. അത് കഴിയുന്നതും പുരുഷനായിരുന്നാലേ തുണമുള്ളൂ. അപ്പോൾ മൃഗത്തിനെ ബലികഴിച്ച ഉടനെ നിവേദിക്കുക എന്ന ആചാരവും നടപ്പിലായി. * ബലികഴിക്കുന്ന ജന്തു ഇന്നതാവേണമെന്നുള്ളത് അവനവന്റെ രുചിയനുസരിച്ചും വന്നുപോന്നു. മനുഷ്യരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും ഇപ്പോഴും മാംസഭോജികളായിത്തന്നെയാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് “ബലിപൂജ” നിലനില്പുവാൻ അതു മതിയായ കാരണവുമായി. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ പരിഷ്കാരത്തിന്നു അധീനനായതിന്നു ശേഷവും ഇതു അപരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായം തുടർന്നുപോന്നത് എന്തിനാണെന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ പഴയ ആചാരങ്ങൾ വിട്ടുവാനുള്ള വൈമനസ്യമാണ് അതിൽ പ്രേരകമായി നില്ക്കുന്നതെന്നു സമാധാനവും പറയാവുന്നതാണ്. പിന്നെ, ദൈവത്തിന് വളരെ കാലമായി നിവേദിച്ചു വരുന്ന ഒരു പദാർത്ഥം നമുക്ക് രുചിക്കാതെവന്നാൽകൂടി ദൈവഭോജനം ഭയന്ന് അതു തുടരുന്നതിന്നും നാം പ്രേരിതരാവാറുണ്ട്. അങ്ങിനെ ജന്തുഹിംസ നമുക്കു ‘കാവു’കളിൽ കടികൊണ്ടു. ആദ്യത്തെ ദൈവം ‘അമ്മ’യായതുകൊണ്ട് അതിന്റെ അധികാവകാശം അമ്മയ്ക്ക് അനുഭവിക്കാനും ഇടവന്നു. ഇത് ഇന്ത്യയിൽ ദ്രാവിഡന്മാരുടെ റൊചാരം മാത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആര്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പായി വന്നിട്ടുള്ള ‘യാഗ’ങ്ങളിൽ ‘മേധ’ത്തിന്നുള്ള പ്രാധാന്യം ഇന്നും വിട്ടുപോയിട്ടില്ല. † ‘അശ്വമേധം’ ‘വാജപേയം’ മുതലായ യാഗങ്ങൾക്ക് അധികാരികളാ

* കൊഴി, ആട്ട് മുതലായവയെ കറവിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നവർ അവിടെ എത്തിയതിന്നു ശേഷമേ അവയെ ബലികഴിക്കാറുള്ളൂ.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 166, 171.

യിട്ടുള്ളവർ, അതായത് യജമാനൻ പ്രതാപിക്കുകയും മുതലായവർ, യജ്ഞമുഗത്തിന്റെ മാംസം തിന്നേണമെന്ന് * വിധിയും ആചാരവു മുണ്ട്. “പുരുഷമേധവും” അവർ അനുവദിച്ചതായി മീമാംസാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.† ശ്രീരാമനൊപ്പം വന്ന വാസത്തിന്നു പോകുന്ന സീത സരയൂനദിക്കടക്കുമ്പോൾ തങ്ങളും യാതൊരപകടവും കൂടാതെ മടങ്ങിവരാനായി മദ്യമാംസത്തോടു കൂടിയ പൂജ ചെയ്ത് ഭഗവതിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാമെന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.‡ ശാക്തേയക്കാരായേയും അവരിൽ ഒരു വകയുണ്ടായ കാപാലികന്മാരായേയും ‘ബലി’കളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകിച്ചു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ആയുർവ്വേദം അപരിഷ്കൃതമാണെന്നു വിചാരിച്ചുവന്ന ദ്രാവിഡന്മാർ മാത്രമല്ല, ലോകത്തിൽ മാംസം തിന്നിരുന്നവരും തിന്നുന്നവരും. ഇന്നത്തെ പരിഷ്കൃതലോകമാണെന്നുകരുതിവരുന്ന യൂറോപ്പിലും, അമേരിക്കയിലും ജനങ്ങളുടെ ഭക്ഷണത്തിന്നായിട്ടാണ് അറക്കുന്ന ആട്ട്, കോഴി, മുരി എന്നിവയുടെ സംഖ്യക്ക് കയ്യും കണക്കുമില്ല. ഈ വകയെല്ലാം ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആടിനേയും കോഴിയേയും അറുത്ത് തിന്നുന്നതിന്നുമുമ്പായി ‘അമ്മ’ക്ക് നിവേദിച്ചുവന്നിരുന്ന സമ്പ്രദായം അപരിഷ്കൃതകോടിയിൽ തള്ളാമോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു?

* ഉപമുഗ്തം മൈത്രാവരണകുടുംഭകുലേ; പ്രതിപ്രസ്തോതം സപ്തമം (5).

വനിക്ട് മഹീശ്വര കഡവത്തം സർവ്വയേതി (6).

അത്യുഷ്നിം ഹോത്രേ ഹരതി (7).

ആപസ്തംബശ്രോതസുതം പടലം 7, കാണ്ഡിക 29.

† Dr. L. D. Barnett, Indian Antiquities—p. 171.

‡ “ദേവി ശംഗേ നമസ്തൂഭം നിവൃത്തം വനവത്സതഃ
രോമണ സഹിതം ഗതം ചക്ഷുണാനച പൂജയേ.”

“സുരാരോസരോപഹാരൈശ്ച നന്നേബലിഭിരാദതം
ഇത്യുക്തം പാരമ്യം തൈശ്ചൈതര്യേണൈവ ജഗതഃ”

അദ്ധ്യായനാമയണം മൂലം, എ. ആർ. പി. പ്രസ്സ് പതിപ്പ്, പാ. 156.

“മന്ദോകിനി ദേവി ശംഗേ നമോസ്തുതഃ!

തൈശ്ച വനവത്സവും കഴിഞ്ഞതരം-

ലിജ്ജവന്നാൽ ബലി പൂജകൾ നൽകവൻ.

(അദ്ധ്യായനാമയണം, കിളിപ്പാട്ട്, പാ. 149. മൂലത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ച ‘സുരാരോസരോപഹാരൈശ്ച’ എന്ന പദത്തിൽ മറ്റൊരു വരിയുണ്ട്.)

ജന്തുവിംസക്ക് അല്പമൊരു ശമനമുണ്ടായത് “അവിംസാ പരമോ ധർമ്മഃ” എന്ന തത്വവാദംകൊണ്ട് ലോകരെ തട്ടിയുണർത്തിയ ബുദ്ധദേവന്റെ ഉപദേശങ്ങൾക്ക് ശേഷമല്ലയോ എന്നുവരികുന്നത് അപ്രകൃതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. അങ്ങിനെ യാതൊരു ഘട്ടം ഇടക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഹിംസയിലുള്ള മത്സരം പാശ്ചാത്യരും പൗരസ്ത്യരും തമ്മിൽ ഇന്നും നിലനില്ക്കുമായിരുന്നു.

‘ആഭാസവചനം.’

ഇനി ‘കാവുക’ലിൽ കാണുന്ന മറ്റൊരു രംഗത്തിലേക്ക് വായനക്കാരെ ക്ഷണിക്കാം. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിക്ക് പുറപ്പെടുന്നവർ വഴിനിളെ ‘ആഭാസവും തെറിയും’ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു പോയില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ വഴിപാടുകൾക്ക് വിചാരിച്ച ഫലമുണ്ടാവില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഇന്നും നീക്കംപോകാത്തതും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുപോലെ ചേർത്ത പൂരവും ‘തെറി’പ്പാടുകൾക്ക് പ്രസിദ്ധമാണ്. ദൈവാലത്തടുത്തുള്ള ചെനക്കത്തൂർ കാവിനെപ്പറ്റി ‘ചെനക്കത്തൂരെപ്പുറം തനിക്കൊത്തവണ്ണം’ എന്ന പഴഞ്ചൊല്ലും ഉണ്ട്. ഒരു ശിവഭക്തുമായി സങ്കല്പിച്ചു വരുന്ന കൊട്ടിയൂർ * ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കലുണ്ടാവുന്ന ആഘോഷംവിലും ഇങ്ങിനെയാരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. ഇത്തരം ‘ആരാധനാക്രമം’ അമ്മയുടെ കത്തകയല്ലെന്ന് അതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു.

ഈ വക ‘ദരാചാരങ്ങൾ’യുടെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഇത് മലയാളികൾക്കു മാത്രമുള്ള ഒരു വൈലക്ഷണ്യമാണോ എന്ന് പര്യാലോചിക്കുന്നത് രസകരമായിരിക്കും. മറ്റുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുമ്പോൾനാം അത്രതന്നെ ലജ്ജ നടിക്കേണ്ടമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മൈസൂരിൽ തലക്കാട്ടെക്കടുത്ത് മുട്ടക്കത്തൂറെയിലുള്ള ഒരു ‘ശിവ’ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവദിവസം അവിടെ വന്നുചേരുന്ന സ്ത്രീകൾ റൗക്കു ഒരുമിക്കിൽ അഴിച്ചിടണമെന്നു ദരാചാരമുണ്ട്. അതു പുരുഷന്മാർ വന്നെടുത്താൽ അതാതു റൗക്കുയുടെ ഉടമക്കാരിയുമായി അവർക്ക് അന്ന് സംയോഗമാവാമെന്നും അവിടുത്തെ സമുദായമന്ത്യാദി അനുവദിക്കുന്നുണ്ട്. അതു

* തലശ്ശേരിയിൽനിന്ന് 30 നാഴിക കിഴക്ക്. Fawcett, Naysars of Malabar, p. 267.

പോലെതന്നെ തിരുനൽവേലി ജില്ലയിലുള്ള 'ശങ്കരനായനാർ കോവി' ലിലും ഉത്സവദിവസം വന്നുചേരുന്ന സ്രീപുരുഷനാർ ദേവന്റെ തിരു മുവിലെത്തിയാൽ ആവേശംകൊണ്ട് ആഭാസം പുലമ്പണമെന്നാണ് അവിടുത്തെ ചട്ടങ്ങളിൽ ഒരുത്ത്. * വടക്കെ ആർക്കാട്ടിൽ തിരുപ്പതിയിൽ 'ഗംഗാമ്മ' എന്നൊരു ഭഗവതിയുണ്ട്. അവിടെ ഉത്സവദിവസങ്ങളിലും 'അമ്മ'യുടെ മുവിൽചെന്ന് ആഭാസം പറയണമെന്നൊരാചാരമുണ്ട്. † ഇതോടുകൂടി അത്യന്തം ഭക്തിസൂചകമായ വഴിപാടുകളും, നേർച്ചകളും നടക്കുന്നതുമാണ്. ആഭാസം പറയുന്നതിൽ അഗ്രഗണ്യതപം സമ്പാദിക്കുവാൻ ഭജനക്കാർ അന്യോന്യം മത്സരിക്കുന്നതും ചിലപ്പോൾ അപൂർവ്വമല്ല. ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം ഉത്തമവിശ്വാസത്തോടു കൂടിയും, 'അമ്മ'ക്ക് അതുകൊണ്ട് സന്തോഷമാകുമെന്ന ധാരണയോടു കൂടിയും, ആണെന്നുകൂടി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പണ്ടുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ അത്രയും പച്ചയായ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഈ വക ആചാരങ്ങൾ നിലനിൽപ്പോരുന്നത് സമുദായത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലും സംസ്കാരത്തിലും താണുപടിയിൽ നില്ക്കുന്നവരാണെന്ന സംഗതികൂടി പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. അതിൽനിന്നു അവയുടെ പഴക്കവും ഉന്മൂലിക്കേണ്ടതാണ്. പഴയ ആചാരങ്ങൾ എന്നൊരു ശ്രേണിയോടു കൂടി തുടങ്ങിയവയാണെന്നുള്ളതറിയാതെ വിശേഷിച്ചും ദൈവത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവ, മടക്കുന്നത് വല്ല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾക്കും ഇടയായേക്കുമോ എന്ന് കരുതി പഠിച്ചുള്ളവയും അവയെപ്പറ്റി മൗനം അവലംബിക്കുകയാണ്. ഇപ്പോഴും പരിച്ഛാരികളെന്നു അഭിമാനിക്കുന്ന നമ്മെ ചില 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ' വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. കട്ടികൾക്ക് കണ്ണേറു, നാവേറു, എന്നിവകൊണ്ട് ഭോഷം പറയാതിരിക്കുവാൻ 'നാവേറു' ‡ പാടിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഇപ്പോഴും നാഗരികതപം നിറഞ്ഞ തറവാടുകളിലും അവശേഷിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ട്. മരുന്നിനോ, മന്ത്രവാദത്തിനോ അധികം ഫലമെന്നുള്ളവാരും ഇന്നു അങ്ങിനെത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. മറുവുള്ളവക്ക് ഇങ്ങനോപദേശം ചെയ്യുന്ന പലരും തങ്ങൾക്ക് അനന്തവും അപാ

* ഇതിനായി അവലത്തിന്റെ നടയോടുകൂടി ഒരു സ്ഥലം വളച്ചു വെളിപ്പുണ്ട്.

† Fawcett, Nayers of Malabar, p 267, 268.

‡ പുളുവന്മാരാണ് 'നാവേറു' പാടാറുള്ളത്.

യവും വരുമ്പോൾ 'വിവേകശൂന്യ'രായിത്തീർന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇത് മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിനുള്ള ഒരു പ്രധാനസൂചനയാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. പല 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും' നമ്മെ വിടാതെ ഇരിക്കാനുള്ള കാരണവും ഈ സൂചനതന്നെയാണ്.

ഇതിന്റെ ഉല്പത്തിയോ, പരിണാമമോ അന്വേഷിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഒരു സംഗതികൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. 'ആദാസവും തെറിയും' സൂര്യപുരുഷസംയോഗത്തിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഏല്പായിടത്തും നിൽക്കുന്നത്.* പുരാതനമതത്തിനും വിഷയത്തിനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അദ്വൈതമാണെന്ന് അതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു. വാക്കുകൊണ്ട് "തെറി" പ്രകടിക്കാത്ത ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സംയോഗമറകൾ, പ്രസവം മുതലായവ 'ശ്രീകോവി'ലിന്മേലും മറ്റും കാണിക്കുന്നതും അപൂർവ്വമല്ല. † കേരളീയർ 'തെറി' പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അത് മറ്റുള്ളവരെപ്പോലെ പ്രവർത്തിയിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നില്ലെന്ന് അവർക്കു അഭിമാനകരമായിത്തന്നെയായിരിക്കുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കും കൊട്ടിയൂർക്കും പോയി തിരിയെ വരുന്നവർ, അങ്ങോട്ടു പോയവരാണ് എന്നു സംശയിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്ര മന്ത്രികളാണെന്നും പതിവാണ്. ഇത് ചേർത്തുകൊണ്ട് ബാധകമാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, പൂർക്കാലങ്ങളിൽ ഒരു സൂര്യനെ തൊട്ടെന്നതുപോലും നിഷിദ്ധമായിട്ടാണ് കരുതി വരുന്നത്. അങ്ങിനെ വല്ല മന്ത്രികളോട് ആരെങ്കിലും കാണിച്ചുവെങ്കിൽ അവർ 'അമ്മ'യുടെ കോപാഗ്നിക്ക് ഇരയാകുമെന്നും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വിശ്വാസമുണ്ട്.

ഇതിനെപറ്റിയുള്ള ചർച്ച മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ കാണുന്ന ആചാരങ്ങളെക്കൂടി പരിശോധിച്ചതിനുശേഷം തുടരാം.

"Cyprus ‡ എന്ന രാജ്യത്ത് ഒരു കാലത്തു കല്യാണം കഴിക്കാത്ത സൂര്യകൾ 'അമ്മ'യുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ മുന്വറിയാത്ത പുരുഷന്മാരുമായി

* മകുതന്മാരായവർ സൂര്യകളെ കണ്ടാവാറാണ് ആദാസവാക്യമുകൊണ്ട് അഭിപ്രായം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നത്.

† ഗുരുവായൂരമ്പലം, തൃച്ചിറ്റം, തിരുവനന്തപുരത്തു പത്തനംതിട്ടസാമിക്ഷേത്രം, ഏണിവ സന്ധ്യച്ചവർക്കു് ഇതു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നതാണ്.

‡ മദ്ധ്യധരണ്യാഴിയിലുള്ള ഒരു ദ്വീപ്.

§ Aphoriti or Aslarte.

f

വ്യഭിചരിക്കണമെന്നൊരു പതിവുണ്ടായിരുന്നു. പശ്ചിമാസ്യയുടെ പല ഭാഗങ്ങളിലും ഇത്തരം ആചാരങ്ങൾ നടപ്പായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശം എന്തായിരുന്നാലും, ഈ സമ്പ്രദായം കാമാവേശത്തിന്റെ പ്രകടനമായിട്ടല്ല. പശ്ചിമാസ്യയിൽ പല നാമത്തിലും പക്ഷേ സ്വഭാവത്തിൽ ഒന്നായും, വിലസിയിരുന്ന 'അംബിക'യുടെ പ്രീതിക്കായുള്ള ഒരു മതാനുഷ്ഠാനമായിട്ടാണ് കരുതിവന്നിരുന്നത്. അതുപോലെ ബാബിലോനിയിലും * ഓരോ സ്ത്രീയും ധനികയായാലും ശരി, ദരിദ്രയായാലും ശരി, തന്റെ ജീവിതത്തിലൊരിക്കൽ Mylitta † എന്ന ദേവതയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് രെപരിചിതന്റെ കാമസമ്പൂർത്തിക്ക് അടിമപ്പെടേണമെന്നും, ഈ ദിവ്യവ്യഭിചാരംകൊണ്ടു കിട്ടുന്ന പ്രതിഫലം ദേവിക്ക് അർപ്പിക്കണമെന്നും രൊചാരമുണ്ട്. ഈ ആചാരപരിപാലനത്തിനു വേണ്ടി കാത്തുനില്ക്കുന്ന സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ട് ക്ഷേത്രാന്തർഭാഗം നിറഞ്ഞിരിക്കും. അവരിൽ ചിലർക്ക് അനവധി സംവത്സരം കാത്തു നില്ക്കേണ്ടതായി വന്നേക്കാം. Syria ‡ യിലുംപ്പെട്ട Heleopolis Baalbee എന്ന പ്രദേശത്തും—അവശിഷ്ടക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അനുസ്ഥിനും കേളികേട്ട ആ സ്ഥലത്തും—ഓരോ കന്യകയും നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ച് Astarte എന്ന ദേവിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് അന്യന്മാരുമായി വ്യഭിചരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പ്രൗഢകളും, കന്യകമാരും അവരുടെ ദേവീഭക്തി ഇങ്ങിനെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Constantine § എന്ന ചക്രവർത്തി ഈ ദരാചാരം നിലനിർത്തി ക്ഷേത്രം നശിപ്പിച്ച് ആ സ്ഥലത്ത് ഒരു പള്ളി പണിയിച്ചു. Phoenicia ലേ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മതാനുഷ്ഠാനമെന്ന നിലയിൽ സ്ത്രീകൾ പ്രതിഫലം വാങ്ങി വ്യഭിചരിക്കുകയും, അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ദേവീപ്രസാദമുണ്ടാവുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. Amorits § എന്ന വർഗ്ഗക്കാരുടെ ഇടയിൽ കല്യാണം കഴിക്കാനടുത്ത സ്ത്രീകൾ പുരുഷന്മാരുമായി

* പശ്ചിമാസ്യയിൽ Euphrates നദിയോടു തൊട്ടു കിടക്കുന്ന ഒരു രാജ്യം. ലോകത്തിലുള്ള സംസ്കാരങ്ങളിൽ ഇവിടുത്തേതിന്നാണ് അധികം പ്രാമീനതാം കല്പിക്കാവേണ്ടത്.

† Ishtaror Astarte എന്നും ഇവൾ പേരുണ്ട്.

‡ പശ്ചിമാസ്യയിലുള്ള മഹാനഗര രാജ്യം.

§ റോമൻ ചക്രവർത്തി.

§ ഹൈബിളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു തരീതി.

വിഷയസുഖം അനുഭവിക്കേണ്ടതിനായി എഴുദിവസം അവരുടെ വിടിന്റെ പടിക്കൽ ഇരിക്കേണമെന്നു നിയമമുണ്ടായിരുന്നു.” *

ഇതിന്നുപുറമെ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ‘ദേവദാസി’ † സമ്പ്രദായവും പശ്ചിമാസ്യ, ആഫ്രിക്കാ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ “ദിവ്യപുരുഷ” നാർ “ദിവ്യസ്ത്രീകൾ” ‡ എന്നിവരുടെ ചരിത്രവും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധക്ക് വിഷയമാകേണ്ടതുണ്ട്. മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച ആചാരങ്ങൾ പ്രാചീനമാണെന്നും, ആ വക രാജ്യങ്ങളിൽ അവ ഇപ്പോൾ നടപ്പിലില്ലെന്നും നമുക്ക് വിശ്വസിക്കാമെന്നു വെക്കുക. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിലെ ‘ദേവദാസി’ സമ്പ്രദായവും, Africa യിൽ ‘ദിവ്യതപം’ അംഗീകരിക്കുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാരും ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്.

നമ്മുടെ ഇടയിൽത്തന്നെ ‘പുലപ്പേടി’ എന്നും ‘പറപ്പേടി’ എന്നും വേറെ ചില നടവടികളുണ്ടായിരുന്നു. കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ താണജാതിക്കാർ നാട്ടുവാഴിയുടെ അറാമതിയോടുകൂടി ‘കാവുക’ ഉൽ പൂരവും വേലയും നടക്കുന്ന കാലത്തു് ഒരുതരം സ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിച്ചിരുന്നു. അവർക്ക് മേൽജാതികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന കുളം മുതലായവയിൽ കളിക്കാം; കാവുകൾക്കുള്ളിൽ കടന്ന് അച്ചനകളും മറ്റും ചെച്ചാം; അന്ന് അവർക്ക് വഴിയിൽ കാണുന്ന ഉയർന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ തൊടുകയുമാവാം. അങ്ങിനെ അവർതൊട്ട ആ സ്ത്രീകൾ ് അവരോടൊന്നിച്ച് പോയ്ക്കൊള്ളണമെന്നും, പിന്നീട് തങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചു വരരുതെന്നുമാണ് സമുദായത്തിലെ വിധി. ഇങ്ങിനെ സർവ്വ സ്വാതന്ത്ര്യമനുഭവിക്കുന്ന ദിവസത്തെ മുൻകൂട്ടി നാട്ടുവാഴികൾ എല്ലാവരെയും കൊട്ടിയറിയിക്കാറുണ്ട്. പുറത്തു കണ്ട സ്ത്രീകളോടല്ലാതെ, വീട്ടിലിരിക്കുന്നവരോട് താണജാതിക്കാർ യാതൊരപമാർദ്ദവും കാണിച്ചിരുന്നതുമില്ല. ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലുൾപ്പെടുവാനിഷ്ടമില്ലാത്തവർ വീട്ടിലിരുന്നുകൊള്ളണമെന്നായിരിക്കും കൊട്ടിയറിയിപ്പ്. ഈ സമ്പ്രദായത്തിനാണ് ‘പുലപ്പേടി’യെന്നും ‘പറപ്പേടി’യെന്നും പറഞ്ഞിരുന്നതു്.

* Frazer G. Golden Bough, Vol. I. Part IV, p. 36, 38.

† സ്ത്രീ ദേവന്റെ അടുത്തായി ഇരിക്കയെന്ന ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ നട്ടപ്പ്.

‡ Africa യിലും മറ്റും ഈശ്വരപ്പണയം ജീവിതം നയിക്കുന്നവർ.

§ അവരുടെ മേൽ ഇലായാ മാനാ എന്നിത്തലും മതി.

§ പുലയരെയും, പറയരെയും സംബന്ധിച്ച പാടി എന്നർത്ഥം.

ഇതോടുകൂടി നായർ ഭടന്മാർക്ക് ഒരു 'സർവ്വസ്വാതന്ത്ര്യദിനവും' അനുവദിച്ചു വന്നിരുന്നു. അവർക്ക് ആഭിവാസം എന്നു സ്വാതന്ത്ര്യവും കാണിക്കാമെന്നായിരുന്നു നാട്ടുനടപ്പ്. എന്നാൽ അവരുമായി കൂട്ടി മുട്ടുവാൻ സമ്മതമില്ലാത്തവർ അന്ന് പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകരുതെന്നുള്ളതും അതേതന്നെ നിഷ്കഷ്ടയോടുകൂടിയ ആചാരമായിരുന്നു.

നമ്മുടെ സംസ്കൃത ബുദ്ധിക്ക് ആദാസമെന്നു തോന്നുന്ന ഈ വക ഭരാചാരങ്ങളുടെ ആന്തരമെന്നാണെന്നു ആരായുന്നതുകൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ അനുചിതമാവുകയില്ലെന്നു കരുതുന്നു. ഇവക്കടിസ്ഥാനമായി ചില സങ്കല്പങ്ങളുമുണ്ട്. 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ' കന്യകയാണെന്നും, അതുകൊണ്ടാണ് സംയോഗത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുന്നത് ഇഷ്ടമായി വരുവാനിടയായതെന്നുമാണ് ഒരു വിശ്വാസം. * ഈ കന്യാസങ്കല്പം മിക്ക 'കാവിലമ്മ'യെപ്പറ്റിയുമുണ്ട്.

ചേർത്തല പ്രതിഷ്ഠയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യവും ഇതിന്നു കൂലമാണ്. 'രൈക്കൽ വിലാസംഗലത്തു' സ്വാമിയാർ ആ താപുക്കിൽ കൂടി യാത്രചെയ്യുന്നതിനിടയായി. ഇപ്പോൾ ക്ഷേത്രമിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ ഏഴു സ്ത്രീകളി† അന്നു ഉത്തരാലാടുകയായിരുന്നു. സ്വാമിയാരെ കണ്ടപ്പോൾ അവരിൽ ആപേക്ഷ പെട്ടെന്നു മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു. കന്യകയായ ഒറ്റുമാത്രം നിറുത്തിയില്ലാതെ ഓടിത്തുടങ്ങി. പിന്നാലെ സ്വാമിയാരും ഓടി. ഒറ്റു ആകുലത്തിൽ ചെന്നു ഒളിച്ചു. സ്വാമിയാർ അവിടെയും എത്തിയതുകൊണ്ട് വീണ്ടും ഏഴാമതൊരു കളത്തിൽ ചെന്നുളിച്ചു. അവിടെവെച്ചു സ്വാമിയാർ ഒറ്റയുടെ തലമുടിയിൽ പിടികൂടി 'ഇരിപുലയാടി' എന്ന് ദേവചൂരണോടുകൂടി പറഞ്ഞു അതിനാടുത്തുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തുതന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ഒറ്റു ചാടിയ കളത്തിൽ ചേരമാനാട്ടാലി ഉണ്ടായിരുന്നള്ളി. ഇങ്ങിനെ ചേരും തലയും കൂടിച്ചേർന്നതുകൊണ്ടാണത്രേ 'ചേർത്തല' എന്നു

* കൊടുങ്ങല്ലൂർ അമ്മയും, ചിലപ്പതികാരത്തിലെ കന്നകിയും ഒന്നാണെന്നുള്ള സങ്കല്പം ഇതിന്നു വിരുദ്ധമാണ്. കഴിഞ്ഞ തലമുറയിൽ അന്തരിച്ച ചില മഹാകവികൾക്കുപോലും ഈ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നതായും അവർ ഭരണിഭിവാസം 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ'യെക്കുറിച്ച് 'തെറിപ്പാട്ടു'ണ്ടാക്കിയതായും അറിയുന്നു.

† 'സപ്തമാതാക്കൾ' എന്ന സങ്കല്പത്തിനെയണി ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഗതാഗതം പാട്ടിലും, കളംപാട്ടിലും വിവരിച്ച കഥയിലും 'ഏഴമ്മ'മാരെക്കുറിച്ച് പറയുന്നുണ്ട്. തിരുമാന്ധ്യം എന്നതു് 'അമ്മ'യടക്കം—ഇങ്ങിനെ ഏഴു പുതിഷ്ടയുണ്ട്.

പേരുണ്ടായത്. ഇന്നും അവിടുത്തെ ആരാട്ടിനു മേല്പറഞ്ഞ ആറു കളത്തിലും ഭഗവതിയെ എഴുന്നള്ളിക്കാറുണ്ട്.*

പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന സമയം 'ഇരിപുലയാടി' എന്നു സ്വാമിയാർ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഒരു കന്യകയായതുകൊണ്ടുമാണത്രേ തെറിപ്പാട്ടിൽ ഭഗവതിക്കു ഇഷ്ടംതോന്നുന്നത്.†

ഈ കഥയിൽ ചില അസ്വാഭാവികതകളുണ്ട്. ഒന്നാമത് വിലാസംഗലത്തു് സ്വാമിയാരെപ്പോലെയുള്ള ഒരു മഹാൻ ഭഗവതിയെ 'പുലയാടി' എന്നു വിളിച്ചുവെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ തെന്തക്കും. രണ്ടാമത്, മറ്റു മാതാക്കളെല്ലാം മറഞ്ഞപ്പോൾ കന്യകയായ ഒറ്റക്കുമാത്രം എന്തുകൊണ്ട് നിവൃത്തിയില്ലാതായി? ചെറിയ കുട്ടിയായതുകൊണ്ട് ഓടാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു വിചാരിക്കാൻ തരമില്ല. മേല്പറഞ്ഞ കളങ്ങളിലെല്ലാം ചാടണമെങ്കിൽ രണ്ടു മൂന്നു നാഴിക ഓടാതെ കഴികയില്ല. ആ നിലക്ക് ആലോചിക്കുമ്പോൾ കഥക്ക് മറ്റൊന്നോ അടിസ്ഥാനമുണ്ടെന്നു വരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മയുടെ കാര്യത്തിലും കന്യാത്വം മാത്രം ഒരാഴി കഴിവാണെന്നു കരുതിക്കൂടാ ‡ അങ്ങിനെയാകുമ്പോൾ കാളിക്കുളം ഉപാസനകളിലെല്ലാം അങ്ങിനെയൊരു ചടങ്ങുണ്ടാവേണ്ടതാണ്. 'ശാക്തേയ'ത്തിലെ 'വാമാചാര'ത്തിലൊഴിച്ചു് കാളീസേവയിൽ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ ഒന്നിച്ചു ചേരേണ്ടുന്ന ഘട്ടങ്ങളും ഒന്നും കാണുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കാണാത്ത അവസ്ഥക്ക് ഈ ഭാഗചാരത്തിനെ അമ്മയുമായി ഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ അർത്ഥമില്ല. അതിന്നു പുറമെ നമ്മുടെ "ഓട്ടപ്രദ രജിസ്"ത്തിൽ വടക്കെ മലയാളത്തിലെ 'കൊട്ടിയൂർ പെരുമാൾ'ക്കും, തിരുനൽവേലിയിലെ 'ശങ്കരനായനാ'ക്കും ആദാസങ്ങളിൽ അഭിരുചിയുള്ളതായികണ്ടു. അതുകൊണ്ട് 'ആദാസക്കത്തക' അമ്മയിൽനിന്നു് എടുക്കേണ്ടതായിട്ടും വന്നിരിക്കുന്നു. ജനസാമാന്യത്തേയും മറ്റു ദൈവ

* ആറു കളങ്ങളുടെ പേരുകൾ:—1. കളികളം, 2. ചാകളം, 3. പല്ലകളം, 4. കേളൻകളം, 5. തുപ്പകളം, 6. കറപ്പൻകളം എന്നിവയാണ്.

† 'തെറിപ്പാട്ടു്' ഗവൺമെന്റാജ്ഞാനിനിരണം 1928-നാൾക്കും വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. പണ്ഡിതർ എ. ഡി. ഹരിശങ്കരയുടെ മരണത്തിൽ (17-7-1105) നിന്നു്.

‡ കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മക്ക് ഒരു കല്യാണം ഏല്പാട്ടു ചെയ്തതായും ഒരു കഥയുണ്ടു്. അതു് ഏങ്ങിയതിന്നുൾ അമ്മക്ക് വിഷയസൗകര്യം വരുിച്ചതുകൊണ്ടാണ് 'തെറി'യിൽ ഇഷ്ടം ഒന്നിച്ചതെന്നും അതിലാൽ വിളിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ങ്ങളേയും ആകെ ബാധിച്ചുകാണുന്ന ഈ രോഗം അമ്മക്കും ഓഹരിവെച്ചുകൊടുത്തതായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. അതോടുകൂടി മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായി കാണുന്ന ഒരു വൈശിഷ്ട്യം കാലഭേദംകൊണ്ട് നീങ്ങിപ്പോകാതെ നിലനിന്നതായിട്ടും വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. മൃഗമാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നതിന് നായാടിയെന്ന മനുഷ്യൻ ആദ്യം കടന്ന് കൃഷിചെയ്ത് ഭക്ഷണദ്രവ്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങിയതിനു ശേഷവും മാംസത്തിലുള്ള കൊതി വിടാതിരുന്നതുപോലെ, ഒരു കാലത്ത് അവ്യവസ്ഥിതമായി വിഷയസുഖം അനുഭവിച്ച മനുഷ്യൻ പരിഷ്കൃതനായതിനു ശേഷവും അതിലുള്ള ആസക്തി വിടാതിരുന്നതാണ്. ഇതിൽ മറെറൊരുതത്വവും കൂടി അടങ്ങിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭക്ഷണതുല്യ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ മനുഷ്യനേയും മൃഗത്തേയും ഒരുപോലെ ബാധിക്കുന്ന മറെറൊരു വികാരമാണ് വിഷയതുല്യ. ഭക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി മോരാടാൻ സന്നദ്ധനായ മനുഷ്യൻ ആ കാഴ്ചയിൽ ഏതുകുടുംകൈയും പ്രവർത്തിക്കാൻ മടികാണിക്കാറില്ല. അതിലൊട്ടും കുറയാത്ത—ഒരു കണക്കിൽ അധികമെന്നുതന്നെ പറയാം—ആവേശം മനുഷ്യന് 'വിഷയ'ത്തിലുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി പല പരാക്രമങ്ങളും മനുഷ്യൻ കാണിച്ചിട്ടുള്ളതായി ലോകചരിത്രം വിളിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്. മറ്റു വികാരങ്ങളെപ്പോലെ 'വിഷയ'സംബന്ധമായ വികാരം അടക്കുവാൻ മനുഷ്യനു സാധിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിനുള്ള ശക്തി അപാരമാണെന്നും വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു നിയമത്തിനും അധീനമാവാതെ തഴച്ചുവന്ന ആ വികാരത്തെപ്പറ്റി പ്രാചീനമനുഷ്യൻ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായിരിക്കണം. അതിന്നടിസ്ഥാനമായ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ വ്യാപാരങ്ങളെപ്പറ്റി അവൻ ആലോചിക്കുമ്പോഴും അന്തം വിടുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും, ചെയ്യുന്നതും. അങ്ങിനെ അവന്റെ വിചാരസീമയെ അതിലംഘിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളെ ദൈവസങ്കല്പവുമായി ഘടിപ്പിക്കുവാൻ പ്രേരിതനായതിന്റെ ഫലമാണ് ഇന്നു സമുദായത്തിൽ നിലനിന്നുവരുന്ന പല 'അന്ധവിശ്വാസങ്ങളും.' ജനനവും, മരണവും ലോകം തുടങ്ങിയമുതൽക്കു നമുക്ക് അനുഭവമുള്ള കാര്യങ്ങളാണെങ്കിലും, രണ്ടും കാര്യകാരണസ്ഥിതി നിർവ്വചിക്കുവാൻ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ പരമകാഴ്ചയിലെത്തിച്ചേർന്ന മനുഷ്യനും അശക്തനായിരിക്കുന്നു. ജനനകാരണം തന്നെ ഒരു കാലത്ത് സംയോഗമാണെന്നു മനു

ഷ്യൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. * ശരീരശാസ്ത്രജ്ഞാനംകൊണ്ട് പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചപ്പോഴും ശാസ്ത്രനിയമങ്ങളെ അതിലൊരിയ്ക്കും ചിലപ്പോൾ അനുഭവപ്പെടാറുള്ള ഗർഭഭാവം, പഴയവിശ്വാസത്തിന് വീണ്ടും വഴിയുണ്ടാക്കി. മരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും വിചാരഗതി അതുതന്നെയായിരുന്നു. അപ്പോൾ പ്രേതത്തിൽ വിശ്വാസം ജനിച്ചു. ജനനത്തിന് പ്രധാനമേതുമായി കാണുന്ന വിഷയമുള്ളതിലും പലപ്പോഴും വെറും പെരുമ അവനു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. തനിക്കുറപ്പാക്കിയതിലൊന്നും തന്റെ ദൈവത്തിനും സന്തോഷമുണ്ടാവുമെന്ന് അവൻ ഉറപ്പിച്ചു. അതനുസരിച്ച് വിഷയാസക്തിയുടെ ബാഹ്യപ്രകടനവും പല രൂപത്തിലായി പ്രകാശിച്ചു. ധാന്യസമൃദ്ധിയുണ്ടാകുമ്പോൾ അവൻ മതിമറന്നു സന്തോഷിച്ചു. അവന്റെ സന്തോഷപൂർത്തിയ്ക്ക് സംഭോഗം ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒന്നായി. അത്തരത്തിലുള്ള സന്തോഷപ്രകടനം ധാന്യസമൃദ്ധിക്കു കാരണമാകുമെന്ന് ഒരുക്കാലത്തു വിശ്വസിക്കുകയായ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതിനാലായിരിക്കാം സന്തോഷപ്രകടനങ്ങളുടെ കാരണത്തിന്നും പരമാർത്ഥമാലോചിച്ചാൽ പൊരുത്തം കാണാം.

“ഉച്ചാറൽ വേല” † മകരയെക്കൊണ്ടു കഴിഞ്ഞ ഉടനെയുള്ള റോഷോഷമാണ്. അതിനെ തുടർന്നുകൊണ്ടാണ് മറ്റു പല ആരോഷങ്ങളും ആചരിക്കുന്നത്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ “ഭരണി” മീനത്തിലാണ്. ചേർത്തല ‘പൂര’വും മീനമാസത്തിലാണ്. തിരുമാന്ധാംകുന്നത്തെ ‘പൂര’ കുംഭത്തിലാണ്. അതിന്നുപുറമെ തുലാമാസം 1-ാംതിയതിക്കും, തുലാമാസത്തിലെ വാവിന്നും, അവിടെ “ആട്ടങ്ങളേറു” എന്നൊരു ‘വേല’യുണ്ട്. ആളുകൾ കൂടി ആട്ടങ്ങൾ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും എറിയുകയാണ് ഇതിന്റെ സ്വഭാവം. സ്ഥലപുരാണത്തിൽ മാന്ധാതാവ്

* Hartland, Primitive Paternity, Vol. I, p. 152.

† ഇതാണ് പുത്തനല്ലൂരിൽ വേല. മകരമാസം ഒടുവിലത്തെ നാലുദിവസമാണ് ഇതിനായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അന്ന് നെല്ല് കൊള്ളുകയോ, കൊടുക്കുകയോ, ചെയ്യുന്നതല്ല. ആദ്യത്തെ ദിവസം ‘ഉച്ചാറലക്ഷക’ എന്നു പറയും. ഒടുവിലത്തെ ദിവസം ‘ഉച്ചാറൽ ഇറക്കുകയുമാണ് പതിവ്. ആ നാലുദിവസവും അമ്മക്കു ‘തൊട്ടുകൊടുക്കു’യെന്നെന്നുപോയി ഒരു വിശ്വാസമുണ്ട്.

‡ ഒത്തരം ഉത്ഭവകാര്യം. ഇതിന്റെ കല്പം അസംബന്ധമാണ്.

ശിവലിംഗത്തിനുവേണ്ടി ഉമയുമായി ഒരു പോരാട്ടം നടത്തിയതായി പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. * അതിന്റെ സ്തോരകമായിട്ടാണുപോൽ ഈ ഏറ് നടക്കുന്നത്. കന്നിമാസത്തിലേയും, മകരമാസത്തിലേയും കൊല്ലിനു ശേഷമുണ്ടായിട്ടുള്ള ധാന്യസമൃദ്ധിയാണ് ഈ ആഘോഷത്തിനു കാരണമെന്നു സ്പഷ്ടമാവുന്നുണ്ട്. കോയ്ത്തുകാലം കേരളത്തിൽ ഏല്പാടത്തും ഒരുപോലെയാണു്. അതാസരിച്ച് ആഘോഷത്തിച്ചുതികൾക്കു് അതാതുദിക്കിൽ വ്യത്യാസം കണ്ടെക്കാം. ചുരുക്കത്തിൽ ധാന്യസമൃദ്ധി അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെ പ്രസാദം പ്രാചീനമനുഷ്ഠനേ ആഘോഷമേതനാക്കി. അവന്റെ സന്തോഷം അകം വഴിഞ്ഞു് പല രൂപത്തിലും പ്രവഹിക്കുവാനും തുടങ്ങി. സ്രീ പുരുഷസമ്മേളനത്തിന് അതിൽ പ്രാധാന്യം വന്നതിൽ അതുതപ്പെടാനല്ല. അതിലധികം ആഘോഷം തരുന്ന ഒരു കർമ്മമോ, വിചാരിക്കുന്നതോ ആശ്ചര്യംകൊണ്ടു് അമ്പരപ്പിക്കുന്ന ഒരു വിനോദമോ, മനുഷ്യനോ ദൈവമോ കണ്ടു പിടിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല. മതം, കല, വ്യവസായം എന്നീ വ്യാപാരങ്ങളിലെല്ലാം അതായതു്, മനുഷ്യബുദ്ധിയുടെ ആഴത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലെല്ലാം, അതിന് സ്ഥാനവുമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ അത്യാനന്ദംതരുന്ന വിഷയസുഖം ദൈവപ്രീതിക്കും കാരണമാകുമെന്ന് അവൻ വിശ്വസിക്കയാൽ ഈശ്വരഭക്തസമൂഹത്തിൽ അതും ഒരൈനമായിരുന്നിന്നു.† മതസങ്കല്പങ്ങൾക്കും വിഷയവികാരത്തിനും അദ്ദേഹമായ ബന്ധമുണ്ടെന്ന് തത്വജ്ഞാനികൾ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.‡ ഗ്രീക്കുകാർ കൊത്തുപണിയിൽ മനുഷ്യന്റെ (സ്രീയുടേയും പുരുഷന്റെയും) നഗ്നരൂപത്തിനാണ് പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചതു്. ഈശ്വരങ്കല്പമുള്ള ഭക്തിക്ക് 'പരമാനുരാഗ'മെന്നുതന്നെ ദൈവസ്തവനാർ നാമകരണംചെയ്തു. പരാശക്തിയെ പുരുഷനും സ്ത്രീയുമായി സങ്കല്പിക്കുന്നതിന്റെ പരമാർത്ഥവും അതുതന്നെയാണ്. രാധാകൃഷ്ണന്മാരുടെ പരസ്പരമനോഭാവം തത്വജ്ഞാനികൾ മാതൃകാഭക്തിയായ് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയുംചെയ്തു. §

സാഹിത്യത്തിൽ ശ്രംഗാരമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന രസം മേൽവിവരിച്ച അസ്തിവാരത്തിൽനിന്ന് കെട്ടിപ്പൊക്കിയ മണിമാളിക

* ഭാഗവതപത്ഥി, പാഠം 139.

† ശക്തിപുരുഷന്മാരുടെ 'മൈഥുനസേവ' പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

‡ Hartland E. S., Primitive Paternity, p. 122.

§ Vivekananda's Lectures, Vol. VI, p. 117.

യല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. അതിനെ വിശകലനം ചെയ്തപ്പോലെ വേറൊരു രസത്തിനേയും നിരൂപകന്മാർ ഇളക്കിനോക്കിയിട്ടില്ല. പരാണേതിഹാസങ്ങളിൽ ഈശ്വരന്മാരും, ദൃഷ്ടികളും കാമവികാരത്തെ ജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞവരായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടില്ല. * അവരെല്ലാം മനുഷ്യരെപ്പോലെയുള്ള സൃഷ്ടിയും, അവയിൽ കാണുന്നത് മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പ്രതിബിംബവുമാണ്. നമ്മുടെ സ്വന്തം കലയായ കഥകളിൽ സംഭോഗംഗാരം ഒഴിക്കാതെ കൂടിയത് ഒരു യാദൃച്ഛികസംഭവമല്ലെന്ന് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം അനുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്ന് വീക്ഷിക്കുന്നതായാൽ നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതി പ്രാചീനദശയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള 'കാവുക'ലും മറ്റു ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, അക്കാലത്തും അതിനുശേഷവും, മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൽ സ്ഥായിയായി നിലനിന്നു വന്ന കാമവികാരത്തിന്റെ പ്രദർശനം കാണുന്നുവെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി പരിതപിക്കാനോ, ചിന്തിക്കാനോ അവകാശമില്ല. പ്രാചീനദശയിൽ വസ്യധാരണം വിമുക്തമായിരുന്ന സ്ഥിതിക്ക് വിഷയേച്ഛക്ക് അടക്കവും ഒരുക്കവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലല്ലോ. ക്രമേണ പരിഷ്കാരവും വിദ്യാഭ്യാസവുംകൊണ്ട് മിടിക്കുന്നതായ മനുഷ്യൻ ആ വക നഗ്നപ്രകടനങ്ങളിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ പ്രേരിതനാവുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. എന്നാൽ അങ്ങിനെ സംസ്കാരം സിദ്ധിക്കുവാൻ മറ്റൊരു സമുദായത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടു പത്തുണ്ടാകുന്നതല്ല. ഭൂരിപക്ഷം ഇപ്പോഴും അജ്ഞാനനിമിരത്താൽ കണ്ണുകൊണ്ടാതെ കഴിയുന്നവർ തന്നെയാണ്. അവർ പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഭയാശങ്കയോടുകൂടി പരിപാലിച്ചു പോരുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഈ വക ഭരാചാരങ്ങൾ പുലർത്തിക്കൊണ്ടു പോരണമെന്നാണ് എന്റെ അന്വേഷണത്തിന്റെ ആന്തരമെന്ന് വായനക്കാർ തെറ്റിദ്ധരിച്ചു പോകരുത്. റാളരെക്കാലമായി നിലനിന്നുപോരുന്ന ഭരാചാരത്തിന്റെ ആഗമം ഏതുവിധത്തിലായിരിക്കുമെന്ന് ചരിത്രദൃഷ്ടി പശ്ചാദ്ഭാവിച്ചു മാത്രമാണ് ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇത് നമ്മുടെ ഇടയിൽ മാത്രമുള്ള ഒരു പുഴുക്കത്താണെന്നു പറയുന്നവർക്ക്

* അഹല്യാരക്ഷം, ശകന്തരോപുത്തി, ഉദ്യോഗി, അർജുനനായുള്ള രംഗം ഇതെല്ലാം തെളിയിക്കുന്നതെന്നാണ് ?

ലോകം മുഴുവൻ ഒന്നുകൂട്ടിക്കാടിക്കൊല്ലാൻ സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നതിനാണ് മറ്റു ദേശങ്ങളിലേക്കും അവരുടെ ഓഴിയെ ആനയിച്ചത്.

കാളീസേവതന്നെ അനാത്മമാണെന്നും, പരിഷ്കാരശൂന്യരായ ദ്രാവിഡരുടെ അബദ്ധപ്പണ്ഡാംഗങ്ങളിലൊന്നാണ് മേല്പറഞ്ഞ ഭാരാചാരമെന്നും, സിദ്ധാന്തിക്കുന്നവരും നമുക്കു ഇടയിലുണ്ട്. അവരോടും രണ്ടുവാക്കു പറയേണ്ടതുണ്ട്. കാളിയെ ബ്രാഹ്മണരും പരദൈവമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഇതിന്നു മുന്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബ്രാഹ്മണർ ദ്രാവിഡരല്ലതാനും. അവരുടെ പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങളിലുള്ള 'ദേവദാസി' സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ആഗമം എന്താണെന്നു അപ്പോൾ അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'ശക്തിപൂജ'ക്കാരിലും ബ്രാഹ്മണരുണ്ട്. അവരുടെ സമ്പ്രദായവും നമുക്ക് ഇതിന്നുമുൻ്റെ അനുഭവപ്പെട്ടു. ശാന്തിഭിജൻ ദേവാലയത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന രീതി അയാൾക്കോ, ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ പുലർത്തിപ്പോരുന്ന സമുദായത്തിനോ, അഭിമാനകരമല്ല. അതല്ലെങ്കിൽ വളരെക്കാലം മുന്പുതന്നെ "ശാന്തിഭിജഃ പ്രകരുതേ ബഹുദീപശാന്തിം—" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ട് ഒരു കവി അയാളെ അപഹസിക്കാനിടയാകയില്ല.

ഇനി പരിഷ്കാരത്തിന് പകിട്ടു കൂടിയ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലാകട്ടെ, ക്രിസ്തുമസ്സാഘോഷത്തിനെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ചുംബനമിനവും, * Mistletoe† എന്ന ചെടി മുറിയിൽ തൂക്കിയാൽ അതിന്റെ കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന ഏതൊരു സ്ത്രീയേയും അവരോടു സമ്മതം ചോദിക്കാതെ തന്നെ ചുംബിക്കാമെന്ന നാട്ടാചാരവും, ഇന്നും നിലനിന്നു വരുന്നുണ്ട്.

ഇതിന്നും പുറമെ, യൂറോപ്പിൽ Carnival,‡ Bacchic Festival § എന്നീ ആഘോഷങ്ങളും ഉണ്ട്. ഇതിലെല്ലാം കാമവികാരം

* പാരീസിൽ ഇത് ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ട്.

† ചെറിയ ഇലയും പൂവും ഉള്ള ഒരു ചെടി.

‡ യൂറോപ്പിലുള്ള കാരന്താലിൽ ഓരോണ്ടിൽ പ്രത്യേകിച്ചു ജർമ്മനിയിൽ നടപ്പുള്ള ഓരോലോഷം. മനുഷ്യാവികാരങ്ങൾക്കൊക്കെ സംതൃപ്തിനേടുകയാണ് ഇതിലെ പ്രധാനദേശം. ഇതിനെ 'സന്തോഷകരലം' എന്നുകൂടി പറഞ്ഞുവരാം. ഇററലിയിൽ—അതായത് റൈൻനദിയുടെ തീരത്തുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ, അതിലും വിശേഷിച്ചു Cologne (France) ലാണ് ഇതു മുഖ്യന്യാവസ്ഥയിലെത്താറുള്ളതു്. സ്പെയിനിൽ ഇത് 1 ലിറസം നില നില്ക്കും. Franceൽ ഇടക്കാലത്ത് Shrove Tuesday എന്ന ദിവസത്തേക്കു മാത്രമായിരിക്കുന്നു.

§ ഒരു വലിയ കൊടിമരംപോലെയൊണ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കി തെരുവിൽകൂടി കൊണ്ടുനടക്കുന്നത് ഇതിന്റെ ഒരു ചടങ്ങാണ്. ഇത് ഒരു തരം ലിംഗാരാധന

ശരിയെന്ന് അറിയിക്കുന്നതായ പ്രകടനം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. രണ്ടാമത്തേതിനും ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിലുള്ള ലിംഗാധാര്യമായി സാമ്യമുണ്ട്. ഇനി ഈ വിഷയം ഉപസംഹരിക്കാം. മുതൽക്കൽ, നമ്മുടെ 'കാവുക'ലിലും മറ്റു പുരാതനക്ഷേത്രങ്ങളിലും കാണുന്ന "ആദോസത്തരങ്ങൾ" മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിന് സഹജമായുള്ള ഒരു വികാരത്തിന്റെ പ്രകടനം മാത്രമാണെന്നും, അത് മനുഷ്യർ നിവസിക്കുന്ന പലരാജ്യങ്ങളിലും പരിഷ്കൃതാപരിഷ്കൃതഭേദംകൂടാതെ കാണാവുന്നതാണെന്നുമാണ് നമ്മുടെ ഗവേഷണം തെളിയിക്കുന്നത്. മദ്യപാനം, വൃദ്ധിചാരം എന്നീ ഭോഷങ്ങൾ വർദ്ധിക്കേണ്ടതാണെന്ന് നാം മുറവിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങിപ്പോകാം. പുറത്തല്ലെങ്കിൽ അകത്തു്, പരസ്യമായിട്ടല്ലെങ്കിൽ രഹസ്യമായിട്ട്, എന്തെങ്കിലും വ്യത്യാസം മാത്രമേ ഈ പരിഷ്കൃതരണപരിപാടിയുടെ ഫലമായിട്ട് കാണുന്നതുള്ളൂ. വിദ്യാഭ്യാസവും മറ്റും വളർച്ചയുടെയും സ്രീ പുരുഷബന്ധത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അധികം വേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹവും വളരുകയാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യം ഭൂസ്വാതന്ത്ര്യമായി പരണമിക്കുവാൻ യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ലെന്നുള്ളതും നമുക്കനുഭവമാണ്. അതുകൊണ്ട് നമുക്കെല്ലാവർക്കുമുള്ള ഈ ന്യൂനത കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയെന്നല്ലാതെ മറ്റൊരു പോലെയോ വഴി ഇക്കാർത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ജീവിതമാത്സര്യം പരിഷ്കാരം വളർത്തുവാനും കൂടിവരികയാണ്. 'പണമുള്ളവനെ പൊരിയുള്ള' എന്ന മട്ടിലെത്തിയിരിക്കുന്നു ലോകാവസ്ഥ.

“നാണക്കേടും വിത്തമാർജ്ജിച്ചുവെന്നാൽ
നാണക്കേടാവിത്തവും തീർത്തുകൊള്ളും”

എന്നത് ജീവിതത്തിലെ മുദ്രാവാക്യമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർ അദ്വൈതവിദ്യാന്തരങ്ങളുടെ ഇടയിലും ഇപ്പോൾ അസംഖ്യമാണ്. സത്യം, ധർമ്മം, മയ്യോമ എന്നീ തുണങ്ങൾ പഴയഗ്രന്ഥങ്ങളേയും പ്രസംഗപീഠങ്ങളേയും അഭയംപ്രാപിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സഭാചാരബോധം അവയിൽനിന്നു ഭിന്നമായി നില്ക്കുന്ന ഒരു തുണമല്ല. പണവും പദവിയും മോഹിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വിവാഹങ്ങളും, അവയിൽനിന്നു അന്തരീനം പുറത്തുപോകുന്ന അന

യം. ഈ ആശയത്തിൽ രണ്ടാമത്തേതിൽ മച്ചിതപത്തിന് പരിഹാരമായി പാശ്ചാത്യരായുള്ളിൽ വിവ സ്രീകൾ ധരിക്കുന്നു. V. F. Calverton, Sex Expression in Literature, p. 11.

ത്വങ്ങളും നമ്മുടെ സമുദായവ്യവസ്ഥയെ തലകീഴായി മറിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേമത്തിനെമാത്രം ആസ്പദമാക്കിട്ടുള്ള സ്രീപുരുഷബന്ധം നോവലിലും കഥകളിലും മാത്രമാണ് അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നുമാത്രമല്ല, അത് പ്രവൃത്തിയിൽ പകർത്തുവാൻ യാതൊരു മുൻപൊരു ചിലരെ സമുദായം സന്നദ്ധസ്തോടുകൂടിയല്ല, വെറുപ്പോടുകൂടിത്തന്നെയാണ്, വീക്ഷിക്കുന്നതും. അതിന്റെ അക്രമങ്ങളും അഴിമതികളും ഒരു കണ്ണാടിയെപ്പോലെ പ്രതിബിംബിച്ചു കാണിക്കുന്ന വ്യക്തികളിൽ സമുദായസ്തംഭങ്ങളെന്നുളിമാനിക്കുന്നവർ അരിശം കൊള്ളാതിരിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. ഇങ്ങിനെ അസ്തിത്വം വിട്ട്, കാരണത്തിട്ട കടലാസ്സുപോലെ പറന്നുകുളിക്കുന്ന മനുഷ്യസമുദായത്തിന് ഒരു മയ്യാദമാത്രം നിഷ്കളിതവനെന്ന ലോകം ഒരു ഭ്രാന്തനായി കരുതിയതിൽ അതിലും അനൂഭൂതിമില്ല. ഇനി മറെറൊരു പ്രകൃതത്തിലേക്കു കടക്കാം.

അമ്മയുടെ പ്രീതിയായുള്ള ആരാധനാരീതികൾ.

‘തോറം’ മുതലായവയ്ക്ക് പീഠികയായി അതതു ചടങ്ങുകളെ
പ്പറ്റി ഒരു ചുരുങ്ങിയ വിവരണവും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

‘പാ ന.’

അതിൽ പഴക്കം ‘പാ ന’ * യ്ക്കുണെന്നതിലേക്ക് പക്ഷാന്തരമില്ല. ‘കാ വക’ ഉം മറ്റും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കാലത്തെയാണു് അതു സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. അതിൽ ‘പാല’ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം നമ്മുടെ പ്രാചീന വൃക്ഷസേവയുടെ ഒരു രൂപാന്തരമാണെന്നുള്ളതിലേക്കും സംശയമില്ല. ‘പാ ന’യ്ക്കുവശ്യമുള്ളവ മിക്കതും ‘പാല’കൊണ്ടു വേണമെന്നാണു് പരക്കെയുള്ള വിശ്വാസം. പന്തക്കാലുകളും തരമുണ്ടെങ്കിൽ ‘പാല’ കൊണ്ടുതന്നെ വേണം. പിന്നെ പൂജയ്ക്കുള്ള മരികു, തട്ടു്, മുതലായവയും അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടാക്കണം. പാനപ്പിടുത്തത്തിന്നുപയോഗിക്കുന്ന തണ്ടും ‘പാല’കൊണ്ടാണുണ്ടാക്കുന്നതു്. ഇവ കൂടാതെ, ഓരോ സാധനത്തിന്നടിയിൽ ചേർത്തുവെക്കുന്ന അടിപ്പലകകളും ആ മരംകൊണ്ടുതന്നെ തീർത്തവയായിരിക്കും. ‘അടിയ്ക്കിട്ടൊരടിപ്പലകൾ പൊട്ടിപ്പാനും’ എന്ന തോറത്തിലെ വരികൾ പാടുമ്പോൾ അവ തണ്ടുകൊണ്ടു കുത്തിപ്പൊട്ടിക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം ‘ആദ്യവസാന’മായി കാണുന്ന ‘പാല’യുടെ മാഹാത്മ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. പാലുള്ള വൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം പഴയ ദൈവങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകമാണു്. ‘ചാത്തൻ’, † ‘പറക്കുട്ടി’, ‡ ‘കരിങ്കുട്ടി’ § എന്നീ ‘താഴ്ന്നദൈവ’ങ്ങളെയെല്ലാം കുടിവെക്കുന്നതു് അലറി, കള്ളി മുതലായ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ചുവട്ടിലാണു്. ഇവക്കെല്ലാം പാലുമുണ്ടു്; ‘പാല’

* ജെറോമോഗ പുറം 1-6.

† ‘ചാത്തൻ’ ചെറുമക്കളുടെ ദൈവമായിട്ടാണു് സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

‡ പറയത്തക്ക ഒരു ദൈവമാണു്.

§ ഇന്നുജാതിയുടെ ദൈവമെന്ന വിവരം തിരിച്ചറയ്ക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. താഴ്ന്നവരുടെ വകയാണു് ഇതും.

(പാലുള്ളത്?) എന്ന പേരുകൊണ്ടറിയുന്നത് ഒരു മരം മാത്രമാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നു. അലറിയുടെ പൂവും പാനപ്പൂജയ്ക്ക് ആവശ്യമുണ്ട്. 'പാല'പോലെ പണിത്തരത്തിനുകൊള്ളുന്നവയല്ല അലറിയും കള്ളിയും. പാലുള്ളവകയിൽ 'പാല'തന്നെയാണെന്ന് മേലേക്കിടയായി നില്ക്കുന്നത്. വിലകുറഞ്ഞ മരമായതുകൊണ്ട് അത് അടിയന്തിരത്തിന്നു ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാൽ അധികച്ചിലവുവരുമെന്ന് വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. കട്ടികുറഞ്ഞ മരമായതുകൊണ്ട് പണിചെയ്യാനും എളുപ്പമുണ്ട്. മരത്തിനില്ലാത്ത കട്ടിത്തം ഇലക്കുള്ളതുകൊണ്ട് അടിയന്തിരാദികൾക്കുപയോഗിക്കുമ്പോൾ വാടിയെന്നു വരുന്നതുമല്ല. ചില മരത്തിനും 'പാല' കൊള്ളിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വക സൗകര്യങ്ങളായിരിക്കണം 'പാല'യെ പന്തലിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുവാനുള്ള പ്രധാനകാരണങ്ങൾ. "മുററത്തു നില്ക്കുന്ന ദൈവപ്പാല" വെട്ടി പന്തലിൽ നാട്ടാൻ 'നാവേരൂ' പാട്ടുകാരനും ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ട്. പാനക്കാരൻ 'പാല'യ്ക്കൽ മരുവീടും പരദൈവത്തെ എപ്പോഴും ഓർക്കാനുമുണ്ട്. വൈദികർമ്മങ്ങൾക്കുപയോഗിക്കുന്ന ചില പാത്രങ്ങളും, ഹോമത്തിനുള്ള സാമഗ്രികളും 'പാല'കൊണ്ട് തീർക്കണമെന്നാണറിയുന്നത്. ഇങ്ങിനെ പല സംഗതികൊണ്ട് നോക്കിയാലും "പാല" നമുക്കു പററിയ ഒരു മരമാണെന്നു വരുന്നു.

പാനയിലുള്ള രണ്ടു ചടങ്ങുകളെക്കൂടി ഒന്നു പരാമർശിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

'കരുതി.'

അതിലൊന്നാണ് 'കരുതി.' 'കരുതിതപ്പണം' പാനയുടെ ചടങ്ങിൽ ഒന്നാണെന്ന് ആ വിവരണത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കരുതി' എന്ന വാക്കിന് ചോരയെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. 'കരുതിവെള്ള'ത്തിന്നു പകരം ഒരു കാലത്തു് രക്തംതന്നെയായിരിക്കുമോ തപ്പണത്തിന് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത് എന്നൊരു സംശയത്തിന്നു ഈ പ്രയാത്നം അവകാശം തരുന്നുണ്ട്. 'ജന്തുബലി'യും മാംസഭക്ഷണവും പ്രചാരത്തിലിരുന്ന കാലത്തു് രക്തത്തിന്നു് ക്ഷാമമുണ്ടാവാനിടയില്ല. 'നരബലി'യും ചില യാഗങ്ങളുടെ ചടങ്ങായി പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. കൂടാതെ, ദേവതാപ്രീതിക്ക് 'കരുതി' ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരെണ്ണവുമാണ്. അന്യോന്യമത്സരവും യുദ്ധവും കൊണ്ടാണു് അന്നും ഇന്നും മനുഷ്യൻ കാലക്ഷേപം

ചെയ്യുന്നത്. യുദ്ധത്തിന്റേയും മാത്സര്യത്തിന്റേയും പരിണാമം നാശവും മരണവുമാണ്. രക്തപ്രവാഹത്തോടുകൂടിയ മരണവും സാധാരണയാണ്. ശത്രുവിന്റെ രക്തം പ്രവഹിക്കുന്നതു കാണുവാൻ ഒരു കാലത്ത് മനുഷ്യൻ കൌതുകം തോന്നിയിരിക്കുമോ? അതു 'കുടു കടെ' കുടിച്ച് തന്റെ അന്തസ്താഹം ശമിപ്പിക്കുവാൻകൂടി അവൻ അക്കാലത്ത് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവോ? ശത്രുക്കളായവർ തമ്മിൽ "ഞാൻ അവന്റെ വേരുകുടിച്ചു ഇരിക്കുകയുള്ളൂ" എന്ന് ഇപ്പോഴും ദേവദാസ്യത്തിൽ പറയുന്നത് പഴയ വാസനയെ അനുസ്മരിക്കുന്നതായിരിക്കാം! ഭീമൻ ഓശ്വായനന്റെ രക്തം ഒരു തുള്ളിപോലും കളയാതെ കുടിച്ചതായി എഴുത്തച്ഛൻപോലും ഭാരതത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്.* കഥകളിയിൽ അത് ആ തരത്തിൽ അഭിനയിക്കുന്നതും നാം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. രക്തപാനംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ കുടൽമാലയും വലിച്ചെടുത്തു കുടിക്കുന്നത് അഭിനയിച്ചു കാണിക്കുവാൻ നടന്മാർ ധൈര്യപ്പെടുന്നു. യുദ്ധം ഒരു കാലത്ത് വിനോദംപോലെ കരുതിയിരുന്ന കേരളീയർ അനവധി ഭീമാർജ്ജുനയുദ്ധങ്ങൾ നടത്തിട്ടുണ്ടാവാം. 'നിണമണിഞ്ഞ' ഒരു വേഷംകൂടി കാണാതെ അന്നുള്ളവർ തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. 'കാവ'കളിൽ പൂരക്കാലത്ത് അറവു (കോഴി ആട്) കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചോരപ്രളയം 'അമ്മ'യുടെ നടവരെ ഓഴുകിച്ചെല്ലണമെന്നാണത്രേ ചില ദിക്കിലുള്ള വിശ്വാസം.

നാടകവേദിയിൽ രക്തപ്രവാഹം അഭിനയിച്ചിരുന്ന സമ്പ്രദായം ഒരു കാലത്ത് ഇററലി, സ്വെയിൻ എന്നീ ഐറോപ്യരാജ്യങ്ങളിൽ സുലഭമായിരുന്നു.† Fox-Hunt (കുക്കൻ വേട്ട) ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഇപ്പോഴും പ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽ നടക്കുന്ന ഒരു വിനോദമാണ്. കുതിരപ്പറ്റത്തുകയറി പലർ കൂടി ഒരു കുക്കനെ വേട്ടയാടി പിടിക്കും. അത് ഓടി മയങ്ങി മരിച്ചതു കിടന്നാൽ അതിനെ പിടിച്ച് ചേലോട്ടെറിഞ്ഞു

* "പെരുവെളുംപോലെ വരുന്ന ശോണിതം
ഒരുതുള്ളിപോലും പുറത്തുപോകാതെ
കവിണ നന്നായി കിടന്നുകൊണ്ടുടൻ
കുതിരത്തടം നന്നായ് നിറച്ചിറക്കിയും."

(മഹാഭാരതം കിളിപ്പാട്ട്, പുറം 270. S.R.V. Press, Quilon.)

† C. A. Menon, Ancient Kerala, Annals of Oriental Research, Vol. V, Part I.

ഒരു വെട്ടുവെട്ടും. അതിൽനിന്നു ചൊരിയുന്ന രക്തത്തുളളികൾ മുഖത്തുവീഴാനായി എല്ലാവരും മേല്പോട്ടുനോക്കി നില്ക്കും. വേട്ടയുടെ അവസാനം അങ്ങിനെയാണു്. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞാൽ ആ കുറുക്കനെ വലിച്ചെറിയുകയാണു് പതിവു്. തിന്നുന്ന ഭുഗത്തിനെ നായാടുന്നതിലതർമുണ്ടു്. ഈ വിനോദം രക്തം കാണാനല്ലാതെ മറെറന്തിനാണു് ?

ഈ വക ആചാരങ്ങളോ ഓരാചാരങ്ങളോ കണ്ടിട്ടായിരിക്കണം മനുഷ്യസമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഒരു കാലത്തു് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ “രക്തസേവ” (Blood-Cult) യുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് ഒരു സിദ്ധാന്തം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.*

‘കളംപൂജ’യിലും ‘കരുതി’ക്കു് സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഇതുകൂടാതെ ചുക്വുനിറവും ‘അമ്മക്കു്’ പ്രധാനമാണു്. പാമ്പപ്പന്തലിന്റെ നട്ടക്കുള്ള മണ്ടകത്തിൽവെക്കുന്ന പീഠത്തിന്മേൽ ഒരു ചുക്വുനിറം മടക്കിയിടും. അതിന്മേലാണു് വാളും മററും ‘അമ്മ’യെ സങ്കല്പിച്ചു് വെക്കാനുള്ളതു്. അതിന്നു “മുറിച്ചോപ്പ” എന്നുതന്നെയാണു് പേരും.† അങ്ങിനെയാൽ ശീല നേരെ മേൽഭാഗത്തുളളി പുതുഭാഗംവരെ പരത്തിയിടണമെന്നും നിർബ്ബന്ധമുണ്ടു്. ‘കളംപാട്ടിറം’ ഈ ചടങ്ങുണ്ടു്. പാട്ടുകുളത്തിന്റെ മേൽഭാഗത്തു് പന്തലിട്ടുപോലെ കയറുകൊണ്ടു് കെട്ടിയിരിക്കും. അതിന്റെ നട്ടക്കായിട്ടാണു് ഈ ശീലയിടുന്നതു്. ഇതിന്നു ‘കുറയിടുക’ എന്നാണു് പാട്ടുകഴിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ പറയുന്ന വാക്കു്.‡ ഇതിലെല്ലാം രക്തത്തിന്നും രക്തവണ്ണത്തിന്നും പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു് പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ നടപ്പായിരുന്ന ‘രക്തസേവ’യുടെ അവശിഷ്ടമായിരിക്കണം.

* ‘നായാട്ടിന്നും, യുദ്ധത്തിനുമുള്ള മനുവാസനകൾ സംജാതമായിട്ടു് കൃത്യമായ ഒരു ആകർഷകത്വം ഇന്നും പലരിലും അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കൊലപാതകസ്സുകാര്യം മറ്റു പലവിധ ചോരപിന്തലുകളും പററിയുള്ള വാങ്ങുകൾ വൃത്താന്തപത്രങ്ങളിൽ ധാരാളം കാണുന്നതെന്തുകൊണ്ടു്? മനുഷ്യക്കു് അവയെപ്പറ്റി വായിക്കുവാനു് ഇഷ്ടമുള്ളതുകൊണ്ടു്! അങ്ങിനെയുള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി വായിക്കുവാൻ നാം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്തുകൊണ്ടാണു്? നമ്മുടെ പുച്ഛികൾക്കു് ദുശ്ശാപചീവികളായിരുന്നതുകൊണ്ടു്! ‘രക്തസേവ’ അതിപ്രാചീനമാണു്—നമ്മുടെ പ്രകൃതിസിദ്ധമായ തൃഷ്ണകളിൽ ഏറ്റവും പുരാതനവും ഭ്രൂദ്ധമുലവുമായ ഒന്നാണു് അതു്. അതുകൊണ്ടാണു് ഇതു വിട്ടുമാറാൻ ഇത്ര കഠിനമേന്മ സംഭവിച്ചതെന്നതു്.’ (Howard Moore, Savage Survivals, p. 106.)

† നിറത്തിന്റെ പേരു് സംധനത്തിന്നായിരിക്കുന്നു.

‡ പാട്ടു് ‘കുറയിടുക’ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരംഭിക്കുകയെന്നും അർത്ഥമുണ്ടു്. അതുപോലെത്തന്നെ ‘കുറവലിക്കുക’ എന്നതിന്നു അവസാനിക്കുകയെന്നുമാണർത്ഥം.

പള്ളിപ്പനയുടെ ഒട്ടവിലത്തെ ചടങ്ങായ 'കുമ്പിൾച്ചാട്ട്'വും നമ്മുടെ ആലോചനക്കു വിധേയമാവേണ്ടതാണ്. വെളിച്ചപ്പാടും, പാനപിടുത്തക്കാരും കനച്ചതീയിൽ ചാടുമ്പോൾ കാൽ പൊള്ളാതിരിക്കുന്നത് 'അമ്മ'യുടെ കാരണവും കൊണ്ടാണെന്നാണ് വിശ്വാസം. സാധാരണജനങ്ങൾക്കു് അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം അനുഭവപ്പെടുത്തുവാൻ ഇങ്ങിനെ ചില അമാനുഷകൃത്യങ്ങൾ ഉപാസകന്മാർ ആരംഭിച്ചതായിരിക്കണം.*

'കളംപാട്ട്.'

കാളീസേവയിൽ എണ്ണപ്പെട്ട മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണ് 'കളം പാട്ട്.' ഇത് പാനപോലെ പാടത്തോ, പറമ്പിലോ, മറ്റൊവിടേയെങ്കിലുമോ വെച്ചു കഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. 'കാവുകുളി'ലോ, അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ കടിവെച്ചതായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഇല്ലങ്ങളിലോ മാത്രമേ നടത്തുവാൻ വിധിയുള്ളൂ. 'കാവുകുളം' മറ്റും നിർമ്മിച്ചതിനുശേഷം, അതിൽ വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠ നടന്നതിനു പിന്നീടാണ് 'കളംപാട്ട്' നടപ്പായിട്ടുള്ളതെന്ന് ഇതുകൊണ്ട് ഉഘാടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'കളംപാട്ടി'ന്റെ ഒരു വിവരണം ഭാരതവായത്തിന്റെ പീഠികയായി മറ്റൊരിടത്തു് കൊടുത്തിട്ടുള്ളതിലേക്ക് വായനക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു.* പാനയിൽനിന്ന് 'കാളീസേവ' കളംപാട്ടിലേക്കു കടക്കുന്നതിനിടക്ക് പല പരിണാമങ്ങളും അതിൽ വന്നുകൂടിട്ടുണ്ടെന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴേക്ക് കാളിക്ക് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായി. അതുവരെ മരത്തിനെ (പാലയെ) ആശ്രയിച്ചിരുന്ന കാളിക്ക് ഇപ്പോൾ സ്വന്തമായി ഒരു സ്ഥലവും സ്വരൂപവും വന്നുകഴിഞ്ഞു. എന്നുമാത്രമല്ല, അതുവരെ നാട്ടുകാരുടെ വകയായിരുന്ന 'കാളി' അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ' ഒരു സമുദായത്തിന്റേതായിത്തീർന്നവാനുള്ള ഏല്പാടുകളും ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. കളമെഴുത്തുകാരന്റെ അവകാശം നമ്പൂതിരി കുന്ത്സപ്പെടുത്തുവാൻ ക്രമേണ ശ്രമിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നു. കളമെഴുതിയ കുറുപ്പ് കയ്യും കാലും കഴുകാൻ പോകുന്ന സമയത്താണ് നമ്പൂതിരി പൂജിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ചെണ്ടകൊട്ടുന്നത് കുറുപ്പ് കേൾക്കാതിരിപ്പാൻ മെല്ലെയാവണമെന്നാണ് ചട്ടം. അതിൽനിന്ന് ഉഘാടിക്കേണ്ടതു് കുറുപ്പിന്റെ

* മരിയമ്മയ്ക്കുള്ള ആരാധനകളിലും 'തീയ്യിന്ന്' ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്.

(Whitehead, Village Gods of S. India, p. 18.)

† രണ്ടാംഭാഗം, പുറം 72-73.

അവകാശം അപ്പോഴും ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അത് കണ്ണുശ്ചെപ്പടുത്തു വാനുള്ള ശ്രമം ശ്രദ്ധമായിട്ടാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നുമാണല്ലോ. അത് ഇപ്പോൾ ആചാരമായിരിക്കുകയാണ്. ആ നിലക്ക് ഇന്നും വ്യത്യാസം വരാത്തതിനാൽ ആ വിഷയത്തിൽ ഭയാശങ്കകൾ എന്തോ ഉണ്ടായ പോലിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ കാളിയുടെ കേളീരംഗം നിശ്ചിതപരിധി ക്ഷമിച്ചുവേണമെന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്പൂതിരിമാർ വിജയംനേടി. കുറുപ്പന്മാരെ തങ്ങൾക്ക് അടങ്ങിയവരാക്കിത്തീർക്കാൻ അവർക്ക് അമ്പലവാസിത്വവും കിട്ടിയില്ല. * രാത്രി നടക്കുന്ന 'കളംപാട്ടിന്' 'ഒരുച്ചപ്പാട്ടും' വേണമെന്ന നിശ്ചയിച്ചു. അപ്പോൾ കുറുപ്പിന്റെ ആഭ്യുദയസാനത്തിന് ഭംഗവും വന്നില്ല. ആകുപ്പാടെയുള്ള എണ്ണപ്പാടുകളിൽ ഇരുസമുദായക്കാരും ഒത്തുമാറിയപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. എന്നുമാത്രമല്ല, വെളിച്ചപ്പാടിലെങ്കിൽ ആ ഭാഗംകൂടി ചിലപ്പോൾ കുറുപ്പ് നിവൃത്തിക്കേണമെന്നുള്ളതിനാൽ കർമ്മവിഷയത്തിൽ കുറുപ്പ് അസാമാന്യമായ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചിരിക്കണമെന്നും വരുന്നുണ്ട്. അടിയന്തരക്കാരന് നായർസമുദായത്തിലുണ്ടായിരുന്ന പ്രാബല്യം അയാളെ അതിൽനിന്നുക്കുറുന്ന വിഷയത്തിൽ നമ്പൂതിരിയും ശയം ജനിപ്പിച്ചിരിക്കണം. അതല്ലെങ്കിൽ, തന്റെ പ്രവേശം ശ്രദ്ധമായിത്തന്നെ നിലനിൽപ്പോരുവാൻ നമ്പൂതിരി സമ്മതിക്കുന്നതല്ല. മറ്റു ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് നമുക്കു ഈ സംഗതി പ്രത്യക്ഷമാവുന്നതുണ്ട്. 'അമ്മ'യുടെ ശക്തിയും ഈ പരിണാമത്തിന് അധീനമായിത്തീർന്നിരിക്കണം.

‘കളമെഴുത്ത്’.

‘കളമെഴുത്ത്’ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകം അർപ്പിക്കേണ്ട ഒരു കലയാണ്. പാട്ടുകാരനായ കുറുപ്പ് മറ്റൊരു സുകുമാരകലയ്ക്കും കൂടി അവകാശിയായിട്ടാണ് ഇതിൽ പ്രത്യക്ഷമാവുന്നത്. അയാളുടെ പൊടികൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗം വിസ്മയിക്കത്തക്കതുതന്നെയാണ്. അഞ്ചു നിറംകൊണ്ടു പല വണ്ണങ്ങളുണ്ടാക്കി അയാളുടെ കൃത്യം അയാൾ ഭംഗിയായി നിവൃത്തിക്കുന്നു. ചിത്രമെഴുത്തിനു വേണ്ടതായ സാമഗ്രികളെല്ലാം അയാൾക്ക് സ്വാധീനമായിട്ടില്ല. എന്നാൽ ചിത്രകാരന് അവശ്യം വേണ്ടതായ ആകാരനിണ്ണയവും, ആശയസൗകുമാര്യവും അയാളുടെ

* അമ്പലവാസികളുടെ ആഭിജാത്യം പലദിക്കിലും പലവിധത്തിലായി കാണുന്നതിൽനിന്നു ഇത് അവർക്കു ഒരു മേന്മയായിരുന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

മനോമുക്തരായി ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴെല്ലാം നിലത്തുതന്നെ മാററിയെഴുതി, നിരന്തരപരിശീലനംകൊണ്ട് പ്രയോഗമായും വലിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ഒരു ചിത്രകലയും അയാൾ സൃഷ്ടിച്ചു. കുറുപ്പിനെ കേരളീയചിത്രകലയുടെ പിതാവായി കരുതുന്നതിൽ ഒട്ടും തന്നെ അസാധാരണമില്ല. * സാമഗ്രികളുടെ അഭാവത്തിൽനിന്ന് അയാളുടെ കല പ്രാചീനമാണെന്നും വരുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിലെ ദേവാലയങ്ങളുടേയും, രാജധാനികളുടേയും ചുമരിന്മേൽ കാണുന്ന ചിത്രങ്ങളിൽ കുറുപ്പിന്റെ കലയോടുള്ള കടുപ്പം ഉള്ളിന്റെ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. കുറുപ്പ് കുറിച്ചിട്ടുള്ള മാതൃക മറ്റു സാമഗ്രികളെക്കൊണ്ട് പ്രകാശിപ്പിക്കുമത്രമാണ് അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, കൊട്ടാരങ്ങളിലും കാണുന്ന 'ചുരുപ്പി'കളും കുറുപ്പന്മാരുടെ കയ്യടയാണെന്ന് കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കുറുപ്പിന്റെ കല ഒരു ദിവ്യപ്രസ്ഥാനമായിത്തീർന്നതിനാൽ അതിൽ പിന്നീട് പരിഷ്കാരം വരുത്താതിരുന്നതാണ്. ദിവ്യത്വത്തിൽ അടിയുറച്ച പല കാര്യങ്ങളും അതേനിലയിൽ തന്നെ നിൽക്കുന്നതാണല്ലോ ലോകസ്വഭാവം. അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേത്രനിർമ്മാണകല ഗ്രാമനിർമ്മാണകലയെപ്പോലെ പരിഷ്കാരോദ്യമമായി പരിവർത്തിക്കേണ്ടതാണല്ലോ. ഈ സമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ചിത്രമെഴുത്തിൽ ജന്മനാ വാസനയുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതിയും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. †

കുറുപ്പിന്റെ കലയ്ക്ക് മറ്റു ചില ദൈവങ്ങളും വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അവരും കേരളീയരുടെ പഴയ ദൈവങ്ങളാണ്. 'അയ്യപ്പൻ', 'വേട്ടക്കരൻ', 'പാമ്പ്' ഈ ദൈവങ്ങൾക്കും കുറുപ്പ് കളമെഴുതാറുണ്ട്. പാമ്പിന്റെ കാര്യത്തിൽ 'പുള്ളവരും' സമാവകാശികളാണ്. പക്ഷേ അവരുടെ കലയ്ക്ക് കുറുപ്പിന്റേതുപോലെതന്നെ പരിപൂർണ്ണത സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. ‡ അയ്യപ്പന്റെയും, വേട്ടക്കരന്റെയും ചിത്രങ്ങൾ കുറുപ്പ് വരച്ചതുതന്നെയാണ് ചിത്രകാരന്മാർ ചുമരിന്മേൽ പകർത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ അതിവിശിഷ്ടമായ കല—അധികം ചെലവുചെയ്യാതെ

* "കളമെഴുത്തും പാട്ടും" എന്ന ലേഖനത്തിൽ Mr. R. V. Poduval ഈ അഭിപ്രായത്തോടു യോജിക്കുന്നുണ്ട്.

† ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള മുഖചിത്രം ഒരു കുറുപ്പിന്റെ കയ്യടയാണാണ്.

‡ അവർ എഴുതുന്ന സമ്പ്രദായവും വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടതാണ്. ചിരട്ടയിൽ പെടിക്കിറപ്പ് അതിന്റെ ദ്വാരത്തിൽകിടയ്ക്കാണ് അവർ പെടിക്കി വീതമെന്നത്.

സാധിക്കാവുന്ന ഈ കല—നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുവരാനും ഒരു സ്ഥിരോപാധിയെ അവലംബിക്കുവാൻ തരമില്ലല്ലോ എന്നൊരു ചിന്തിതം അതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു മായയെടുക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നിലത്തെഴുതിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ചിത്രത്തിനെ മായാഗ്രാഹിയന്ത്രത്തിലേക്ക് ആവാഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. പൊടികൊണ്ടുള്ള പണിയാകയാൽ 'കളം' മുദരിന്റേതല്ലെന്നും തരമില്ല. മറ്റു പല കലകളേപ്പോലെ ഇതും 'കുറപ്പി'നേയും 'കാവി'നേയും ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. അവർ പോയാൽ ഈ കലയും നഷ്ടം നഷ്ടമാവുമെന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. അതുകൊണ്ട്, ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായിട്ടെങ്കിലും 'കാവി'നേയും 'കുറപ്പി'നേയും നാം പരിപാലിക്കേണ്ടതാണെന്നു പറയുന്നത് 'അമ്മ'യെ അവർഹിക്കുകയല്ല. 'അമ്മ'യ്ക്ക് പല രംഗങ്ങളും കാലക്രമംകൊണ്ട് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്; ഉണ്ടായിവരുന്നുണ്ട്. 'അമ്മ'യ്ക്ക് അതുകൊണ്ട് പരിഭവത്തിന് അവകാശമില്ല. 'കളമെഴുത്തി'ന്റേയും, 'കുറപ്പി'ന്റേയും, സ്ഥിതി അതല്ല. ഈ കലയെ നിലനിർത്താനായി 'പുരാണവസ്തു' ശേഖരിക്കുന്ന വകുപ്പുകാരും ശ്രദ്ധിച്ചുകാണാത്തതിൽ അതുളതപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

‘മുടിയേറു’.

കളംപാട്ടിൽനിന്ന് ഒരുപടികൂടി കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള പരിണാമമാണ് 'മുടിയേറു' * സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിന് ഒരു നാടകപ്ലായ കാണുന്നുണ്ട്. ഇതുവരെ കാളിയുടെ പരമശത്രുവായ ഭാതകൻ പാട്ടിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. കാളിയുടെ ഹിതങ്ങൾ അറിയിപ്പിക്കുവാനുള്ള 'വെളിച്ചപ്പാട്' അല്ലെങ്കിൽ 'കോമരം' ഇതിന് മുമ്പുതന്നെ നമ്മുടെ രക്ഷിതാവെന്ന നിലയിൽ വന്നുചേർന്നു. പാമ്പുതപ്പു ആ വേഷം നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഭാതകനെ ഇതുവരെ കാണുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അയാളും സാമാന്യനല്ലെന്ന് പാട്ടുകളിൽനിന്നു തെളിയുന്നുണ്ട്. കാളിയെ പല തവണ 'കറക്കിയ' വീരൻ നമ്മുടെ ബഹുമാനാഭരം അർഹിക്കുന്ന മാനുനാണെന്നതിലേക്കു സംശയമില്ല. നേരിട്ടു യുദ്ധംകൊണ്ട് കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിനാൽ ചതിച്ച യോഗം അവലംബിച്ചാണ് കാളി ആ മഹാവീരനെ സംഹരിക്കുന്നതും.

* മുടി—കിരീടം, മുറുപ്പ്—മുറുപ്പ്—സപീകരിക്കൽ.

ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു ഗംഭീരനെ രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കാൻ കാളി ഭക്തന്മാർക്കുണ്ടായ ആഗ്രഹമായിരിക്കണം ‘മുടിയേറു’ എന്ന അടിയന്തരത്തിന്നു് നിദാനം.

ഇതിലും കുറുപ്പുതന്നെയാണു് പ്രധാനി. ‘കാവു’കളിലല്ലാതെ മറെറാരിടത്തും ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നതല്ല ‘കാവു’കളിൽ പ്രവേശം അനുവദിക്കാത്തവർക്കു് ഈ അടിയന്തരം ഉയന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നിട്ടോ, മരത്തിന്റെ മുകളിൽ കയറിയോ, കാണേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. ഇതിലും ‘കുറു’ വരയേണ്ടതുണ്ടു്. ‘കുറുപ്പന്മാർ നേഞ്ഞ കാവിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ഥലത്തു് കാളിയുടെ ഭയങ്കരരൂപം എഴുതിയുണ്ടാക്കും. വൈകുന്നേരം ‘കാവു’കളിലെ പൂജ നടക്കുമ്പോൾ അവർ സംഗീതംകൊണ്ടും മറ്റും ജനങ്ങളെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പൂജ കഴിയുന്നതോടുകൂടി കാളിയെ എഴുന്നള്ളിക്കും. വിവിതപ്രകാരമുള്ള പ്രദക്ഷിണം കഴിഞ്ഞാൽ കാളീപ്രതിമ എല്ലാവർക്കും കാണാവുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തുവെക്കും. ഈ നാടകത്തിലെ ആദ്യത്തെ രംഗം ശിവനാരദസംവാദമാണു്. അതിലെ വിഷയം പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ, ഭാതകന്റെ അക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി നാരദൻ ശിവനെ അറിയിപ്പിക്കയും, കാളിയെക്കൊണ്ടു് അവനെ കൊല്ലിക്കാമെന്നു് ശിവനേല്ക്കുമുമാണു്. അപ്പോഴേക്കു് കാളി ഭാതകന്മാർ വേഷംകെട്ടി തെയ്യമായിട്ടുണ്ടാവും. ഭാതകൻ പുറത്തുചാടി കാളിയെ തക്കസമയത്തു് പോരിന്നു വിളിക്കും. പോർക്കുവിളികേട്ടു് കാളിയും പുറത്തുചാടും. പിന്നെ പോരുതടങ്ങും. കാവിന്നുമുറും ഇവർ ഓടിനടന്നു് യുദ്ധം ചെയ്യും. ഒടുവിൽ കാളി ഭാതകനെ കൊല്ലും. അപ്പോഴേക്കു് നേരം പ്രകാശമാവും. ഈ ഘട്ടത്തിലാണു് വധം അഭിനയിക്കുന്നതു്. നിലത്തുവീണ ഭാതകന്റെ കടൽമാലയും മറ്റും ‘കാളി’ വലിച്ചെടുത്തു കാണികളിൽ ഭയംജനിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലാണു് ഈ രംഗം അഭിനയിക്കുന്നതു്.* കഥകളിയിലെ ‘തൈദ്രീമൻ’ അഭിനയിക്കുന്നതു ഈ രംഗത്തിന്റെ റോക്കുന്നമാണെന്നുള്ളതിലേക്കു് സംശയമില്ല.

‘മുടിയേറു’ ഇപ്പോൾ അധികം പ്രചാരത്തിലുള്ളതു് കൊച്ചിയിലാണു്. ബ്രട്ടീഷുചലണാറിൽ വള്ളവനാടു താലൂക്കിൽ ‘ഉത്രത്തിൽ

* K. Rama Pisharodi, “കേരളത്തിലെ നാടകവേദി”. Annamalai University Journal, Vol. I. No. 1. p. 98, 99.

ക്കാവ്' എന്നൊരിടത്തു മാത്രമേ ഇതു നടന്നുവരുന്നതായി കേൾക്കുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു വടക്കോട്ടേക്ക് 'പാമ്പ' തീരെയില്ലെന്നതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'കുളംപാട്ടം' ഇപ്പോൾ അപൂർവ്വമായിരിക്കുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽ 'കുളംപാട്ടം' പലയിടത്തും ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നതായി ശ്രീമാൻ ആർ. വി. പൊതുവാൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനത്തിൽനിന്നുതന്നെ ഏതാനും ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം:—

"ഭഗവതി, ഭദ്രകാളി, ശാസ്താവ് എന്നീ ചിത്രങ്ങളാണ് യഥാക്രമം വരക്കാറുള്ളത്. 'കന്യാകുമാരി'യിൽ ഭഗവതിയുടേയും, 'കുന്ദാർ'യിലും 'തിരുവിടക്കോട്ടം' ശാസ്താവിന്റേയും മാത്രം ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുന്നു. ഭഗവതി കലമാനിന്റെമേലും, ശാസ്താവ് ആനയുടേയോ കുതിരയുടേയോമേലും, ഭാതകന്റെ തലവെട്ടി കച്ചിലേണിയ ഭദ്രകാളി വേതാളത്തിന്റെ മേലും ഇരിക്കുന്നവിധം ചിത്രീകരിക്കുന്നു."

ഇതിൽനിന്നു തിരുവിതാംകൂറിൽ 'ഭഗവതിയ്ക്ക്' പ്രത്യേകമായി ഒരുതരം 'കുളമെഴുത്തു'ണ്ടെന്നാണല്ലോ വരുന്നത്. 'ഭദ്രകാളി'യ്ക്കു വേറെയുണ്ടുതാനും. ബ്രഹ്മമലബാറിലും കൊച്ചിയിലും അങ്ങിനെയൊരു പാരമ്പര്യം കാണുന്നില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അവിടങ്ങളിൽ 'കാളി', 'ഭദ്രകാളി' എന്നീ രണ്ടുപേരുകളും വ്യക്തിഭേദംകൂടാതെ ഉപയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. 'വേട്ടേക്കരൻ' തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രവേശിച്ചതായും കാണുന്നില്ല. ഈ വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് കാരണം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടുപോകുമ്പോൾ മലയാളിത്വംവിട്ടു പരദേശിത്വത്തിലേക്കാണ് ആചാരങ്ങളുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും പോക്ക്. ഭാഷക്കും ഈ 'മിശ്രസംഭാവം' കാണുന്നുണ്ട്. 'രാമകഥപ്പാട്ട്', 'രാമചരിതം', 'മാവാരതം', 'അഞ്ചുത്തമ്പുരാൻപാട്ട്', 'ഇരവികുളപ്പുള്ളപ്പാർപ്പാട്ട്' ഇവയെല്ലാം അതിന്നു ഉദാഹരണമാണ്. ക്ഷേത്രനിർമ്മാണരീതിയും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. പത്തനാഭുപാമിക്ഷേത്രത്തിലും, ശ്രീചിന്ദ്രത്തും, കാണുന്ന മാതിരിയിലുള്ള ഉയന്നഗോപുരങ്ങൾ കേരളശൈലിയെ അനുസരിക്കുന്നവയല്ല. കൊല്ലത്തുനിന്ന് വടക്കോട്ട് അത്തരത്തിലുള്ള ഗോപുരങ്ങൾ കാണുന്നില്ല വടക്കുന്നാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഗോപുരങ്ങളുടെ സമ്പ്രദായം ഒരു വേറെയാണ്. രണ്ടു മൂന്നു പന്തളമായിട്ടാണ് അതിന്റെ കെട്ട്. ആ മാതൃക കൊല്ലത്തുനിന്ന് തെക്കോട്ടും

കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'കാളി'യെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പാട്ടുകളിലും ഇങ്ങിനെ തെക്കൻ, വടക്കൻ എന്നു സമ്പ്രദായഭേദങ്ങൾ ഉള്ളതായിട്ടാണറിയുന്നത്. രീതിക്കുമാത്രമല്ല, ഇതിവൃത്തത്തിനുകൂടെ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തെക്കോട്ട് 'കാളി' മിഷന്റസ്സലത്തും 'കന്നകി' * യാണു്. 'ഭദ്രകാളി'യാണു് ഭാഗ്യകണൈകാണുന്ന കാളി. 'കന്നകി'യുടെ കഥക്ക് വടക്കോട്ടും, അതായത് കൊടുങ്ങല്ലൂർനിന്നു് വടക്കോട്ടും, പ്രചാരമില്ല. ഇതിൽനിന്നു ഉറവിടങ്ങളെന്തു് ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി തിരവഞ്ചിക്കുളത്തുനിന്നു് വടക്കോട്ടു് കടന്നു കൂടിയില്ലെന്നാണോ? തമിഴർ 'കേരളം' 'മലയാളം' എന്നൊക്കെ പറയുന്നതിന്നു് കന്യാകുമാരിയിൽനിന്നു് തിരുവഞ്ചിക്കുളത്തോളമുള്ള പ്രദേശം എന്നു മാത്രമാണോ അർത്ഥം? അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മലയാളത്തിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം ഒരു മറിച്ചെഴുതേണ്ടതായിവരും. 'ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടു'കളെ വിമർശിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഈ പ്രമേയത്തെ ഒന്നുകൂടി വിശ്ലേഷിക്കേണ്ടതായി വരുന്നതാണു്.

'താലപ്പൊലി.'

കാളീസേവയിൽ അതിപ്രധാനവും സർവ്വപ്രചുരവുമായ ചില ആരാധനാരിതികളെ സംബന്ധിച്ചുമാത്രമേ ഇവിടെ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളു. ഓരോ സ്ഥലത്തു നടപ്പുള്ള അനവധി സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഇനിയുമുണ്ടു്. 'പാട്ടും താലപ്പൊലിയും' എന്നു സാധാരണ പറയാറുണ്ടു്. മണ്ഡലക്കാലത്തോ മറ്റോ ചില കളംപാട്ടു കഴിഞ്ഞാൽ ഒട്ടേറിലത്തെ ദിവസം ഒരു 'താലപ്പൊലി'യോടുകൂടി ആ ചടങ്ങു് അവസാനിക്കുന്നതാണു് പതിവു്. ഈ 'താലപ്പൊലി' നമ്മുടെ സമുദായപരിണാമത്തിൽ ഒരു ഘട്ടം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സേവാക്രമമാണു്. അരിയും, കൊളുത്തിയതിരിയും, വെച്ചു പിരിച്ചുളത്താലങ്ങൾ നിരത്തിവെക്കുന്നതാണു് ഇതിലെ പ്രധാനമായ ഒരു ചടങ്ങു്. 'കാവി'ന്റെ പുറത്തു് അധികം ദൂരത്തല്ലാതെയുള്ള 'പാല'യുടേയോ, 'ആലി'ന്റെയോ ചുവട്ടിലാണു് 'താല'ങ്ങൾ നിറഞ്ഞുനാതു്.

* ചിലപ്പതികാരത്തിലെ നായിക. കോവിലന്റെ അയ്യ. സി. പി. ശോ വിഷപ്പിള്ള, 'മലയാളത്തിലെ പഴയപാട്ടുകൾ', ഒന്നാംഭാഗം. പുറം, 79, 84.

† നെല്ലും അരിയും കൊണ്ടുമാത്രം നാം കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്ന കാലത്തു് അതു് ഒരു നല്ല പാത്രത്തിലാക്കി 'അമ്മ'ക്കു് എല്ലാവരുംകൂടി നിറവേറിക്കുകയെന്നതായിരിക്കണം ഈ ചടങ്ങിന്റെ അർത്ഥം.

ഇത് സ്രീകളുടെ അവകാശമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അത് ബ്രാഹ്മണ ക്ഷയിനമായ 'കാവ്യ'കളിലാണെങ്കിൽ അമ്പലവാസിസ്രീകളായിരിക്കും ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാതെയുള്ള 'കാവ്യ'കളിൽ നായർസ്രീകളോ, തീയ്യ സ്രീകളോ ആയിരിക്കും ആകൃത്യം നിവ്വഹിക്കുന്നത്. സന്ധ്യക്കു മുമ്പെ യാൺ താലം നിരത്തുന്നത്. നിരത്തി കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞാൽ താല മെടുത്ത സ്രീകൾ മുമ്പിലും വാദ്യഘോഷാദികൾ പിമ്പിലുമായി 'കാവി' ലേക്കുള്ള ഘോഷയാത്രയായി. 'കാവി'ന്റേയും അതുകൊണ്ടുനടത്തുന്നവരുടേയും അവസ്ഥയനുസരിച്ചിരിക്കും ഘോഷയാത്രയുടെ ആഡംബരം. കോപ്പണിഞ്ഞ ആനകൾ, മേളം, വെടിക്കെട്ട് എന്നിവയെല്ലാം ഉണ്ടെങ്കിൽ 'താലപ്പൊലി' കേമമായിട്ടാണെന്ന് കരുതാം. അത്യാവശ്യം വാദ്യവുമായി താലമെടുത്തു വരുന്നതാൺ എത്രയും ചുരുക്കിയെടുത്ത്. 'കാവി'ലെത്തിയാൽ അതിനെ ഒരു പ്രദക്ഷിണവെച്ച് ആ ചടങ്ങു അവസാനിപ്പിക്കും. പിന്നെ കാവിലെ അവസ്ഥപോലെ 'തായംപക', * 'കഴുപ്പറ', 'മുളപ്പറ', 'കൊമ്പ്' എന്നീ പ്രദർശനങ്ങൾ നടക്കുന്നതാൺ. അവസാനം ഒരു ശിവേലിയോടുകൂടി 'താലപ്പൊലി' അവസാനിക്കും. അതിനുശേഷം വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ അരുളപ്പാടുണ്ടാവും.

‘ചിററു വിളക്ക്.’

ഇതുപോലെ കാവിൽ നടത്തുന്ന മറ്റൊരടിയെന്നിരിക്കാൺ 'ചിററുവിളക്ക്'. ഇത് എണ്ണത്തിൽ 'താലപ്പൊലി' † പോലെ തന്നെയുള്ള റൊഘോഷമാൺ. താലം നിരത്തുകയില്ലെന്നു വ്യത്യാസമുള്ളു. 'കാവി'ന് ചുറ്റും, ഉള്ളിലും, ബിംബമുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ മുമ്പിലും, ധാരാളം വിളക്കുകൊളത്തിവെക്കുന്നതാൺ ഇതിലെ പ്രധാനഭാഗം. വാദ്യഘോഷങ്ങൾ അവസ്ഥപോലെയാൺ. ഇത് പലപ്പോഴും റാരോരുത്തരുടെ 'വഴിവാടാ'യിട്ടും കഴിക്കാറുണ്ട്.

ഈ രണ്ടടിയന്തിരവും ചിലപ്പോൾ ഒന്നായിട്ടും ആഘോഷിക്കാറുണ്ട്. അവസാനം വെളിച്ചപ്പാട് കല്പിക്കുമ്പോൾ "ഇരാവുരി" എന്നാൺ ഈ ആഘോഷങ്ങളെ സൂചിപ്പിക്കുക പതിവ്. 'ഇരനാവുരി' അല്ലെങ്കിൽ "ഇരനാഴി ഉരി" എന്നാൺ ഈ വാക്കിന്റെ

* മെണ്ടകൊണ്ടുതന്നെയുള്ള കലാപ്രകടനം.

† താലംകൊണ്ടുള്ള ചെലവിൽ (സമൃദ്ധി) എന്നു പദാർത്ഥം.

മഴവൻ രൂപം. ഇതിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അരിയെപ്പറ്റിയായിരിക്കും സൂചനയെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എല്ലാവരിയും അരിയും നെല്ലും “നിറച്ചുവെപ്പായി” വെക്കുന്നത് ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരു ചടക്കമാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള എല്ലാ അടിയന്തിരങ്ങൾക്കും “ഇരവുരി” എന്നു് ഇപ്പോൾ വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ‘പാന’, ‘കുളംപാട്ടു’ മുതലായ അടിയന്തിരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ‘വിളക്കു’ മുതലായവ, പ്രാധാന്യംകൊണ്ട് ചെറിയതരം ആരാധനയാണെന്നും “ഇരവുരി” ശബ്ദം ധ്വനിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

—

താണജാതിക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങൾ.

ഇത്രയും നമ്പൂതിരിമാർ, നായന്മാർ എന്നിവരുടെ ഇടയിലുള്ള സമ്പ്രദായങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 'കളംപാട്ടി'ൽ പൂജമാത്രമേ നമ്പൂതിരി ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളൂ. ബാക്കിയുള്ളതിലെല്ലാം കമ്മി നായന്മാരും അമ്പലവാസികളുമാണ്.

ഇനി തിയ്യൻ, മണ്ണാൻ, പാണൻ മുതലായവരുടെ ഇടയിലും ചില സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇതിൽ പ്രധാനമായ കമ്മി 'മണ്ണാ'നാണ്. ഇവൻ കേരളസമുദായത്തിൽ പലവിധത്തിലും പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ്. നായർക്കും അതിൽ താണവർക്കും അലക്കുന്നതു ഇവനാണ്. മേൽജാതിയിലുള്ള സ്ത്രീകൾ തീണ്ടാരി കളിച്ച് ശുദ്ധിയാകണമെങ്കിൽ മണ്ണാത്തിവെച്ച 'മാററു'ടുത്തു കളിക്കണം. ഉയന്നജാതിക്കാർ ഇവനെ തീണ്ടൽവസ്ത്രത്തിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതു്. ഇവൻ നായരായി സങ്കല്പിച്ചുവരുന്ന വെളുത്തേടന്റെ ഒരു 'കരടുപകുപ്പാ'ണ്. അലക്കിനു പുറമെ, ഗൃഹനിർമ്മാണം, വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം എന്നീ വിഷയത്തിലും മണ്ണാൻ നിപുണനാണ്. മണ്ണാൻ 'വണ്ണാൻ' എന്നതിന്റെ ഭിഷിച്ചരൂപമാണെന്നാണ് വൈയാകരണന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. മണ്ണുകൊണ്ട് വീടുകെട്ടുന്നതിന്നു്, ചിലരിങ്കിൽ 'കററിതറ'ക്കാൽകൂടി, അതാതുദേശത്തെ 'മണ്ണാൻ' വേണമെന്നാണ് നാട്ടുനടപ്പു്. ആ നിലക്കു നോക്കുമ്പോൾ 'മണ്ണാൻ' എന്ന പേരും അവന്നു യോജിക്കുന്നുണ്ടു്.

തിയ്യർക്കും 'മണ്ണാൻ' പരോഹിതനാണ്. അവൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കരിംകാളി'യുമാണ്. 'കരിംകാളി', 'കൊടുംകാളി', 'കണ്ടേം കാളി' എന്നീ പേരുകൾ കാളിക്ക് അല്ലെങ്കിൽ ഭദ്രകാളിക്ക്, പശ്ചാത്തുള്ളായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, 'കരിംകാളി' മുതലായ ഭയങ്കരമുസ്തികളുടെ അവകാശി "മണ്ണാ"നാണ്. * 'മണ്ണാൻതോറ'മെന്നൊരു പാട്ടും അവർക്കുണ്ടു്.

* തിയ്യൻ സേവിക്കുന്ന കാളി 'കറമ്പ'യെന്നാണ് മുയ്യതന്ന പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതും, കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ ഇവർക്കു് പ്രത്യേകവുമാണ്. കരുംബേശ്വരി കറമ്പയുടെ സംസ്കൃതീകരണവുമാണ്.

‘വെള്ളാട്ടം തിറ’.

‘വെള്ളാട്ടം തിറ’ എന്നൊരു കർമ്മമാണ് ‘മണ്ണാൻ’ കഴിക്കുന്നതിൽ പ്രധാനമായത്. ഇതിൽ തിളപ്പിച്ച ചാന്ത് മേലൊഴിക്കുന്നതാണ് ഒരു വലിയ ചടങ്ങ്. അതിനു മുമ്പായി പൂജ കഴിക്കും. അതോടുകൂടി മണ്ണാൻ കലികയറും. ആവേശത്തോടുകൂടിയാണ് ചാന്ത് മേലൊഴിക്കുന്നത്. ചാന്തിന്റെ മൂടുതട്ടുന്നതോടുകൂടി അതിഭയങ്കരമായി അവൻ അട്ടഹസിക്കും. അതുകേട്ടാൽ ആ ജാതിയിലുള്ള എല്ലാ വ്യക്തിക്കും ആവേശമുണ്ടാകുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഈ വിശ്വാസത്തിൽനിന്നാണ് ‘ആട്ടുകേട്ടമണ്ണാൻ, * ഉഴട്ടുകേട്ടപട്ടൽ’ എന്ന പഴമൊഴിയുടെ ഉത്ഭവം. ‘തിറ’കെട്ടിയാടുന്നതും ഇതിന്റെ ഒരു ചടങ്ങായതിനാലാണ് ‘വെള്ളാട്ടം തിറ’ എന്നപേര് ഈ അടിയന്തരത്തിനുണ്ടായത്. അല്പ വൃത്താകാരത്തിൽ നേരിയ മരപ്പലകകൊണ്ടുണ്ടാക്കി തലയിൽവെക്കുന്ന ഒരു സാധനമാണ് തിറ. ഇത് തലയിൽവെച്ച് ‘മണ്ണാൻ’ നൃത്തംവെക്കുന്നത് കാണേണ്ട ഒരു കാഴ്ചതന്നെയാണ്. തലയിൽ ‘തിറ’ ഇരിക്കാൻതന്നെ വളരെ പ്രയാസമാണ്. അത് തലയിൽ നിർത്തിക്കൊണ്ടു നൃത്തംവെക്കുകയെന്നത് അതിലും പ്രയാസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിൽ നല്ല വൈദഗ്ദ്ധ്യം മിക്ക ‘മണ്ണാ’ന്മാരും സന്മാദിക്കാറുണ്ട്. കച്ചകെട്ടി മൈവഴക്കും വരുത്തിയവർക്കുമാത്രമേ അതു സാധിക്കയുള്ളൂ. ‘തിറ’കെട്ടി കളിക്കുന്നതിനിടക്ക് മുമ്പും പിമ്പും മറിഞ്ഞുനിന്ന ഒരു ‘മണ്ണാ’നെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുതന്നെയുണ്ട്. ‘കാവ’കളിൽ ‘പൂരവും’ ‘താലപ്പൊലി’യും ഉള്ളപ്പോൾ ‘മണ്ണാ’ന്മാർ ‘തിറ’കെട്ടി, ആദ്യം കാവിൽതൊഴുത്ത് പിന്നീട് വീടുതോറും വന്നു കളിച്ചുപോകുന്നത് ഒരുപതിവാണ്. നായർ വീടുകളിൽ ഇവൻ ‘തിറ’ കെട്ടിവരുമ്പോൾ ‘വിളക്കും’ ‘നിറമുവെപ്പും’ അവനുള്ള സ്വീകരണത്തിന്റെ ചടങ്ങുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായിക്കാണാം. ഇതിൽനിന്ന് ‘മണ്ണാൻ’ ഒരു കാലത്തു് സമുദായത്തിൽ പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതാതുദേശത്തെ ‘മണ്ണാൻ’ ‘തിറ’കെട്ടിവരുമ്പോഴാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വീകാരം. അവൻ കളിച്ചു പോകുമ്പോൾ അരിയെറിഞ്ഞിട്ടാണ് പോകേണ്ടതും. അവൻ തത്സമയം ‘അമ്മ’യുടെ ഒരു പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിലാണ്

* തിളപ്പിച്ച ചാന്ത് മേലൊഴിക്കുമ്പോൾ ഒരു മണ്ണാൻ ചെയ്യുന്ന അട്ടഹാസംകേട്ടാൽ ഏതൊരു മണ്ണാൻ ആവേശംകൊണ്ട് അവിടെ ഏത്തുമെന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം.

‘തിറ’കെട്ടുന്നതും ആടുന്നതും. ‘തിറ’കെട്ടി ‘കാവി’ൽ തൊഴുതതിന്ന ശേഷമേ അവൻ വീടുകളിലേക്ക് ചെല്ലാറുള്ളൂ. ‘കാവി’ൽ തൊഴുന്നതു നൃത്തംവെച്ചുകൊണ്ടാണ്. അതിന്ന് മുൻകൂട്ടി നോൽവിടണമെന്നും ആചാരമുണ്ട്. അങ്ങിനെ ആടുന്നതോടുകൂടി ‘തിറ’കെട്ടിയവന് ആവേശം വരുമെന്നും ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. അതു് ഏതു വിധമായാലും, ‘മണ്ണാൻ’ ‘അമ്മ’യുമായുള്ള ബന്ധം കറേയധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ‘കരിംകാളി’ക്കു ഇപ്പോഴും വലിയകമ്മി അവൻതന്നെയാണ്. ‘കരിംകാളി’ ‘ഭദ്രകാളി’യായി മാറിയപ്പോൾ ഉടമാവകാശം നായന്മാർ മുതലായ മേൽജാതിക്കാർ കയ്യുൾക്കൊണ്ടിരുന്ന ‘മണ്ണാ’ന്റെ ബന്ധം ഒഴിക്കുവാൻ വൈമനസ്യമുണ്ടായതിന്റെ ഫലമായിരിക്കണം ‘കരിംകാളി’ക്കുവേണ്ടി കെട്ടിയ ‘തിറ’ മറേറ കാളിക്കും വേണമെന്നായതു്.

‘പൂതൻ’ എന്ന മറേറരു വേഷവും ‘മണ്ണാൻ’ കെട്ടാറുണ്ട്. ഈരൂപം ‘ഭൂത’ത്തിന്റെ തത്ത്വവമായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ കരുതുന്നത്. ഭൂതനാഥൻ ശിവനാണല്ലോ. ശിവന്റെ മകളായ ‘കാളി’ ഭാരതയുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ഭൂതങ്ങളേയും അവരുടെ നാഥനായ നന്ദിയേയും സഹായത്തിനായപ്പോയി പാട്ടുകളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ആ കഥയെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടായിരിക്കണം ‘പൂതൻ’ കെട്ടാൻ തുടങ്ങിയതു്. ഒരു മരമുകറിന്മേൽ അദ്ധ്വൈതാകാരത്തിൽ പീലികൾ മടഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള ഒരു രൂപമാണ് ‘പൂതൻ.’ നാവു കടിച്ചു ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഭാവമാണ് മുഖത്തിനുള്ളതു്. വികൃതരൂപം പൂത്തിയാക്കാൻ ദേവം മുഴുവനും പലനിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രാഭിരൂപംകൊണ്ട് മൂടിയിരിക്കും. ആകപ്പാടെ സ്വരൂപം ഭയങ്കരവുമാണ്. ഇടത്തെ കയ്യിൽ ഒരു പലിശയും, വലത്തെ കയ്യിൽ ഒരു മരവടിയും അവൻധരിച്ചിരിക്കും. ‘തിറ’യുടെ കൂടെ ‘പൂത’നും വേണമെന്നാണ് ആചാരം. ‘തിറ’ ശിവന്റെ ജടാലങ്കാരമായി കണക്കാക്കുകയാണെങ്കിൽ ‘പൂതൻ’ ശിവന് അകമ്പടി സേവിക്കുന്ന ഭൂതങ്ങളുമായി. ‘തിറ’ക്കും ‘പൂത’നും കാളിൽ ചിലമ്പുണ്ട്. ആട്ടത്തിന്നു സൈനകയ്യുണ്ടാക്കുന്ന തരത്തിലാണ് ഈ വരുഭേയും അരക്ക് തഴെയുള്ള ഉടുപ്പു്.

പൂരക്കാലം അറിയുന്നത് ‘പൂത’ന്റെയും മറും വരവുകൊണ്ടാണ്. ‘തിറ’യെ ട്രേവിലത്തെ ദിവസമേ കാണുകയുള്ളൂ. പൂര

ക്കാലം വന്നാൽ ഇവരുടെ വരവും കളിയും ഒരു വലിയ വിനോദമായിട്ടാണ് നാട്ടുകാർ കരുതുന്നത്. 'പൂത'ന്റെ കളിക്കുള്ള വാദ്യം തുടിയാണ്. 'തിറ' വരുമ്പോൾ പറയ്ക്കാൻ പ്രാധാന്യം.

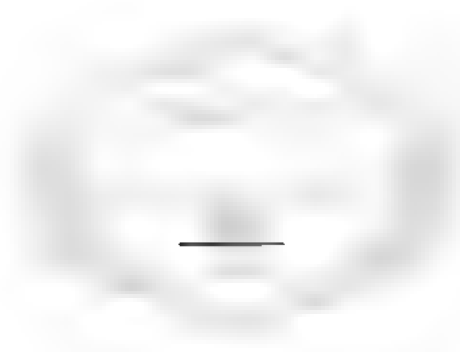
'പാണ'നും ഒരുതരം 'പൂതൻ' കെട്ടാനുള്ള അവകാശമുണ്ട്. അവന്റെ ഉപകരണങ്ങളും കോപ്പും അവന്റെ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച് കറെ താണവയുമാണ്. 'പാണൻ പൂത'ത്തിന്റെ മുഖം മറയ്ക്കാറില്ല എന്നൊരു വിശേഷവിധിയും ഉണ്ട്. പക്ഷെ 'പാണ'നും കലാരസികത്വത്തിൽ 'മണ്ണാ'നേക്കാൾ കുറഞ്ഞവനല്ല. അവർക്ക് 'പാങ്കളി'യെന്നൊരു പ്രത്യേകവിനോദമുണ്ട്. 'പാണൻ പൂത'ന്റെ കൂടെ ഒരു 'തെക്കത്തി'യുണ്ട്. അവൾ ഒരു നല്ല ആട്ടക്കാരിയാണ്. പാട്ടിലും ആട്ടത്തിലും അവൾ 'കെക്കേമി'യുമാണ്. ഈ 'തെക്കത്തി'യുടെ ആഗമം അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ്. 'പാങ്കളി'യിൽ ഒരു പ്രധാനപങ്കും അവൾക്കുണ്ട്. അവളുടെ കൂടെ ചിലപ്പോൾ ഒരു 'തെക്കനെ'യും കാണാറുണ്ട്. അവരുടെ ആട്ടവും, നോട്ടവും, അഭിനയവും, ശ്രംഗാരമയമാണെന്നും. ഇത് തമിഴരുടെ ദേവദാസിയുടെ ഒരു പകർപ്പല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ തെക്കോട്ടു പോകുമ്പോൾ തമിഴ് സംസ്കാരത്തിന് പ്രാബല്യം കൂടുമെന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിൽപെട്ട ഇവർ പിന്നീട് ഉത്തരകേരളത്തിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ ഉത്ഭവസ്ഥലം പ്രമാണിച്ച് 'തെക്കനെ'നും 'തെക്കത്തി'യെന്നും പേരു വന്നതായിരിക്കണം. 'കാവു'കളുടെ പ്രാചീനാന്തരീക്ഷത്തിലേക്കു 'തെക്കത്തി' യോജിക്കുന്നുമുണ്ട്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ സംസ്കാരപരിണാമത്തിൽ 'തെക്കത്തി'ക്ക് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല.

'തെയ്യോട്ടം.'

ഉത്തരകേരളത്തിൽ 'ചാമുണ്ഡിതെയ്യോട്ട'മെന്നൊരു കർമ്മമുണ്ട്. അതും കാളിയെ സംബന്ധിക്കുന്നതാണ്. ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ 'തിറ'പോലെ ഒരു വലിയവേഷമാണ് 'ചാമുണ്ഡി'. പല നിലകളായി കെട്ടിയിട്ടുള്ള ഒരു കൂടത്തിന്നുള്ളിലാണ് കെട്ടുന്നവന്റെ സ്ഥിതി. ഇത് സാധാരണ അവിടുത്തെ 'തിയ്യരാണ്' കെട്ടുന്നത്. ഇവർക്ക് 'തെയ്യമ്പാടി'യെന്നൊരു പേരുമുണ്ട്. കനമേറിയ ഈ കൂടവും

ധരിച്ച് 'ചാമുണ്ഡി' അതികേങ്കേമമായി നൃത്തംവെക്കുന്നതു കാണുവാൻ കൌതുകമുള്ളതാണ്. ആകുപ്പാടെ ഇതു കാഴ്ചക്ക് ഭയങ്കരമാണെങ്കിലും, 'ചാമുണ്ഡി'യുടെ ആട്ടം ഒരു കലതന്നെയാണ്.

'ചാമുണ്ഡി' കാളിയുടെ ഒരു രൂപഭേദമാണല്ലോ. തെയ്യാട്ടം, തെയ്യന്റെ ആട്ടമോ, തിരികൊണ്ടുള്ള ആട്ടമോ, എന്ന് പക്ഷാപന്തരങ്ങളുണ്ട്. Dr. Gundertന്റെ അഭിപ്രായം, ദൈവത്തിന്റെ തത്ത്വമാണ് 'തെയ്യൻ' എന്നാണ്. കാളീസേവകൊണ്ടു വളർന്നിട്ടുള്ള കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഈ 'തെയ്യാട്ട'ത്തിനുള്ള നില വിശേഷിച്ചും സ്തുത്യർഹമാണ്. ഈ പ്രകൃതം ഇനിയും വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

സങ്കല്പഭേദങ്ങൾ.

‘ചുട്ടുകാട്ടിലമ്മ.’

കാളിയെപ്പറ്റി നാടന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം ശുശ്രൂഷ നേരാടുകൂടി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. പാതിരയ്ക്കോ, പതിനെട്ടാംനാഴികയ്ക്കോ, ‘ചുട്ടലഭദ്രകാളി’ ചുട്ടുകാട്ടിൽവന്ന്, ഭവിപ്പിച്ച പ്രേതങ്ങളുടെമേൽ നൃത്തം വെക്കാറുണ്ടെന്നും, അവിടെകാണുന്ന എല്ലാ കുളുക്കുത്ത് കടിച്ചു മുറിച്ചു തിന്നുമെന്നും, വിശ്വസിക്കുന്നവർ നമ്മുടെയിടയിൽ പലരുമുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, ശവം ഭവിപ്പിക്കാനായി വെട്ടുന്ന മാവിന്മേൽനിന്നു തെറിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മരക്കഷണം (പൂളു) പിടിച്ചു വന്നു രാത്രി ഭദ്രകാളി വന്നു പിടിക്കുമെന്നും ചിലർക്ക് ഭയമുണ്ട്. ഈ കഥക്ക് ചിലപ്പോൾ ‘നാനാണത്തു ഭ്രാന്ത’നെ സാക്ഷിയാക്കാറുമുണ്ട്. ഈ ഭ്രാന്തൻ * (ആനന്ദഭ്രാന്താണു്.) ഒരു ദിവസം കച്ചിൽ രണ്ടു നേത്രപ്പഴുവുമായി ഒരു ചുട്ടലയിലെത്തി. ജനബാധയില്ലാതെ അവിടെയിരുന്ന്, തന്റെ ആഹാരം കഴിക്കാമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം. പഴം തീയിലിട്ടു ചുട്ടു, ക്രമേണ അതു പൊട്ടിച്ചു തിന്നാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്ക് ‘ഭദ്രകാളി’ വന്ന് എല്ലുപൊട്ടിക്കാനും ചില ശബ്ദമുണ്ടാക്കാനും ആരംഭിച്ചു. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും കലുഷഭാതെ ഒരു മനുഷ്യൻ ഇരിക്കുന്നതുകണ്ട് ഭദ്രകാളിക്കും ഭയമുണ്ടായിരുന്നു തോന്നുന്നു. ഉഗ്രഭാവം വിട്ടു, സൗമ്യമായി, ‘ആരാണ്? ചുട്ടലയിൽ വരുവാൻമുള കാരണമെന്താണു്?’ എന്നൊക്കെ കശലാമ്പലപക്ഷണംതുടങ്ങി. അതിന്നും മറുവടിയൊന്നുമുണ്ടായില്ല. വീണ്ടും പല്ലുകടിക്കുകയും, കണ്ണുരുട്ടുകയും, അട്ടഹസിക്കുകയും ചെയ്തുനോക്കി. അതുകൊണ്ടൊന്നും പഴംതിന്നുന്ന മഹാനിൽ യാതൊരനക്കവും കണ്ടില്ല. പിന്നീട് ക്ഷമായാപനംചെയ്തു, വല്ല വരവും വാങ്ങേണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. ഇത്രത്തോളമായപ്പോൾ ആ ദിവ്യൻ ഒന്നു ‘തൂക്കൺപാതുതു്’ “വരവും വേണ്ട വരവുസാദവും വേണ്ടാ; കൊതിയാക്കാതിരുന്നാൽമതി” എന്നു മറുവടി പറഞ്ഞു.

* പന്തിരുകലത്തിൽപെട്ട ഒരു ദിവ്യൻ (ബ്രഹ്മണൻ).

ഭദ്രകാളി :—‘മനുഷ്യരെ കണ്ടാൽ ഒന്നുകിൽ വരംകൊടുക്കണം; അല്ലെങ്കിൽ നിഗ്രഹിക്കണം, എന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ മുൻ’ എന്നു വീണ്ടും തന്റെ അധികാരം സ്ഥാപിക്കാൻനോക്കി.

നാനാണത്തുഭ്രാന്തൻ ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യാമെന്നുവെച്ച് വീണ്ടും പഴംതിന്നാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ,

ഭദ്രകാളി :—‘അങ്ങയെപ്പോലെയുള്ള മഹാനാരെ അനുഗ്രഹിക്കാതിരുന്നത് എന്റെ ദിവ്യത്വത്തിന് വിലയില്ല’ എന്നു കിണഞ്ഞു.

നാനാണത്തുഭ്രാന്തൻ ആകപ്പാടെ മുഷിഞ്ഞു. “ഞാൻ മരിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ച ദിവസത്തിനു നാലുദിവസം മുമ്പ് മരിക്കട്ടെ!” എന്നു ബാധതീക്കാനായി ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഭദ്രകാളി :—‘അതിന്നു ശക്തി എനിക്കില്ല.’

നാ. ഭ്രാന്തൻ :—‘എന്നാൽ നാലുദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടാകട്ടെ!’

ഭദ്രകാളി :—‘അതിന്നും എനിക്കു സാധ്യമല്ല.’

നാ. ഭ്രാന്തൻ :—‘എന്നാൽ സാധിക്കുന്ന വരങ്ങൾ ചിലതു പറഞ്ഞുതന്നാൽ അതിലൊന്നു ചോദിക്കാം.’

ഭദ്രകാളി :—‘അതു വരം വാങ്ങുന്നവരുടെ പരയേണ്ടതാണ്.’

നാ. ഭ്രാന്തൻ :—‘എന്നാൽ ഒരുകാലം ചെയ്യുക. ഈ ലോകത്തിൽ എനിക്കു സാധിക്കേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നുമില്ല. പരലോകത്തിൽ വല്ലതുംവേണെങ്കിൽ അതിന് അങ്ങക്കു ത്രാണിയുമില്ല. എന്റെ ഇടത്തെ കാലിൽ മന്തുണ്ട്; അതുവലത്തേതിന്മേലേക്ക് വരട്ടെ’

എന്നു ഭദ്രകാളിക്കുവേണ്ടി അപേക്ഷിച്ചു. അതുപോലെയാക്കി ഭദ്രകാളി അന്തർ്വാനവും ചെയ്തു.

ഈ കഥ കാളിയുടെ കൊള്ള രത്നായുധം, നാനാണത്തുഭ്രാന്തന്റെ യോഗ്യതയുമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന് ഒരു തെളിവായി കരുതാമെന്നു തോന്നുന്നു. പാതിരക്കാളിയാണ് “ഭദ്രകാളി”യായി രൂപം മാറിയതെന്നും ചില രസികന്മാർ പറയാറുണ്ട്. ഈ വിശ്വാസത്തിന്നും പാനക്ഷരേഷമുണ്ടാകുന്ന

കനൽച്ചാട്ടത്തിനും വല്ല ബന്ധവുമുണ്ടോ എന്നും ആലോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.* ശിവനും ശൃഗാനവുമായുള്ള ബന്ധം പരാണങ്ങളിൽനിന്നു വിശദമാകുന്നുണ്ട്. ശിവന്റെ പ്രാവേമെല്ലാം ചിലപ്പോൾ 'ശക്തി'യിലാഭോപിക്കുന്നതും ഹൈന്ദവസമ്പ്രദായത്തിനു യോജിച്ചതുതന്നെയാണ്. ശൈവന്മാർ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർമ്മത്രയം ശിവനിൽ തന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. വൈഷ്ണവന്മാർ അതുപോലെ, ഈ അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങൾ വിഷ്ണുവിലും സങ്കല്പിക്കുന്നു. ദേവീഭക്തന്മാർ അതുപോലെ, ദേവിയിലും സകലശക്തികളും ആരോപിക്കാറുണ്ട്. ഈ പല തിരുനൂതനുമായി ശിവനും ശക്തിക്കും അഭേദം വന്ന് ഭദ്രകാളിയിൽ ശിവൻ അന്തർഭവിച്ചതായിരിക്കണം.

'ശാക്തന്മാ'രുടെ കേന്ദ്രമായി കരുതിവരുന്ന ബങ്കാളത്തിൽ ഈ സങ്കല്പം അടിയുറച്ചതായി കാണുന്നു. 'രാമപ്രസാദസേൻ' എന്ന പ്രസിദ്ധ ഭക്തകവി കാളിയെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ സ്തോത്രം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.†

"അങ്ങക്ക് ശൃഗാനസ്ഥലങ്ങൾ ഇഷ്ടമാകയാൽ—ശൃഗാനഭവതയായ കാളിക്ക്—എപ്പോഴും നൃത്തംവെക്കുവാൻ ഞാൻ എന്റെ അന്തരംഗത്തെ ഒരു ശൃഗാനമായി സങ്കല്പിക്കുന്നു. അമ്മേ! എന്റെ മനസ്സിൽ എപ്പോഴും കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശൃഗാനത്തിലെ തീപ്പൊരികൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അങ്ങയെ സ്തുരിക്കുന്നതിലേക്ക് ഞാൻ ചാരം എല്ലാദിക്കിലും വിതറിട്ടുണ്ട്."

"പോക്കളത്തിലമ്മ."

ശൃഗാനഭവതയെന്ന സങ്കല്പത്തിനേക്കാൾ ഭയങ്കരമായതാണ് കാളിയെ 'പോക്കളത്തിലമ്മ'യായിട്ടുള്ള ഭാവനയും, ആരാധനയും. 'കാളി'യുടെ രൂപം സൈന്യരന്റെതല കയ്യിൽപിടിച്ചുകൊണ്ടാണ്, എപ്പോഴും കാണാറുള്ളത്. അത് വടക്കെ ഇന്ത്യയിൽ മഹിഷാസുരനോ, ഭാണ്ഡാസുരനോ ആയിരിക്കും. കേരളത്തിൽ ആ സ്ഥാനം ഭാതകന്നാണ്; അത്രയേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ. ഇത് ഒരു വിജയത്തിന്റെ

* പ്രാചീനസമുദയത്തിൽ "രക്തസേവ"പേരിലെ 'തീ സേവ'യും കാണുന്നുണ്ട്. ഭക്ഷണം പാകംചെയ്യാൻ അത്യവേശമായതാണല്ലോ തീ. അതുണ്ടാക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന പ്രാചീനമനുഷ്ഠിതം അതിന്റെ അത്യവേശ്യകളെ അർപ്പിക്കുകയോ അതായിരിക്കുവാനും തുടങ്ങിയിരിക്കണം. Crooke, Folklore of N. India, p. 7

† E. J. Thompson & A. M. Spencer. Bengali Religious Lyrics, Sāktā, p. 71.

മുദ്രപോലെയാണിരിക്കുന്നത്. നമ്മുടെ പാമ്പിലും മറ്റും കാണുന്ന “കരുതിതപ്പുന്ന”വും, യുദ്ധാനന്തരം ശത്രുക്കളിൽ പൂച്ചുകുളിക്കുന്ന വിജയാസക്തിയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതായി സങ്കല്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ അന്തരീക്ഷം ഒരു പ്രാചീനദേശമായാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ആ ഘട്ടത്തിലാണ് മനുഷ്യൻ പല ശക്തികളോടും മല്ലിട്ടു ജീവിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുള്ളത്. കാട്ടു മനുഷ്യനെ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ എപ്പോഴും ഭയപ്പെടുത്താതിരിക്കയില്ല. അവയെ കൊല്ലാനോ, ഭയപ്പെടുത്താനോ വേണ്ടതായ ആയുധങ്ങൾ അവൻ സമ്പാദിക്കുന്നതുവരെ അവന്റെ ജീവിതം ഏറ്റവും അപായകരമായിരുന്നു. അപ്പോൾ അവനെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഒരു ദേവതയെ സ്തുരിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം ഉപപത്തിയുണ്ട്. പ്രാചീനമനുഷ്യരും അന്യോന്യം കൂരതയോടുകൂടിയതെന്നാണ് പെരുമാറിയിരുന്നതെന്നും സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഇറയെ പിടിക്കുമ്പോഴും ഇണയടിക്കുമ്പോഴും മൃഗങ്ങൾ തമ്മിൽ കലഹിക്കുന്നത് പതിവാണ്. അതുപോലെ മനുഷ്യരും അന്യോന്യം ഭയത്തോടും അവിശ്വാസത്തോടുംകൂടി അകലത്തു പെരുമാറിയിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടവും അപായം കുറഞ്ഞതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. സമുദായവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം, വിവാഹത്തിനാൽ നാലേണമെങ്കിൽ പുരുഷന്റെശൗര്യം പ്രത്യക്ഷമാക്കേണമെന്നുള്ള ആചാരം * ഇതെല്ലാം ഈ കാലഘട്ടത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന നടപടികളാണ്. എന്നാൽ, അപായസ്ഥിതിയിൽ രക്ഷിതാവായി ദേഹത്തിന് പ്രകൃത്യാ ബലമുണ്ടെന്നു പുരുഷനെയല്ലാതെ ഒരു സ്ത്രീയെ ഭാവിക്കുവാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് ഒരു ചോദ്യത്തിന്നു അവകാശമുണ്ട്. പാശ്ചാത്യരുടെ ഇടയിൽ പിതൃത്വത്തിന് മാതൃത്വത്തിനേക്കാൾ പ്രാധാന്യമുള്ളതായും കാണുന്നു. ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി തത്വജ്ഞാനികൾ പല അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ‘അമ്മ’യെ ആരാധിക്കുവാൻ ആദ്യം തുടങ്ങിയത് ദ്രാവിഡരാണ് ശ്രീമാൻ ആനന്ദകുമാരസ്വാമി† അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ‘അമ്മ’ ദ്രാവിഡരുടെ പ്രത്യേക

* വരൻ കന്യകയെ ഏടുത്തുകൊണ്ടുപോയി ഒളിപ്പിക്കുകയും, അവളെ വീണ്ടെടുക്കാൻ വരുന്ന ഖന്ധുക്കളെ ജയിക്കുകയും വേണമെന്ന ഒരുപടക്ക് കാടന്മാരുടെ ഇടയിലുണ്ട്.

† Introduction to Indian and Indonesian Art, p. 5.

സങ്കല്പമാണെന്നഭിപ്രായമുള്ള മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരൻ * അതിന്നു കണ്ടു പിടിച്ചിട്ടുള്ള കാരണം വിചിത്രമായിട്ടുള്ളതാണ്. അയാൾ പറയുന്നു:—“ദ്രാവിഡസ്രീകൾ കലഹിക്കുന്നവരും, പ്രതീകാരേച്ഛയോടു കൂടിയവരും, അസൂയാകുലാശിതരും ആകയാലും, അവരുടെ ലോപവും ശാപവും സ്രീഭേദതകളെ പ്രസാദിപ്പിക്കുവാൻ ജനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കണം.” ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ സത്യാന്വേഷണകൗതുകത്തിനേക്കാൾ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ പക്ഷപാതമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. Bishop Whitehead † എന്ന മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ആയുന്മാർ പ്രാചേണ പുരുഷദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരും, ദ്രാവിഡർ സ്രീദൈവങ്ങളെ ആരാധിക്കുന്നവരുമാണ്. ഇതിന്നു ചില കാരണങ്ങളും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. “ആയുരദൈവങ്ങൾ പുരുഷന്മാരായിക്കാണുന്നത് അവർ യുദ്ധവീരന്മാരുടെ ഈശ്വരന്മാരായതുകൊണ്ടും, ദ്രാവിഡദൈവങ്ങൾ സ്രീകളായി കാണുന്നത് കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങളായതുകൊണ്ടുമാശിരിക്കണം. ലോകത്തിലെ യുദ്ധദൈവങ്ങളെല്ലാം മിക്കതും പുരുഷന്മാരും, കൃഷിക്കാരുടെ ദൈവങ്ങൾ സ്രീകളുമാണ്. ഇതിന്നു കാരണം യുദ്ധപ്രധാനമായി ചെയ്തിരുന്നത് പുരുഷന്മാരും, പ്രാചീനസമുദായത്തിൽ കൃഷിപ്പണിയെഴ്ത്തിയ സ്രീകളും ആയതായിരിക്കണം. എന്നുമാത്രമല്ല, പശ്ചിമ അല്ലെങ്കിൽ വിളവ് സ്രീകളോടു ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഗുണവുമാണ്. ഒരു കൈ ഇന്ത്യയിൽ ഗ്രാമദൈവതകളെല്ലാം സ്രീകൾമാത്രമാണ്. തമിഴുരാജ്യത്ത് അവർക്കെല്ലാം പുരുഷഭൂതന്മാർ അവരുടെ അമ്പലം കാക്കുവാനും, കല്പനയനുസരിക്കുവാനും, ഉണ്ടെങ്കിലും അവർ സ്രീദൈവങ്ങൾക്ക് കീഴടങ്ങിട്ടും ഭാഗ്യവൃത്തിക്കൈക്കൊണ്ടിട്ടുമാണിരിക്കുന്നത്. ഒരു പുരുഷദൈവമായ ‘അയ്യന്മാർ’ (അയ്യപ്പൻ) മാത്രം ഇതിന്നൊരു വ്യത്യസ്തതയാണ്. അയാൾ സ്വതന്ത്രനായിട്ടാണ് കാണുന്നത്.” ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകാരയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. ‘അയ്യന്മാർ’ പുറമെ ‘മധുരവീരൻ’ എന്നൊരു പുരുഷദൈവം അദ്ദേഹത്തിനോടു് ശേഷം ചോദിക്കാൻ തെച്ചാറായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, കേരളത്തിലേയും ഇന്ത്യയിലെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേയും സ്ഥിതി അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചിട്ടുമില്ല. കേരളത്തിൽ നമ്മുടെ ‘അമ്മ’ യുദ്ധപരദൈവം കൂടിയൊ

* Elmore, Dravidian Gods in Modern Hindiusm.

† Village Gods of S. India, 17-18.

ണെന്ന് ഇതിന്നു മുന്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതകവധം ചെയ്യുവാൻ കാളിക്കുമാത്രമേ സാധിക്കയുള്ളുവെന്നും, കഥകൊണ്ട് ഭൂഷാൻപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. കാളിയുടെവീഴ്ച മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി, ഭാഗധാസുരസംഹാരിണി എന്നീ സങ്കല്പങ്ങളിലും അന്തർവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ രണ്ടും ആയുസങ്കല്പമാണെന്ന് ശരിക്കുനന്തായാൽതന്നെ കേരളത്തിലെ കഥക്ക് അങ്ങിനെയൊരു സാധുരൂപം കല്പിക്കാവുന്നതല്ല. സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അതിനോടു യോജിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. പ്രാചീനമനുഷ്യൻ 'നായാടി'യായിട്ടാണ് ലോകത്തിൽ ആദ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. നമ്മുടെ പരിണാമത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിലാണ് 'കൃഷിപ്പണി'യിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. അതുകൂടാതെ തമിഴരുടെ 'കൊററവൈ' * 'വെണി' അല്ലെങ്കിൽ വിജയത്തിന്റെ പരമവൈമാണ്. സമരമുണ്ടാവാതെ വിജയം ഉണ്ടാവുന്നതല്ലല്ലോ. അതു രണ്ടും അനുഭവിക്കാത്തവർ അതിന്നായി ഒരു ദേവിയേയും സങ്കല്പിക്കുന്നതല്ല.

Sister Nivedita യുടെ വിചാരഗതി പരമാത്മത്തെ ഇതിലധികം സ്പർശിക്കുന്നുണ്ട്. "നമ്മുടെ നിത്യജീവിതമാണ് നമുക്കു ദൈവത്തിന്റെ മാതൃക സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. പരമകാരുണ്യം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ഭിദ്യസ്വരൂപം മനുഷ്യനെന്നാണ് ആധാരമാകുന്നത്." †

* "പഴയകാലത്തെ തമിഴുകൾ ആരാധിച്ചവന്ന ദൈവങ്ങളിൽ ഒന്ന് 'കൊററവൈ'യാണ്. ഈ ദേവിയെ രക്ഷിക്കുവാൻ, യുദ്ധവിരന്തരായ 'മറവ'രുമായിരുന്നു സേവിച്ചുവന്നിരുന്നത്. ഈ പദം—കൊററം—ഇയം—ആയം—അമ്മ എന്നീ രണ്ടുവാക്കുകൾ ചേർന്നതായതാണ്. 'കൊററ'വും 'കൊൽ' ധാതുവിൽനിന്നുണ്ടായതാണ്. അവരെ കടിച്ചെടുത്തു പ്രധാനപ്പെട്ടതും ആയൈരമാട്ടുമാണെന്നാണ് ചിലപ്പതികാരത്തിൽനിന്ന് (അദ്ധ്യായം 12.) അറിയുന്നത്. അതിൽ 'അമ്മ'യുടെ പ്രീതിക്കായി മറവർ കൊണ്ടുടിയ കരുണവെണ്ണപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. 'തിരുമുഗരാനുപഭയെ' എന്ന പാട്ടിലും, 'പത്തുപ്പാട്ടിലും', 'മുരുകൻ' 'കൊററവൈ'യുടെ മകനാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മധുരക്ക 60 നാഴിക വടക്കുപടിഞ്ഞാറുള്ള 'ഐയീരെ' മലയിൽ 'കൊററവൈ' ആരാധിച്ചിരുന്നതായി പ്രാചീനതമിഴുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സൂചനയുണ്ട്. ഈ ദേവി പിന്നീട് പാഞ്ചാമിയായി മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു. ഐയീരെമല 'ഐവർ'മലയായി (ഐവർ=പഞ്ചപാണ്ഡവന്മാർ) മാറിയപ്പോഴാണ് ഈ പരിണാമം 'അമ്മ'യ്ക്കു വന്നുചേർന്നത്."

(Note by Mr. R. P. Sethu Pillay, B.A., B.L.)

† Sister Nivedita, Kali, the Mother, p. 16-26

“അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം.”

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ‘അമ്മ’ എന്ന വാക്കിനെ ഒരു പരിശോധിക്കുന്നത് കേന്ദ്രകൂടി മാറ്റുൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. തമിഴിലും, മലയാളത്തിലും ഈ വാക്കിന് സ്രീ, മാതാവ്, ഇഴശ്വരി എന്നിങ്ങനെ മൂന്നാമുണ്ട്. ഈ അർത്ഥവ്യത്യാസം ‘അമ്മ’യെ സേവിക്കുന്നതിലടങ്ങിയ ഒരു ഗ്രന്ഥ തത്വം വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. സ്രീയെന്നോ, പെണ്ണെന്നോ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്ന ഈ വാക്ക് മാതാവിന്റെ പ്രാധാന്യം ഒരു കടുബത്തിൽ വ്യക്തമായതോടുകൂടി അവർക്കും ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കണം. അതല്ലെങ്കിൽ ‘അമ്മ’യെ കുറിക്കുന്ന ശബ്ദം അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യമറിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ സ്രീവർഗ്ഗത്തിന് ഒട്ടാകെ പ്രയോഗിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രേരിതനായിരിക്കണം. അടുത്തപടിയിൽ ദിവ്യത്വമാരോപിക്കുന്നതിനും അതുതന്നെ ഉതിയാകുമല്ലോ കാരണം. ഈ കാല്പത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മാനസികപരിവർത്തനം നമുക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതുമാണ്. സ്രീകൾക്ക് സ്വായത്തമായിട്ടുള്ള മാതൃത്വത്തിന് ഒരു വിശേഷവിധിയുണ്ട്. ബീജോല്പാദനത്തിൽ ഭർത്താവിന് പങ്കുണ്ടെങ്കിലും പ്രസവാദിശ്വേദം സഹിക്കുന്നത് അമ്മമാത്രമാണ്. ജീവിതത്തിൽ മററവസ്ഥകളിലെല്ലാം പുരുഷന് സ്രീയെ അല്ലെങ്കിൽ ഭാര്യയെ സഹായിക്കുവാൻ സാധിക്കും. മാതൃത്വത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന ശ്ലേശങ്ങളിലാകട്ടെ പുരുഷന് വേറെനിലക്കാനേ തരമുള്ളൂ. പ്രസവംതുടങ്ങി ശിശുവിനെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന് തന്നെത്താൻ ഭരിക്കാനാകുന്നതുവരെ, ‘അമ്മ’ അനുഭവിക്കുന്ന ദേഹാരിഷ്ടങ്ങളും, അവരിൽനിന്നുതടവിക്കേണ്ട സഹനശക്തിയും, ത്യാഗശീലവും, ചില്ലറയല്ല. പത്തുമാസം പേറിനടന്നിട്ടുള്ള സങ്കടം കട്ടിയുടെ മുഖം കാണുമ്പോൾ അമ്മ മറക്കുന്നു. അതിനുശേഷം കട്ടിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഏകവിചാരമേ അമ്മയുണ്ടുള്ളൂ. മക്കൾ എത്ര വലിയവരായാലും ‘അമ്മ’ക്ക് എന്നും ഓമനക്കുട്ടികൾതന്നെയാണ്. “അമ്മയുള്ളപ്പോഴും, നിലാവുള്ളപ്പോഴുമേ, സുഖമുള്ളൂ” എന്ന ചൊല്ല് അമ്മയുടെ മാഹാത്മ്യം വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. അമ്മയുമായുള്ള ബന്ധം എന്തൊരു നാഗരികനും ഭക്തിബഹുമാനത്തോടുകൂടിയല്ലാതെ സ്തുരിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഭക്തി പരമകാഷ്ഠയിലെത്തുമ്പോഴാണ് അതിനു വിഷയമായ വ്യക്തിക്ക് ദിവ്യത്വം വന്നുചേരുന്നത്. കട്ടിക്കാലത്തു് സകലസുഖത്തിനും രക്ഷയ്ക്കും

കാരണഭൂതയായ അമ്മ പ്രായംചെല്ലുമ്പോഴും ധർമ്മപ്രതിധിയായ ഒരു രക്ഷാകർത്രിയായിത്തന്നെ വിലസുന്നു. “സ്നേഹേഷു മാതാ” എന്ന മഹദ്വചനം ആ വിഷയത്തിൽ അമ്മക്കുള്ള അഭിപ്രായം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. സ്നേഹത്തിലോ, മക്കളുടെ യോഗക്ഷേമത്തിലുള്ള തുല്യതയിലോ, അവർക്ക് യാതൊരാപത്തും വരാതെകണ്ടിരിക്കണമെന്ന മോഹത്തിലോ, അമ്മക്കു കിടന്നില്ലെന്നവരായി ആരും തന്നെ ഭൂലോകത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അങ്ങിനെ അസാധാരണസ്വഭാവമുള്ളവർക്കു കിടന്നിട്ടില്ലെന്നു അമ്മയെ ക്രമേണ ദിവ്യപദവിയിലേക്കുയർത്തി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിൽ ദ്രാവിഡരുടെ ഹൃദയവിശാലതയും അന്തസ്സാവുമാണ് പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്.*

സ്മൃതിപത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം വിശ്വസിച്ചുവന്നവരിൽ പ്രാചീനരൂപം ഭക്ഷിണേന്ത്യയിലുള്ളവർക്കുണ്ടെന്നാണ് ചരിത്രം ഘോഷിക്കുന്നത്. ഇവിടുത്തെ ആചാരങ്ങളും നടവടികളും ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. ഭാഷയും ഈ വിഷയത്തിൽ നമുക്കു മാർഗ്ഗദർശിയാണ്. തമിഴിൽ ‘മനവി’ എന്ന പദം ‘മനയ്ക്കു’ അതായത്, ‘വീട്ടിനു’ നായികയായിട്ടുള്ളവരും, എന്നർത്ഥത്തിലാണ് പ്രയോഗിക്കുന്നത്. ഈ വാക്കിന് പല്ലിംഗരൂപമില്ല. മക്കളായും അനുസരിച്ചുവരുന്ന തമിഴ്ക്ക് അപ്പൻ, നായനാ, തകപ്പനാർ എന്നീ പദങ്ങൾ പിതാവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നവയായി ഉണ്ടുതാനും. എന്നാൽ ‘മനവി’യ്ക്ക് ‘മനവൻ’ എന്നൊരു രൂപം കാണുന്നതുമില്ല. ഇതിൽനിന്ന് ഉരുത്തിരിയുന്നത് ‘മനവി’യ്ക്ക് മനയെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളമുണ്ടായിരുന്ന അധികാരാധിക്യമോ അവകാശബാഹുല്യമോ ആയിരിക്കണമല്ലോ. ദ്രാവിഡർക്ക് അവരുടെ സ്മൃതികളെ അതിരുകവിഞ്ഞ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിലേക്ക് ഈ പദം നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണെന്നു സംശയംകൂടാതെ പറയാവുന്നതാണ്. മരുമക്കത്തായികളായ മലയാളികൾ ‘തറവാട്ടിലമ്മ’ (‘മൃതാമ്മ’) യെ കണക്കിലധികം ആദരിച്ചു വരുന്നവരാണ്. മരുമക്കത്തായത്തിൽ അമ്മയ്ക്ക് സ്ഥാനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അങ്ങിനെവന്നതെന്നു ചിലർ

* കുട്ടിക്കാലം മുതൽക്കു മക്കളായി അടുത്തു പെരുമാറുന്നത് അമ്മയാണ്. അർജ്ജുൻ ‘ചൈതനിക’ങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നവനാകയാൽ അയാളുടെ പ്രയത്നരംഗം പലപ്പോഴും വീട്ടിനു പുറത്താണ്. അർജ്ജുൻ പലപ്പോഴും കുട്ടികളുടെ സങ്കല്പത്തിലാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അമ്മയുമായുള്ള സഹചര്യമെന്തെന്ന് വീട്ടിൽ അർജ്ജുനക്കാരും പ്രാധാന്യം അനുയോജ്യമാണുള്ള മറ്റൊരു കാരണം.

വാദിച്ചേക്കാം. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ, 'അപ്പനും' 'അമ്മയും' നമുക്കുണ്ടാവാൻ തരമില്ലല്ലോ. തറവാട്ടിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന വ്യവഹാരങ്ങളിലും, വ്യാപാരങ്ങളിലും 'തറവാട്ടമ്മ' കൂടി ചേർന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവയ്ക്ക് നിയമസാധുത്വമില്ലെന്നാണ് ഒരു കാലത്തെ നട്ടപ്പ്. ഈ ഭായത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതായിട്ടുമില്ല. 'തറവാട്ടമ്മ'ക്കും പല്ലിംഗമില്ല. * ഏതായാലും ദ്രാവിഡനാക്കു അമ്മയെ വലിയകാർയ്യമായിരുന്നുവെന്നും, അമ്മക്ക് ദിവ്യത്വമാരോഹിച്ച വരിൽ അഭിപ്രീതിയുതപം അവർക്കായിരുന്നുവെന്നും നമുക്ക് അഭിമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

എന്നാൽ ഈ 'അമ്മ'യെ നാം ആദ്യമായി ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത് ഏതുരൂപത്തിലാണെന്ന് ഒരു ചോദ്യം ഈ പേട്ടത്തിൽ നമ്മെ നേരിടുന്നുണ്ട്. കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന 'അമ്മ' ആദ്യംതന്നെ ഭയങ്കരിയായിട്ടോ, അതോ, വാത്സല്യനിധിയായിട്ടോ നമ്മുടെ ഭാവനയിൽ ഉദിക്കുക, എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന് ശരിയായ സമാധാനം കിട്ടുവാൻ എളുപ്പമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്മുടെ പൗരാണികന്മാർ കാടന്മാരായിട്ടാണ് ജീവിതം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നു സങ്കല്പം ശരിയാണെങ്കിൽ അപ്പോൾ 'അമ്മ'യും ആ പരിതഃസ്ഥിതിയനുസരിച്ചുവേണ്ടി. അപ്പോൾ സൗമ്യമായിരിക്കുവാനല്ല അധികം വഴിയുള്ളത്. കാട്ടിലെ പരിതഃസ്ഥിതി ഇന്നവിധമായിരിക്കുമെന്ന് ഇതിന്നു മുമ്പെ നാം അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മത്സരവും യുദ്ധവുമാണ്, ആ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. അതുകൊണ്ടുതന്നെയായിരിക്കണം യുദ്ധപരഭാവമായ 'അമ്മ' നമുക്ക് ആദ്യം സ്വായത്തമായത്. തമിഴരുടെ സങ്കല്പവും ഇതിനോടു യോജിച്ചുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. അവരുടെ "കൊററവൈ"† വിജയകൃത്തിയാണെന്ന് ചുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഇതോടുകൂടിത്തന്നെ 'അമ്മ'യുടെ വാത്സല്യത്തിന്റേയും, താലോലനത്തിന്റേയും തമിഴറിവാൻ നമുക്കു വളരെകാലം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നുള്ളത് പ്രകൃതിക്കുയോജിച്ചതാണോ എന്ന് സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'അമ്മ'ക്ക് രണ്ടുസ്വരൂപവും അവലംബിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല. കോപം വരുമ്പോൾ കുട്ടികളെ

* പക്ഷെ അതുപോലെത്തന്നെ "കാരണവ" ന് സ്ത്രീലിംഗവുമില്ല. ഇതുകൂടാകും തുല്യപ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നാണ് ഇതുകൊണ്ടു വന്നുകൂടുന്നത്.

† പുറം, 76.

തല്പന്ന അമ്മമാർ രണ്ടുനിമിഷം കഴിഞ്ഞാൽ അവരെ എടുത്ത് താലോലിക്കുന്നതും നാം കാണാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഭയങ്കരത്വവും സൗമ്യത്വവും ഒരേ വ്യക്തിയിൽത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് അസംഭാവ്യമല്ല.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ 'അമ്മ'യുടെ സൗമ്യഭാവത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ചില നടവടികളോ, ആചാരങ്ങളോ നമുക്കു ഇടയിലുണ്ടോ എന്നു കൂടി അന്വേഷിക്കുന്നത് പ്രയോജനകരമായിരിക്കുന്നതാണ്. കേരളത്തിലെ വിവിധഗ്രാമങ്ങളിലെല്ലാം* 'മച്ചിലമ്മ'യെ കുടിവെക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ട്. രാവിലേയും വൈകുന്നേരവും വിളക്ക് കൊളുത്തിക്കാണിക്കുകയെന്ന ചടങ്ങിൽ 'മച്ചിലമ്മ'ക്ക് മുമ്പു മുണ്ട്. അവിടെ കാണിച്ചുനിന്നശേഷമേ പുറത്തേക്ക് വിളക്കുകൊണ്ടുവരികയുള്ളൂ. അവിടെ തറവാട്ടിന്റെ യോഗക്ഷേമം പരിപാലിച്ചുപോരുന്ന 'രൈമ്മ'യുണ്ടെന്നല്ലാതെ അവരെപ്പറ്റി തിട്ടമായ യാതൊരറിവും മിക്കപ്പോഴും ആർക്കും ഉണ്ടാകാറില്ല. ചിലപ്പോൾ ഈ ആചാരം ഓരോ വീട്ടിന്റേയും കാരണഭൂതയായ ഏതോ ഒരു 'മുത്തശ്ശി'യെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്ന് ചിലർ ധരിക്കാറുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ 'മുത്തശ്ശി' 'ചിപോതി'† യായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുവെന്നും വന്നേക്കാം. എന്നാൽ, പടിഞ്ഞാററുമുറിന്റെ ഒരു പൊത്തിൽ 'ചിപോതി'യെ കാണുന്ന വീടുകളിലും 'മച്ചിലമ്മ'യെ പ്രത്യേകമായി സ്മരിക്കാറുണ്ട്. വീടു പണ്ടു രക്ഷിച്ചുവന്നത് 'മച്ചിലമ്മ'തന്നെയായിരുന്നിരിക്കണം. പുരാണജ്ഞാനം നമുക്ക് വലിച്ചുവന്നതോടുകൂടിയായിരിക്കണം 'ചിപോതി'യമ്മയുടെ എഴുന്നള്ളത്ത്. ഇത് ഏതുവിധമായാലും, കുടുംബസംരക്ഷിണിയായി 'രൈമ്മ'യുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. ആ 'അമ്മ' 'കാവിലമ്മ'യെപ്പോലെ അത്ര ഭയങ്കരിയായ്കല്ല ആചാരംകൊണ്ടു കാണുന്നതും. ഈ 'രണ്ടമ്മ'മാരും ഒരേ സമയത്തുതന്നെയുണ്ടായതോ, അല്ലയോ, എന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയാക്കാൻ പ്രയാസവുമാണ്. 'കാവിന്റേയും' 'വീട്ടിന്റേയും' ഉത്ഭവം ഒരേകാലത്തുതന്നെയെന്നെങ്കിൽ ഇവരും ഒന്നിച്ചുണ്ടായവരാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അവ രണ്ടിന്നുമിടക്ക് കാലാന്തരമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന പക്ഷം, ആ അന്തരം അവർക്കും കല്പിക്കേണ്ടതായിവരും.

* നമ്പൂതിരിമാരുടേയും നായന്മാരുടേയും ഭവനങ്ങളിൽ പ്രാബല്യമുണ്ട്.

† ശ്രീഭഗവതിയുടെ അഭാവമാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചു വരുന്നത്.

“കുട്ടികളുടെ അമ്മ.”

ഇതിന്നു പുറമെ, കുട്ടികളെ രക്ഷിക്കുന്ന ‘അമ്മ’മാർ വേറെയും കാണുന്നുണ്ട്. പഴയ നായർ തറവാടുകളിൽ ചെറിയകുട്ടികൾക്ക് പല്ലു വരുമ്പോഴോ, അപസ്മാരബാധയുണ്ടാകുമ്പോഴോ ‘ചെറുകുന്നിലമ്മക്ക് വെക്കുക’ എന്നൊരു സമ്പ്രദായം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ‘ചെറുകുന്ന്’ വടക്കെ മലയാളത്തിലാണെന്നറിയാത്ത തെക്കെ മലയാളത്തിലുള്ള പലരും ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യിൽ അത്യന്തം ഭക്തിയുള്ളവരായിട്ടുണ്ട്. അവരോടു് ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചതിൽ ‘മുത്തശ്ശി’ അങ്ങിനെചെയ്യണമെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു സമാധാനം കിട്ടുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളു. അതിൽ നിന്ന് ഇതൊരു പാരമ്പര്യമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടതു്. പാരമ്പര്യത്തിന്ന്—പ്രത്യേകിച്ചു് അതിനെപ്പറ്റിയ വിവരങ്ങളൊന്നും കിട്ടാതിരിക്കുമ്പോൾ—അതിന്ന് പഴക്കമുണ്ടെന്നാണല്ലോ വിശ്വസിക്കേണ്ടതും. ഒരുകാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല, ‘ചെറുകുന്നിലമ്മ’യെ സ്തുരിക്കുന്നത് ഒരു ഭയങ്കരമുതറിയായിട്ടല്ല; കുട്ടികളിൽ വാത്സല്യം പൊഴിക്കുന്ന ‘നല്ലൊരമ്മ’യായിട്ടുതന്നെയാണു് അവരെ സങ്കല്പിക്കാറുള്ളതു്. അവരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ വലിയ പ്രയാസവുമില്ല. കുറച്ചു പാൽപായസമുണ്ടാക്കി നിവേദിക്കുകയും, അരിയും, നെല്ല് ‘നിറച്ചു വെപ്പായി’ വെക്കുകയും മാത്രമേ ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളു. ചിലദിക്കിൽ ചെറുകുന്നിലമ്മ ‘കൊടിക്കുന്നത്തമ്മ’യായി മാറാറുണ്ട്. അപ്പോൾ വടക്കെമലയാളത്തിലേക്കും തെക്കെമലയാളത്തിലേക്കും വെറുവേറെ ‘അമ്മ’മാരെ കിട്ടി. ഇങ്ങിനെ രെമ്മക്ക് അനവധി ‘പകല്പകൾ’ ഉണ്ടാവുന്നത് സാധാരണയാണുതാനും. ഓരോ ഗോപസ്ത്രീയും ഓരോ കൃഷ്ണനെ കണ്ടുവെന്ന് പറയുന്നതുപോലെ ‘രെമ്മ’ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം ജനസമ്മതമായിത്തീർന്നാൽ എല്ലാവരും അവരെ സ്തുരിക്കുകയായി. ഓരോരുത്തരും പ്രത്യേകം സങ്കല്പിക്കാനായി ചില ഉപാധികളെ ആശ്രയിക്കുവാനും തുടങ്ങുകയായി. ഇങ്ങിനെയാണു് ഓരോ ദൈവങ്ങൾക്കും പല ‘പകല്പക’ളുണ്ടായിത്തീരുന്നതു്. ‘അമ്മ’ ആ നിയമത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമാവാൻ തരമില്ലല്ലോ.

“പകല്പവ്യാധികളും അമ്മയും.”

പോറ്റി വന്ന ‘അമ്മ’യെ പിന്നീടു് പല സങ്കടങ്ങളും അനന്തങ്ങളും വരുമ്പോൾ സ്തുരിക്കുന്നത് സ്വാഭാവികമാണു്. അങ്ങിനെ

യാൺ ഭയങ്കരമായ വ്യാധികളുടെ പരദേവതയായി 'അമ്മ'യെ സങ്കല്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്. 'കരുപ്പം' * (വസൂരി) 'തലേത്തട്ടി' † (വിഷുചിക) യുമാൺ ഈ വസ്ത്രത്തിൽ പ്രധാനമായവ. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ നൈപുണ്യം സമ്പാദിച്ചതിനുശേഷവും ഈ ഭയങ്കരവ്യാധികളെ അമർത്തുവാൻ മനുഷ്യൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കീറിയവെക്കലും കത്തലും ധാരാളം നടപ്പായിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്തും ഈവക പകർച്ചരോഗങ്ങൾ പെട്ടെന്നുണ്ടാകുന്നു; അനവധി ജനങ്ങൾ മരിക്കുന്നു. ഇവ പരക്കുന്ന വേഗവും, പിടിപെട്ടാലുണ്ടാവുന്ന അശരണതപവും മനുഷ്യനെ ഒരുക്കാലത്തു് അത്യധികം ഭയപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം. ദൈവകാര്യങ്ങുമൊന്നേ ഇതിൽ ശരണമുള്ളൂ എന്ന് അവനു വളരെക്കാലത്തെ അനുഭവംകൊണ്ടു് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കണം. തായാട്ടുകാട്ടുന്ന കാലം മുതലേ താങ്ങിപ്പോന്ന 'അമ്മ' താമസിയാതെ ഈ പുതിയരോഗത്തിലും പ്രവേശിച്ചു് മനസ്സിനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. പരിഷ്കാരസൂത്രൻ പ്രകാശിക്കാത്ത നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും വസൂരിയോ മറ്റോ ബാധിച്ചാൽ വൈദ്യസഹായം അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി, 'കാവി'ലേക്കെന്നോടി അവിടെ 'അമ്മ'യുടെ മുമ്പാകെ സങ്കടമുണ്ടാത്തിച്ചു് പാനയോ, പാട്ടോ നേൺപോരുന്ന പതിവു് വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വിക്രതികളായ മക്കളോടു് "വിത്തുവിതയ്ക്കു ണോ?" എന്നു വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ ഭീഷണിയും, വസൂരിപിടിച്ചവൻ കിടക്കുന്ന മുറിയിൽവന്ന് വാളുകത്തി അരിയും പൂവും എറിഞ്ഞു് "മകൻ നാളെ കളിക്കു"മെന്നു അയാളുടെ സമാധാനവചനവും ഇപ്പോഴും ചില ഓണംകേറാമൂലകളിൽ കേട്ടുവെന്നുവരാവുന്നതാണു്. മത്സരിക്കുന്ന മക്കൾക്കു് ഉള്ളംകയ്യിൽ 'വിത്തു' (വസൂരിക്കുരുന്ന്) കാണിച്ചുകൊടുത്ത വെളിച്ചപ്പാടന്മാരും ഒരുക്കാലത്തു ഉണ്ടായിരുന്നുപോൽ. ഈവക വാക്കുകളും കഥകളും ഒരുക്കാലത്തു് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വേരുറച്ച വിശ്വാസത്തിന്നു തെളിവുകളാണല്ലോ. ഇത്തരത്തിലാണു് നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ. അവ മിക്കതും സമുദായപരിണാമത്തിൽ അതിലെ വ്യക്തികൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിട്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളവയാണുതാനും. ഇതിൽ ഒന്നു രണ്ടു സംഗതികൾ നാം ധരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. 'അമ്മ'ക്കു് രണ്ടു

* കരുവിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ളതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ഈ പേരു വന്നതു്.

† തല തട്ടിക്കൊണ്ടു് പോകുന്നതു് എന്നു വാക്കർത്ഥം. വസൂരിയേക്കാൾ ഇതു അപായകരമാണെന്നു ഭവനം.

വസ്ഥ കാണുന്നുണ്ട്. അതിൽ ഒന്ന് ഭയങ്കരമായിട്ടുള്ളതും മററത് സൗമ്യമായിട്ടുള്ളതും. സന്ദർശിനാനുസരിച്ചാണ് ഭയങ്കരത്വവും സൗമ്യത്വവും ആരോപിച്ചുകാണുന്നതും. യുദ്ധം, രോഗനിവാരണം എന്നീ സംഗതികളിൽ 'അമ്മ' അവലംബിക്കുന്ന രൂപം ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണ്. കുട്ടികളുടെഭീനം, സങ്കടനിവൃത്തി, ഐശ്വര്യഭാഗം എന്നീ അവസ്ഥയിൽ 'അമ്മ'യുടെ രൂപവും പെരുമാറ്റവും മാർഗ്ഗമയമായിട്ടാണ്. ഇതുപോലെ 'അമ്മ'യെ 'അഴകി'ന്ന് അധീശ്ചരിയാക്കുന്ന മററൊരു സങ്കല്പവുമുണ്ട്. 'നന്മ'യാണ് അഴകിന്ന് അടിസ്ഥാനമെന്നുകരുതുന്പോൾ ഗുണങ്ങളെല്ലാം 'അമ്മ'യിൽ അർപ്പിച്ചിരിക്കയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. 'അമ്മ' എപ്പോഴും മക്കളുടെ സുഖസുഖങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാനൊരുങ്ങിക്കാണുന്നു. സുഖത്തിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നു. അസുഖങ്ങൾ നീക്കുവാനുള്ള ഉപായങ്ങൾ തേടുന്നു. അവ കണ്ടുകിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവയെ ലാഘവീകരിക്കുവാനും ശ്രമിക്കുന്നു. ഇതിൽ സ്വാതന്ത്ര്യമൊട്ടില്ലതാനും. മക്കളുടെ സുഖംതന്നെയാണ് അമ്മക്കും സുഖം. അവരുടെടുപ്പം അവരേക്കാളധികം അമ്മയെ അലട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങിനെ ഉള്ളഴിഞ്ഞത് മക്കൾക്കുവേണ്ടി തന്റെ ജീവനെ ഉഴിഞ്ഞുവെച്ചിട്ടുള്ള 'അമ്മ'യെ കാണുന്നതുപോലെ മനസ്സിനെ ആറ്റാദിപ്പിക്കുന്ന മററു വല്ലകാഴ്ചയും ലോകത്തിലുണ്ടോ? അഴകേറിയ വസ്തുവിന്റെ ദർശനത്തിലുള്ളവരെന്ന ആനന്ദാതിരേകമാണല്ലോ അതിന്റെ മാഹാത്മ്യബോധത്തിനും നിദാനം. അങ്ങിനെ ആറ്റാകോരിണിയായ 'അമ്മ' സൗന്ദര്യസമ്പന്നതീർക്കും കുറകളുത്തെ അഴകിനും മാതൃകയായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ ദിവ്യത്വവും ആമൃതത്തിലാവിട്ട്വിച്ചു. മുരുകിപ്പറയുന്നതായാൽ ലോകത്തിൽ സുഖസമൃദ്ധി മുതലായ പലതിനും 'അമ്മ' കേന്ദ്രമായി കളിയാടി. 'അമ്മ'യെപ്പറ്റി പല സങ്കല്പങ്ങളും അവസ്ഥാനുസരണംപോലെയും, മനോധർമ്മപോലെയും, അവതരിക്കുകയുംചെയ്തു.

ഇതിൽ പല സങ്കല്പങ്ങളും ലോകത്തിൽ പൊതുവായി കാണുന്നുണ്ട്. ഒരു ചെറുലോകമെന്നു കണക്കാക്കാവുന്ന ഭാരതത്തിലും അവിടെ പ്രസക്തിയുണ്ടാണെന്നു. 'യുദ്ധപരദേവതാസങ്കല്പം' പ്രായേണ ഭാരതത്തിലുള്ള ഒരു പൊതുസങ്കല്പമായി കണക്കാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ബങ്കാൾ, മൈസൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ 'അമ്മ'ക്കുള്ള പ്രാധാന്യം

ഇതിന്നു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടെയെല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ ഭയങ്കരസ്വരൂപത്തിന്നാണ് അധികം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ, കാലക്രമംകൊണ്ട് 'ലളിതാസങ്കല്പം' അവിടേയും കടന്നുകൂടുകയാൽ 'ശിവാജി' മുതലായ വീരന്മാരും, 'ശങ്കരാചാര്യർ' മുതലായ വേദാന്തികളും പൂജിച്ചിരുന്ന 'ഭവാനി'യും, * 'ശാരദാംബിക'യും † ബഹുജനാരാധനത്തിന് പാത്രീഭവിച്ചു. എന്നാൽ ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഈവക സങ്കല്പങ്ങൾ ആയുസമാഗമത്തിനുശേഷമുണ്ടായതോ അതോ അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ നിലവിലിരുന്നതോ എന്ന കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വിഷമമുണ്ട്. അത്രത്തോളം അവിടെ ആയുസങ്കല്പവും അനായുസങ്കല്പവും കൂടി കലന്നിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഈ കലപ്പിൽനിന്ന് ആയുവും അനായുവുമായിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ വേർതിരിക്കുന്നത് ഇപ്പോൾ എളുപ്പമല്ല. എങ്കിലും ചില സംഗതികൾ സ്പഷ്ടമായിട്ട് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ സവിശേഷം അർഹിക്കുന്നവയായിട്ടുണ്ട്.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ—അതനാസരിച്ചു* കേരളത്തിലേയും സങ്കല്പത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് ഒരു സ്വതന്ത്രനിലയുണ്ട്. പുരുഷഭവങ്ങളും സ്ത്രീഭവങ്ങളും എന്ന് ഭവസമൂഹത്തെ രണ്ടായി പിരിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ആയുപരാണേതിമാസങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും സ്ത്രീഭവങ്ങൾ പ്രായേണ പുരുഷഭവങ്ങളുടെ ഭാവ്യമായിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ അവർക്കധീനമായിട്ടോ ആണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ—ദ്രാവിഡരാജ്യങ്ങളിലെ—സങ്കല്പത്തിൽ അങ്ങിനെയല്ല 'അമ്മ'യുടെ സ്ഥിതിയെന്ന് 'അമ്മ'യെന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥവിവരണത്തിൽനിന്നു ഉറപ്പാക്കാമെന്ന് ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസത്തിൽനിന്ന് ഈ സംഗതി വെളിവാകുന്നുണ്ട്. 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ', 'കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ' മുതലായ 'അമ്മ'മാരുടെ ഭർത്താക്കന്മാരായി മറ്റു പുരുഷഭവങ്ങളെ എവിടേയും കാണുന്നില്ല. ശിവക്ഷേത്രങ്ങളും ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും ചിലപ്പോൾ അടുത്തടുത്ത് കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവ ബന്ധപ്പെട്ടനിലയിലല്ല സങ്കല്പിക്കുന്നതും ആരായിക്കുന്നതും. അതുപോലെത്തന്നെ ചില വിഷ്ണുക്ഷേത്രങ്ങളുടെ സമീപത്തായി ഭഗവതീക്ഷേത്രങ്ങളും കണ്ടെക്കാം. അവർക്കും പരസ്പരബന്ധം

* ഈ പദഭവതയെ ശിവാജി ആരാധിച്ചിരുന്നത് ഒരു ഭക്തിത്തിലായിരുന്നു.

† ഈ മുതിയറാണ് മൈസൂരിൽ കുടികൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

മില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, മുൻപറഞ്ഞ പ്രധാനക്ഷേത്രങ്ങളുടെ അടുത്തു് ശിവക്ഷേത്രം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമില്ല. തൃശ്ശിവപേരൂർ 'വടക്കുന്നാഥ'നും, 'എറുമ്മാത്തരപ്പ'നും ഭഗവതിസാന്നിദ്ധ്യത്തോടുകൂടിയവരാണ്. പക്ഷേ, ആവക ക്ഷേത്രങ്ങൾ വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠക്ക് ശേഷമുണ്ടായവയായതിനാൽ 'തിരുമാന്ധാംകുന്ന്', 'കൊടുങ്ങല്ലൂർ' എന്നീ കാവുകളെ അപേക്ഷിച്ച് അല്പാധീനമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയവുമില്ല. കാവുകൾ എന്ന സംജ്ഞയും അവയോടു ചേർപ്പിക്കാറില്ല. 'അമ്മ'യെ ആദ്യം ആരാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതു് ദ്രാവിഡർ അല്ലെങ്കിൽ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലുള്ളവരാണെന്ന് മോഹൻജൊ ദാറോ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടത്തിയ ഖനന * ങ്ങൾകൊണ്ട് വെളിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വളരെ പുരാതനമായ ഈ ആരാധന പിന്നീടുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയപരിവർത്തനങ്ങളിൽ പല രൂപഭേദങ്ങളും വന്ന് ഭാരതത്തിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പരിവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രധാനമായതാണ് ആയുർവാതകെ ആഗമനവും അവയുടെ സംസ്കാരവുമായുള്ള സംഘട്ടനവും. അവതമായുള്ള വേഴ്സിൽ 'അമ്മ'ക്ക് രൂപഭേദവും, പ്രകൃതിഭേദവും വന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല സ്വാതന്ത്ര്യം പോകുകയും ചെയ്തു.

ആയുർവാതകെ ദൈവങ്ങളിൽ വൈദികകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ശിവനെ കാണുന്നുണ്ട്. വിഷ്ണുവിന്റെ രംഗപ്രവേശം അതിനുശേഷമെന്നാണല്ലോ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ മതം 'അമ്മ'യുടെ ആദ്യത്തെ 'വേഴ്സ്' ശിവനുമായിട്ടുതന്നെയാണ് കാണുന്നതും. 'ശിവന്റെ' ശക്തിയായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഉത്തരേന്ത്യയിലെല്ലാം 'അമ്മ' പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത്. കേരളത്തിൽ ഈ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായി 'അമ്മ' ശിവന്റെ മകളാവുകയാണുണ്ടായതു്. മകൾക്ക് അമ്മയേക്കാൾ സ്വാതന്ത്ര്യം കൂടുമെന്ന് സമ്മതിക്കാവുന്നതുമാണ്. കേരളത്തിൽ സ്രീകൾക്ക് പുരുഷനാക്കൊപ്പം—ചിലപ്പോൾ കൂടുതലായും—കാണുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യനിലയായിരിക്കണം 'അമ്മ'യെ തീരെ ശിവന്നധീനമാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പ്രതിബന്ധമായി നിന്നതു്. അടിമത്തവും, സ്വാത

* അവിടുത്തെ അവശിഷ്ടങ്ങളിൽനിന്ന് അക്കാലത്തെ ജനങ്ങൾ 'അമ്മ'യെയും, 'ശിവ'നെയും ആരാധിച്ചിരുന്നതിന്നു മാത്രമേ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഈ 'അമ്മ'യ്ക്കും നമ്മുടെ കർമ്മത്തിൽ വരുന്ന അമ്മയ്ക്കും വളരെ സാമ്യമുണ്ട്.

Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo—Daro or Indus Civilisation, p. vii.

ത്രയും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം ഒരു മണ്ഡൂസ്ഥിതിയിൽ പശ്ചാത്താപസാന്നിദ്ധ്യം തമിഴരുടെ 'കൊററവൈ'ക്കും ഇങ്ങിനെയാരു അവസ്ഥാന്തരം വന്നു ചേർന്നു. അതിൽ പാണ്ഡവപത്നിയായ പാണ്ഡോലിയായിട്ടാണ് അവരുടെ പശ്ചാത്താപം.

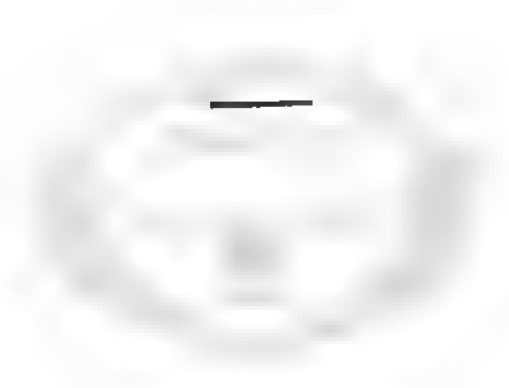
തെലുങ്കരുടെ 'പെസ്സമ്മ'യും (വലിയ അമ്മ) കണ്ണടകക്കാരുടെ 'ഉത്തമ്മ'യും പരിവർത്തനങ്ങളിലൊന്നും പെടാതെ ഉത്തരിൽ തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാണ് ഇപ്പോഴും ചെയ്യുന്നത്. അവർ ഇപ്പോഴും വസുരി മുതലായ രോഗങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ത്രാണിമാത്രമേ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുമുള്ളൂ. * സാമുദായികപരിവർത്തനങ്ങളുടേയോ, രാഷ്ട്രീയബഹളങ്ങളുടേയോ, സമ്മർദ്ദനഫലമായിട്ടായിരിക്കണം അവരുടെ വളർച്ചുച്ചിപ്പോയത്. തമിഴ്ക്ക് 'കൊററവൈ'ക്കു പുറമെ ഒരു 'മാരിയമ്മ'യുമുണ്ട്. 'മാരിയമ്മ' വസുരി മുതലായ വ്യാധികൾക്കുള്ള പരദേവതയാണ്. 'മാരി'ക്കുരുപ്പ് എന്നൊരുതരം വസുരിക്കുതന്നെ പേരുണ്ട്. അവരുടെ ഉൽപത്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള കഥകളും പലതരത്തിലാണ്. † ഇതിൽ 'തിരുവള്ളവ'രെഴിച്ചുള്ള കഥയിലെല്ലാം 'മാരിയമ്മ'ക്കു പുരാണബന്ധം കല്പിക്കുവാനുള്ള വാസനയാണ് കാണുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അത്രത്തോളം അവയ്ക്കു പഴക്കവും കുറയുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതേതുവിധമായാലും ദ്രാവിഡരുടെ സങ്കല്പത്തിൽ അമ്മക്ക് 'പരാധീന'മില്ലെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, 'അമ്മക്ക്' കന്യാത്വവും ആ സങ്കല്പത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കാണുന്നുണ്ട്. കൊററവൈക്കു 'മുതകൻ' എന്നൊരു മകനെ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും തമിഴരുടെ 'മററമ്മ'മാക്കൊന്നും ‡ ഭർത്താക്കന്മാരുള്ളതായി അറിയുന്നില്ല. കൊടുങ്ങല്ലൂർ, ചേർത്തല എന്നീ കാവുകളിൽ കുടികൊണ്ടിട്ടുള്ള 'അമ്മ'മാരുടെ 'കന്യാത്വം' സുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

* Whitehead, Village Gods of S. India, p. 48, 54, 71, 74

† നോ 'പിടുക' എന്ന ഒരു മഹാകവിയുടെ ഭാര്യയായ നാഗാവലി എന്നവരുടെ രണ്ടാംജന്മമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്. മരണാനുകമ്പയിൽ അവർ തമിഴുകവിയായ 'തിരുവള്ളവ'രുടെ ഭാര്യയായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. മൂന്നാമത്തേതിൽ പരമേശ്വരൻ അമ്മയായിട്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ട്. Whitehead, Village Gods of S. India, p. 115, 117. ഒരു തമിഴുപണ്ഡിതന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ വക കഥകൾക്ക് തമിഴുഭേദങ്ങളിൽ പ്രചാരമില്ലത്രേ !!

‡ മാരിയമ്മയും, അങ്കുരയ്യയും.

അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് അതൊരു നിമിത്തമായിട്ടും കല്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിവാഹത്തോടു കൂടി സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം അന്യോന്യം വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതായിട്ടാണല്ലോ കാണുന്നതും. അതുകൊണ്ട്, 'അമ്മ'യുടെ "തനിക്കൊപ്പംപോയത്ത്" നിലനിൽപ്പാൻ ശ്രമിച്ചവരിൽ കേരളീയർക്ക് ഒരു പ്രധാനപങ്കുണ്ടെന്ന് അഭിമാനപരസ്യം പ്രസ്താവിക്കുന്നതാണ്.

ആയുസ്കല്പങ്ങൾ.

ഇനി ആയുസ്കല്പങ്ങളെക്കൂടി ഒരു പരാമർശിച്ചുനോക്കാം. നാടോടിവിശ്വാസങ്ങളിൽനിന്ന് 'ആയുസ്കല്പങ്ങൾ' വേർതിരിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ലെന്നു ഇതിന്നുമുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഒന്നാമത് ആയുസ്സാരുടെ ആഗമം ഒരേ കാലത്തും ഒരേ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയുമല്ല ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഈ പരാമർശം ഇന്ത്യയിലെ ഇതരദേശങ്ങൾക്കും ബാധകമാണ്. അവരുടെ പ്രതിനിധികളായി ഇന്നു നാം സങ്കല്പിക്കുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വഭാവത്തിലും ആചാരത്തിലും കാണുന്ന വ്യത്യാസം ഇതിലേക്കു മാർഗ്ഗദർശകമായി വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. നന്യൂതിരിമാരാണ് ഇതിൽ അതിപ്രാചീനന്മാരായി കരുതേണ്ടവർ. അവർ കേരളത്തിൽ സ്ഥിരവാസമാക്കി. അവർ മറുബ്രാഹ്മണരിൽ നിന്നു വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതും. കാഴ്ചയിൽ നന്യൂതിരിയെപ്പോലിരിക്കുന്ന 'ചോഴിയ'നാണ് പിന്നീടുവന്നവരിൽ മുമ്പെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇയാൾ ആകൃതിയിലെയിലും മലയാളിയായിരിക്കുന്നു. മുൻകൂട്ടമുണ്ടായാലും പരിലാളിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്. തുളുവെബ്രാഹ്മണം, അഥവാ പോറിയും, കാര്യംകൊണ്ട് അയാളെപ്പോലെയാണ്. പിൻകൂട്ടമക്കാരായ മറു ബ്രാഹ്മണരാകട്ടെ ഇപ്പോഴും അവരുടെ പരദേശിത്വം വിടാതെയാണിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് കേരളസംസ്കാരവിഷയമായി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ നന്യൂതിരിയൊഴിച്ചുള്ളവർ ഗണനീയന്മാരല്ല. നന്യൂതിരിമാരിലും അവാന്തരവിഭാഗങ്ങളുണ്ട്. അബ്രാഹ്മണദൈവങ്ങളെ പരദൈവങ്ങളാക്കി സ്വീകരിച്ചവരുടെകഥ ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്ക് കേവലം വൈദികവൃത്തിയിലിരിക്കുന്നവരിൽനിന്ന് ആഭിജാത്യത്തിലോ പ്രാമാണികത്വത്തിലോ അപകർഷമുള്ളതായിട്ടും അറിയുന്നില്ല. ഇവരായിരിക്കണം 'അമ്മ'യുടെ ആരാധനാക്രമത്തിൽ ആയുസ്കല്പങ്ങൾ ക്രമേണ കലർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നത്. ഇതിൽ മദ്യമാംസങ്ങളോടുകൂടിയ 'ദേവീപൂജ' കല്പം നന്യൂതിരിപ്പാട് നടത്തിയിരുന്നതായും, ഇന്നും നടത്തിവരുന്നതായും അറിയുന്നുണ്ട്. ദേവതോപദ്രവനിവാരണം, വശ്യം, ഉന്മാദചികിത്സ എന്നീപ്രയോഗങ്ങളിൽ ഇന്നും അഗ്രഗണ്യത്വം അവർക്കു തന്നെയാണുതാനും.

ആരാധനാർത്ഥികളുടെ വിവരണത്തിൽനിന്ന് കളമെഴുത്തൊഴികെയുള്ള ഒന്നിലും ബ്രാഹ്മണസന്ധ്യക്കും ഉള്ളതായി നാം കാണുകയുണ്ടായില്ല. കളമെഴുത്തിൽത്തന്നെ ബ്രാഹ്മണപ്രവേശം പ്രഥമായിട്ടാണുതാനും. അതായിരിക്കണം ഗണപതിക്കയ്യ്. 'കാവ്യ'കളുടെ പ്രാചീനദശയിൽനിന്നും വിഗ്രഹങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിനും പ്രതിഷ്ഠക്കും വ്യത്യാസം വന്നതും നമുക്കുണ്ടാവപ്പെട്ടു. 'അമ്മ'യുടെ കൈകാൽ നാട്ടുകാരിൽനിന്ന് ബ്രാഹ്മണരിലേക്കു പകർന്നപ്പോഴുണ്ടായ ആദ്യത്തെ മാറ്റം 'അമ്മ'ക്ക് രൂപമുണ്ടായതായിരിക്കണം. അതുവരെ 'അമ്മ' നാട്ടുകാരുടെ മനസ്സിൽ മാത്രമായിരുന്നു കടികൊണ്ടിരുന്നത്. സ്വരൂപമുണ്ടായപ്പോൾ അതനുസരിച്ച പ്രകാരഭേദങ്ങൾ 'അമ്മ'യുടെ ഇരിപ്പിടത്തിനും വന്നുചേർന്നു. എന്നാലും പഴയനടവടികൾക്കോ, ആചാരങ്ങൾക്കോ, ഭേദമൊന്നും സംഭവിച്ചതുമില്ല. പക്ഷെ ഉള്ളിലെക്കാരും ബ്രാഹ്മണൻ കയ്യിലാക്കി. നാട്ടുകാർ 'പുറംപോക്ക'യും അവശേഷിച്ചു. പൂർവ്വമായ ആരോപങ്ങളിലും, ആധാരബാധകളിലും ആദ്യവസാനം അവർക്കുതന്നെയായിരുന്നു. നിത്യശാന്തി ബ്രാഹ്മണനായി.

'അമ്മ'യുടെ കൈയ്യുത്തിൽ വന്നുചേർന്ന ഈ വ്യത്യാസം പിന്നീട് പലപരിണാമങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. 'അമ്മ'യെ സംബന്ധിച്ച 'കഥ' എത്രകാലത്താണ് ഉണ്ടായതെന്നു തീർച്ചപറയാൻ പ്രയാസമാണ്. ഭാരുകൻ എവിടെനിന്നു വന്നുവെന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതും എളുപ്പമല്ല. 'പാനത്തോറ'ത്തിലും ഭാരുകനെ കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ വിരണം കുറേ പഴക്കമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇന്ത്യയിൽ മറെറാരിടത്തും അയാളെ കാണാനുമില്ല. ഈ കഥയും അതുസംബന്ധമായ ആരാധനകളും ആയുബ്രാഹ്മണക്കുമ്പുതന്നെ കേരളത്തിൽ നടപ്പായിരിക്കണം. കളത്തിലും അവർക്കു കമ്മമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'തോററംപാട്ട്' 'കളംപാട്ടായി' പകർന്നപ്പോൾ അതിന്റെ രൂപത്തിന്നു കാണുന്ന വ്യത്യാസം കേരളബ്രാഹ്മണൻ നിമിത്തമായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരാണപാത്രങ്ങൾ ചിലരെല്ലാം പുതുതായി അതിൽ സ്ഥലംപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവരണങ്ങൾക്ക് വിസ്താരം കൂട്ടി. ദേവാസുരയുദ്ധത്തിന്റെ പ്രസ്താവമുണ്ട്. പക്ഷേ കഥാഗതിക്ക് വലിയ മാറ്റങ്ങളൊന്നും വരുത്തിയിട്ടില്ല. ബഹുജനങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിഞ്ഞി

ട്ടുള്ള ചിത്രത്തിനോ, പ്രധാനാശയങ്ങൾക്കോ, ഹാനിതാത്ത വിധത്തിലാണ് അതിൽ കൈകടത്തിയിരിക്കുന്നത്. അതും വളരെ സൂക്ഷിച്ചിട്ടാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും. 'കളംപാട്ടി'ലെ പൂജയുടെകാഴ്ച ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഈ വക ക്രമാതെ അതായത് പരസ്യമായിട്ടല്ലാതെ, വേറെചില അടിയന്തിരങ്ങൾ 'അമ്മ'ക്കുവേണ്ടി ബ്രാഹ്മണർ ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്. അവയെല്ലാം രഹസ്യമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കല്പർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരുടെ "ഭഗവതീസേവ" * യും മറ്റും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഇത് താന്ത്രികമായ ഒരു ചടങ്ങായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴും ഇരിക്കുന്നത്. ഇതിനെ ഉത്തമമെന്നും വ്യവഹരിക്കാറുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ ചില ഗ്രന്ഥസേവകൾ രാജാക്കന്മാരും കേരളത്തിൽ മുമ്പെച്ചെത്തിരുന്നതായിട്ടാണറിയുന്നത്. കോട്ടയത്തുരാജാവിന്റെ 'ശ്രീപോർക്കുപീഠപരീസേവ' പ്രസിദ്ധമാണ്. അതുപോലെ സാമൂതിരി ഗ്രന്ഥമായി 'വയറാട്ടം' † എന്നൊരു കമ്മം നടത്തിവരുന്നുണ്ട്. അതും ഭഗവതീപ്രീതിക്കാണെന്നാണ് സങ്കല്പം. അതിനു കമ്മികളായി 'വയറപ്പണിക്ക'ന്മാരെക്കൊണ്ടു കൂട്ടരും ഉണ്ട്. അവർ നായന്മാരാകയാൽ അവരുടെ കമ്മപാരമ്പര്യം ബ്രാഹ്മണരിൽനിന്ന് ലഭിച്ചതല്ലെന്നും സിദ്ധമാകുന്നുണ്ട്. ഇതിനെല്ലാറ്റിനും പുറമെയാണ് നായന്മാരുടെയിടയിലുള്ള "ശാക്കേതയം." ഇത് ശക്തിയെ സേവിക്കുന്ന ചടങ്ങാണെന്നാണ് വിശ്വസിച്ചുവരുന്നത്. ഇതിൽ നമ്പൂതിരിക്കും നായർക്കും തുല്യാവകാശമുള്ളതായിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ കാണുന്നത്. നായന്മാരുടെ രീതി 'മധ്യമ'മായിട്ടാണ് കരുതിവരുന്നത്. നമ്പൂതിരിയുടേത് 'ഉത്തമ'വുമാണ്. ഉദ്ദേശവും പ്രയോജനവും രണ്ടിന്നും ഒന്നെന്നതാണ്. 'ശക്തി'യെയാണ് ഇതുകൂട്ടരും ആരാധിക്കുന്നത്. ഈ കമ്മങ്ങൾ മിക്കതും ക്ഷേത്രങ്ങളിൽവെച്ചല്ല നടക്കുന്നത്; വീടുകളിൽത്തന്നെയാണ്. ഇല്ലങ്ങളിൽവെച്ചും ചെയ്യാറുണ്ട്. ആയുർദ്രാവിധിസങ്കരം ഈ കാര്യത്തിലുറച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ വേറെ വല്ലതിലുമുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണ്. ഈ 'ശക്തിസേവ' അല്ലെങ്കിൽ 'ശാക്കേതയ'ത്തിന്റെ ഉത്ഭവം

* ഈ ഭഗവതീസേവകൾക്ക് പല ദുർമ്മുഷ്ടികളെ ഒഴിപ്പിക്കുകയും, ഒരുകൂടായും ചെയ്തതായ കഥകൾ കല്പർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്.

(മെരൂതിഹാസം, ഭാഗം 8, പുറം 34, 45, 51.)

† ഇതിൽ 'വയറ'വള്ളിക്ക് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ട്. ഈ കമ്മത്തിനായി 'വയറത്തളം' എന്നൊരു സ്ഥലം സമുദരിതീരക്കേവിലകത്തു് ഉണ്ടാക്കാറുണ്ട്.

വവു, ചരിത്രവും, സ്വഭാവവും, ഒന്നു പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് കേരളത്തിൽ മാത്രമുള്ള ഒരുതന്ത്രമല്ല. ഭാരതവണ്ഡം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബ്രഹ്മാളിലാണ് ഇതിനു പാരമ്പര്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നാണ് പരക്കെയുള്ള വിശ്വാസം. സംസ്കൃതത്തിൽ ഇതുസംബന്ധമായുണ്ടായിട്ടുള്ള സാഹിത്യം അതിവിപുലമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ഇതിലും, അപരിഷ്കൃതവും ക്ഷുദ്രവുമായ ആചാരങ്ങൾ തുടങ്ങി 'യോഗ'ത്തിന്റെ പരമകായ്യമായ 'കണ്ഡലിനിതന്ത്രം' * വരെയുള്ള പ്രയോഗങ്ങളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്. മറ്റൊരാളാൽ ശാഖകളിലും കാണുന്നതുപോലെ ഇതിലും രണ്ടുവശമുണ്ട്. ഒന്ന് പാമരന്മാരെ ആകർഷിക്കുന്നതാണ്. മറ്റേതു് സ്വലനൃക്കളായതൊന്നത്തോടുകൂടി തന്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചിട്ടുള്ള പണ്ഡിതക്കേന്ദ്രങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതാണ്. ബ്രഹ്മാളിൽ നടപ്പുള്ള 'ഒറ്റാപൂജ'യും, 'ശക്തിപൂജ'യും ഈ രണ്ടു വശങ്ങളുടേയും മാതൃകകളായി കരുതാവുന്നതാണ്. അവയുടെ ഒരു സാമാന്യവിവരണത്തിൽനിന്ന് 'അവ'യെപ്പറ്റി ഉത്തരേന്ത്യയിൽ കലനുകൂടിയിട്ടുള്ള സങ്കല്പങ്ങളുടെ ഒരു ക്രമരേഖയെടുത്തുണ്ടാവുന്നതാണ്.

“ഒറ്റാപൂജ.”

'ഒറ്റാപൂജ' ആചരിച്ചുവരുന്നത് സാധാരണക്കാരാണെന്നിലും അത് പുരാണകഥയെ അവലംബിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷമുള്ള ചിത്രമേ നമുക്കു കിട്ടുന്നുള്ളൂ. അത് സാമുദായികാചാരങ്ങളോടും സങ്കല്പങ്ങളോടും മറ്റു പലദിക്കിലും കാണുന്നതുപോലെ കൂട്ടിയിണക്കിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതു്.† 'ഒറ്റാപൂജ' ഹിമവാന്റെ പുത്രിയായ ഗൌരീശിവനെ കല്യാണം കഴിച്ചതിനുശേഷം മാതാപിതാക്കന്മാരെ കാണാൻവരുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ള രൊഷോഷമാണെന്നാണ് ഇപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. എന്നാൽ ഇതിൽ പുരാണകഥയിലുൾപ്പെടാത്ത ഭാഗങ്ങളാണ് അധികം. ഈ ആരോഷം പത്തുദിവസം നിലനില്ക്കുന്നതും, 'ആയുധപൂജ'യോടുകൂടി അവസാനിക്കുന്നതു് മകയാൽ ആകുപ്പാടെ സമുദായത്തിലെല്ലാം സന്തോഷം നല്കുന്ന ഒരു

* സുഷുപ്തനാശിയിലുള്ള ശക്തിയെ സ്വധീനമാക്കുന്ന വിദ്യയ്ക്കാണ് ഈ പേര്.

† നമ്മുടെ ഭാണം. വിഷു, തിരുവരതിയെപ്പറ്റിയും ഇത്തരത്തിലുള്ള കഥകളുണ്ടല്ലോ.

സരമാണ്.* കുടുംബങ്ങൾവിട്ടു താമസിക്കുന്നവർ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ സ്വന്തം ഗൃഹത്തിലേക്ക് വന്നുചേരുന്നതും ആ ഘട്ടത്തിലാണ്. ആകപ്പാടെ അത് ആഗ്നാദത്തിനായി പ്രത്യേകം ഏർപ്പാടുചെയ്തിട്ടുള്ള നമ്മുടെ ഓണം മുതലായവയെപ്പോലെ രാഘോഷാത്മകമായതാണ്. ഓഷത്തിനോ, നീരസത്തിനോ, അതിൽ സ്ഥാനമില്ല. പക്ഷേ കഥ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് അങ്ങനെയല്ല. സർവ്വസംഗ്രഹശ്രീയായ ശിവനെ കല്യാണംകഴിക്കുന്നിടത്തും മകൾക്ക് യാതൊരുസുഖവും ഉണ്ടാവാതിടയില്ലല്ലോ എന്നുള്ള കണ്ഠിതം മാതാപിതാക്കൾക്കുണ്ടാകയാൽ മകളെ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടും അനുകമ്പയോടുംകൂടി ഭേദമക സമീകരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് സങ്കല്പം.† എന്തോ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു സമുദായസംഭവത്തോടുകൂടി പുരാണകഥ ഘടിപ്പിച്ചതായിട്ടാണ് ഇതിൽനിന്നുഹിക്കേണ്ടത്. ഭർതൃഗൃഹത്തിൽ സുഖമില്ലാതെ തിരിയെ വരുന്ന വധുവിന് മക്കത്തായികളുടെ ഇടയിൽ നല്ലിവരുന്ന സമീകാരം സന്തോഷം കലർന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വിവാഹത്തോടുകൂടി പിതൃഗൃഹം വിട്ടെന്നതാണ് അവരുടെ സമ്പ്രദായം. അവരുടെ അവകാശങ്ങളും അതോടുകൂടി അവസാനിച്ചതായി കരുതുകയാണ് പതിവ്. സഹോദരന്മാർ വിവാഹംചെയ്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള സ്ത്രീകൾക്കായിരിക്കും പിന്നെ അവിടെ പ്രാധാന്യം. അവരുടെ ഇടയിൽ തിരിയെവരുന്ന ഭർതൃസഹോദരിയുടെനില, മരുമക്കത്തായത്തിലെ 'അമ്മായി'യുടേതുപോലെ അങ്ങും ഇങ്ങും ഇല്ലെന്നുള്ളതാണ്. അച്ഛനമ്മമാർ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് ഒരുവിധം കഴിച്ചുകൂട്ടാമെന്നല്ലാതെ അവരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽപിന്നെ നരകതുല്യമാണ് ഭർതൃഗൃഹത്തിലെ ജീവിതം. സമുദായത്തിൽ സ്ഥായിയായിത്തുടർന്ന ഈ വിഷമാഗ്നിയിൽ വല്ല മാനുഷവനിയും ആത്മാർപ്പണംചെയ്തതിന്റെ സ്മാരകമായി ഈ ആഘോഷത്തിന് ഇങ്ങനെയൊരന്തരീക്ഷം ബാഹ്യത്തിലുണ്ടായതായിരിക്കണം. 'ആഗമം', 'വിജയം' എന്നീ രണ്ടവസ്ഥകൾ ഈ ആഘോഷത്തിൽ നിഴലിച്ചുകാണുന്നു. ആഗമം ഉമയുടെ വരവിനെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിനെപ്പറ്റി പല കവികളും ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയാണ് "ആഗമനീഗാനങ്ങൾ" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നത്.

* നമ്മുടെ 'നവരാത്രിയും' ഇക്കാലത്തുതന്നെയാണ് ആഘോഷിക്കുന്നത്.

† E. A. Payne, Śāktis, p. 13-15.

ഇവക്കു വിഷയം നവവധുവിന് ഭക്തഗുഹത്തിൽ അനുഭവപ്പെടുന്ന സങ്കടങ്ങളാണ്. ആ സങ്കടങ്ങളെല്ലാം ബാഹ്യസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിബിംബങ്ങളുമാണ്. * ഇങ്ങിനെയാണ് പുരാണകഥ സമുദായ ക്ഷേത്രത്തിൽ നട്ടുപിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഉമ തിരിയെ പോകുന്നതിനെ ആസ്പദമാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പാട്ടുകൾക്ക് “വിജയഗാനങ്ങൾ” എന്നാണ് പേർ പറയുന്നത്. ഇവ എണ്ണത്തിൽ ‘ആഗാമനീഗാനങ്ങൾ’യെപ്പോലുള്ളവ കറച്ചേയുള്ളൂ. †

ഗ്രീക്കുകാരുടെ ഇടയിലും ഇങ്ങിനെയൊരാഴ്ചയുണ്ട്. അത് Presephone എന്ന ദേവിയുടെ തിരിച്ചുവരവിനെ ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. മകൾ അമ്മയെ കാണാൻതന്നെയാണ് വരുന്നത്. അവരും സങ്കടം സഹിക്കാതെയാണ് തന്റെ മാതാവിനെ (Demets) വീണ്ടും അന്വേഷിച്ചുവരുന്നത്. ‡

ഏകദേശം ഇതിനോടു സാമ്യംവഹിക്കുന്നതാണ് ഉത്തരകേരളത്തിലുള്ള ‘മാക്കംതിറ.’ ജ്യേഷ്ഠത്തിമാരുടെ കസ്യതികൾ നിമിത്തം ആത്മഹത്യചെയ്തയാണല്ലോ മാക്കംചെയ്തത്. § മരുമക്കത്തായത്തിൽ വേരുന്നിനില്ക്കുന്ന ഒരു വിഷവൃക്ഷത്തിന്റെ ഫലമാണ് ഈ ഭാരണ സംഭവം. ‘മാക്കം’ ഇപ്പോൾ ഒരു ഭഗവതിയായി. ഒരു ‘തിറ’യും അവരുടെ പ്രീതിയ്ക്കായി കഴിക്കുന്നുണ്ട്. ‘തിറ’യ്ക്കു ചൊല്ലാനായി ‘മാക്കം തോറം’ എന്നൊരുപാട്ടുമുണ്ട്. നാട്ടിൽ പേരെടുത്ത അമ്മമാർ സാക്ഷാൽ ‘അമ്മ’യായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നതിനു നല്ലൊരു ദ്രാഢാന്തമാണിത്. ചിലപ്പതികാരകഥയും, മധുരമീനാക്ഷി ടീയുടെ കഥയും ഇതേതത്വംതന്നെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്.

* Introduction to Bengali Religious Lyrics, Sāktā, p. 26-27.

† Ibid p. 28, 29.

‡ Gilbert Murray, Four Stages of Greek Religion, p. 96.

§ ഈ കഥ മുഴുവൻ അറിയേണമെന്നുള്ളവർ ‘കടംകോട്ടമാക്കം’ എന്ന കിളിപ്പാട്ടോ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ ഐതിഹ്യമാലയോ (5-ാം പാഠം, പേജ് 164-180) വായിക്കുക.

§ കേരവിലന്റെ ഭാര്യയായിരുന്ന ‘കുന്നകി’യാണല്ലോ കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മയിൽ ലയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അഴകന്റെ മരുമകളാണ് മധുരയിലെ മീനാക്ഷി. Dr. L. D. Barnett ന്റെ ‘Hindu Gods and Heroes’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ തത്വം വിസ്തരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ശക്തിപൂജ.”

ശക്തിപൂജയെപ്പറ്റി ഈ ഉപന്യാസത്തിൽ പല സന്ദർഭങ്ങളിലായി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് അവിവേകമാണെന്നും, അഥവാ വേദബാഹ്യമാണെന്നും, ആയുർമതാനുയായികൾ ആക്ഷേപിക്കാറുണ്ട്. അതിന്റെറസാരം ആയുർവേദങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിന്നു മുമ്പുതന്നെ ‘അമ്മ’യുടെ അനന്തമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധവും അതന്നുസരിച്ചുള്ള ആരാധനകളും ഭാരതഭൂമിയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് ലോ. മറ്റു പലവിഷയങ്ങളിലും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപോലെ ‘അമ്മ’യുടെകാല്പത്തിലും ‘കണ്ടതിനെവിടിച്ചു കയറുകയാണ്’ അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ‘സംഹാരശക്തിയോടുകൂടിയ ഒരമ്മ’ കേരളീയരുടെ ഇടയിലും, തമിഴരുടെ ഇടയിലും ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഇതിന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സമരവും വിജയവുമാണ് ആ സന്ധ്യക്കുടംകുടിസ്ഥാനമായ തത്വങ്ങൾ. അതായത് നമ്മെ ആപത്തിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുവാനും നമുക്ക് സർവ്വശ്വസ്വമുദ്രിപ്പിച്ചുണ്ടാക്കിത്തരുവാനും ശക്തിയുള്ള ‘ഒരമ്മ’ നമുക്ക് അനാദികാലം മുതൽപ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു കാവ്യവും. ആ അമ്മയുടെ പരിപ്ലവിച്ച സ്വരൂപമാണ് ‘ശാക്തീ’ന്മാരുടെ ‘ചക്ര’ത്തിൽ * സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ‘ത്രിഗുണാത്മിക’യായ ശക്തി. പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണഭൂതയായും ആ ശക്തിയെത്തന്നെ അവർ സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു തികഞ്ഞ ശാക്തേയനായ ഡോക്ടർ എൽ. എ. രവിവർമ്മ ശക്തിസങ്കല്പത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്: “നിർമ്മലമായ ബ്രഹ്മത്തിൽ സദാലീനമായിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മശക്തിയെ, ത്രിഗുണാത്മികയായ ബ്രഹ്മശക്തിയെ ആ തരത്തിൽ തന്നെ അറിഞ്ഞുപാടിക്കാം. ഇതാണ് ശാക്തേയത്തിന്റെറമാർഗ്ഗം.

* ബിരുദികോണ വസ്യകോണ ദശരത്നം

മനപത്രനാശമുദ്രസംയുത പഞ്ചധാരാ

വൃത്തതിളപ്പരയുതം പരിതപ്തതർധ

ശ്രീചക്രകതമുദിതം പരാദവതായാ : ”

അർത്ഥം :—ബിരുദികോണം, അഷ്ടകോണം, രണ്ടു ദശകോണങ്ങൾ, ചതുർദശകോണം, അഷ്ടമുഖപരമത്തോടുകൂടിയ പഞ്ചധാരാമുഖപരമം, മൂന്നുവൃത്തങ്ങൾ, നാലു അംഗത്തും വാതിലുകളോടുകൂടി ഭൂപുരതയം എന്നിവയോടുകൂടി പരാദവതയുടെ ഈ ‘ശ്രീചക്രം’ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. (തെക്കേ അധാടിയിൽ മീനാക്ഷിയമ്മ, സൈന്ധവപ്രഹരീ വൃംശപുരം പുറം, 50-51.)

ഇവിടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരത്തിൽ ഗുണഭോപണം ചെയ്യുന്നില്ല; ബ്രഹ്മപ്രകൃതിയേയും രണ്ടായി വിചാരിക്കുന്നില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉള്ളവിയം മഹാബ്രഹ്മത്തിൽ ത്രിഗുണാത്മികയായ ആ ശക്തി നിത്യപീനമായിരിക്കുന്നു എന്നുതന്നെ ഭാവന. ഈ ഭാവനതന്നെയാണു് 'അഭിനാരിശ്വരത്വം', 'കാമേശ്വരരാജസ്ഥിരത്വം', 'പഞ്ചപ്രേതമഞ്ചായിശായിത്വം', 'പഞ്ചബ്രഹ്മാസനസ്ഥിതത്വം' മുതലായ കല്പനകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ വിധമുള്ള സത്യബോധത്തോടുകൂടി, ത്രിഗുണാത്മികയും അതിനാൽ തന്നെ നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തിപ്രഭാവമുള്ളതുമായ ആ ഏകശക്തിയെ ഉപാസിക്കുന്നതാണു് ശാക്തേയമാർഗ്ഗം.* കേരളീയരുടെ 'സമരേശ്വരി'യുടേയും, തമിഴരുടെ 'വിജയേശ്വരി'യുടേയും പ്രാവേശത്തന്നെയാണു് നിഗ്രഹാനുഗ്രഹശക്തി പ്രഭാവമായി ഈ പുതിയസങ്കല്പത്തിൽ പരിണമിച്ചുകാണുന്നത്. കാലക്രമത്തിൽ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുമുണ്ടാവുന്ന തുപോലെ ഇതിലും മതഭേദങ്ങളും, അനുഷ്ഠാനഭേദങ്ങളും വന്നുപേറും. ഉപാസകന്മാരുടെ സ്ഥിതിഭേദമനുസരിച്ചു് അനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കു് ഉൽക്കണ്ഠാപകണ്ഠങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. 'വാമാചാരം', 'ഭക്തിണാചാരം' എന്നീ ആചാരഭേദങ്ങളും ഉത്ഭവിച്ചു. വാമാചാരികളുടേതു് ബഹുജനങ്ങളുടെ സങ്കല്പസീമയ്ക്കു് അധികം യോജിച്ചുവന്നതിനാൽ മറ്റൊരിനെയ പേർക്കിട്ടു് ഉൽക്കണ്ഠ കുറഞ്ഞതായി കരുതുവാൻതുടങ്ങി. പഴയ ഭക്തരസധൂപങ്ങളെ പരിപാലിച്ചുവന്ന കാപാലിക † ന്മാരാകട്ടെ അവരുടെ അനുഷ്ഠാനവിധികളെ അനുപോലും തെറ്റൊന്നെ ആചരിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ ഹിന്ദുമതത്തിന്നുണ്ടായ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളും, ഗുണഭോഷങ്ങളും 'ശക്തിപൂജ'യിലും കടികൊണ്ടു. ഒരു മേൽത്തറയും കീഴ്ത്തറയും ഇതിലും ഏല്പെട്ടു. ബഹുജനങ്ങൾ അഥവാ സാധാരണക്കാർ, പഴയരീതിയിൽത്തന്നെ 'അമ്മ'യെ പൂജിച്ചുപോന്നു. പണ്ഡിതന്മാരാകട്ടെ ഓരോ ആചാര്യന്റേയും ശാസനങ്ങളനുസരിച്ചു് സങ്കല്പത്തിലും, ആചാരത്തിലും, മേലേക്കിടയിലും ഏത്തി. തന്ത്രങ്ങളും മന്ത്രങ്ങളും ധാരാളമായി. ആചാരങ്ങളും അനുഷ്ഠാനങ്ങളും പലവിധത്തിലായിത്തുടങ്ങി. കൌളമാർഗ്ഗം, സമയമാർഗ്ഗം എന്നീ രണ്ടു വിഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളും ഉത്ഭവിച്ചു. ചക്രത്തിന്റെ സ്വരൂപംതന്നെ അവർക്കു് ഭിന്ന

* തെക്കേ അമ്പാടിയിൽ മിനാക്ഷിയമ്മ, സൗന്ദര്യലഹരീ വ്യാഖ്യാനം, 46 വാ, പുറം iii-iv.

† മനുഷ്യമേധത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവർ.

മായിട്ടാണ്. * അതോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിനും, അനുഷ്ഠാനത്തിനും വ്യത്യാസമുണ്ടാവുമെന്ന് പറയേണ്ടതായിട്ടില്ലല്ലോ. 'ശക്തിപൂജ' ഈജിപ്തുകാരുടെ ഇടയിൽ ഒരുകാലത്തു നടപ്പുള്ളതായിരുന്നു. Dr. John Woodroffe ഏഴുതിയ സുപ്രസിദ്ധഗ്രന്ഥത്തിന്റെ † പ്രസാധനത്തിനു ശേഷം യൂറോപ്യന്മാർക്കും ഇതിൽ വിശ്വാസം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ചക്രത്തിലെ ബിന്ദുവിൽ സഹസ്രഭൂപത്മത്തിലുള്ള സുധാസിന്ധു മദ്ധ്യസ്ഥമായ മണിദ്രീപിൽ—ചിന്താമണിഗ്രഹത്തിൽ—വസിക്കുന്നതു രണ്ടുപേരും (ഭഗവാനും ഭഗവതിയും) ഒരുമിച്ചു ചേർന്നിട്ടാകുന്നു എന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിൽനിന്നാണ് പഞ്ചമകാരത്തിലുൾപ്പെട്ട 'മൈഥുനസേവ'യുടെ ഉൽപത്തി. അതിൽ വന്നുചേർന്ന ആചാരലോപം ശാക്തേയവിധികളെത്തന്നെ അപഹാസ്യകോടിയിൽ തള്ളാനായി ചില ചിന്തകന്മാരെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. ശക്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കല്പങ്ങൾ പലതരത്തിൽ പടന്നുപിടിക്കാനുള്ള കാരണം അവയ്ക്കു സ്പദമായി നാടനാരുടെ ഇടയിൽ പല വിശ്വാസങ്ങളും അനുഭവങ്ങൾ മുതൽക്കു ഉണ്ടായിരുന്നതാണ്. പഠിച്ചു കറഞ്ഞാവർ കൈകാര്യം നടത്തുന്ന ഏതൊരു സംഗതിയിലും വീഴ്ചകളും ലോപവും വന്നുചേരുന്നത് സ്വാഭാവികവുമാണ്. ശക്തിപൂജയും ഈ പരിണാമത്തിന്നധീനമായിത്തീരുകയാൽ "തെരുവു വിഴുപ്പും തെരുവു മാറും" എന്ന സ്ഥിതിയെ അവലംബിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതു ഏതുവിധമായിരുന്നാലും പണ്ടു കേരളത്തിലും—ഭാരതത്തിലും ജനങ്ങളുടെ രക്ഷാകർത്രിയും ആപന്നിവാദനിയുമായി കിടക്കൊണ്ടിരുന്ന 'അമ്മ' ആത്മന്മാരുടെ ആഗമനത്തോടുകൂടി അവരേയും തന്റെ ചൊല്ലിൽനിന്നിറങ്ങി പല രൂപാന്തരവും കൈക്കൊണ്ടു വെന്നുപറഞ്ഞാൽ മതിയല്ലോ. കേരളത്തിൽ അമ്മയുടെ സ്ഥാനം ഏതുതരത്തിൽ നോക്കിയാലും ഇളക്കാൻ വയ്ക്കാത്ത ഒന്നായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കേരളസംസ്കാരപ്പട്ടപ്പിൽനിന്ന് അമ്മയെ ഒഴിച്ചുനിൽക്കിയാൽ പിന്നെ വല്ല 'താമരം തെരുവു' ബാക്കിയുണ്ടാകുമോ എന്നും സംശയമാണ്. മരുമക്കത്തായിയുടെ ദായകൃമത്തിൽ 'അമ്മ'ക്ക് പങ്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. 'പാമ്പ്'യിൽ മുളച്ചു 'കുളം' മുതലായതിൽ പടന്ന് 'കഥ

* തെക്കേ അധ്യാടിയിൽ മീനാക്ഷിയമ്മ, സൗരഭ്യലഹരി വ്യാഖ്യാനം, പാ. 54.

† Shakti and Shaktā, 1929.

കളി'വരെ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന അമ്മയുടെ കലാസികത്വത്തിന് ഏതൊരു നമസ്കരിച്ചാലും മതിയാവുന്നതല്ല. കുടിൽതൊട്ട് കൊട്ടാരം വരെയും, മലയൻ തൊട്ട് മറയോൻ വരെയും, അമ്മയുടെ അധികാരസീമ വികസിച്ചുവന്നതിലും ആന്തരമായ ഒരു പ്രകൃതിതത്വം ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ട്. മലയാളികളുടെ 'അമ്മ' ആർത്ഥനാളഭേദപോലെ പരാധീനയല്ല. കമ്പുകയായിത്തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു പുണ്യവതിയാണ്.* മറ്റു സങ്കല്പങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഈ വിശ്വാസത്തിനും അതിനെ തുടർക്കൊണ്ടുതടവിച്ച ആരാധനക്കും ഒരു പ്രത്യേകമഹാത്മ്യമുണ്ടെന്നുള്ളതും വിസ്തരിച്ചുകൂടാ. ഇങ്ങിനെ എല്ലാവരുടേയും ഭക്തിബഹുമാനത്തിന് പാത്രമായ 'അമ്മ'യെ അറിഞ്ഞുപാസിക്കുവാനുള്ള കരുത്തുണ്ടാകേണമെന്ന പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പ്രകൃതം അവസാനിപ്പിക്കാം.

* ദേവീപുരാണത്തിൽ സർവ്വ ചരാചരങ്ങൾക്കും കരണഭൂതയായി 'ദേവി'യെ സങ്കല്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ആ ദേവി സൃഷ്ടി, സ്ഥിതി, സംഹാരകൃത്യങ്ങൾക്കായി 'ത്രിമൂർത്തി'കളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും, പിന്നെ അവരുടെ ആഗ്രഹമനുസരിച്ച് അവരുടെ രാജ്യം മാരായി അവതരിക്കുകയുണ്ടെന്ന് സ്വതന്ത്രനില കൈക്കൊള്ളാതെയാണ് വർണ്ണിക്കുന്നത്. (കെ. രാമൻമേനോൻ, ദേവീപുരാണം പാഠം 4, 17.) ത്രിമൂർത്തികൾ 'ശക്തി'യുടെ സഹായോക്താക്കളെ തങ്ങളുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ശക്തരാകുന്നില്ലെന്ന സംഭവബലഹിതത്വം നിവൃത്തിയുണ്ടെങ്കിലും ദേവിയുടെ സ്വതന്ത്രസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി പരമർത്ഥിക്കുന്നില്ല. ശ്ലോകം 1.

സാഹിത്യം.

അമ്മക്ക് രൂപമുണ്ടായത് കളമെഴുത്തോടുകൂടിയാണെന്നു മുന്മുറയിട്ട് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. * അമ്മക്ക് ഒരു പാട്ടുണ്ടായത് എപ്പോഴാണെന്ന്, അതുപോലെതന്നെ നിണ്ണയിക്കുവാൻ എളുപ്പമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അമ്മയെ ആരാധിക്കുവാൻ ആഗ്രഹം ജനിക്കുന്നതോടുകൂടി, വാഴ്ച വാനും ആശ ജനിക്കാവുന്നതാണ്. പക്ഷേ ആരാധനക്ക് നിണ്ണയം വരുന്നതുപോലെ ആശക്ക് അളവുണ്ടാവുന്നതല്ല. അക്ഷരമോ ഭാഷയോ ജനിക്കാത്ത കാലത്തും പ്രാകൃതമനുഷ്യൻ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ച് തന്റെ ആശയവും ആഗ്രഹവും തന്റെ സോദരനോടെ അറിയിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. പ്രാചീനദശയിൽനിന്ന് അക്ഷരജ്ഞാനദശയിലേക്കുള്ള ദൂരം ഇത്രയാണെന്ന് ഇനിയും ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടില്ല. ആരാധനാക്രമങ്ങൾ വേരറച്ചതോടുകൂടി സങ്കല്പത്തിന് ഒരു സ്വരൂപമുണ്ടായിരുന്നു ഉരുഹിക്കാം. അങ്ങും, ഇങ്ങും, എങ്ങും നിറഞ്ഞു, എന്തും പിടിയുമില്ലാതെയിരുന്ന ഏതോ ഒരു സത്തയെ ഇന്നത്തരത്തിൽ സേവിക്കണമെന്ന ഒരു നിശ്ചയം വരുമ്പോൾ വ്യക്തിസ്വരൂപം അതോടുകൂടി പ്രതിഷ്ഠാപിതമാകുമല്ലോ. അതിന്റെശേഷമേ ആരാധകനാരുണ്ടാകുവാൻ കാരണം കാണുന്നുള്ളൂ. ആരാധകനാരുടെ വർണ്ണനയോടുകൂടി ആരാധനയിലും, വ്യത്യാസങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും, വേണമെന്നു വന്നുകൂടുന്നതാണ്. അങ്ങിനെ പരിഷ്കരിച്ചു വരുമ്പോഴാണല്ലോ വാഴ്ച വാനു സന ജനിക്കുന്നത്. ഈ ഘട്ടവും ചരിത്രാതീതമായിത്തന്നെയാ

* ഒരു 'വള'യെ 'അമ്മ'യായി സങ്കല്പിച്ച് സമൂഹത്തിനുമുമ്പു വെച്ചു നൽകുന്ന 'അമ്മ'ക്ക് പുണ്യരൂപം ലഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥിതിയാണോ? എന്നു ഇവിടെ ഒരു ചോദ്യത്തിന് അവകാശമുണ്ട്. അവരുടെ 'പരദേവത' കൂടി കൈമാറിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന് 'തിരുവളയന്നാട്ട്' എന്ന പേരും പ്രസിദ്ധമാണ്. വിചലമംഗലത്തു സ്വാമിയാർ സമൂഹത്തിന് 'അമ്മ'യെ കണ്ടുപിടിക്കുകയെന്നു പറയുകയും 'അമ്മ' ആദ്യം ഒരു വാതിൽ പകുതി തുറന്ന് വളയോടുകൂടിയ ഒരു കൈപ്പാത്രം കണ്ടുപിടിക്കുകയും, അതിന്റെ കാന്തികളെ കൂടിച്ച് സമൂഹത്തിന് ആ കൈപ്പിടിച്ചുപോൾ വളയെപ്പറ്റിയെന്നുവെന്നും, ഉടനെ 'അമ്മ' അപ്രത്യക്ഷമായെന്നും, അതിനുശേഷമാണ് വളവെച്ചു പുറത്തുവന്നതെന്നുമാണ് ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ ഐതിഹ്യം. 'തിരുവളയന്നാട്ടമ്മ'ക്ക് പാട്ടുകഴിക്കുമ്പോൾ കറുപ്പന്മാർ കഴുതിയുണ്ടാക്കുന്ന കളം ഒരു വളയുടെ രൂപത്തിലാണ്.

ണിരിക്കുന്നത്. ഒരുകാലം തീർച്ചയാണ്. അമ്മയെപ്പറ്റിയുള്ള 'പാട്ടുക'ളും 'വാഴ്ചക'ളും മാനവസമുദായപരിഷ്കാരത്തിന്റെ പരോ ഗതിയിൽ ആരാധനക്രമങ്ങൾക്ക് പിന്ബായിരിക്കാനാണ് അധികം കാരണമുള്ളത്. ഭാഷയുടെ ഉൽപത്തിതന്നെ മനുഷ്യസമുദായം പല പരിവർത്തനങ്ങളും കടന്നുപോന്നതിനുശേഷമാണെന്നു ഭാഷാശാസ്ത്ര ജ്ഞന്മാർ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്.* അതിനുശേഷമല്ലെ പാട്ടുകളും പ്രബന്ധങ്ങളും വരുവാൻ ന്യായമുള്ളത്. അതിലും പല പടികളുമുണ്ട്. മനുഷ്യൻ ആദ്യംതന്നെ പരിപൂർണ്ണഗായകനാവാൻ തരമില്ലല്ലോ അദ്വായം ഗാനവിദ്യയിലും ആവശ്യമാണ്. വ്യക്തിയും സമുദായവും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നുള്ളത്. ബാല്യകാലത്തെ അദ്വായം യൗവനത്തിലും വാല്മുക്യത്തിലും മനുഷ്യനുപകരിക്കുന്നു. ഓരോ സമുദായത്തിനും ഇത്തരത്തിൽ ബാല്യം മുതലായ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളുണ്ട്. വ്യക്തികൾമറഞ്ഞാലും അവരുടെ അദ്വായഫലം സമുദായം കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്. അവരുടെ ജ്ഞാനവും പ്രായോഗികസാമർത്ഥ്യവും പാരമ്പര്യം വഴിക്ക് അവരുടെ സന്താനങ്ങൾക്കും, സാഹചര്യം വഴിക്ക് മറുവളവുകൾ ലഭിക്കുന്നു. ഭാഷയിൽ ലിപിയുടെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി ഗാനം മുതലായവ രേഖപ്പെടുത്തുവാനും തുടങ്ങി. അപ്പോൾ കഴിഞ്ഞുപോയവർ അവലംബിച്ചിരുന്ന മാറ്റവും രീതിയും പിന്നീടുള്ളവർക്കു കണ്ടു പഠിക്കാനും സൗകര്യമുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെയാണ് മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനവും പരമ്പരയാ വേരുന്നിപ്പരക്കുന്നത്.

* Vendryes, Language, Introduction p. 67.

കാളിപ്പാട്ടുകളും അവയുടെ ഇതിവൃത്തങ്ങളും.

കാളിയെ അല്ലെങ്കിൽ 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവർ കേരളസമുദായത്തിൽ താണുപെട്ടിരുന്നത് 'മേല്പടി'വരെയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. കാളീസേവ മലയൻ, പാണൻ, മുതലായവരിൽ വേരുന്നി, ഇടയിലുള്ള മണ്ണാൻ, തിച്ചൻ ഇവരിൽകൂടെ പൊടിച്ചുവളൻ, നായർ, നമ്പൂതിരി എന്നിവരിൽ പരിപൂർണ്ണവികാസം കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കാളിയെപ്പറ്റിയ എല്ലാ സംസ്കാരവിശേഷങ്ങളും സാഹിത്യത്തിന്റെ വളർച്ചയും അതുപോലെ തന്നെയാണ്. മണ്ണാർത്തോറ്റം, പാനത്തോറ്റം, കുളംപാട്ട്, ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, മുടിയേറുപാട്ട് ഇങ്ങിനെ സാഹിത്യകോടിയിൽ ഉൾപ്പെടാതെയുള്ള പലപ്രസ്ഥാനഭേദങ്ങളും അതിലടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ സാഹിത്യത്തിന് ഞാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അർത്ഥം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് രസിക്കത്തക്കവിധം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗദ്യപദ്യപ്രബന്ധമെന്നാണ്. ഈ പാട്ടുകൾ മിക്കവയും സാഹിത്യഗുണമുള്ളവയാണെങ്കിലും, ബഹുജനങ്ങളുടെ കരസ്ഥത്തിനിടയാകാതെ ചിലപ്രത്യേക വ്യക്തികളെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നതിനാൽ സാഹിത്യകോടിയിൽ പെടാതെ കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അവയുടെ സാഹിത്യഗുണം പരിശോധിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പായി എല്ലാ പാട്ടുകളിലും ഒരുപോലെ കാണുന്ന ഇതിവൃത്തത്തിൽകൂടി ഒരു കണ്ണോടിക്കാം.

‘ദാരുകവധം.’

എല്ലാകഥയിലും നായിക കാളിയും പ്രതിനായകൻ ദാരുകനാണ്. അസുരവംശത്തിൽ ദാരുകൻ എന്നൊരു മഹാപരാക്രമി ജനിക്കുന്നു. കാലക്രമേണൻ * മകളായ മനോദരിയെ വിവംഹംചെയ്ത് സംഘബലം കൂട്ടി, അസുരന്മാർക്ക് ദേവന്മാരിൽനിന്നുണ്ടായ അത്യാപത്തിനു പകരം ചോദിക്കുവാൻ മതിയായവനായി അവൻ വാഴുമ്പോൾ, ദരിദ്രൻ ശിവനെ സ്തോത്രംചെയ്താൻ കൈലാസത്തിലേക്ക് പോകുന്ന നാരദനെ കാണാനിടയാകുന്നു. ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനേയുമല്ല സ്തുതി ചെയ്യേണ്ടത് തന്നെയാണെന്ന് ദാരുകൻ നാരദനെ ഭീഷണിപ്പെ

* ദാരുകവധം കുളംപാട്ട്—പുറം 87.

ദാരുപ്രതി കിളിപ്പാട്ടിൽ മനോദരിയുടെ അച്ഛൻ മയനാണ്.

ടുത്തു. നാരദൻ വിരണോടി കൈലാസത്തിൽചെന്ന് വിവരം ശിവനെ അറിയിക്കുന്നു. ശിവൻ കോപംവന്നു; മൂന്നാംതൃക്കണ്ണ് ചുവന്നു പുകയാനും തുടങ്ങുന്നു. അതിൽനിന്ന് കറുത്തിരുണ്ട ഒരു ഭയ ധരമുത്ഥി പുറത്തുചാടുന്നു; ഇതാണ് കാളി. ഭാരുകനെ കൊല്ലാനാണ് അവളെ സൃഷ്ടിച്ചതെന്നറിയിച്ച് അവൾക്ക് പടയും ആയുധവും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അതിന്നുചുവച്ച് ആമുതാ * കർക്കശവന്ന അപായത്തെപ്പറ്റിയും അറിയിക്കുന്നു. വേതാളത്തിനെ വാഹനമാക്കുവാനും പറയുന്നു. കാളി ഉടനെ പുറപ്പെട്ടു കാട്ടിലെത്തി വേതാളത്തിനെതിരഞ്ഞു പിടിച്ച് മറു 'പാവ' † മാറോടുകൂടി ഭാരുകരാജധാനിയിലേക്ക് സന്നാഹത്തോടുകൂടി പുറപ്പെടുന്നു. അവിടെ ചെന്നശേഷം ഓരോ ഗോപുരവും കാക്കവാൻ സേനകളെ വെച്ചുനിർത്തുകയും ഭാരുകനോടു യുദ്ധംചെയ്യുന്നതിന് താൻ വന്നതാണെന്ന് അറിയിക്കുവാൻ ഒരു ഭൂതനെ അയക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂതനെ ഭാരുകന്റെ ആൾക്കാർ അപമാനിക്കയാൽ അയാൾ ഭയപ്പെട്ട് തിരിഞ്ഞോടുന്നു. ഭാരുകന്റെ സൈന്യാധിപൻവന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു. ജയം കാളിക്കായി കണ്ടതിനാൽ ഭാരുകൻ തന്നെ പുറപ്പെട്ടു അതിഗംഭീരമായി പോരുതുടങ്ങുന്നു. ഭാരുകനുണ്ടാക്കിയ 'രക്തബീജ' ന്നാരെക്കൊണ്ട് പോക്കളം നിറയുന്നു. ചാവുന്നതിലധികം ജനങ്ങൾ പെരുകുന്നു. ഇങ്ങിനെയായപ്പോൾ കാളിക്കും ആലസ്യം തുടങ്ങുന്നു. ഈ വർത്തമാനം അറിഞ്ഞ ഉമാദേവി ഭാരുകശക്തിക്ക് ആസ്പദമായ മന്ത്രങ്ങൾ മനോദരിയിൽനിന്ന് ഗ്രഹിക്കാനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോദരിയെ ചെന്നുകാണുന്നു. ഭാരുകന് വിജയാശംസ ചെയ്യാനാണെന്ന വ്യാജത്തിന്മേൽ ഉമാദേവി മനോദരിയിൽനിന്ന് മന്ത്രങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ച് മറയുന്നു. പോക്കളത്തിൽ ഈ സംഭവത്തിന്റെ നിഴലാട്ടം ഭാരുകന് അനുഭവപ്പെടുന്നു. അരമനയിൽ എന്തോ അക്രമം നടന്നിട്ടുണ്ടെന്നു കരുതി ആ വീരൻ അങ്ങോട്ടുചെന്ന് രാജ്ഞിയോടു വിവരം ചോദിക്കുന്നു. വളരെ തിരക്കിയതിനുശേഷം മനോദരി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വരവും, പോക്കും, മന്ത്രഭാവവും അറിയിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി ഭാരുകൻ തന്റെ നാശമടുത്തുവെന്ന് തീർച്ചയാക്കി മനോദരിയോടു അച്ഛന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു

* ഭാരുകവധം കളംപാട്ട്, പുറം 96. ഭഗവൽപത്നി, പുറം 154.

† ഭഗവതികൾ, ഉത്തമസ്വരൂപിണികൾ എന്നു് അല്ലെങ്കൾ.

പോയ്ക്കാലം വാൻ പറയുന്നു. കാളിയുടെ മായാപ്രയോഗത്തിൽ അതു തന്ത്രാനിയമമില്ലാത്തതായി വീണ്ടും അതിഭയങ്കരമായി എതിർക്കുന്നു. മന്ത്ര ശക്തി പോയതുമിതം തന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ കുറിയെറുക്കണമെന്നു കയ്യോൽ പിന്നിടിയെന്ന് പാതാളത്തിലൊളിക്കുന്നു. കാളി പലദിക്കിലും തിരഞ്ഞുനോക്കി അവനെ കാണാത്തതായാൽ നാവുകൊണ്ട് സൂര്യബിംബം മറച്ച് എല്ലാടത്തും ഇരുട്ടാക്കുന്നു. അതുകണ്ടപ്പോൾ കാളിയും പോക്ക് ഉത്തിൽനിന്നു ഒഴിഞ്ഞിരിക്കയാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഭാരുകൻ പുറത്തു വരുന്നു. ആ തക്കനോക്കി കാളി അവനെ പിടികൂടി നഖംകൊണ്ടു മാറുപിളർന്ന് കൊല്ലുന്നു. മരിക്കുന്ന സമയത്ത് ശിവഭക്തനായ ഭാരുകൻ ശിവന്റെ മകളാണ് കാളിയെന്ന് ജ്ഞാനോദയമുണ്ടായി ക്ഷമാപാപനം ചെയ്യുന്നു.

‘കഥയുടെ കാലം.’

ഇതാണ് മിക്ക പാട്ടുകളിലും ഉപയോഗിച്ചുകാണുന്ന ഇതിവൃത്തം. ഇതിലെ ഭാരുകൻ ദേശാന്തരങ്ങളിലൊന്നും കാണാത്ത ഒരു വീരനാണ്. ആയുപുരാണങ്ങളൊന്നിലും ആയാൾക്ക് സ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടില്ല. ജാതികൊണ്ട് അസുരവംശമാണെന്നു പാട്ടുകളിൽനിന്നു മനസ്സിലാവുന്നുള്ളു. പുരാണപാത്രങ്ങളായ ശിവനും, നാരദനും, നന്ദികേശപരനും, വീരഭദ്രനും ഭാരുകവധത്തിലും കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ‘വേതാള’[†]മെന്ന വികൃതസൃഷ്ടിയുടെ കരുതലും കേരളീയർതന്നെ വഹിക്കേണ്ടതായും വന്നിരിക്കുന്നു. പുരാണപാത്രങ്ങൾ കൂടാതെ ഈ കഥക്ക് ഒരു രൂപമുണ്ടോ എന്നറിയുവാൻ ഇപ്പോൾ മാഗ്ഗ്മൊണും കാണുന്നില്ല. കഥയുടെ ഓരോ അംശങ്ങളിൽ പിന്നീടു വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഇതിന്നു പുരാതനമായ ഒരു രൂപം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നില്ല. നാരദനെ നിന്ദിക്കുന്നതിൽ രാവണനെക്കൂടി അതിശയിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഭാരുകൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സിംഹാസനം കാലുകൊണ്ട് നീക്കിവെച്ചുവെന്നല്ലാതെ ആ മഹാഷിവയുടെ ദേഹത്തോടു യാതൊരകൃമങ്ങളും രാവണൻ ചെയ്യുന്നില്ല. ഭാരുകൻ അക്കാതു

* ഭാരുകൻ തോറത്തിൽ മലമ്പുറമടങ്ങിലാണ് ഒളിക്കുന്നത്.

† ‘വേതാളചരിതം’ കിളിപ്പാട്ടിലെ കഥ വേറെയാണു്. വിക്രമാദിത്യൻ കുളിർന്നിന്നു കിട്ടിയതാണു് ഈ വേതാളം. കഥപറയുവാനുള്ള വസനായ അതിന്നു പ്രത്യേകമായൊന്നുണ്ടു്. ‘നവരത്ന’ങ്ങളിൽ ഒന്നാക്കിയതും അതു കണ്ടെത്തിരിക്കുന്നു.

ത്തിൽ അതിസാധാരണമായിട്ടാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. എന്നാൽ മല്ല, മഹർഷി തല്പാലം യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാൻ സാധിക്കാതെ കഴിഞ്ഞുകയം ചെയ്യുന്നു. മുനിമാർക്കുണ്ടെന്നു സങ്കല്പിക്കാവുന്ന നിഗ്രഹാ നാഗ്രഹശക്തിയെല്ലാം നാരദനിൽനിന്ന് ഏകദേശമായി മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കഥയുടെ പ്രതിപാദനരീതി നോക്കുമ്പോൾ പുരാണങ്ങളേയോ അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പുരുഷനാരായണ, ദേവനാരായണ, ബ്രഹ്മാനിക്കവാൻ തുടങ്ങുന്നതിന് മുമ്പുള്ളതായ ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് അതിന്റെ ജനനമെന്നു് ഉദ്ദേശിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മല്ല, ശിവനെ മാത്രമേ ഒരു ദൈവമായി കണക്കാക്കി കാണുന്നുള്ളൂ. വരത്തിന്നുവേണ്ടി ബ്രഹ്മാവിനെ ഭാരതൻ സേവിച്ചുവെങ്കിലും, വരലാഭത്തിന്നുശേഷം ആ മുന്തിയ നിരസിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാളുടെ പെരുമാറ്റം. വിഷ്ണുവിനെ അത്രയും കണക്കുവെച്ചിട്ടില്ല. ആകയാൽ ശൈവമതം പ്രചരിച്ചിരുന്ന കാലത്തെ സന്തതിയായിരിക്കണം 'ഭാരതകവയം' കഥയെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൈദികകാലങ്ങളിൽ ശിവനാണ് പ്രാധാന്യം കാണുന്നത്. Mohenjo—Daro ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ശിവനേയും കാളിയേയും മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവങ്ങളേയും അക്കാലത്തെ ഭാരതീയർ സേവിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നില്ല. * ഈ വഴിക്ക് ആലോചിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ക്രിസ്താബ്ദത്തിന്നു വളരെ കാലംമുമ്പ് തന്നെ കഥക്ക് പ്രചാരംവന്നതായി വിചാരിക്കണം.

‘ദക്ഷിണകേരളത്തിലെ ഐതിഹ്യം.’

ഇനി മറ്റൊരു സംഗതികൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കാളി സങ്കല്പം തെക്കും വടക്കും വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നതായി ഞാൻ ഇതിന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കളമെഴുത്തിനെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ‘ഭഗവതി’ക്കും ‘കാളി’ക്കും തെക്കൻദിക്കുകളിൽ പ്രത്യേക കളമെഴുതിവരുന്ന സമ്പ്രദായവും സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ‘കാളി’യും ‘ഭദ്രകാളി’യും വെച്ചേറെ വ്യക്തികളായി തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ‘കാളി’ ഉത്തരകേരളത്തിലെ കാളിയും, ‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണകി’യുമായിട്ടാണ് അവിടെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു കാരണം കണ്ടു പിടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭാരതകവയം കഥക്ക് ദക്ഷിണകേരളത്തിലും പ്രചാ

* Sir John Marshall, Introduction to Mohenjo—Daro and Indus Civilisation, p. vii.

രമിപ്പെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ആ കഥ വിവരിക്കുന്ന ഒരു പാട്ടും നമുക്ക് ശ്രീമാൻ സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സമ്പാദിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ട്.* പക്ഷേ ഇതിൽ ഉത്തരകേരളത്തിലെ പാട്ടുകളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള ഇതിവൃത്തം പലവിധത്തിലും ഭേദപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നാരദന്റെ ആവലാതി നിമിത്തമല്ല ശിവൻ 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്. 'താരിക'†ന്റെ ഹോമ കണ്ഡത്തിൽനിന്ന് പൊന്തിയ പുകകൊണ്ട് പരമശിവൻ ഇരിക്കു പ്പൊരുതിയില്ലാതെ വിഷമിപ്പോയാൽ വിഷ്ണു വന്നുകയറി സങ്കടനിവാരണത്തിന് 'ഭദ്രകാളി'യെ സൃഷ്ടിക്കാൻ പരമശിവനോട് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. അതിന്നൊരുപെട്ടെന്നുതന്നെ. ഭാതകന്റെ പൂർവ്വത്താണത്രേ, ദേവസ്മരയുദ്ധമോ അതിലില്ല. പക്ഷേ ഇതിലും ഭാതകൻ തപഃചെസ്തു വരും വാങ്ങുന്നുണ്ട്. വരും കൊടുക്കുന്നത് ശിവനാണ്; ബ്രഹ്മാവല്ല. ഇതിൽ ഭാതകൻ തനി ശൈവനാണ്. അതിന്നുപുറമേ, ഭാതകന്റെ വരബലംകൊണ്ടും, മന്ത്രബലംകൊണ്ടും അവനെ കൊല്ലാൻ സാധിക്കാതെ പടയിൽനിന്ന് പിന്തിരിയുന്നവനായ കാളിയെ, അവന്റെ മന്ത്രം അപഹരിച്ച് സഹായിക്കാനൊരുങ്ങുന്നത് ഉമക്കു പകരം വിഷ്ണുവാണ്. ശക്തിക്കുയിച്ച ഭാതകൻ പോയൊളിക്കുന്നത് പാതാളത്തിലല്ല; പാലാഴിയിലുമാണ്. അരയാലിന്മേൽ കയറിയിരുന്നിട്ടാണ് കാളിയെ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാക്കുന്നതും. വേതാള (മേതാളം?)ത്തിനെ ഈ പാട്ടിന്റെ കർത്താവും വിട്ടുനില്ക്കുന്നു. ആ പിശാചിനെ ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഭാതകവധം കഴിഞ്ഞു പടയെ കൈലാസത്തിലേക്കു കൊണ്ടു പോകാനാണ്. ഭാതകന്റെ പതിയായ മനോദരിക്കു പകരം ഒരു 'വനമുറയാളാ'ണ് ഈ പാട്ടിൽ കാണുന്നത്. ഭാതകവധത്തിന്റെ ഈ പകുപ്പ് ഭാഷാവിഷയമായി പ്രാധാന്യമുള്ളതാണെങ്കിലും അത് 'തോററം പാട്ടി'നേക്കാൾ പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോററം പാട്ടിനേയും, കൂത്തിനേയുംപറ്റി ഇതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആവക കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പ്രചാരത്തിൽവന്നതിനു ശേഷമായിരിക്കണം ഈ പാട്ടിന്റെ ഉത്ഭവമെന്നും ഉറപ്പാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിഷ്ണുവിനുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ അർത്ഥാചിന്തപത്തിന് മറ്റൊരു തെളിവാണ്.

* പഴയപാട്ടുകൾ ഒന്നാംഭാഗം, പৃ. 62-79.

† ഇതാണ് ഭാതകൻ ആ പാട്ടിൽ കാണുന്ന രൂപം.

‘ഭദ്രകാളിയും കണ്ണകിയും.’

‘ഭദ്രകാളി’ ‘കണ്ണകി’യായി രൂപം മാറിയതാണ് മറ്റൊരു പരിവർത്തനം. കണ്ണകിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം ‘ആ സതീരത്നം മധുരാപുരിയെ നശിപ്പിച്ചതിനുശേഷം വൈകുണ്ഠനിന്റെ ഉത്ഭവ സ്ഥാനത്തിന്നഭിമുഖമായി നടന്ന് ചേരരാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു പശ്ചിമഘട്ടങ്ങളുടെ ചരിവിൽ ഒരു വേങ്ങമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലെത്തി അവിടെവെച്ച് ദേവിയെ ഭേദത്തിൽനിന്നു വേർപെടുത്തി’ * എന്നാണ്. ഈ അത്ഭുതസംഭവംകേട്ട് ചേരൻ ചെങ്കുട്ടവൻ ആ സ്ഥലം സന്ദർശിച്ചു റിമാലയത്തിൽനിന്ന് ഒരു ശിലകൊണ്ടുവന്ന് ‘കണ്ണകി’യുടെ ഒരു പ്രതിമയുണ്ടാക്കി കൊടുങ്ങല്ലൂർ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുവെന്നുള്ളതും അതേ ഐതിഹ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. † ഈ കഥയും അതിനെ സംബന്ധിച്ച മറ്റു വിവരങ്ങളും കോവിചൻ കഥക്ക് മുമ്പുണ്ടാവാനുമാർഹമല്ല. ‘ചിപ്ലപ്പുരികാര’കത്ഥാപായ ഇളന്തോവടികൾ, ചേരൻ ചെങ്കുട്ടവന്റെ ഇടയസമോദരനാണെന്നും ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണ്. അദ്ദേഹം പണ്ണിക്കുന്ന് താലൂക്ക് നേരിട്ടറിയുന്ന ഒരു കഥയാണെന്നും വിവരണങ്ങൾ വായിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ അറിയാവുന്നതാണ്. ആ വക സംഗതികൾ എങ്ങിനെയെങ്കിലുമിരിക്കട്ടെ; ‘കണ്ണകി’ക്കഥക്ക് ക്രിസ്റ്റാബ്ബത്തിനുമുമ്പ് പ്രചാരമില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കാവുന്നതാണ്. അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഒരു വലിയ വ്യാപാരകേന്ദ്രമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നും, മതവിഷയത്തിലും അതിന്ന് ഒരു പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാലായിരിക്കണം യഹൂദന്മാർ, നസ്രാണികൾ മുതലായവർ അവിടെത്തന്നെ പള്ളികളുണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചതെന്നും ഉറപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വിദേശീയർതന്നെ അതിന്ന് ധാരാളം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. ‡ കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ മറുവിധ കാവുകളിൽ കാണുന്നതുപോലെ ഒരു ശ്രീമൂലസ്ഥാനവും, വിഗ്രഹപ്രതിഷ്ഠയുള്ള മറ്റൊരു സ്ഥലവും, ഉണ്ടെന്നു ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ സ്ഥലമാറ്റം ‘കണ്ണകി’യുടെ വാവിനുശേഷമായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ

* സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, മലയാളത്തിലെ പഴയപട്ടേകൾ, പുറം 82.

† ഫ്രൻ. പി. നാരായണൻ നായർ, ചിലപ്പതിക്കരം മുഖവുര ഭാഗം xxvii, പുറം 289. K. R. R. Dikshitar, Silppadikāram Introduction p. 7.

‡ K. P. P. Menon, History of Kerala, vol. I, p. 297-312.

Dr. P. J. Thomas, Roman Trade Centres on the Malabar Coast p. 4.

മായി കേരളീയർക്കുണ്ടായ 'ബന്ധ'ത്തിന്റെ ഒരു സന്താനമാണ് അതെന്നും എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ല. 'കണ്ണകി'യുടെ കഥക്ക് കൊടുങ്ങല്ലൂർ നിന്നു വടക്കോട്ട് പ്രചാരമില്ലാതിരിക്കുവാനും അവിടെനിന്നു തെക്കോട്ട് ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടിന്റെ വിഷയം അതായി പരിണമിക്കുവാനും കാരണമുണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ. ചേരരാജാക്കന്മാരുടെ സ്വാധീനശക്തി കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കുപുറം വടക്കോട്ടു വ്യാപിച്ചിരുന്നില്ലെന്നാണോ ഇതിൽനിന്ന് ഉഴവിക്കേണ്ടത്? 'കാളിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി ഭാതകവധം കഥയെ വിസ്തരിക്കുന്നതായി ഭക്ഷിണകേരളത്തിലും കാണുന്നതുകൊണ്ട് ആ പ്രമേയത്തിന് കേരളമൊട്ടു ക്ക് വ്യാപിച്ചുണ്ടായിരുന്നതായി കരുതണം. 'കണ്ണകി' * പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ പഴയ 'കാളി' അല്ലെങ്കിൽ പിൻവാങ്ങിയിരിക്കാനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. 'കണ്ണകി' മധുരാനാശത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമാക്കിയ സംഹാരോഗ്രത ഒരു പ്രത്യേകസ്വീകരണത്തിന് അവരെ അർപ്പിക്കിയതായിരിക്കണം. കാളിയേക്കാൾ ശക്തികൂടിയത് 'ഭദ്രകാളി' എന്ന് വകതിരിക്കുവാനും അതുതന്നെയായിരിക്കണം കാരണം. 'റെറമുലച്ചി'യെന്നൊരു ഭയങ്കരദേവതയെപ്പറ്റി മലയന്മാരുടെ ഇടയിലും പ്രസ്താവങ്ങൾ കേൾക്കാം. 'കണ്ണകി' ഒരു സ്തനം പഠിച്ചെഴുതിത്തന്നതായി കഥയുള്ളതിനാൽ ആ മുത്തിയെത്തന്നെയായിരിക്കണം അത്തരത്തിൽ നാമകരണം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ, അവർക്ക് ഒരു മഹാദേവത്തിന്റെയോ, ഒരു ഭയങ്കരപ്പിശാചിന്റെയോ സ്ഥാനം മാത്രമേ അവർ അറുവലിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളൂ. ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'കാളി'—അവിടെ കാളിയും ഭദ്രകാളിയും പ്രത്യേകവ്യക്തികളായിട്ടല്ല കാണുന്നത്—തന്റെ "പെരുതഷവും, അധികാരവും, ഉഗ്രതയും" അനുപോലും കളയാതെ പരിപാലിച്ചുപോന്നതായി കാണുന്നു. ആർക്കുമാരുടെ 'ഭഗവതി' വന്നുകേറിയപ്പോഴും ഉത്തരകേരളത്തിലെ 'അമ്മ'ക്ക് മാനഹാനിയോ, സ്ഥാനഭ്രംശമോ വന്നിട്ടില്ല. തെക്കൻകാളി, 'കണ്ണകി'ക്കും, 'ഭഗവതി'ക്കും വഴിമാറിപ്പോകുന്നത് താൻ ഒരുങ്ങിപ്പാർക്കുകയാണുണ്ടായത്. ഈ സംഭവം ചരിത്രകാരന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കേണ്ടതാണ്. ചേരരാജാക്കന്മാ

* 'കണ്ണകിപ്പാട്ട്' എന്നൊരു കൃതി ഭക്ഷിണകേരളത്തിൽ മലയന്മാരുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. അതിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ എന്റെ സ്റ്റേഷനിൽ ശ്രീമാൻ പി. ശിവശങ്കരപ്പിള്ള, എം. ഏ., എന്നെ കാണിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പാലക്കാട് താലൂക്കിൽ പ്രചാരമുള്ള 'നല്ലമ്മത്തേറ്റ'ത്തിനും ഇതിനും ചിലഭാഗങ്ങളിൽ സാമ്യമുണ്ട്. വി. നരായണൻ നായർ, ചിലപ്പതിപ്പും മുഖവുര, പുറം xxxii. തമിഴ് ദേശവുമായുള്ള അടുപ്പമായിരിക്കണം അതിന്നു കാരണം.

രുടെ ശക്തി തെക്കെന്നപോലെ വടക്കും വ്യാപിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ മേല്പറഞ്ഞ വ്യത്യാസം സംഭവിക്കയില്ലായിരുന്നു. അവർ 'കേരളം' അല്ലെങ്കിൽ 'മലയാളം' അധീനമാക്കിയെന്ന് ഘോഷിക്കുന്നതിന് അവരുടെ അധികാരസീമ കൊടുങ്ങല്ലൂരോ, തിരുവഞ്ചിക്കുളമോ, ആയിരുന്നുവെന്ന് ഒരു പുതിയ വ്യാഖ്യാനം നൽകാൻ കാളിയെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന സേവാക്രമങ്ങൾ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അതിനാൽപ്പരമമുള്ള "കേരളം" ടിപ്പുവിന്റെ ആക്രമണവരെ തനിമലയാളമായിത്തന്നെ വളർന്നുവന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

'ആയുസമ്പർക്കത്തിനുശേഷമുള്ള കഥകൾ.'

'കാളി' കേരളത്തിലും, 'കണ്ണകി' തമിഴുദേശങ്ങളിലും കടിച്ചിരുന്നപോലെ 'മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി' മൈസൂരിലും, 'ഭാക്ഷായണി' ഉത്തരേന്ത്യയിലും (ബംഗാളൊഴികെ) അധിവസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദക്ഷയാഗത്തിൽ അന്തരിച്ച സതീദേവിയുടെ മൃതദേഹം ശിവൻ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയിയെന്നും, അങ്ങിനെ പോകുമ്പോൾ വിഷ്ണു പിന്നാലെചെന്ന് ആ മൃതശരീരത്തിന്റെ അവയവങ്ങൾ മുറിച്ചുവെന്നും, ഓരോ അവയവംവീണ സ്ഥലം ഓരോ 'കാളി'ക്ഷേത്രമായി പരിണമിച്ചുവെന്നുമാണ് ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ഒരു പ്രധാനൈതിഹ്യം. * ദേവീഭാഗവതം, ദേവീമാഹാത്മ്യം എന്നീ പുരാണങ്ങളിൽ ദേവി, 'ദുർഗ്ഗ' മുതലായ അവതാരങ്ങളെടുത്തു് അസുരന്മാരെ കൊന്നുവെന്നും, ഓരോ അവതാരങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം മാഹാത്മ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പ്രത്യേകവിധത്തിലുള്ള ആരാധനകളും രൂപമുഖമാസ്ത്രീനുംവെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലും സമുദായകാര്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായ കോളിളക്കങ്ങൾ തെക്കോട്ടും തിരിച്ചുടിച്ചു. ചില കഥകൾ ഇങ്ങോട്ടും ഒഴുകിവന്നു. 'കാളീദാതക'ന്മാരുടെ വിചാരസങ്ങൾ അപ്പോഴേക്ക് വേരൂന്നിയതിനാൽ അവയെ ഇളക്കാനുള്ള ശക്തി ആ കഥാതരംഗങ്ങൾക്കുണ്ടായില്ല. എന്നാലും ചില 'കാവുകൾ' 'ദുർഗ്ഗ' കൈവശപ്പെടുത്താതിരുന്നിട്ടില്ല. ബ്രാഹ്മണർക്ക് ശാന്തിവേണമെന്നുയർപ്പാൻ അങ്ങിനെയൊരു മാറ്റം കൂടാതെ കഴികയില്ലെന്നു വന്നു. പക്ഷേ ഇങ്ങിനെ സങ്കല്പത്തിലും, ആരാധനയിലും ചില വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും കഥകൾക്ക് വലിയ പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ദക്ഷയാഗം മുടക്കിയ ശിവൻ 'കൊട്ടിയൂരി'രിക്കുന്നുണ്ടെ

കിലും സതീഭേവിയുമായി ആ പെരുമാറ്റംക്ക് ബന്ധമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. തിരുമാന്ധാകുന്നത് 'മാന്ധാതാവും' 'ഉമയു' വന്നു കയറിയെങ്കിലും ഉമയേയോ, മാന്ധാതാവിനേയോ, മന്ത്രപുരസ്സരം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടില്ല. തിരുവളയനാട്ടുകാവിൽ 'വിചചമംഗലത്തു സ്വാമിയാ'രാണു് 'അമ്മ'യുടെ വള കൊണ്ടുവരാൻ കാരണം. തെക്കോട്ടുപോകത്തോറും 'കണ്ണകി' അതിന്നു് മുമ്പുതന്നെ സ്ഥലംപിടിച്ചതായികണ്ടു്. ചേർത്തലയിലും 'വിചചമംഗലത്തു സ്വാമിയാർ' എഴുന്നള്ളി. 'കന്യാകുമാരി' മാത്രം സ്വാതന്ത്ര്യം പരിപാലിക്കാൻ ശക്തയായില്ല. നാരദന്നു് പാർവ്വതിയെ—സ്വയംവരവധുവായിരുന്ന മേനകാപുത്രിയെ—കാണണമെന്ന ആഗ്രഹം അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണത്തിൽ കടന്നുകൂടി. എന്നാലും സതീയോ, മഹിഷാസുരമർദ്ദിനിയോ അവിടെ പ്രവേശിച്ചില്ല. ഇതിൽനിന്നൊല്ലാം ഗ്രഹിക്കേണ്ടതു് കാളിയെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും, കഥകളും, സങ്കല്പങ്ങളും ഉത്തരേന്ത്യയിൽ അവയെപ്പറ്റി ഒരൊച്ചപ്പാട്ടു് ഉണ്ടാകുന്നതിന്നുമുമ്പു് ഭക്ഷിണേന്ത്യയിൽ വേരൂന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതാണു്. നേരെമറിച്ച്, ഭക്ഷിണഭാരതത്തിലെ സംസ്കാരം ഒരു കാലത്തു് ഉത്തർഭാഗസ്ഥലമായിരുന്നപ്പോൾ അതു് ഉത്തരഭാരതത്തിലും പ്യാപിച്ചിരുന്നതായിട്ടാണല്ലോ Mohenjo—Daro വില്പനപഴയ ചരിത്രംകൊണ്ടു് വെളിവാകുന്നതു്. അതു് ഏതുവിധമായിരുന്നാലും കേരളത്തിലെ കാളിയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു് ഔത്തരാഹ്വരാർ ഭംഗം വരുത്തിയില്ലെന്നു തീർത്തുപറയാം. ഈ പ്രകൃതം തല്ക്കാലം നിർത്തിത്തോററങ്ങുളിലേക്കും, പാട്ടുകളിലേക്കും ഒന്നുകൂടി തിരിഞ്ഞുനോക്കാം.

‘പാനത്തോററം.’

‘പാന’യിൽ അഞ്ചാമത്തെ ചടങ്ങായിട്ടാണു് ‘തോററംചൊല്ല’ എന്ന കൂിയ നടക്കുന്നതെന്നു് ‘തോററ’ത്തിന്നു മുമ്പുചേർത്തിട്ടുള്ള കുറിപ്പിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ‘പാന’യെന്ന അടിയന്തിരത്തിന്റെ പ്രാചീനതയെക്കുറിച്ച് യാതൊരു പക്ഷാപന്തരത്തിന്നും അവകാശമില്ല. അമ്മയെ വൃക്ഷ (പാല)ത്തിനോടു അനുബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു സങ്കല്പമേ അതിലുടങ്ങിട്ടുള്ളു. അമ്മയുടെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഒരു ‘രൂപ’മില്ലാതെയാണു് അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി. മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ പരിണാമത്തിൽ അതിപ്രാചീനമായ ഒരു ഭഗയാണു് ഇതു് സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. അതിൽകാണുന്ന ‘കരുതിതപ്പണ’വും (രക്തസേവ) ‘തിരിയു

ഴിച്ചലും' (തീ സേവ) ഈ ഉപഹാസത്തെ അടിയറപ്പിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇതിനെ ഒരു 'മലശാസ്തരി'*മായി സങ്കല്പിച്ചുകാണുന്നതും ഒരു പ്രത്യേകതയായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മലയുമായി ബന്ധമാണ് അതു കറിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ സംഗതിയും ആരാധനാരിതിക്കുള്ള പഴക്കത്തിന് മറെറായ തെളിവായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വൃക്ഷപൂജ, രക്തസേവ മുതലായ സംസ്കാരവിശേഷം ചരിത്രാതീതകാലത്തുമാത്രമേ മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ കടികൊണ്ടതായി കരുതുന്നുള്ളൂ. അതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങളായി ചില ആചാരങ്ങൾ മാത്രമേ ആധുനികസമുദായത്തിൽ അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. വൃക്ഷത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് കൊമ്പുമാത്രമായി. രക്തത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് കരുതിവെള്ളവുമായി.

എന്നാൽ 'പാനയെപ്പോലെ പഴക്കമുള്ളതാണോ അതിന്നു ചൊല്ലുന്ന തോററം' എന്നുള്ള ചോദ്യം അസ്ഥാനത്തിലല്ലെന്ന് പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നൊമതു് ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നു തന്നെ കാലാന്തരത്തിൽ വളരെ മാറ്റങ്ങൾ വന്നിട്ടുണ്ട്. കർമ്മികൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന സാഹിത്യമാകയാൽ അവർ മാറുമ്പോൾ സാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തിന്നും മാറ്റം വന്നുക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നമുക്കു പരിഷ്കാരം വേണ്ടതോടും പഴയതിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തേണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങിനെയാരു വാസന പാനകഴിക്കുന്ന കർമ്മികൾക്കു വരാവുന്നതാണല്ലോ. പക്ഷെ പുതുക്കുക വേണ്ടിയിരിക്കയില്ല വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്നതു്. ആനന്ദത്തിനാണു് നമ്മിമിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യത്തിലേ അങ്ങിനെവന്നു സംഭവിക്കുകയുള്ളൂ. അമ്മയുടെ അനുഗ്രഹത്തിനായി ചെയ്യുന്ന 'കർമ്മത്തി'ന്നോ, ചൊല്ലുന്ന 'വാഴ്തി'ന്നോ, ഉണ്ടാകാവുന്ന മാറ്റം അത്തരത്തിലാവുകയില്ല. കർമ്മികൾ മിക്കവാറും പ്രതിഫലത്തിന്നുമാത്രം അടിയന്തരം നടത്തുന്നവരായിരിക്കയില്ല. അവരും 'അമ്മ'യെ സേവിക്കുന്നവരും നല്ല ഭക്തന്മാരും ആയിരുന്നിരിക്കണം. അവർ് കർമ്മത്തിന്റെഫലം, അതായതു് അമ്മയുടെ പ്രീതിയാണു് ഉദ്ദേശം. അതു നിറവേറുവാൻ ചൊല്ലുന്ന പാട്ടു് കേൾക്കുടി നന്നാക്കണമെന്നു തോന്നിയാൽ അതുപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കുന്നതു് അമ്മയുടെ കടാക്ഷലാഭത്തിനു് അധികം സഹായിക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനാലാകാം അവരുടെ പെരുമാറ്റം.

* ഇതു് ചിലപ്പോളു് മലശാസ്തരിയെന്നുണ്ടു്.

പിന്നെ കാലക്രമംകൊണ്ട് ഭാഷാരീതിക്കു വരുന്ന വ്യത്യാസങ്ങളും അവയുടെ സാമിത്വത്തിനെ സ്പർശിക്കുന്നതാണല്ലോ. ഈ വക മാറ്റങ്ങളാകൊണ്ട് സാമിത്വത്തിന്നു ഇണമല്ലാതെ ഭോഷകുണ്ടാകുന്നതല്ല. അജ്ഞതകൊണ്ടുവരുന്ന മാറ്റങ്ങളാണു് അവയെ ഭുഷിപ്പിക്കുന്നതു്. പഴയവാക്കിന്റെ അതന്നെ മനസ്സിലാവാതെവന്നാൽ അതിന്നു പകരം ഒരു പുതിയവാക്ക് ചേർക്കുന്നതു് ചിലപ്പോൾ ഇണകരമാകുമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. * ആദ്യം കാണുന്ന 'വാഴ്ത്ത' തന്നെ രൂപഭേദത്തിന്നു് നല്ലൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണു്. അമ്മയെമാത്രം ഉപാസിച്ചിരുന്നകാലത്തു് മറ്റു ദൈവങ്ങളെ സ്തുതിക്കുന്നതിന്നുതർക്കമില്ലല്ലോ. ഗണപതിയും, ശിവനും, വിഷ്ണുവും മറ്റുള്ള പലരും പിന്നീടു് വന്നതായിരിക്കണം. ഈ നിലക്കു നോക്കുമ്പോൾ 'ഭാതകൻതോറൻ'ത്തിന്റെ പീഠികയായി കാണുന്ന 'എട്ടു ലിക്കു വാഴ്ത്തം', കളംപാട്ടുകാർ ഉപയോഗിക്കുന്ന 'നിറങ്ങളും' അധികം പഴക്കമുള്ളതാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ(ക)ണപതി ഭഗ(പക)വാണെപ്പററിയുള്ള ആദ്യത്തെ നാലുവരി മറ്റു ഉള്ളവയേക്കാൾ അധിക പഴക്കമുള്ളതുമാണു്. കേരളത്തിൽ പലദിക്കിലും അതിന്നു പ്രചാരവും കാണുന്നു. † 'തോറൻ' പലദിക്കിലും ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാകയാൽ ഓരോദിക്കിലെ 'കാവു'കളെപ്പററി പ്രത്യേകം 'വാഴ്ത്ത'കൾ ചേർക്കേണ്ടതായി വന്നുകൂടി. ദേവിയെമാത്രം സ്തുതിക്കുന്ന രണ്ടാംഖണ്ഡിക "ആലിയേ.....വിണ്ണവർ തോറും പെണ്ണേ!" മറ്റുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് വേർതിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. ഇനി ഭാഷാരീതിമാത്രം നോക്കുന്നതായാൽ,

“ചൊല്ലുടന്നനപോലെ ചൊക്കനെക്കൊമ്പുരണ്ടും”

എന്നിപ്രകാരമുള്ള തനി മലയാളപദങ്ങളും,

“കണ്ണനെ, കമലക്കണ്ണേ!, കരിച്ചുകിൽനിറമൊത്തോനെ!

.....

പണ്ണിയാ, പാച്ചരത്തിൽ പുരുഷനെപ്പറ്ററ മുത്തേ!”

എന്ന മണിപ്രവാള പ്രയോഗങ്ങളും, 1-ാംഖണ്ഡികയിൽ കാണുന്ന സംസ്കൃതബലമായ ശ്ലോകങ്ങളും അടുത്തുതന്നെ കാണുന്നു.

* കടീന്നു് 'അമ്പമേന്മാളും', 'അമ്പമനാകാളും' എന്നൊക്കെ കാണുന്ന പേരുകൾ ഏതാ ഒരു മലയാളപദത്തെ മറവി മറിച്ചതാണു്. 'കരേന്ദ്രവടവനം' (കേരളത്തിനെ ഉദ്ദേശിച്ചു്) മറ്റൊരുദാഹരണം.

† ചിലദിക്കിൽ ചൊല്ലുമുള്ള അയ്യപ്പൻ പാട്ടിലും ഇതു് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

തോററത്തിനുള്ളിൽ കടന്നാലും ഈവക പ്രകാരഭേദങ്ങൾ കാണുന്നതാണ്. പക്ഷേ അതിൽ വാഴ്ത്തിൽകാണുന്നതുപോലെയുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം കൈകടത്തിക്കാണുന്നില്ല.

“മഴുപോലെ പല്ല്, കുന്താണിപോലെ മുക്ക്, കൊഴുപോലെ നാവ്, കണ്ടുകിണറിൽ മിന്നാമിനുങ്ങുപോലെ കണ്ണിലെ മിഴിരണ്ടും” * എന്ന വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണ തനി മലയാളമാണെങ്കിൽ അതിന്നു മുന്പുള്ള ഖണ്ഡിക, “കാട്ടാന കാട്ടിലാമൊരു ചെല്ലുവോതുംചെയ്യ്” രൊ നത്തലവനെപ്പിടച്ചു് തിരുമ്മി തൊടുകൂറിയായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാറും, ‘പിന്നെ രണ്ടാനത്താവനാരെ.....കണ്ടലായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാറും, പിന്നെ രണ്ടാനത്തലവനാരെ.....കനകവളയായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാറും, പിന്നെ.....നെടുമംഗലായി ശോഭിച്ചു കണ്ടാറും” എന്നിങ്ങിനെ മണിപ്രവാളത്തിനെ എതിരേല്ക്കാൻ നില്ക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇതിൽ സുലഭമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആകൃതിയൊന്നും ആധാരമാക്കി ഈ തോററം പാട്ടിന്റെ കാലനിണ്ണയംചെയ്യുന്നത് ശരിയാവാനിടയില്ല. തനി മലയാളപദങ്ങളെൊന്നും ആശ്രയിച്ചു് ആലോചിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ആദ്യത്തെ രൂപത്തെപ്പറ്റി ഏകദേശം ഉറപ്പിക്കാനേ തരമുള്ളൂ. “കാട്ടുകുഴക്ക, തണ്ണീർ മുക്കുക” മുതലായ പ്രയാഗങ്ങൾ ഇപ്പോൾ പ്രാചീനമെന്നു കരുതിവരുന്ന മലയാളഗ്രന്ഥങ്ങളിൽപോലും കാണാത്തവയാണ്. തമിഴിലും ഇവ പ്രാചീനശൈലിയായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് തമിഴുസമ്പദ്ദം ബലമായിരുന്ന ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തിലോ മുമ്പോ ആയിരിക്കണം ഈ തോററം പാട്ടിന്റെ ജനനമെന്നു പറയുന്നതായാൽ അത് ശരിയാവുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ക്രിയക്കകാണുന്ന പുരുഷവചനപ്രത്യയങ്ങളും † ഈ അഭിപ്രായത്തെ പിൻതാങ്ങുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഈവക പ്രത്യയങ്ങൾ കൂടാതെതന്നെ ക്രിയയെ പ്രയോഗിച്ചിരുന്നവെന്നു തെളിയിക്കാനുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളും ഇതിൽതന്നെയുണ്ട്. ഭദ്രകാളിയും, ‡ കാത്യായനീദേവിയും § ‘അരുളിച്ചെയ്യ്’ രൂപ്താകുന്നുണ്ടുതാനും. മറ്റു കഥാപാത്രങ്ങളേക്കാൾ പ്രാധാന്യവും സാന്നിദ്ധ്യവും

* പുറം 20.

† വരദൻ ഭഗവാനെ ! (പുറം 18.)

തെഴുതുണത്തിനാൾ (പുറം 20.)

കാളിനാൾ (പുറം 22.)

കൊടുങ്ങാൾ (പുറം 30.)

‡ പുറം 23.

§ പുറം 29.

അർഹിക്കുന്ന അവർ അങ്ങിനെ ചെയ്ക്കുകാണുമ്പോൾ ആ പ്രയോഗമാണ് മലയാളത്തിന്റെ പുരാതനസ്വഭാവത്തെ തീരുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അതിന് മാഹാത്മ്യമാരോപിക്കാനിടയില്ലല്ലോ.

‘പാനത്തോറം’ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേകക്ഷേത്രത്തിലെ പരദേവതയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കാത്തതുകൊണ്ട് അത് വളുവനാട്ടിലെങ്കിലും പൊതുവെ ഉപയോഗിക്കാൻ നിമ്നിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നു ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കളംപാട്ടിന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കു ‘തീരുമാനധാരകനായ അമ്മ’ക്ക് പ്രാധാന്യം വന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സംഗതിയും അതിന്റെ പ്രാചീനതയ്ക്ക് മറുപടിയായി വെളിവാണു്.

ഇനി തോറത്തിന്റെ സാഹിത്യഗുണം പരിശോധിച്ചു് ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കാം. തോറത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ‘അമ്മ’യുടെ കഥ എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാവുന്ന രീതിയിൽ ചൊല്ലി കേൾക്കുന്നവർക്ക് അമ്മയിൽ ഭക്തിജനിപ്പിക്കുന്നതാണല്ലോ. അതിലധികം മെച്ചം കാണുന്നതായാൽ അത് കർത്താവിന്റെ മിടുക്കായിട്ടും കണക്കാക്കാം. സരസമായ ആഖ്യാനരീതി ഈവക പാട്ടുകളുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്. അമ്മയെ പുകഴ്ത്തുന്നതോടുകൂടി ഭാര്യകളെ അധിക്ഷേപിക്കുവാനുള്ള ശ്രമം കാണുന്നില്ലെന്നു മത്രമല്ല, ആ നായകന്റെ യോഗ്യതകളെല്ലാം അവസ്ഥാനുസരണം വായനക്കാരുടെ ഊഷ്മിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതു മുമ്പു്. കൈലാസംവരെ അന്തർവിചിത്ര ചെല്ലവാൻ അയാൾക്ക് ധൈര്യം പോരായ്കയില്ല. * ആയുധാസൂവിദ്യയിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധനായ ആവീരൻ കാളിയോടു് വീരവാദം ചെയ്യുന്ന ഭാഗം പൂർവ്വം കൊള്ളാതെ വായിക്കാൻ പ്രയാസമാണു്.† ഇതിലെ വണ്ണനകൾക്ക് തനയത്വം കൂടുമെന്ന് പറയാതെ തരമില്ല. വണ്ടിനേയും തണ്ടാരിനേയും പിടി കൂടാതെ തന്നെ അലയാർപ്രയോഗങ്ങൾക്കുള്ള സാമഗ്രികൾ ‘മലയാള’ത്തിലുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്ക് ഈവക പാട്ടുകൾ ധാരാളം ലക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നുണ്ടു്. അമാനുഷമായ രൂപങ്ങളെ വണ്ണിക്കുന്നോടത്തു് അതിശയോക്തിയുടെ അങ്ങേ അററം, അല്ലാതിടങ്ങളിൽ നിത്യം പരിചയമുള്ള

* ‘അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി ഗ്രീക്കുകലാസത്തിന്റെ വടക്കെത്താഴ്വായിലാ മാറേ ചെന്നുനിന്നു് അമരുകിവിളിച്ചു തുടങ്ങിനാൻ ഭാര്യക്കുമാര്യ.’ (പുറം 13.)

† ‘അമ്മൻ—മെട്ടേൻ കെട്ടേനെടി! ചെവികളെല്ലാം മേലിലാറം.....’ (പുറം 33.)

വസ്തുക്കളെക്കൊണ്ട് പെരുമാറാം, ഇതാണ് തോററുപാട്ടുകളിലെ കവിതാരീതി. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതിനു ഉദാഹരണമാണ് വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണന.

* “കാട്ടാനക്കാട്ടിലാമ്മാറ ചെല്ലുവോളംചെയ്ത്, ഒരാനത്തലവനെ പിടിച്ചു” തിരുമ്മി തൊടുകറിയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാം.....

ഇത് വേതാളത്തിന്റെ ചമയലാണ്. സ്വരൂപവണ്ണന ഇതിലും സരസമാണ്,—

“മഴുപോലെ പല്ലു”, കൊഴുപോലെ നാവു, കന്താണിപോലെ മുക്ക്.....” എന്നിത്യാലി നോക്കുക.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഇതിൽ ഉപയോഗിച്ച ഉപമകളുടെ സ്വാരസ്യത്തെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്കു പറയേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്,—

നാരദൻ ഭാതകന്റെ ഭീഷണികേട്ടു് ഓടുന്നത്, “ഗരുഡൻ മുമ്പിൽ പാമ്പിനെപ്പോലെയും, പൂച്ചുമുമ്പിൽ പശുവിനെപ്പോലെയും, പൂശകൻമുമ്പിൽ എലിയെപ്പോലെയും”† ആണ്. “ഒരുമലക്കൊരു മല വിരുന്നോടൊക്കുപോലെ”‡ യാണ് കാളിയും വേതാളവും തമ്മിലുള്ള ഹ്രദിക്കാഴ്ച. § രക്തംപുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ശവശരീരം കാകൻ, കഴു മുതലായ പക്ഷികൾ അവ കൊത്തിത്തുന്നുവോ “തെച്ചികൊണ്ടും, ചെമ്പരുത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടമാലകെട്ടിയാരെപ്പോലെ”¶ യാണ് ശോഭിക്കുന്നത്. ഭാതകന്റെ അലച്ച ‘കടലും കാവേരിയും’ അലറുന്നതുപോലെയാണ്. അയാൾ എല്ലാവരും മരിച്ചു് ഏകനായപ്പോൾ ‘കൊമ്പു കഴിച്ച മരംപോലെയായി.’§§ ഈ വക പ്രയോഗങ്ങളുടെ സ്വാഭാസ്യം ആധുനികകവികൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണ്. വിസ്തരയേത്താൽ ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുരുക്കുന്നു.

‘ഇരട്ടിപ്പ’ പ്രയോഗങ്ങൾ തോററത്തിൽ മാത്രമല്ല, കളുപാട്ടു മുതലായവയിലും കാണുന്ന ഒരു വിശേഷവിധിയാണ്. ഒരേ അർത്ഥത്തിൽ രണ്ടു പദങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുപ്രയോഗിക്കുന്നത് ഇതിൽ ഒരു വിനോദം പോലെയാണ് കാണുന്നത്. “ദേവാസുരയുദ്ധം പെരുമ്പോരു”,¶¶

* പുറം 20.

† പുറം 21.

‡ പുറം 35.

§ പുറം 12.

§ പുറം 34.

¶ പുറം 21.

യുദ്ധപ്പോർക്കോലം, * തിരുനാമപ്പേര്, അഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരം, എട്ടു അഷ്ടവസുക്കൾ† എന്നിവ സുലഭമായിട്ടു കാണാം. ഈ ഇരട്ടിപ്പ് അജ്ഞതകൊണ്ടു സംഭവിക്കുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. തോറ്റവർപാട്ടിലെ മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുമ്പോൾ പാണ്ഡിത്യംകുറഞ്ഞ ഒരാളുടെ കയ്യടയാഴ് ആണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ‘പെരുങ്കുന്നമാമല’‡ എന്നീ മലയാളപദങ്ങളും അങ്ങിനെ ആവർത്തിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. ശക്തിക്കു വേണ്ടി അങ്ങിനെ ചെയ്തതായിരിക്കണമെന്നുതന്നെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഭാരതകന്മാർ മനോദരിയും തമ്മിലുള്ള ഒടുവിലത്തെ കൂടിക്കാഴ്ച ‘പടപൊരുവാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവേ!’§ എന്നാരംഭിക്കുന്നഭാഗം, ‘കുത്തരുതേ, തമ്പുരാട്ടി!’‡ എന്നു തുടങ്ങുന്നഭാഗം, ‘കാളിയെ ശിവ പുത്രിയാണെന്നറിഞ്ഞ് ഭാരതകൻ ക്ഷമയാചനം ചെയ്യുന്നഭാഗം’ ഇവയെല്ലാം മനസ്സിൽ തട്ടുന്നവതെന്നുമാണ്. തന്റെ കൃതി വായനക്കാരുടെ മനസ്സിൽ ഒരിളക്കമുണ്ടാക്കേണമെന്നദ്ദേശമുള്ള ഒരു കവി തനിക്കുള്ള ശക്തി വേണ്ടുവണ്ണം പ്രകടപ്പിക്കുന്നതായിട്ടുതന്നെയാണ് അതു വായിക്കുമ്പോൾ തോന്നുന്നത്. ആകപ്പാടെ നോക്കുമ്പോൾ ‘പാനത്തോറ്റവർ’ സാഹിത്യാരാമത്തിൽ ശോഭിക്കത്തക്ക ഒരു നല്ല കസുമമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല.

തോറ്റവർക്കു് അവസാനത്തിലും, കളത്തിനേയും പാട്ടിനേയുംപറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ‘പാന’ക്കും, ‘പാട്ടി’ന്നും ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന കൃതി കാലക്രമംകൊണ്ട് ഒന്നായപേരിലായിരിക്കുന്നു.

‘പന്തലിട്ടു പാട്ടുതരുക’¶ യെന്നു പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ കുറച്ചു അസ്വരസമുണ്ട്. പാട്ട് ഗൃഹാന്തർഭാഗത്തിലോ, കാവുകളിലോ ചെയ്യുന്ന കർമ്മമാകയാൽ പന്തൽ അതിന്നാവശ്യമില്ല കാവുകളിൽ സ്ഥലസൗകര്യമില്ലെങ്കിലേ പന്തലിടാവുള്ളൂ. ആ പന്തൽ ഇന്നവിധംവേണമെന്ന് നിബ്ബന്ധവുമില്ല. പാനപ്പന്തലിൽ പാട്ടിന്നുള്ള സൗകര്യവും കാണാറില്ല. ഈ ഭാഗം പിന്നീട് കൂട്ടിക്കലർത്തിയതായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

* പുറം 33.

† പുറം 15.

‡ പുറം 36.

§ പുറം 37, 38.

‡ പുറം 32.

¶ പുറം 42.

“കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു എഴുക പാകിക്കൊള്ളും, തെക്കു പടിഞ്ഞാറു വെള്ളിക്കയറു പാകിക്കൊള്ളും”* എന്ന ഭാഗമേ ഇതിൽ പന്തലിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ.

‘ഭാരതകൻ തോററം.’

‘ഭാരതകൻ തോററ’ത്തിന്നുമുമ്പുള്ള ‘പന്തലലങ്കാരം,’ ശരിയായിട്ടുള്ള പാനപ്പന്തലിന്റെ ഒരു നല്ല വിവരണമാണ്. †

ഭാരതകൻതോററം ‘പാനത്തോറ’ത്തിന്റെ ഒരു സംഗ്രഹം പോലെയാണിരിക്കുന്നത്. ആകൃതികൊണ്ട് ചെറുതാണെങ്കിലും സ്വാരസ്യംകൊണ്ട് അങ്ങിനെയല്ലതാനും. നിർമ്മുഖസംഗ്രഹമായിട്ടല്ല. വേതാളത്തിന്റെ വണ്ണനയും മറ്റും പ്രകൃതത്തിന്നു യോജിച്ചു സരസമാക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണു് കവി പോകുന്നത്. “എന്ത്യാൻ പൂവും, പൂജയും മുട്ടുന്ന”‡ കഥയും, തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കെ ഗോപുരത്തിലുള്ള ഭൂതത്താനെ കാളി അകമ്പടിച്ചുതന്നതും, ഇതിൽ കാണുന്ന പതുമകളാണ്. ‘പാനത്തോറ’ത്തിൽ പ്രത്യേകം ഭഗവതിമാരെയോ, ദേവന്മാരെയോ സ്മരിച്ചു കാണാത്തതിൽനിന്നു് ക്ഷേത്രനിർമ്മാണത്തിന്നും വിഗ്രഹനിർമ്മാണത്തിന്നും മുമ്പുള്ള ഒരു കൃതിയാണെന്നു ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. ‘ഭാരതകൻതോറ’ത്തിലെ പ്രസ്താവങ്ങൾ ‘തോറ’ത്തിനെ അപേക്ഷിച്ച് അതിന്നുള്ള ആധുനികത്വവും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു പ്രസ്താവവും പിന്നീടു് വല്ലവരും ചേർത്തതായിക്കൂടെ എന്നു ചോദിക്കുന്നതായാൽ അതിന്നുള്ള മറുപടിയും വെറും നിഷേധത്തിലാവാൻ തരമില്ല. ഇതു രണ്ടും പിന്നീടു ചേർത്തതാണെങ്കിൽകൂടി അതുകൊണ്ടും കാലനിർണ്ണയം സങ്കരമാകുന്നില്ല. എന്ത്യാൻ കേരളത്തിൽ കയറീട്ടു് കാലം വളരെയായി. പത്തനാപുരംമിഷേത്രത്തിലെ ശാന്തികൂടി കരസ്ഥമാക്കിട്ടാണ് എന്ത്യാൻ, അല്ലെങ്കിൽ, പോററി ഇപ്പോൾ സ്ഥിതി

* ഭാഗം, 43.

† ഇതു് ചിററുരിൽനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു് ഇതിന്നുമുമ്പു് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അവിടെ ഇപ്പോഴും ‘പാന’ ശരിയായി നടത്തുന്നുണ്ടു്. മൂന്നുദിവസമെങ്കിലും ‘പാന’ ആഘോഷിക്കാറുണ്ടു്. ‘പള്ളിപ്പന്തലായിട്ടാണ് കഴിക്കാറുള്ളതു്. ഇതിന്നുള്ള അഭ്യംഗം പറയത്തു് വീട്ടിലും, പാനംകഴിക്കുന്നതു് പൊന്തത്തുമാണ് പതിവു്.

‡ ഭാഗം 59.

ചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിലെ അനവധി ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എമ്പ്രാൻ മാറാൺ ശാന്തിചെയ്യുന്നതും. തുളനാട്ടുതന്നെ ഒരു കാലത്ത് കേരളത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നായിരുന്നു ഐതിഹ്യം. * 'തുളക്കുറം' † തീർക്കണമെന്നായി ഇപ്പോഴും വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ കല്പിക്കാറുണ്ട്. പരശുരാമൻ കൊണ്ടുവന്ന ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഒന്നായിട്ടാണ് തുള എമ്പ്രാനേയും കണക്കാക്കിയിട്ടുള്ളത്. അപ്പോൾ അവരും നല്ലവണ്ണം പഴക്കം കൂടിയവർ തന്നെയാണ്. ഇനി തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ കഥയാണെങ്കിൽ പരശുരാമൻ യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞസ്ഥലമായിട്ടാണ് അതിനെ അവിടുത്തെ സ്ഥലപുരാണം ലോഷിപ്പുന്നത്. ‡

സാഹിത്യഭംഗിയേക്കാൾ ആച്ഛാനഭംഗിയേയാണ് കവി പ്രതിപാദനത്തിൽ ഭിക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു വ്യക്തമാവുന്നുണ്ട്. ആച്ഛാനരീതി 'പാനത്തോറ'ത്തിന്റെ തോതുപിടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് പോകുന്നത്.

“ആഭിരുമകളേ! ആനന്ദത്തേൻകടലേ!”

'കണ്ണായവേന്തൻ', 'മഞ്ചനം' മുതലായ പ്രയോഗങ്ങളിൽ കാണുന്ന തമിഴ് ചുവ അതിന്റെ ജന്മഭേശമായ ചിററൂരിന് തമിഴ്നാട്ടുമായുള്ള ബന്ധത്തെ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്.

'അരന്തലണച്ചു തിരുനാൾപേരുവിളിക്ക'ന്നതുവരെയുള്ള ചടങ്ങുകളാകട്ടെ തനിമലയാളമാണുതാനും. ഈ സംഗ്രഹത്തിൽകൂടി വേതാളത്തിനെ രണ്ടു മൂന്നു വരികളെക്കൊണ്ടെങ്കിലും വർണ്ണിക്കാതെ വിടുന്നില്ല. § 'ചെറുപ്പേരു' 'വിളിപകരുക' ¶ എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ അർഹിക്കേണ്ടതാണ്.

* കേരളംപ്രതി, ഭാഗം 4. Dr. Gundert, Malayalam English Dictionary, p. 471.

† തുളക്കുറം സമ്പ്രദായപ്രകാരം അററ കുററം തീർക്ക എന്നർത്ഥം. വടക്കൻ പാട്ടുകളിലൊക്കെ 'തുളനാട'നു വിദ്യയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടുനന്നിന്നത് ആനന്ദ് ഒരു കാലത്ത് സംസ്കാരോത്സവനമായിരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

‡ ചരിത്രരചിതകാലത്താണല്ലോ, ആ വീരൻ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ—കേരളത്തെ ചടപിടുന്നിന്നു വീണ്ടെടുത്തിട്ടുള്ളത്.

§ ഭാഗം 51.

§ ഭാഗം 58.

¶ ഭാഗം 62.

കളംപാട്ട് അഥവാ, ഭാരത(രി)കവധം.

ഇത് 'പാനത്തോററ'ത്തിന്റെ ഒരു പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പാണെന്നു പറയാം. ഈ പരിഷ്കാരത്തിൽ പല വ്യത്യാസങ്ങൾ വന്നു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത് ഇതിന്റെ ജനനകാലത്തോടുകൂടി കാളീക്ഷേത്രങ്ങൾ കേരളത്തിൽ പലയിടത്തുമായി സ്ഥാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമരുന്ന അമ്മക്ക് സാന്നിദ്ധ്യവും കൂടിയിരിക്കുന്നു. ചുപ്പത്തുകുക്കോടി ദേവകൾ, യമൻ, നിരൃതി മുതലായ അഷ്ടദിക്പാലന്മാർ, ബ്രഹ്മാ, വിഷ്ണു, മഹാദേവൻ ഈ മുത്തിത്രയങ്ങൾ, അവരുടെ അനുചരന്മാർ, ത്രിപുരമേവടിമാർ* എന്നിവരെല്ലാം കൽപ്പാവിന്റെ മനോദൃഷ്ടിയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. ദേവാസുരയുദ്ധം ഒന്നു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിൽ അസുരവംശം മുടിഞ്ഞുപോയതിനാൽ, ഭാരതമതി മുതലായ അസുരകന്യകമാർ പാതാളത്തിൽ ഒളിക്കേണ്ടിവന്ന ഒറ്റിയിലെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ടാണ് കഥ ആരംഭിക്കുന്നത്. അക്കാലത്തു് ജാംബവാൻ ജീവിച്ചിരുന്നു†

കേരളത്തിൽ "ചേകവന്മാർ" പ്രമാണികളാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ പല കാലങ്ങളേയും, പല കാഴ്ചകളേയും സ്പർശിച്ചുകൊണ്ടാണ് പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. രണ്ടു തോററത്തിൽനിന്നും നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടതായ പ്രമേയം എത്രത്തോളം വിസ്തരിക്കാമോ അത്രത്തോളം പരത്തിക്കൊണ്ടാണ് കളംപാട്ട് പോകുന്നത്.

"ഭാരതമതിയുടെ ഗർഭാലസ്യം, പൂളികടിയടിയന്തരം, ഊററിലുപ്പണി" മുതലായവയിൽ കവി നല്ലവണ്ണം മനസ്സിൽ തിട്ടപ്പെടുത്തണമെന്നു മാത്രമല്ല അവയുടെ വണ്ണന, ആചാരവും അനുഭവവും ഇണക്കിക്കൊണ്ടാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. "ആറാംമാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു, ഏഴാംമാസം എഴുന്നമുഴങ്ങി"‡ "മാണിക്യമേ, തുണായി; മരതകമേ, പോതികയായി;

* വാഴ്ത്ത, ഭാരതകവധം, ഭാഗം 74, 75.

† ഭാഗം, 75. ധാരമയണത്തിൽ ജാംബവൻ,—

'യെവേനകാലേ ചെരംപറയുകൊട്ടി
ഭൂമുഴുവട്ടം വലത്തുവെളിടിപറമ്പ്.'

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ സന്ദർഭം ഒരു കഥയിലും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ഇതിൽ മരുതകന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം അങ്ങിനെ ചെയ്തതായി കാണുന്നു.

‡ ഭാഗം, 78.

അണിചിത്രമേ, കഴുകോലായി; വൈരമേ, മാവടയായി" എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ ശാസ്ത്രപ്രതിപാദനത്തിന് സാങ്കേതികപക്ഷങ്ങളില്ലെന്ന് മലയാളത്തിനെപ്പറ്റി പഴിപറയുന്നവരെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നപോലിരിക്കുന്നു. 'തലയിതാ നോവുന്നതേ' എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള നിലവിളികൂടി വിസ്തരിക്കാതെ കവി അടങ്ങുന്നില്ല. ആവക സന്ദർഭങ്ങളിൽ നമ്മുടെ തറവാടുകളിലുണ്ടാകാറുള്ള പരിതസ്ഥിതികളുടെ നല്ലൊരു ചിത്രീകരണം കവി സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ പിള്ളഭാനവന്റെ ജനനസമയത്തുണ്ടായ ഭൂനിമിത്തങ്ങൾ, ആ അസുരവീരന്റെ തപസ്സ്, ഈവക ഇനങ്ങളിൽ ഒരേണ്ണവും വിടാതെ വിസ്തരിക്കുന്നുണ്ട്. ആകപ്പാടെയുള്ള പ്രതിപാദനരീതി അലങ്കാരസരസവും, വിവരണബഹുലവുമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. 'തോററ'ങ്ങളിൽ കണ്ടതുപോലെ കായ്ക്കങ്ങൾ അക്ഷരത്തിൽ മുതക്കി അർത്ഥത്തിൽ പെരുക്കിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിനല്ല കളംപാട്ടിൽ വാസന കാണുന്നത്. പലതരത്തിലും പല രൂപത്തിലും ഇതിന്നുമുമ്പ് പ്രചാരം വന്നിട്ടുള്ള പ്രമേയത്തിൽ കഴിയുന്നതും വൈചിത്ര്യം കലർത്തി പ്രതിപാദിക്കാനാണ് കവി ശ്രമിക്കുന്നത്. അത് ഫലപ്രദമായിട്ടുണ്ടുതാനും. എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ വണ്ണിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ സംഭവങ്ങൾ പൂർണ്ണപരവിരുദ്ധമാകാതിരിക്കേണ്ടകാര്യം ചിലപ്പോൾ വിസ്തരിക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്.

അസുരവംശം മുടിഞ്ഞതായിട്ടാണ് കഥാരംഭത്തിൽ നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഭാരതകരാജാവ് തന്റെ സാമ്രാജ്യ സ്ഥാപിച്ചുവെന്നായി ജാംബവാന്റെ ശംഖധ്വനികേട്ടപ്പോഴേക്ക് "വിലങ്ങുകളിലും, വിലകക്കുകളിലും, അടവുകളിലും, ആശ്രമങ്ങളിലും ഓടിയൊളിച്ചു കിടക്കുന്ന അസുരപ്പടയെല്ലാം" * പുറത്തുവരുന്നതായിക്കാണുന്നു. പക്ഷേ, ഈ പ്രമാണംവരുത്തിയ കവിതന്നെ മറ്റൊരു രസികതപം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റു കൃതികളിൽ ഒടുവിൽ അഗതിബ്രാഹ്മണി പെണ്ണായി മനോഭരിയെ വഞ്ചിച്ചു "ബ്രഹ്മോപദേശം" കൈക്കലാക്കുന്ന കാത്രിയനീദേവി,† ഇതിൽ ഭാരതൻ ബ്രഹ്മാവിനോടു വരം വാങ്ങി വിസ്യാടവിചിത്രതകളുടെ പോകുമ്പോൾ കടന്നു കയറി ഒരുവരം ചോദിക്കാനായി ക്ഷണിക്കുന്നുണ്ട്. അവൻ ആ സമയത്തു് "കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സ്രീകളാലും, പശുവിനാലും വരം വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ

താനല്ല” * എന്നു ധിക്കരിച്ചപ്പോൾ “കുറുപ്പറഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലിക്കുന്നുണ്ട്” എന്നൊരു ശാപവും ദേവി നൽകി. ഇങ്ങിനെ പിന്നീട് ഭാരതകന്ത ചരിക്കാൻ ഒരു വഴിയുണ്ടാക്കുന്നതിനാൽ കാത്രിയനീദേവിയുടെ ടെവിലത്തെ വഞ്ചനപ്രയോഗം അകാരണമല്ലെന്നാവുന്നുണ്ട്. ഇത് ഔചിത്യപൂർവ്വം കവിചേർത്തിട്ടുള്ളതാണെന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല.† ‘ഭാരതകൻ തോററ’ത്തിൽ വേതാളത്തിനെക്കൊണ്ടേ ഇങ്ങിനെ ചെയ്തിക്കുന്നുള്ളൂ. വേതാളം ഈ പാട്ടിലും ആ സ്ഥാനത്തു വരുന്നുണ്ട്.

“എന്നോ മഹാപാപി! കാട്ടിൽകിടക്കും പുഴുവിനേയും, പിശാചിനേയും. അതു എന്റെ പരശ്ശുകൊണ്ട് വെട്ടിത്തീന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്നു” എന്നീ ഭാഷയിൽ ഒരു ശാപവും തരുന്നുണ്ട്.‡

ഭാരതകലോകനിർമ്മാണമാണ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയൊരുഭാഗംതന്നെ ഭാരതകൻതോററത്തിലില്ല. പാനത്തോററത്തിൽ ആ ഭാഗമുണ്ടോ എന്ന് നമുക്കിട്ടിയ പാഠത്തിൽനിന്നു അറിയാനും തരമില്ല. നാരദനുമായിട്ടുള്ള കൂട്ടിമുട്ടലിന്നു ശേഷമേ നമുക്കു ‘പാനത്തോററം’ ആരംഭിക്കുന്നുള്ളൂ. മയനേയും, വിശ്വകർമ്മാവിനേയും അതിലേക്കായി നിയോഗിക്കുന്നു. ‘ഏഴുചുറുകിടങ്ങ് മുറിച്ചു’, മൂന്നു ചുറുമതിൽ പടുപ്പിച്ചു” എന്നു തുടങ്ങിയ അതിന്റെ അലങ്കാരങ്ങളും വികാസങ്ങളും വിസ്തരിച്ചുകൊണ്ടാണ് പോകുന്നത്. § പിന്നെ ജാംബവാൻ പെരുമ്പറകൊട്ടി പതിന്നാലു ലോകത്തേയും അറിയിക്കുന്നു. അസുരപ്പടകളെല്ലാം വന്നുചേർന്നു. അതിന്നുശേഷം അയാളുടെ ഭിഗ് വിജയമായി.

അപ്പൂരിപ്പാലകന്മാരിൽ അഗ്നി, നീർ, വരണൻ, വായു ഇവരെയാണ് കാർത്തുവായി ജയിക്കുന്നത്. നവഗ്രഹങ്ങളുടെ നേർക്കാണു് പറഞ്ഞതെപോക്കു്. അയാളുടെ ആക്രമണരീതിയും സാധാരണ

* ഭാഗം, 33.

† അഭിജ്ഞാനശാകന്തളത്തിൽ ദുർവ്വസാവിന്റെ ശപഥംപോലെയുണ്ട് ഈ സംഭവം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

‡ ഭാഗം 84.

§ മേൽ അസുരശിപ്പിയാണ്. വിശ്വകർമ്മവു് ദേവശിപ്പിയുമാണ്. വിശ്വകർമ്മവിനെയത്രേമേ നിബ്ബന്ധിക്കേണ്ട ആവശ്യമുള്ളൂ.

‡ ഭാഗം 85.

മല്ല. വാരനാമങ്ങളിൽ, “വെള്ളിയെ കാലൊടിച്ചാൻ, ശനിയെ കമ്പെറിഞ്ഞാൻ, ചൊവ്വയെ വാവുകൊണ്ട്, ബുധനെ ബോധംകലക്കി,” * ഇങ്ങിനെയാണ് ജയിക്കുന്നത്.

കാലകേയന്റെ മകളായ മനോദരിയെ വിവാഹം † ചെയ്താണ് ഭാര്യകന്റെ പിന്നെത്തെ കൃത്യം. അങ്ങിനെ ആ രാജാവിന്റെ ശക്തിയും തനിക്ക് അധീനമായി.

ഇവിടുന്നുങ്ങോട്ടു പുരാണപുരായണങ്ങളിൽ ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം വിഷ്ണുവിനെ അറിയിപ്പാക്കുന്നതിനായി അവർ യാത്രയാകുന്നു. വിഷ്ണു ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് ഭാര്യകന്തോററത്തിലില്ല. കളംപാട്ടിന്റെ കാലമാകുമ്പോഴേക്ക് വിഷ്ണു കേരളത്തിൽ കുടിയേറിയെന്നു ഇതിൽ നിന്നുഹിക്കണം. വിഷ്ണു അവരെ കൈലാസത്തിലേക്കാണ് കൊണ്ടു പോകുന്നത്. ശിവന്റെ മാഹാത്മ്യം അപ്പോഴും ഉച്ചത്തിൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നു താല്പര്യം. യോഗനിദ്രകൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ തിരുനയനങ്ങളെ നന്നെ വണ്ണിക്കാതെ കവി മനോഹൃദപോകുന്നു. “പുതുതായി മലന്നിരുനോരു ചെന്താമരപ്പൂവിന്റെ പുറയിരു കളഞ്ഞു. അകയിരു വരംകണക്കെ നിങ്ങളിടംപെട്ട് ചൊവ്വയെ ചീന്തിചീറിയിരിക്കുന്ന തിരുനയനങ്ങളെക്കൊണ്ട് പരക്കെമിഴിച്ചു” ‡ ഈ അലങ്കാരപ്രയോഗം അഭിനവകാളിഭാസനാദരയും ഹർഷനാദരയും തലകുനീപ്പിക്കുന്നതാണ്. കൈലാസത്തിൽചെന്ന് ശിവനെ സ്തുതിക്കുന്ന പദ്യശകവം § ഇതിൽ നിന്നു വേർതിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നുവെന്നു പറയാതെ തരമില്ല. ത്രിമൂർത്തികളുടെ യോഗത്തിൽ അവർ അവരുടെശക്തിയെടുത്ത് ദേവിമാരെ സൃഷ്ടിച്ചു. ¶ യമനും, സുബ്രഹ്മണ്യനും, ഇന്ദ്രനും ഈ യോഗത്തിൽ ചേർന്നു സൃഷ്ടികൃത്യം നിറവേറി. ഈ ദേവിമാരുടെ യുദ്ധം പരാജയത്തിൽ കലാശിച്ചപ്പോൾ ഭാര്യകന്റെ പ്രാബല്യത്തിന്ന് അതിരില്ലെന്നായി. പറയടിക്കാനായി വീണ്ടും ജാംബവാനെ വിളിച്ചു ജാംബവാൻ

* ഭാഗം 86.

† മനോദരിയെ ചുമയിക്കുവൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആരോണങ്ങളുടെ പേരുകൾ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടവയാണ്. ആടമേരിരും, വിറമേരിരും, കഴുത്തിൽ പച്ചമാല, പവിഴമാല, മുത്തുമാല, മുത്തുക്കുപ്പയം മുടികടകം എന്നിവയാണ്. (ഭാഗം 87).

‡ ഭാഗം 89.

§ “ഭക്തക്കിഷ്ടം! പരമേശ്വരതി പരമേശ്വരവ! പരാനി!” ഭാഗം 89.

¶ ഭാഗം 90.

എന്തുചൊല്ലി പറയടിക്കേണമെന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ഭാതകൻ ചെല്ലുന്ന കല്പന അതിന്നുമുമ്പുവന്ന ദേവിമാരുടെ ജനനത്തിന്ന് ഫേതുഭൂതന്മാരായ ദേവന്മാരുടെ ദോഷങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടികത്തെയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ശകാരവർണ്ണമാണ്.*

പിന്നെയാണ് നാരദന്റെ രംഗം. ശ്രീപാൽക്കുടലിൽ വിഷ്ണു ഭഗവാൻ നാമഗീതംപാടി കൈലാസേശ്വരൻ നൃത്തഗീതം പാടാൻ പോകുന്ന വഴിക്കാണ് നാരദൻ ഭാതകനെ കണ്ടുചുട്ടുന്നത്. ആരണ്ടു ദേവന്മാർക്കും അപ്പോൾ കൊടുക്കുന്ന ആക്ഷേപാഭിഷേകം പരിഹാസകവനത്തിൽ അഗ്രസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നുണ്ട്.

“.....മഹാദേവനെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു കററച്ചിടയെല്ലാം കളവോതുംചെയ്ത് എനിക്കും എന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പശവെണ്ണാനും പഴയറിവാപ്പാനും ഉഴുട്ടുവാനും ഉറക്കുവാനും പാപകനാക്കുന്നോളമുണ്ടെടോ നാരദാ.....” ഇതരത്തിലാണ് ഭാതകന്റെ ആക്ഷേപവർണ്ണം പൊഴിയുന്നത്.

ഈ ഭീഷണികേട്ട് പുസ്തകവും വീണയുമിട്ടോടുന്ന നാരദനെ, തോററക്കാരുൻ ചെയ്യുന്നപോലെ ഭാതകവധകത്ത്വാവും “ഇതുമുമ്പിൽ ശിഷ്യൻപോലെയും—” എന്ന പ്രകാരത്തിൽ ഉപമിക്കുന്നുണ്ട്.

നാരദന്റെ സമരംകേട്ട് കൈലാസേശ്വരൻ ഇളകിവശാവുന്നു. താനിക്കണ്ടായ ‘പുക്കച്ചി’വിന്റെ ഫലമായി കാളിയും ജനിക്കുന്നു. കാളിക്ക് പണിയും ആയുധങ്ങളും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. കാളി ഭാതകനെ കൊല്ലാമെന്നു സത്യവച്യം ചെയ്ത് നന്ദിമഹാകാളനെ തന്റെ സേനാപതിമാക്കി ഭൂതപ്പടയോട്ടുകൂടി ഭാതകനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നു വഴിക്ക് കാട്ടിൽചെയ്ത് വേതാളവും വാഹനമായി ചേരുന്നു. അവിടുന്നങ്ങോട്ട് ഘോഷയാത്രയായി പോകുന്നു. ഇവരുടെ സംഭാഷണം കേറ നേരംപോക്കുള്ളതാണ്.† അധികം താമസിക്കാതെ മുമ്പു ഭാതകനെ ഭയന്ന് ഓടിയൊളിച്ച മാതാക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നു. അവരും അകമ്പടികൂടി ആത്മവിളിച്ചു യുദ്ധഭൂമിയിലെത്തുന്നു.

ഇവരുടെ ശബ്ദംകൊണ്ട് ഭാതകരാജധാനി ച്ഛേദത്തു ഇടിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്രമേ ഭാതകൻ ആരാണിതെന്നു അന്വേഷിക്കുവാൻ

* ഭാഗം 93, 94.

† പുറം 100, 101.

തുടങ്ങിയുള്ള. ഋതനെവിട്ടു. ഋതനും ഭയന്ന്* മടങ്ങി. ഒടുവിൽ മുമ്പു വന്നവരെപ്പോലെയാലു ഇപ്പോൾ വന്ന പടയും അതിന്റെ തലയാളിയും എന്നറിഞ്ഞു ഭാരകനും യുദ്ധത്തിന് കോപ്പിടന്നു. യുദ്ധംമുറകുന്നു. ഭദ്രകാളിക്കു വിജയലക്ഷണങ്ങൾ കാണുന്നില്ല. ഭാരകന്റെ ബലവീര്യം അസാമാന്യമായി കാണുന്നു. കാത്യായനീഭേവി മകളെ സഹായിക്കാനായി വന്നുചേരുന്നു. ഭാരകന്റെ മന്ത്രബലം കരസ്ഥമാക്കാനായി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തിൽ മനോദരിയെ സമീപിച്ച് എത്രകുഷിയിൽപ്പെട്ടവളല്ലെന്നു ധരിപ്പിച്ച് കാര്യംനേടുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി ഭൂതോദയമുണ്ടായി ഭാരകൻ അരമനയിലേക്കുവന്ന് വിവരംചോദിച്ചറിഞ്ഞു നിഷ്പ്രഭമായ തന്റെ ധർമ്മപതിക്കുവന്ന അബലമോളു് പരിതപിക്കുന്നു. താൻ വീരസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കാൻ ഉറയ്ക്കുന്നു. കാളിയെ താൻ ശിവഭക്തനാണെന്നറിയിച്ചതിൽ ഗുണമില്ലെന്നറിഞ്ഞു ആ വീരൻ അതിഭയങ്കരമായി യുദ്ധംചെയ്തു മരിക്കുന്നു. ഇവരുടെ വായോരും കൈപ്പോരും† വിവരിച്ചതു് വായിച്ചുരസിക്കേണ്ടതാണ്. കേരളത്തിലെ അമൃതസുന്ദരനായ കാളീഭാരകനാരും സ്വീകരിച്ചതു പോലെയാണ് വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ഭാരകനെക്കൊന്ന കാളി 'തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മ'യാണെന്ന സങ്കല്പത്തിന്മേൽ പാട്ടുവസാനിക്കുന്നു. ഭാരകവധത്തിനെ തുടർന്നു കൊണ്ടു് ചില 'വാഴ്ശിക'ളും, 'പാട്ടുക'ളും ഉള്ളവ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ അർഹിക്കുന്നുണ്ടു്. കളമെഴുതി പാട്ടുകഴിപ്പാൻ കഴിവില്ലാത്തവർ ഒരു പണമോ കറച്ചുരിയോ കൊടുത്തു് കുറുപ്പിനെക്കൊണ്ടു് കഥ പറയിക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായവുമുണ്ടിയുണ്ടു്. അതിന് അവരുടെ ഇടയിൽ വെറും 'ഭാരികവധം' എന്നാണ് പറയാറുള്ളതു്. അതു് പകലാണ് പതിവു്. അതു് വാസ്തവത്തിൽ ഒരു 'വഴിപാടു' തന്നെയാണ്. കഥമുഴുവൻ കുറുപ്പു് പാടുന്നതല്ല. അവിടെയും ഇവിടെയും തൊട്ടുവെക്കമാത്രമേ ചെയ്യാറുള്ളു. ആ ഘട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ സമുച്ചയത്തിലുൾപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള 'വാഴ്ശി'ന് ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. പാട്ടുകഴിപ്പിക്കുന്ന ഭക്തന് ഇതിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിയാത്തതുകൊണ്ടു് എന്തുചൊല്ലിയാലും അയാൾക്ക് വിരോധവുമില്ല. കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടു്, വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ടു് ഇവയെല്ലാം അതാതു് സന്ദർഭങ്ങളിൽ പാടുന്നവയാണ്.

* ഭാഗം 105.

† ഭാഗം 112.

‘കാലവും കർത്താവും.’

ഇതിന്റെ കർത്തൃത്വവും കാലവും നിർണ്ണയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ഭഗവതിയുടെ പ്രസ്താവം,* ചേകവരെപ്പറ്റി യുള്ള സൂചന,† ഇക്കല്പാം നോക്കുമ്പോൾ ക്രി. അ. 5-6-ആറാണ്ടിലോ ആയിരിക്കാൻ വഴികാണുന്നുണ്ട്. അക്കാലത്താണ് ലോപേവകന്മാരുടെ കാലമെന്നു പറയാവുന്ന ഒരു ഘട്ടം കാണുന്നത്. ദാഷയിൽ ഇടക്കിടെ വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങളും അതിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ കാണുന്ന രൂപം അതിന്നെന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ വ്യവസ്ഥിക്കുവാൻ നിർദ്ദാഹമല്ല. ഇത് പാടിവരുന്ന കുപ്പന്മാരിൽ ഒരാൾ തന്നെയായിരിക്കണം കർത്താവ്. ഇക്കാണുന്ന രൂപം ആദ്യത്തേതായിരിക്കുവാനും വഴിയില്ല. മഹാഭാരതംപോലെ ഇതും വളർന്നുവന്നതായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. വേദവ്യാസൻ ജൈമിനി, സൂതൻ, സൌതി എന്നിവർക്ക്, അവർ അവരുടെ ശിഷ്യന്മാർക്ക്, ഇങ്ങിനെ പാരമ്പര്യം വഴിക്ക് ഉപദേശിച്ചുവന്നതാണല്ലോ മഹാഭാരതം. അതുപോലെ ഈ വക പാട്ടുകൾ ഗണപതികുറിച്ച കവിയിൽനിന്നു അയാളുടെ ശിഷ്യൻ, പിന്നെ ശിഷ്യന്റെ ശിഷ്യൻ ഇങ്ങിനെ ഓരോരുത്തർ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പാട്ടും വളർന്നുവന്നതായിരിക്കണം. മറ്റൊരാൾ അതിൽ കൈവെക്കാൻ തരമില്ല. ഇപ്പോഴും ഇതവർ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. രേഖപ്പെടുത്തിയതുതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടായിരിക്കണം.‡ ഇപ്പോഴും കളമെഴുത്തും പാട്ടും പഠിപ്പിക്കുന്നതു ഗ്രന്ഥനോക്കിട്ടല്ല; ഓലപ്പിക്കാണുതന്നെയാണത്. ചമ്പു മുതലായ പ്രസ്ഥാനസാഹിത്യംപോലെയാണ് ഇതിന്റെയും വളർച്ച. പാനത്തോററക്കാരും, കളംപാട്ടുകാരും ഇപ്പോൾ നന്നിച്ചു കഴിയുന്നവരുല്ലെങ്കിലും ഇവർ സൂക്ഷിച്ചുവന്ന ‘കാളിസാഹിത്യ’ത്തിന് അന്യോന്യം ബന്ധമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു സംശയമില്ല. ബ്രാഹ്മണസമ്പ്രദായംകൊണ്ടു കുപ്പിന് അമ്പലവാസിത്വം കിട്ടിയെന്നൊരു മെച്ചമുണ്ട്. പക്ഷെ അമ്പലവാസികളെല്ലാവരും ദൈവത്തിലുള്ള വരല്ലായ്കയാൽ കുപ്പം മറുക്കേതോപജീവികളും കൂടിക്കഴിയുന്നതായി കാണുന്നില്ല. കാളീഭക്തന്മാരെ മറുക്കുവാൻ അകറ്റിനിർത്തിയിരിക്കുമോ എന്തോ?

* പുറം 36.

† പുറം 75.

‡ അതുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള പ്രമാണങ്ങൾക്കു കണക്കില്ല.

ഈ തോററങ്ങളും പാട്ടുകളും ഭാഷയുടെ ഒരു പ്രാചീനശ്രദ്ധയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. 'പാട്ടുകളെന്ന സാമാന്യമായി അവയെപ്പറ്റി പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ സ്വഭാവം ആ പേരിനു യോജിച്ചതാണോ എന്നു പറയാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. അധികഭാഗവും ഗദ്യരൂപമാണ് അവയുള്ളത്. 'നന്തുണി' ശ്രുതിയാക്കി കറുപ്പന്മാരും മററടിയന്മാരും ഈ കൃതികളെ നീട്ടിച്ചൊല്ലുന്നതുകേട്ടാൽ ഗദ്യത്തിനും പദ്യത്തിനും നടുവിലായി ഒരു സ്ഥിതിയുള്ളതായിട്ടാണ് നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുക. ചില ഭാഗങ്ങളും തനിപ്പാട്ടുകളായിട്ടുണ്ട്. പാനത്തോററം വിസ്തരിപ്പോൻ സമയമില്ലാത്തപ്പോൾ അതായത് 'കളിപ്പാന'മഴിക്കുമ്പോൾ, കാളിയുടെ ജനനത്തോടുകൂടി അവസാനിപ്പിക്കുന്നതായി ഒരു ചെറിയ 'തോററം' പാനക്കാർ ചൊല്ലാറുണ്ട്. നാരദനും ഭാരുകനുമായുള്ള സംഭാഷണം; അതിന്റെ ഫലമായി നാരദൻ കൈലാസത്തിൽചെന്നു പരമേശ്വരനോടു സമീപമുണ്ടായത്; അതുകേട്ടു കോപാകലനായ തദ്ദേഹം വിഷജ്വാലയെറിഞ്ഞു മൂന്നാംതൃക്കണ്ണിൽകൂടെ കാളിയെ ജനിപ്പിച്ചത്; ഇത്രമാത്രമേ അതിൽ വിഷയമുള്ളൂ. എല്ലാം ഒരു മണിക്കൂർകൊണ്ട് ചൊല്ലിത്തീർക്കാം. ഇതിൽ ആദ്യവും അവസാനവും ഓരോ സ്തോത്രമുണ്ട്. അതുണ്ടും പാട്ടായിട്ട് ചൊല്ലാവുന്ന രീതിയാണ്. ആദ്യത്തേത് ഇങ്ങിനെയാണ്,—

“ആതി(ഭി) തൻ കരുവിനെ! അടകൊടു ജയ! ജയ!
 അമ്പുറ ക(ഗ)ണപതിയരുളുക! ജയ! ജയ!
 കാരണമായുള്ള കവിമാർകൾ ജയ! ജയ!
 കലനുള്ള പന്തൽതന്നിൽ ഏഴുനോർകൾ ജയ! ജയ!
 പങ്കുപറ്റമകളായിരുന്നവർ! ജയ! ജയ!
 പാലയ്ക്കൽ മരുവീടും കലഭൈരവം ജയ! ജയ!
 പാവ്തി ഉറഞ്ഞെയും പാനയ്ക്ക ജയ! ജയ!
 പാനയ്ക്കിങ്ങലയാരമാണ് ജയ! ജയ!
 ചോപ്പ, വാളോടു, വീടും (റം), ചരക്കോലും ജയ! ജയ!
 എപ്പോഴും കലഭൈരവിരിപ്പേടും ജയ! ജയ!”

പാനക്ക് വെളിച്ചപ്പാട് വരുമ്പോൾ ചൊല്ലുന്ന ഭാഗമാണ് താഴെപ്പേർക്കുന്നത്,—

“ഇളകിവരിക ഭേവി! പൂങ്കാവിലകിവരിക, വരിക, ഭേവി!
 പൂ വിളകിവരിക, ഭേവി! പൂമരമിളകിവരിക, ഭേവി!

കാവിളകി വരിക, വരിക, ദേവി!
കടുമലരിളകി വരിക ദേവി! കോട്ടയിളകി വരിക ദേവി!
കോമരമിളകി വരിക ദേവി!
.....തിരികൊണ്ടും, ആകാശപകിരികൊണ്ടും
ഇളകി വരിക, ദേവി!
അടിക്കിട്ടോരാവണമതകുപ്പാനും
മുടിക്കിട്ടോരണിപ്പുവോലകൾ പൊളിപ്പാനും
നാട്ടിയോരു നമ്പാലതകുപ്പാനും
കൂട്ടിയോരു കരുതികുടിപ്പാനും
കൂട്ടിയോരു വെള്ളരിയമതു ചെസ്സാനും
ഇളകി വരികപോലും! തെസ്സമെ!”

പാനയുടെ അവസാനത്തിൽ ‘പാനയിളകുക’ എന്നു ഘട്ടത്തിലാണു് ഇതു് ചൊല്ലുന്നതു്. പാനയിലെ മിക്കചെടികളും ഇതിൽ സൂക്ഷിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ‘പാല’, ‘കരുതി’ എന്നിവക്കുള്ള സാന്നിദ്ധ്യവും ഇതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നുണ്ടു്. തോററുപാട്ടുകൾ പകർത്തിവെച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇവ കാണുന്നില്ല. പാനമുടക്കുകളിൽ ഇതു് വിട്ടൊഴിയാതെ നില്ക്കുന്നുമുണ്ടു്. ഈ വക ‘വാഴ്ച’കളായിരിക്കണം പാനയുടെ പ്രാരംഭകാലത്തുണ്ടായിരുന്നതു്. ‘കഥ’യുണ്ടായതു പിന്നീടായിരിക്കണം.

* അടിച്ചലകൾ (പാറാത്തരം) :—ഇതു് പട്ടേന്ത്യയിൽ പാറാത്തരംകൊണ്ടു് മീല പലകകൾ പൊളിക്കുന്നതാണു്.

ദേശാൽപത്തി

(കിളിപ്പുത്ത്).

ഇതുവരെ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധക്ക് വിഷയമായിരുന്ന പാട്ടുകളിൽ നിന്ന് കിളിപ്പാട്ടിലേക്കു പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അതിലെ അന്തരീക്ഷം തന്നെ തീരെ മാറിയതായി നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നതാണ്. ഇതിൽ കവി വായനക്കാരിൽനിന്ന് അകന്നുനില്ക്കുന്നതുപോലെയാണ് തോന്നുന്നത്. കഥയ്ക്കും കേരളീയത്വം തീരെ പോയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നുമുമ്പ് കേരളത്തിൽ ഈ കഥയ്ക്കു പ്രചാരമുണ്ടെന്നോ, കാളിയെപ്പറ്റിയ പല കാര്യങ്ങളും കേരളീയർക്കറിയാമെന്നോ കവി സങ്കല്പിക്കുന്നില്ല. ഏതോ ഒരു പുരാണകഥ അതിന്നനുസരിച്ച പരിതഃസ്ഥിതികളോടുകൂടി നമുക്കു വിവരിച്ചു തരുവാനാണ് കവി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഇതിൽ മാന്ധാതൃ ശൈലക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രസ്താവം മാത്രമേ ഇതിവൃത്തത്തിൽ കേരളീയർക്കുള്ള അവകാശം സ്ഥാപിക്കാനായുള്ള ഒരു തെളിവായി കാണുന്നുള്ളൂ. പ്രതിപാദ്യരീതിയിലും നമുക്കു പരിചയമുള്ള വസ്തുക്കൾ കുറഞ്ഞുവന്നു. മനോഭരിയും ഭാരകനും കേരളീയരായിട്ടാണ് ഇതുവരെയും നമുക്കു പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നത്. അവരുടെ കുട്ടിലും, മെത്തയ്ക്കും, പുളികുടിയും, ഉരുത്താലാട്ടവും, മണിക്കിണറും, മുടിമുഖഭണ്ഡാരവും കേരളത്തിലെ രാജവംശങ്ങളുടെ പ്രഭാവത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിബിംബമായിട്ടുമാത്രമേ നമുക്കു തോന്നുകയുണ്ടാകയുള്ളൂ. കാളിയുടെ ഭൂതങ്ങൾപോലും 'നിന്നുംനക്കി', 'നടപ്പറകൊട്ടി', 'എച്ചിൽതീനി' മുതലായവയാണ്. ഇവരുടെപേര് ഏറക്കുറെ പരിചയമുള്ളതുപോലെയാണിരിക്കുന്നതും. 'കൊഴുപോലെ നാവും', 'മഴുപോലെ മുക്കും' ഉള്ള പേരുകളുമൂലം നമ്മുടെ മുത്തശ്ശിക്കു മകളിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു വിവിത്രസ്ത്രീയാണ്.

കിളിപ്പാട്ടിൽ ഇവരെക്കുറിച്ചു വിദേശീയരെപ്പോലെയാണ് നമുക്കു തോന്നുന്നത്. കഥപറവാൻവരുന്ന കിളിയുടെ ജന്മസ്ഥലം നന്ദനപ്പുഴകാവാണ്. കേരളേതരദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരമില്ലാത്ത കഥയാണ് ഭാരതകഥയെങ്കിലും, മാർക്കണ്ഡേയമഹർഷി ശിവശർമ്മാവിനോടു പറയുന്നതായിട്ടാണ് കഥയെ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. കഥ പറവാനുള്ള കാരണംതന്നെ കാശ്മീരരാജാവായ ചന്ദ്രസേനനമ്പറിയ രെപകടവുമാണ്. നായാട്ടുകഴിഞ്ഞ് വിശ്രമിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ അനുകൂലം അടുത്തുകണ്ട ഒരു പുറം കത്തിപ്പൊളിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്ന് ഒരു

ഭൂതം പുറപ്പെട്ടു. ആനകളെ വിഴുങ്ങിയതിനുശേഷം അത് രാജാവിന്റെയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനാചരന്മാരുടേയും നേരെ തിരിഞ്ഞു. അവർ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കായി ഓടി സുതീക്ഷ്ണാശ്രമത്തിലെത്തി. ആ മഹർഷി ഭൂതത്തിനെ വണങ്ങി രാജാവിനെ ഹിംസിക്കരുതെന്ന് അപേക്ഷിക്കയാൽ ആ സത്വം പിൻവാങ്ങി. മഹർഷിയിൽനിന്ന് ആ ഭൂതം കാളിയുടേതാണെന്നറികയാൽ കാളിയുടെ മാഹാത്മ്യമറിവാൻ രാജാവിന് കൌതുകമുണ്ടായി. സുതീക്ഷ്ണൻ പറയാനും തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയാണ് കാളിപ്പാട്ടിലെ കഥാവതരണം. സുതീക്ഷ്ണൻ ചന്ദ്രസേനനോടു പറഞ്ഞ കഥ മാർണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മയോടു വിവരിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.* ഇതാണ് പൗരാണികന്മാരുടെ പദ്ധതി. എന്നു മാത്രമല്ല, ഈ 'ഭ്രുകാളിമാഹാത്മ്യം' മാർണ്ഡേയപുരാണത്തിലുൾപ്പെടുത്തുകയുചെയ്തു. കേവലം കേരളീയമായ ഒരിതിവൃത്തം എങ്ങിനെ യെല്ലാം പകർന്നുപോയെന്നു നോക്കുക. ഭാതകവധംകഥ പിന്നീടു കളംപാട്ടിൽ കാണുന്ന മാതിരിതന്നെയാണ് വിവരിക്കുന്നത്. പ്രതിപാദ്യരീതിക്കും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അധികം വിസ്തരിക്കാതെ, അത്യാവശ്യം അലങ്കാരമോടിയോടുകൂടിയാണ് കാളിപ്പാട്ട് പ്രവഹിക്കുന്നത്. 'ഭാതകരാജധാനി' പശ്ചിമാംബുധിതീരത്തു † തന്നെയാണ്. ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കുക എന്നൊരു ചടങ്ങ് ഇതിലും നിവ്വഹിക്കുന്നുണ്ട്. അത് കളം പാട്ടിലില്ലാത്തതാണ്. പുരാണങ്ങളിലെല്ലാം അസുരന്മാർ ആദ്യം ബലാബലപരീക്ഷനടത്തുന്നത് ഇന്ദ്രനോടാണ്. ‡ അതു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ മറുഭൂതവരടേക്കു തിരിയാറുള്ളൂ. മാനന്ദിനിയായു മനോദരിയെ വിവാഹവുമായു. ഭാതകന്റെ അകൃമങ്ങൾ ദേവന്മാർക്കു സഹിക്കാവുന്നതായി. അവരുടെ സമുടം ബ്രഹ്മലോകത്തിലെത്തി. ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം അവർ വിഷ്ണുവിനെ പ്രാപിച്ചു. അവിടെനിന്ന് എല്ലാവരുംകൂടി ശിവനെ കണ്ട് സമുടമുണർത്തിക്കാൻ കൈലാസത്തിലെത്തി. പിന്നെ മുറയ്ക്കിങ്ങിനെ പോകുന്നു. വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ മൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ വിസ്ത

* മാർണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മയോടു പറയുവാൻ കാണമെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

† കേരളത്തിലായിട്ടുണ്ടെന്നില്ല.

‡ രാവണൻ. ഇന്ദ്രജിതൻ ഇവരുടെ കഥ നോക്കുക.

§ കളംപാട്ടിൽ ഭാതകയന്റെ മകളാണ് മനോദരി.

രിക്കുന്നില്ല. വേതാളിയെ വണ്ണിക്കാണാനും കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ മിനക്കെടുത്തില്ല. പക്ഷേ ആറാമദ്ധ്യായം മുഴുവനെ രണാങ്കണത്തിൽ നില്ക്കുന്ന കാളിയെ സ്നേഹമെല്ലാൻ വിനിയോഗിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഏഴാമദ്ധ്യായംമുതൽ യുദ്ധം ഭയങ്കരമായിത്തീരുന്നുണ്ട്. യുദ്ധാവസാനത്തിൽ ഭാര്യകനെ കൊന്നശേഷം കാളി കൈലാസത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ ദേവിയുടെ ഉഗ്രതശമിപ്പിക്കുവാൻ കുട്ടികളായി വഴിയിൽ കിടക്കുന്നത് നന്ദികേശപരനും, ഗണേശനുമാണ്; ക്ഷേത്രപാലനും വീരഭദ്രനുമല്ല. അതിന്നുപുറമെ വഴിനീളെ താപസന്മാർ സ്തുതിക്കുന്നതുണ്ട്.* കളംപാട്ടിൽ നന്ദികേശപരൻ സേനാധിപന്മാരും വഹിക്കുന്നതിനാൽ അയാളും കാളിയോടുകൂടി കൈലാസത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒടുവിൽ കാളി ഭണ്ഡകാരണുത്തരിലാണ് വോഹരക്ഷാത്ഥം അധിവസിക്കുന്നതും. കേരളവുമായി യാതൊരുബന്ധവുമില്ലാതെയാണ് ഭദ്രോൽപത്തിയിലെ കാളി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അതിൽ വിവരിച്ച കഥയാകട്ടെ, കേരളേതരദേശങ്ങളുമായി ബന്ധമില്ലാതെയുമിരിക്കുന്നു. ആയുസ്സനുസർന്നുകൊണ്ട് ചേരളത്തിലെ കാളിക്ക് ഒടുവിലുണ്ടായ നേട്ടമാണ് കിളിപ്പാട്ട്. വെറുംനാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ മാത്രമായിത്തന്നെ മാഹാത്മ്യം മതിയാകയില്ലെന്ന കരുതിയതുകൊണ്ടോ, പുരാണങ്ങളിലേററിവെച്ചാൽ അതുകൊണ്ട് സർവ്വവിധികളും വന്നുകൂടുമെന്ന് ഒരു കൂട്ടം ജനങ്ങൾ—കേരളത്തിലുള്ളവർ തന്നെ—വിശ്വസിച്ചതുകൊണ്ടോ ഇങ്ങിനെയൊരു പദവി ഭദ്രകാളിക്ക് കൈവന്നു. ഇതുകൊണ്ട് പ്രയോജനം വ്യക്തമാകാതെയാണിരിക്കുന്നത്. പ്രസിദ്ധമായ മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിൽ ഇങ്ങിനെയൊരുപാശ്ചാത്യ കാണാരത്തിനാൽ കേരളേതരന്മാർ ഈ ഇതിവൃത്തം സംസ്കൃതത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചതിനുശേഷവും അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്ന കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. രചനാകാലത്തിൽ കാളിയുടെ മറ്റു പലതരത്തിലും പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടായിട്ടുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഇതുകൊണ്ട് സ്ഥാനഭ്രംശമുണ്ടായിട്ടില്ലെന്ന സമധാനിക്കാം. പുരാണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്ന കഥകളേയും കാർത്തുക്കളേയും വിശ്വസിക്കാതിരിക്കുവാൻ മറ്റൊരു കാരണവുമുണ്ടാകാം ഭദ്രോൽപത്തിക്കാരൻ സമ്പാദിച്ചുവെന്നുമാത്രമേ അയാളുടെ സാഹിത്യപരിശ്രമംകൊണ്ട് മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഈ വഞ്ചനകൂടാതെതന്നെ ഭദ്രകാളിയെപ്പറ്റി

ഒരു കിളിപ്പാട്ടെഴുതി ചാരിതാത്ഥ്യം നേടുവാൻ അതിന്റെ കർത്താവിന്നു കെല്പുണ്ടെന്നുള്ളത് അതിലത്തെ കവിതാസരണി ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. നിസ്തർക്കസന്ദർഭമായ രീതിയിൽ സരസമായി ആഖ്യാനംചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു കവിയാണ് ഭദ്രോൽപത്തിയുടെ കർത്താവെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. കളംപാട്ടിൽ ഉപയോഗിച്ച അലങ്കാരങ്ങളൊന്നും അയാൾ ആവർത്തിക്കുന്നില്ല. എഴുത്തച്ഛനെ ഉപജീവിച്ചുകൊണ്ട് ആയോധനവണ്ണനകളും മറ്റും തന്മയതപത്തോടുകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഒരു കവിയെന്ന നിലയിൽമാത്രം നമുക്കു ആമാന്യനെ അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ട് തൽക്കാലം തൃപ്തിപ്പെടാം. ഭാരകവധം കഥയെ പുരാണത്തിനകത്താക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിച്ചിട്ടു സംഗതികൾ പ്രശംസാർഹമാണെന്നു പറയാൻ വഴികാണുന്നില്ല.

എന്നാൽ ഈ പ്രമേയത്തെ 'ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യമെന്ന' പേരോടുകൂടി സംസ്കൃതഭാഷയിലേക്കു പരാവർത്തനംചെയ്താനുളളിട്ടു രസികൻ കാപട്യത്തിൽ ഭദ്രോൽപത്തിക്കാരനേക്കാൾ ഒരു പടിമീതെയാണ് നില്ക്കുന്നത്. കേരളത്തിലെ ചില സ്രീകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരമാണ് ഭദ്രോൽപത്തിയിൽ കിളി കഥപറയാൻ തുടങ്ങുന്നത്. ആ കിളിയോ തിരുമാന്ധാംകനാതു് ക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവംകണ്ടു വരുന്നവഴിക്കാണ് ആഖ്യാനത്തിനൊരുവെടുന്നതും. ഈ കേരളസ്സർഗ്ഗംകൂടി വിട്ടൊഴിച്ചിട്ടാണ് നമ്മുടെ ഗീട്ടാണകവി ആഖ്യാനമാരംഭിക്കുന്നത്.

“ഉടജേ സുഖമാസീനം മാർക്കണ്ഡേയമഹാമുനീം *

പപുച്ഛ പ്രശ്നയാനമു ശ്ലീവശർമ്മ മഹീസുരഃ” †

എന്നുമട്ടിൽ എങ്ങോ എവിടെയോ എന്നുമാതിരിയിലാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. കിളിപ്പാട്ടിൽ അതൊരു തർജ്ജമയാണെന്നു പറയാതിരിക്കുന്നവസ്ഥക്ക് ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യം അതിനുശേഷമുണ്ടായതെന്നുവരികെന്നത് അപ്രകൃതമല്ലെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. രണ്ടും താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോക്കിയതിൽ കാണുന്ന വ്യത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കവിയുടെ സമാരംഭംകൊണ്ട് സംസ്കൃതാഭിജ്ഞന്മാർക്കു് ഈ ഭാരകവധം കഥയറിയാനിടയായിരുന്നു ഒരു

* കാളികല്പം, പാഠം 14.

† പണ്ണശാലിൽ സുഖമായിരിക്കുന്ന മാർക്കണ്ഡേയമഹാമുനിയോടു് ശിവശർമ്മവെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ സവിനയം ചോദിച്ചു.

മെച്ചമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വേണമെങ്കിൽ പറയാം. പക്ഷെ അതോടു കൂടിത്തന്നെ അതിനെ മാർക്കണ്ഡേയപുരാണത്തിൽ ചേർക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച കൃത്രിമത്വവും അവർ മനസ്സിലാക്കുമെന്നുകൂടി ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഭാഷയിൽ വീണ്ടും ഈ പ്രമേയം തർജ്ജമകളായി അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, * വാസുദേവശർമ്മ, † വള്ളത്തോൾ ‡ എന്നിവരാണ് അതിന്നുത്തരവാദികൾ. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടു പേരും 'ഭദ്രാൽപത്തി'യെന്നു തങ്ങളുടെ കൃതികൾക്കു നാമകരണം ചെയ്യുവാൻ പ്രത്യേകകാരണമുണ്ടായിരുന്നുവോ എന്നറിയുന്നില്ല. 'ഭദ്ര കാളിമാഹാത്മ്യ'മാണ് അവരുടെ കൃതികളുടെ മൂലം. അതിന്നുമുമ്പുള്ള 'ഭദ്രാൽപത്തി'ഗ്രന്ഥം അവർ കണ്ടിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ, പരിഭാഷകു തുനിയുമോ എന്ന് സംശയമാണ്. വള്ളത്തോളാകട്ടെ 'ഭദ്രാവതാര'മെന്നു പേരുമാറി; വൃത്തം പാനയാക്കി; കറേക്കൂടി ആസ്പാദ്യതരമാക്കി. ഈ പരിഭാഷകളുടെ ഒരു താരതമ്യ നിണ്ണയം ഇവിടെ അത്യാവശ്യമല്ലായ്കയാൽ അതിന്നു തുനിയുന്നില്ല. അതിപ്രാചീനകാലംമുതൽക്ക് ഇക്കഴിഞ്ഞ തലമുറവരെ കാളിയുടെ മാഹാത്മ്യം മഹാകവികളെക്കൂടി ഇളക്കിത്തീർക്കുവാൻ ശക്തിയുള്ളതായിരുന്നുവെന്നതിന്നു ഈ കൃതികൾ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ കേരളത്തിന് പുരാതനകാലം മുതൽക്ക് നാളതുവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള സംസ്കാരപരിണാമങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു നല്ലപങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുള്ള നാമുടെ 'അമ്മ' അല്ലെങ്കിൽ 'കാളി' സർവ്വോൽക്കര്യം വർത്തിക്കട്ടെ !!

കാളിപ്പാട്ടിന്റെ കാലത്തെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്കുകൂടി പറഞ്ഞ് ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കാം.

കല്ലരിൽനിന്നു കിട്ടിയ ഒരു പ്രതിയിൽമാത്രമേ അന്തർഗ്ഗതി ത്തിത്ത തിയ്യതി കാണുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. § അതുക്രമാതെ രണ്ടുപ്രതി

* ഇദ്ദേഹത്തിന്റെകൃതി വളരെ അന്യേഷണംചെയ്തിട്ടും ഏനിക്കു കിട്ടുകയുണ്ടായില്ല.

† ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി, ഐസ്. ടി. റിപ്പീയർ 1078- (കൊ. വ.)ൽ അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ട്.

‡ 'ഭദ്രാവതാരം' (പരമ്പര) എന്നു പരിചയമാണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിക്കുപ്രസിദ്ധി. (B. V. Book Depot, Trivandrum, 1936 M. E.)

§ ഞ്ഞാനല്ലാനയെ അന്തസ്സരിച്ചുകൊണ്ടാണോ പാനവൃത്തം സ്വീകരിച്ചത് ?

‡ ഇതാണ് ഔീമാൻ മകുട കൃഷ്ണവർമ്മത്തമ്പുരൻ ഏനിക്കു തന്നത്.

കൾകൂടി ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.* കുറുപ്പന്മാരോടന്വേഷിച്ചതിൽ ഈ കൃതിക്ക് ഒരിരുന്തുകൊല്ലം പഴക്കമുണ്ടെന്നാണറിയുന്നത്. ഒരു കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടാണ് കർത്താവെന്നുള്ള ഉഴഹം കല്ലർനമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാരും തിരുമാന്ധാംകുന്നമായുള്ള ബന്ധം സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ഇവരുടെ പുരാതനകുടുംബം കോട്ടയ്ക്കുലായിരുന്നുവെന്നും സാമൂതിരിപ്പാടായുള്ള വൈരസ്യംനിമിത്തം അവർ ചെങ്ങമംകുന്നത്തോട് മാറിയിരുന്നു, അവിടെനിന്നു കൊച്ചിരാജാവിന്റെ ഹിതാനുസരണം ആദ്യം തൃശ്ശൂർ, പിന്നീട് തൃപ്പൂണിത്തുറക്കും വന്നുവെന്നുമാണ് ഐതിഹ്യം.† അവർ കോട്ടയ്ക്കുലായിരുന്ന കാലത്ത് അവിടെ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു നമ്പൂതിരിപ്പാടായിരിക്കണം ഇരികൻ കർത്താവെന്നായിരിക്കുന്നതിൽ അസാധാര്യമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ഏകദേശം ഇരുന്തുകൊല്ലത്തെ പഴക്കം അപ്പോൾ ഗ്രന്ഥത്തിനു വരാവുന്നതുമാണ്.

ഉപസംഹാരം.

കാളിസാഹിത്യത്തിലുൾപ്പെടുത്താവുന്ന ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ട്, മുടിയേറുപാട്ട്, മണ്ണാർതോറം ഇവയെല്ലാം ഇനി ശേഖരിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ബ്രാഹ്മണിപ്പാട്ടിന്റെ ഏതാനുംഭാഗം പ്രൊഫസർ പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ സാ. പ. ത്രൈമാസികത്തിൽ‡ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതു മുഴുവൻ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെയുള്ള മാനന്താർ ശ്രമിച്ചാൽ അധികം ഫലപ്രദമാകാറിടയുണ്ട്. ഓരോ സമുദായക്കാരുടെ പ്രത്യേകസ്വത്തായി കരുതിവരുന്ന ഇത്തരം പാട്ടുകൾ അവർക്കുല്ലാതെ മറുജാതങ്ങൾ സ്വന്തമാക്കുവാൻ സൗകര്യം കുറയുമെന്ന് എനിക്ക് അനുഭവമാണ്. അവരിൽ തന്നെ ഭാഷാഭിമാനികളില്ലെങ്കിൽ അവ കിട്ടുന്നകാലവും സംശയമാണ്. മുടിയേറുപാട്ടും ആ ഇനത്തിൽ പെടുത്താവുന്നതാണ്. മണ്ണാർതോറം മുഴുവനും ഇതുവരെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്നാണ് എന്റെ അറിവ്. എന്റെ ശ്രമങ്ങൾ തുടർന്നുവരുന്നുണ്ട്. അവ സഫലമാ

* ഇതിലൊന്ന് ഫ്രെൻഡ് ഓഫ് ഓർയന്റൽ കളക്ടർ മി. കട്ടക്കുറുപ്പ് തന്നെയാണ്.

† കോട്ടയത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, മൈതിഹ്യമാല 8-ാംഭാഗം, പാ. 29. പക്ഷേ അതിന്നു തിരുമാന്ധാംകുന്നിലേക്ക് അധികം ദൂരമില്ലാത്തതിനാൽ കല്ലർ നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാർ അവിടുത്തെ ഭക്തന്മാരായിത്തീരേണ്ട അവകാശമുണ്ട്.

‡ പുസ്തകം 1, ഭാഗം 88, 93, 232, 235.

യാൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അടുത്തപതിപ്പിൽ അവയ്ക്കും സ്ഥാനമുണ്ടാവുന്നതാണ്. അതിലേക്ക് ഭാഷാഭിമാനികളുടെ സഹായം പ്രത്യേകിച്ച് അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ എന്ന വിഷയം ഞാൻ ഗവേഷണത്തിനായി സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ അതിനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളും പാട്ടുകളും ശേഖരിക്കുന്നതിലും, അവയുടെ പാഠം ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിലും,* നേരിടാവുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടതു പോലെ അപാരമായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുകയുണ്ടായില്ല. എന്നാലും പിന്നോക്കം മടങ്ങാതെ ഞാൻ ആവുവണ്ണം പരിശ്രമിച്ചു. പല സ്നേഹിതന്മാരും ഉള്ളഴിഞ്ഞ സഹായങ്ങൾ എനിക്കു ചെയ്തതറിഞ്ഞു. അവരുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇപ്പോഴെങ്കിലും ഇങ്ങിനെയൊരു ഗ്രന്ഥം പുറത്തിറക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അവരുടെ പേരുപറഞ്ഞത് 'നന്ദി'യെന്ന രണ്ടക്ഷരത്തിൽ എനിക്ക് അവരോടുള്ള കടമ തീർക്കാവുന്നതുമല്ല. അവരുടെ എണ്ണവും, അവർ ചെയ്തതെന്ന സഹായത്തിന്റെ വണ്ണവും, അത്രത്തോളം അളവററതാണ്.

കേരളത്തിലെ പല പണ്ഡിതന്മാരും വിട്ടൊഴിച്ചതും, കേരള സംസ്കാരവുമായി ആന്തരമായി ഇടകലർന്നിട്ടുള്ളതും ആയ ഒരു വിഷയമാണിത്. ഇതിപ്പോഴും അന്ധകാരത്തിൽതന്നെയാണ് കുടികൊള്ളുന്നതും. എന്റെ പരിശ്രമം അതിൽ ഏതാണ്ടൊരു 'വെളിച്ചം' തുറന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കു ചരിതാത്മ്യത്തിന്നു അവകാശമുണ്ട്. കുറവുകൾക്കും കുറവുങ്ങൾക്കും ഞാൻതന്നെയാണുത്തരവാദി. നിമ്നസ്ഥ ബുദ്ധികളായ സഹൃദയന്മാർ ഇത് മനസ്സിലാക്കി വായിച്ച് ദോഷങ്ങൾ സഹോദരബുദ്ധ്യോ മൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് തൽക്കാലം വിരമിക്കുന്നു.

ചേലന്നാട്ട് അച്യുതമേനോൻ.

* ചൊല്ലുന്നവരുടെ വ്യക്തിത്വക്കുറവുകൾക്കും അനവധാനതകൾക്കും പാട്ടുകളിൽ വന്നിട്ടുള്ള കുഴപ്പങ്ങൾ അസംഖ്യമാണ്. സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള തകിടംമറിച്ചിദ്ധാണ് അധികം. പ്രാചീനമലയാളപദങ്ങളുടെ അർത്ഥം മനസ്സിലാവാത്തതുകൊണ്ടുള്ള പിഴവുകളും കുറവുണ്ട്. പാഠങ്ങൾ പലതരത്തിലും സുഗമമാവാതെ യോജിപ്പിക്കുന്നത്. അടുത്തപതിപ്പിൽ ശരിപ്പെടുത്തുമെന്നു സമാധാനിക്കുന്നു.

BIBLIOGRAPHY—(English).

- Ananda Coomaraswami—Introduction to Indian and Indonesian Art. p. 2, 74.
- Anantakrishna Iyer, L. K.—Lectures on Ethnography p. 21.
- Achyuta Menon, C.—Cochin State Manual, p. 29.
- Barnett (Dr.) L. D.—Hindu Gods and Heroes, p. 93.
Do. —Indian Antiquities, p. 37.
- Calverton, Y. F. Sex expression in Literature, p. 51.
- Crooke—Folklore of N. India, p. 73.
- Dikshitar, K. R. R.—Silappadikāram Lalita Cult, p. 105.
- Elmore—Dravidian Gods in Modern Hinduism, p. 75.
- Frazer, G.—Golden Bough, Vol. I. PL. IV., p. 43.
- Fawcett—Nayars of Malabar, p. 16, 40.
- Fergusson, J.—Tree and Serpent worship, p. 7, 8.
- Gilbert Murray—Four stages of Greek Religion, p. 93.
- Gundert (Dr.)—Malayalam English Dictionary, p. 116.
- Howard Moore, J.—Savage survivals, p. 36, 56.
- Hartland—Primitive Paternity, Vol. I., p. 47, 48.
- Longhurst—Annual Report of the Archeological Dept., Southern circle, 1915-16, p. 19.
- Marshall, Sir John—Introduction to Mohenjo—Daro or Indus civilisation, p. 85.
- Menon, C. A.—Ancient Kerala, p. 55,
Do. —C. R. Reddy Commemoration Volume, p. 24.
- Padmanabha Menon, K. P.—History of Kerala, p. 105.
- Payne, E. A.—Śāktās, p. 2, 3, 6, 92, p. 107.
- Sister Nivedita—Kāli, the Mother, p. 76.
- Thomas (Dr.) P. J.—Roman Trade centres on the Malabar Coast, p. 105.
- Thompson & Spencer—Introduction to Bengali Religious Lyrics, Śāktā, p. 73, 93.
- Vendryes,—Language, Introduction, p. 99.
- Vivekananda—Lectures Vol. VI., p. 48.
- Whitehead—Village Gods of S. India, p. 57, 75, 86.
- Woodroffe, Sir John—Sakti & Śākta, p. 3, 96.

ഗ്രന്ഥനാമസൂചി

- അച്യുതമേനോൻ, സി.—വടക്കൻപാട്ടുകൾ, പേജ് 34.
ഇളംകോവടികൾ—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 20.
ഏഴുത്തച്ഛൻ—മഹാഭാരതം, പേജ് 55.
—അദ്ധ്യാത്മരാമായണം, പേജ് 117.
കല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്—ഭദ്രാൽപത്തി, പേജ് 5, 100, 101.
കഞ്ചൻനമ്പ്യാർ—പുറകഥകൾ, പേജ് 6.
കഞ്ഞിരാമമേനോൻ, സി.—ഇതിഹാസകഥകൾ, പേജ് 27
ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, സി. പി.—മലയാളത്തിലെ പഴയപാട്ടുകൾ,
പേജ് 63, 104, 105.
ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ—പ്രാചീനകേരളം, പേജ് 27.
ചെറുശ്ശേരി—കൃഷ്ണഗാഥ, പേജ് 7.
തിരുത്തക്കനേവർ—ചിന്താമണി, പേജ് 20.
നാരായണൻ നായർ, വി.—ചിലപ്പതികാരം, പേജ് 106.
പരമേശ്വരൻ മുസ്സൂട്ട്—പാരമേശ്വരി, പേജ് 5.
മീനാക്ഷിണമ്മ, ടി. എ.—സൗന്ദര്യലഹരി വ്യാഖ്യാനം,
പേജ് 94, 95.
രാമവിഷ്ണുഭാട്ടി, കെ.—കേരളത്തിലെ നാടകവേദി, പേജ് 61.
രാമൻമേനോൻ, കെ.—ദേവീപുരാണം, പേജ് 97.
ശങ്കരാചാര്യർ—സൗന്ദര്യലഹരി, പേജ് 3.
ശുങ്കണ്ണി, കൊട്ടാരത്തിൽ—ഐതിഹ്യമാല, ഭാഗം VIII,
പേജ് 28, 90.
ശാമമേനോൻ, സി. വി.—ദേവീഭാഗവതം, പേജ് 3, 107.
കണ്ണകിപ്പാട്ട്.
കേരളോല്പത്തി.
ചോററാനിക്കര ക്ഷേത്രം.
ഭാരതകൻ തോററം.
ഭാരതവധം.
ദേവീമാഹാത്മ്യം.
പരശുരാമകല്പം.
പ്രാധാനികരഹസ്യം.
വേതാളചരിതം (കിളിപ്പാട്ട്.)

Kāli-Worship in Kēraḷa

Part II

കേരളത്തിലെ കാളീസേവ

രണ്ടാം ഭാഗം

ഭദ്രകാളിപ്പാട്ടുകൾ

പാ ന .

(ഒരു കുറിപ്പ്.)

പാനത്തോററം വായിക്കുന്നതിന്നുമുൻപ് പാനയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിവരണം അത്യാവശ്യമാകയാൽ അത് താഴെ കുറിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ദ്രോണിയുടെ സേവാക്രമത്തിൽ എല്ലാകൊണ്ടും പ്രധാനവും പ്രാചീനവുമായ ഒരിനമാണ് പാന. “പാനയ്ക്കൊരുക്കിയത് പന്തലിൽ കഴിഞ്ഞു” എന്നു പഴഞ്ചൊല്ലുപ്രകാരം പന്തൽപ്പണിമുതൽക്കു പാനയുടെ കാര്യത്തിൽ നിഷ്കർഷയുണ്ടെന്നു വരുന്നുണ്ട്. “പാന”¹ എന്നു വാക്കിന്റെ വ്യുൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റി നിശ്ചയിക്കുന്നത് എളുപ്പമല്ല. “പാന(ക)പൂജ” “പാനയും കളിയും” എന്നീ സമ്പ്രദായഭേദങ്ങളിൽ “പാന” കാണുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ആദ്യത്തേതിൽ കരുതികൊണ്ടുള്ള തപ്പണമാണ് വിശേഷവിധി. ഇത് ദ്രോണിയുടെ മാതൃമല്ലതാനം. ചാത്തൻ, കരിങ്കുട്ടി മുതലായ ചിപ്പറയുടെ വർണ്ണനകൾ “പാനപൂജ” ചെയ്യാറുണ്ട്. “പാനയും കളിയും”മാകട്ടെ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ വിനോദമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അതിൽ കരുതിയുമില്ല, തപ്പണവുമില്ല. “പാനീയ”വും “പാന”യുമായിട്ടു ബന്ധമുണ്ടെന്നു ചിലർ വിശ്വസിക്കുന്നു. മേൽവിവരിച്ച “പാനയും കളിയും” ആ വിശ്വാസത്തിന്നടിസ്ഥാനമില്ലെന്നും കാണിക്കുന്നു. “പാന”² ഒരു തനിമയോളം പരമായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നതായിരിക്കും ഉചിതമെന്നു തോന്നുന്നു. പല വിഭവങ്ങളോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന ആരാധന എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് ഈ പദം ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിച്ചു വരുന്നത്.³ “പാനത്തോററം”, “പാനപിടിക്കൽ”, “പാനപ്പാട്ട്” എന്നീ പ്രയോഗങ്ങളിൽനിന്ന് “പാന”

1. Dr. Gundert ഇതു “പാനം” എന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ തത്സമമായിട്ടാണ് കരുതുന്നത്.

2. വെള്ളവും മറ്റും സൂക്ഷിക്കുന്ന പാത്രത്തിന് “പാന”യെന്നും “പാനി”യെന്നും പേരുണ്ട്. അതിലാക്കിയ പദങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള ആരാധനയ്ക്ക് “പാന” എന്നു പേരുവന്നിരിക്കുന്നില്ല. “കുറുപ്പ്” ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം ഈ ഉദാഹരണത്തിന് അനുകൂലമായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്.

3. “പാനകളാളുക” എന്ന പ്രയോഗം ഈ അർത്ഥത്തിനെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു.

ശബ്ദത്തിന് പഴക്കവും പ്രാമാണ്യവും ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ല. അന്നു വധി ദ്രാവിഡശബ്ദങ്ങളുടെ വ്യൽപത്തിപോലെ ഇതിന്റേതും അജ്ഞാതമായിട്ടാണ് ഇപ്പോളിരിക്കുന്നത്.

പന്തൽ.

പാനക്കു് ആദ്യമായി വേണ്ടതു് പന്തലാണ്. പാനപ്പന്തലിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പ്രാചീനഗാനം ഈ സങ്കല്പനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. അതു് ചിററുരിൽ (കൊച്ചി) നിന്നാണ് കിട്ടിയിട്ടുള്ളതു്. പന്തൽപ്പണിയുടെ സാമാന്യചടങ്ങുകൾ അതിൽ വിവരിച്ചുപോലെ തന്നെയാണ് മറുദിക്കുകളിലും. സമദൂരത്തായി അറുപത്തിനാലു കാലു് പാനപ്പന്തലിനു വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിൽ നടുക്കുള്ള നാലുകാലിന്റെ ഉള്ളിലാണ് കാളിയെ കിടവെക്കുന്നതു്. അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള പതിനാറുകാലിനാകും പാനക്കാൽ പല കൾക്കുൾക്കുമായി നിിക്കിവെക്കണം. അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള ഒരുഭാഗം കാണികൾക്കു് ഇരിക്കുന്നതിന്നും മറുഭാഗം പാനക്കാരുടെ ഉപയോഗത്തിന്നുമാണ്. പന്തക്കാൽ കഴിച്ചിട്ടുനാതിന്നുകൂടി മറ്റുതന്നെ നോക്കണം. കാളിക്കു് പ്രത്യേകമായി "കൊടിയാഴ്ച" ദിവസങ്ങൾ (അതായതു് ചൊവ്വയും വെള്ളിയും) ഉള്ളേ പന്തക്കാലു നാട്ടുവാൻ പാടുള്ളു. പന്തൽക്കാലുകൾ പാലകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നും നിർണ്ണയമുണ്ടു്. പാന നിശ്ചയിച്ചദിവസം പന്തൽ വൃത്തിയാക്കി പാനക്കാൽ പ്രവേശിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ശുദ്ധമാക്കുക എന്നൊരു ചടങ്ങുണ്ടു്. അതു് പാനകഴിക്കുന്ന വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾ തന്നെ വേണമെന്നാണ് ആചാരം. 'പന്തൽ ശുദ്ധി' കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നത്തെ പ്രധാനകർമ്മം പാലക്കൊമ്പു് എഴുന്നള്ളിക്കുകയും നാട്ടുലമാണ്.

പാലക്കൊമ്പു നാട്ടൽ.

ഇതു് പാനയെ സംബന്ധിച്ചോടത്തോളം ഒരു പ്രധാന ചടക്കാണ്. നല്ല മറ്റുതന്നെനോക്കി പാനക്കാർ വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി അടുത്തുള്ള ഒരു പാലയുടെ അടുക്കൽചെല്ലും. ആ ദേശത്തു് അവകാശമുള്ള ആശാരിയും കൂടെ ഉണ്ടാവും. അയാൾ മൂന്നുപിരിവുചുട്ട ഒരു കൊമ്പുനോക്കിവെട്ടും. അതു താഴ്ത്തിറക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു് പാനക്കാരിൽ പ്രധാനിയുടെ കൈവശമേല്പിക്കുന്നു. അഗ്നിസാക്ഷിയായിട്ടാണ്

ഈ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത്. അയാൾ അതുവാങ്ങി, വിളക്കും വാദ്യക്കാരും മുഖിലായി ആഘോഷത്തോടുകൂടി പന്തലിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു. പന്തലിന്റെ നടുക്ക് ഗ്രാമീണർക്കുള്ള നാലുകാലിനാകത്തു് കെട്ടിവിതാനിട്ടിട്ടുള്ള 'മണ്ടക്'ത്തിനെ മൂന്നു പ്രദിക്ഷണം ചെയ്ത് അതിന്റെ നേരെ നടുവിൽ ആപാലക്കൊമ്പ് നാട്ടും. പിന്നീട് വിതാനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കും. വിതാനങ്ങൾക്കു കാർയ്യമായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് കരുത്തോല, വാഴമ്പോള, പെന്തെജിന്റെ ഇളനീർ, കവുങ്ങിൻപൂക്കൾ, മാവില എന്നിവയാണ്. പാലക്കൊമ്പിന്റെ കിഴക്കുഭാഗത്തായി ഒരു പീഠവും, അതിന്മേൽ "ചുവപ്പും"² ഒരു വാളും വെച്ചിരിക്കും. ഈ പീഠത്തിന്മേൽ ഭഗവതി എഴുന്നള്ളി ഇരിക്കുന്നുവെന്നാണ് സങ്കല്പം.

പൂജ.

വിതാനങ്ങൾക്കുശേഷം പൂജ ആരംഭിക്കുന്നു. പാനക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രധാനിയായ ആശാനായിരിക്കും ഈ കർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. പക്ഷെ ഇത് മറുപൂജകൾപോലെ ഇരുന്നിട്ടല്ല ചെയ്യുന്നത്. നാലു ഭാഗത്തും നാലുമൂലക്കും ഒരു തരം നൃത്തംവെച്ചുകൊണ്ടാണ് പൂജ ചെയ്യപ്പെടുന്നത്. കളിപ്പാട്ടും കറിയും കഴിഞ്ഞു്, തൈറിഞ്ഞുടത്തു്, പൊന്നാരത്താൻ അരയിൽകെട്ടി, തരിവള കൈത്തണ്ടമേലണിഞ്ഞു്, ആശാൻ ഒരു ഭാഗത്തുനില്ക്കും. പൂജാസാമഗ്രികൾ—പുഷ്പം മുതലായവ—മരപ്പാത്രങ്ങളിലെടുത്തുകൊണ്ട് രണ്ടു പരികർമ്മങ്ങൾ ആശാന്റെ ഇരുഭാഗത്തുമായി നില്ക്കും. ആശാൻ താളത്തിൽ നൃത്തംവെച്ചു് ഒരു കലാശ മാവുമ്പോൾ കൈകാണിക്കും. അപ്പോൾ വെള്ളം, പൂവ് മുതലായവ ക്രമത്തിൽ എടുത്തുകൊടുക്കണം. ഇങ്ങനെയുള്ള പൂജ ഏകദേശം നൊമ്പനിക്കൂർത്തേരം നീണ്ടുനില്ക്കാറുണ്ട്. അതു കഴിഞ്ഞാൽ "കുത്തി തപ്പണ"മായി. ഒരു പരന്ന ഓട്ടുപാത്രത്തിൽ (ഇതിന് "ചരക്ക്" എന്നാണ് പറയുന്നത്) നിറച്ചിട്ടുള്ള കുത്തി വടക്കുഭാഗത്തുവെച്ചു് തന്റെ മേലും നാലുഭാഗത്തുമായി പൂജക്കാരൻ ഒഴിക്കും. ഇത്രയും ആവുമ്പോഴേക്കു പൂജക്കാരൻ കലികയ്യുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. ഉടനെ ഒരു വാൾ അയാളുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കും. അതെടുത്തു് അട്ടമസിയ്യും കൊണ്ടു് 'മണ്ടക്'ത്തിന് മറ്റും മൂന്നുതവണ ഓടി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു്,

1. ഇത് 'മണ്ഡപ'ത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗ്യാചാര്യമായിരിക്കണം.

2. ചുവന്ന പട്ട്.

നാലുവശത്തേക്കും അരിയും പൂവും അയാൾ എറിയും. കാളിയുടെ പന്തൽ സകലബാധകളിൽനിന്നും സുരക്ഷിതമായി എന്നാണ് ഈ ചടങ്ങിന്റെ ആന്തരാരത്നം.

തിരിയുഴിച്ചത്.

പിന്നീടുള്ള ചടങ്ങ് “തിരിയുഴിച്ചത്”ാണ്. ഒന്നരണ്ടു മുഴം നീളമുള്ള കനത്ത തിരികൾ വാഴമ്പോളക്കുള്ളിലായി കൂട്ടിക്കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ പന്തം കച്ചിലെടുത്ത് ഏകദേശം പൂജക്കുള്ള നൃത്തംവേദാലെയുള്ള അടവോടുകൂടി ‘മണ്ടക്’ത്തിനുമുറും ചെയ്യുന്ന അഗ്നിപൂജയാണ് “തിരി ഉഴിച്ചത്”. ഇത് വളരെ അദ്ധ്വാനമുള്ള ഒരു ക്രിയയാണ്. അഭ്യാസംകൊണ്ട് മെയ്‌വഴക്കം വന്നിട്ടുള്ള വർഷമാത്രമേ ഇതിന്റെ ചടങ്ങുകളെല്ലാം ശരിയായി നിർവ്വഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. കലാരസികന്മാരെ ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു ഒന്നാംതരം നൃത്തപ്രദർശനമാണ് ഈ ചടങ്ങ്. പൂജകഴിഞ്ഞ് ക്ഷീണിച്ചിട്ടുള്ള ആശാൻ പന്തം കച്ചിലെടുത്ത് മൂന്നുപ്രദക്ഷിണം ചെയ്തശേഷം അതിന്ന് പ്രത്യേകമായ ഭൃശിച്ചിട്ടുള്ള ശിഷ്യന്മാരിലൊരാളെ തിരിയുഴിയുവാൻ ഏല്പിക്കുകയാണ് പതിവ്. ഇത് അവസാനിച്ചാൽ കുറച്ചുനേരം പാനക്കാർ വിശ്രമിക്കും.

കേളിക്കയ്യ്, പാനപ്പിടുത്തം.

വിശ്രമസമയത്ത് കാണികളെ രസിപ്പിക്കുവാനും പാനയ്ക്ക് ആളുകൾ കൂടുവാനും ഒരു ‘കേളിക്കയ്യ’ ചെയ്യും, മറ്റും എന്നീവാദ്യങ്ങളോടുകൂടി ഉണ്ടാവും. വാസ്തവത്തിൽ ഈ സമയം എല്ലാവർക്കും വിശ്രമത്തിനും ലഘുഭക്ഷണത്തിനും ഉള്ളതാണ്. ഇത് ഒരു നാഴികനേരം നിലനില്ക്കും. അതിനുശേഷം ‘പാനപ്പിടുത്തം’ എന്ന ഒരേണ്ണം ഉണ്ട്. ഇതിൽ പാനക്കാരുോടുകൂടി ഉത്സാഹികളായ കുറെ ചെറുപ്പക്കാരും കൂടുന്നതാണ്. പാലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പാനത്തണ്ടുകൾ കച്ചിൽപിടിച്ച് ‘മണ്ടക്’ത്തിന്റെ മുറും പാനക്കാരുടെ സംഘം നൃത്തംവെയ്ക്കുന്നതിനാണ് ‘പാനപ്പിടുത്തം’മെന്നു പറയുന്നത്. ഇവരുടെ നൃത്തം ഏഴെട്ടുതരമുണ്ട്. പാനത്തണ്ടിന്റെ ഒരു തലക്ക് കവുങ്ങിൻപൂക്കൾ തൂക്കിക്കൊണ്ടു പന്തലിൽ ഇവർ താണുകളിക്കുന്നതു കാണുവാൻ വളരെ കൗതുകമുള്ളതാണ്.

തോററം ചൊല്ലൽ.

ഇതിനുശേഷമാണ് "തോററം"¹ ചൊല്ലൽ. പാനക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വാദ്യക്കാർ 'മണ്ടക്'ത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തിരുന്നിട്ടാണ് തോററം ചൊല്ലുക.

വെളിച്ചപ്പാട്.

തോററം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. വെളിച്ചപ്പാട് ദേവിക്ക് അഭിമുഖമായി വന്നതിന്, ചിലവെടുത്തു കലക്കി ആദ്യം അട്ടുവെക്കുന്നു. പിന്നീട് ചിലമ്പ് കാലിന്റേൽകെട്ടി, വാളെടുത്ത് 'മണ്ടക്'ത്തിനു ചുറ്റും മൂന്നു പ്രദക്ഷിണംവെക്കും. അതോടുകൂടി പാനക്കാരുടെ പാനപ്പിടുത്തക്കാരും ചേർന്ന് വലിയഘോഷം കൂട്ടിക്കൊണ്ട് 'മണ്ടക്'ത്തിനു ചുറ്റും ഓടി കറച്ചുനേരം അങ്ങനെ തകർത്തതിനുശേഷം മണ്ടകം അഴിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ തച്ചുപൊളിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകർമ്മം ഉദാഹരിക്കുകയാണ് ഇങ്ങനെ 'മണ്ടകം' ഉണ്ടാക്കുന്നതും, അലയടിക്കുന്നതും, ഒടുവിൽ തകർക്കുന്നതുമായ പരിപാടികൊണ്ട് കറിക്കുന്നതെന്നാണ് പാനക്കാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. ഈ കോലാഹലം അവസാനിച്ചാൽ വെളിച്ചപ്പാട് കാളിയുടെ അതളുപ്പാടെന്ന നിലയിൽ "കല്പിക്കും". പാനയെക്കുറിച്ച് അമ്മയുടെ സന്തോഷം പാനക്കാരിരെയും ഉടമസ്ഥനേയും അറിയിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് കല്പനയുടെ ആന്തരം. പാന പ്രത്യേകം വല്ല 'കാവിലമ്മ'യെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണെങ്കിൽ ആ സന്നിധിയിലേക്ക് പാനക്കാരുടെ ഉടമസ്ഥനും കൂടി പോയി അവിടെവെച്ച് അവസാനിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു പതിവാണ്.

പാന "കളിപ്പാന"യെന്നും "പള്ളിപ്പാന"യെന്നും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ട്. ഒരു പകൽകൊണ്ടവസാനിക്കുന്ന പാനക്ക് "കളിപ്പാന"യെന്നും, രാവ്യം പകലുമായി കഴിക്കുന്നതിന് "പള്ളിപ്പാന"യെന്നുമാണ് പറഞ്ഞുവരുന്നത്. ഇവ രണ്ടിന്റേയും ചടങ്ങുകൾക്ക് പറയത്തക്ക വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല. പള്ളിപ്പാനയുടെ അവസാനത്തിൽ—

1. വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽ നടപ്പുള്ള തോററമാണ് ഇതിനെത്തുടർന്ന് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്. ചിറൂർ (കോച്ചി) പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരമുള്ളതാണ് "മാരുക് തോററം" എന്ന പലക്കോട്ടാടുകി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

അതായത് രാത്രിയിലത്തെ ആഘോഷത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ—
 ‘കനലിൽ ചാട്ടം’ എന്ന ഒരു ചടങ്ങുകൂടിയുണ്ട്. ചിലാവിന്റെ വിറകു
 കത്തിച്ച് ഏകദേശം അരയോളം ഉയരത്തിൽ കൂട്ടിയുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള
 കനലിൽ വെളിച്ചപ്പാടും പാനക്കാരും കൂടി ചാട്ടുന്നതിനാണ് ‘കനൽ
 ചാട്ടം’ എന്നു പറയുന്നത്. ഇവരുടെ ചാട്ടംകൊണ്ട് തീത്താനേ കെട്ടു
 പോകേണമെന്നാണ് ആചാരം. വിറകുകൂട്ടിയ ഉടനെ അതിനു തീ
 കൊളുത്തുന്നത് മുഹൂർത്തംനോക്കി വേണമെന്നാണ് വിധി. ഇതിന്
 പാനക്കാരുടെ ഭാഷയിൽ “മേലരിക്കൊളുത്തുക” എന്നാണ് പറയു
 ന്നത്. പാലക്കൊമ്പ് കൊണ്ടുവരുവാൻ പോകുന്നതുപോലെ മേലെ
 റികൊളുത്താൻ പോകുന്നതും വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടിയാണ്.

പാന മധ്യേകേരളത്തിൽ മാത്രം—അതായത് വള്ളുവനാട്,
 പൊന്നാനി, ഏറനാട്, പാലക്കാട്, കൊച്ചിയിൽ ഏതാനുംഭാഗം—
 നടപ്പുള്ള ആരാധനാസമ്പ്രദായമായിട്ടാണ് ഇപ്പോഴിരിക്കുന്നത്. കേര
 ളത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗങ്ങളിലെ പാനക്ക് അത്രത്തോളം പ്രചാര
 മുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. അവിടങ്ങളിൽ കളമെഴുത്തിനാണ് അധികം
 പ്രാധാന്യം. പാനകഴിക്കുന്നത് സാധാരണ നായന്മാർ തന്നെയാണ്.
 അവരിൽ പല ഉൾപ്പെരുവകളും ഉള്ളതിൽ ചിലർ ചിലഭിക്കുകളിൽ
 അവരുടെ സ്ഥിതിയനുസരിച്ച് കർമ്മത്തിനും അധികാരികളായിട്ടാണി
 രിക്കുന്നത്.

പാനത്തോറ്റം അഥവാ കാളിനാടകം.

“തുണവാഴ്”

ഗണപതി ഭഗവാനേ, നന്മ ഞാനെന്നിരപ്പൻ.
തുണവെടുക്ക ശിവപുത്തിരായെ,¹ തുയ പാൽച്ചോറുതന്നേൻ.
പണമുടയരവുതന്നേൽ പള്ളികൊള്ളുന്ന മായവനെ!
ഇണയടിച്ചൊഴുതിരുന്നേൻ ഇമ്പമായ് നൽകെനിക്ക്.

കലമതി മൂടുമരൻ മാലപ്പെണ്ണുമായി
ഇണപിരിയാതെ ചേണാൻ കാണിൽ² പോയി
.....പിറന്നുണ്ടായ
ഗണപതിയെന്നും പിള്ളെ നിറ,.....

.....നാനായ് വേഷംപൂണ്ട്
അരനടനുമയാൾ താനും അന്നിറം പിടിയുമായി
ആദരാൽ വനം പുകഴ്ത്തു ക്രീഡിച്ചുണ്ടായ്

[അഴകേറും വിനായകൻ താൻ

.....
അന്തരമെന്നീപ്പന്തൽ തന്നിലകം പുകഴ്ത്തു.....
ചിന്തയിൽ മലമശാസ്ത്രം പന്തിയിലുരചെ.....
..... ഒറ്റളവുകേണം അന്തരിയാതെ.

ആദിയമനുവും തോന്നി..... ..വന്ന മാലോകർ മുഖിൽ
നിന്നുരുത്തവിച്ചുള്ള ദേവി! നാൽവേദ-
പ്പെറ്റാരുളേ, തായേ, നാവിനമരുണ തന്നിൽ
നാഴിക... ..സരസ്വതി തുണക്കെനിക്ക്.

2. ആദിയേ അഖിലനാഥെ, അരിപൊരുളായ ദേവീ,
വേദിയേ, വിമ്ലൈ, വില്ലെ വർണ്ണവർ തോറും പെണ്ണെ !

1. പുത്തൂർ ഏണം ഒരു പാറം കണ്ടെന്നുണ്ട്.

2. കളിൽ.

ചോതിതാനമിച്ചപോലെ¹ സുന്ദര²ത്തോടും കൂടി
നീതിയിൽ കഥയുരുപ്പൻ നീ തെളിഞ്ഞരുൾ വാണി!

വാഴ്ച.

3. അലകടൽ നടുവിലാമ്പാനനത്തനാം പള്ളിതല്ലേ
പരിചൊടു മരുവിടുന്ന ആനന്ദരൂപൻ തന്റെ
വയറുടെ നടുവേ നേരെ മുളച്ചെഴും കമലപ്പൂവിൽ
പരിചൊടു കുടികൊണ്ടിടും സ്രഷ്ടികത്താവുതന്റെ
പ്രിയതമയതായദേവി സംഗീതസാമിത്യാക്കൾ-
ക്കധിപതിയായ മായെ, അഖിലമാതാവെ, പോററി!
ഉതകിയിന്നൊരിക്കലന്റെ തളന്റെ നാവുതന്മേൽ
തളിരടി മെല്ലെവെച്ചു കൂത്താടക സരസ്വതി നീയ്.
4. കാലിയുരടവി മേച്ചു കഴലൂതി വനങ്ങൾത്തോറും
നീളവേ കളിച്ചുമേവു³ നീലക്കാർവണ്ണാ പോററി,
കാലമെയ്യുന്നമേളണം മലശാത്തിര⁴ത്തിനിപ്പോറും
മാലോകർ മുഖിലെന്നെത്താക്കേണം തമ്പുരാണേ.
മണ്ണനെ, കമലക്കണ്ണാ, കരിമുകിൽനിറമൊത്തോനെ
മണ്ണിനെയളുന്ന മായാ, മായകൾ വെല്ലുവോനെ
പണ്ണിയാ,⁵ പാഷ്ട്യരത്തിൽ പുരുഷനെപ്പേററ മുത്രി,⁶
നണ്ണിയ കഥകൾ ചൊൽവാൻ നമുക്കുടൻ തുണക്കിരിക്ക്.
⁷(കൃഷ്ണനായവതരിച്ച് കൃപയുള്ള ജനത്തെയെല്ലാം
വൃഷ്ണീവംശാധിതീയുത് രക്ഷചെയ്തിടും വീരാ!
മിഷ്ട സാരമിയായിട്ട് കൈരവർകലം മുടിക്കും
വിഷ്ട കൈവലുമുത്രി ശ്രീകൃഷ്ണൻ തുണക്കെനിക്കു).

-
1. അനുയന്ധം നോക്കുക.
 2. സൗന്ദര്യസംപൂർണ്ണയേടുകടി, അലങ്കാരത്തോടുകടി. നളചരിതത്തിലെ 'സുന്ദര'പ്രയോഗം ഇവിടെ അനുസ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.
 3. 'വഴു' ചരോത്തരം
 4. മലയോരം മലനാട്ടിനേയം സംബന്ധിക്കുന്ന ശാസ്ത്രം.
 5. പുണ്യമുള്ളവനെ.
 6. അയ്യപ്പന്റെ പിറവിയാണു് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്.
 7. ഇതു് പിന്നീട് ചേർത്തപേരിരിക്കുന്നു.

ഉലകിൽ മഹിമപൊങ്ങും മാങ്ങോട്ടുകാവു¹ തന്നിൽ
 പരിചൊടു മരുവീടും ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ!
 കലുഷതകളുവാനായിട്ടുളിവെഴും പന്തൽ തന്നിൽ
 പദതളിർ കമ്പിടുന്നോനംബികേ തമ്പുരാട്ടി!

അവനിയിലുരപൊങ്ങും ദിവ്യമന്യാത്രശൈലേ
 മരുവിയ മമ നാഥേ ദേവി ശ്രീ ഭദ്രകാളീ
 പദതളിർകമലം ഞാൻ കൈതൊഴുന്നേനിതേറ്റം
 തിരമഴുകിയ പാനക്കേകനീ തമ്പുരാട്ടി.

²(കാലാത്തകൻ കലിമലാപാറനിന്ദുമൂഡൻ
 കാരുണ്യവാരിനിധിരൂഗ്രനമാപതീശൻ
 കാമദപിഷാ ത്രിണയനം ത്രിദശൈശ്വവന്ദ്യം³
 വന്ദേ സമസ്തഭൂവനേശ്വര മഹാമേയം).

നല്ലരനാനയായി നലമ്പു⁴മാ പിടിയുമായി
 മെല്ലവെ വനത്തിൽപുഷ്പ് വേഗത്തിൽ⁵ കുളിച്ചുകാലം
 ചൊല്ലുന്നാനുപോലെ ചൊക്കുമ്പുണ്ടും കൊമ്പും
 കന്യകൾ പുകഴുംവണ്ണം ഗണപതിപിറന്നാനനേ
 കാളിനാടകം കഥയുരപ്പാൻ കണ്ടർമകൻ ഗണപതീയും
 [തുണക്കേണിക്കൂ].

ഹരിയെന്നൊരെയ്യതു വാഴ്വ, എൻ ഗുരുനാഥൻ വാഴ്വ,
 ഗണപതി വാണിമാതും അരുമുഖൻ താനും വാഴ്വ,
 പാൽക്കുടൽമരു വാഴ്വ, പാവുതീദേവി വാഴ്വ,
 പാനക്കിന്നടിയനിട്ട നന്മണിപ്പന്തൽ വാഴ്വ,
 പന്തലിൽക്കയറുപാവി പലതരം പട്ടുകൊണ്ടു്
 ചന്തമായ് വിതാനിച്ചേറ്റം ഓലയും നിരക്കെതുകി

-
1. വള്ളുവനാട്ടിലുള്ള ഒരു കുളിക്കേരളം.
 2. ഇതും പിന്നീടു് ചേർത്തതാണ്.
 3. കാമനാ വിഷമമായിട്ടുള്ളവരും, മൂന്നു കാർണ്യങ്ങളായിട്ടുള്ളവരും, ത്രിദശൈശ്വ(ദേവ സമൂഹ)ങ്ങൾ വന്ദ്യനും ആയ ശിവനെ വന്ദിക്കുന്നു.
 4. നല്ല എന്നതിന്റെ മറ്റൊരു രൂപം. നന്മയെന്നർത്ഥം.
 5. 'മെയ്യുടി' എന്നൊരു പദവും കണ്ടെത്താൻ.

വൃക്ഷലമാല നല്ല പൂമലർ ചെമ്പഴുക്ക
 കളിയും, കരിമ്പു, തേങ്ങ, മാന്തളിർ, മാതളങ്ങ
 എന്നിവ പലതുംകൊണ്ട് മേളമായലങ്കരിച്ച
 പന്തലിൽ നാട്ടിനോരു കല്പകവൃക്ഷം¹ വാഴ്,
 അഴകേരും മണിവിളക്കും ത്രിമഹാദേവൻ വാഴ്,
 പറനിച്ചരിയും നെല്പും വില്ലുവും വിധിയും വാഴ്,
 അഴകിനോരരങ്ങതന്മേൽ അമരവേദിയതും² വാഴ്,
 കിഴക്കുഭാഗത്തുവെച്ചു പൊന്തണിപീഠം വാഴ്,
 പൊന്തണി പീഠത്തിന്മേൽ ഇരുന്നരുളുന്ന ദേവി
 മന്ദമവൈരിതന്റെ നന്മകളായ കാളി
 നാങ്കവേദത്തിൻ നടുവേപോയൊരു നാരായണാക്ഷരിൽ
 കളിച്ചരുളും (വാക്കും) കളിച്ചാത്തന്നും³ വാഴ്.

1. പാലയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

2. ദേവശ്രേഷ്ഠന്മാർ.

3. പാത്തൻ കേരളത്തിലെ പഴയ ദൈവമാണല്ലോ.

പാനത്തോറ്റം.

കി. മ. *

ശ്രീപാൽക്കുളിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നോൻ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി. അവനെ ഏഴുനിലമാടത്തിന്മേലിരുന്ന് കണ്ടു ചൊല്ലുന്നോൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്:—

“ആരാ പോകുന്നത് നാരദനല്ലയോ, നീ എവിടെനിന്നു വരുന്നു എങ്ങോട്ടുപോകുന്നു” എന്നു കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“ഞാനോ ശ്രീപാൽക്കുളിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നാമഗീതങ്ങളും പാടി ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു പോകുന്നു” എന്നു തളിച്ചെയ്തു ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അതുമെന്നിയേ കേട്ടുകൊണ്ടു ചൊല്ലുവോൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്. “ആരെടാ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത്, ആരെടാ ഇന്ന് മഹാഭവനാകുന്നത്” എന്നുകേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“ഇവർകളെല്ലാവരും എന്നെ പേടിച്ച് ഓടിപ്പോന്ന് എന്റെ ഷ്ടകുറി¹ ലുണ്ടല്ലോ കിടക്കുന്നു. അമ്മഹാഭവനല്ലയോ എന്നോടി² വേശപ്പെണ്ണങ്ങളെ തോറ്റിവിട്ടു. അവനാലുമക്കപ്പെട്ടോരുമയ്യം ഗംഗയും എന്നാവരിതവരെയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിഴിച്ചു കൊണ്ടുപോന്ന് എന്റെദേവി മനോദരിക്ക് ഇരിവർ വണ്ണപ്പിണാക്ക്³ നാരാക്കി വെക്ക

* ഭാതകവധം പാളിന്റെയും, നാരദനത്തിന്റെയും, പ്രിയം മകനെന്നയങ്ങനെ തിളം പാളിൽ ഇതിന്നുമുയ് ഭാതകൻ, പിള്ള മേനവൻ, ഇവരുടെ ജനനം പരംകൂടം എന്നിവ വിവരിച്ചതിന്നുശേഷമാണ് ഈ സംഭവം തുടങ്ങുന്നത്. ചേട്ടാൽപത്തി കിളിപ്പാട്ടും ഈ കൂമമാണ് അനുസരിക്കുന്നത്. ഇതിന്നു മുമ്പുള്ള ഭാഗം എന്നിങ്ങ കിട്ടിയ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നില്ല.

1. വെള്ളമൊഴുക്കുന്ന ചാലു്.
2. എന്നിക്കവേണ്ടി ഈ വേശ്യ കളെ (തോറ്റി) സൃഷ്ടിച്ചു. എന്നോടു് മറന്നു എന്നു ഉത്തരം കരളപ്രയോഗം നോക്കുക.
3. ചേർപ്പെട്ടു.
4. രണ്ടുമാതി ഭാസിമാർ.

നേതു മുണ്ടെടാ നാരദ! അതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! ശ്രീ
കൈലാസപർവ്വതത്തെ ചുവടെ കത്തിപ്പറിച്ച് എടുത്തുകൊണ്ടുപോണം
എന്റെ മനോഭവിക്ക് നീരാട്ടുകുലം വിളയാട്ടുപാറയുമാക്കി വെക്ക
നേതു മുണ്ടെടാ നാരദ!

അതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! ശ്രീമഹാഭേവൻതന്നെ
പിടിച്ചുകെട്ടി ഇഴച്ചു കൊണ്ടുപോണം അവന്റെ കററച്ചിടയെല്ലാം
കുതകുച്ചിരക്കുവോതുംചെയ്ത് എന്റെ ഗോപുരവായുലകൾ പക്ക
മിടുവാനും, പഴയരി വാറ്റാനും, എനിക്ക് വിടയോട്ട്താനിന്നും അരക്ക
നാക്കി നിൽക്കുന്നേതുമുണ്ടെടാ നാരദ!

“അതേതുമല്ല താനിന്നും കേളെടാ നാരദ! നീയു മിനിത്തൊട്ട്
നിത്യമായ് ഇവിടെവന്നു നാമഗീതങ്ങളും പാടാത്തൊഴികിൽ നിന്നെ
ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുവൻ” ഏന്ത് അട്ടമാസമലറിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ
കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അപ്പോൾ നാരദൻ എപ്രകാരം ഭയമായിടൊന്നു എന്നാൽ:—
ഗരുഡൻ മുഖിൽ പാമ്പിനെപ്പോലെയും, പുലിമുഖിൽ പശുവിനെ
പ്പോലെയും, പൂശകൻ¹ മുഖിൽ ഏലിയെപ്പോലെയും, ഗുരുമുഖിൽ
ശിഷ്യനെപ്പോലെയും മറുമറികി കെലുകെലവിറച്ചു ഗുണികയും
(തുഞ്ചിക=വീണ) പൃസ്തകവുമിട്ടും കളഞ്ഞു് ഓടത്തുടങ്ങിനാൻ ശ്രീനാ
രദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ പോകുവോയി ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടിയുടെ
തിരുമുഖിൽചെന്ന് തൊഴുതു നമസ്സരിച്ച് വീണാൻ ശ്രീനാരദൻ
തിരുവടി.

അനന്തരം “എന്തേ നാരദ നിന്നുടെഭവ”മെന്നരുളിച്ചെയ്തു
ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർത്തിനാൻ നാരദൻ. “അയ്യോ സ്വാമി
ഭഗവാനെ ഭാരകനാകുന്നൊരുസുരൻ വന്ന് അഹങ്കരിച്ച് കഴുത്തറപ്പാ
നായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ ഭഗവാനെ. അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനെ.

1 ഇത് വേഷന്നത് എന്നതിന്റെ പഴയരൂപമാണ്.

2. കല്പനകൾ കൊണ്ടുപോകാനുള്ള ഭാട്ടം.

3. ഇത് കണ്ഠസ്വരമായ ‘പൂശക’(പൂച്ച)നെ രേഖിപ്പിക്കുന്നു.

അതെന്താ ഇന്ന് ബ്രഹ്മനാകുന്നത് അതെന്താ ഇന്ന് വിഷ്ണുവാകുന്നത് അതെന്താ ഇന്ന് മഹാദേവനാകുന്നത് എന്ന് കേട്ടാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയാൽ ഉമക്കുപ്പെട്ടോരുമെയും ഗംഗയെപ്പോലെയും എന്നുവരിതവരെയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിഴച്ചു കൊണ്ടു പോയി അവന്റെ ദേവി മനോദരിക്ക് ഇരിവർ വണ്ണപിണാക്കുമൊരാക്കി വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! ശ്രീകൈലാസപർവ്വതത്തെ ചുവടെക്കുത്തിപ്പിരിച്ചെടുത്തു കൊണ്ടുപോയി അവന്റെ ദേവി മനോദരിക്ക് നീരാട്ടുകുപ്പം വിളമ്പാട്ടുപാറയുമാക്കി വെക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

“അതുമല്ല താൻ ഭഗവാനേ! അവൻ പറഞ്ഞതിനാൽ ഒന്നുണ്ടല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പഴനാവിൽ ഉരക്കരുതാതെ ഇന്ന് അവൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം അച്ഛന്റേതെന്നു അറിയിപ്പോടുകൂടി എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയെത്തന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിയിഴച്ചു കൊണ്ടുപോയി കുറച്ചിടയെല്ലാം കരുക്കുരച്ചിരുകുവോളം ചെയ്തു അവന്റെ ഗോപുരവാതുക്കൽ പക്കമിടുവാനും പഴയതിവാസ്താനും അവന്നു വിടയോട്ടത്തിനും അരക്കുന്നാക്കി നില്ക്കുന്നതുണ്ടുപോൽ ഭഗവാനേ!”

എന്നിങ്ങനെ ഉള്ളതും ഇല്ലാത്തതും ചെന്നുണർത്തിക്കത്തക്കി ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ കൂററമ്പൊലിയയസുരൻ കൂടെ മണ്ടിനാൻ. നാരദൻ പറയും കരളു കേൾപ്പാനായിക്കൊണ്ടു. ഓടിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

അങ്ങിനെ പോകുപോയി ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിലാമ്മാറ്റ് ചെന്നതിന്ന് അറകൂടി വിളിക്കത്തക്കിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

1. ഇതിടെ വണ്ണം അതിയെ കറിക്കുന്നതായി കരുതണം. ഉമയും ഗംഗയും രണ്ടു ഭാതിയായി കളിച്ചിരിക്കുന്നു.

2. ഈ ഭാഗം രണ്ടുവശത്തിലിട്ടു.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം വിളിക്കുന്നതെന്നാൽ:—“അറുവെറുപ്പിൽ അണിക്കെലാസത്തിന്റേൽ നിന്ന് മാനിക്കുക! പേഗ്രം കിളിമൊഴിയാൾ തന്നോടൊരു വാഹനമേറിയന്നു കൂത്താടും ഗുണവും ഉൾരിൽ പലതിരിയുൾ ഉത്തമനെ എൻ കൈവാളാൽ അറുക്കവും തക്കതോ കള്ളകവാലി¹ ശപര” എന്ന് അറുകുകി വിളിക്കത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരക രാജാവ്.

അനേകത്തുകേട്ട് “ഹാ! ഹാ! കഷ്ടമേ താനും, രെസുരൻ വന്ന് തച്ചപിച്ച അഴുപ്പ് ഇവിടെയും ഇരിക്കാട്ടുന്നില്ലയല്ലോ. എന്നാൽ ഒരു നാന്തകവാളുകൊടുക്ക” എന്നുളിച്ചെഴുതുന്ന ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടൊരു നാന്തകവാളുകൊടുത്താരമാത്രവർഗ്ഗമപ്പോൾ “മഹാദേവനോടും തിറ² കൊണ്ടേ” എന്നും ചൊല്ലി അഹങ്കരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങിനാൻ കളിയസുരൻ ഭാരകരാജാവ്.

അനന്തരം ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട് പാത്ത്രുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—അറിഞ്ഞെന്നപായം “ഞാനുണ്ടല്ലൊ പണ്ട് കണ്ട(ണ്ണ)ത്തിമലൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ സംഗ്രഹിച്ചിരിപ്പു, അതിനെക്കൊണ്ടൊരു കാളിയെന്നൊരു പെണ്ണിനെ തോറ്റിവിട്ടാൽ കൊല്ലാം ഈ അസുരനെ” എന്നു കല്പിച്ച് തൃക്കണ്ണിൽ പിടിച്ചടക്കിയിരുന്നൊരു കാളകൂടവിഷത്തെ മുന്നാൽ തൃക്കണ്ണിൽ പാത്ത്രുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ശ്രീമഹാദേവന്റെ കോപം എപ്രകാരമെന്നാൽ ജടയോടു ജടയെല്ലാം കെട്ടുപെട്ട് അടങ്ങി: നാഗങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളും ഭയപ്പെട്ട് ഓടത്തുടങ്ങി. മഹാദേവന്റെ കോപംകണ്ട് മഹാദേവിയും ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

1. ഇതിനെ അതും വ്യക്തമാവുന്നില്ല. മാനിക്കുക, മാനക്കം എന്നീ വാക്കുകളുടെ അപവാദമാകാതെ വാമം ആകാവുന്നതാണ്. മേനിപറയുക എന്നതും യോജിക്കുന്നുണ്ട്.

2. തെങ്ങിനടക്കുന്നു.

3. കവാലിശപരൻ, ശിവൻ.

4. ഇത് കാളിയുടെ വാളിന്റെ പേരായി സാധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ള വാക്കാണ്. വിഷ്ണുവിന്റെ വാളിന് ‘നാദകം’ എന്നാണ് പേര്. വാളിന് പശ്ചാത്തമമായിട്ടും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

5. കപ്പം.

¹അപ്പോൾ കോപംചെന്ന് പാലാഗ്നി (പാലാഗ്നി)യോടും കൂടി അതിൽ ചെന്നുരജവിച്ചു (ഉജ്ജ്വലിച്ചു) വിഷ്ണുസ്വരൂപൻ.

പക്ഷം പതിനാലും, ചെച്ചാഴ്ചയെന്നൊരാഴ്ചയും, വിശാഖമെന്നാളും, കൂടിയ മേടമെന്ന രാശിക്കു ശങ്കരൻ തൻ മുതലിയുടെ നെററിത്തുകണ്ണിൽനിന്ന് ഹാ! ഹാ! എന്നൊരു ശബ്ദത്തോടുകൂടി അഞ്ചുന പെരുങ്കുന്നമാമലപോലെ വന്നു പിറന്നതളി പരമമന്ദൈവി ഭേദഭേദകാളി.

പിറന്നുവീണ ഭേദകാളി പിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ:—നഗ്നരൂപിയായി തിരുനൃത്തം നിന്നതളി ശ്രീഭേദകാളി മുറിച്ചോപ്പ് കൊടുത്തതളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി അതിനെ തിരുത്തലിൽ ചാർത്തിക്കൊണ്ടാൾ ശ്രീഭേദകാളി.

പിന്നെ എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നു എന്നാൽ:—“പരമ പരമ പണിയെന്തിക്കു, പാരം മലയും വിഴുങ്ങുവനെ! അരിയ മഹാ കടലെ കലക്കി കടപ്പനെ! മലകൊണ്ടുപറത്തിപ്പനെ! പലമന്നനെ തിരയൊഴിപ്പനെ! ഉരയമുക്കുണ്ഡഗവതി പെരുമാനെ ജാതമാകിലും അടിയനെ പടത്തകാരണം വിരിയപ്പണിയരുൾചെയ്തു മഹാദേവ” എന്നാൾ ശ്രീഭേദകാളി.

⁴കരുമമുണ്ടു കാളി! കളിയസുരൻ അസുരാത്മജൻ ചെരിയ കൈലാസം മേലേറി പോർവേങ്ങി അഴക്കുന്നോൻ ഓട്ടൻ ഭാതകൻ.

അവനെയും കൊണ്ട് ദേവകളേയും ഋഷികളേയും ബ്രാഹ്മണ വർഗ്ഗത്തേയും രക്ഷിപ്പോയാക മകളേ” എന്നതളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. വിഷ്ണുശിവന്മാരുടെ മൈത്ര്യം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. വിഷ്ണു-മുല്ലാഭിക്കിലും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നവൻ. ഈ അർത്ഥത്തിൽ വിഷ്ണുശബ്ദം ശിവൻ യോജിപ്പിക്കാമല്ലോ.
2. മുല്ലാഗ്നിനും മുതലായിട്ടുള്ളവർ—അന്ധികാരം.
3. ചുവന്ന പട്ടിന്റെ കക്കണം മുറിച്ചത്. അതിനെ ചേർത്തെന്നു ഇപ്പോൾ ‘ചേപ്പേ’ എന്നായിരിക്കുന്നു.
4. കരുമം-കർമ്മം.
5. പേരുകൾവിളിക്കുന്നു.

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണർത്തിനാൻ. “ആയുധവും പടയുമുണ്ടോ അവനെയിൽ അടിയത്തിന്നും വേണം ആയുധവും പടയും” എന്നാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം ആയുധങ്ങളും തോറിക്കൊടുക്കുന്നതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—വളയം, വളം, തണ്ടി, വീണ്ടി, ഇരുമ്പുലക്ക, നാന്നകം പള്ളിവാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു തൂക്കക്കുറ്റികൾ തക്കവണ്ണം ആയുധങ്ങളും തോറിക്കൊടുത്തതിൽ ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പിൻഭാഗം വാഹനം തരുവോടുക ഭഗവാൻ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു:—“അമ്പമേതാളാകുന്ന കാട്ടുകൾ വസിപ്പോൾ, വേതാളാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു. അവളെ ഏറ്റുവാഹനമാക്കിക്കൊണ്ടുപോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർത്തിനാൻ.—“ഇവിടുന്നത്രത്തോളം എന്തിനേൽ വിടകൊള്ളാവൂ” എന്നാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—ഏറ്റുമാമാകിലോ നമുക്കു ശുണ്ഡലിഭൂതത്താൻ. അപ്പോൾ മെല്ലവേ വന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ശുണ്ഡലിഭൂതത്താൻ. അവന്റെരൂപം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—മുച്ചാണെ നീളമുള്ള; മുക്കോലകലമുണ്ടു; അവനെക്കണ്ടാശ്ചര്യപ്പെട്ടരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“അയ്യോ എന്താ നിൻ തലയെടുപ്പായോ?, നിൻ വയറെടുപ്പായോ?, നീയെന്നെ എടുപ്പായോ?, നീയെൻ പട എടുപ്പായോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

പിൻഭാഗം തൊഴുതുണർത്തിനാൻ:—“ഇതേതു മരുളിച്ചെയ്യേണ്ട തമ്പുരാട്ടി! നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിക്കുള്ളോരു പടയംകൂടി അടിയത്തിന്റെ ഒരു ചുമലിലും കരയേറിക്കൊണ്ടാലും” എന്നാൻ ചുമലൊഴിഞ്ഞുകാട്ടിനാൻ ശുണ്ഡലിഭൂതത്താൻ. കുന്നോടുകുന്നും മലയോടു മലയിണങ്ങിയോരവരതരികിൽ കരയേറിലെപ്പറ്റം ചെഴ്ന്നു

വായുകൊണ്ടെടുത്തുപോയ ഇളക്കമുണ്ടായിപ്പോ ഇളക്കമുള്ള" എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാൻ ഗുണധരി (പുണ്യധരി?) ഭൂതത്താൻ.

പിന്നീട് തൊഴുതുണത്തിനാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇവിടുന്ന് എത്രയോജനവഴിയുണ്ട് ഭാഗ്യകുപരി” എന്നു.

“എഴുന്നൂറുയോജന വഴിയുണ്ടെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് “ഇവിടുന്ന് അത്രത്തോളം ഇടവിടാതെയിരിക്കേണം അടിയത്തിന്റെ പട” എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ ശ്രീമഹാദേവന്റെ വലത്തേ തുരുട്ടുമിന്നേലാമ്മാർ വലത്തേ തുരുട്ടുകൊണ്ട് ഒന്നിച്ചരുളിയോരുനേരം പശുമാഴ്ചെയ്തു പിറ്റേന്നാൾ ഇപ്പോൾ പാററചൊടിഞ്ഞുപോലെ വന്നുതോന്നത്തുടങ്ങി പിശാചുപ്പടകൾ.

പിന്നീട് തൊഴുതുണത്തിനാൻ:—“ഇങ്ങിനെവന്നു തോന്നാകുന്ന പിശാചുക്കളാവാറിന്റെ പേരറിയിക്ക മഹാദേവ” എന്നാൻ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—അടിയോടവനെ, പൊടിയോടവനെ, പൊത്തിപ്പിടിപ്പവനെ, പട്ടിനിന്നതിന്നനെ, ഇച്ചിൽതീനി, നിന്നന്നക്കി, കൊള്ളപ്പിശാച്, കൊള്ളപ്പിശാച്, മാനത്തട്ടി, നടുപ്പറകൊട്ടി, പീടകൊട്ടി, നടുപ്പതിന്നായി നീക്കത്തിരിപ്പവനെ, ‘ഹൂ’വെന്ന് ചൊല്ലവനെ, അങ്കുരവായൻ, പിങ്കുവായൻ എന്നിങ്ങിനെ അനേകന്മാരായിക്കോടി പിശാചുപ്പടയും തോററിക്കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

പിന്നീട് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—ഇതു കേൾപ്പായോ മകളേ! ശ്രീഭദ്രകാളി! മൂന്നു നിനക്കു മുത്തവർ അവർ പാവമാരും പടയും പോയി നടെ ഭാഗ്യകനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാഗ്യകനെ കൊന്നൊതുമില്ല. അവർ തങ്ങളുടെ വന്നൊതുമില്ല. എന്നാൽ നീയുമെന്നോടൊരു സത്യംചെയ്തെച്ച് പോകേണം മകളേ, എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അപ്പോൾ സത്യം

പലവും പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി. ¹“—അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്റേൽ വാരേൻ² ഭഗവാനെ. ഇരുവരെ വിവാഹംചെയ്തു ഒരുത്തിയെ ദുഃഖമിരുത്തി ഒരുത്തിയെ സുഖമിരുത്തിയോരു മഹാപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്റേൽ വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തണ്ണീരെന്നും ചൊല്ലി നാവിന്റേൽ ചെമ്പുരുക്കിപ്പകന്നോരു കൊടുംപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘ഇരുപറവും പടനിരത്തിയാൽ മുഖിൽചെന്ന് ശരംതൊട്ടത്തോരു മഹാപാപി ദുഷ്ടൻ, അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘വാണം കിടക്കും പെരുന്ദ്രമിയിൽ ചേരമ്പാമ്പെത്തോലൊടിച്ച് കത്തിയോരു മഹാപാപിയായുള്ളൊരുത്തൻ, അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ!

‘തീണ്ടാൻ മൂന്നുകുളിച്ച്, പശുവും ബ്രാഹ്മണനേയും നിഴലേറിയോരു മഹാപാപി ദുഷ്ടൻ, അവൻ ചത്തു പുകോരു അരിനരകം പൂച്ചേൻ. ഭാരുകനെ കൊന്നെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ! സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ പുറത്തു്! ഭാരുകനെ എൻ കണ്ണിൽ കാഞ്ചെന്നാകിൽ അവനേയും കൊന്ന് അവന്റെ തലയുടേ തലമുടി മൂഡാമണിയും കൊണ്ടെന്നിയെ ശ്രീകൈലാസത്തിന്നു വാരേൻ ഭഗവാനെ’!

1. ഈ വാചകത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. ഇതിനെ തുടർന്നുള്ള സത്യവാചകത്തിലേറ്റും ‘അവൻ’ ആരാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ഭാരതകവയത്തിൽ ഇത്ര വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

2. വാരം എന്നതിന്റെ പഴയരൂപം.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്ത ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി:—“പോ
താ രോഗം മകളേ, സത്യമെല്ലാം; ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ച് പട
പുറപ്പെട്ടുപോക” എന്നരുളിച്ചെയ്ത ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും, “യാതാമകിലും ഭാഗ്യമെന്നേയും
കൊണ്ട് വരുന്നതായുള്ള ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെക്കും, ഇപ്പോൾ
ഇടത്തുവെച്ച് പടപുറപ്പെട്ട് പോകണമേ” എന്ന് കോപത്തോടെ
തൊഴുത്ത് അനന്തനെയും വാങ്ങി ഗുണ്ടലിഭൂതന്മാരെൻ്റെ മുമ്പിൽ മുറി
ച്ചോച്ച് മടക്കിയിട്ട്. അടിച്ചിടുന്നതും ചാഞ്ചി ശ്രീപാദം പെരുക്കിനാൾ²
ശ്രീഭദ്രകാളി.

അങ്ങിനെ കൊട്ടുമാപ്പുലലങ്കാരത്തോടും കൂടെ കൊട്ടി അലങ്ക
രിച്ചുകൊണ്ട് ഏഴാമാം ഗോപുരത്തിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളുന്നേരം അ
പ്പോൾ ഏഴാമാംഗോപുരത്തിലിരിപ്പോൻ നന്ദികേശപരൻ അവനെ
ക്കണ്ടരുളിച്ചെയ്ത ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക, നന്ദികേശപര! ഞാനോ ഭാഗ്യമെന്നോടു
യുദ്ധത്തിന് പോകുന്നേരം നിന്നുടെ മഹൻ³ നന്ദിമഹാകാളനെക്കൂടെ
എനിക്ക് സഹായമായി തരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്ത് ശ്രീഭദ്ര
കാളി.

“കൂടിക്കൊണ്ടു പോയാക”. എന്നാൻ നന്ദികേശപരൻ.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും നന്ദിമഹാകാളനെക്കൊണ്ട് നാന്ന
കമെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കൊട്ടുമാപ്പുലലങ്കാരത്തോടും കൂടി കൊട്ടി അലങ്ക
രിച്ചുകൊണ്ടു പ്രഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളിയും പടയും.

അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി അമ്പവേതാളമാകുന്ന കാട്ടിൽകൂടെ
എഴുന്നള്ളുന്നേരമേ അപ്പോൾ മേന്മാളമാകുന്ന പെരു പിശാച്
എച്ചണ്ണ കിടന്നുറങ്ങുന്നതെന്നാൽ:—ഉയേമാപറ്റുതത്തിൽ തലയും
വെച്ച്, അസ്സമനപറ്റുതത്തിന്മേൽ കാലും നീട്ടി, തെന്നലമേലും, വടമല
മേലും, രണ്ടുകയ്യും വെച്ച് പാതാളംപോലെ കിടന്നുറങ്ങുന്ന വേന്മാളം
തെട്ടിയുണർന്നുനോറ്റിരുന്ന് ചൊല്ലുവോളം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. യാതൊന്നുമില്ല.
2. ഇതന്നു എന്നതിനുള്ള ഉപാധരവരക്ക.
3. മകൻ എന്നത് നയ്യതിരി ഭാഷയിൽ മഹനാകാരണ്. അച്ഛൻ അർത്ഥനായ
തും ഇത്തരത്തിലാണ്.

“ആരോ ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ കൂടെ കൊട്ടിയലർ
രിച്ചുകൊണ്ടു വരുന്നുത്. യാത് യാതൊരുത്തനെയിലും ഞാനും എ
ന്നെയും ഒട്ടലർക്കണമെന്നും” ചൊല്ലി കാട്ടാനക്കാടു പൂക്കു കാടുകു
ക്കിനാൾ¹ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്. കാട്ടാന കാട്ടിലാമമാർ
ചെല്ലുവോളം ചെയ്യ രൊനത്തലവനെപ്പിടിച്ച് തിരുമ്മി തൊടുകറി
യായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊ
ണ്ടു കാതിൽ കണ്ടലുമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ രണ്ടാ
നത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കൈക്കു കനകവളയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ.
പിന്നെ ഇരുപത്തൊന്നു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു കഴുത്തിൽ നെടു
മംഗലമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ മുപ്പത്തൊന്നു തലവന്മാ
രെക്കൊണ്ടു മുലക്കച്ചയായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടാൾ. പിന്നെ അറുപത്തി
യെട്ടു ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അരയ്ക്കു കിഴിയിനായി ശോഭിച്ചു
കൊണ്ടാൾ. പിന്നെ ഒന്നിരുന്നൂറു ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്നു
കുടിച്ചു മുറിച്ചു ഭക്ഷിച്ചു ഏഴുസമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും മൂകി² പിന്നെ
രണ്ടു ആയിരം ആനത്തലവന്മാരെക്കൊണ്ടു അമാനമാടുവോളം ചെ
യ്യ അപ്പുറം നിന്ന വന്മരത്തെ ചുവടെ പറിച്ച് ഇലയൂരി പല്ലികുത്തി
നില്ക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ രൂപം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

¹മഴപ്പോലെ പല്ലം, കൊഴുപ്പോലെ നാവു, കറുത്താണിപോലെ
മുക്കു, കണ്ടുകിണറിൽ മിന്നാമിനാക്കുപോലെ കണ്ണികൾ മിഴിരണ്ടും,
പെരുമ്പാവു കൊന്നു തുക്കിയതുപോലെ കൈയ്യും കാലും, ഒട്ടകത്തി
ന്മേൽ ഉണ്ണികുടിച്ചാരെപ്പോലെ മുല രണ്ടും, താനോരു മുതുകിനു
വിരുന്ന പോയിക്കിടക്കുന്ന വയറു, നിരന്ന പാറപ്പുറത്തു പാടവള്ളി
പടന്നാരെപ്പോലെ നാരും തെരമ്പും, ഇക്കിനെയിരിക്കുന്ന വേതാളത്തെ
കണ്ടു “എന്തതക്കൊണ്ടാകുന്നത്? എതുപർവ്വതമോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു
ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതോ നിന്തിരുവടിക്കു ഏറുവാഹനമാകപ്പെട്ടോരു വേതാ
ളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാച്” എന്ന് തൊഴുതുണർത്തിനാർ അമാത്യവർ
മപ്പോൾ.

1. കാട്ടു കുറുകു-കാട്ടു ചെറുതാക്കുക—നടന്നു തീക്കുക എന്നതിനുള്ള ഉപചാര
വാക്ക്.

2. കണ്ഡലം.

3. കുടിച്ചു.

4. ഈ വണ്ണനയുടെ അർത്ഥം അനളവാവശ്യമാണ്.

അപ്പോൾ വേതാളത്തെക്കണ്ട് ഭദ്രകാളിക്കും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. ഭദ്രകാളിയെക്കണ്ട് വേതാളത്തിനും സ്വപ്നം ഭയമുണ്ടായി. അപ്പോൾ ഒരുമലക്കൊരുമല വിരുന്നപോകും കണക്കെ ചെന്നുപോരുന്നോരുനേരം കറുകെ വീണു നമസ്സരിച്ചാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരും പിശാച്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “ഏഴുനീല് ഏഴുനീല് വേതാളമേ പെരുംപിശാചെ, എന്തു നിന്നുടെ ദുഃഖം”മെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “നീയേതും ഉപശിപ്പില്ലായ്ക്കയോ”¹ എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുണർത്തിനാൾ വേതാളവും “അടിയൻ വേതാളമേ, പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധം പെരുംപോരുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് അന്ന് അസുരകളുടെ നിണത്തെ തിന്നാനായിക്കൊണ്ടല്ലോ അടിയനെ തോററി! അന്നല്ലോ അടിയത്തിന്റെ പൈദാഹം തീന്നിരിക്കുന്നു” എന്ന് തൊഴുതുണർത്തിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

“അപ്പോൾ അതിൽപന്നെ നീയേതും ഉപശിപ്പില്ലായ്ക്കയോ” എന്നും അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അടിയൻ നെറിയന്തായിരും ആനത്തലവന്മാരെ കൊട്ടിക്കൊന്ന് കടിച്ചു് മുറിച്ചു് ഭക്ഷിച്ചു്, ഏഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും മുറുകി അങ്ങിനെ ദരണെ പട്ടിണിയുരിട്ടു് ഇവിടെത്തന്നെ കിടപ്പതേയുള്ളു” എന്നും തൊഴുതുണർത്തിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുംപിശാച്.

അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇതുകാണ്. ഞാനോ ഭാര്യകനെ കൊല്ലുവാൻ പോകുന്നോരുനേരം നീയും കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. “എന്നാൽ നിന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാൽ എളുതായിട്ടു രക്ഷിച്ചു കൊണ്ടുപോന്നുകൂടാ. എന്തിലും നീകൂടെ പോരുവോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരും പിശാച്. അപ്പോൾ അരുളിച്ചെയ്തു “എന്തു വേതാളമേ! പെരും പിശാചെ! നീ കൈകൊട്ടി ചിരിച്ചതു്?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

1. തിന്നമരില്ലയോ—വിപരീതംതന്നിൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ തൊഴുതുന്നത്തിനാൾ വേതാളവും:—“അതോ, നിന്തിരുവടീക്ക് മുത്തവർ അറുവർ പാവ¹മാതം പടയുപോയി നടെ² ഭാരുകനെ കൊല്ലുവാനായി. അവർ ഭാരുകനെ കൊന്നോതുമില്ല, അവർ തങ്ങളിടെ വന്നോതുമില്ല. എന്നാൽ നിന്തിരുവടി താനെ തെത്തി പോയാലുണ്ടോ ഭാരുകനെ കൊല്ലൂ!” എന്ന് അടിയൻ ചിരിച്ചേതു്. അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്ക് പെരുകിനകോപം ചെന്നു കോപാലഗ്നി യോടും കൂടി “യാതമാകിലും ഭാരുകനെ എൻ കണ്ണിൽ കാണുന്നാകിൽ അവനെയും കൊന്ന് അവന്റെ ഇടത്തെ തുടവണ്ണമേൽ നിറച്ച് കൊ ഴുത്ത് മതു(ധു)രിച്ച് ഇരിപ്പോരു മാംസമുണ്ടല്ലോ, അത് നിന്നുടേപര ശ്രുകൊണ്ട് വെട്ടി തിന്നുമാറാക്കേണ്ടു്. എന്നുതളിച്ചെയ്യു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ തൊഴുതുന്നത്തിനാൾ:—“പോരും, പോരും, സത്യ മെല്ലാം! നിന്തിരുവടി ഭാരുകനെ കൊന്നോളം തെളു്, അടിയത്തിന് അരമാംസം ഭക്ഷിച്ചോളം തെളു്. അടിയത്തിന് എന്നാൽ നിന്തിരു വടിയും നിന്തിരുവടിക്കുള്ളോരു പടയു കൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിലും കരയേറിക്കൊണ്ടാലു്”മെന്ന് ചുമലൊഴിഞ്ഞു കാട്ടിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാചു്.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും ഗുണ്ഡലിഭൂതത്തിന്റെ ചുമലി ന്നു് മുറിച്ചോപ്പു് മടക്കി വേതാളത്തിന്റെ ചുമലിലിട്ടു അടിയണയും ചാത്തി ശ്രീപാദം പെരുകിനാൾ³ ശ്രീഭദ്രകാളി. മെല്ലവെച്ചെടുത്തു കൊണ്ടു് നിവരത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാചു്.

അപ്പോൾ മേഘത്തോടു് ഇട ഇടതട്ടി ഭയമായി അതളിച്ചെയ്യു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഇറക്കിറക്കു് വേതാളമേ! പെരുമ്പിശാചെ! നിന്നുടെ കഴുത്തിരിയുന്നാലും ഭാരുകനോടു യുദ്ധമൊട്ടു വെൽവേണെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നുതളിച്ചെയ്യു ശ്രീഭദ്രകാളി.

എന്നതുകേട്ടു് വേതാളം തന്നുടെ നടകൊണ്ടു് എഴുപത്തിരണ്ടു മടങ്ങി പിന്നെ മൂന്നു മടക്കുവോതും ചെയ്യു മുഴുക്കോലുപുറൽ കൊണ്ടുപോ കത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാചു്.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുക(വ)പ്രദേശം എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ:—വലത്തെ കണ്ണു് ആദിത്യൻ, ഇടത്തെ കണ്ണു് ചന്ദ്രൻ, നെന്റിരുതുകണ്ണു് അഗ്നിയായി ശോഭിക്കുന്നു.

1. അനുബന്ധം നോക്കുക.

2. മുതല.

3. ഭഗവതി ഇരുന്നു എന്നതിന്നു് ഉപപദമായി പറയുന്നതു്.

അങ്ങിനെ കൊട്ടിയലംകരിച്ചുകൊണ്ട് വണ്ടിണകൾ ചേരും (മധ്യ)മലർപൂങ്കാവുപോലെ എഴുന്നതളുന്നോതനേരം “ഭാതകരാജാവും പടയുമുണ്ട് ഇവിടേക്കാമ്മാറു വരുന്നു” എന്നും ചൊല്ലി ഉഴറി ഓടത്തുടങ്ങിനാർ പാവമാരും പടയും.

അതുകണ്ടതളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഓടാസ്തിനോടാസ്തിനെ നമ്മമാരെ, അഞ്ചാസ്തിനഞ്ചാസ്തിനെ നമ്മമാരെ, ഇതു കാബിൻ. ഞാനോ ഭാതകനെ കൊൽവാൻ പോകുന്നോതനേരം നിങ്ങളും തിരഞ്ഞു അവനെ കാട്ടിത്തരവോയാക” എന്നതളിച്ചെഴു.

അതുകേട്ട് ഭദ്രകാളിക്കു മുമ്പേ പോകത്തുടങ്ങിനാർ പാവമാരും പടയും. ‘വേണി’¹വനത്തിൽ പിറന്നേൻ, പിറക്കാളി² എന്നല്ലോ എനിക്കു നാമം’.

അങ്ങിനെ പോകപ്പോയി ഭാതകരാജാവിന്റെ യഥാഭൂമിയിലാമ്മാറു ചെല്ലുവോതും ചെയ്ത് “എന്തതക്കാണാകുന്നത്? എന്തു രാജ്യമോ?” എന്നതളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതോ ഭാതകലോകമെന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ. ഹാ! കഷ്ടമേതാനും എന്നുരണ്ടെ കൈലാസം ഇതിനോടൊപ്പാ³ എന്ന് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടതളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അങ്ങിനെ വേതാളവും ശ്രീഭദ്രകാളിയെക്കൊണ്ടുപോയി ഭാതകരാജാവിന്റെ യഥാഭൂമിയിലാമ്മാറഴിക്കുവോതും ചെയ്ത് കിഴക്കേഗോപുരവാതിൽക്കൽ ചെന്ന് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്. തെക്കേഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് നെതുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്. വടക്കേ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്ന് പത്തുലക്ഷം പടകൊന്ന് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്.

1. വേണി=മയം.

2. യെഴുന്നയുകതയായ കാളി. പിറക്കും ബലേപത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ അർത്ഥത്തിന്നു തെളുക്കിലാണ് അധികം പ്രസക്തി.

3. ഒക്കില്ല, ഇവരും തനിക്കൊപ്പം—എന്ന് അങ്ങനെയല്ല.

വേതാളത്തിന്റെ വയറു നിറഞ്ഞു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്ന് ഓടി നൃത്തംവെച്ച് കളിക്കത്തുടങ്ങിനാൾ വേതാളമാകുന്ന പെരുമ്പിശാമു്.

അതുകണ്ടുളളിയ്യ ശ്രീഭദ്രകാളി:—‘ഇതുകേൾപ്പോയാക, നന്ദികേശപര! (നന്ദിമഹാകാള) നമ്മുടെ പിശാമു പടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാര്യകളോകം ഏഴു മുററിയിടിപ്പോതും ചെയ്ത് ശേഷിച്ച പടയൊണ്ട് ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്യണമെന്നു് ഇളളിയ്യ ശ്രീഭദ്രകാളി. അതുകേട്ടു് നന്ദിമഹാകാളനും പിശാമുപടമാരെക്കൊണ്ട് ഭാര്യകളോകം ഏഴു മുററിയിടിപ്പോതും ചെയ്ത് ശേഷിച്ച പടയൊണ് ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്താ രല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലാം.

അപ്പോൾ:—“ആപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആപ്പുല്ല ദേവി!” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാര്യകൻ.

രണ്ടാമതും ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്താ രല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലാം.

“രണ്ടാമതും ആപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആപ്പുല്ല കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ കിഴക്കേ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിരുന്നു വന്നിട്ടു് അഴുത്തു് യത്രെ” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാര്യകൻ.

മൂന്നാമതും ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്താ രല്ലോ പിശാമുപടമാരല്ലാം.

“മൂന്നാമതും ആപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“മൂന്നാമതും കേൾ, ദേവി! നമ്മുടെ ആനത്തലവന്മാരും കുതിരത്തലവന്മാരും തങ്ങളുടെ പന്തിയറിയാത്തഴുത്തു് യത്രെ” എന്നാനസുരരാജാവു ഭാര്യകൻ.

-
1. } നേരമേലോക്കു പിറയുക.
 2. } അലഞ്ഞു ശബ്ദമുണ്ടാകുക.

“നാലാമതും ആപ്പ്ലയാരം ചെയ്യാരല്ലോ പിശാചുപടമാരെല്ലാം.

നാലാമതും “ആപ്പ്താ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ! മഹാരാജാവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആപ്പ്ല കേൾ, ദേവി! ഭൂമിയിൽ ചെറുകുടി മനുഷ്യർ ചത്തിട്ട് മേലോകത്തിന് പോവാൻ വഴിയറിയാഞ്ഞു കിടന്നു അഴയായത്രേ” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അഞ്ചാമത്ത് പഞ്ചികപ്പടയും മരതകപ്പടയും ഭൂതകപ്പടയും ശ്രീഭദ്രകാളിപ്പടയും പിശാചുപ്പടയും കൂടി എട്ടു ദേശം¹ പൊട്ടുമാന് അട്ടഹസിച്ച് അളിപ്പെയ്യല്ലോ ഭാതകലോകം ഇടിഞ്ഞു പൊളിഞ്ഞു ഭൂമിയിലാവാമാറുവീണു, എഴുന്നേറ്റിരുന്നു ദുഃഖിക്കത്തക്കിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

“ആരാഭോ, ആരാഭോ, എന്നെ നടുക്കിയത്. അരനോ, അരമുകനോ, പൊന്നോടൊത്തകുമാരനോ, പോത്തേറിയ യമൻ താനോ, തന്നേൽ നിറയ കണ്ണുതയോനോ, ശചീപതി കള്ള ഇന്ദ്രനോ, യാതോ യാതൊത്തത്തന്നെങ്കിലും വാങ്ങ ചെന്നിഞ്ഞു വാടാ ഭൂതാ” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അതുകേട്ടു പോകപോയി ചെന്നു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്നു പുറപ്പെട്ടാൻ ഭൂതൻ.

അതുകണ്ടു കൊന്നു ഭക്ഷിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാൻ പിശാചുപടകൾ. അതുകണ്ടുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“ഏതുമേ ചെയ്യരുത്! അവനെ. നമ്മുടെ അമാത്യവർഗ്ഗം അവന്റെ പുറത്തും ചെല്ലായിരിക്കണം. അവന്റെ അമാത്യവർഗ്ഗം നമ്മുടെ പുറത്തും വരായിട്ടിരിക്കണം” എന്നുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി. ‘എന്നാൽ നാം കണ്ടോടെയാളം ഉണ്ടാക്കി അയക്ക’ എന്നുളളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപ്പട എല്ലാപേരും കൂടി വിചാരിച്ചു യുദ്ധഭൂമിയിലാമ്മാറു നില്ക്കുന്നതെ ഇലമരത്തെ മുറടക്കു കത്തിപ്പറിച്ച് ഇല ഉരിക്കളഞ്ഞു കുറു മുറിച്ച് തടിയാക്കി കെട്ടി ഭൂതന്റെ കഴുത്തിൽ തട്ടികൂട്ടി വിട്ടാരല്ലോ പിശാചുപ്പടമാരെല്ലാം.

1. കർണ്ണ എന്നത് ദിക്കു എന്നാക്കി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ ദൂതനെപ്പകാരം പോകുന്നിതെന്നാൽ:—¹ഒട്ടേടം ദൂതനരുളും, ഒട്ടേടം തടിയുരുളും, ഒട്ടേടം ദൂതന്മേൽ തടിയുരുളും, ഒട്ടേടം തടിയന്മേൽ ദൂതനരുളും, ഇങ്ങിനെ ഉരുണ്ടും പിരണ്ടും, ചെല്ലത്തുടങ്ങി നാനല്ലോ ദൂതൻ.

അതു ദൂരവേ കണ്ടാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ:—
“എന്നെ കഷ്ടമേതാനും, പട അറിവാൻ പോയ ദൂതന്റെ വരവ് എത്രയും അഴകിതെന്നു തോന്നുന്നു. ആരെങ്കിലും നിന്റെ കഴുത്തിൽ തടി കൂട്ടി വിട്ടത്”, എന്നും ചൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ച് എടുക്കിലേക്കുരാ ധിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അന്നേരത്തു ചൊല്ലിനാനല്ലോ ദൂതൻ:—“ദൂതനടിയൻ വിട കൊണ്ടേൻ, തിടക്കനെ നേരിട്ടു വിടകൊണ്ടേൻ, കാതത്തില വിടകൊണ്ടേൻ, കഴുത്തു് അറുപ്പാനായിട്ട് കൂടിനാർ ലെമുവർ.² ഏതും പറയരുതെൻ പെരുമാനെ! എണ്ണകിൽ പെരുതോ പട, നിന്നുരപ്പൻ മണ്ണിൽ പിറന്നു പൊരുളാക വലത്തെ കരത്തിടൊരിരാക്കി വിട്ടവൻ. വിണ്ണവർ മാമുനിമാരു വിറപ്പൊർ വിരളുകേട്ടാൽ.”

“ആണോ പെണ്ണോ എന്നു് അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.”

“പെണ്ണെന്നു പേർ പേരുതാനേ! ദേദമില്ലതാനും; തിണ്ണം കുറികൊണ്ടു തിന്മാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാർ ലെമുവർ. കണ്ണൻ തനിക്കു ശരണം പോകനല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

“കണ്ണൻ പണ്ടു വെണ്ണകുട്ടുണ്ടു് കടലിൽ കിടക്കുമ്പോൾ ചില കാലമവൻ തന്നെയും തിണ്ണം കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു മണ്ണിലാക്കുവൻ” എന്നാൻ അസുരൻ ഭാതകരാജാവ്.

“മറിച്ചുപറയാതേ, എൻ പെരുമാനെ! മറുകി³ മറുകി ,വരുന്നുതേ, ഉയരോ വിധിയതോ ജീവിച്ചതോ മെച്ചമൊട്ടും വന്നാരുമില്ല, കൊടി കൊടിയറവിരുളുംപോലെ കൊന്നു ഭക്ഷിച്ചാനായിക്കൊണ്ടു കൂടിനാരുവർ, മുടിയും കടകവും കളയാതെ മുതറി⁴തനിക്കു ശരണം പോകനല്ല” എന്നാൻ ദൂതൻ.

1. ഭാതകവധത്തിൽ ഈ അംശം നോക്കുക.

2. രാജപുരുഷന്മാരായ മൂന്നുപേർ—ഒപ്പവിലയുടെ അർത്ഥം നോക്കുക. വടക്കൻ പാട്ടുകൾ Vol. I പേജ് 182.

3. പേടിയൊക്കുക.

4. ശിവൻ.

"മുൻപി പണ്ടു പാ(ബാ)ണവാതിൽ കാതകാലമവൻതന്നെയും
 'പേർത്തരപ്പൻമെ പേടിയാതെ' എന്നാൻ അസുരരാജാവ്' ഭാഷകൻ.

"പേടിച്ചാലൊ പേർത്തരപ്പൻ, കൂടിച്ചാവാൻ പറഞ്ഞതു
 മില്ല. പണ്ടു സേവിയ നാൾ കറിച്ചുതരിക എന്നുടെ ജീവിത" മെന്നാൻ
 ദൂതൻ. 'നായനാർ' കാളിവന്ത് നിങ്ങളെയൊക്കെ മുറിച്ചു തിന്നുമോ
 ഞാൻ നോക്കിയിരിക്ക ഞായമല്ല. ഞായം നാളെ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം
 ഞാനുമൊഴുറി പോകുമല്ല' എന്നാൻ ദൂതൻ. 'ഉയിരണ്ടെങ്കിൽ ഉപ്പു
 വിററും ഉണ്ടുകൊള്ളാം' എന്നും ചൊല്ലി പോകത്തുടങ്ങിനാൻ ദൂതൻ.

'പോവാൻ നിനച്ചിട്ടെങ്കിലോ പൊരുത്തമില്ലാത്ത കള്ള, മറ്റൊ
 ദൂത' എന്നും ചൊല്ലി കൈമേൽ കിടന്നോരു കനകവളയഴിച്ച് ദൂതന്
 ജീവിതപ്പൊന്നാ' യെറിഞ്ഞുകൊടുത്താൻ അസുരരാജാവ്' ഭാഷകൻ.

ദൂതനും ജീവിതം ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ എടുത്തുകൊണ്ട് 'ഞാ
 നിത്രനാളും ഭാഷകരാജാവിന്റെ ചോദ്യം ശ്രദ്ധിച്ചുണ്ടുടത്തിരുന്നു. ഇ
 പോൾ ദേവി മനോദരിയോട് ഒരുവചനത്തെ ചൊല്ലി(യേ)ച്ചു പോകേ
 ണ്'മെന്ന് കല്പിച്ചുവന്ന് നൽപ്പള്ളിക്കുട്ടിയിങ്കലാമമാന് ചെല്ലുവോളം
 ചെയ്ത് "ചിത്രപ്പള്ളി ശ്രീമംഗലേ! ഭാഷകപത്നീ! ഭാഷകന്റെ ദേവി
 മനോദരി! നിൻ കണവൻ ചാവാൻ ഉഴറിക്കിഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിയ്യ
 വനെ പോകാതെ വിലക്കി തടഞ്ഞിരിക്ക" എന്നും ചൊല്ലിപ്പോകത്തു
 ങ്ങിനാൻ ദൂതൻ.

അങ്ങിനെ പോകുവോയിച്ചെന്ന് ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ
 നടുവിൽ ചെന്ന് ഭദ്രകാളിക്ക് മുമ്പടയായി വിളമ്പത്തുടങ്ങിനാൻ ദൂതൻ,
 കൊടുക്കത്തുടങ്ങിനാൻ ദൂതൻ:—

അതുകണ്ടതല്ലെഴുത്ത്:— "ഹാ കഷ്ടമേതാതം ദൂതനാക്കൊട്ടം
 നന്ന്. അതിയെ ചെല്ലാംപട, ഇതിയെ ചെല്ലാംപട, മതിൽ പൊ
 ളിഞ്ഞെടവും കിടങ്ങു തുറന്നെടവും കാണമിലേ; അവനിത്രനാളും ഭാഷക

1. അധികം.

2. ശമ്പളം.

3. ശിവൻ—നായനാർ ശബ്ദം ബഹുമാനവശമായിത്തീർന്നു. (ഇശ്വരനും സ
 ന്ദർശിക്കും).

4. അങ്ങിനെ നിശ്ചയവുമായിട്ടെത്തിട്ടും ജീവിച്ചുകൊള്ളാം.

5. അനുബന്ധം ചൊല്ലുക.

രാജാവിന്റെ ചോദ്യം ക്രോധിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ നമുക്ക് പുറത്തുപോകൂ. പടവിളയ്ക്കുന്നത് യോഗ്യമല്ലെന്നുള്ളതു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതിനേയും കേട്ടു പോകത്തക്കവിധം ദൂതൻ. പോയടിക്കു നോക്കി അടുക്കത്തുണ്ടായി അസുരപ്പടയെല്ലാം. അറബാണരും ദീർഘബാഹുവും പടയോത്തഭാഗം, നാഗബാണരും പടയോത്തഭാഗം, ധൂമകേതുവും പടയോത്തഭാഗം, മുടികടകുപ്പിയരും പടയോത്തഭാഗം, കാലകേയരും പടയോത്തഭാഗം, പതിനാറായിരം വില്ലരക്കരും അമ്പരക്കരും പടയോത്തഭാഗം, എന്നിങ്ങനെ ഭാരതകരാജാവു നിരത്തുന്നതിനെക്കണ്ടു ഭദ്രകാളി പടനിരത്തത്തക്കവിധം.²

അത് എപ്രകാരം നിരത്തുന്നതെന്നാൽ:—ഗണപതിയും ശുബ്രമണിയരും പടയോത്തഭാഗം, യമനീലക്കാരും നീലവട്ടാരിയും പടയോത്തഭാഗം, നന്ദിവത്തുഗോപാലരും തിരുമണിയരും പടയോത്തഭാഗം, കൃഷ്ണൻ പെരുമ്പടയും കരകിരാര്യരും പടയോത്തഭാഗം, അയ്യപ്പരും ഭൂതപ്പടയോത്തഭാഗം, ശ്രീഭദ്രകാളിയും പിശാചുപ്പടയോത്തഭാഗം, എന്നിപ്രകാരം ഭദ്രകാളി പടനിരത്തുന്നതേക്കണ്ടു ഭാരതരാജാവും കച്ചരടുകെട്ടി വിൽച്ചരടുകെട്ടി ആവനാഴിയിൽ ശരവും തിരുകി പോക്കോലം ധരിച്ച് യുദ്ധസ്ഥലത്തുവെച്ചു, പുലിപുട്ടിയ തേൻമേൽക്കരേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറു കാതവും നടക്കുവെത്താത്താസുരരാജാവു ഭാരതൻ.³

“എതിപ്പിൻ! മുടപ്പിൻ!” എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി. ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപ്പാഞ്ഞു, ആളിൽ കെട്ടിയും വാളിൽക്കെട്ടിയും തോളിൽക്കെട്ടിയും ഏററിയുമെറിഞ്ഞും മഹാക്രോധമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു ഞാനാർ⁴ മകൾ ശ്രീഭദ്രകാളി ഭാരതവധം ചെയ്യാനായിക്കൊണ്ടു തോറി എന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ യുദ്ധം കാണണമെന്നു കല്പിച്ച് മറിമാൻ ആകുന്ന കലമേൽ കരേറി പള്ളിയിലും പവിഴവും എടുക്കുവോളം ചെയ്തു വിന്യാസവിധിയിൽനിന്ന് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീദേവി.

1. മുടി (കിരീടം) കടകം (കയ്യോളം) ഉള്ള കയ്യോളം—രാജാക്കന്മാർ.

2, 3. അറബാണരും നോക്കുക.

4. ഇടവൻ + ആർ=ശിവൻ.

യുദ്ധം കണ്ടു നിന്നവരെ—“ഇങ്ങു വരുവായോ മകളേ! നീ എപ്രകാരം കൊല്ലുന്നു ധരം അസുരനെ” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീകാന്ത്യാ യനീഭേവി.

“ഞാൻ യാതാ യാതൊരുകാലം യുദ്ധംചെയ്തു കൊല്ലുന്നുണ്ടെ” നന്നളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക മകളേ! ഭദ്രകാളീ! അവനു മവനുഭേ ഭേവിയുഗറിഞ്ഞാരിപ്പോരു രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ട്. അത് നമ്മുടെ പുറത്തു വരുമ്പോഴേ അവനാ മരണമകപ്പെട്ടു” എന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീകാന്ത്യായനീഭേവി.

“എന്നാലതു മറുപടേഴിച്ചുകൊണ്ടു പോരുവാനെന്നൊരുപായമുണ്ടു്” എന്നു വിചാരിക്കുന്ന കാലത്തു് അരുചിച്ചെഴു ശ്രീകാന്ത്യായനീഭേവി.

“നീ അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു് അയക്കുന്നില്ല എങ്കിൽ ഞാൻ ചെന്നു ദേശിച്ചു കൊണ്ടുപോരുന്നുണ്ടെ”ന്നുതളിച്ചെഴു ശ്രീകാന്ത്യായനീഭേവി.

അപ്പോൾ ശ്രീഭദ്രകാളിയും ചെന്നുകിനകോപമെന്നു് കോപാലഗ്നിയോടും കൂടി ‘ദാരുകനെ ഞാൻ യുദ്ധംചെയ്തിട്ടെങ്കിലും അറുപ്രകൃതി വിളിച്ചിട്ടെങ്കിലും അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കയക്കുന്നില്ലെന്നു്’ അരുളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു ശ്രീകാന്ത്യായനിയും മറിമാനാകുന്ന കലയെ അവിടെ നിത്തുവോതും ചെയ്തു്, പള്ളിയിലും പവിഴവും അവിടെ ചാരുവോതും ചെയ്തു്, എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പെരുകിയോരു അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണിന്റെ വേഷത്തെ ധരിച്ചു് ദാരുകന്റെ കോട്ടവാതുക്കലേക്കൊമ്മാ, ചെല്ലുവോതും ചെയ്തു്, “ചിത്രപ്പള്ളിശ്രീമംഗലേ! ദാരുകപത്നി! ദാരുകന്റെ ഭേവി മനോദരീ! ദൈക്ഷ്യം തരുവോയാക” എന്നുപേക്ഷിച്ചാൾ അഗതിബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണു്. അതുകേട്ടു ഭേവി മനോദരിയും തെതാലം മുത്തുരത്തങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടെവെച്ചു കൊടുത്താളല്ലോ ഭേവി മനോദരീ.

“അന്തർ(ത്വം)മനസ്സം(ത്വം)” വനത്തൂടെ പോവുമ്പോൾ തന്നിൽപ്പെരിയോർ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളും” എന്നുതളിച്ചെഴു പുറംകാൽ കൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും¹ നീക്കിവെച്ചാലഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

പിന്നെ താനടുക്കും പട്ടുകിൽ തേവാങ്ക² മെന്നിവരൊത്തരിഞ്ഞുകൊണ്ടുവെച്ചു കൊടുത്താലല്ലോ ദേവി മനോദരി.

“ഇതു മുട്ടത്തുമ്പെന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും പിശുക്രിട്ടി കിട്ടാ മകളേ! എന്നുതളിച്ചെഴു പുറംകാൽകൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും നീക്കിവെച്ചാൽ” അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക ദേവി മനോദരി! ഞാനന്തർ(ത്വം) വേണ്ടിയും ഐശ്വര്യം വേണ്ടിയും വന്നൊരുത്തിയല്ല, എത്രയും മോക്ഷാത്മ്യം(ത്വം)മപേക്ഷിച്ചു വന്നൊരുത്തിയത്രേ. എന്നാൽ നീയും നിന്നുടെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിപ്പോരു രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശമുണ്ട്. അത് തെത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കണല്ലു. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മുച്ചർ ജപിക്കണല്ലു. നിനക്ക് നെടുമംഗല്യത്തിനും നന്മ. നിന്റെ ഭർത്താവ് യുദ്ധം ജയിപ്പാനും നന്മ. എനിക്ക് മോക്ഷത്തിനും നന്മ. അത് യെ³ ഉരു ചൊല്ലിത്തരുവോയാക” എന്നുപേക്ഷിച്ചാലഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

അതുകേട്ടു ദേവി മനോദരിയും, തങ്ങളുടെ ബ്രഹ്മോപദേശത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുത്താൽ ദേവി മനോദരി.

അങ്ങിനെ അസുരകളുടെ ബലത്തെ ആകർഷിച്ചുവോരും ചെയ്, ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ നടുവിൽ ചെന്ന് ഭദ്രകാളിയുടെ വലത്തെ തുച്ചെവിയിൽ യെ³ ഉരു ചൊല്ലിക്കൊടുത്തു. മേലെ ഒരുരു തനിക്കു താനേ തോന്നി അങ്ങിനെ ഭാരുകനെ കൊല്ലുവാനുള്ളൊരുപദേശത്തെ ചൊല്ലുവോരും ചെയ്, മറിമാനാകുന്ന കലമേൽ കരയേറി പള്ളിവില്ലും പവിഴമന്ദൂം എടുക്കുവോരും ചെയ്, വിസ്താടവി(വീടി)യിലേയ്ക്ക് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാർത്ത്യായനീ ദേവി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ശക്തികെട്ട് മറുകി³ മുറുകി ചൊല്ലുവാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ:—

1. പുറംകാലും പുറംകൈയും അശ്രീകരമായിട്ടാണ് ഗണിക്കാവേണ്ടതു്.
2. കരുതാം വിചിത്രമായ മേലടുപ്പ്.
3. മറുകി-പരിഭ്രമിച്ചു, പേടിച്ചു.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക അസുരവീരന്മാരെ! “നമുക്കു ഗൃഹത്തിങ്കൽ ഏതാനുമൊരു അപജയം ഉണ്ടായിതെന്ന് തോന്നുന്നു. എന്താൽ ഞാൻ ചെന്ന് അറിഞ്ഞു വരട്ടെ. നിങ്ങളും യുദ്ധം പിഴയാതെ ചെല്ലോമാക” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അരബൊന്നനെ വിളിച്ചു യുദ്ധത്തിങ്കലാക്കി തേക്കല്ലാം ഉറുതി¹ ചൊല്ലി കൊടുക്കത്തുടങ്ങിനാനെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

തേർ യുദ്ധം:—“തേരുകൊണ്ടു തിരക്കുമ്പോൾ തിരക്കിട്ടു നില്ക്കുതേത്. വാളുകൊണ്ടു വെട്ടുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കുതേത്. കന്തംകൊണ്ടു കത്തുമ്പോൾ കൂകി നില്ക്കുതേത്. വില്ലുകൊണ്ടുണ്ടുറുമ്പോൾ വാങ്ങിട്ടു നില്ക്കുതേത്. പാറകൊണ്ടുണ്ടുറുമ്പോൾ പകച്ചിട്ടു നില്ക്കുതേത്. ചക്രംകൊണ്ടുണ്ടുറുമ്പോൾ തിരിഞ്ഞിട്ടു നില്ക്കുതേത്. ഇങ്ങിനെ തേക്കല്ലാം ഉറുതി ചൊല്ലി കൊടുപ്പതും ചെയ്ത്, തേർത്തട്ട് മറഞ്ഞു ചന്ദനപ്പള്ളിക്കുട്ടിയിങ്കലാമന്മാർ ചെല്ലുവോളം ചെയ്ത്:—“ഇങ്ങു വരുവോയാക ദേവി മനോദരി! ഇവടെത്തെ വൃത്താന്തത്തെ ഒട്ടും ഉളിയാതെ ചൊല്ലിത്തരുവോയാക” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ:—

“ഏതു മൊന്നുമില്ല ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആരുമൊരു ഭൂതതം വന്നോരില്ലേ” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

“ഇന്നൊട്ടു മദ്ധ്യാഹ്നം(ന്ന)നേരത്തു് എത്രയും ദാരിദ്ര്യം പേരുകിയോരഗതി ബ്രാഹ്മണിവന്മാർ വെന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“അവൾക്ക് നീ എന്തൊന്നു കൊടുത്തു?” എന്നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

“ഞാൻ ഒരു താലം മുത്തുരത്തങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടു വെച്ചു കൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“അത്ത്(ത്ഥ)മനത്ത്(ത്ഥ)ം’ പോൽ വന്നതുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ തന്നിൽപെരിയോർ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളുമെന്നും ചൊല്ലി പുറംകാൽ കൊണ്ടും പുറംകൈകൊണ്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞാളഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്”.

1. ഭാരുകവധം വിസ്തരിക്കുന്നു.

2. പേരിന്റെ രീതി. (ഉദാഹരണം പാലക്കാട്) —“യെട്ടുപെട്ടത്തൽ എന്നും അർത്ഥമാവാം.

“പിന്നെ നീ എന്തോന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“ഞാൻ ഉടുക്കുന്ന പട്ടുതുകിൽ തേവായമെന്നിവറെറ തിരഞ്ഞു കൊണ്ടു വെച്ചു കൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരീ! “ഇതുടുത്തുചെന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും പിചുകിട്ടാ മകളേ!” എന്നുചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാൽകൊണ്ടും തട്ടിക്കളഞ്ഞാൾ അഗതി ബ്രാഹ്മണിപ്പെണ്ണ്.

“പിന്നെ നീ എന്തോന്നു കൊടുത്തു” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക ഭർത്താവേ! ‘നമ്മുടെ ബ്രഹ്മോപദേശം എത്രയും നന്നുപോൽ. അവൾക്കു മോക്ഷത്തിന്നും നിന്തിരുവടിക്കു പട ജയിപ്പാനും നന്നുപോൽ. എനിക്കു നെടുക്കുല്യത്തിന്നും നന്നുപോൽ. അതു് ഒരുത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കുനല്ലുപോൽ. ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂവർ ജപിക്കു നല്ലുപോൽ’ എന്നുപറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചു വാറെ നമ്മുടെ ബ്രഹ്മോപദേശത്തെ ഒരുരുമൊഴി ചൊല്ലിക്കൊടുത്തേൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരീ. “നല്ലേ നല്ലേ ദേവീ! ഞാൻ ചെയ്ത പരാക്രമം എന്നുടെ ബലമെന്നോത്തിരിപ്പൂ. എന്നുടെ ബ്രഹ്മശക്തിയുടെ ബലമത്രേ. എനിക്കു വന്നോരുപിഴ എന്നുടെ മാററാനും വരായ്ക്ക” എന്നു ഏവിക്കു തുടങ്ങിനാൻ അസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ. “സ്രീകളോടു് ഉപദേശം തീർത്തവരും മരമേറി കൈ വിട്ടവരും മരണ സൂച്ചിമൊക്കു്”മെന്നാൻ അസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ. “നീയു് നിന്നാലാ വോളും അത്ത്(ത്ഥ)ത്തേയ്യംകൊണ്ടു് വനാന്തരമൊഴിഞ്ഞു പോയ്ക്കാ യാക” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ. “ഞാനിന്നു ഭദ്രകാളിയോടു പടവെട്ടി വീര്യസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുന്നേ”നെന്നാ.സസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“പടപൊരുവാൻ പോകുന്ന ഭർത്താവേ! പാപി അടിയത്തെ അതുകൊഴിച്ചുച്ചു പോകുന്നു. ഞാനേഴാണ്ടുപ്രായത്തിലെ ദേവിനായി പോന്നേൻ! പോവാൻ വഴിയറിയുന്നില്ലേ! പോവാൻ പുരിയാവ തറിയുന്നില്ലേ! ഞാനിനി വാഴുന്നോ? ഇരിപ്പുന്നോ!” എന്ന് മുറുകി ഏവിക്കു തുടങ്ങിനാളല്ലോ ദേവി മനോദരീ.

ഭേവി മനോദരിയുടെ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളെ മാനേജിക്കാൻ കരുതാത്തതും ചിങ്ങിയുലത്തി ചന്ദനപ്പട്ടിയിട്ടിട്ടില്ലാത്തതും ഉറക്കി കിടത്തുകയും കട്ടി വിൽക്കുകയും ചെയ്തതിനെക്കുറിച്ചും തിരുക്കി യുദ്ധം പോലെയും ധരിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധനാവുകയും ചെയ്ത് പലകെട്ടിയ തേർമേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്തിയാറുകാതവും നടുങ്ങാനാത്ത നസ്രാജാവ് ഭാഗ്യം.

‘എത്തിക്കിൻ! മുട്ടിറ്റിൻ!’ എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി:—

“ആനയും ആനയും തമ്മിൽ കെട്ടി, തേരം തേരം തിരക്കിവാ
ഞ്ഞു”, വാളിൽ കെട്ടിയും, ആളിൽ കെട്ടിയും, തോളിൽ കെട്ടിയും, ഏററി
ഏറിഞ്ഞു. മഹാ ക്രൂരമായി കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു് “ധന
മുറിപ്പും വാനവരും എടുക്കിയെല്ലം ഏഴലകത്തിനെയും ആററിനെയും
അലസിപ്പോയോരന്തകനാന കടിച്ചേൽ കടൽപെരുങ്കും ദാഹത്താലെ
കേട്ടായോ”? ¹ എന്നാൽ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ഭാതകൻ—“കേട്ടേൻ കേട്ടേനെടി! ചെവിക്കളെല്ലാം ഭേദിപ്പോൾ നിന്നോടു, വചനങ്ങൾ പേശു പേശ കേട്ടങ്ങു ഇരിപ്പോനോ ഞാൻ. തൊട്ടു പിടിച്ചു വാളും തോളും അകപ്പെടുത്തി കെട്ടി മുട്ടി ചിറു്യിവിട്ട് ചവിട്ടുന്നണ്ട” നാൻ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

കാരി—“കെട്ടാതെ കണ്ടോ, രാവണാനെ!” കെട്ടുകാലം നിനക്കുതറിയായതല്ലോ എന്താ! ഖണ്ഡത്തിലിഴാനുതരേ! നിന്മല വെട്ടിത്തുറത്ത്, അരുന്നടെ അണിക്കൈലാസം എടുവോ”ജെന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

ഭാതകൻ—“ഏറും ഏറും എന്ന് നിനച്ചു നേരെ കൂറിട്ട് ഒരു കൂടും ഗംഗയ്ക്കു, ഒരു കൂടും ഉമക്ക്, ചുടുകാട്ടിൽനിന്ന് പേയാട്ടാടും പിശാചുമാ!” എന്നാനസ്മരരാജാവിന് ഭാതകൻ.

കാളി—“പിച്ചുയരുള്ള അസുര! അസുര! നിന്നുടെ കടൽ കീറി തിട്ടവാൾ കിരയാക്കി അല്ലൽ തീർത്തു അമൻപദം ചേരവോടെ” നാറു ശ്രീഭദ്രകാളി.

1. ഇവിടെ പഠനം ശരിയുണ്ടെന്നു തിരഞ്ഞെടു.
2. തെറ്റ്.
3. അവനെന്നപ്പോലെയുള്ളവനെ.
4. ഇതു ചങ്ങമ്പാണിനിയെന്നുള്ളവനെ.
5. മുമ്പുള്ളവരും. തീർച്ച-മുമ്പുള്ളവർക്കും.

എന്നിങ്ങിനെ വാസ്തവമുള്ളത്¹ കൈപ്പോരു തുടങ്ങിയ കാലത്ത് ദേവസ്വദ അസുരസ്വദയാട്ടമാറ്, അസുരസ്വദ ദേവസ്വദയാട്ടമാറ്, അപ്പോൾ അസുരസ്വദ മികച്ചു കാണാഞ്ഞല്ലോ. അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്കും നന്ദിമഹാകാളനും ക്ഷീണിക്കരുതാത്തോളം പട ചത്തു എന്ന് കോപിച്ചാണല്ലോ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിക്കും പെരുമകൻ കോപംചെന്ന് കോപാഗ്നിയാടും കൂടി ഒന്നാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഒരു ലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. രണ്ടാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. രണ്ടുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. മൂന്നാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. മൂന്നു ലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. നാലാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. നാലുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. അഞ്ചാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. അഞ്ചുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. ആറാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ആറുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. ഏഴാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഏഴുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. എട്ടാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. എട്ടുലക്ഷംകോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. ഒമ്പതാമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. ഒമ്പതുലക്ഷംകോടി പട ചത്തു ഭാരുകന്. പത്താമതടുത്തു പടകൂട്ടി ഭദ്രകാളി. പത്തുലക്ഷം കോടി പടചത്തു ഭാരുകന്. എന്നിങ്ങിനെ ഓരോരോ അസുരവീരന്മാർ ചത്തുകിടക്കും പോക്കുള്ളല്ലാം ഏഴുനൂറു മോരുന്ന നീളം മൂന്നുറു യോജന അകലം എന്നീ പോക്കുള്ളതിൽ നായോട്ട നരി, കാകനോട്ട കഴു എന്നീ പരിഷകളെല്ലാം കൊത്തിപ്പിരിച്ചു ഭക്ഷിക്ക തുടങ്ങിയപ്പോൾ തെച്ചി²കൊണ്ടും ചെമ്പത്തത്തികൊണ്ടും ഉണ്ട മാലകെട്ടി തുടങ്ങിയൊരേ പ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അശോകം നിറയെ പൂത്തൊരേപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. പ്ലാശ് നിറയെ പൂത്തൊരേപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു.³ അങ്ങിനെ യിരിക്കുന്ന യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറുകാതവും നോക്കിക്കണ്ടാണല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

1. ഇളയ്ക്കുക-ഇവിടെ മതിയേറെക്കൂടി എന്നർത്ഥം. കുറച്ചുകൂടി എന്നർത്ഥം സാധാരണ അർത്ഥം.

2. ചിലഭിത്തിൽ ഇതിന്ന് ചെത്തി എന്നും വേരുണ്ട്. ഭാഷാശാസ്ത്രത്തിൽ "അക്ഷരമാല" എന്ന വകയിൽപ്പെടുന്നതാണിത്.

3. ഇതിലെ ഉപമകളുടെ സ്വരസ്യം നോക്കുക. ചുരുപ്പ് നിറമൊണ്ടല്ലാം.

“എന്നോ കഷ്ടമേ! താനും, എല്ലാവേരും ചത്തിട്ട്, കൊമ്പു കഴിച്ച മരംപോലെ ഞാനേകനായി” എന്ന് ഓലിക്കു തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

“യുദ്ധം മാനറി ഞാൻ ഗുഹവനികൾക്കു പോയാൽ എന്നുടെ അഭിമാനത്തിന് മാനറം വരു”മെന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു വജ്രായുധമെടുത്തു ഇളക്കിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അതു വജ്രാധിഷ്ഠി² മീതെ മുറിഞ്ഞു തെറിച്ചുപോയല്ലോ. പിന്നെ തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു ബ്രഹ്മാണധായുധമെടുത്തുകിട്ടുകാളിയുടെ പടയെല്ലാം ഏറ്ററി കൊല്ലത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അതു ദുരവേ കണ്ടുളളിച്ചെഴു ത്രിഭുകാളി. “ഇതു കേൾപ്പോയാക, ഭാരുക! ത്രിവനസ്രികളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ല യോ നീവ്! ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാരോട് നേർ വിട്ടല്ലയോ? സ്രീകളോട് പുരുഷന്മാർ വടിയും തടിയുമെടുക്കു രൊബദ്ധല്ല” എന്നുരുളിച്ചെഴു ത്രിഭുകാളി.

അതുകേട്ട് ദൈന്യാവസ്ഥയെന്നു കല്പിച്ചു പടിഞ്ഞാറേ സമുദ്രവീഥിയലാമ്മാർ ഏറ്റിങ്ങൊ കളഞ്ഞാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അതുകണ്ടു ഭുകാളിയും അരികെനിന്ന ഗണപതിയെക്കൊണ്ടു മുഴുകിയെപ്പിച്ചു ഭാരുകന്റെ തേരും തേർത്തട്ടുമെല്ലാം തച്ചുകുത്തുമാളല്ലോ ത്രിഭുകാളി.

ഭാരുകൻ തേർത്തട്ടിന്നു വീണ്ടു വിന്ധ്യൻ എഴുന്നേയോജന ഓടി, കാവേരി മുന്തേയോജന ഓടി, നാഗമണ്ഡലത്തിൽ പുകൊളിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

-
1. ഇവിടെ വരളെന്ന അർത്ഥമുള്ള. വഴുത്തിന് പല അർത്ഥമുണ്ട്.
 2. വൈരക്കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പിടി.
 3. ബ്രഹ്മവേ കൊടുത്ത ആയുധം.
 4. മരം
 5. നാഗലോകം.

നാഗമണ്ഡലത്തെ മുരടെ കത്തിപ്പിരിച്ച് ഉദയമാന¹പദ്യം നോക്കിയെറിഞ്ഞതളി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഉദയമാനപദ്യത്തിന്റെ വടക്കേ താഴ്വരയിലാലാ മ്മാ² പുക്കൊളിച്ചുനെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

“നീയോ പദ്യതമേ! എന്തെ ശത്രുവിനെ വെച്ചുകൊണ്ടോ ചെയ്യുന്നത്? എന്നാൽ നിന്നേയും കത്തിപ്പിരിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ കലക്കുന്നുണ്ടെന്നെ”നന്മളിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട ഭയപ്പെട്ട പദ്യത്താൻ:—“വേതാളത്തെക്കൊണ്ടു പാതാളത്തെച്ചപ്പോയാക. നിന്മിതവടിയുടെ നാവാകാണ്ടു ത്രിവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോയാക. നിന്മിതവടിയുടെ തൃച്ചക്രം കൊണ്ടു ആഭിത്യന്റെ തേർത്തട്ടപ്പോയാക. ഉച്ചക്കു അന്തിപ്പെട്ട മാറു പേയും പാപ്പോയാക” എന്നാൻ പദ്യത്താൻ.

അപ്പോൾ ഭദ്രകാളിയും വേതാളത്തെക്കൊണ്ടു പാതാളമടപ്പോയും ചെയ്തു, തൃച്ചക്രംകൊണ്ടു ആഭിത്യന്റെ തേർത്തട്ടപ്പോയും ചെയ്തു, തിരുനാവുകൊണ്ടു ത്രിവനമൊക്കെ പരത്തിപ്പോവോയും ചെയ്തു, ഉച്ചയ്ക്കു അന്തിപ്പെട്ടമാറുവെച്ചു പാശംകാലത്തു “രംഗനാർ മകൾ ഭദ്രകാളി യുദ്ധം മാറിപ്പോയാമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ എന്തെ ദേവിയെ കാണേണ”മെന്നു കല്പിച്ച് പരിമാറുന്ന് അസുരനെ കുറക്കി കുറക്കി കൊഞ്ചിപ്പിടിച്ചടുത്തു, ആകാശമാറ്റം നോക്കി എറിഞ്ഞു, മുലത്രിശുലത്തിന്മേലേറി. കടലും കാവേരിയും അലരുന്നതുപോലെ അലറത്തുടങ്ങിനാരെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരകൻ.

“കത്താതെ! കത്താതെ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! കൊല്ലരുതേ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പന്ത്രണ്ടാഭിത്യനാൺ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പതിനൊന്നു തട്ടനാൺ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! പത്തുഭിക്കാൺ! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! വെള്ള (നവ)ഗ്രന്ഥങ്ങളാൺ!³ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! എട്ടു (അഷ്ട) വസുക്കളാൺ!⁴ കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഏഴു ആളുയാൺ!

1. ഉദയനപദ്യതമെന്നും ഒരു പരമുണ്ടു. “ഉദയമാന” “അസ്തമാന”ത്തിന്റെ അനുകരണമായിരിക്കാം.

2. പെരുമാറുന്ന എന്നതിന്റെ ദേശ്യരൂപം.

3, 4. ആവർത്തിക്കുക.

കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ആൗ ആധാരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! അഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! നാലുവേദത്താണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! മൂന്നു മുതലികളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഇരുവരു അശ്വിനി ദേവകളാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! ഒന്നു ബ്രാഹ്മണനാണ്! കൊല്ലരുതേ! എൻ തമ്പുരാട്ടി! തിരുനേത്രത്തിങ്കൽ പിറന്നോരു തമ്പുരാട്ടി എന്ന് അടിയനിപ്പോഴത്രേ അറിഞ്ഞു. നിന്തിരുവടിക്കും നിന്തിരുവടിയുടെ പടയ്ക്കും അടിക്കീഴ് പ്പൊടിയായി കിടപ്പേന്നെന്ന്¹ ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങിനാനെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

ഭാതകരാജാവിന്റെ ദുഃഖത്തെക്കേട്ടു ദേവി മനോദരിയുടെ ഇമ്പനിദ്രയണന്ന് അവൾ കണ്ടോരരികിനാവെല്ലാം² തന്നിണത്തോഴിമാരെ വിളിച്ച് അറിയിക്കത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ദേവി മനോദരി. "ഞട്ടിൽ ഞടിയോരു പെൺകൊടിയായ വന്ന് എൻ ഭർത്താവേറിപ്പോയോരുത്തേരും തേർപ്പടുമല്ലം തച്ചുതകുത്ത് ഭൂമിയിലാലാമ്മാവ് ഓടുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! ഞട്ടിൽ ഞടിയോരു പെൺകൊടിയായ വന്ന് എൻ ഭർത്താവെ പൊത്തിപ്പിടിച്ചെടുത്ത് ആകാശമാഗ്ഗം നോക്കി എറിഞ്ഞു! മൂലശ്രീശുദ്ധത്തിന്മേലേറു കടലും കാവേരിയും അലരുന്നതുപോലെ അലരുന്നത് കേട്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! പാലാലെ അടികഴകി പട്ടാലെ അടിയോത്സി, വെള്ളിവിളക്കിൽ കപ്പുരത്തിരിയുമിട്ടു, പട്ടമെത്തമേൽ ഇമ്പനിദ്രയെക്കൊള്ളും എന്നുടെ ഭർത്താവ് ഇപ്പോൾ വെറുനിലമേ കിടന്ന് ഉഴക്കുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

"അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! നമ്മുടെ അസുരവംശമശേഷം കൊന്നു മുടിയുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴിമാരെ!"

'അതേതുമല്ല തോഴിമാരെ! ഞാനിനി വാഴുന്നോ ഇരിപ്പനോ', എന്ന് മാഴ്ചി ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ദേവി മനോദരി.

1. ഭാതകൻ ശിവകേശനെന്നെന്ന് ഇതിൽനിന്നും തെളിയുന്നു.

2. അരുമയായ കിന്നാവ്.

‘പകൽ കിടന്നറങ്ങിയൊരു പേക്കിനാവു’ പലതും കാണമെന്ന്’ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതല്ലോ തന്നിന്നത്തോഴിമാരും.

ദേവി മനോഭരിയുടെ ഭുവത്തെക്കേട്ട് ഭാഗകരാജാവിനെ മുല ത്രിശൂലത്തിന്മേൽ നിന്നഴിച്ചു തന്തിരുവടിയുടെ തുത്തുടയിൽ കിടത്തി അവനുടെ പാദാഭികേശവും കേശാഭിപാദവും സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നേരത്തു ‘ഒന്നുകൊണ്ടും കൊല്ലവാൻ യോഗ്യം’ പോരാ രം അസുരനെ’ എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഒരു പില¹ അഴുകിയവരെ കൊല്ലുകയില്ല. വിദ്യയുള്ളവരെ കൊല്ലുകയില്ല. തപസ്സുള്ളവരെ കൊല്ലുകയില്ല. യുദ്ധത്തിന്നു് ആയുധം മുറിഞ്ഞവരെ കൊല്ലുകയില്ല” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇത്ര വലിയൊരു ശത്രുവിനെ മടിയിൽവെച്ച് പേവാക്കരുളിച്ചെയ്യുന്ന തന്മൂലാദി രം കോപത്തോടും കൂടി കൊന്നില്ലായെങ്കിൽ എപ്പോൾ കൊല്ലേണ്ടു്” എന്ന് കോപിച്ചാനല്ലോ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“അനേകമനേകം വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ² കൊണ്ടിട്ടു്” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ആണാലുഭായുധത്താലു മെന്നിയെ നിന്തിരുവടിയുടെ പതിനാറു തൃക്കൈപ്പിലെ ആയുധങ്ങളൊക്കെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു് തിരുനഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ഉടലിൽ പാച്ചി³ കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ആകാശത്തിങ്കലും ഭൂമിയിങ്കലും വെച്ച് കൊല്ലരുത്താത്ത വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ കൊണ്ടിട്ടു്.” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ആകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും എന്നിയെ നിന്തിരുവടിയുടെ തുത്തുടയിൽ കിടത്തി കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“രാവും പകലും വെച്ച് കൊല്ലരുത്താത്ത വരമുണ്ടു് ഇയശ്ചിരിയൻ(അസുരൻ) കൊണ്ടിട്ടു്”ന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“രാവും പകലുമെന്നിയെ സമ്പൂർണ്ണവെച്ച് കൊല്ലുവോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

1. യോഗ്യത.

2. ‘പില’യുടെ ദേശഭൂപ്രദം. ഒരു മാനദണ്ഡം അനുഭവിയവരെ എന്നർത്ഥം.

3. അസുരൻ.

4. കീറിയിറക്കി.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ച് കൊല്ലത്താത്ത വരൂണ്ട്” ഇയ ശ്ലീരിയൻ കൊണ്ടിട്ടെ”ന്നൊരുമിച്ചെഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അകത്തും പുറത്തുമെന്നിയെ ഇടയുമാറത്തുവെച്ച് കൊല്ല വോയാക” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുംകേട്ട് ശ്രീഭദ്രകാളിയും തന്തിരുവടിയുടെ പതിനാറു തൃക്കൈപ്പിലെ ആയുധങ്ങളൊക്കെ അകലെ നിക്ഷിപ്തമാക്കി തിരുനഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഉടലിൽ പാച്ചി കൊല്ലത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ കത്തുമൊരുക്കെയ്യ്, കത്തുമൊരുക്കെയ്യ്, തയ്യുമൊരുക്കെയ്യ്. ‘പേശു പേശ് ഇളയസുരാ’ എന്നും ചൊല്ലി. തച്ചും കത്തിയും പിച്ഛം മാന്തിയും വീര്യസ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചാണെല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാതകൻ.

അപ്പോൾ കരൾ പറിച്ച് കുറിയിട്ട്; കടൽ പറിച്ച് ഉത്തരീയമിട്ട്; വലത്തുടപ്പ് വെട്ടി വലത്തുടവിന് കൊടുത്ത്; ഇടത്തുടപ്പുവെട്ടി വേതാളത്തിന്റെ സത്യം പിഴക്കാതെ കൊടുത്ത്; ശേഷമുള്ള ശവശരീരമെല്ലാം ഒരു ഇരച്ചുവാളിന്മേൽ ഇട്ട് ഇരന്റ് ഓരോരോ ദിക്കുനോക്കിയും ഗ്രാഹനോക്കിയും എറിയത്തുടങ്ങിനാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ‘തൊക്ക് കിട്ടി എനിക്ക്, തൊലി കിട്ടി എനിക്ക്, തൊന്ത കിട്ടി എനിക്ക്, തൊമ്പ കിട്ടി എനിക്ക്, എല്ല കിട്ടി എനിക്ക്, എലമ്പ കിട്ടി എനിക്ക്, ഒട്ട കിട്ടി എനിക്ക്, ഒട്ടം കിട്ടിലെന്നിക്ക്’ എന്ന് മുക്കിലും മൂലയിലും നിന്ന മുക്കുകയും മുരളുകയും തുടങ്ങിനാറെല്ലോ പിശാചുപടമാരെല്ലാം.

അതുകണ്ടതുമ്പൊഴു ശ്രീഭദ്രകാളി:—“മഹാകഷ്ടമേ! താനും ഇത്രവലിയൊരു അച്ചിനേയും¹ പടയും കൊന്നിട്ട് എനിക്കും എന്തെ പടയ്ക്കും ഒരുനേരത്തെ ദാഹം തീർന്നീല അല്ലോ. എന്നാൽ എന്തെ പടത്ത താതനെ കാണേണ”മെന്ന് കല്പിച്ച് കൊട്ടുമാർപ്പലങ്കാരത്തോടുകൂടി കൊട്ടി അലംകരിച്ചുകൊണ്ട് എഴുന്നള്ളി ശ്രീഭദ്രകാളിയും പടയും.

1. തുടച്ചിറയലുള്ള മരം.

2. പിശാച്. ഇവിടെ വലിയഭയം എന്നർത്ഥം.

അതു ഭിദ്യവക്ഷ്യസ്തകൊണ്ടറിഞ്ഞതളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. തൃക്കുശ്ശിയിരുനോരു തിരുമാച്ചു¹കൊണ്ടു രണ്ടു പ്രാദികമാരനാരെ നിർമ്മിച്ചു, അരനിറയെ കിങ്ങിണിയും കെട്ടി, കഴുത്തിൽ പുലിനഖവും കെട്ടി, പൊന്നും മുരക്കോലായുധവും കൊടുത്തു, രണ്ടു ഗോപുരവാതിൽക്കലും കാവലാക്കി നിർത്തി. “ഇതു കേൾപ്പിനേടോ പ്രാദികമാരനാരോ! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാതകവധം ചെല്ലോതും ചെയ്യു എന്നെക്കൂടെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“എന്നാൽ കൊട്ടി ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ചു പടയകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു മുലകുടിപ്പോയാക” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ കൊട്ടി ശ്രീകൈലാസം വലത്തുവെച്ചു പടയകം പൂകുമ്പോൾ രണ്ടൊക്കത്തും പാഞ്ഞു മുലകുടിച്ചാരല്ലോ ഇരുപ്രാദികമാരനാരപ്പോൾ.

വലത്തെ മുലകുടിച്ചവൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടത്തെ മുലകുടിച്ചവൻ ക്ഷേത്രപാലൻ, എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടു തിരുനാമ(പേരും) വിളിച്ചുരുളി. അപ്പോൾ പാതികോപം മുലക്കണ്ണുടെ ശമിച്ചുവല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളിക്ക്.

പിന്നെയും ഭഗവാനെ കൊല്ലുവാനായ്ക്കൊണ്ടു എഴുന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളിയും പടയും.

അതുകണ്ടുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

ഇതുകേൾപ്പോയാക നന്ദികേശശര! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാതകവധംചെല്ലോതും ചെയ്യു എന്നെക്കൂടെ കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു വരുന്നോളെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നാൽ നോക്കൊരു മത്തവിലാസതിരുഗൃത്തം നില്ലേണമെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അതുകേട്ടു നന്ദികേശശരൻ ആടരങ്ങനടുവിൽ കിടന്നോരു മണിപ്പിടാവെടുത്തു പൊടിയുടച്ചു പൂവിട്ടാരായിച്ചു ശ്വസപുഷ്പധൂപ

1. അഴുക്കു, മറുപിള്ള, മറിമയം.

2. അനുബന്ധം നോക്കുക.

3. വലിയപടയും.

ദീപങ്ങളെക്കൊണ്ട് പൂജിച്ച് കഴുത്തിൽ പശുതെച്ച് തോൽമുടി വാർ വലിച്ച് മണിപിടിപ്പ് തെി.¹

ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും കൂടി താളമൊത്തി—
മത്തവിലാസതിരുഗൃത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അത് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—²കടുംതൂടി വീണയും മറിമാ നോടു വെണ്മഴ ശുലവും മാലയും മുദ്രയും അക്ഷപടത്തോടു വണ്ണ്..... ശ്വേദനി നിറഞ്ഞൊരു.....തളൻ.....ണ കങ്കണമായി യ കരികൊടിയുത്സികൾ കങ്കണമിട്ട കരങ്ങൾ പിരിഞ്ഞെണ ചണ്ഡലീ ഭൂതമായോരു പാമ്പിനെ കണ്ടലമായിട്ട് കലുങ്ങി മറിഞ്ഞ കണ്ണികൾ തൊട്ടൊഴി താളമുദ്രങ്ങൾ കടുംതൂടി കൊട്ടിയൊരൊച്ച ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങി.

“തുംബുരു നാരദനെന്ന കണക്കെ-സംഭ്രമമായിതു വാനവർ നായകൻ” എന്നിപ്രകാരം എഴുന്നള്ളി തിരുഗൃത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമഹാ ദേവൻ തിരുവടി.

അതുകണ്ട് രണ്ടാം തിരുഗൃത്തം നില്ക്കത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി. അത് എപ്രകാരം തിരുഗൃത്തം നില്ക്കുന്നു എന്നാൽ:—കരിപിടിച്ചു കടുത്തല ശുലമുയർത്തി, കരത്തിൽ മഴുവടയേന്തി, നിണക്കേർമാല കഴു ത്തിലണിഞ്ഞു, വിളിച്ചുവരുന്ന കരുത്ത നിറത്തിൽ ഉരുട്ടിയ കണ്ണിഴി മുറു ക്കിയ വാളിളക്കി, അണഞ്ഞു പെരുത്തോരു കോപം അടക്കിയ താര നാവിളച്ചതു കാന്തൻ ഘോരെ ഘോരെ ഘോരെ എന്നിപ്രകാരം എഴു ന്നള്ളി തിരുഗൃത്തം നിന്നരുളി ശ്രീഭദ്രകാളി. തിരുഗൃത്തം നിന്നു തോല്പിക്കരുതാഞ്ഞു നഗ്നരൂപതിരുഗൃത്തം നിന്നരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ നാണമടഞ്ഞു തലകമ്പിട്ടാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി. ‘ഭാഹുവും കോപവും തീർന്നുവോ, മകളേ!’ എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാ ദേവൻ തിരുവടി.

1. ഒത്തു-എന്നതിന്റെ വിഷയരൂപം. ഗുത്തത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന വാദ്യം തെയ്യം വാക്കി എന്നു സാരം.
2. ഇരുതലയും പരന്നു നടു കടുത്തിയുള്ള ഒരു വാദ്യം. ഇതേ ആകൃതിയിൽ മരം കൊണ്ടുള്ള ഒരു സാധനവുമുണ്ട്. കടുത്തുടിവേറ്റ് ഒരു കാലത്തു് കേരളത്തിൽ ഒരു പ്രധാനവിനോദമായിരുന്നു. ഈ ഭാഗം ഗുത്തത്തിന്നൊത്ത പൂത്തഞ്ചസ്വ രത്തോടു യുക്തമാണ്.

“കോപം തീൻ, ഓഹം തീൻ്റീല” എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ സമുദ്രത്തെകോരി പെരുങ്കുവോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതു് അടിയത്തിന് ഒരു കവിൾപ്പാട്ടു്¹ പോരാ”. എന്നു തൊഴുതുണത്തിനാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എങ്കിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം,² ഏറുകൊൾ ശോണിതം”³ എന്നു വലത്തെ ചെറുവിരൽ വ്രണപ്പെടുത്തി കപാലത്തിൽ കാട്ടി. കപാലം നിറഞ്ഞു് തുധിരവെള്ളം മറശ്ശാനായി⁴ ഷൃകിതുടങ്ങി. അതു ഭദ്രകാളി ഒട്ടു പാനംചെയ്തു. അതുകൾ പിശാചുപ്പുകൾ കടിക്കയും, കുളിക്കയും, തുടിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും, തുടങ്ങിനാരെല്ലോ പിശാചു പടമാരെല്ലാം.

“ഓഹവും കോപവും തീൻവോ, മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“ഓഹവും കോപവും തീൻ ഭഗവാനെ!” എന്നു് തൊഴുതുണത്തിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക മകളേ! ഭദ്രകാളി! നിശ്ചുവിടത്തിങ്കലാമ്മാറിരിപ്പു മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ ശ്രീകൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കലാമ്മാറിരിപ്പു” എന്നു് തൊഴുതുണത്തിനാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതു താനും വരാ മകളേ, മഹാദേവൻ കൊടുത്തു് മഹാകാളി എന്നും വരാ. മഹാകാളികൊടുത്തു് മഹാദേവനെന്നും വരാ. നീയും ഞാനും കൂടി ഇരുന്നാൽ നിന്നെ കീർത്തിയായിരിക്കും എന്നെ കീർത്തിയില്ലാതെയും ഇരിക്കും. എന്നാൽ നീയും പോകു പ്പോയി കർമ്മ ഭൂമിയിൽ⁵ ചെറു കുടി മനുഷ്യർക്ക് പരദേവതയായി പോവോയാക മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. ഒരു കവിളടക്കം.

2. അലയോട്ടു്.

3. ചോര.

4. വലിയ ആറായി.

5. ഇവിടെ കേരളം.

6. രാക്ഷസരെ അപേക്ഷിച്ച് ഭൂമിയിലുള്ളവർ ചെറുതായതുകൊണ്ടാണു് ഈ പേരു് വന്നതു്.

“അടിയൻ പോകയില്ല മലനാട്ടിനാമമാ” — നിന്ദിപ്പോർ നിരസിപ്പോർ, പെൺചിടവിശാച് എന്നു ചൊല്ലുവാൻ.”

“അതേതും ചെയ്യാ മകളേ! ഓരണ്ടിലൊരിക്കൽ നൂററട്ടു കാൽ പന്തലിട്ടു, കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതും ചെയ്യാത്തവർ അറുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതും ചെയ്യാത്തവർ മുപ്പത്തിരണ്ടുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതും ചെയ്യാത്തവർ പതിനാറുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അതേതും ചെയ്യാത്തവർ നാലുകാൽ പന്തലിട്ടു കളവും പാട്ടും തരാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു ഏഴുക(തണ്ടു) പാകിക്കൊള്ളാം. തെക്കു വടക്കു വെള്ളിക്കയറു പാകിക്കൊള്ളാം. കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറു പൊന്നിൻകുറു വിരിച്ചുകൊള്ളാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. ചെമ്പരത്തിപ്പൂവ്, കരുത്തേക്കിനോല, പൂക്കല, മാല എന്നിവരററക്കൊണ്ടു നിന്റെ രൂപത്തെ നിമ്നിച്ചുകൊള്ളാം മകളേ!”¹ എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞപ്പൊടി കൊള്ളാം. വെള്ളപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളാം മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അഞ്ഞനപ്പൊടിക്കു പകരം കുമ്പുപ്പൊടി കൊള്ളാം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചുവസ്ത്രമാക്കി നിന്റെ രൂപത്തെ നിമ്നിച്ചുകൊള്ളാം” നിന്നുടെ കളം (ബ്രഹ്മകളം) വിഷ്ണുവിതാനം കാണാനും കേൾപ്പാനും വരുന്നവർ ഇതു² ഇന്ദ്രാദികൾ എന്ന് സങ്കല്പിച്ചുകൊള്ളാം, പോയാക, മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. അനുബന്ധം നോക്കുക.

2. ദൃഷ്ടിമാർ.

“കൊടുന്നന്നേതു സങ്കല്പിച്ചു കൊള്ളുവോയാക, മകളേ! ഭദ്ര കാളി! നീയും പോകപ്പോയി കർമ്മഭൂമിയിൽ ചെറു കുടിമനുഷ്യർക്ക് കലപരഭേവതയായി പോകയാക, മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“ഇതേതും ചെച്ചുത്തവർക്ക് അകവെട്ട, പുറവെട്ട, അരപ്പുരൽ, മുച്ചുരൽ, അഗ്നികോരി (തീപ്പാറി), പെരിമ്പനി, കള്ളിമുളൻ, കരിഞ്ചപ്പട്ട¹ എന്നിങ്ങിനെ തൊണ്ണൂററു മഹാവ്യാധികളെ കൊടുപ്പോയാക! അത് നിന്നെ സേവിച്ചവർക്ക് ഷഴിച്ചു കൊടുപ്പോയാക മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. “നീയും പോകപ്പോയി കർമ്മഭൂമിയികലേക്ക് ചെറുകുടി മനുഷ്യർക്ക് കലപരഭേവതയായി പോവ്വോയാക, മകളേ!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അപ്പോൾ ഭാരതന്റെ ശിരസ്സുവെച്ചു നമസ്കരിച്ചാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി. അപ്പോൾ രക്തവസ്ത്രം കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി. അതെടുത്തു ചാത്തികൊണ്ടാളെല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇതു കേൾപ്പോയാക, മകളേ! കാളി! ഇതെങ്ങും വെണ്ണുത്ത കുത്തല്ല. നിന്നുടെ ഇടുത്തുകൈയിലാമ്മാൻ പിടിപ്പോയാക” എന്നുരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

1. ഇതിൽ ചിലതെല്ലാം വസ്ത്രരിയുടെ വകഭേദങ്ങളാണ്.

പ ന്ത ല ല ക്കാ ര ങ്ങ ൾ .

ആദരവോടു ലോകരലയരിച്ചീടും—പന്തക്കാലുപത്തി
[നാലിൽ
 കരുതിനാലകമെകൊണ്ടു—കോണിനോടെഴുകുകെട്ടി
 കോതുട്ടൻ കയറുപാകി—സൂരിയനഭിക്കും മുവെ
 നല്ലനാരിമാരടിച്ചു നീക്കി—നലമെഴുമവനിതന്നിൽ
 ചാണകനിർ തളിച്ചു—സരസമായി മെഴുകിപ്പിന്നെ
 താരിറത്തിട്ടു വന്ദിച്ചിവിടെ—നിന്തിരുവടികീഴ്
[സ്തുതിച്ചീടുന്നേൻ
 എന്തൊണ്ട ചിററുർക്കാവാണ്ട കണ്ടേയാളി—

—ശ്രീപാദാ വാല്യ ദൈവമേ.—

ഇന്തിരമലമേവുണ്ടൊരു—പാലനില്ലുന്നിതെന്നാൻ
 ആദിശ്രീമഹാഗണപതി—അപ്പാലവെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു
 ചില്ലൊടു ചിറുപ്പംകത്തി—ചിതറിന നടുമുറത്തു
 കൊടിയും കയറും നീക്കി—വായയറും നീക്കി
 ഓലൊന്നും കഴികഴിച്ചു—പുത്തിരംപോക എന്നു
 നെല്ലോടരിയുമിട്ടു—ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപ-
 ഭിപങ്ങൾകൊണ്ടലയരിച്ചു—നാട്ടിനാർ പാലതന്നെ
 ആകാശാതിമലയർ താനുമെ ദൈവമേ.—
 പാകിന വിതാനത്തിങ്കൽ—പണികളും തീർന്നുമേന്മേൽ
 ചേതമാറുറകൊമ്പു—ചെന്തളിർ പ്പട്ടം മററും
 ചേലകൾ പളുങ്കുചോര—ഏഴുതിന പലവുമകൊണ്ടു
 വിതാനവുമൊരുക്കി—നൽത്തൂണു പൊതിഞ്ഞു
 നൽപ്പടിയുംവെച്ചു—നേർതൂലാം കഴികൾ ശോഭെ
 അരുളിന വിതാനത്തിങ്കൽ—കരുത്തോല നിരക്കെത്തുക്കി
 കസുമങ്ങൾ പലതും നന്നായ്—വെളുത്തവെറിലയും
[പഴുക്കാ
 മാന്തളിരരയാൽ തൂക്കി—തളുത്ത പൂക്കലയും മാല
 താമരപ്പൂവുമേന്മേൽ—നിറഞ്ഞൊടു പവിഴത്തുമേൽ

നേർ മുത്തുമാലതുകി—കുത്തനെഞ്ചമരി വെഞ്ചമരി
 കണ്ണാടിക്കുപ്പി നിരപ്പിനൊടലയരിച്ചിട്ടിതമാനപന്തൽ തൻ
 കിള കഴിപ്പാൻ² പാരാതെ എഴുന്നള്ളമെ!—
 കാൽച്ചിലമ്പൊലിയിളക്കി—ക്കറ³കണ്ടർ മകളെ! പോററി!
 അതളിന വിതാനത്തിൽ—വെളുത്തൊര വിളക്കു തേച്ചു
 വെളിച്ചെണ്ണ നിറയെ വീശി—അക്കിയപേല കീറി
 അഴുകിയ തിരിയുമിട്ടു—ആയിരം കതിർകറപോലെ
 എത്രയുമാനന്ത(ന്ദ)നൽ—വിളക്കും വിളക്കുപോൽ
 വിളങ്ങുമാറു വിനായകൻ—അമൃത⁴ചെയ്യുവാൻ
 പരിപ്പിനോടേയുപ്പം—പതവി⁵യിലിളമ്പിർ തേനും
 വറുത്തരി പയറുമെളുപ്പം—മാമ്പഴമെന്നിവയെല്ലാം
 മധുരത്താൽ പൂമല⁶രതന്തി—ഏതത്തോടിപ്പിറ്റി⁷തെല്ലാം
 ഗണേശൻ താനും വസിക്ക—ഇപ്പന്തൽകീഴ് വരമരുളിട്ടു
മാറെ.—

ആളികറമകളെ!⁸—ആനന്ത(ന്ദ)ത്തേൻകടലെ,
ചോതി മണിവിളക്കെ—ശോമക്കാൽമുതലിയുമെ!⁹
 വേദാന്തപ്പരാണമെ!—പുരാണമാ ഏനും മലർപ്പെണ്ണ!
 ഉഭയിരിയെന്നും¹⁰—കൊണ്ടരുവിനാക്കിലയും പൂക്കലയും

2. ആളും കഴിഞ്ഞുപോയ കിള. അത് നല്ല മുത്തുത്തലായിരിപ്പുകണമെന്നുണ്ട്. അപ്പാറം മുതലും അമ്മ അനുഗ്രഹിക്കണമെന്ന് സാരം.

3. ഇവിടെ വികത്തിനെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് കുറ(മാലിന്യം)ശബ്ദം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. കണ്ടർ=കണ്ണൻ—നീലകണ്ഠൻ (ശിവൻ)എന്നർത്ഥം.

4. അമൃത കഴിക്കുക എന്നതിനുള്ള ഉപചാരവാക്ക്—വേവറും രാമരും ഞാനും ഉണ്ണുന്നത് ചോറാണെങ്കിലും അതുകൊണ്ടാണ് പറയുക.

5. പരവി എന്നതിന്റെ തത്ത്വം.

6. അരുളി എന്നായിരിക്കും ഏതെങ്കിലും.

7. ഇടകിട്ട.

8. പാശ്ചാത്യ പരമേശ്വരന്റെ ആളികറവരും കറങ്ങിയ ആയി നോക്കിപ്പാട്ടുകളിൽ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ മലയനും മലയയും ആയും കറന്നും കയറുംതോറം നേക്കുക. പേജ് 2.

9. ശോമക്കാൽ=സോമന്റെ കാൽ അതായത്—ചന്ദ്രക്കലയിലെ കല. മുതലി=മുതലായിട്ടുള്ള ആൾ ധരിക്കുന്ന യാത്ര=ചന്ദ്രശൂഡൻ. ശോമക്കാൽമുതലിയമ്മ=ചന്ദ്രശൂഡന്റെ അമ്മ—പാശ്ചാത്യ.

10: ഉഭയഗിരിയിൽ നിന്നും.

പൊന്നണിയും പൂശാവും—ചെഞ്ച¹¹രവും ചരക്കോലും
 കണ്ണാടിയും¹² ചുരുളും¹³ പിടിത്തം—കണ്ണായവേന്ത¹⁴നുടെ
 ചെഞ്ചോലക്കയിൽ കണക്കെ—ചിലമ്പൊലിപ്പുലമ്പമ്പാടി
 പൂഞ്ചോലക്കത്തി ദൈവം—പുന്നത്തുടൻ¹⁵ വിളിത്താരത്തെ
 മഞ്ഞ¹⁶പ്പൂവരിയും—ചാത്തും മണിയും തിരിയും
 പുതുതുറവും മുന്നമെന്തിയ—തിരുവാളും മൂലംതന്നെ
 മറവാതെ മഞ്ചന¹⁷തട്ടി—മുഖമെഴുതി
 മാറത്തു രണ്ടു മലയുമേന്തി—കുന്നിരുക്കുമരൻ,¹⁸ ചാത്തൻ¹⁹
 കുമ്പാമ്പുർ²⁰ പള്ളിക്കണ്ടൻ—മാറ മുവർ മലയർ വത്തു
 അണിനിഴൽ പന്തലിട്ടു—പന്തലിൽ പാവിരിച്ചു
 കെല്ലനപ്പുന്നിരത്തി²¹—കിഴക്കനെ താലും താഴ്ന്നി
 അല്ലൽ²²കെടലം പിണിയെ²³—ത്തീപ്പാനും, വേപ്പാനും²⁴
 വേരേഴാതി തെളിയിപ്പാനും—മന്ത്രകശലമോതുവാണം
 പുഴയ്ക്കൊരാടിനാഥ മഹാഭാരത മലങ്കരത്തി ദൈവമേ.
 വരിക നീലമാഞ്ചേരി—അമരപുരത്തൊട്ടുകടി
 വെള്ളാമുർവാഴ്വ ദൈവമേ!—എൻമന്ത്രശാലവാഴ്വ,
 മുത്തി²⁵ പിറന്നാൻ—മുവഞ്ചേരി²⁶ താൻ പിറന്നാൻ
 മാവണ്ടിക്കാമകിച്ചി²⁷—കുന്നത്തിരവീശിക്കുൻ വെട്ടൻ²⁸
 കോതൻ നാലിപ്പത്തു പള്ളിമലയരം²⁹ വമ്പും തേരും
 തേർതാനവും വാഴ്വ ദൈവമേ!
 വെള്ളിത്തേർ പിടിച്ച പൊന്നുംതേരോടണച്ചു
 ശവരി³⁰യൊടു ശവരിപൂട്ടി—വീരകാളതുതി³¹

-
11. നല്ല ശരം.	12. വാൽക്കണ്ണാടി.
13. തിരുവാട മടഞ്ഞുവെച്ചതു്.	
14. ഇന്ദ്രൻ.	
15. പുകഴ്ന്നി.	16. മഞ്ഞപ്പൂവും അരിയും.
17. മഞ്ഞളും മറ്റും ഉട്ടിയ ഒരു കുറിപ്പുട്ടു്.	മഞ്ചണയെന്നും പറയും.
18, 19, 20. ഓരോ ദൈവങ്ങളുടെ പേർ.	
21. പറ കിടത്തി നിരത്തിവെച്ചിട്ടു്.	22. അല്ലലുണ്ടാകുന്നു.
23. പിശാചുബാധകൊണ്ടുള്ള രോഗം.	24. വേർപെടുത്തുക.
25, 26, 27, 28, 29. ഓരോദിക്കിലെ പഴയദൈവങ്ങളെയുണർന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്.	
30. കൂട്ടംകൂറുള്ള വാഹനം.	31. വീരകാഹളം.

എന്നിപ്രകാരമായിരിക്കുന്നോരു ഭൂമിദേവിയുടെ
 ആദിയന്തത്തെച്ചൊല്ലി കുററതീർത്തു ഗുണത്തെവരുത്തിട്ട്
 നെഞ്ചെപ്പത്തിരം³² ചരക്കോലാലെ പാനയും
 നടത്തിവെച്ചു കത്തിരം³³ കണ്ടെടുത്തു കുററമററിത്തന്നുകാലം
 മരുതകായിലെയും വില്ലി ശില്പിയോടരശർ മുഖിൽ
 അനലൊട്ട്³⁴ പുനലു³⁵മാടി—വെള്ളനെല്ലൊലികൾ ചാത്തി
 തേവാരം നിയതം വെണ്ണീരരുപ്പിൽ പരിഹാരംചെയ്ത്
 ഐഴവർ ശേകവ³⁶രൊരുമ്പടത്തിരികൊളത്തി-
 കരുതിയുമുരുളച്ചോറും—ശോഭയിൽ തുളുത്തുളു-
 ത്തിക³⁷തല തെക്കുകാട്ടി—തെക്കുദേവതയ്ക്കുവേണ്ടും
 തിറമൊട്ട് വെലികൊട്ടപ്പാൻ—പാടിന മലയരെല്ലാം
 മുരശൊട്ട് തുടിയറത്ത്—മുവന്തിക്കാലമായി
 കലങ്കലിവിരർ വന്തു—വണകിക്കൊണ്ടു കാതത്താൽ
 നീതിവട്ടം അടിനിര വെളുക്കച്ചെത്തിത്താഴയും³⁸
 തെഴുകും³⁹ തളിർ,മണിയരയാൽകൊന്നു,
 മണിച്ചുണ്ട കാഞ്ഞിരത്തോലെന്നിവ
 ചുഴലുകുത്തി ഇന്തിരൻ നൂൽ⁴⁰വളർത്തു
 കൊന്നാപ്പുമാലതുകി—കരുത്തോല കവുങ്ങിൻപൂവ്
 കെകനകനകപ്പാല—ചെപ്പൊട്ട് മണിവിളക്കു
 പച്ചാട പറനിരപ്പ—കത്തുവാൻ ക്രവാക്കോഴി⁴¹
 ഒരു കവുങ്ങിൻപൂക്കുലയും—ചൊറണിയും പൂങ്കാവും
 ചെഞ്ചരവും ചരക്കോലും—കണ്ണാടിച്ചുറുളും പിടിത്ത
 കണ്ണായവേന്തരുടെ ചെഞ്ചോലക്കുയിൽകണക്കെ⁴²
 ചിലമ്പൊലി പൂവമ്പെപ്പാടി പൂഞ്ചോലകറത്തിദൈവം
 പുനതു⁴³ടൻ വിളിത്താരത്തെ.

32. പ്രമാണം—(പത്രത്തിന്റെ അളവ്).	33. വഞ്ചന.
34. നീയ്.	35. വെള്ളം.
36. ചെകവർ.	
37. പ്രകാശമുള്ള, തികൾ (പ്രകാശം) (തമിഴ്).	
38. പൂക്കുക്കു.	39. കൈനരി.
	40. ചുക്കുന്ന ശീല.
41. ചെറിയ കോഴി (കുവാൻ ഇടങ്ങാത്തത് എന്നർത്ഥം).	
42. കണ്ണായവേന്തൻ—ദേഹം മുഴുവനും കണ്ണായ വേന്തൻ—ദേവന്ദ്രൻ, ചെ ഞ്ചോലക്കുയിൽ—ജാഗ്രിയുള്ള ഉദ്യമത്തിലെ (നന്ദനം) കയിൽ—അത്ര മനോഹരമായ ശബ്ദത്തോടുകൂടി എന്നു സാരം.	43. പുകഴ്ന്നി.

എട്ടിടിക്കുവാഴ് . *

എട്ടിടിക്കുവാഴ് ദൈവമെ, എണ്ണെരുതോടുവാഴ്
പത്തുടിക്കുവാഴ്, പതിനാറു(ഷോഡശ) കലയുവാഴ്
[ദൈവമേ!

ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും വാഴ്, അലകുടൽമലയോൻവാഴ്,
ആദിദേവതയും വാഴ്, ബ്രഹ്മമാലയും വാഴ്,
പേകളും പടയുവാഴ്, എരികനൽ മറയോൻവാഴ്,
ഏഴുപറപ്പാണർവാഴ്, എന്തെ ദൈവംവാഴ്,
കരുതിനകവിടമുനിൽ ഗണപതിതാനുംവാഴ്,
തെമിപ്പൊരുലകുന്നിലുള്ള ദൈവത്തെ എല്ലാം
സരസിപ്പൂ ചൊല്ലുവാനൊ സമയമില്ല, ശക്തിപോര
നിരസിപ്പൂ കഴികവേണ്ട ഇന്ധനമെല്ലാം തമ്മിൽ
[പോറെറണം

ഈശനുടെ മികുതിപൊങ്ങും മികവഴും പാലനാട്ടി
അവ'ടെക്കും ഇവിടെക്കും താനാ(സ്ഥാനാ)ദിദേവതയായി
[നില്ക്കും

ആനക്കോടാകമേമേ! നീലമാമുകിൽ നിറത്തി! ശക്തി!
നിമിഷത്തിലേഴുന്നള്ളണം
അണമതി ജടയിൽ മൂടി അരന്നുടെ മൂന്നാംതൂക്കണ്ണിൽ
അഴകിവന്നുതടവിപ്പോരും തായെ അഞ്ജനനിറത്തി! ശക്തി!
ആഴിമൂഴുചകുന്നിലവനിയിലേററിരുന്ന
അളികളിലാളികളി വയനാടു, കളപ്പുരയൂർ,
പഴയന്നൂർക്കാവു, വാഴ് ദൈവമേ!
പോക്കലി, പുരവൃക്കാവു, പൊന്മലരൂപംകാവു,
കിരാമ്പുഴ, പരിച്ചനെല്ലൂർ, കുറുമാലി, കുന്നംപാറ,
കൂഴന്നൂർ, കഴിയക്കുന്ന്, തെളളിയൂർ, തെളളിക്കാവു,
തേൻപുഴ, തേൻപൂക്കാവു, തെരലൂർ, തെച്ചിക്കാവു,
എരാളറേറും കോട്ടം, കോട്ടം, മെരുമു, മെരുമക്കുന്ന്
എമ്പെരുമാൻ മക്കൾ കാവ്, പിഴകൊല്ലം, പിഴാരിക്കോവിൽ,

വിലസുന്ന വില്ലിപ്പത്തൂർ, വീതിയിൽ മംഗലത്തുകാവ്,
 അരങ്ങത്തൂർവാണി, നെല്ലരയർവാണി, അടിച്ചിൽപാറ,
 നൽമാണ്ട, തെക്കും കൊല്ലം, കല്ലുകുളത്തുകാവ്,
 ശങ്ങരൻ, ശങ്ങൻപേരാൽ, ചാത്തന്തച്ചതുരമാടൻ,
 മഞ്ചാടിക്കരമംപള്ളി, വടപുരം, വാലിമായ്കൽ,
 തട്ടയൂർ, തട്ടക്കാവ്, പുന്നിയൂർ, പനങ്ങാട്,
 പാനങ്ങാട്, പഴയപാന, കൊമ്പനങ്ങാട്, കൊല്ലം,
 ചതുർക്കുളം, കടക്കാപ്പള്ളി, അഴകിയ കാവുകുളവും,
 അറുപത്തിനാലു മഞ്ചും, അടവിയിങ്കൽപുരവും
 ഉറയപ്പെട്ടോരു ദൈവമേ!

അമൃതമാർദ്ദമുൻനടന്നു വന്നോരു ദൈവമേ!

അമലാമന്ദാർദ്ദമൊൽവിളികേട്ടു വന്നോരു ദൈവമേ!

മഞ്ചച്ചന്മാർക്കു മെച്ചൊടി മെച്ചുറഞ്ഞു വന്നോരു ദൈവമേ!

ഞാനും കുച്ചാണ്ടും മെച്ചാണ്ടും വെച്ചും പൂജിച്ചും

അമ്പലമുഖം ആരാധിച്ചും വിളിക്കുന്നേനെന്നയാണ്ടു

പിറകുൾക്കാവാണ്ടു കണ്ടയാളിയും,

കോട്ടയിൽ വാഴും വേട്ടക്കരമകനും,

ഭട്ടക്കുത്തിയിൽ വാഴും നല്ലയുനും,

അമ്പൊട്ടു വെച്ചു പാന അഴകൊട്ട നട്ടത്തായെ!

ഓം ഏന്നെടുത്തോരോധാരം വാഴൂ,

ആം ഏന്നെടുത്തോരാങ്കാരം വാഴൂ,

ഹരിയെന്നെടുത്തോരു നല്ലക്ഷരം വാഴൂ, ദൈവമേ!

ഓമെന്നും, ആമെന്നും, ഹരിയെന്നും മൂന്നനല്ലക്ഷരം വാഴൂ

[ദൈവമേ]

നാവിനെപ്പട്ടത്താൻ നാരായണൻ വാഴൂ,

സ്രഷ്ടിപ്പാൻ ബ്രഹ്മൻ വാഴൂ, സ്ഥിതിക്കു വിഷ്ണുവാഴൂ,

സംഹരിപ്പാൻ സർവ്വേശ്വരൻ വാഴൂ,

മറക്കുവാൻ പീഠം പതാകലം ചരക്കോൽ വാഴൂ,

നാട്ടിയൊരു നമ്പാല വാഴൂ,

നമ്പാലയ്ക്കു നാങ്കു വൈരം വാഴൂ,

നാങ്കു വൈരത്തിന്മേൽ വസിക്കപ്പെട്ടോരു

നാലുവർ ശ്രീകൃഷ്ണനാരു വാഴൂ ദൈവമേ!

വാമകളും വരമകളും വാഴ്,
 പൂമകളും പുനൽമകളും വാഴ്,
 കൂട്ടിനോരു മണ്ഡപം വാഴ്,
 മണ്ഡപത്തിലുറയപ്പെട്ടോരു
 സ്വർണ്ണ ഭൂതപ്പിശാചുക്കളും വാഴ് ദൈവമെ!
 തെക്കും കൊല്ലം ത്രീനഗരം വാഴ്,
 വടക്കും കൊല്ലം മാളവി വാഴ്,
 ഏഴുമല വാഴ്, ഏഴുപത്തിരണ്ടടിവാഴ്,
 പകൽ വാഴും ആദിത്യൻ വാഴ്,
 രാവേഴും ചന്ദ്രഭഗവാൻ വാഴ്,
 ആദിത്യനേയും ചന്ദ്രനേയും
 ചുറ്റിപ്പറ്റി വലംചെയ്തു നില്പോരു
 നാൾമീൻ കോൾമീൻ നക്ഷത്രാദികളും വാഴ് ദൈവമെ!
 ഭൂമിക്കലങ്കാരമായി നില്പോരു
 കറുക, ചെറുവുള, കഞ്ഞുണ്ണി, മുക്കുറി,
 പൂവാങ്കുറമ്പല ഭഗവപ്പുറം പത്തും വാഴ്, ദൈവമേ!
 കിഴക്കു ഉഭയമാനപർവ്വതം വാഴ്,
 പടിഞ്ഞാറസ്തമാനപർവ്വതം വാഴ്,
 തെക്കു ത്രികൂടപർവ്വതം വാഴ്,
 വടക്കു മഹാമേരു ഭൂമിക്കു പൊക്കിളായ് നില്ക്കും പർവ്വതം
വാഴ്, ദൈവമെ!

അതിന്മേൽ വസിക്കപ്പെട്ടോരു
 സപ്തർഷി അഷ്ടയോഗിയിളയ ഭിന്നനാരം വാഴ്, ദൈവമെ!
 പറങ്കഴിപ്പാൻ വിശ്വകർമ്മാചാര്യൻ വാഴ്,
 തോൽപുതപ്പാൻ പറച്ചാനുകൻ വാഴ്,
 കോത്തുവലിപ്പാൻ വാസുകി വാഴ്,
 ഓരാപുരുഷൻ പറഞ്ഞരുവു വാഴ്,
 ഓം എന്ന ശബ്ദം പറക്കൊൽ വാഴ്,
 പറയകത്തു ഹര ഹര എന്നും ശിവ ശിവ എന്നും
 രണ്ടു നല്ലപ്പരം വാഴ്, ദൈവമെ!
 എന്റെ ഇടത്തും വലത്തും ഇരിക്കും വഴിവാണാക്കരം വാഴ്,
 ഇനിക്കു വിദ്യ ബോധിപ്പിച്ചുതന്നോരു ഗുരുവിനാടെ
 ത്രീപാദം ഇണയടി രണ്ടും വാഴ്, ദൈവമെ!

ദാരുകൻ തോററം. *

ശ്രീകവകളങ്കാളി ത്രൈലോക്യനായകി അഴകിയഭേവി
 ആനന്ദ സുന്ദരി നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നോൻ.
 അടിയൻ എവിടെ പിഴച്ചു പോകുന്നതെല്ലാം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണം
 കന്നിയാവെ¹.

എങ്കിലോ പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു ദേവ
 കിന്നാരകിന്ദുരക്ഷന്മാരുടെ പക്ഷമായിരുന്നു അന്നസുരകുലത്തെയെ
 ല്ലാം അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചു കളഞ്ഞു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ പള്ളി
 ക്കുറപ്പുകൊണ്ടുള്ളും അച്യുതൻ ജഗൻ വിഷ്ണു² നാരായണസ്വാമി.

അന്നസുരകുലത്തിരുവർ ശ്രീകന്യാക്കന്മാർ കൽവിലപാർ³
 ത്തിൽ പുകൊളിച്ചു കിടന്നു. നാമുള്ളനാളെ നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം
 അശേഷമെ കൊന്നുമുടിച്ചു കളയുമാറുവന്നുവല്ലോ. നാമിനി ആരെ
 ചെന്നു കാണുന്നുവെന്നും, എന്തെല്ലാം നല്ലതെന്നും, അസുരകുലത്തിരു
 വർ കന്യാക്കന്മാരപ്പോരും.

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ല
 ചുൻ നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. ശ്രീ
 പാൽക്കടലിൽ ചെല്ലുകിലോ ശ്രീനാരായണൻ തിരുവടി നമ്മുടെ വംശ
 മെല്ലാം അശേഷമെ കൊന്നു മുടിച്ചുകളയും. നാമിനി സത്യലോകം
 പോവുതെന്ന്⁴ പോകപ്പോയി⁵ ചെന്നു, പൊയ്ക്കയിൽ കളിച്ചു പകൻ
 ടത്തു, ചില പുഷ്പങ്ങളുമുറത്തു കൈപിടിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ

* ചിററുരിൽനിന്ന് കിട്ടിയത്.

1. പദ്യസംബാധന—“ശ്രേഷ്ഠനായുള്ളദേവ, അനന്തനായുള്ളദേവ” എന്ന
 പ്രയോഗങ്ങൾ പ്രബന്ധങ്ങളിലും മറ്റും സാധാരണയാണ്.

2. ജഗത്തിങ്കൽ എല്ലാം നിറഞ്ഞവൻ—വിഷ്ണു എന്ന ശബ്ദം വിശ് എന്ന
 ധാതുവിൽനിന്നാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതിന്ന് പ്രവേശിക്ക, പരക്കുക എന്നർത്ഥം
 ഉണ്ട്.

3. കല്പകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഇഹയുടെ മുമ്പത്.

4. പോവുകതന്നെ എന്നൊപ്പ് (പോകവത്).

5. പോകപ്പോയി—പറപ്പെട്ടു.

ശ്രീപാദമിവിടെ എന്ന് കല്പിച്ചു കിഴക്കേനോക്കി നിന്ന് പൂവാരായിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങിനാൻ അസൂരകുലത്തിൽ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരുമെ! ദൈവമേ. അങ്ങിനെയും ചിലവെന്ന് തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു! ശ്രീകന്യാക്കന്മാൻ.

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ. ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കയില്ല എന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടാൾ ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്. ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടു ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപസ്സുതുടങ്ങി ഭാര്യ മതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്. അക്കാലത്തു പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ. കേൾപ്പോതു മുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചു കേൾക്കട്ടെ ഞാനെന്നാൻ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

കേൾപ്പോതു മുണ്ടോ നന്മക്കളെ നിങ്ങളെന്നെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്യുന്നതിന്നു തക്കവണ്ണമെല്ലൊ².

ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല എന്ന് നിനച്ചല്ലൊ തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

“എങ്കിലോ നിന്നെക്കു അന്തിനേരത്തു അല്പനായിട്ടും അത്രമെന്ന നായൊരു പുത്രനുണ്ടായി വരിക”യെന്നു വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

ഇത്തപസ്സുകൊണ്ടു ഇക്കാര്യം സാധിക്കേണ്ടു ഞാനെന്നു നിശ്ചയിച്ചല്ലൊ തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു ഭാര്യമതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

“എങ്കിലോ നിന്നെക്കു അത്തവും ഞായറാഴ്ചയും അപരപക്ഷത്തിൽ³ പ്രതിപദ്യമാകുന്ന നാൾ എത്രയും ബലവീർച്ചമുള്ളൊരു പുത്രനുണ്ടായി വരിക”യെന്നു വരവും വരപ്രസാദവും കൊടുത്തരുളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

കേൾപ്പോതു മുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! നിങ്ങൾ ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ചെന്നു മണിയരുളനെ⁴ കണ്ടു മാലയിട്ടുംകൊണ്ടു അവനോട നമോദനവും ചെയ്തു ഗർഭത്തെ ധരിച്ചുകൊൾവിൻ എന്നരുളിച്ചെയ്തു കണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

1. കഴിമുളി എന്നർത്ഥം. (പഴയപ്രയോഗം).
 2. തക്കതായ കാരണമുണ്ടാകണമല്ലോ. 3. കറുത്തപക്ഷം.
 4. ശ്രേഷ്ഠനായ ശ്രീകൻ ഒരുത്തരും വസുദിക്കും മണിയൻ എന്നു പേരുണ്ടു്.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകന്യാക്കന്മാരിരുവരും ശ്രീകൈലാസത്തിൽചെന്നു മണിയരുദനെ കണ്ടു മാലയിട്ടുംകൊണ്ടു അവനോടനുഭോഗവുംചെയ്തു ഗർഭത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടാർ അസുരക്ഷപത്തിലവർ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരുമെ ദൈവമെ!

കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ ശ്രീകന്യാക്കന്മാരെ! ദേവഗർഭവും അസുരഗർഭവും ഇപ്പോഴേ പ്രസവിച്ചുകൊൾകെ വേണ്ടു എന്നാൻ മണിയരുദൻ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീകന്യാക്കന്മാരിരുവരുമുണ്ടു തങ്ങളുടെ ഒരു പൊയ്ക്കുവനത്തിങ്കലാമമാറു ചെന്നു അന്തിനേരത്തു അല്പനായിട്ടു അതു മന്നായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകണ്ടാൾ ഭാനവതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

അത്തരവും തൊഴുതാഴ്ചയും അപരപദങ്ങളിൽ പ്രതിപദ്യമാകുന്ന നാളെത്രബലവിദ്യനായൊരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചുകണ്ടാൾ ഭാരതമതിയാകുന്ന കന്നിയാവു്.

അസുരൻ പിറന്ന ഭൂമിലോകത്തിൽ വീഴുന്നപ്പോൾ ആഭിത്യൻ പരിവേഷം¹ തുടങ്ങുന്നു. മണ്ണു വിണ്ണാകുന്നു! മരം പറിയുന്നു! മഹാസമുദ്രം കലങ്ങുന്നു.²

³നാലിനോടെ നാലാംനീരാടി, അഞ്ചിനോടെ അഞ്ചാംനീരാടി ഏഴിനോടെ ഏഴാംനീരാടി! പത്തിനോടെ പഞ്ചഗർഭം നീർതളിച്ചു, പതിനൊന്നിനോടെ പല പുണ്യാഹം നീർതളിച്ചു, ഇരുപത്തേഴാം നീരാടി. ഇരുപത്തേഴാംനാൾ ഭാനവതി ഹൈറവനു ഭാനവനെന്നും ഭാരതമതി ഹൈറവനു ഭാരതനെന്നും അരന്തലനുമ്പു തിരുനാൾ പേരു വിളിച്ചുകണ്ടു ശ്രീകന്യാക്കന്മാരിരുവരും ദൈവമെ.

അക്കാലത്തു ചോദിക്കത്തുടങ്ങുന്നു ഭാനവതിഭാനവേന്തൻ⁴ ഭാതകൻ:—‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ മാതാക്കന്മാരെ! നമ്മുടെ വംശത്തിങ്കൽ മററാരുമില്ലായൊ തന്നെയൊ’ എന്നു്

1. ആഭിത്യന്റെ മുററിലാ വൃത്താകാരത്തിൽ കറങ്ങുന്ന ഒരു പ്രകാശം. (പരിവേഷം).

2. ഭൂന്നിമിത്തങ്ങൾ—ഭാതകവായം, ഭാഗാൽപത്തി.

3. ഹൈറകിടക്കുന്ന കാലത്തെ ചന്ദ്രന്റെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഏല്പാം മേരളാചാരം തന്നെ. 11-ാംദിവസം പലഭേദിക്കുന്ന സത്യാദായം ചേരളത്തിൽ ഏല്പായിട്ടുള്ളില്ല. 14-ാംദിവസംതന്നെ പലഭിക്കിലും.

4. ഭാനവപതി ഭാനവവേന്തൻ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. ഭാനവൻ=രാജാവു്.

‘മകനെ ഭാഷകാ! പണ്ടു ദേവാസുരയുദ്ധമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു ദേവകിന്നരകിന്ദുതപഃനാരുടെ പക്ഷമായി നിന്നുകൊണ്ടു അന്നു നമ്മുടെ വംശമെല്ലാം അശേഷമേ കൊന്നുമുടിച്ചു കളഞ്ഞു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ പള്ളിക്കുറുപ്പുകൊണ്ടതളം അച്ചുതൻ ജഗൻവിഷ്ണു നാരായണ സ്വാമി.’

‘അന്നു ഞങ്ങൾ ശ്രീകണ്യാക്ഷന്മാർ കൽവിലഭാരത്തിൽ പുകക്കളിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ അനഗ്രഹത്തിനാലല്ലോ ഇന്നു നീയും ഭാനവനും ഉണ്ടായി മകനെ! ഭാഷക!’

ശ്രീകൈലാസം വാഴൂ വൈവമെ!

ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ വാഴൂ!

ഭാഷകപുരം വാഴൂ!

ഭാഷകപുരത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവു വാഴൂ!

ഭാഷകരാജാവിന്റെ ധർമ്മപരിവാരം! വാഴൂ!

ധർമ്മപരിവാരമിരിക്കും ഗോപുരമണിപണ്ണശാല വാഴൂ വൈവമെ.

‘കേൾപ്പോതുണ്ടോ മകനെ ഭാഷക! ഇനിയും ദേവകളോടു യുദ്ധം വേണ്ടകിലോ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു വരവും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകേണം മകനെ ഭാഷക!’

എന്നു ഭാഷകമാതാവു പറഞ്ഞതു പരമാർത്ഥമെന്നും കല്പിച്ചു മേഘമാഗ്ഗം¹ കരേറിച്ചെന്നു കളിച്ചാട പകർന്നുത്തു അഴകിയ ചില പുഷ്പങ്ങളുടനത കൈപിടിച്ചു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുടെ ശ്രീപാദം ഇവിടെ എന്നു കല്പിച്ചു കിഴക്കുനോക്കി നിന്നു പച്ചാരായിച്ചു തപസ്സു തുടങ്ങി നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകൻ.

അങ്ങിനെയും പലവർഷം തപസ്സുചെയ്തു കണ്ടു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകൻ

അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായിപ്പു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്ലച്ചൻ.

1. അനുചരന്മാർ, ഭൃത്യന്മാർ, സേനകൾ മുതലായവർ.

2. അത്ര ഉയരത്തിൽപോയി എന്നു അർത്ഥമുണ്ട്.

ഒരുകാൽ മടക്കി ഒരുകാൽകൊണ്ടൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

ഒരുകൈ മടക്കി ഒരുകൈകൊണ്ടൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

ഒരുകണ്ണടച്ചു ഒരുകൺ തുറന്നൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

വർഷകാലത്തു അരയോളം നീറ്റിൽനിന്ന് ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

കാറുകാലത്തു കരിംപാറപ്പുറത്തിരുന്ന് കാറും വെയിലും കൊണ്ടു ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

അരയാൽവൃക്ഷത്തിന്മേൽ കരയേറി അരയാൽ കൊമ്പത്തു ഒരു കാൽകെട്ടി കിഴക്കോട്ടുക്കുളങ്ങരി ഒരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

താനിരിക്കും വെള്ളിശ്രീപീഠം മുറും അഗ്നികണ്ഡം കഴിച്ചു വരിക്കുപ്പിലാ¹കീറി, നൂനെയും വീശി, അഗ്നിഹോമം ചെയ്തൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

തന്റെറയൊരു തുഞ്ചുരുവും വീണയും വായിച്ചൊരു പന്തിരാണ്ടു തപസ്സു ചെയ്യുകണ്ടു.

അതുകൊണ്ടും ഒരുവെളിവു കാണായില്ല സ്വാമി.

1. പിലാവു¹വൃത്തിൽ ഒരു വകഭേദം.

തന്റെ കയ്യിലിരുന്നോരു വാൾകൊണ്ടു വലഞ്ഞു കണ്ണായി¹ ലൂണി ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ പുറപ്പെട്ടിട്ടു കൊലപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങുന്നോരു നേരത്തു "നില്ല നില്ല ഭാഗ്യകാ! നീ എന്തെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്തു നിണക്കു ഏന്തെല്ലാം വരം വേണമെന്നു" ചോദിച്ചു² ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

"ഇനിക്കൊ രാവും പകലും ചാവാഞ്ഞൊരു വരം തരേണം. കല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും ചാവാഞ്ഞൊരു വരം തരേണ"മെന്നാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാഗ്യകൻ.

അങ്ങിനെ ഭാഗ്യകൻ മുക്കോടി അസുരരെ തോറ്റി³ക്കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

കളവിൽ പെരിയ രാക്ഷസൻ പതിനാനായിരം അസുരരാജാക്കളേയും ശേഷമുള്ള രാക്ഷസരേയും തോറ്റിക്കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായുധമായി തോറ്റിക്കൊടുക്കുന്നു.

വിശാർമണിയെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും⁴ രണ്ടു മന്ത്രത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കുന്ന ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

അങ്ങിനെ വരമെല്ലാം വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോക മെല്ലെ നട കൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാഗ്യകൻ.

'നില്ല, നില്ല, ഭാഗ്യകാ! ഇനിയുമൊരു വരമുണ്ടു ഇരിക്കുന്നു. സ്രീകളാൽ കൊലപ്പെടാതെ വരമുണ്ടു ഇരിക്കുന്നു. അതിനേയും കൂടി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവേ!' എന്നരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിച്ചൻ.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെകണ്ടു പോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവ്.

അട്ടയാലും, പല്ലിനേൽ പഴുക്കുളാലും, പശുക്കുളാലും, സ്രീകളാലും വരം കൊള്ളേണ്ടൊരു പുരുഷനോ ഞാനെന്നു അഭിമാനപ്പെട്ടു അഹങ്കരിച്ചുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവ്.

1. കണ്ണവയെൽ.
 2. ഇവിടെ ക്രിയക്ക് പുരുഷപ്രത്യയമില്ല. 3. സൃഷ്ടിച്ചു.
 4. ഈ മന്ത്രങ്ങളുടെ പേരുകൾ മറ്റൊര പദ്മിലും മിന്നരായിട്ടാണ് കാണുന്നത്.
 8

‘എങ്കിലോ നിന്നെക്കു കാലാന്തരത്താൽ സ്രീകളാൽ കൊലപ്പെടുക’¹ എന്നു ശപിച്ചു പറഞ്ഞതളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി നല്കിപ്പൻ.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെക്കണ്ടുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

²അങ്കാളമെന്നു കാട്ടുകത്തുകെ പോകുന്നപ്പോൾ ³ഭാഷകന്റെ അട്ടഹാസവും പൊടിതളവും⁴ നിദ്രയിൽക്കേട്ടു വിരണ്ടുതണ്ടു എഴുന്നീറ്റു നില്ക്കുന്ന അച്ഛവടി⁵ വേതാള പെരുമ്പിശാച്. രണ്ടാന കയ്യിൽ കടകം ധരിച്ചു, രണ്ടാന കാതിൽ കട⁶ അണിഞ്ഞു, നാലാനകൊണ്ടു അമ്മാനമാടി, പന വലിച്ചു പൽകൊമ്പിട്ട്⁷ നില്ക്കുന്ന അച്ഛവടിവേതാള പെരുമ്പിശാച്.

‘നില്ല, നില്ല, ഭാഷക! ബ്രഹ്മദേവനോടു വരവും വരപ്രസാദവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകുന്ന നിയ്യ എന്നോടുകൂടെ ഒരു വരം വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോ⁸വെന്നാൻ’ അച്ഛവടി വേതാള പെരുമ്പിശാച്.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെക്കണ്ടുപോക നടകൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

‘എങ്കിലോ നിന്റെ വലത്തെ തുടയിന്മേൽ കൊഴുത്തു നിന്ന മുണ്ടിരിക്കുന്നു, അതിനെ ഞാനെന്റെ വെള്ളിവാളാൽ വെട്ടി പാത്ര

1. നിന്നെക്കു കൊല്ലപ്പെടുക എന്നുള്ള പ്രയോഗം വ്യാകരണവിധിയനുസരിച്ചതല്ല. പാശ്ചാത്യർ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

2. ഭാഷകവധത്തിലെ വേതാളവർണ്ണന നോക്കുക.

3. ഈ പ്രയോഗം ഇപ്പോൾ ഭാഷയിൽ നടപ്പില്ലാത്തതിരിക്കുന്നു. ‘പോകം പോൾ’ എന്ന ഭാവീര്യപത്തിന്നാണ് ഇപ്പോൾ പ്രചാരം. ഇവിടെ വർണ്ണനാപരതന്നെ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

4. പൊടി, ഇര ഇവ രണ്ടും ഒരേ അർത്ഥം കുറിക്കുന്ന പദങ്ങളാണ്. ഈ നിപ്പറയുമ്പോൾ ചിലപ്പോൾ ഇങ്ങിനെ ആവർത്തിക്കാറുണ്ട്. ഇവിടെ പൊടിപറപ്പിച്ചു വരുന്ന ശബ്ദത്തെയാണ് കുറിക്കുന്നത്.

5. അച്ഛവടിവ് എന്ന് മുഴുവൻ രൂപം. രൂപം വാഴ്ത്തുവെച്ചപ്പോലെയുള്ള ഒരു സാധനം എന്നർത്ഥം. അച്ഛ് + വടിവ് = സന്ധിയിൽ അച്ഛവടിവ് എന്നാകുന്നു. അച്ഛെന്ന = (ഭയപ്പെടുന്ന) ആകൃതി എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

6. കരണമുള്ള ആഭരണം.

7. പല്ലിൽ കത്തിക്കൊണ്ടു് എന്ന് അർത്ഥം.

8. ഇവിടെ ലിംഗപ്രത്യയം തെറ്റായി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

വട്ടകയാൽ കുടിക്കുന്നുണ്ട് ഞാ'ന്നെന്നു വീർപ്പും പറഞ്ഞു വീരവാദം കൂറി¹ കണ്ടു അമൃതവടി വേതാള പ്പെരു പിശാച്.

അതിനെയും കേട്ടു കേളാതെ കണ്ടു തന്റെറയൊരു ദാരുകാ പുരം നോക്കി പോക നടകൊണ്ടാൻ ദാനപതി ദാനവേന്തൻ ദാരുക രാജാവ്.

തന്റെറയൊരു ധർമ്മപരിവാരമിരിക്കും ഗോപുരമണിപണ്ണശാ ലക്കുള്ളിൽ ചെന്നു മെയ്യണിഞ്ഞുകണ്ടാൻ ദാനപതി ദാനവേന്തൻ ദാ രുകരാജാവ്.

‘അക്കാലത്തുതമ ദൈവമേ! ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ അടിതളി അമാരാജം മുട്ടുന്നു. കുളികുറി തേവാരാജം മുട്ടുന്നു. എന്ദ്രാനം പൂവും പൂജയും മുട്ടുന്നു’² എന്തിവണ്ണം വരുവാനവകാശമെന്നു ശ്രീമ ഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ ദൂതന്മാരെ! മഹാമേരുപർവ്വതത്തിങ്കൽ മാലാഴി³ എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൻ കീഴ് പന്തിരണ്ടു പുനാരഭന്മാരുണ്ടിരിക്കുന്നു. അവരെച്ചെന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരണ’മെന്നതളിച്ചെഴുതുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ദൂതന്മാരുണ്ടു ആവേഗ്ത്തോടു കൂടി പുറപ്പെട്ടു മഹാമേരുപർവ്വതത്തിങ്കൽ മാലാഴി എന്നൊരു വൃക്ഷത്തിൻ കീഴിരിക്കുന്നോരു പന്തിരണ്ടു പുനാരഭന്മാരെ ചെന്നുകണ്ടാർ ദൂതന്മാരു മെ ദൈവമേ!

എന്തു വന്നാകാരിയെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു⁴ പുനാരഭന്മാരു മര്പ്പാൾ.

‘ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്ലച്ചൻ അരുളിച്ചെഴു ത്തിവിട്ടു നിങ്ങൾ പന്തിരവരെയും കൂട്ടി പോരേണ’മെന്നു. അതിനെ

1. വൃക്ഷമംഗി വിവാദിച്ചു എന്നർത്ഥം. പഴയ പ്രായോഗം. അതത്തിലും മറ്റും ഇതു പ്രയോഗമുണ്ടു്. ക്രിഷ്ണ പൂജപ്പത്രയുമില്ല.

2. എന്ദ്രാനം കൈലാസത്തിങ്കലുണ്ടു്. പാട്ടിന്റെ കേരളീയരൂപം നോക്കുക.

3. വൃക്ഷത്തിന്നു് ഇങ്ങിനെങ്ങെന്നപോ കേട്ടിട്ടില്ല.

4. സംഭവം.

5. ഇവിടെയും ക്രിഷ്ണ പൂജപ്പത്രയുമില്ല.

ക്കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാരുണ്ടു ആവേഗത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ടു ഭാരതകന്റെ നാട്ടിൽക്കൂടി പോരുമ്പോൾ നേരത്തു ഓടിമണ്ടി¹ വന്നു വഴിതടുത്തു കണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവ്.

പൂനാരമനാർ:—‘ഞങ്ങൾ ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്കിച്ചു വേദഗീതങ്ങളോതുവാന്നും, കൊട്ടുവാന്നും, പാടുവാന്നും, ആടുവാന്നും, പോകുന്നതു’² എന്നാൻ പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാർ പോയി.

ഭാരതകൻ:—‘നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ! നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ച എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ! നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ചൻ എനിക്കു ചട ചിരക്കയും പക്കം വെക്കയും പഴയരി വാക്കയും വേണം’.

‘നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ച എന്റെ ദേവിക്ക് മുററുടിക്കയും താളിപ്പിക്കയും, വിളയാട്ടുചേർത്തുളരക്കയും, വേണമെന്നു’ പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞുകണ്ടാൻ ഭാനുപതി ഭാനുവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവ്.

അതിനെക്കേട്ടൊരു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാർ ആവേഗത്തോടും പുറപ്പെട്ടു ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവൻ നല്കിച്ചന്റെ തുകാക്കൽ ചെന്നു വീണുനമസ്സരിച്ചു പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാർ പോയി.

‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ നല്കിച്ചാ! ഞങ്ങൾ ഭാരതകന്റെ നാട്ടിൽ കൂടെ പോരുമ്പോൾ നേരത്തു ഭാരതകൻ വന്നു വഴിതടുത്തു പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞു നല്കിച്ചാ!’ എന്നാൻ പന്തിരണ്ടു പൂനാരമനാർ പോയി.

എന്തെല്ലാം പഴിയും പരിഹാസവും പറഞ്ഞുതെന്നുകേട്ടു ശ്രീമഹാദേവൻ നല്കിച്ചൻ.

‘നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ചൻ ഞാനെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ച എന്റെ ദേവിയെന്നു കല്പിച്ചുകൊൾവിൻ, നിങ്ങളുടെ നല്കിച്ചൻ എനിക്കു ചിരക്കയും പക്കം വെയ്ക്കയും പഴയരി വാക്കയും വേണം,

1. ആവർത്തിക്കുന്നതു നോക്കുക.

2. പോകുന്നിടം-‘എന്നു’, പോകുന്നതുകൊണ്ട്. ഇവിടെ ക്രിയക്ക് നവ്യംസക പ്രത്യയമാണ്.

3. പക്കം=രാജാവിന്റെ അടുത്തേക്കിറങ്ങി, ഭൃത്യന്മാർക്ക് ഒന്നായി കൊടുക്കുന്ന ഭക്ഷണത്തിന്നും ഇതു പേരുണ്ട്.

നിങ്ങളുടെ നല്ലതമ എന്റെ ദേവിക്കു മുററമടിക്കുകയും താളി പിഴികയും വിളയാട്ടമത്തളരക്കയും വേണമെന്നിങ്ങിനെ പഴിയും പരിമാസവും പറഞ്ഞു നല്ലച്ചാ! എന്നാർ പന്തിരണ്ടു പുനാരമനാരപ്പോൾ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്ടു ആയിരാ! ക്രോശരക്ഷസർ ജനിച്ചു, മൂന്നാം തൃക്കണ്ണു മലരെ മിഴിച്ചു, പലതരത്തിങ്ങുന്നോരു കാളകൂടവിചയെന്ത എടുപ്പോതും ചെയ്തു കാലിക² എന്നൊരു പെണ്ണിനെയും സ്വാമിപ്പുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

അന്നോരത്ത് വാളും വട്ടകയുമായി പോന്നു വെളിച്ചപ്പെട്ട കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളി⁴ യുമെ ദൈവമെ!

കാളി:—‘കാറും വെയിലും ഉടൻ വായിലാക്കുവൻ നല്ലച്ചാ! കാണായുള്ളൊരെയെല്ലാം വിഴങ്ങീടുവൻ നല്ലച്ചാ! സാഗരകടലെ കടിച്ചുറപ്പൻ നല്ലച്ചാ!’ എന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളി.

ശിവൻ:—‘ഇതിനല്ലാ മകളെ! നിന്നെ ഞാൻ തോററിക്കൊണ്ടു. ഭൂതപ്പെരുമ്പടക്കു പിഴി¹മിടുവാനും ആപത്തു നീക്കാനും ആരാഞ്ഞിരിപ്പൊരുത്തിയാമെങ്കിലൊ ഭാഗ്യകനോടു യുദ്ധത്തിനായി ഒരുമ്പടന്നു മകളെ കണ്ടയാളി!’ എന്നുതളിച്ചെഴുതു കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചൻ.

കാളി:—‘ആയതിനൊരാളെന്നമുണ്ടാക്കിത്തന്നാൽ അത്രത്തോളം ചെല്ലുന്നതുണ്ടെ’ന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളി.

അതിനെ കേട്ടോരു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുണ്ടു വേട്ട⁵ രണ്ടും യുദ്ധം രണ്ടും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. നാലുശാല, നടത്തുകൊട്ടിൽ⁶,

1. ഇങ്ങിനെയൊരു സംഭവം വേറെയു കൃതിയിലും കാണുന്നില്ല. ആകാശരാക്ഷസർ=യെങ്കിരശവും ഉണ്ടാക്കുന്ന രാക്ഷസർ.

2. കാളിയുടെ മറെറൊരു പേര്.

3. ഈ പദത്തിന് പല വ്യക്തപത്തിയും പറയുന്നുണ്ട്. കേഴു കാളംമുള്ളവനുടെ മകൾ എന്നർത്ഥം ചിലർ യോജിപ്പിക്കുന്നു (ഭാഗ്യംപത്തി). കാളിയുടെ രൂപമേതൊരു സങ്കല്പിക്കാവുണ്ട്.

4. മിഴം=വിതറുത്ത്. ഉത്സവം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

5. സാധാരണ നായാട്ട് എന്നർത്ഥം. ആഗ്രഹം എന്നർത്ഥംമാവാം. വേൾ ധാരാവിന് ആഗ്രഹിക്കുക എന്നർത്ഥമുണ്ട്. അതിൽ നിന്നാണ് വേളിക്ക് വിവരണം എന്നർത്ഥമുണ്ടായത്.

6. കൊട്ടിൽ=അടുത്തപ്പോഴു കടിയ ഒരു സ്ഥലം. ചിലേടത്തു് ഇതിന് നടക്കൊട്ടിൽ എന്നും പറയുന്നു.

തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. എട്ടുശാല, എടുത്തു കൊട്ടിൽ¹, വാതിൽ, തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. പൂമന്ത്രശാല തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഗണങ്ങൾ പെരിയ ഭദ്രകാളിയും പെരുമ്പടയും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു.

കരുതിപെരിയ കരുതികാമനെയും പള്ളി²പെരിയ ക്ഷേത്ര പാലനെയും പെരുമ്പടയും തോററിക്കൊടുക്കുന്നു. ഇവയെല്ലാം തോററിച്ചുകൊണ്ടു വെള്ളിയാഴ്ച പുലരുന്നപ്പോൾ (വെളുക്കുന്നപ്പോൾ) വെൺപല്ലിടങ്ങുവച്ചു, വെളുക്കുക്കളിച്ചു, വെൺമാറററടുത്തുടുത്തു, വലഞ്ഞെങ്കുയിൽ വാളം ഇടഞ്ഞെങ്കുയിൽ കപാലവുമേന്തി അകാളമെന്നും കാട്ടകത്തുടൈ ചെന്നു വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു ഒന്നു രണ്ടു വിളിപകൻ³ കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

അന്നേരത്തു ആരെന്റെ ചെറുപ്പേര്⁴റിയായെ വന്നു വിളിക്കുന്നതെന്നുകേട്ടാൻ അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

അന്നേരത്തു അച്ചുവടി വേതാളമെ! വേതാളമെ! എന്നു ഒന്നു രണ്ടു വിളി പകൻകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

അന്നേരത്തു 'എന്തു മകളെ! കണ്ടുകാളി! നീ പോന്നകാർയ്ക്കുമെന്തെന്നു' ചോദിച്ചുകണ്ടു അച്ചുവടി വേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

'നീയും കൂടി പോരേണം ഭാതകപുരത്തിന്നു വഴി കാട്ടേണ'മെന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

'ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എനിക്കു 'എന്തു തരു'മെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു അച്ചുവടിവേതാളപ്പെരുമ്പിശാച്.

'ഭാതകന്റെ വലത്തുപുറത്തിരിക്കുന്നോരു മൂന്നാഴി തടീരമാം സ്തൈത തരേണ്ടു ഞാ'നെന്നു വിശ്വാസത്തിൻപടിയെ അരുളിച്ചെന്തുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

1. സംഗനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലം.

2. ഭദ്രകാളിയുടെ അകമ്പടിയിൽപ്പെട്ട ഒരു മൂർത്തി.

3. പിള്ളപെരിയ എന്നും ഒരു പാദം കാണുന്നുണ്ട്. പള്ളിയാണ് അധികം യോജിക്കുന്നത്.

4. വിളിപകൻ—ഉറക്കെ വിളിച്ചു. പകരകം—ഉറക്കെ പറയുക എന്നതും തമിഴിലുണ്ട്.

5. ഭാമനപ്പേർ

6. അധിപവും(ചേര)മാംസവും.

അവിടുന്ന് വേതാമത്തേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തൃശ്ശിവപേരൂർക്ക് ചെന്നു തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കും ഗോപുരവാതിൽ കാത്തിരുപ്പോരു ശ്രീ ഭൂതത്താനെ ചെന്നു വിളിച്ചുകണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

‘എന്തു മകളെ! കണ്ടുമാളി! നീ പോന്നാകാൻ’മെന്നു ചോദിച്ചു കണ്ടു ശ്രീഭൂതത്താനപ്പോരും.

‘നീ കൂടി പോരേണം ഭാഗ്യകപുരത്തിന്നു വഴികാട്ടേണമെ’ ന്നാറും ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

ഞാൻ കൂടി പോന്നാൽ നീ എനിക്കു എന്തുതരുമെന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു ശ്രീഭൂതത്താനപ്പോരും.

‘ഭാഗ്യകന്റെ നാല്പത്തിരണ്ടാറുനീളമുള്ള കടൽ വലിച്ചു മാലയിട്ടുതരേണ്ടു ഞാ’ന്നെന്നു വിശ്വാസത്തിൻപടിയെ അരുളിച്ചെയ്തുകണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

അവിടുന്ന് ശ്രീഭൂതത്താനെയും കൂട്ടി ഒരുമിച്ചു തന്റെ കാളി കൂട്ടി പെരുമ്പടയെല്ലാം കരവിട്ടു¹ കൂട്ടുവോരും ചെയ്തു ഭാഗ്യകപുരത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവിന്റെ വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാശ്വാചെന്നു മുട്ടിയൊന്നലറിക്കണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളി.

അനോരത്തു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവുണ്ടു “കേരം പ്പോതുമുണ്ടോ ഭൂതനാരര! നമ്മുടെയൊരു വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കലാ മ്മാരൊരു പെന്റേകര(ലൊച്ച) കേറിക്കുന്നു. അതിനെ ചെന്നു അറിഞ്ഞുപോരേണ”മെന്നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഗ്യകരാജാവ്.

അതിനെക്കേട്ടൊരു ഭൂതനാരാവേഗത്തോടും കൂടി പുറപ്പെട്ടു ചെന്നു വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കലാമമാ ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ മഞ്ഞു പോലെ ഒളിപറന്നു² കണ്ടാറും ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളിയും പെരുമ്പടയുമെ ദൈവമെ!

1. തൃശ്ശിവപേരൂർ പ്രസ്താവം ഈ പാട്ടിന്റെ കാലം ആ മഹാക്ഷത്രനിർണത്തിനു ശേഷമുണ്ടായതാണെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കറു പാട്ടുകളിൽ അത്തരം കാളിപക്ഷത്രങ്ങളെപ്പറ്റിയല്ലാതെ ശിവക്ഷത്രത്തെപ്പറ്റിയോ വിശ്വക്ഷത്രത്തെപ്പറ്റിയോ സൂചന കാണുന്നില്ല.

2. ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. കരൽ-ശബ്ദം.

3. സ്ഥലവർദ്ധിയായ വിശേഷണം പ്രായണ മൂന്നു വിധത്തിൽ ആകാം. വടക്കും ഗോപുരം, വടക്കൻ ഗോപുരം, വടക്കുംഗോപുരം.

4. അത്രനിമിശമായി എന്നർത്ഥം.

എലഞ്ഞിയിൻ¹ കൊമ്പേറിനോക്കിക്കണ്ടാർ ദൂതന്മാരപ്പോൾ.

എലഞ്ഞിയിൻകൊമ്പും ദൂതന്മാരും കൂറിപ്പാട്ടിൽ² വീഴുമൊ
രുന്നേക്കിക്കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളി.

‘കൊല്ലലാ! കൊല്ലലാ! പെരുമ്പടയെ നിങ്ങൾ. നമ്മുടെ ദൂത
ന്മാർ അങ്ങോട്ടുചെല്ലും; അവരുടെ ദൂതന്മാർ ഇങ്ങോട്ടുപോയും. അവ
രെയും ചെന്നു ഭാഷകനോടു യുദ്ധത്തിനൊരുമ്പെട്ടു വരുവാനറിയിക്ക
ട്ടെ’ എന്നരുളിച്ചെയ്യുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളി.

അതിനെക്കേട്ടോരു ദൂതന്മാരൊരു ചെല്ലുന്നോരു നേരത്തു എന്തു
നമ്മുടെ വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കളൊരു പെണ്കുര(ലൊച്ച) കേട്ടതെ
ന്നു ചോദിച്ചുകണ്ടു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളിയും പെരുമ്പടയുണ്ടു യുദ്ധത്തിനാ
മ്മൊറൊരുമ്പെട്ടു വന്നു നില്ക്കുന്നതെന്നാർ ദൂതന്മാരപ്പോൾ.

അതിനെക്കേട്ടോരു ഭാഷകരാജാവു തന്റെറയൊരു വടകളെ
യെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവാതിൽക്കലാമൊരുചെന്നു. ഒരു
യുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരുയുദ്ധം പടതോറു കണ്ടു
ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളിയും.

ഇരുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നുയുദ്ധം പട
തോറു കണ്ടു.

മൂന്നുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലുയുദ്ധം പട
തോറു കണ്ടു.

നാലുയുദ്ധം പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാട്ടിന്നും വീട്ടിന്നും
അലസനായി പോകത്തുടങ്ങുന്നു ഭാനുപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാ
ജാവ്.

ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടയാളിക്കു³ ഗണങ്ങൾ പെരിയ ദ്രകാളി⁴
യും പെരുമ്പടയും കൊന്നൊടുക്കത്തുടങ്ങുന്നു.

1. എലിഞ്ഞും കൊമ്പും എന്നെ. തി പാഠം കാണുന്നുണ്ട്. അതു ചെറിയ
കൊമ്പത്തും അവർ കയറി നോക്കി എന്നു അർത്ഥം.

2. മഴകുറിപ്പാട്ടിൽ എന്നതിന്റെ മുത്തശ്ശാലംചിരിക്കുന്നു.

3, 4. ഇവിടെ കണ്ടുകൊളിയും ദ്രകാളിയും വേറെയാണെന്നു സങ്കല്പിച്ചിരി
ക്കുന്നു.

കരുതിപെരിയ കരുതിരാമനേയും പള്ളപെരിയ ക്ഷേത്രപാലനേയും പെരുമ്പടയേയും കൊന്നൊടുക്കിക്കുവരുന്ന ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരതകരാജാവു്.

അന്നേരത്തു മഞ്ഞുപോലെ ഉളിപരന്ന കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയും പെരുമ്പടയുമേ, ദൈവമേ!

ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുൻറ തൂക്കാക്കൽപെന്ന് വീണ്ടു നമസ്സരിച്ചു കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുമേ, ദൈവമേ!

“എന്തു മകളേ! കണ്ടുകാളി! നീ പോന്നകാളുമെന്തെ”ന്നുളിച്ചൊഴു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുൻ.

‘പടയും പടയുലയും തോററുപോയി നല്ലച്ചാ’ എന്നാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘കേൾപ്പോതുമുണ്ടോ, മകളേ! കണ്ടുകാളി! ഭാരതകൻ അജനോടെ വരവും വരപ്പുസാരവും മേടിച്ചു കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടെ’ന്നുളിച്ചൊഴു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുൻ.

‘എന്തെല്ലാം വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് കേട്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളി.

‘അവനോ രാവു പകലും ചാവായെത്താരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കുല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും, അകത്തിന്നും, പുറത്തിന്നും, ചാകാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടു്.’

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായയമായി തോററിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്.’

‘വിശ്വാർമണിയെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും രണ്ടു ശ്രീമന്ത്രത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്.’

‘ആമെങ്കിലോ അതിനെ ചെന്നു മേടിച്ചുകൊണ്ടുപോരു, മകളേ!’ എന്നുളിച്ചൊഴു ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചുൻ.

‘അതിനെക്കേട്ടോരു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുകാളിയുണ്ടു കീറിതൊ’രു തുണിയുടുത്തുകണ്ടു പാറിയൊ’രു തല ചീന്തിക്കെട്ടിക്കണ്ടു കുററി

1. ഭാരതകവയത്തിൽ ഇങ്ങിനെ അഗതിപ്പെണ്ണായി പോന്നതു് ഉദാഹരണു്, കാളിയല്ല.

2. കീറിയതെന്നു

3. പാറിയതെന്നു

} കീറിന, പറ്റിന എന്നും പറഞ്ഞുരുണ്ടു.

മൂലം പഴമുറവും കൈപിടിച്ച് അഗതിപ്പെണ്ണാകുതിയായി ഊരുതിരിഞ്ഞു ഭാഷകാപുരത്തു ഭാഷകരാജാവിന്റെ നാലിലും¹ നടുമുറത്തു വന്നു പറപ്പെട്ടു കണ്ട ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളിയുമേ, ദൈവമേ!

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാരിരുവരുമുണ്ടു ദേവഗീതങ്ങളോതി ഇരിക്കുന്നു.

അന്നേരത്തു പവിഴംകോരി മൂറം നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു. പവിഴത്താൽ കോരി പറ നിറപ്പുവെച്ചു കൊടുക്കുന്നു.

‘ഇവയെല്ലാം വേണ്ടായിനിക്കു, തങ്ങൾ പടിമുറ്റത്തിരിയുന്ന ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചു തരേണ’മെന്നു കേട്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളി.

അന്നേരത്തു ശ്രീകണ്യാക്കന്മാർ തങ്ങൾ പടിമുറ്റത്തിരിയുന്ന ശ്രീമന്ത്രത്തെ ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

അതിനെയെല്ലാം തന്റെ വലത്തെ കണ്ണായിൽ² കേൾപ്പോതുചെയ്തു അവിടുന്നു ഭൂമിപരന്നു കണ്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി

തന്റെയൊരു പടക്കൂട്ടത്തിൽ വന്നു പടക്കാളം³ വിളിപ്പിച്ചു കണ്ടു അട്ടഹസിച്ചു അഹങ്കരിച്ചു ആനപോലെ വടക്കുംഗോപുരവാതുക്കൽ ചെന്നുലറിക്കണ്ടാൽ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളി.

അതിനെക്കേട്ടോരു ഭാഷകരാജാവു തന്റെയൊരു പടകളെ യെല്ലാം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വടക്കുംഗോപുരവാതുകുളാമ്മാറുചെന്നു.

ഒരയ്യലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ ഇരയ്യലും പടതോറുകണ്ടു ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാഷകരാജാവ്.

ഇരയ്യലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ മൂന്നയ്യലും പടതോറുകണ്ടു.

മൂന്നയ്യലും പടപൊരുതു കാണുന്നപ്പോൾ നാലയ്യലും പടതോറുകണ്ടു.

1. ഭാഷകരാജാവിന്റെ അമ്മനയ്യം നല്ലപുരപോലെയാണ് കെട്ടിയിരിക്കുന്നത്.

2. കണ്ണവായിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണവായ്=കണ്ണുചാരം.

3. പടക്കാളം=പടക്കുറുളം (വലിയ കുഴൽ.)

നാലുയുദ്ധം പടപൊതു കാണുന്നപ്പോൾ നാട്ടിന്നും വീട്ടിന്നും അലസനായി പോകത്തുടങ്ങുന്ന ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

കുളവിൽ പെരിയരാക്ഷസർ പതിനാറായിരം അസുരരാജാക്കളെയും ശേഷമുള്ള രാക്ഷസരെയും കൊന്നുകളഞ്ഞുടങ്ങുന്ന ശ്രീമഹാഭേവർ കണ്ടയാളി.

ചെമ്പറമാടത്തിൽ¹ പുകൊളിച്ചുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

ചെമ്പറമാടവും വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു പുറപ്പെട്ടിട്ടു കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാഭേവി കണ്ടയാളി

ഇരുമ്പറമാടത്തിൽ പുകൊളിച്ചുകണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

ഇരുമ്പറമാടവും വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു പുറപ്പെട്ടിട്ടുകണ്ടാൾ ശ്രീമഹാഭേവി കണ്ടയാളി.

വാളെടുത്തെറിഞ്ഞു കാണ്ണോരു നേരത്തു നാലില്ലം നടുമുററുതു ചാടിക്കൊണ്ടാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

ഭാരുകൻ തന്റെ പത്നിരുമാ, നീളമുള്ള തലമുടി(കുന്തൽ) ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു വെട്ടിക്കണ്ടാൾ ശ്രീമഹാഭേവി കണ്ടയാളി.

‘കൊല്ലലാ, കൊല്ലലാ, കണ്ടയാളി! ഞാൻ ബ്രഹ്മഭേവനോടു വരവും വരപ്രസാദവും മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

‘എന്തെല്ലാം വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുകേട്ടാൾ ശ്രീമഹാഭേവി കണ്ടയാളി.

‘ഞാനൊ രാവു പകലും ചാവാരത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കല്ലാലും, ഇരുമ്പാലും, ആളാലും, ആയുധത്താലും, അകത്തിന്നും, പുറത്തിന്നും, ചാകാത്തൊരു വരം മേടിച്ചിട്ടുണ്ട്.’

‘ബ്രഹ്മൻ ഭണ്ഡായുധമായി തോററിത്തന്നിട്ടുണ്ട്. വിശ്വാർ മണിയെന്നും ശിഖാർമണിയെന്നും രണ്ടു മന്ത്രത്തെയും ബോധിപ്പിച്ചു തന്നിട്ടുണ്ടെന്നാൻ ഭാനപതി ഭാനവേന്തൻ ഭാരുകരാജാവ്.

1. ചെമ്പുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ അറ.

അതിനെയെല്ലാം കേട്ടുകേൾക്കുകയും അത്തരവും ഞായറാഴ്ചയും അപരപക്ഷത്തിൽ പ്രതിപദവും ആകുന്ന നാൾ അന്തിനേരത്തു അകുലിനും പുറത്തിനും കൂടാതെ വടക്കിനി തന്റെ ഇടമുമ്മറപ്പടിയിനേൽ ഭാരതകനെ വെച്ചുകൊണ്ടു തന്റെയൊരു വചത്തെക്കാലിന്റെ പെരുവിരൽനഖംകൊണ്ടു ഇടത്തെ കണ്ണായിൽ ഉന്മന്നപ്പോൾ വലതുപുറത്തു പൊട്ടിക്കണ്ടു.

ഭാരതകന്റെ തലയറ്റത്തു എറിഞ്ഞുകണ്ടു. ഭാരതകന്റെ കടൽ വലിച്ചു മാലയിട്ടു ചൊക്കുകൊണ്ടു കൊപ്പിച്ചിട്ടു² കണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

ഭാരതകന്റെ വലതുപുറത്തു മുന്നാഴി തധിരമാംസത്തെ വേന്താളത്തിന്നു കൊടുത്തുകണ്ടു.

ഭാരതകന്റെ നാല്പത്തിരണ്ടാറു നിളമുളളൊരു കടൽ വലിച്ചു ശ്രീഭൃതത്താനു മാലയിട്ടുകണ്ടു ശ്രീമഹാദേവർ കണ്ടുമാളി.

ഭാരതകന്റെ ചങ്കും വേരും³ പൊതിയും⁴ തന്റെയൊരു പെരുമ്പടയെല്ലാം പിശ്⁵മിട്ടുവോളം ചെയ്തു.

ഭാരതകന്റെ തലയെടുത്തു തന്റെയൊരു പള്ളിവാളിന്റെ പെരുമുനമേൽ കുത്തിയെടുപ്പോളം ചെയ്തു ശ്രീകൈലാസത്തിങ്കൽ ശ്രീമഹാദേവർ നല്ലച്ചന്റെ തൂക്കക്കൽ കൊണ്ടുപോയി കാഴ്ചവെച്ചു കൈതൊഴുതുകണ്ടാൾ ശ്രീമഹാദേവി കണ്ടുമാളിയുമേ, ദൈവമേ!

ഭാരതകൻതോററം സമാപ്തം.

1. ചമര എന്നതിന്റെ ദേശ്യം.

2. വായ്നിറച്ചു കലക്കുക എന്നർത്ഥം.

3. ഇരുകൈകൾ.

4. വൃക്കണം.

5. പിശം പിശിതത്തിന്റെ അർത്ഥമാണെന്നു ഉപഹിതമേന്തിയിരിക്കുന്നു. ചിത്തയായ മേൽക്കണ്മെന്നും അർത്ഥമുണ്ട്.

നിറങ്ങൾ . *

ചെമ്പൊന്നും പുറവടിവിരലോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 ചേവടിത്തളിരോ കൈതാ ചെപ്പുതൊഴുന്നേൻ,
 തുമ്പിക്കൈയൊത്ത തിരുത്തുട തൊഴുന്നേൻ,
 തുകിൽപട്ടിന്നിടയിൽ പൊന്നുടഞ്ഞാൺ തൊഴുന്നേൻ,
 അരയാലിനിലയൊത്തൊരുടം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 അലർശരനൊഴിയുന്നാ ചുഴിവോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 മേരുക്കുന്നിനെവെന്നാ തിരുമുല തൊഴുന്നേൻ,
 മേളം താവികൾ മാറിൽ മണിമാലാ തൊഴുന്നേൻ,
 ത്രക്കച്ചിലിളകുന്ന വളഞ്ഞവാൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തെളിവിൽ വട്ടക ശുലം തലയോ കൈതൊഴുന്നേൻ,
 കരലാർ¹ മിളംഗാമ്പു കളകണ്ടും² തൊഴുന്നേൻ,
 കഴ കാതിലണിയും കണ്ടലം കമ്പി തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടത്തിരിയെവെന്ന തിരുമുഖം തൊഴുന്നേൻ,
 വളഞ്ഞുളളൊരെകിറോ³ പല്ലൊടു നാവു തൊഴുന്നേൻ,
 വട്ടക്കണ്ണൊടു നെറ്റി കനൽക്കണ്ണു തൊഴുന്നേൻ,
 മഴക്കാറിന്നിരുളൊത്ത തിരുമുടി തൊഴുന്നേൻ,
 അടിയിന്നു മുടിയോളം ഉടൽകണ്ടു തൊഴുന്നേൻ,
 അഴുകോടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ!⁴ തൊഴുന്നേൻ.

* ഇതിൽ ആദ്യത്തെപാക്കി അടിയൊട്ട് മുടിവരെയും, രണ്ടാമത്തേതു മുടി തൊട്ട് അടിവരെയും, എന്ന ക്രമത്തിലാണ് വിവരിക്കുന്നത്. ഈ വാക്യം (ദൃഷ്ടാന്തം) വളരെ മനോരമമുള്ളതും രഹസ്യമായതും ആണെന്നാണ് കളംപാട്ടുകഴിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിലുള്ള വിശ്വാസം. കളം വരക്കുന്നതിൽ കാര്യം അവയവങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചിട്ടുള്ള നിറങ്ങൾ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്നു “നിറംപാട്ടക” എന്നു പറഞ്ഞു വരുന്നത്.

1. മേലണിയുന്ന ആരേണമുള്ളതും.
2. കളകണ്ണം.
3. നായല്ലൂ (തേര).
4. വളളവനാടു അല്ലക്കിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട കുളിരക്ഷതമാണ് തിരുമാന്ധാംകുന്ന്. പഴക്കത്തിലും അത് മറ്റു കുറവുകളെ അതിശയിച്ചു നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നാണ് കേൾവി.

കാറിൻനിറമൊത്ത തിരുമുടി തൊഴുന്നേൻ,
 കനൽക്കണ്ണും തിരുനെറ്റി തിലകം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 വിലസുന്ന മിഴിയോ നാസിക കവിൾ തൊഴുന്നേൻ,
 തേങ്ങോരിയധരം പല്ലൊടു നാവു തൊഴുന്നേൻ,
 വാംണകുഴ കമ്പി¹ ഇവരണ്ടും തൊഴുന്നേൻ,
 മാന്മിച്ചു കരലാരമരവത്തെ തൊഴുന്നേൻ,
 ഭാരകൻ തലവെട്ടി പിടിച്ചു കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 തങ്കം നിൻ കരവാൾ വട്ടകു ശുഭലം തൊഴുന്നേൻ,
 മാറിടം വളർ താലി മണിമാല തൊഴുന്നേൻ,
 മഹാമേരുവിനെവെന്നു തിരുമുല തൊഴുന്നേൻ,
 നേരെയാലിലയൊത്തൊരുദരം കൈതൊഴുന്നേൻ,
 ഞെറിഞ്ഞു പൂശുകിൽ പട്ടുടയാട തൊഴുന്നേൻ,
 വാരണക്കരംവെന്നു തിരുത്തുട തൊഴുന്നേൻ,
 വളർചെപ്പോടിടഞ്ഞീടും മുഴുകാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേതകിമലരൊത്ത കണങ്കാൽ കൈ തൊഴുന്നേൻ,
 കേവലം പുറവലി വിരൽനകം(ചം) തൊഴുന്നേൻ,
 തിരുമുടിമുതലായിട്ടുടിയോളം തൊഴുന്നേൻ,
 നിറമോടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! തൊഴുന്നേൻ.

1. തണുനെയക്കാരന്റെ കഴവോലെയക്കിട്ടുള്ള കണ്ണാരണനം.

വാഴ്ച * ഇ

(മൂന്നാം നട.)

രാജാവു കന്ധി കാതിലിടുന്നവരും,
ഭൂതങ്ങളോടും കൂടിയായിപ്പോവരും,
മാരാരിതനിയകുന്നിപ്പോലും പിറന്നവരും,
മഹാഭവനലകൻറ മലേന്ദ്രൻ¹ ചെന്നുവന്നവരും,
ഭാരതൻ കടർമാല മാറിലണിഞ്ഞവരും,
ഭാവിച്ച കരുതിയെ കോരിക്കൂട്ടിപ്പോവരും,
നാടൊക്കെ പരിപാലിച്ചിരിക്കുന്നനമ്മു താൻ,
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വിളങ്ങും ദൈവിയെ!

* ഇതു ചുരുങ്ങിയ ഒരു വാഴ്ചയെ. “നിറംപാടേൻ” സമയമില്ലെങ്കിൽ
ഈ സ്ഥാനത്തു് ഇതുതന്നെയെന്നാൽ നടപ്പു്.

1. മഹാഭവനൻ ഉപകരണമുള്ളവൻ (കൈമാസത്തിന്മേൽ). എൻറ=എന്ന.

കളം പാട്ട്.

കാളിയുടെ രൂപം പലനിറത്തിലുള്ള പൊടികൊണ്ട് നിലത്തേഴുതി, അതിനെ പൂജിച്ച് പാട്ടുപാടി സേവിക്കുന്നതിനാണ് "കളം പാട്ട്" എന്നു പറയുന്നത്. നീളവും വീതിയും കണക്കാക്കി എഴുതിയ അല്ലെങ്കിൽ വരത്തൊ, രൂപത്തിനാണ് "കള"മെന്നു പറയുന്നത്. ഇത്, സാധാരണ കാവുകളിലോ, അല്ലെങ്കിൽ, നമ്പൂതിരിമാരുടെ ഇല്ലങ്ങളിലോ, നായർപ്രഭുക്കന്മാരുടെ വീടുകളിലോ, മാത്രമേ നടത്തിവരാറുള്ളൂ. കളമെഴുതുന്നത് 'കുല്ലാററക്കുറുപ്പ്' എന്നൊരു വസ്ത്രക്കാരാണ്. കളം പാട്ട് കഴിക്കുന്നത് രാത്രിയാണ് പതിവ്. എന്നാൽ അതിന്റെ ചടങ്ങു് പകൽ തിരിയാവു് പതിവുറപ്പായാൽ ആരംഭിക്കും. പാട്ട് നിശ്ചയിച്ച ദിവസം ഏകദേശം ഉച്ചതിരിയുമ്പോഴേക്കുതന്നെ കുറുപ്പ് സ്ഥലത്തെത്തും. കളമെഴുതേണ്ട സ്ഥലത്തു വന്നിരുന്ന് അയാളുടെ 'നന്ദുണി'¹ എടുത്തു് അല്പം പാടും. ഈ ചടങ്ങിനു് 'ഉച്ചപ്പാട്ട്' എന്നാണ് പറയുന്നത്. പിന്നെ വൈകുന്നേരത്തേക്കുള്ള വട്ടങ്ങൾ ഒരുക്കുകയായി. അരിപ്പൊടി, (വെളുത്തപൊടി) മഞ്ഞപ്പൊടി, കറുത്തപൊടി, ചില ഇലകൾ കൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടുള്ള പച്ചപ്പൊടി, ചുക്കുപൊടി² എന്നിവ തെച്ചാറാക്കുകയായി. വിളക്കുവെച്ചാൽ കളമെഴുത്തു തുടങ്ങും. മേപ്പുറത്തു പൊടികൾ കൂട്ടി കലർത്തിട്ട് ഏകദേശം എഴുതിറത്തിലുള്ള പൊടികൾ കുറുപ്പ് ഉണ്ടാക്കും. മുക്ക്, കണ്ണു, മാൻ മുതലായി പൊന്തിനില്ക്കേണ്ട ഭാഗത്തു് ഇത്രയിത്ര അരിയും പൊടിയും ഇടേണമെന്ന് വ്യവസ്ഥയുണ്ടു്. ഏകദേശം മൂന്നുമണിക്കൂറു് കഴിയുമ്പോഴേക്കു് കളം എഴുതി പൂർത്തിയാകും. കാളിയുടെ അതിഭയങ്കരമായ രൂപമാണ് എഴുതുന്നത്. നാലുകയ്യായിട്ടും, എട്ടുകയ്യായിട്ടും, പതിനാറുകയ്യായിട്ടും കാളിയെ വരയാറുണ്ടു്. അതു് ഉടമസ്ഥന്റെ ആവശ്യപോലിരിക്കും.

കളമെഴുതിക്കഴിഞ്ഞാൽ കുറുപ്പ് കൈ കഴുകാനെന്നനിലയിൽ പുറത്തേക്കു പോകും. ആ സമയത്തു് ഒരു നമ്പൂതിരി വന്ന് കളം പൂജ കഴിക്കും. കളമെഴുതിയ കർമ്മി അറിയാതെ പൂജിക്കയാണെന്നു തോന്നും

1. നന്ദുണി-വീണപോലെയുള്ള ഒരു വാദ്യവിധം. ഇതുകൊണ്ടു് ഭൂതി പിടിക്കുമത്രമേ കുറുപ്പ് ചെയ്യാറുള്ളൂ.

2. ഇതും ഒരു കൂട്ടാണ്.

അപ്പോഴത്തെ സമ്പ്രദായങ്ങൾ കണ്ടാൽ. നമ്പൂതിരി മണികിളക്കു ന്നത് വളരെ പതുക്കെയാണ്. മാറാൻ വളരെ മെല്ലെയാണ് ചെണ്ട കൊട്ടുന്നതും. കുറുപ്പ് മടങ്ങിവരുമ്പോൾ പൂജകഴിഞ്ഞുവെന്ന് ഒരാൾ പറയുംചെയ്യും. അനേകാചാരത്തിൽ, ഒരുകാലത്ത് കുറുപ്പുതന്നെ യായിരുന്ന പൂജകഴിച്ചിരുന്നതെന്നാണ് അറിയുന്നത്. അതുകൊ ണ്ടാണ് കുറുപ്പറിയാതെ ആകാശം നിറുന്മരിക്കുന്നതായി നടിക്കുന്നത്. നമ്പൂതിരിക്ക് കേരളസമുദായത്തിൽ പ്രാബല്യം വന്നതോടുകൂടി പൂജി ക്കുന്ന കർമ്മം കർച്ചേറിയതായിരിക്കണം.

ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ കുറുപ്പ് പാട്ടുതുടങ്ങുകയായി. അപ്പോൾ പാടുന്നതാണ് ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള 'ഭാഗവതപാട്ട്'. സമയവും സൗകര്യവും അനുസരിച്ച് കുറുപ്പ് പാട്ട് വിസ്തരിക്കുകയോ കുറയ്ക്കുകയോ ചെയ്യും.

പിന്നീട് വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വരവായി. അയാൾ കള ത്തിന്റെ കാലുൽ വന്ന് ചിലമ്പെടുത്തു കിലുക്കും. അതോടുകൂടി നെ രണ്ടു അട്ടുമാസവും പുറപ്പെടുവിക്കും. ചിലമ്പ് കാലിൽ ഇടുമ്പോ ശേഷം അയാൾക്ക് കലി കയറും. ആവേശത്തോടു കൂടി കളം മൂന്നു പ്രദക്ഷിണം വെച്ച് വീണ്ടും കാലുൽവന്ന് നൃത്തം വെക്കും. അത് കഴിഞ്ഞാൽ അരിയെറിഞ്ഞ് ഉടമസ്ഥനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു കോമരം അടങ്ങുന്നു. കളമൊന്നും ഏഴുതാതെ ഈ പാട്ടുമാത്രം പാടിക്കുന്നതും ഒരു വഴിവാടായി ചെയ്യാറുണ്ട്. ഇത് പകലാണ് പതിവ്.

(വാക്യം)

വാക്യ, വാക്യ പോലും ദൈവമേ, വണങ്ങുവതിനായി വാക്യ,
വിനവിശദോ! മനുഷ്യൻ വാക്യ,

എൻ ആചാര്യൻ വാക്യ, അഗ്നിയും വാക്യ,

യമൻ, നിരൂതി, വരുണൻ, വായു, സോമ, നീശാനൻ എന്നി
ങ്ങിനെ എട്ടുദിക്കും പത്തുദിശയും² പതിനാറുകോടിമേലും നിറയപ്പെട്ടിരി
പ്പോരു ദൈവങ്ങൾക്കെല്ലാം തിരുവുള്ളമായിരിക്ക പോലും ദൈവമേ!

പതിനായിരക്കോടി ബ്രഹ്മാണഡദേവതയും വാക്യ,

ബ്രഹ്മാണഡദേവതയും വിഷ്ണുരാജദേവതയും വാക്യ,

എണ്ണായിരക്കോടി ഇന്ദ്രശാസനദേവതയും വാക്യ,

ഏഴായിരക്കോടി സപ്തമാതൃക്കളും വാക്യ,

ആറായിരക്കോടി ദർശൻ³ മഹാദേവതയും വാക്യ,

അയ്യായിരത്തി അഞ്ഞൂററി അയ്യമ്പതൈരാനന്ദക്കോടി അക്ഷര
മഹാദേവതയും വാക്യ,

നാലായിരത്തി നാന്നൂററി നാല്പത്തിരണ്ടര ചാരപാലകന്മാരും
വാക്യ,

മൂവായിരത്തിമുനൂററിമുപ്പത്തിമൂപ്പാളിദേവകളും വാക്യ,

രണ്ടായിരത്തിരുന്നൂററിരൂപത്തിരവർ സുരാസുര മഹാഗണ
പതി അരുളുകയും വാക്യ,

*വളുവനാടു താലൂക്കിൽനിന്നു കിട്ടിയത്. അവിടെ നടപ്പുള്ള കളംപാട്ടാണിത്. ദർശിൻ എന്ന രൂപത്തിനാണ് കരുപ്പന്മാരുടെ ഇടയിൽ അധികം പ്രസിദ്ധി.

1. പരം ശരിയാണെന്നു അറഞ്ഞിട്ടില്ല.

2. ദിക്ഷ് എന്നർത്ഥത്തിലാണ് ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ദിശയുടെ ദക്ഷിണപക്ഷമായിരിക്കാം. സോമനെ അഷ്ടദിക്ഷപരലകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

3. ദിക്ഷ്.

രൊയിരത്തി ഒരുത്തററി ഒന്നരക്കോടി തിരുപുരചേവടിമാരെ കണ്ടു കണ്ടു കഥചേന്നാൽ കതിരാപാച്ചി¹ലുണ്ടാം; നക്ഷത്രൈകവദം, നാഗഭൂതപദം, നയനാലിംഗുലിനയനത്തിങ്കൽ ഭിംഗുലിവിംശഭോകിലാം,² അഷ്ടപദത്തിങ്കൽ മൊട്ടുവിരിയുന്നോരു ദൈവസ്തുതി വാക്കുതന്നെ.

കേട്ടാൽ കേട്ടവർകൾക്കെല്ലാം കേട്ട ഭേദം തീരും,
കേൾപ്പിച്ചവൻ ഗംഗാസ്നാനഫലം വരും,
ചൊന്നവനു അഭിപ്രേതാത്മ³സിദ്ധി വരും,
കാവു⁴കേൾപ്പിൽ കട്ടമലർ നാറും⁵
പൊയ്ക്ക⁶കേൾപ്പിൽ പൂക്കൾ ഇതൾ വിരിയും,
രാജാവു⁷ കേൾപ്പിൽ രാജ്യം പരിപാലിക്കും,
ചേകവർ⁸ കേൾപ്പിൽ പടകലഹത്തിന്നു ശൌര്യപുരുഷനാ
രായിരിക്കും.

സ്രീകൾ കേൾപ്പിൽ നെടുമംഗല്യത്തിന്നു മേറുമേററം കാലം ചെല്ലും,

പശു കേൾപ്പിൽ പാലിൽ പെരുതാകും,
ബ്രാഹ്മണർ കേൾപ്പിൽ വേദത്തിന്നു വിശേഷികളായിരിക്കും,
ഓളു⁹കേൾപ്പിൽ ശാസ്ത്രമതാകും,
ശാസ്ത്രജ്ഞേണിവ കേൾപ്പിൽ ചടങ്ങുവരും,

1. അമ്പരന്നു ഓടുന്നതിന്നാണ് ഈ വാക്കു സംഭവമാണു ഉപയോഗിക്കാറുള്ളതു്. ഇവിടെ എല്ലാഭിക്കിലും എന്തുവരണമു ശക്തിയെയാണ് കുറിക്കുന്നതു്. 'വെളിച്ചപ്പെട്ടുക' എന്നതിന്നു 'അരിശംകൊള്ളുക' എന്നു ഭൂഷിച്ച അർത്ഥം വന്നതു പരമമെന്നു ഈ വാക്കിന്നു സംഭവിച്ചതാണ്.

2. പാറം ശക്തിയെന്നൊന്നു അർത്ഥത്തില്ല.

3. അഭിപ്രേതം—പഴയ അർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു—ആ ഗ്രഹിച്ചതു്. അർത്ഥപൂരുഷാർത്ഥം.

4. നോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തോപ്പു്.

5. ഇപ്പോൾ ഈ വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ഭൂഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

6. പുഷ്പങ്ങളുള്ള കളം.

7. യുദ്ധപീഠങ്ങൾ.

8. എല്ലാ പദം ഒത്തൊരുമിച്ചു് ആവോചിക്കു്.

മരുന്ന മണി മന്ത്രവും തിരുന്നതീർത്ഥവും,

കഴമ്പുയാൽ മഹാഗണാ¹കപോലും ദൈവമേ!

നക്ഷത്രൈകപദത്തിങ്കൽ ചന്ദ്രഭഗവാനോടു ഫണമണിനാഗം ഫണം വിരിപ്പോതും, പാമ്പു കടിപ്പോതും, ആവേശിപ്പോതും, ഗരുഡനോടും തന്നോടുമുള്ള ധ്യാനങ്ങളെ അറികവേണ്ടി താൻ പെരുങ്കടിയാനാ തിരുങ്കടിയിൽചെന്ന് അറിഞ്ഞവരവേതും, നീന്തയാതാവഴി വരവും, അമ്പർനാട്ടി²ൽ തിരുപറവെപ്പോതും,³ ഭവനീദേവത പുകൾ ചെയ്യമാറ് പണ്ട് നിന്തിരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിങ്കലില്ലപോലും.

എന്നാൽ നിന്തിരുവടി ഭൂമിമണ്ഡലത്തിൽ വന്ന് അവതരിപ്പാനുള്ള കാരണത്തെയും പരാക്രമത്തെയും അടിയനിതാ അറിയിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു.

ഇത് മുമ്പു കിഴക്കേഭാഗത്തു നൂറൊട്ടു മുഖമുള്ളൊരു പൊന്നിൻ ശ്രീപീഠമിട്ട് അതിന്മേൽ പെരുകിയഴുകിയൊരു പുള്ളിപ്പുവാട വിരിച്ചു, പതവിയോരു ചില ചെന്താമരപൂവുകളെക്കൊണ്ടു ഇതളിതളായച്ചിട്ടു, ആവാഹിച്ചു, പൂജിച്ചു, സ്തുതിച്ചു, വന്ദിച്ചു വണക്കംചെയ്തു വിളിക്കുന്നോൻ പോലും.

ദേവി അതിന്മേലിരുന്ന് ഒരു തൃക്കാൽ തണ്ടു നാഴിമേലും, ഒരു തൃക്കാൽ പറനിറപ്പിന്മേലും, വെള്ളരിമേലും, വെള്ളിശരക്കോലുമൂന്നി കാളിനാടകം⁴ കഥകേരപ്പാനായിക്കൊണ്ടു ഇരുന്നരുളുവോയാകാ!

ആറിലും അഴകുതായെ⁵, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ⁶, ആനനസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാങ്കണിലമ്മേ! പോലും മുഖതായേ!

1. ചരം ശരിയാണെന്നു തന്നെന്നില്ല.

2. അമ്പർ=ഇരശപരമ്പർ. അമ്പർ, ഉമ്പർ(ദേവന്മാർ), ഇമ്പർ(മനഃശൂർ) ഇങ്ങിനെ ക്രമത്തിൽ കീഴ്പ്പോട്ടായിട്ടാണ് ഇമ്പർ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നാണ് ദ്രാവിഡസിദ്ധാന്തം.

3. മഗവതിയുടെ രാജാ പരാക്രമങ്ങളെയെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

4. ഈ പേര് ഈ അടിയന്തരത്തിനും കാളിക്കുള്ള മറ്റു ഉപാസനകൾക്കും കലയുമായുള്ള ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

5. അഴകുള്ളവളേ!

6. അഗിയുള്ള തലമുടിയുള്ള സ്ത്രീയേ!

[illegible]

3. സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

അങ്ങിനെ ഭർത്താക്കന്മാരും ഭാര്യന്മാരും കൂടി സുഖിച്ചു വന്നിട്ടു ചിരിക്കുന്ന കാലത്തു്, അമ്മാസത്തിൽ ഗർഭമുണ്ടിട്ടു്, ഒന്നാമാസം കളികലൻ്റ്, രണ്ടാമാസം തിരണ്ടുരുണ്ടു്, മൂന്നാമാസം മുലക്കുണ്ണു് കറുത്തു, നാലാമാസം നടുക്കുരിച്ചു്, അഞ്ചാമാസം പഞ്ചവടിയായി, ആലിലപോലെയിരുന്നോരണിവയറെല്ലാം വിമ്മിളിച്ചു്¹, മുത്തുപോലെ മുഖം വെളുക്കയും, കോട്ടുവായിടുകയും, വെള്ളനീരൊഴുകത്തുടങ്ങി ഭാഗവർ ഭാര്യാക്കന്മാർക്കിരുവർക്കും.

അവർകൾക്കും ആറാമാസം ഉരുത്തിരിഞ്ഞു്, ഏഴാമാസം ഏഴന്നു മുഴങ്ങി, എട്ടാമാസം തൊട്ടണിപുരണ്ടു്², ഒമ്പതാമാസം പൂളിയുണകല്യാണം എത്രയും പ്രപഞ്ചമായി ചമയിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

നാലുവേദമെന്നോരട്ടപ്പു പൂടി, ചന്ദനമേ പൂളുകീറി തീച്ചിട്ടെരിച്ചു്, വെങ്കിടാരമെന്നൊരു വെള്ളിക്കിടാരമേറി, മാനേനും ചോലയിന്നു് നീർകോരിക്കൊണ്ടുവന്നു പകൻ്റ്, തിരുങ്കടി³യെന്നൊരു ചുക്കം തകർത്തിട്ടു്, അഴന്താലി⁴യെന്നൊരു ഉഴന്നും വറുത്തിട്ടു്, കുറുങ്കടി⁵യെന്നൊരു തേങ്ങാചിരകിയിട്ടു്, പൂളിയഞ്ചും കലന്നിട്ടു് വേദപ്പെരുമാക്കുണ്ണു് തൃക്കണ്ണാപുരമെന്നൊരു കഞ്ഞിവെച്ചു് വാങ്ങി തേവർതിരുച്ചോററിൽ ഉപ്പും കലന്നിട്ടു് പണ്ടെയിരുന്നോരു പൊന്നിൻതളികയിൽ കോരിവീത്തി തിരുപിലാവിലയെന്നൊരു പൊൻപിലാവിലകൊണ്ടു മുഹൂർത്തത്തോടെ കോരി ഉപജീവിക്കത്തുടങ്ങി ഭാഗവർ ഭാര്യാക്കന്മാരിരുവരും.

അവർകൾക്കും ഒഴമാസം തികഞ്ഞവാറെ അണിചിത്രകൂടം⁶ പണിവെച്ചിട്ടിരിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

മാണിക്കമേ തൂണായി, മരതകമേ പോതിക⁷യായി, അണിചിത്രമേ കഴക്കോലായി, മുത്തേ മോന്തായമായി, വൈരമേ മാവടയായി,

1. വലുതയെിവന്നു.

2. ഗർഭിണിനും ഗർഭിണിക്കും ഉണ്ടാവുന്ന വളർച്ചയും വൃശ്ചാസവും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

3. നാക്കോടി—ചോക്കമായി എന്നർത്ഥം. 'വസന്ത'യുടെ സഖിയാണ്.

4. }
5. } ആചാരക്കാരാണ്.
6. }

7. മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ച ഭവനം.

8. രണ്ടു തൂണിന്മേലായിട്ടുള്ള വെള്ളുന്ന തണ്ടു്—തെങ്ങിക.

അയ്യ് വെണന്നാൽ¹ മേഞ്ഞു, ചെവെണന്നാൽ² മുക്കം മുടിഞ്ഞു, അതിനകത്തു് ഈറുചന്ദനപ്പള്ളിക്കുട്ടിലിട്ടു് ഈറുകയറുകെട്ടി, ഈറിലും പൂക്കു് മേൽനൊന്തു് നിലവിളിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്പകാരമെന്നാൽ:—

തലയിതാ നോകുന്നതേ, ദാമോദരഭഗവാനേ! കൈതായോ,
കഴുത്തിതാ നോകുന്നതേ, കാമദേവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മാറിടം നോകുന്നതേ, മാധവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മുലയിതാ നോകുന്നതേ, മുകുന്ദഭഗവാനേ! കൈതായോ,
വയറിതാ നോകുന്നതേ, വാസുദേവഭഗവാനേ! കൈതായോ,
അരപ്രദേശം നോകുന്നതേ, ആനന്ദഭഗവാനേ! കൈതായോ,
നാഭികമലം നോകുന്നതേ, നാരായണഭഗവാനേ! കൈതായോ,
തൂടയിതാ നോകുന്നതേ, സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാനേ! കൈതായോ,
മുഴുങ്ങാലിതാ നോകുന്നതേ, മുകുളോകനായകരേ!³ കൈതരുവിൻ,
കണ്ണാലിതാ നോകുന്നതേ, കരുണാകരഭഗവാനേ! കൈതായോ,
പുറവടികൾ നോകുന്നതേ, ഭൂമിദേവിഭഗവതിയേ! കൈതരുവിൻ,
നഖമണികൾ നോകുന്നതേ, നക്ഷത്രാഭികളേ! കൈതരുവിൻ,
ഇടയിടയെങ്ങും നോകുന്നതേ, ഋഷികൾ ഇന്ദ്രാഭികളേ! കൈ
[തരുവിൻ,

സർപ്പാഗ്രം നോകുന്നതേ, സർപ്പഗണസമ്പന്നരേ! കൈതരുവിൻ,
എന്നിങ്ങിനെ ഈരേഴുനാളു് കാലം ഈറുപോയാറിറിലായി. അതൃ
ന്തം നന്ദനമായിരിപ്പോരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചാളല്ലോ ദാനപതിയാ
കുന്ന അസുരസ്ത്രീ.

അസുരകൾക്കു പണ്ടു് പിറന്നു വീണാലപ്പോഴേ ഉരിയാടമാറു
ണ്ടല്ലോ. പണ്ടു് ബ്രഹ്മശക്ത്യാ പിറന്നുവീണ കാരകൻ എഴുന്നേറ്റി
രുന്നു ചൊല്ലുവന്നെല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ! എന്തു നമ്മുടെ ആഹാര
സ്ഥിതിക്കെ”ന്നു കേട്ടാനല്ലോ കാരകൻ.

“കായും കനിയും മകനേ!” എന്നാൾ അസുരമാതാവു്.

-
1. കരുവിധമരയ ചൊന്നു്.
 2. നല്ലചെറുത്തു്.
 3. മുഖോകനായകരേ! (പരാന്തരം.)

“കായാവതേവണ്ണമുള്ള, കനിയാവതേപ്രകാരമുള്ള” എന്നു കേട്ടാൻ കാരകൻ.

“കായ കറുത്തിരിപ്പു, കനി ചുവന്നിരിപ്പു, മകനേ!” എന്നാൽ അസുരമാതാവ്.

അപ്പോൾ പിറന്നാൾ ഉഷ്ണക്കാലമേ ഉദിച്ചുയന്നതളി ആഭിത്യ ഭഗവാൻ. അതു് കാരകൻ കണ്ടു് “മേലെ ചുവന്നുകാണാകുന്ന പഴം നമുക്കുപജീവിക്കാമോ” എന്നു കല്പിച്ചു് ആഭിത്യമണ്ഡലത്തിൽ പാഞ്ഞാൽക്കാൻ കാരകൻ. അതുകണ്ടു് ആഭിത്യഭഗവാനും “ഫാ കഷ്ടമേ! ഇന്നലെ പിറന്നോരസുരൻ ഇന്നെന്നോടു യുദ്ധത്തിനായി വരികയോ?” എന്നു കല്പിച്ചു് തന്റെ വേൽകൊണ്ടെറിഞ്ഞാരുളി.

അതു് കാരകന്റെ വക്ഷസ്ഥലത്തേറു് കാരകനും ചതു് ഭൂതലത്തിൽ വീണു് കാരകയുദ്ധം കഥമുടിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ചൊവ്വാഴ്ചനാൾ മദ്ധ്യാഹ്നനേരത്തു് എത്രയും ശ്രമമായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. അവൻ പിറക്കുമ്പോൾ എന്തെല്ലാം ദുശ്ശക്തങ്ങളെന്നാൽ:—മേൽമേൽ വീണു ചിതറി, വിളികൾ തെളിഞ്ഞു ഉവായി, സപ്തസ്വാഗരം കലങ്ങി, ചതുശ്ശഭവനം നടുങ്ങി, അസുരകൾ കെല്ലാക്കും ആനന്ദം വന്നു്, അമരകൾക്കെല്ലാം അഴലായിത്തോന്നി, ആഭിത്യൻ പരിവേശിച്ചു്, അന്തകൻ ഉള്ളടങ്ങി, കൂററൻനിന്നു്, പകലേയുള്ള പശുതൃഗപക്ഷിജാതികളെല്ലാം ദിക്കറിയാതെയും, ദേശമറിയാതെയും, ഓടിമുട്ടിച്ച ഭൂതന്മാരുമായിരിക്കുന്ന രാശിക്കു പിറന്നാനല്ലോ.

പിറന്നു വീണു പിള്ളഭാനവൻ എഴുന്നീറ്റിത്തന്ന ചൊല്ലുവനല്ലോ.

“കേൾപ്പോയാക, അസുരമാതാവേ, ആരു നമ്മുടെ ബന്ധുക്കളാകുന്നതും, ആരു നമ്മുടെ ശത്രുക്കളാകുന്നതും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

“ബന്ധുക്കളെന്നും ശത്രുക്കളെന്നും വിശേഷിക്കേണ്ട! മകനേ, ദേവവംശമെന്നും, അസുരവംശമെന്നും രണ്ടു വംശമുള്ളതിൽ അസുരവംശം നമ്മുടെ വംശമാകുന്നു. അതിനെ അശേഷം അളവെ¹കൊന്നു മുടിച്ചുതളി നാരായണസ്വാമി; വിഷ്ണുഭഗവാൻ അതിനെ നിറുത്തുവാനാ

1. വിശേഷശബ്ദം ക്രിയയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

2. ഇവിടെ ആവർത്തി ശക്തിക്കുവേണ്ടിയുണ്.

യിക്കൊണ്ട് ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയുടെ അനുഗ്രഹത്താലെ നീയുണ്ടായി മകനേ! ദേവകളറിയുംമുമ്പേ പോയി ബ്രഹ്മൻതിരുവടിയെ ചാർത്തി തപസ്സുചെയ്ത് വലിയ വരങ്ങളും വാഹനങ്ങളും വാണാളും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരുവോയാക മകനേ!” എന്നാൽ അസുരമാതാവ്.

അപ്പോൾ പിറററനാൾ ഉഷക്കാലമേ ശയനാശം വരുത്തുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ച് സുതികാഗ്രഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട് ഗോകണ്ഠകരപക്ഷ്, സുരകൊണ്ട് തുകി, മാംസംകൊണ്ടുളിച്ച്, ജലസ്നാനം നാടി, വല്ലവനായി വലിയവനായിനിന്ന് തപസ്സുചെയ്യാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ. ശീതകാലത്ത് ജലത്തിനുടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്യാനല്ലോ. ഉഷ്ണകാലത്ത് അഗ്നിയുടെ നടുവിൽ തപസ്സുചെയ്യാനല്ലോ. പിന്നെ നാലു ഭാഗത്ത് നാലു കണ്ഡം കഴിച്ച്, അതിൻ നടുവിൽ അറൽമണി¹ലിട്ട്, സർപ്പം ഇതെപിറമിട്ട്, ഒരു കാലയർത്തി ഒരു കണ്ണടച്ച്, ഏകപാദമുടയവനായി നിന്ന് തപസ്സുചെയ്യാനല്ലോ. അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി. പിന്നെ പറന്നു പോകുന്ന പറവജാതികളെല്ലാം തന്റെ മുടികടകത്തിനേലിരുന്ന് മുട്ടയിടുകയും, മക്കളെ ഉളവാക്കുകയും, വായിൽ ഇരകൊടുക്കുകയും, വാങ്ങിത്തഴുകുകയും, തന്നെ താനറിയാതെ തപസ്സുചെയ്യാനല്ലോ. അതുകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷമായില്ല ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

“ഹാ കഷ്ടമേ! എന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും പോരാഞ്ഞിട്ടല്ലയോ ഭഗവാൻ പ്രത്യക്ഷമാവാഞ്ഞത്? ഇനി എന്നുടെ അംഗങ്ങളെല്ലാം മുറിച്ച് അഗ്നിയ്ക്കിട്ട് ഹോമിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കല്പിച്ച് വലിയൊരു കണ്ഡം കഴിച്ച് വരിക്കുപ്പിലാവ് പൂളുകീറി തീയിട്ടെരിച്ച് കന്നക്കത്തി² വളയും വരും നീർപ്പാളെന്നിവ³ തെളു തെളു കടയിച്ച് കണ്ഡത്തിൻ കരയ്ക്കുമാമുറയെന്ന് നീർപ്പാളുരി കഴുത്തിൽ വെച്ചാനല്ലോ.

അപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായ് അരുളിച്ചെയ്തു “നില്ക്ക നില്ക്ക, പിള്ളഭാനവ! നിന്നുടെ തപസ്സും തപോമഹിമയും കണ്ട് ഞാൻ വളരെപ്രീതനായി. എന്നുടെ പ്രീതിയാലെ നിന്നുടെ അധരത്തിൽ ഒരുതുള്ളി ഭ്രമിയിങ്കൽ വീഴുംകാലം നിന്നെക്കാട്ടിൽ ബലവീര്യമുള്ളവൻ പരിന്നാനായിരം മായാഭാനവന്മാർ വന്നുളവാകും നിനക്കു ശേഷിയായിട്ട്. ഇനി നീ ചെയ്യുന്ന വരമെല്ലാം തരുന്നുണ്ടെന്ന് അരുളിച്ചെയ്തു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

1. സമന്തൻ.

2. അറൽമണൽ-കരിമണൽ.

3. തുറക്കുന്ന കത്തി.

4. വെള്ളംവേലാലെ തിളക്കമുള്ളവരും.

5. നിനക്കെന്തെ ശേഷി(ശക്തി)യുണ്ടായിട്ട്.

അതുകേട്ടു തൊഴുതുണത്തിനാനല്ലോ പിള്ളഭാനവൻ.

“ഒരുവരം തരികിൽ വാണാളം¹ വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

മുക്കോടി അരക്കോടി വാണാളം കൊടുത്തരുളി.

“ബലം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

പതിനാനായിരം ഇളകരിത്തൂണുകളെ ബലം കൊടുത്തരുളി.

“രാവു പകലും വെച്ചു കൊല്ലരുത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ചു കൊല്ലരുത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആണാലും, ആയുധത്താലും കൊല്ലരുത്താത്ത വരം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ആ വരവും കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ചന്ദ്രായുധം ബ്രഹ്മഭണ്ഡം കൊടുത്തരുളി.

“വാഹനം വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

ഓഷ്ഠരാക്ഷസമാകുന്ന തേർ കൊടുത്തരുളി.

“ഇനി ഇതു പോരാ! നിന്തിരുവടിച്ചാലെ ഒരു തിരുനാമവേര കൂടെ വേണം, ഭഗവാനേ!” എന്നാൻ പിള്ളഭാനവൻ.

“എങ്കിലോ നീച്ചിപ്പോൾ പിള്ളഭാനവനല്ലയോ?”

ഭാനവേന്ദ്രൻ ഭാരതരാജാവെന്ന് മുടിവെച്ചു അഭിഷേകവും ചെയ്തു വിശ്വാപതിയെന്നും സ്വാഹാപതിയെന്നും രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശവും ചെയ്തു, “ഇതു നീയും നിന്റെ ദേവിയുമല്ലാതെ മറ്റൊരാളും അറിയുന്ന നാൾ നിനക്കു മരണം അകപ്പെട്ടു” മെന്നരുളിച്ചെയ്തു.

1. വാഴ് + നാൾ (ആയുസ്സ്) എന്നു് പഴയസംഗീതിയപ്രകാരം വാണാൾ എന്നാകും. “ജീവശ്ലേഷാണമേവ” എന്ന ലീലാതിലകസ്മൃതത്തിന്റെ വൃത്തിപ്രകാരം.

അതുകേട്ട് ഭാരതകരാജാവും ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയെ തൊഴുതു പ്രദക്ഷിണംവെച്ച്, അഭിവാദ്യവുംചെയ്തു, അനന്തനെയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“നില്ക്ക, നില്ക്ക, ഭാരതകരാജാവേ, നീയുണ്ടല്ലോ ഒരു വരം ചൊല്ലിക്കൊള്ളാഞ്ഞതും, ഞാനുണ്ടല്ലോ ഒരു വരം അറിഞ്ഞു തരാഞ്ഞതും?” അതെന്തെന്നു കേട്ടാനല്ലോ. “സൂരികളാൽ കൊലപ്പെടാത്ത വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നുതളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടസുരരാജാവും നിന്നാൻ, നിലം മൂന്നാൻ, ആത്താൻ, അട്ടമസിച്ഛാൻ, “കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനെ! ആദിത്യകിരണങ്ങളിൽ നദിജലം നില്പോതുമുണ്ടോ? വായുഭഗവാന്മേൽ പൊടിപറപ്പുതുമുണ്ടോ? അഗ്നിയിൽ ജലം പൊടിക്കുമൊരുണ്ടോ? ഭയത്തോടു കൂടിവരുന്ന സൂരികൾ എന്നോടു യുദ്ധംചെയ്ത് ജയിക്കുമോ? ആ വരം എനിക്കു വേണ്ടോ!” എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

“എന്നേ മഹാപാപി, സൂരികളാകുന്ന സൂരികളെ കൈയും എന്നെയും നിന്ദിച്ചു പോകുന്നതിന് കാലാന്തരംകൊണ്ട് ഒരു ദേവസൂരിയാലെ കൊലപ്പെടു”മെന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞരുളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടമാസമലരിക്കൊണ്ടു പോക പോയിചെന്ന് വിന്ധ്യാടവിയിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കണ്ടാളല്ലോ കാത്തുയന്നീദേവി.

“ആരെടാ പോകുന്നത് ഭാരതകരാജാവല്ലയോ, ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു എല്ലാവരും വാങ്ങിക്കൊണ്ടല്ലേ പോകുന്നത്? നീയെന്നാൽ ഒരു വരവും കൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നുതളിച്ചെയ്തു സൂരികാത്തുയന്നീദേവി.

“അതുകേട്ടസുരരാജാവ് കാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന സൂരികളേയും, പശുവിനാലും വരം വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്ന് ചൊല്ലി അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പോകത്തുടങ്ങി.

“എന്നേ, മഹാപാപി, കാട്ടിൽ കിടക്കും സൂരികളേയും, പശുവിനേയും, സൂര്യ(സൂക്ഷ്മ) മൊപ്പിച്ചു പോകുന്ന നിന്നെ കാലാന്തരം കൊണ്ട് കുറുപ്പാക്കിത്തളിക്കിലും കൊല്ലിക്കുന്നുണ്ടെ”ന്നു ശപിച്ചു മറഞ്ഞരുളി.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അട്ടിമാസമലറിക്കൊണ്ട് പോകുമ്പോഴായി ചെന്ന് അമ്പമഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കണ്ടാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

“ആരെടാ പോകുന്നത് ഭാഷകരാജാവല്ലയോ, ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയോടു എല്ലാവരും വാങ്ങിക്കൊണ്ടല്ലേ പോകുന്നത്, നീ എന്നാലൊരു വരവുകൂടി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നാൾ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അതുകേട്ടസുരരാജാവ് “കാട്ടിൽ കിടക്കും അച്ചിനാലും, പഴുവിനാലും, പിശാചിനാലും വരും വാങ്ങുന്ന പുരുഷൻ ഞാനല്ല” എന്ന് ചൊല്ലി അഹങ്കരിച്ചു പോകത്തുടങ്ങി.

“എന്നേമഹാപാപി, കാട്ടിൽ കിടക്കും പഴുവിനേയും, പിശാചിനേയും, സൂച്ച(സൂക്ഷ്മ) മൊപ്പിച്ചു പോകുന്നതിന് കാലാന്തരം കൊണ്ട് നിന്റെ ഇടത്തുടപ്പുവണ്ണമേൽ ഭരച്ചു കൊഴുത്തു കയ്ച്ചു മധുരിച്ചിരിപ്പോരു മാംസഖണ്ഡമുണ്ടല്ലോ; അതു എന്റെ പരത്തു കൊണ്ടുവെട്ടി തിന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെ”ന്നു സത്യമായി നാപ്പടയിട്ട്¹ കാട്ടിൽ മറഞ്ഞാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അതിനേയും കേട്ടു കേളാതെ അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പോകുമ്പോഴായി ചെന്ന് തന്റെ പണ്ടു പണ്ടുള്ള രാജാക്കന്മാർ പണിചെയ്തു അഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന രാജധാനിയെല്ലാം നോക്കിക്കണ്ടു അമരാപുരി പക്ഷെ മയനെയും വിശ്വകർമ്മാവിനെയും തന്റെ ധിക്കാരത്താലെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്ന് ഭാഷകലോകം പണിചെയ്തിപ്പിക്ക തുടങ്ങിയതെല്ലാ കാരമെന്നാൽ:—

ഏഴുചിറക് കിടങ്ങു കീറിച്ച്, മൂന്നുചിറക് മതിൽ പടുപ്പിച്ച്, നാലുഭാഗത്തും നാലു ഗോപുരം നാട്ടിച്ച്, അതിൻ നടുവിൽ തനിക്ക്ക്കൊരു ഏഴുനിലമാടം പണിചെയ്തിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാനല്ലോ. എല്ലായിലും മേലെനില പൊന്നുകൊണ്ടുമാഞ്ഞത്, അതിൻകീഴെനില വെള്ളികൊണ്ടുമാഞ്ഞത്, അതിൻകീഴെനില ചെമ്പുകൊണ്ടുമാഞ്ഞത്, പിന്നെയുള്ളവ പൊന്നും വെള്ളിയും ചെമ്പും ഒന്നിനൊന്ന് ഇടയിട്ടു മേഞ്ഞതല്ലോ.

1. നാലുചുറ്റും പടച്ചെല്ലി എന്നർത്ഥം.

പിന്നെ അതിനകത്ത് ചമയുന്ന പ്രാസാദങ്ങളെപ്പ്രകാരമെന്നാൽ:—

മാടമേ മേട¹മാളിക, കൂട²മേ കൂടഗോപുരം, ആട്ടരങ്ങ്, ഉണർ വീഥി, രാവിവിരികും മാടം, പകലിരികും മാടം, ഉറണറ, ഉറക്കറ, ആ നപ്പന്തി, കതിരപ്പന്തി, യന്ത്രശാല, തന്ത്രശാല എന്നിങ്ങനെ ക്ഷണ മാത്രംകൊണ്ടു പണിചെയ്തിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ.

പിന്നെ പുറത്തുഭാഗത്ത് മുന്തററിച്ചുപ്പത്താകാതം വഴിവട്ടം കററിയും പുറം തട്ടിനിരത്തി ചതുരശ്രമാക്കിക്കൊണ്ടാണല്ലോ.

പിന്നെ മയനെയും വിശ്വകർമ്മാവിനെയും വിളിച്ച് കടകൊടുത്ത്, തഴുകൊടുത്ത്, കൂറയാരേണങ്ങൾ കൊടുത്ത്, വളയിട്ടു സമ്മാനിച്ച് അമരാപുരിയിലേക്ക് യാത്രയാക്കി വിട്ടാണല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

പിന്നെ പറഞ്ഞുപോകുന്ന പറവജാതികളെല്ലാം തന്റെ മതിൽകിടങ്ങിനേലിരിക്കരുതെന്നു കല്പിച്ച് കുന്നക്കത്തി, വളയും വളം, നീറ്റാളെന്നിവ തെളുതെ കടയിച്ചു മതിൽകിടങ്ങിനേൽ നിരത്തിപ്പിരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

ഇനി പണ്ടു പണ്ടത്തെ യുദ്ധത്തിൽ ശേഷിച്ച പടയുണ്ടെങ്കിൽ അറിയേണമെന്നു കല്പിച്ചു ജാമവാണെ വിളിച്ചു “കേൾപ്പോയാക ജാമവാണേ! മണിപ്പോൾശംഖ് വിളിപ്പോയാക” എന്നുതളിച്ചു.

അതുകേട്ടു ജാമവാണം ശംഖെടുത്തു ജലഗന്ധപുഷ്പധൂപദീപങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ച് വിളിക്കത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ ശംഖിന്റെ ധ്വനികേട്ടവരെ ഓരോരോ വിലങ്ങിലും, വിലകുങ്കികിലും, അടവുകളിലും, ആശ്രമങ്ങളിലും ഓടിച്ചെറിയുകിടക്കുന്ന അസുരപ്പടയെല്ലാം, “നമുക്കു നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ഒരു രാജാവു വന്നുവരായി എന്നു തോന്നുന്നു. ഇനി നാം അവിടേക്കുപോകണം”മെന്നു കല്പിച്ച് ദിക്പഥത്തെ ഓടി അടുക്കത്തുടങ്ങി.

ഇമച്ചു കണ്ണ് മിഴിക്കുമ്പോഴേക്ക് ഗണിക്കരുതാത്തോളം പടവന്നുതുടങ്ങി.

1. മാളികതന്നെയായി ഹാപ്പാഴ്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥലം എന്നർത്ഥം.

2. ഉജ്ജ്വലമുള്ള പൂത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായ ഒരു സ്ഥലം. അതു ഇവനായ സ്ഥലമായി.

അതുകണ്ടാശ്ചതുപ്പെട്ടു ഇത്ര പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കണമെന്നു കല്പിച്ചു നാലവർ തനിക്കു സേനാപതിയാക്കിക്കൊണ്ടാൻ. അവരുടെ പേരെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അരബാണനെന്നും, ഭീഗ്ഗബാഹുവെന്നും, ധൂമകേതുവെന്നും, മുടികടകക്ഷത്രിയനെന്നും എന്നിങ്ങിനെ നാലവർക്ക് നാലു നാമവുമകൊടുത്തു, നാലുലക്ഷം പടയും കൊടുത്തു, നാലുഗോപുരത്തിലും കാവലാക്കിനിർത്തി, “ഇനി നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന പടയേ ക്ഷണിപ്പോയാക” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

അപ്പോൾ അവർകൾക്കും ഗണിക്കരുതാത്തോളം പട വന്നു കൂടി. അതുകണ്ടാശ്ചതുപ്പെട്ടു “ഇത്ര പടയുള്ള നാം എല്ലാവരോടും ജയിക്കണമെന്നുകല്പിച്ചു, എത്രയും ഉപരിചരിതകലധരന്മാരായോ¹രേയും, എത്രയും വേദികളായോരേയും², പത്താമുണച്ചയ്ക്ക്³ കളിച്ചു നീർ ഉറക്കുന്ന ഉഷയും ഗായത്രിയും രണ്ടു ശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചു, രാശിവംശത്തെ മുടിച്ച്, “ഉദിച്ചു വരുന്ന ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും എന്റെ പ്രാസാദത്തിൻമേലെ ഉദിക്കയും അസ്തമിക്കയും അരുതെ”ന്നു കല്പിച്ചു വെച്ചു നാളക്കാലം യുദ്ധംചെയ്തു പത്താംനാളക്ക് വിലങ്ങിടുദിക്കയും അസ്തമിക്കയും തുടങ്ങി ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും.

അഗ്നിയോടു യുദ്ധംചെയ്തു ആജ്ഞയെപറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. യമനോടു യുദ്ധംചെയ്തു പാശം പറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. നിരൂതിയോടു യുദ്ധംചെയ്തു അവൻ യുദ്ധം മാററാതെ ഓടിപ്പോയാൻ. വരുണനോടു യുദ്ധംചെയ്തു വരുണാസ്രം പറിച്ചുകൊണ്ടാൻ. വായുവിനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു വായുസഞ്ചാരം അടക്കിക്കൊണ്ടാൻ.

സോമനോടും ഇശാനനോടും യുദ്ധംചെയ്തു ജയിച്ചു വാരനാമങ്ങളിൽ വെള്ളിയെ കാലൊടിച്ചാൻ, ശനിയെ കമ്പറിത്തൊൻ, ചൊവ്വായെ വാവുകൊണ്ടു⁴, ബുധനെ ബോധംകലക്കി, വ്യാഴത്തെ തിറകൊണ്ടാൻ, ദേവസ്രീകളെ അസുരസ്രീകളാക്കി നിർത്തി, അസുരസ്രീകളെ

1. ഉപരിചരകലധരന്മാർ എന്നർത്ഥം പടമെന്നു തോന്നുന്നു. ഉപരിചരവംശത്തിൽ വസുക്കൾ)പ്പെട്ടവർ എന്നർത്ഥം.

2. ബ്രഹ്മണൻ.

3. അധികാരം കൈക്കലാക്കിയെന്ന് സാരം.

4. വാവുകൊണ്ടു എന്നതിന്നു നീക്കം പ്രദമാക്കി എന്നർത്ഥം കല്പിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. വാവു കറുത്തവാവായിരിക്കണം,

ദേവസ്രീകളാക്കി നിൽപ്പി, പത്തുദിക്കിലുമുള്ള രാജാക്കന്മാരെ വിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു ഗോപുരവാതിൽക്കൽനിട്ട് ദണ്ഡിപ്പിക്കത്തക്കവിധം നാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതകൻ.

“കേൾപ്പിനൊട, അസുരവീരന്മാരേ, ഇനി ആരു് നമ്മെ വന്നു കാണാത്തവരും, ആരു നമുക്കൊരു തിറതരാത്തവരും” എന്നു കേട്ടാനല്ലോ.

അസുരലോകം നാലൊന്നുഭാഗം വാണിരിപ്പവനല്ലോ കാല കേയനാകുന്ന രാജാവു്, അവൻ നമ്മെ വന്നുകണ്ടേതു മില്ല, നമുക്കൊരു തിറതന്നേതു മില്ല.

‘എങ്കിൽ കാലകേയപുരം നോക്കിയടുക്ക നമ്മുടെ പെരുമ്പട’ യെന്നാനസുരരാജാവു് ഭാരതകൻ.

അപ്പോൾ പടയെടുത്തു് പടയേറിച്ചെല്ലുന്നത് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ആനമേലും, കുതിരമേലും, സിംഹം പുലി പന്നിമേലും, കരടി കാട്ടാനമേലും, കാട്ടുപോത്തിമേലും, എട്ടടിമാനേലും എന്നിങ്ങിനെ താന്താൻ തന്നുടെ വാഹമേറിച്ചെല്ലുന്നത് ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവു്.

“ഹാ കഷ്ടമേ, ഭാരതരാജാവും പടയുമുണ്ടു് നമ്മോടു് യുദ്ധം ത്തിന്നായി വരുന്നു. അവനോടു് യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിപ്പാൻ പാരം പണിയുണ്ടു്, ഉപായംകൊണ്ടേ ജയിക്കാവൂ, അറിഞ്ഞെന്നപായം, എന്റെ മകൾ താമരലോചനയാകുന്ന കന്യകയെ അവന്നു ദേവിയാക്കിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടു്”നു് കല്പിച്ചു്, കന്യകയെ പെരുകിന പ്രീതിയോടുകൂടി അലങ്കരിക്കത്തക്കവിധത്തെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അഴകിയോരു ചില പട്ടുവസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ചേല മുററിച്ചു പ്പിച്ചു്, കൈക്കൊല്ലാം അഴകിയോരു മോതിരം ആലമോതിരം, പീഠമോതിരം, വൈഡൂര്യമോതിരം, കഴുത്തിൽ പച്ചമാല, പവിഴമാല, മുത്തുമാല, മുത്തുക്കുപ്പായം, മുടികടകം, ഐരാവണ്ണഭൈരവജയിട്ടു്, ഐരാവതത്തിൻ മുകളിൽ കരേററിവെച്ചു്, കോലാർ മണിക്കടയും പിടുപ്പിച്ചു്, കൊട്ടുമാറ്റുപങ്കാരത്തോടും കൂടി ഭാരതകന്റെ പടയുടെ നടുവെ കൊണ്ടു ചെല്ലത്തക്കവിധാനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവു്. അതു ദൂരമേ

കണ്ടുകൊണ്ടുനല്ലോ കാമഭേവൻ. തന്റെ പഞ്ചശരങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചപ്പോൾ വാടി മയങ്ങി തേർത്തട്ടിൽ വീണുനല്ലോ ഭാരതകരാജാവ്. അപ്പോൾ ആലവട്ടം വെഞ്ചാമരകൊണ്ടു വീശി ഉണർത്തി “കേൾപ്പോയാക, ഭാരതകരാജാവേ! പത്തിനും വിജയങ്ങളുള്ള രാജാക്കന്മാർക്ക് ഞാൻ ഞാൻ മാലയിടേണമെന്നു കല്പിച്ചു അവർക്കാർക്കും കൊടുക്കാതാണിരിപ്പു ഇവൾ. ഇവൾക്ക് തക്കൊരു ഭർത്താവ് നിന്തിരുവടിയേ ഉള്ളു” എന്നു കൈപിടിച്ച് കാട്ടിക്കൊടുത്തുനല്ലോ കാലകേയനാകുന്ന രാജാവ്.

അതുകേട്ടു ഭാരതകരാജാവും കന്യകയെ പെരുമകിന പ്രീതിയോടും കൂടി തന്റെ ഏഴ്നില മാടത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ച്, രണ്ടു ബ്രഹ്മോപദേശത്തേയും ബോധിപ്പിച്ചു കൊടുത്തുനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

“കേൾപ്പിനൊ, അസുരവീരന്മാരേ, ഇനി ആരു നമ്മെ വന്നു കാണാത്തവരും ആരു നമുക്കൊരു തിറ തരാത്തവരും” എന്നു കേട്ടു നല്ലോ.

“ദേവലോകത്ത് ദേവകൾ, ഋഷികൾ, യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവ്വ സിദ്ധവിദ്യാധരബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം നമ്മെ വന്നുകണ്ടതു മില്ല, നമുക്കൊരു തിറ തന്നേതു മില്ല”.

‘എങ്കിൽ ദേവലോകംനോക്കിയടുക്കു നമ്മുടെ പെരുമ്പട’യെന്നു അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

അപ്പോൾ ദേവലോകത്ത് പടച്ചെന്ന്, ദേവകളെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞ്, ഋഷികളെ തവസ്സോഴിപ്പിച്ച്, ബ്രാഹ്മണവർഗ്ഗമെന്നീജനങ്ങളെല്ലാം അവരുടെ സന്ധ്യാനിഷ്ഠാഭിക്ഷയങ്ങളെ വേർപെടുത്തി, അവർ കളും നിലവിട്ടോടിപ്പോയി ശ്രീപാൽക്കടലിൽച്ചെന്ന് ഭഗവാനെ പരിവൃതമുടയോരായിനിന്ന് സ്തുതിക്കയും ഭൂമിക്കയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“അച്യുതാ! പോററി! ഉണർന്നുളള, ആനന്ദാ! പോററി! ശോക്കങ്ങളരികും ഗോവിന്ദാ! പോററി! ഉഴിയെ ഭരിക്കും ശ്രീഭാമോദര!” ഇപ്രകാരം സ്തുതിക്കുന്നേരം എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു വിഷ്ണുഭഗവാനെ ന്നാൽ:—

അനന്തനേൽ ശയനമായി. ആകാശം മേക്കട്ടിയായി, ഗംഗ തിരുടാടിയായി, നക്ഷത്രങ്ങൾ പുഷ്പമാലമായി, ചന്ദ്രാഭിരൂപൻ മണി വിളക്കായി, ശ്രീഭഗവതിയും ഭൂമിദേവിയും തിരുമുടിയിൽ പാദപഥാമുഷ്ട¹ മായി, സർവ്വലോകമെന്നൊരു പള്ളിക്കൂട്ടിലിന്മേൽ യോഗനിദ്രക്കൊള്ളുന്ന വിഷ്ണുഭഗവാന്റെ തിരുനയനങ്ങൾ ഏകപ്രകാരമെന്നാൽ:—

²പുതുതായി മലർന്നിരുന്നോരു ചെന്താമരപ്പുവിനുടെ പുറയി തറ കളഞ്ഞു അകയിതറ വരം കണക്കെ നീണ്ടിടംപെട്ട് ചൊവ്വായെചീന്തി ചീറിയിരിക്കുന്ന തിരുനയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരക്കെ മിഴിച്ചു പാത്തരുളിച്ചെയ്തു:—

“എന്തു ദേവകളെ, ഋഷികളെ, നിങ്ങൾ വന്നു സ്തുതിപ്പാനും ഓഖിപ്പാനും ഉള്ള അവസ്ഥ.”

“കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനേ! ഭാരതകന്തെന്നൊരസുരനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവനേറെ അഹങ്കരിച്ച് അടിയങ്ങളുടെ സന്ധ്യാനിഷ്ഠാഭി കർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി അടിയങ്ങളും നിലവിട്ടോടിപ്പോവാൻ നിനയ്ക്കുന്നു ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി.

“എങ്കിലോ നിങ്ങളും നടപ്പിൻ കൈലാസത്തിന്; ഞാനു മിതാ അവിടേക്കു വരുന്നു” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടവർകളും തൊഴുതു വിടയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു കൈലാസത്തിൽച്ചെന്നു മഹാദേവൻ തിരുവടിയെ പരിവൃതമുടയോരായ്നിന്നു സ്തുതിക്കയും ഓഖിക്കയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ഭക്തർക്കിഷ്ടാ! പരമജ്യോതി! പരമാത്മാവേ! പോററി!

വേദരൂപ! വിശാലാക്ഷാ! പോററി! പാർവ്വതി വല്ലഭാ! പോററി!

ജടാമകുടചന്ദ്രശേഖരാ! പോററി! കാളകണ്ഠാ! കറുകണ്ഠാ!

തിരുനീലകണ്ഠാ!”³

എന്നിങ്ങിനെ സ്തുതിക്കുന്നേരം അപ്പോൾ അവിടെ (ചെഞ്ചമയ്ക്കൽ പള്ളിയേറി ചേരുമാൻ നിഞ്ചൻ)⁴ വസിക്കും നാമ്പുഖൻ ബ്രഹ്മൻ ചൊല്ലി, ശ്രീഗരുഡനേലേറി എഴുന്നള്ളി വിഷ്ണുഭഗവാൻ.

1. തിരുവാടയാണു് തിരുടാടയായിട്ടുള്ളതു്.

2. പാദപഥാമുഷ്ടം—കാലു് തലോടിക്കൊണ്ടു് എന്നർത്ഥമാക്കണം.

3. ഇതിലെ ഉപമയുടെ സ്വരൂപവും അനുഭവവേദ്യമാണു്.

4. ഇരോഗം പിന്നീടുചേരുന്നചെലിക്കുന്നു.

5. പരം ശക്തിയുണ്ടെന്നു തരുന്നെന്നില്ല.

അന്നത്തിന്മേലേഴുന്നള്ളി ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ മൂവരും കൂടി, “ആരാ
ലെ ഈ അസുരൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു, ആരാലെ കൊലപ്പെടു”മെന്നു
ളിച്ചെയ്തു.

ബ്രഹ്മൻ പ്രസാദിച്ചു “അസുരൻ ദേവസ്ത്രീയാലെ കൊലപ്പെ
ടും” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

‘എങ്കിൽ ബ്രഹ്മൻവേണം മുനിയ്ക്ക് പടതോറുവാൻ.’

അപ്പോൾ ബ്രഹ്മൻ തിരുവടി ബ്രഹ്മാണി¹യെ
പടക്കയച്ചുരുളി.

വിഷ്ണുഗേവാൻ വൈഷ്ണവിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

മഹാദേവൻ മഹേശ്വരിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

സുബ്രഹ്മണ്യഗേവാൻ കൈമാരിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

യമഗേവാൻ വാരാഹിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

ഇന്ദ്രഗേവാൻ ഇന്ദ്രാണിയെ പടക്കയച്ചുരുളി.

എന്നിങ്ങിനെ ആറുപേർ പട മയമാരെയും തോറ്റിരിക്കൊടുത്തു, അവ
ർക്ക് തക്കോരായുധങ്ങളും താങ്ങാൻ തന്നുടെ വാഹനങ്ങളും തോറ്റി
ക്കൊടുത്ത് പിൻഭാഗമരുളിച്ചെയ്തു.

“കേൾപ്പോയാക, അമ്മമാരേ! നിങ്ങളും പോകപ്പോയ്ച്ചെന്നു,
ഭാഷകനെന്നാസുരനേയും കൊന്നു, ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പോ
യാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടവർകളും തൊഴുതു വിടയുംവാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഭാഷ
കന്റെ യുദ്ധഭൂമിയിൽച്ചെന്നു ആത്മു ക്രക്കിവിളിക്കത്തുടങ്ങി. അ
പ്പോൾ പണ്ടെങ്ങും പടമാറനാരം² കേളാഞ്ഞാസുരൻ “ആരെങ്കിൽ
വന്നു”³ കഷ്ടിച്ചു കണ്ണും ചുമത്തി കച്ചരട് കെട്ടി, വിൽചരട് മുറുക്കി,
ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി, യുദ്ധപ്പോക്കോലം ധരിച്ച്, യുദ്ധസന്നദ്ധ
നാവോതുംചെയ്തു, പുലിപുട്ടിയ തേരിന്മേൽ കരയേറി, യുദ്ധഭൂമിമപ്പ
ത്താറുകാതം നടുങ്ങെ പാഞ്ഞാത്താനല്ലോ അസുരരാജാവു ഭാഷകൻ.

1. ബ്രഹ്മിയെന്നും ഈ ദേവികു പേരുണ്ടു്.

2. മരോരുദ്ധപടയുടെ ആരംഭം, എതിരായി എന്നു സാരം.

3. ആരുവന്നെങ്കിലും അമർത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു മേവത്തിൽ എന്നു താല്പര്യം.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ബ്രാഹ്മണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവൾ, ബ്രഹ്മാണിയെന്നനിക്കുനാമം, ബ്രഹ്മഭണ്ഡ് ആയുധം, അന്നം ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ”. എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

ഇതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വൈഷ്ണവി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? വിഷ്ണുഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവൾ, വൈഷ്ണവിയെന്നനിക്കു നാമം, ശംഖുചക്രം ആയുധം, ഗരുഡൻ ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ മഹേശ്വരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? മഹാഭവൻ തിരുവടിയാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവൾ, മഹേശ്വരിയെന്നനിക്കുനാമം, ശുഭം പരശു ആയുധം, ഗുരുഭം ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ കൌമാരി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? സുബ്രഹ്മണ്യഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവൾ, കൌമാരിയെന്നനിക്കുനാമം, വേലു് വജ്രം ആയുധം, മയിൽ ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്നു യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ വാരാഹി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? യമഭഗവാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവൾ, വാരാഹിയെന്നനിക്കുനാമം, പാശഭണ്ഡ് ആയുധം, പോത്തു് ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുമ്പെട്ടേൻ.” എന്നുചൊല്ലി ഭാരതകനോടവളും ചെന്ന് യുദ്ധം തുടങ്ങിനാളല്ലോ.

അതുകണ്ട് ചൊല്ലുവോളല്ലോ ഇന്ദ്രാണി: “എന്നെത്താനറിയാതോ? അസുരാ! എന്നുടെ സ്വാമിയെത്താനറിയാതോ? ഇന്ദ്രഭഗ

വാനാൽ പടയ്ക്കുപ്പെട്ടവരും, ഇന്ദ്രാണിയെന്നെനിക്കെന്നാമം, വില്ലും ശരവും ആയുധം, ഐരാവതം ഏറുവാഹനം, നിന്നെക്കൊല്ലുവാനായിക്കൊണ്ടു് ഒരുവെട്ടേൻ." എന്നുചൊല്ലി ഭാരതനോടവളും ചെന്നു് യുദ്ധം തുടങ്ങിനുള്ളല്ലോ.

എന്നിങ്ങിനെ ആറുപേരും ആറുനാളക്കാലം യുദ്ധംചെയ്തു അവരുടെ മെയ്യിൽ ഒരു ഉരു¹ കാണായില.

എനി ആറുപേരും ആറുനാളക്കാലം വെമ്പേറെ യുദ്ധംചെയ്തെന്നമെന്നു കല്പിച്ചു് ബ്രഹ്മാണിയും ഭാരതനുംകൂടി യുദ്ധംചെയ്തു.

പിററന്നാൾ വൈഷ്ണവിയും ഭാരതനുംകൂടി യുദ്ധംചെയ്തു.

മൂന്നാംദിവസം മഹേശ്വരിയും ഭാരതനുംകൂടി കെട്ടി മുട്ടി മഹാക്രൂരമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയകാലത്തു്, ചന്ദ്രായുധം എടുത്തിളക്കിനാനല്ലോ.

അതു് മഹേശ്വരിയുടെ വക്ഷസ്സമലത്തു് ശോഭിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരിക്കും കോപംചെന്നു്, കോപാലഗ്നിയോടുംകൂടി മൂലതുശ്ശലം കൊണ്ടു് ഭാരതന്റെ നെഞ്ചു²ലമാറത്തൊന്നു കത്തിയപ്പോൾ അവിടെ നിന്നു നിരൂപിച്ചാളല്ലോ.

എന്റെ ബ്രഹ്മശക്തി ഇവിടെവെച്ചു് മെച്ചമാക്കുന്നുണ്ടെന്നു കല്പിച്ചു് ശുദ്ധത്തിൻവഴിയെ ഒഴുകിന തടയിരത്തിൽ ഒരു തുളി ഭൂമിയിൽ വടിച്ചു വിശ്ലിയിപ്പോൾ ഭൂമിപിളന്നു്, ഓതിന വാളോടുകൂടി പതിനായിരം മായാഭാവന്മാർ വന്നുളവായി ഭാരതരാജാവിന്നു് ശേഷിയായിട്ടു്. അതുകണ്ടു് പാവമാരും പടയും യുദ്ധത്തിൽ തോററവർ തോററവർ എന്നു കല്പിച്ചു, വണ്ടു് മിതുന്നങ്ങൾ³ ചേരും മധുമലർപൂങ്കാവിൽ ഓടി ള്ളിച്ചാരല്ലോ പാവമാരും പടയും.

അന്നും ചെന്നു് ആത്മന്താനല്ലോ, പിററന്നാളും ചെന്നു് ആത്മന്താനല്ലോ. മൂന്നാംദിവസം ആരുമൊരു ഭൂതരെ കാണായില.

"തവേരാൽ ഈരേഴുലോകം കേൾക്കുമാറു് പറ അറിയിപ്പോ യാക!" എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

1. ഒരു മുറിവോ ചത്തവർ ഉണ്ടായില എന്നർത്ഥം.

2. എലച്ചത്തിനും ഉരസ്സിനും ഈ പേരുകളു്. ശക്തിയുള്ളമാറു് എന്നർത്ഥം.

3. മിഥുനം എന്നതിന്റെ തത്ത്വം.

“മറവൻ, കുറവൻ, കുറഞ്ഞിയെ താരമാക്കിവെപ്പവൻ,² കൂറയില്ലാത്ത സുബ്രഹ്മണ്യൻ. അവനാൽ പടക്കപ്പെട്ടവർ കൈമാറിവന്നെന്നോട്ടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളൊട. സുബ്രഹ്മണ്യൻ താൻ

2. മറവൻ=കുറൻ, മറം എന്ന വാക്കിന് കൃത്യം എന്നാണ് ഇപ്പോഴത്തെ അർത്ഥം. പഴയ അർത്ഥം വീഴ്ച എന്നാണ്. “കടുംകുടൻമറവൻ”—കുടിയെടുക്കുക—കുറവൻ=മലയൻ എന്നർത്ഥം. കുറവൻ എന്ന പഴയ തമിഴ് പദമാണ് കുറവനായി മാറിയിരിക്കുന്നത്. കുറ=കുറം. സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു മലയമേഖലയെയാണ് ദ്രാവിഡരുടെ വിശേഷണം. മലയിലുള്ളവൻ—അങ്ങനെയൊരുവൻ എന്നർത്ഥം ഇവിടെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. കുറത്തി=ഇവിടെ വളരെയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. താരകാരങ്ങളും (ഭാര്യ) എന്നതിന്റെ അർത്ഥം.

വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ കമാരലോകം എന്നുടെ ഭാരതകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിയ്യം കേളെടോ, ജാമമവാന്തേ!”

“ചത്ത മനുഷ്യരുടെ ഉയിരെല്ലാം മറുകി മുറുകി കിടപ്പവൻ യമൻ അറുകുചമഹാപാവി. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും വാരാഹി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. യമൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ യമലോകം എന്നുടെ ഭാരതകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. ഇനിയ്യം കേളെടോ, ജാമമവാന്തേ!”

“തന്മേൽ നിറയ കണ്ണുള്ളവൻ ശചീപതി, കള്ള ഇന്ദ്രൻ. അവനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടവരും ഇന്ദ്രാണി വന്നെന്നോടു പൊരുതു പോർത്തോറു പോയാളെടോ. ഇന്ദ്രൻ താൻ വന്നെന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാതൊഴികിൽ അവനുടെ ഇന്ദ്രലോകം എന്നുടെ ഭാരതകപുരിനഗരി എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ. എന്നിയ്യം കേളെടോ, ജാമമവാന്തേ!”

“ദേവലോകം അസുരലോകം എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

അസുരലോകം ദേവലോകം എന്നുചൊല്ലിക്കൊള്ളട്ടോ.

എന്നെ പെറെറടുത്ത മാതാപിതാക്കന്മാർ കേൾക്കുമാറു കൊള്ളട്ടോ വെന്നിപ്പറ ജാമമവാന്തേ!”

എന്നിങ്ങിനെ ഈരേഴുലോകം കേൾക്കുമാറു പറയറിയില്ലോ തുചെയ്തു ദേവിമനോഭരിയും ഭാരതകരാജാവുംകൂടി എഴുന്നില മാടത്തിൽ ചുതുചതുരംഗം പൊരുതിയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിയമഗീതം¹ പാടുവോതുംചെയ്തു ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിക്കു നൃത്തഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അതു ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാരതകരാജാവു.

“ആരെടാ പോകുന്നതു, നാരദനല്ലയോ? നീ എങ്ങനെന്നു വരുന്നു? എങ്ങോട്ടുപോകുന്നു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

1. പതിവായി പഠുന്ന ഗീതം.

“ഞാനോ ശ്രീപാൽക്കടലിൽ വിഷ്ണുഭഗവാൻ നിയമഗീതം പാടുവോളംചെയ്ത്, ശ്രീകൈലാസത്തിൽ ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടിക്കു ഗുണഗീതം പാടുവാനായിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു.” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“എങ്കിൽ ഇതുകൂടി കേട്ടുകൊണ്ടു പോടാ, നാരദാ! ആരിന്നു വിഷ്ണുവാകുന്നത്? ആരിന്നു മഹാഭേവനാകുന്നത്? ഇവർകൾ എല്ലാവരും എന്നെ പേടിച്ഛോടി കഴുകുറിൽ തന്നെ കിടക്കുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ, നാരദ! മഹാഭേവനല്ലയോ എന്നോടു ചില ദേവസ്രീകളെ പോഷയോത്രയാക്കി വിട്ടതു? അതിൻ അവനുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരെയും പിടിച്ചുകെട്ടി എന്റെ ദേവികു ഭാസികളാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ നാരദാ! വിഷ്ണു എന്നു ചൊല്ലുന്ന കള്ള നെത്തന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു എനിക്കു അടിപിടിവന്നാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദ! അതേതുമല്ലെടാ നാരദാ! മഹാഭേവനെത്തന്നെ പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നു, കററച്ചടയെല്ലാം കളുവോളംചെയ്ത്, എനിക്കും എന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പക്കംവെപ്പാനും, പഴയരിവാപ്പാനും, ഉടുപ്പാനും, ഉറക്കുവാനും പാചകനാക്കിക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ടോ, നാരദാ! അതേതുമല്ലെടാ, നാരദ! ദേവകളുടെ കൂറും പറഞ്ഞു കഴുകുറിൽതന്നെ കിടക്കുന്ന നിന്നെയും പിടിച്ചു കെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നുണ്ടെന്ന് അട്ടമാസം അലറിക്കൂട്ടുന്ന അസുരനെക്കണ്ടു പുസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ടു ഓടത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നതെന്നാൽ:—

ഗുരുമുഖിൽ ശിഷ്യനെപ്പോലെയും, മാജ്ജാരൻമുഖിൽ മുഷികനെപ്പോലെയും, കെലുകെലെ വിറച്ചു മനം മുറുകി മങ്ങിപ്പോയി കൈലാസത്തിങ്കലാമ്മാറുചെന്ന് ദീർഘനമസ്കാരമായി വീണാനല്ലോ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി

“ഏഴുനീലി, ഏഴുനീലി, നാരദ! എന്തു നിന്നുടെ ദുഃഖമെന്തു, ഭയമെന്തെ”ന്നുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടു ഏഴുനീറിരുന്ന്, “കേൾപ്പോയാക, ഭഗവാനെ, ഭാരതകണെന്നാരു അസുരനാണായിട്ടുണ്ടു്. അവനേറെ അമ്മങ്കരിച്ചു്

അടിയങ്ങളുടെ പന്ധാനിഷ്ഠാദികർമ്മങ്ങളെ വേർപെടുത്തി, ആരിന്നു ബ്രഹ്മൻ തിരുവടിയുമാകുന്നുവോ!! ആരിന്നു വിഷ്ണുഭഗവാനാകുന്നുവോ!! ആരിന്നു മഹാദേവൻ തിരുവടിയുമാകുന്നുവോ!! നിന്തരുവടിമാരെല്ലാവരും അവനെ വേടിപ്പോടി കഴുകുറിൽതന്നെ കിടക്കുന്നേതുമുണ്ടുവോ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലവോ!! ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയുണ്ടുവോൽ അവന്നു ചിലദേവസ്ത്രീകളെ യാത്രയാക്കിവിട്ടിട്ട്. അതിന്നു നിന്തിരുവടിയുടെ ഉമയും ഗംഗയും ഇരുവരെയും പിടിച്ചുകെട്ടി, അവന്റെ ദേവികളു ഭാസികളാക്കി കൊള്ളുന്നേതുമുണ്ടുവോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലവോൽ!! ഭഗവാനേ! വിഷ്ണുഭഗവാനെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി, അവന്നു അടിപിടിയവനാക്കിക്കൊള്ളുന്നേതുമുണ്ടുവോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലവോൽ!! ഭഗവാനേ! നിന്തിരുവടിയെത്തന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കുറച്ചുടയെല്ലാം കളവോതുംചെയ്തു, അവന്നും അവന്റെ കോടാർകോടി പടക്കും പക്കംവെപ്പാനും, പഴയരിവാപ്പാനും, ഉടുപ്പുവാനും, ഉറക്കുവാനും പാലകനാക്കി നിന്തുണേതുമുണ്ടുവോൽ!! ഭഗവാനേ!”

“അതേതുമല്ലവോൽ!! ഭഗവാനേ! ദേവകളുടെ ക്രൂരപറഞ്ഞു കഴുകുറിൽതന്നെ കിടക്കുന്ന അടിയനേയും പിടിച്ചുകെട്ടി ചിറയിലിട്ടു ചവിട്ടുന്നാണെന്ന് അട്ടമാസം അലറിക്കൂട്ടുന്ന അസുരനെക്കണ്ട് പുസ്തകവും വീണയുമെല്ലാം ഇട്ട് ഓടിപ്പോന്നേൻ. അന്നേരം അടിയത്തിന്നു വന്നോരു ഭയം ഒരിക്കലും തീരാവതല്ലേ, ഭഗവാനേ!” എന്നു പിന്നെയും പിന്നെയും തൊഴുതുണർത്തിനാനല്ലോ ശ്രീനാരദൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഭാരതകരാജാവും നാരദന്നു കരളപറകയത്രെ പ്രവൃത്തിയാകുന്നതു്. എന്നാൽ നാരദന്റെ കരളകേൾക്കേണമെന്നു കല്പിച്ച് കൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കൽച്ചെന്ന് ആത്തു കൂടി വിളിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആറാംശിരസ്സിങ്കൽ അണിക്കൈലാസമേറി, പോരായ്മപേശി കിളിമൊഴിപെരുത്തുന്നോടൊരാസനമേറി കൊത്തക്കണവല്ലി

പാമ്പാടും പാഴ്തലയ്ക്കും! കള്ളക്കുപാലീശാ! കൊങ്കുപാലീശാ!”¹ എ
ന്നിങ്ങിനെ ആത്മ ക്രൂരത വിളിക്കത്തക്കതായി.

അതുകേട്ട് ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിക്കും കോപംചെന്ന്
കോപാലഗ്നിയോടും കൂടി, നെററിപ്പടലം വിറപ്പിച്ച്, ജടാധാരങ്ങളെ
ല്ലാം ഒന്നൊക്കെ തൊടാതെ ആടത്തുടങ്ങി, നാഗങ്ങളെല്ലാം ചിററ
ഴിഞ്ഞൊടുങ്ങി, ഭൂതങ്ങളെല്ലാം ഭൂമിയോടത്തുടങ്ങി, ഭാഷകലോകം
വിറക്കത്തുടങ്ങി.

“ഉററുമായി കൊന്നു മുടിക്കുന്ന അസുരനെ ആററിലൊഴി
പ്പാൻ ഉപായം എപ്രകാരമെന്നാൽ:—അറിഞ്ഞെന്നപോലെ ഞാനുണ്ട
ല്ലോ, പണ്ടു കണ്ടതതിൽ കാളകൂടവിഷത്തെ സംഗ്രഹിച്ചിട്ട്, അതീനു
കാളി എന്നൊരു പെണ്ണിനെ തോറി വിട്ടാൽ ഈ അസുരനെ കണ്ടു
മാത്രംകൊണ്ട് കത്തിക്കൊല്ലുന്നുണ്ടെ”ന്നു കല്പിച്ച് കാളകണ്ടും, കറുക
ണ്ടും, തിരുനിലകണ്ടും എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുവരയായി സ്ഥാപിച്ചു കിടക്ക
ുന്ന കാളകൂടവിഷത്തെ എടുത്തു എട്ടാംപാതാളംനോക്കി എറിഞ്ഞരുളി.
അപ്പോൾ പൊങ്ങിപ്പോയൊരു പുകതോന്നി. പുകയകത്തുഴൽതോ
ന്നി. അഴലകത്തുഗിതോന്നി. പക്കം പതിന്നാലു തോന്നി. ചൊവ്വാഴ്ച
യെന്നൊരു ആഴ്ചയും തോന്നി. വിശാകമെന്ന തിരുനാളും തോന്നി.
അതുകൊണ്ടും ശക്തിപോരാഞ്ഞു ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ മൂവരും
കൂടി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ മൂന്നാംതിരുനെരൂത്തിൽ പാർത്ത
കാലത്തു്, അഞ്ഞനപ്പെരുങ്കുന്നപോലെ, മാമലപോലെ, ഹാ! ഹാ! എന്നു
ശബ്ദത്തോടും, പതിനാറു ബാഹുക്കളോടുംകൂടി പോന്നു പിറന്നരുളി
പ്രസന്നരൂപി, പരമഭൈരവി, ശ്രീഭദ്രകാളി.

‘ആറിലും അഴകതായേ!’² അരൻമണികഴൽ നല്ലാളേ!’³

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാകുന്നിലമ്മേ
പോലും! മുലതായേ!’

പിറന്നുവീണ ഭദ്രകാളി എപ്രകാരം അഹങ്കരിക്കുന്നുവെ
ന്നാൽ:—“പരമാ, പരമാ, പണിയെന്നിങ്ക്; പാരെഴും മലയെടുത്തു

1. പാല്-ഭാഗം എന്നർത്ഥം—അങ്ങനെയ്തപ്രകാരം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

2. ശക്തി.

3. ഇതിന്നു മുമ്പുണ്ടായ അദ്ധ്യായം അഴകറിയവളേ!

4. ഹരൻ എന്നർത്ഥം.

മറച്ചിടുവാനേ, മലകൊണ്ടു പന്തടിക്കുവാനേ, ഉഴറി ഉണർത്തിടുവാനേ ഉരിയാമുഖംപെരുമാനേ, എന്നെ പടത്തകാരണം പെരികപണി അരുള, ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കരുണയുണ്ടോ, മകളേ, കാളി! കൊടിയസുരൻ പോർവേണ്ടി വന്നൊഴൽ, ചിത്രനാം അവനെയുംകൊണ്ട് ദേവബ്രാഹ്മണരെ രക്ഷിപ്പോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അവന്നു പടയും ആയുധവുമുണ്ടോ?” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ, ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഉണ്ടെ”ന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“എങ്കിലോ അടിയത്തിന്നും പടതോററിത്തരുവോയാക!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

തൂറത്തറായിരംകോടി ദേവപ്പടയും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“ആയുധം തോററിത്തരുവോയാക?” എന്നാൾ ശ്രീഭദ്രകാളി.

കുന്തം, കിഴക്കിട, ഇഴറവാൾ, ഭിണ്ഡി, ഭിണ്ഡി, ഇരുമ്പുലക്കു, പള്ളിവാൾ, ത്രിശൂലം, പാത്രവട്ടക എന്നിങ്ങിനെ പതിനാറു ബാഹുക്കൾക്കു തക്കോരു ആയുധങ്ങളും തോററിക്കൊടുത്തരുളി.

“പാഹനം തോററിത്തരുവോയാക!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി

“ഏകമ്പം, കണവീരും, മഹാകാളം, മധുമത്തം എന്നിങ്ങിനെ നാലുകാടുള്ളതിൽ (അമ്പ)മഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽ വസിപ്പവളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാചു്. അവളെ ഏറ്റുവാഹനമായി കൊണ്ടുപോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“ഇവിടെനിന്നു് ഭാരതകുപുരികു ഏത്രയോജനവഴിയുണ്ടെ”ന്നു് തൊഴുതുണർത്തിനാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഏഴുനൂറുയോജനയുണ്ടെ”ന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“എങ്കിലോ അടിയത്തിന്റെ പട ഇവിടെനിന്നു് അത്രത്തോളം ഇടവേൾകൂടാതെ നിൽക്കേണ”മെന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അപ്പോൾ ഭഗവാന്റെ വലഞ്ഞ തുത്തടയിൽ തട്ടിയരുളിയ കാലത്തു് പുതുമഴപെയ്തു് പിററന്നാൾ ഈയംഘററകൾ പൊടിയും കണക്കെ പൊടിയത്തുടങ്ങി പിശാചുപടകൾ. അവരുടെ പേരെപ്പ്രകാരമെന്നാൽ :—

അടിയോടവനെ, പൊടിയോടവനെ, പൊത്തിപ്പിടിപ്പവനെ, ഇച്ചിലുണ്ണി, നിന്നൊന്നക്കി, താളംകൊട്ടി, റെറമുലച്ചി, ഒരുവരിപ്പല്ലി, അപ്പോരെ, ഇപ്പോരെ, ധൂമ്രധൂമ്രായംകണ്ണി എന്നിങ്ങനെ പതിനാറു നൂറ്റായിരക്കോടി പിശാചുപടയും തോററിക്കൊടുത്തരുളി. “മൂന്നം നിനക്കു മുത്തപേർ അറുവരുപാവമാരും, പടയും പോയിട്ടുണ്ട്. അവർ ഭാരതനെ കൊന്നേതുമില്ല; അവരിങ്ങു വന്നേതുമില്ല. എങ്കിൽ നീയെ നോക്കൊരു സത്യംചെയ്യ പോകേണ”മെന്നരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയും നാനാജാതിയായുള്ള സത്യങ്ങൾ പല തും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിയാണു്, ഭാരതനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണേനാകിലോ, അവനെയും കൊന്നു് അവന്റെ ശിരസ്സും കൊണ്ടു കൈലാസത്തിന്നു വരേൻ ഭഗവാനേ!” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി.

“പോരും പോരും മകളെ സത്യമെല്ലാം, കൈലാസം വലത്തു വെച്ചു് പടപുറപ്പെട്ടുപോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

മുറിച്ചോപ്പും മുലതിശുദ്ധവും കൊടുത്ത കാലത്തു് മരങ്ങൾ മുറിഞ്ഞു വീഴുമാറും, മലകൾ ഇടിഞ്ഞു തകരുമാറും, പെട്ടെന്നു അട്ടം സിദ്ധരുളിച്ചെയ്തു.

“അടിയനിന്നു കൈലാസം വലത്തുവെക്കയില്ല. ഭാരതനെ കൊന്നു ശിരസ്സുകൊണ്ടു വരുമ്പോഴേ വലത്തുവെപ്പൂ!”.

“എങ്കിൽ ഇടത്തുവെച്ചു പട പുറപ്പെട്ടുപോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു. ഇടത്തുവെച്ചു പട പുറപ്പെട്ടു തുടങ്ങി മുന്തിലത്തെ ചൊവ്വാഴ്ച നാൾ പുറപ്പെട്ട പട പിന്നത്തെ ചൊവ്വാഴ്ചനാളും പുറപ്പെട്ടു കൂടിയില്ല.

ഭദ്രകാളിയും ഭണ്ഡികന്റെ ചുമലിൽ കരയേറി എഴാം ഗോപുരവാതിൽകൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്നു നന്ദികേശപരൻ.

“കേൾപ്പോയാക നന്ദികേശപര! നീയെന്നിക്കെൻറമുന്നോ ടൊക്കുമല്ലോ. നിന്റെ മകൻ നന്ദിമഹാകാളനെ എനിക്കു സേനാ പതിയാക്കി തരുവോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു.

“കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാലും” എന്നാൻ നന്ദികേശപരൻ.

അപ്പോൾ നന്ദിമഹാകാളനെക്കൊണ്ട് പള്ളിനാന്തകം എടുപ്പിച്ചപ്പോൾ ചെമ്പു അമ്പമഹാകാളമാകുന്ന കാട്ടിൽക്കൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന വേതാളം ഞെട്ടിയുണർന്ന്, “ആരോ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽക്കൂടെ കൊട്ടിയലങ്കരിച്ചു” വരുന്നു. യാതൊരുതൊരുത്തനെയെങ്കിലും ഞാനൊട്ടേറെ അലങ്കരിക്കേണ്ട”മെന്ന് കല്പിച്ചു, ഒരു കാട്ടാമ്പക്കാടുകൾ മരണത്തലവനെക്കൊണ്ട് നെറ്റിമേൽ തൊടുകറിയായി ശോഭിച്ചു, രണ്ടാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് കാതിൽ കണ്ഡലമായി ശോഭിച്ചു, ഇരുപത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് നെടുമംഗല്യസ്ത്രമായി ശോഭിച്ചു, മുപ്പത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് മുലക്കുളയായി ശോഭിച്ചു, അറുപത്തൊന്നാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് അരയിൽ കിടന്നിറങ്ങിയായി ശോഭിച്ചു, രണ്ടാനത്തലവനെക്കൊണ്ട് കാലിൽ പാടുക¹ ചിലമ്പായി ശോഭിച്ചു, ഒന്നിരുന്നറായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊന്നു കുറിച്ചു, എഴു സമുദ്രത്തിലെ തണ്ണീരും പെരുങ്കി,² അപ്പുറമേ നിന്നിരുന്നോരു ഇലമരത്തെ മുരടെ കത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു, ഇലയൂരി കളഞ്ഞു പല്ലിടയിൽ ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപം എലുകാരമെന്നാൽ :—

മഴപ്പോലെ പല്ലു, കൊഴുപ്പോലെ നാവു, അന്തരീക്ഷംപോലെ വായ, കന്യാണിചട്ടനാട്ടിയാരെപ്പോലെ മുക്ക്, ഇരുമ്പുകിടാരം ചട്ടകുറുത്തിയപോലെ കണ്ണു, ആകാശത്തോടും ഭൂമിയോടും ഇടവേരുകൂടാതെ നീളം, എന്നിങ്ങനെ ഇരിക്കുന്ന വേതാളത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെ കണ്ടു ഭദ്രകാളിക്കും ഭയമായി, ഭദ്രകാളിയെക്കണ്ടു വേതാളത്തിനും ഭയമായി.

“എന്തിനു കാണാകുന്നതു പർവ്വതമോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു ഭദ്രകാളി.

“പർവ്വതമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, തിരുവടിയുടെ ഏറ്റുവാഹനമത്രെ!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, വാഹനത്തെക്കണ്ടാൽ എത്രയും അഴകിയതെന്നു തോന്നുന്നു. വേതാളമേ, പിശാചേ!” എന്നു വിളിച്ചുരുളിച്ചെയ്തു.

“എന്റുവൻ തമ്പുരാട്ടി!” എന്നു വിളിക്കേട്ടു നമസ്സുരിച്ചാളല്ലോ.

“നീ എത്ര മൊന്നും ഉപജീവിക്കുമറിവേ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

1. കാലിപ്പിടുന്ന ആരേണം.

2. കടിച്ചു, കഴിച്ചു—ഉപഹാരവാക്ക്.

“പെരുകിട്ടില്ലേ,¹ തമ്പുരാട്ടി! പണ്ടു ചാപരയുഗത്തിൽ ദേവാ സുരയുദ്ധം പെരട്ടുമ്പോഴുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് അന്നസുരകളുടെ നിണത്തെ തിന്മാൻ തോററി. അന്നടിയത്തിന്റെ പഴുവയു് അരവയറായി കിടപ്പു്. ഇന്നൊരു കാട്ടാന കാട്ടുപുക്ക്, ഒന്നിരുന്തറായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊന്നുകുരിച്ചു്² അടവിയമുൽ പട്ടിണിതന്നെ കിടക്കുമാറുള്ളു” എന്ന് തൊഴുതുണർന്നിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

“ഹാ! കയ്യുമേ, ഒന്നിരുന്തറായിരം ആനത്തലവന്മാരെ കൊന്നുകുരിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിൽ ഞാനോ പോകുന്നു ഭാഷകനെ കൊല്ലുവാൻ നീക്കൂടെ പോരുവോയാക” എന്നുതളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

“എന്തു പിശാദ്ധേ, നീ കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു കോപിച്ചു തളിച്ചെയ്തു.

“മറേറതുമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി, മൂന്നു നിന്തിരുവടിക്കു മൂത്തപേർ അറുവരും പാവമാരും പടയും പോയിട്ടുണ്ടു്. അവർക്കു ഭാഷകനെ കൊന്നുതമിള; അവരിങ്ങു വന്നുതമിള. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയാലെ കൊലപ്പെടുമെന്നു നിനച്ചു് കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചെ”ന്നു വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

“സത്യം തിരുനീലകണ്ഠൻ തിരുവടിയാണു്, ഭാഷകനെ എന്റെ ദ്രഷ്ടിയാലെ കാണേനാകിലോ, അവനെയും കൊന്നു് അവന്റെ ഇടത്തു ടപ്പു്³ വണ്ണമേൽ ഒശച്ചുകൊഴുത്തു് കയ് ചുമശ്ശുരിച്ചിരിപ്പോരു മാസേഖണ്ഡമുണ്ടല്ലോ, അതു നിന്റെ പരശുകൊണ്ടു വെട്ടി തിന്നുമാറാക്കുന്നുണ്ടെന്നു” അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“നിന്തിരുവടി ഭാഷകനെ കൊന്നോതുമൊക്കും, അടിയൻ അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചേതുമൊക്കും. എങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിയുടെ പടയംകൂടി അടിയത്തിന്റെ ചുമലിൽ കരയേറിക്കൊറുവോയാക!” എന്നുചൊല്ലി ചുമൽകിഴിഞ്ഞു് കാട്ടിക്കൊടുത്താളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

1. കുടിച്ചിട്ടില്ല.

2. ഒരുമരത്തിനിന്നു എന്നർത്ഥം.

3. ഇവിടെ തുട എന്നർത്ഥം.

അതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയും ഭണ്ഡികന്റെ ചുമലിൽനിന്ന് മുറിച്ചു വെട്ടെടുത്ത് വേതാളത്തിന്റെ ചുമലിലിട്ട് ശ്രീഹാരം കറുകിനാളല്ലോ.

എടുത്തുകൊണ്ട് നിവർണ്ണപോര മേഘത്തിനിടയിൽ പുകക്കാളിച്ചാളല്ലോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഇറക്കിറക്ക്, വേതാളമേ! പിശാചേ! നീ ആകാശത്തോടും ഭൂമിയോടും ഇടവേള കൂടാതെ നീളം. ഞാനോ താനായിരിപ്പോരുത്തിയല്ലോ. എന്നെ ഈ വിധം കൊണ്ടുപോകുന്നാകിൽ ഞാൻ ഭാരതനോടു യുദ്ധത്തിനൊട്ടും ശേഷിച്ചില്ലാത്തപോം.” എന്നുതളിച്ചൊഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഹാ! കഷ്ടമേ, ഇന്നുള്ള പെണ്ണങ്ങൾക്ക് ഒട്ടുംതന്നെ നാണമില്ലയോ? ഒരുത്തിയുടെ വണ്ണവും നീളവും സ്വപ്നം കറക്കാമോ?” എന്നു ചൊല്ലി നടുക്കൊണ്ട് മുപ്പത്തിരണ്ടു മടക്കിട്ട് മുഴങ്ങാലുകത്തി പുറങ്ങാലിച്ച് കൊണ്ട് പോകത്തുടങ്ങിനാളല്ലോ വേതാളമാകുന്ന പിശാച്.

അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു ശ്രീഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുഖപ്രദേശമെന്നാൽ :—

വലത്തുകണ്ണാദിത്യൻ, ഇടത്തുകണ്ണ് ചന്ദ്രൻ, നെററിത്തുക്കണ്ണഗ്നി എന്നിങ്ങനെ മൂവരും കൂടി ഉദിച്ചാരപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ കൊട്ടമാപ്പ്ലങ്കാരത്തോടുകൂടി വണ്ടുമിതുന്നങ്ങൾ ചേരും മതു മലർ പൂങ്കാവിലുകൂടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി.

അപ്പോൾ അതിൽ വസിക്കുന്ന പാവമാരും പടയും “ഭാരതരാജാവും പടയും ഇവിടെയും വന്നു, നമ്മെ കൊൽവാൻ” എന്നു കല്പിച്ചു ഓടുകയും ഒളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

“ഓടാതെ, ഓടാതെ അമ്മമാരെ, അഞ്ചായിനമ്മമാരെ, നെഞ്ചുകത്തിൽ പിറന്ന കാളി എന്നെന്നിക്കുനാമം. ഞാനോ പോകുന്നു ഭാരതനെ കൊല്ലുവാൻ. നിങ്ങൾ കൂടി പോരുവോയാക!” എന്നുതളിച്ചൊഴു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പാവമാരും പടയും ഭദ്രകാളിക്ക് മുന്വടയായി പോകത്തുടങ്ങി. അങ്ങിനെ കൊട്ടമാപ്പ്ലങ്കാരത്തോടുകൂടി പോകുമ്പോൾ കാണായി ഭാരതകുലോകം.

1. ഇരുനൂറ്റാണ്ടിനുള്ള ആചാരവാങ്ങ്.

2. നിന്നെപ്പോലെ വലിപ്പമില്ലെന്നർത്ഥം. അനന്തൻ, അനന്ദം (മെലിഞ്ഞത്) എന്നതിന്റെ സംഗ്രഹരൂപവുമാവാം.

3. അധികം ചെറുത്തൊ.

“എന്തിനു കാണാകുന്നത് രാജ്യമോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“രാജ്യമല്ലെൻ തമ്പുരാട്ടി! ഭാഷകലോകമത്രേ!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഹാ! കഷ്ടമേ! എന്നുരശനുടെ കൈലാസം ഇതിനോടൊപ്പം!” എന്നു് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടുരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

വേതാളവും ഭദ്രകാളിയെ യുദ്ധഭൂമിയിങ്കൽ കൊണ്ടിറക്കുവോതും ചെയ്തു, കിഴക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് ഏഴുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. തെക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് എട്ടുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് ഒമ്പതുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ. വടക്കെ ഗോപുരവാതിൽക്കൽചെന്നു് പത്തുലക്ഷം പടകൊന്നു് അസുരമാംസം ഭക്ഷിച്ചാളല്ലോ.

അങ്ങിനെ വയറു നിറയാഞ്ഞവാറെ, വായും പിളന്നു കിടന്നാളല്ലോ. അതു ചില അസുരവീരന്മാർ കണ്ടു് ഒരു കല്ലിന്റെ വിചലോരമെന്നു കല്പിച്ചു് അതിൽ ഇറങ്ങി ഓടുകയും, ഉളിക്കുകയും തുടങ്ങി.

വായ നിറഞ്ഞവാറെ, മെല്ലെവെ മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു ഭദ്രകാളിയുടെ തിരുമുമ്പിൽ നൃത്തംവെച്ചു കളിക്കത്തുടങ്ങി.

അതുകണ്ടു ഭദ്രകാളിയും “കേൾപ്പോയാക, നന്ദിമഹാകാളാ! നമ്മുടെ വേതാളത്തിന്റെ പൈദാഹം ഒട്ടു തീർന്നു. ഇനി നമ്മുടെ പിശാചു് പടകളെ എല്ലാവരെയും വിളിച്ചു് ഭാഷകലോകം ഏഴു മുററീട്ടു് ശേഷിച്ച പടകളെക്കൊണ്ടു് ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

അതുകേട്ടു നന്ദിമഹാകാളനും പിശാചുപടകളെ എല്ലാവരെയും വിളിച്ചു് ഭാഷകലോകം ഏഴു മുററീട്ടു് ശേഷിച്ച പടകളെ ആപ്പുലങ്കാരം ചെയ്തിപ്പിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“ആപ്പുതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ, മഹാരാജാവേ, ഭർത്താവേ! പടവന്നു നിരന്നു എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

“ആപ്പുല്ല ദേവി കേൾക്കാകുന്നത്. നമ്മുടെ അസുരവീരന്മാരുടെ അഹങ്കാരമത്രേ.” എന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

രണ്ടാമതും ആപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാൻല്ലോ.

“രണ്ടാമതും ആപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ, മഹാരാജാവെ, ഭർത്താവെ!” എന്നാൾ ഭേവിമനോദരി.

“ആപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ആനത്തലവനാൽ കതിരത്തലവനാൽ തമ്മിൽ പന്തിതിരിയാഞ്ഞു ഇഴക്കയത്രെ.” എന്നാൻ സുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

മൂന്നാമതും ആപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാൻല്ലോ.

“മൂന്നാമതും ആപ്പതാ കേൾക്കുന്നു, മന്നവനെ, മഹാരാജാവെ, ഭർത്താവെ!” എന്നാൾ ഭേവിമനോദരി.

“ആപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. കിഴക്കെ സമുദ്രവും പടിഞ്ഞാറെ സമുദ്രവും തമ്മിൽ വിരുന്നു ചെന്നു ഇഴക്കയത്രെ.”

നാലാമതും ആപ്പലങ്കാരം ചെയ്യാൻല്ലോ.

“നാലാമതും ആപ്പതാ കേൾക്കുന്നു മന്നവനെ, മഹാരാജാവെ, ഭർത്താവെ!” എന്നാൾ ഭേവിമനോദരി.

“ആപ്പല്ല ഭേവി കേൾക്കാകുന്നത്. ഭൂമിയിൽ ചെറുകുടിയിൽ ചെറുമനുഷ്യർ ചത്തു യമലോകത്തേക്ക് അന്തകൻ കെട്ടിയിഴക്കയത്രെ.” എന്നാൻ സുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

അഞ്ചാമത്ത് പഞ്ചകപടയും,¹ മരതകപടയും,² ഭദ്രകാളിയും കൂടി എടുപ്പിൾ പൊട്ടുമാർ പെട്ടെന്ന് അട്ടംമുറിച്ചുതളിച്ചെഴുതു.

അപ്പോൾ ഭാരതന്റെ ഏഴുനിമം ഏഴോടത്തിടിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞു ഭൂമിയിൽ ശയനമായി³ വീണ് എഴുന്നീറ്റിത്തന്നു ഭൂമിയിൽത്തുടങ്ങിനാൻല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതൻ.

“ആരോ ആരോ എന്നെ നടുങ്ങിയത്. അരനോ, ആർക്കനോ, പൊന്നോടൊത്ത. കമാരനോ, പോത്തേറിയവനോ, ശചിപതി കള്ളതുറന്നോ, യാതൊരുതൊത്തത്തനെങ്കിലും അറിഞ്ഞു വാ ഭൃതാ!” എന്നു ചൊല്ലി ഭൃതനെ യാത്രയാക്കി വിട്ടാൻല്ലോ.

1, 2. ഭദ്രകാളിയുടെ പടയുടെ വിഭാഗത്തിൽപെട്ടത്.

3. കിടക്കുന്ന മറയിരി വീണു എന്നു അർത്ഥം.

ഊതനം പോകപോയി ചെന്ന് ഒരു ഇലാമരത്തിൽ മുകുളേറി നോക്കിയ ഭിക്ഷിലൊക്കെ പട കണ്ടു് ശക്തികെട്ടു്, ബുദ്ധി കെട്ടു് മനം മറുകി മറുകി പോരുവന്നല്ലോ.

“അറിഞ്ഞു വന്നതായോ ഊതാ”.

“അറിഞ്ഞു വന്നിലെൻ പെരുമാനെ, നീണ്ട ജടയും വളഞ്ഞ ഭംഗവും മുമ്പിൽ അറുവരു പെണ്ടി¹ മാത്രം നിറഞ്ഞു കോവൽക്കുകുപ്പുക്കു് എന്നാൻ” ഊതൻ.

“ആണോ, പെണ്ണോ, എന്നു നിശ്ചയമായി അറിഞ്ഞു വാ ഊതാ!” എന്നാനസൂരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

രണ്ടാമതും ഊതനം പോകപോയി ചെന്ന് ഒരു കല്ലിന്റെ വിലപാരത്തിൽ കൂടെ പിശാചുപടയുടെ നടുവെചെന്നു പുറപ്പെട്ടാ നല്ലോ.

പിശാചുപടകൾ കൊന്നു ഭക്ഷിപ്പാനായി കൂടിനാരല്ലോ.

“കൊല്ലാതെ നാം കണ്ടൊരു അടയാളമുണ്ടാക്കി അയക്കേണ” മെന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു പിശാചുപടകൾ എല്ലാവരുംകൂടി നിരൂപിച്ചു്, ഒരു ഇലാമരത്തെ; മുറടെ കത്തിപ്പറിച്ചെടുത്തു കറുക്കനെ മുറിച്ചു് ഊതന്റെ കഴുത്തിൽ തടികൂട്ടിവിട്ടാനല്ലോ. അപ്പോൾ എപ്രകാരം ശോഭിക്കുന്നു ഊതന്നെന്ന്:—

ഒട്ടേടം ഊതനുള്ളം, ഒട്ടേടം തടിയുള്ളം, ഊതന്മേൽ തടിയുള്ളം, തടിയിന്മേൽ ഊതനുള്ളം, അങ്ങിനെ ഉരുണ്ടും, പുരണ്ടും, തിരിഞ്ഞും, മറിഞ്ഞും ചെല്ലുന്നതു ദൂരമേ കണ്ടുകൊണ്ടാനല്ലോ ഭാഷകരാജാവു്.

“ആരെടാ ഊതാ, നിന്റെ കഴുത്തിൽ തടികൂട്ടിവിട്ടു്”ന്നുചൊല്ലി തടിയെല്ലാം പൊളിച്ചു എടുക്കിലും ആരാധിച്ചാനല്ലോ അസൂരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“ഊതനടിയൻ വിടുകൊണ്ടേൻ, കാലത്താലെ വിടുകൊണ്ടേൻ, കഴുത്തെയറുത്തു് തിന്നാനായി കൂടിനാരവൻകൾ. മുടിയും കടകവും കളയാതെ മുത്തു² തനിക്കു ശരണംപോകുന്നല്ലു്” എന്നാൻ ഊതൻ

1. പെണ്ണങ്ങൾ, തമിഴിൽ പെണ്ടിക് എന്നാണ് രൂപം.

2. ശിവൻ.

“മുന്തി പണ്ടു ബാണൻ പലകാലം വാതിൽകാത്തു കിടപ്പു വൻ. അവനെതന്നെ പേർത്തിരിപ്പാനോ. പേടിയാതെ നില്ലെ” നാൻ അസുരരാജാവു” ഭാരതൻ.

“പേടിച്ചാലൊട്ടും ആഴ്ത്തും¹ ഗതിയുമില്ല. കൂടിച്ചാവാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. നമ്മളിൽ പണ്ടു സേവിച്ച നാൾ കറിച്ചു ജീവിതം² തരുവോയാക!” എന്നാൻ ഭൂതൻ.

“മെച്ചോ, പൊച്ചോ” എന്നാസുരരാജാവു” ഭാരതൻ.

“മെച്ചെന്നാകിലും പൊച്ചെന്നാകിലും പേയ്³നാൻ കാളിവന്നു” നിങ്ങളെയൊക്കെ അറുത്തു തിന്നുമ്പോൾ ഞാൻ താനേ നോക്കിയിരിക്കുകയില്ല. ഞായം നാളെ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം” എന്നാൻ ഭൂതൻ.

“പോ, പൊരുത്തമില്ലാത്ത കള്ളോ, മഹാഭൂതാ!” എന്നു ചൊല്ലി തന്റെ കച്ചിന്മേൽ കിടന്നോരു കനകവളയഴിച്ചു ഭൂതനു ജീവിതപ്പൊന്നാക്കി⁴ എറിഞ്ഞുകൊടുത്താനല്ലോ അസുരരാജാവു” ഭാരതൻ.

ഭൂതൻ ജീവിതം ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ എടുത്തുകൊണ്ട് ചന്ദനപ്പള്ളിയിൽ ചെന്നു “നിദ്രയോ ദേവി, നിന്റെ ഭർത്താവിനു ചാവതു കാലം വന്നുടുത്തു. യുദ്ധത്തിന്നു പോകുമ്പോൾ വിലക്കി തടുത്തിരിപ്പോയാക!” എന്നു ചൊല്ലി വനാന്തരംനോക്കി പോയാനല്ലോ.

ഭൂതൻ പോയാലോ തനിക്കൊരു വാടും വരരുതെന്നു കല്പിച്ച് അരബാണനെവെളിച്ചു പട നിരത്തത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

അരബാണനും പടയൊരുഭാഗം, ദീഗ്ഗുഹാമുഖവും പടയൊരു ഭാഗം, പതിനാറായിരം വെള്ളിവില്ലമ്പരക്കരും പടയൊരുഭാഗം, കാല കേയനും പടയൊരുഭാഗം, ഭാരതരാജാവും പടയൊരുഭാഗം.

ഭാരതരാജാവു പടനിരത്തുന്നതുകണ്ട് ഭദ്രകാളിയും പടനിരത്തത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

1. ജീവിച്ചിരിക്കുക എന്ന സമീതി.
2. ശമ്പളം.
3. പേയ്=പീശഭവ്. തമിഴിൽ പേയൻ എന്നും രൂപമുണ്ട്. ‘ആർ’ പൂജക ബഹുവചനം.
4. ചൊന്നു=ഒരു നാണു. ചൊന്നിന്നു സ്വപ്നം, ചോറം, നാണു എന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ട്.

ഗണപതിയും സുബ്രഹ്മണ്യനും പടയൊരുഭാഗം, അയ്യനും ഭൂതപ്പടയൊരുഭാഗം, ഖുളികൾ കരുതിരാമനും¹ പടയൊരുഭാഗം, നീല വട്ടാരിയും² നന്ദിവളുതുഗോപാലനും³ പടയൊരുഭാഗം, യമനിക്കുനും⁴ തിരുമാണിമധയം⁵ പടയൊരുഭാഗം, ഭദ്രകാളിയും പിശാചുപടയൊരു ഭാഗം.

ഭദ്രകാളി പടനിരത്തുന്നതുകണ്ട് ഭാരതകരാജാവ് കഷ്ടിച്ച് കണ്ണും ചുമത്തി കുമ്പുരടുകെട്ടി, വിൽക്കുരടുകുക്കി, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി, യുദ്ധപ്പോർക്കൊലം ധരിച്ച് യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോതുമെന്ന് പരിപൂട്ടിയതേരിന്മേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറുകാരും നടുങ്ങി പാഞ്ഞൊത്ഥാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽകെട്ടി, തേരും തേരും തിരക്കിപാഞ്ഞു, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, ഏറി എറിഞ്ഞു മഹാകൂരമായികൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയകാലത്തു, “ഈശ്വരൻ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാരതകവധത്തിന്നു തോറ്റി എന്നു തോന്നുന്നു” എന്നു കല്പിച്ച് പള്ളി വില്ലും പവിഴവും എടുപ്പോതുമെന്ന്, വിസ്ഫോടവിയിങ്കൽനിന്ന് യുദ്ധഭൂമിയിങ്കലാമ്മാർ എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാന്തന്മാരായിത്തീർന്നു.

അങ്ങിനെയുൾക്കൊണ്ടുനിന്നവരേ “ഇങ്ങുവരുവോയാക, മകളേ! നീ അസുരനെ എപ്പോഴും കൊല്ലുന്നു?” എന്നുതളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാന്തന്മാരായിത്തീർന്നു.

“അടിയൻ യാതൊരാളൊരുനാളൊന്നും യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടെങ്കിലും ആതു ശ്രീകാളിയിട്ടെങ്കിലും കൊല്ലുന്നുണ്ടെന്ന്” അരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും വരാ, മകളേ! അവനും അവന്റെ ഭവിയും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മാപദേശമുണ്ട്. അതു നമ്മുടെ പുറത്തു വരുന്നാലേ അവനും മരണം അകപ്പെട്ടു!” എന്നുതളിച്ചെയ്തു ശ്രീകാന്തന്മാരായിത്തീർന്നു.

“അതു ചെയ്താൽ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാനാരുള്ളൂ.” എന്നുതളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

1-4 ഭൂതങ്ങളിൽ പ്രമാണികൾ.

5. ഇവരുടെ ഇടയിലുള്ള ഒരു സ്ത്രീ.

6. ഭാരതൻ.

“അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിനുമേൽ വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നതല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ചെന്നു ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടുവരാം” എന്നു തളിച്ചു ശ്രീകാന്തശ്യാമനീഭേവി.

“സത്യം! തിരുനിലകളെൻ തിരുവടിയാണ്! ഭാരതനെ എൻ ദൃഷ്ടിയാലെ കാണുന്നതിലോ, അവനെ അവന്റെ ഗൃഹത്തിനുമേൽ വരാതാക്കിക്കൊള്ളുന്നതല്ല” എന്ന് സത്യമായി തൊഴുതുണർന്ന ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട ശ്രീകാന്തശ്യാമനീഭേവിയും ഒരു അഗതിബ്രാഹ്മണിയുടെ വേഷം ധരിച്ച ഭാരതന്റെ കോട്ടവാതിൽക്കൽ ചെന്നു ഭദ്രകാളി¹ മിരക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“നിദ്രയോ ദേവി, ശ്രീമംഗല്യയോ ദേവി, ഭാരതരാജാവിന്റെ പത്നി, ഭദ്രകാളി² തരുവോടുക!” എന്നു തളിച്ചു.

അതുകേട്ട ദേവി മനോദരിയും ഒരു താലം മുത്തുത്തേങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തു.

“‘അത്ഥം അനത്ഥം’³ മകളേ!” എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈ കൊണ്ടും പുറംകാലുകൊണ്ടും തട്ടിനീക്കി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു.

പിന്നെ താനടുക്കും പട്ടുകിൽ ഒന്നു തേവായെ⁴ കൊണ്ടു കൊടുത്തു.

“ഇത് ഉടുത്തുകൊണ്ടു നടന്നാൽ നിത്യം കിട്ടും ഭദ്രകാളിയും കൂടി കിട്ടാ മകളേ!” എന്നു ചൊല്ലി നടുവെക്കീറി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു.

“ഞാനത്ഥം വേണ്ടിയും, ഐശ്വര്യം വേണ്ടിയും, വന്നൊരുത്തിയല്ല. മോക്ഷാത്ഥം⁴ അപേക്ഷിച്ചു വന്നൊരുത്തിയതേ. എങ്കിൽ നിന്റെ ഭർത്താവ് എങ്ങേക്കു പോയിരിക്കുന്നു?” എന്നു തളിച്ചു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ഭദ്രകാളിയോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയിരിക്കുന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

1. ഭദ്രകാളി.

2. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ആകൃതി തുടങ്ങിയതിനാലേയും ചെറുതായിരിക്കണം.

3. ഭാരതം വിലപിടിച്ച പട്ട്.

4. ദൈവഭയം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

“എങ്കിൽ നീയും നിന്റെ ഭർത്താവും അറിഞ്ഞിരിക്കും ബ്രഹ്മോപദേശം എനിക്കെത്രയും മോക്ഷമാകുന്നു. അതേതുമല്ല, ഒരുത്തൻ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കു നല്ല, ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂവ്വർ ജപിക്കു നല്ല” എന്നു ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചവാനേ ബ്രഹ്മോപദേശം ഒരു ഉരു ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു.

കാത്തുറയ്ക്കുന്നവരെയും അസുരകളുടെ ബലത്തെ ആകർഷിപ്പോ തും ചെപ്പൂ ഭദ്രകാളിക്ക് ഒരു ഉരു ചൊല്ലിയവാനേ, മേലെ ഉരു തന്തിരു വടിക്കു താനെ തോന്നി. ഭാരതനെ കൊല്ലുവാനുള്ള ഉപദേശത്തെ തീർപ്പാക്കുംചെപ്പൂ, മറിമാനാകുന്ന കലയിന്മേൽ കരയേറി പള്ളിവില്ലം പവിഴമധുരം എടുപ്പോതും ചെപ്പൂ, വിന്യാസവിധിയിൽകലാമോട് എഴുന്നള്ളി ശ്രീകാത്തുറയ്ക്കുന്നവരേ.

അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു ഭാരതരാജാവിന്നു ചില ഭർന്നി മിത്തങ്ങൾ കാണായി.

“കേൾപ്പോയാക! അരബാണാ, നമ്മുടെ ഗൃഹത്തിൽ ഏതാ നും അപജയമുണ്ടായി എന്നു തോന്നുന്നു. ദേവിമനോദരി മണിക്കിണ റനിൽ വീഴുകയോ, മുടിമുലഭണ്ഡാരം¹ ദേവകൾ കട്ടുകൊണ്ടുപോകയോ, ബ്രഹ്മോപദേശം മാറാനാ പോകയോ, ഏതാനും അപജയമുണ്ടെ”ന്നു കല്പിച്ചു അരബാണനേ വിളിച്ചു പോകെല്ലാം മറുചൊല്ലി കൊടു പ്പോതും ചെപ്പൂ തേർത്തട്ടു പിടിച്ചു മറഞ്ഞു.

ചന്ദനപ്പള്ളിയിൽചെന്ന്, “നിദ്രയോ ദേവി! ഇവിടെ ഉണ്ടായ വൃത്താന്തം ഒട്ടും ഒളിയാതെ ചൊൽവോയാക!” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഏതുമൊന്നും ഉണ്ടായിലെൻ ഭർത്താവേ!” എന്നാൾ ദേവി മനോദരി.

“ആരുമൊരു ഭൂതരും വന്നോരില്ലയോ?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഇന്നലെ ഒട്ടു മദ്യോഹനനേരത്തു” ഒരു അഗതി ബ്രാഹ്മണി വന്നു” എന്നാൾ ദേവിമനോദരി.

“അവൾക്കു നീ എന്തോന്നുകൊടുത്തു?” എന്നുരുളിച്ചെയ്തു.

“ഒരുതാലും മുത്തുരത്തങ്ങളെ കോരിക്കൊണ്ടുകൊടുത്തു. അ വൾ ‘അത്ഥം അനത്ഥം മകളേ, വനത്തിൽകൂടെ പോകുമ്പോൾ കള്ള

1. കിരീടം മുതലായ വില്പിപ്പിച്ച രത്നചിഹ്നങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന പെട്ടി.

ഒപ്പൻ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊള്ളും മകളേ,' എന്നു ചൊല്ലി പുറംകൈകൊണ്ടും പുറംകാൽകൊണ്ടും തട്ടിനീക്കി എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു." എന്നാൽ ദേവി മനോദരി.

"പിന്നെ നി എന്തൊന്നുകൊടുത്തു?" എന്നുതളിച്ചെയ്തു.

"അവൾ അത്ഥം വേണ്ടിയും ഐശ്വര്യം വേണ്ടിയും വന്നൊരുത്തിയല്ലവോൾ. മോക്ഷാത്ഥം (അപേക്ഷിച്ചു) വന്നൊരുത്തിയത്രേ. ബ്രഹ്മോപദേശം അവൾക്ക് എത്രയും മോക്ഷമാകുന്നുവോൾ. അതേ തുമ്പല്ലവോൾ, തെത്തർ ജപിക്കിൽ ഇരുവർ ജപിക്കു നല്ല, ഇരുവർ ജപിക്കിൽ മൂപ്പർ ജപിക്കു നല്ല, എന്നു ചൊല്ലി അപേക്ഷിച്ചുവാനേ, ബ്രഹ്മോപദേശം ഒരു ഉരു ബോധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അല്ലാതെ ഏതു മൊന്നും ഉണ്ടായിലെൻ ഭർത്താവേ!"

"നല്ലേൻ, നല്ലേൻ, മഹാപാപി ഞാൻ ചെയ്തും പരാക്രമമെല്ലാം നിന്നുടെ പരാക്രമമെന്നു നിരൂപിച്ചിരിക്കുന്നുതോ, എനിക്കു വന്ന പാപി! സ്രീകളോടു സാരോപദേശം ചെയ്യുന്നവനും പെരുമരമേറിക്കൈവിടുന്നവനും മരണം സൂക്ഷ്മമെന്നു"നസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

"എങ്കിൽ കേൾ ദേവി, നീയും നിന്നാലാവോളം അത്ഥവും കോരിക്കൊണ്ടു വനാന്തരം നോക്കി പോയാക! ഞാനുമിന്ന് ഭദ്രകാളിയോടു പടവെട്ടി വീര്യസ്വപ്നം പ്രാപിക്കാൻ പോകുന്നു!" എന്നാനസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

അതുകേട്ടു ദേവി മനോദരിയും ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ:—

"ഏഴാണ്ടുപ്രായത്തിലെ ദേവിയായി പോന്നോൻ! ഹോവാനോ വഴിയറിയുന്നീല! പോയി പിരിയേകം അറിയുന്നീല! അടിയത്തെ ആക്കൊഴിച്ചെച്ചുപോകുന്നു മഹാപാപി!" എന്നുചൊല്ലി ദുഃഖിക്കത്തുടങ്ങി.

ദേവി മനോദരിയുടെ ദുഃഖത്തെ സാമിക്കരുതാഞ്ഞു തന്റെ മാനണച്ചു, ക്രുന്തൽഭാരം ചികിര്യലത്തി, ഇമ്പനിദ്ര വരുത്തി യുദ്ധഭൂമിയിങ്കൽചെന്ന്, കുപ്പുരടുകെട്ടി, വിൽചരടുമുറക്കി, ആവനാഴിയിൽ ശരം തിരുകി യുദ്ധപ്പോക്കോലം ധരിച്ചു യുദ്ധസന്നദ്ധനാവോളം ചെയ്ത്, പുലി പൂട്ടിയതേരിന്മേൽ കരയേറി യുദ്ധഭൂമി മുപ്പത്താറുകാരും നടുങ്ങി പാഞ്ഞാത്താനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാഷകൻ.

ആനയും ആനയും തമ്മിൽകെട്ടി, തേരം തേരം തിരക്കിപ്പാഞ്ഞു, വാൾക്കുവെട്ടി, തോൾക്കുവെട്ടി, ഏറ്റി എറിഞ്ഞു, മഹാക്രമമായിക്കൊണ്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്തു്, പടരറധനി, കൊട്ടുമിടക്ക, പല ദേവതയും പണിച്ചെയ്തിടുക, എന്നിങ്ങിനെ കൈപ്പോരുത്തിച്ചു് വാസ്തോതതുടങ്ങിയ കാലത്തു് എപ്പകാരമെന്നാൽ:—

“ആലമുണ്ടു് അരൻ തന്നോടാത്സനായിട്ടു പോന്നിടുന്നതും കേളെടാ! ബാണങ്ങളാൽ മാറുപിളപ്പേൻ. വാൾമുനയാലെ വയറെ കീറി കടൽമാലയെടുത്തു് കാലനെ കാമനെ കൊന്ന പുരാനടിപ്പുവേൻ”² എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“കാലനേയും കാമനേയും കൊന്നതുപോലെ കാളി, നിശ്ചയന്നെ ജയിച്ചിട്ടുമോ? ആണല്ലാതെ വന്ന കാളി! നിന്നെ ഞാൻ പാകുട് മാക്കുവൻ. നീലനിറവും പൂണ്ടു പോരിനായ് വരികിലോ നെറി പോരാ പോരിനെ”ന്നാനസുരരാജാവു് ഭാഷകൻ.

“നെ(റ)റിപറയുന്ന അസുരാ, മുറും നിൻ പെരുമ്പടയെല്ലാം വാളാൽവെട്ടി കൊന്നുടുത്തിച്ചു മ(ക)ൻ പറയുന്ന ഭൂഷ്ണതയെല്ലാം ക്ഷമിച്ചിട്ടിത്തരമൊന്നും ദൈവതഭൂതരും ഇത്ര നിഷിച്ഛു് പറഞ്ഞതുമില്ല. കയ് ചുപിയ് ചു ഭേദമെ”ന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“കയ് ചുപിച്ചിഴക്കുന്ന അച്ചിരിയാ!³ കേൾ. നാളുമറപ്പോൻ നാണകവാളാൽ, തോററിയതെല്ലാം തീക്കനൽകണ്ണൻ; ഈ പകയെല്ലാം നിന്നോടു വീട്ടുവാൻ വാൾക്കിരപോരാത്ത അച്ചിരിയന്റെ വാക്കുകൾകേട്ടാൽ വിലക്ഷണം!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

1. വിഷം (ഹാലഹലത്തിന്റെ തത്ത്വം.)

2. കാലനേയും കാമനേയും കൊന്ന പുരാനു് (ദേവനു്) അടിപ്പുവേൻ. (ശരണം പ്രാപിക്കും.)

3. പരാകംകാട്ടു (പ്രഭുതത്തിന്റെ തത്ത്വം). മേന്റെ അധീനത്തിലാക്കി ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യും എന്നു അർത്ഥം.

4. നിരപ്പു്, മയ്യഭ, സ്രീയും പുരുഷനുമായുള്ള യുദ്ധം ശരിയല്ല എന്നു സാരം. നിറം മറിയലും നീ സ്രീതന്നെയല്ല എന്നു പരിഹാസം. ചെററിയെന്നും പാറം കറങ്ങുന്നു. നെറി=സൈന്യത്തിന്റെ നേരെ എതിരായിട്ടുള്ള മുൻഭാഗം. നിനക്കു് സൈന്യബലം പോരാ എന്നർത്ഥം.

5. നിരക്ഷയിച്ച (ധിക്കരിച്ചു) എന്നതിന്റെ ഭൂതിച്ചുരൂപം.

6. അസുരൻ (അട്ടഹസിക്കുന്നവൻ.)

“ലക്ഷണമെന്നവലക്ഷണമേതും അറിയാതെ എടി! ദുഷ്ടത പാപി, നിവൃത്തി ജനകൻ അക്ഷണമേകൻ യമയിതലയപ്പൻ!” എന്നു നസ്രരജാവ് ഭാരതകൻ.

“വാറംകുവെന്ന പുരാനോടാഴ്ചകേട്ട് വരുത്തിടുവാൻ വാറംകുലയിലിട്ട മുഴക്കലചെസ്താൻ ആതുവന്നതറിഞ്ഞീലേ? മണ്ണിൽ വീണു പുരണ്ടതാരെടാ? ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി ഞാൻ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

“ദേവനായ ശിവൻ മകൾ കാളി നീയെന്തിലോ തെരുവിൽ വെലിയേറുണ്ടു നടന്നുകൊൾ! ആവതില്ല നിനക്കെന്നോടേററാൽ, ആഴ്ചകേട്ട വരുത്തിടുവാൻ” എന്നുനസ്രരജാവ് ഭാരതകൻ.

“വാനവരും മറയവരും വാണിടും എണ്ണോടുചൊന്ന നീ ആണാകിലോ മറയാതെ യുദ്ധംചെയ്തു ജയിച്ചുകൊൾ!” എന്നാൾ ഭദ്രകാളി.

എന്നിങ്ങിനെ വാസ്തോതത്തിളച്ചു് കൈപ്പോതതുടങ്ങിയ കാലത്തു് എപ്രകാരമെന്നാൽ:—

ദേവപ്പട്ട, അസുരപ്പട്ടയോടുമാറും, അസുരപ്പട്ട ദേവപ്പട്ടയോടു മാറും അതിൽ മെകച്ചുകാണായി അസുരപ്പട്ട.

“ഇപ്പോൾ ഗണിക്കരുതാതോളം പടകൊല്ലാം” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുകേട്ട ഭദ്രകാളിയും ഒന്നാംമാസം¹ പടയെടുത്തു് പടകൂടി നാരല്ലോ. ഒരുലക്ഷംകോടി പടമത്തു ഭാരതകന്.

രണ്ടാംമാസം നാലാംമാസം പടയെടുത്തു പടകൂടിനാരല്ലോ. നാലുലക്ഷംകോടി പടമത്തു ഭാരതകന്.

കൂമത്താൽ പത്തുത്തുറുമാസം പടയെടുത്തു പടകൂടിനാരല്ലോ. പത്തുത്തുറുലക്ഷംകോടി പടമത്തു ഭാരതകന്.

അങ്ങിനെ പോർക്കളത്തിലെല്ലാം നായോടു നരി കഴുകോടു കാകൻ എന്നിങ്ങിനെ ഓരോരോ അസുരവീരന്മാരുടെ കൂർമാലയെല്ലാം

1. ചോരായു, അമ്പമനം.

2. മതിയക്കി.

3. മരട്ടുമാസംചെയ്തു എന്നർത്ഥം.

കത്തിപ്പിരിച്ചെടുത്തു് ഓരോരോ വൃക്ഷത്തിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു ഭക്ഷിക്കു ത്താരു. അപ്പോൾ എപ്പോഴും ശോഭിക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളെന്നാൽ:—

തെളികൊണ്ടും ചെമ്പരത്തികൊണ്ടും ഉണ്ടാവാൻ കെട്ടിത്തൂക്കി യാണെപോലെയും, അശോകം നിറയെ പൂത്താണെപോലെയും, പ്ലാശ്ശ നിറയെ പൂത്താണെപോലെയും ശോഭിക്കുന്നു.¹

അങ്ങിനെ കൊമ്പുകഴിച്ച മരങ്ങൾ “തെവനായി യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റ ഗ്രാമത്തിലേക്കു പോയാൽ അഭിമാനത്തിന്നു വാട്ടം വരും” എന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ തേർത്തട്ടിൽ കിടന്നോരു ചന്ദ്രമാന്ദസം എടുത്തിരിക്കി. അതു വരൂമുഷ്ടിക്കും മീതെ മറിഞ്ഞുപോയി. പിന്നെ തന്റെ ബ്രഹ്മണ്യം എടുത്തു ഭദ്രകാളിയുടെ പടയെല്ലാം എററു എററി കൊല്ലത്തുടങ്ങി. ഭദ്രകാളിക്കും ഗണിക്കരുത്താണോളം പട ചത്തു.

“കേൾപ്പോയാക ഭാരതരാജാവേ! ത്രിഭുവനസ്രീകളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടീലയോ? സ്രീകളോടു പുരുഷന്മാർ തണ്ടും തടിച്ചെടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് എത്രയും ആണയോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ടു “ദൈവമേ!” എന്നു കല്പിച്ചു തേരും മൂന്നുമുഴററി സമുദ്രത്തിൽ എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞാനല്ലോ ഭാരതരാജാവു്.

അതുകണ്ടു ഭഗവതിയും ഗണപതിയെക്കൊണ്ടു മുങ്ങി എടുപ്പിച്ചു് ഭാരതന്റെ തേരും തേർത്തട്ടുമെല്ലാം എററി ഉടച്ചു് ഭൂമിയിങ്കൽ ശയനമായി വിശ്തി. ഭാരതൻ ഓടത്തുടങ്ങി

“ഓടാതെ, ഓടാതെ, ഭാരതരാജാവേ! ത്രിഭുവനസ്രീകളോടു ജയിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനല്ലയോ? ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണു മഹേശ്വരന്മാർ നിന്നോടു നേർപെട്ടീലയോ? സ്രീകളോടു പുരുഷന്മാർ ഓടുന്നത് എത്രയും ആണയോ?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതു കേട്ടു കേളാതെ ഓടത്തുടങ്ങി. വിന്ധ്യൻ എഴുന്നേറ്റുയോജന ഓടി. കാവേരി മുന്തൂയോജന ഓടി. നാഗമണ്ഡലത്തിൽ പുകക്കാളിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവു് ഭാരതൻ.

1. ഇടതിങ്ങി പൂർവ്വത്തോൾ ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരുതരം മാവ. (അവലങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നത്.)

2. എല്ലാം ചുറ്റുന്നനിരമാണ്. ഉപമയുടെ സ്വഭാവവും നോക്കുക.

നാഗമണ്ഡലം മുരടെ കത്തിപ്പിരിച്ചു. അപ്പോൾ ഉടയ (മാന)പർവ്വതത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിൽ ഓടി ഒളിച്ചു.

“പർവ്വതമേ! ശത്രുവിനെ വെച്ചുകണ്ടുണ്ടെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ കത്തിപ്പിരിച്ചു. സപ്തമഹാസമുദ്രത്തിൽ കലക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കോ പിച്ഛിയിച്ചു. ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതുകേട്ട പർവ്വതവും ഭയപ്പെട്ട്, “നിന്തിരുവടിയുടെ വേതാളത്തിന്റെ നാവുകൊണ്ട് പാതാളമടപ്പിപ്പോയാക! നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുനാവുകൊണ്ടു തൃച്ചും¹ മറച്ചു ഉച്ചക്കുന്തിയാക്കിക്കൊൾവോയാക!” എന്നുചൊല്ലി.

അങ്ങനെ ഉച്ചക്കുന്തിയാക്കി പാതാളംകാലത്തു “ഈശ്വരൻ മകൾ ഭദ്രകാളി എന്നോടു യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റുപോയതെ!” എന്നു കല്പിച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുനാവിന്മേൽ പരിമാറത്തുടങ്ങിനാനല്ലോ ഭാരതരാജാവ്.

പരിമാറുന്നോരസുരനെക്കണ്ട് കുറുക്കിപ്പിടിച്ചു ആകാശമാഗ്ഗം നോക്കിയെറിഞ്ഞു മുലത്തുണ്ണലം കാട്ടി മുലത്തുണ്ണലത്തിന്മേലേല്പിച്ചു. കടലും കായേരിയും അലറുന്നതുപോലെ അലറത്തുടങ്ങിയ തപ്രകാരമെന്നാൽ:—

“കത്തരുതെ! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

പന്ത്രണ്ടാമിത്യനാണ്!² കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

പതിനൊന്ന് അത്രനാണ്!³ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

പത്തു ദശയാണ്!⁴ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

വെട്ടു നവഗ്രഹങ്ങളാണ്!⁵ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

എട്ടു അഷ്ടവസുക്കളാണ്!⁶ കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

1. ഇവിടെ സൂര്യൻ മേന്നത്തലിലാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.

2. ഭാരതം മംഗലത്തിൽ കാശോ ആദിത്യനെന്നെന്നും, മേടത്തിലാദിത്യൻ പല്ലി ഒല്ലെന്നും നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ വിശ്വസമുണ്ട്.

3. അയൻ, ഏകപാദൻ, ഹൻ മുതലായവർ. അനുബന്ധം നോക്കുക.

4. നാലുഭിക്കും നാലുമുചയും കൂടി എട്ട്, പിന്നെ ആകാശവും ഭൂമിയും രണ്ട്.

5. ഭാരത ആട്ടി കും ഭാരത ഗ്രഹമുണ്ടല്ലോ. അതോടുകൂടി നാലു കേന്ദ്രങ്ങളെ ചേർത്ത് വെട്ടായി.

6. ധരൻ, ധ്രുവൻ, സേമൻ മുതലായവർ. അനുബന്ധം നോക്കുക.

ഏഴു സപ്തമാത്രക്കാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ആറു ആധാരമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ആഞ്ചു പഞ്ചാക്ഷരമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 നാലു വേദമാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 മൂന്നു മുതലികളാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!
 ഇരുവരശ്വിനിദേവകളാണ്! കൊല്ലരുതെ! തമ്പുരാട്ടി!

ഏകസ്വരൂപം ബ്രഹ്മമാണ്! തിരുനെന്തോളം പിറന്ന
 തമ്പുരാട്ടി എന്നാടിനപ്പോഴേ അറിഞ്ഞതുള്ള. നിന്തിരുവടിക്കും
 അടികീഴിൽ പൊടിയായി കിടപ്പേ"ന്നെന്നുചൊല്ലി ദേവിക്കത്തുടങ്ങിനാ
 നല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരുകൻ.

അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ദേവിമനോദരിയും നിദ്രയുണ
 ന് കണ്ടൊരു സ്വപ്നമെല്ലാം തന്നായത്തോഴിമാരെ വിളിച്ചു അറിയി
 പ്പിക്ക തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ :—

അസുരവംശം അശേഷം ചുടിയുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ തോഴി
 മാരെ! അതേതുമല്ലെൻ തോഴിമാരെ! എന്റെ ഭർത്താവ് പാലാലടി
 കഴുകി പട്ടാലടിതോർത്ത് പട്ടമെത്തമേൽ കരയേറി ഇമ്പനിദ്രകൊള്ളു
 ന്ന ഭർത്താവ് വെറുനിലമേ കയ്യാകൊണ്ടു ഉഴലുന്നതും കണ്ടുണന്നേൻ
 തോഴിമാരെ."

പകൽ കിടന്നുറങ്ങിയാൽ പേസ്വപ്നങ്ങൾ പലതും കാണും
 മകളേ!" എന്നു ചൊല്ലി ബുദ്ധിമുട്ടത്തീനാരല്ലോ നാഗത്തോഴിമാരും.

അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഭാരുകരാജാവിനെ മുഖത്തുള്ള
 ലത്തിനേൽ നിന്നാഴിച്ചു പാദാദികേശവും കേശാദിപാദവും സൂക്ഷിച്ചു
 നോക്കി, "ഇവനെ നന്നൊക്കൊണ്ടും കൊല്ലുവാൻ യോഗ്യംപോരാ. ഇരു
 വിനഴുകിയവരെ¹ കൊല്ലരുത്. വിദ്യയുള്ളവരെ കൊല്ലരുത്. യുദ്ധ
 ത്തിങ്കൽനിന്ന് ആയുധം മുറിഞ്ഞവരെ കൊല്ലരുത്. എന്നുരനോടു
 ആണയിടാതെ പോരായ്മയിൽ, ഇവനെ കൊല്ലാതെ വിട്ടുകളയാൻ"
 എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീദ്രോഹി.

1. മൂലാധാരം, സ്വധീഷ്ഠനം, മണിചൂരം, അനാഹതം, വിജ്ഞാപി, ആഹാരം.

2. ഇരുവിനൈപ്പാലേ അഴകുള്ളവരെ എന്നർത്ഥം. ഇവിടെ അഴക് അഴുകു
 തിയിലല്ല. വിദ്യയിലാണ്—ഇരുവിന് വന്ധ്യപ്പെട്ടവർ എന്നുമാവാം. ഒരു സ്ഥലം
 ഉൾപ്പെടുത്തി നാലുഭാഗവും വളപ്പുണ്ടാക്കുന്നതിന്നു് അഴക് എന്നു പറയാറുണ്ടല്ലോ.

“ശത്രുവിനെ മടിയിൽവെച്ച് പേവാക്ക് അരുളിച്ചെയ്യുകയോ?” എന്നു കോപിച്ചാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ഇവനനേകം വരം വാങ്ങിട്ടുണ്ട്. രാവും പകലും കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“രാവും പകലും വേണ്ടോ. സന്ധ്യക്കുവെച്ചു കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“അകത്തും പുറത്തും വെച്ചു കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അകത്തും പുറത്തും വേണ്ടോ. ഇടയ്ക്കുവെച്ചു കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

“ആണാലും ആയുധത്താലും കൊല്ലരുതാത്ത വരം കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“ആണാലും ആയുധത്താലും വേണ്ടോ. നിൻ്റെവടിയുടെ തിരു നഖങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഉടലിൽപാച്ചി¹ കൊൽവോയാക!” എന്നാൻ നന്ദിമഹാകാളൻ.

അതുകേട്ട് ഭദ്രകാളിക്കും കോപംവന്നു; കോപാഗ്നിയോടുകൂടി പതിനാറു തൂക്കച്ചിലെ തിരുആയുധങ്ങളെല്ലാം അകലെ നീക്കുവാനും ചെയ്ത് പതിനാറുതൂക്കെക്കൊണ്ടും യുദ്ധം തുടങ്ങിയ കാലത്ത് എലുകാരമെന്നാൽ :—

തയ്യക്കുമൊരുകയ്യ്, തകർക്കുമൊരുകയ്യ്, കടർമാലയെടുത്ത് ഉടലിലണിയുമൊരുകയ്യ്, അങ്ങിനെ തച്ചും, കത്തിയും, പിച്ചിയും, മാന്തിയും വീര്യസ്വപ്നം പ്രാപിച്ചാനല്ലോ അസുരരാജാവ് ഭാരതകൻ. വലത്തുടുപ്പുവെട്ടി വളഞ്ചാലവിന്നു കൊടുത്തു. ഇടത്തുടുപ്പുവെട്ടി വേതാളത്തിന്റെ സത്യം പിഴക്കാതെ കൊടുത്തു. ശിരസ്സുവെട്ടി വെപ്പോരും ചെയ്ത്, കരളുപറിച്ച് കുറിയിട്ട്, കരളുപറിച്ച് ഉത്തരീയമിട്ട്, മറ്റേ ശവശരീരങ്ങളെല്ലാം ഓരോരോ ദിക്കുനോക്കിയും ദശനോക്കിയും എറിയത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഓരോരോ മുക്കിൽനിന്നും മൂലയിൽനിന്നും മൂക്കുകയും മുരളികയും തുടങ്ങിയതെപ്രകാരമെന്നാൽ :—

1. കത്തിയിറക്കി.

2. ഇവിടെ കടർമാലയെന്നാൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

“തൊക്കു കിട്ടിയെന്നിക്ക്, തൊലി കിട്ടിയെന്നിക്ക്, നാർ കിട്ടിയെന്നിക്ക്, ഞരമ്പ് കിട്ടിയെന്നിക്ക്, എല്ലു കിട്ടിയെന്നിക്ക്, ഒട്ടു കിട്ടിയെന്നിക്ക്, ഒട്ടും തന്നെ കിട്ടിയില്ലെ”ന്നൊരു തള്ളപ്പിശാച്.

ഹ! കഷ്ടമേ! ഇത്രവലിയൊരു അച്ചിനെയും പടയും കൊണ്ട്, എന്റെ പടക്ക് ഒരുനേരത്തെ പൈദാഹം കൂടി തീർന്നീല. ഇനി എന്തെന്ന പട്ടത്ത¹ താതനെ തന്നെ കാണേണമെന്നു കല്പിച്ച് ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയെ കൊൽവാൻ കോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി.

അതു് തന്റെ ദിവ്യവക്തൃസ്സുകൊണ്ടറിഞ്ഞു തന്റെ നൃക്കയിലെ തിരുമാച്ചു് കൊണ്ട് രണ്ടു് പ്രധികമാരന്മാരെ നിമ്മിച്ചു്, “കേൾപ്പോയാക! പ്രധികമാരന്മാരെ, എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാതകവധം ചെയ്തോളും ചെയ്തു് എന്നെക്കൂടി കൊൽവാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. കൈലാസം വലത്തുവെച്ചു് ഗോപുരവാതിലകംപുകമ്പോൾ രണ്ടാക്കത്തും പാഞ്ഞു് മുലകുടിപ്പോയാക!” എന്നുതളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ കൈലാസം വലത്തുവെച്ചു് ഗോപുരവാതിലകം പുകമ്പോൾ രണ്ടാക്കത്തും പാഞ്ഞു് മുലകുടിച്ചാരല്ലോ. വലമുല കുടിച്ചവൻ വീരഭദ്രൻ, ഇടമുല കുടിച്ചവൻ ക്ഷേത്രപാലൻ, എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടു തിരുനാമപ്പേരും വിളിച്ചുരുളിച്ചെയ്തു. പാതികോപം മുലക്കണ്ണുടെ ശമിച്ചു. രണ്ടാമതും പാതികോപത്തോടെ എഴുന്നള്ളത്തുടങ്ങി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കേൾപ്പോയാക! നന്ദികേശപര! എന്നുടെ മകൾ ഭദ്രകാളി ഭാതകവധം ചെയ്തോളും ചെയ്തു് എന്നെക്കൂടി കൊല്ലാൻ കോപത്തോടെ വരുന്നു. മഞ്ഞവിലാസം തിരുനൃത്തം നിൽക്കേണ”മെന്നുതളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അതുകേട്ടു നന്ദികേശപരനും മണിപ്പിടാവെടുത്തു് കൊടുത്തുടങ്ങി. ഉമാഭഗവതിയും ഗംഗാഭഗവതിയും താളമൊത്തത്തുടങ്ങി. ഭഗവാനും ആട്ടരംഗത്തിൻ നടുവിൽ തിരുനൃത്തം തുടങ്ങിയതെപ്പകാരമെന്നാൽ:—

1. ഇപ്പോഴത്തെ രൂപം പടച്ചു എന്നായിരിക്കണം
2. കുറ, ചളി.

“കയ്യലകംതുടിയെറുടി വീണയു-
മറിമാനൊടുവെഞ്ചു ശുദ്ധവും,
മാലയുമുദ്രയുമക്ഷപഭഞ്ഞൊടു-
മേന്തി നിറഞ്ഞുവരുന്നമണ്ഡിക,
തട്ടൊഴിതാളമുദംഗകുടുംതുടി-
കൊട്ടിയൊരൊച്ച ജഗത്തിൽ മുഴങ്ങി.”¹

ഇംബുരു നാരദൻ കണ്ടു തൊഴുന്നേൻ അംബരവാസികൾ അ
ഹങ്കാരത്തോടും കൂടി ഭദ്രകാളിയും തിരുഗുണം നിൽക്കത്തുടങ്ങിയതെല്ല
കാരമെന്നാൽ :—

“കത്തിവിടിച്ചു കടുത്തില ശുദ്ധ-
മുയർത്തി കരത്തിൽ മുഴുപ്പടയേന്തി,
നിണകടർമാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞു”-
കുറുത്തുനിറത്തിലുരുട്ടിയകണ്ണാ, ²ഘോര! ഘോര!”

എന്നിങ്ങിനെ തിരുഗുണം നിന്നതല്ല.

തിരുഗുണം നിന്ന് തോല്പിച്ചതെന്താണു് നഗ്നസ്വരൂപമായി
തിരുഗുണം നിന്നതല്ല ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

താണി³ മറഞ്ഞു് തല കമ്പിട്ടാളപ്പോ ശ്രീഭദ്രകാളി.

“നമോ മന്ദേ ഭദ്രകാളി, കോപവും താപവും തീർന്നിതോ?”

എന്നതല്ലെല്ല ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

“അടിയത്തിന്നിപ്പോൾ കോപം തീൻ, ഓഹം തീർന്നില!” എ
ന്ന് തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“എയിൽ കാട്ടിക്കോ കപാലം! ഏററുക്കോ ശോണിതം!” എ
ന്നതല്ലെല്ല ശ്രീമഹാഭേവൻ തിരുവടി.

കപാലം കാട്ടിയവാനേ, തുധിരവെള്ളം മഹാവല്യാനായി⁴ ഒഴുക
ത്തുടങ്ങി. പിശാച് പടകൾ കടിക്കയും, കുളിക്കയും, അഹങ്കരിക്കയും
തുടങ്ങി.

1-2 ഇതു് പൂത്തബന്ധത്തോടുകൂടിയതായിരിക്കണം. അനുബന്ധം നോക്കുക.

3. താണ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണു്. പഴയ ഭൂതരൂപം.

4. രക്തം വെള്ളംപോലെ വലിയ ആറായി.

ഭദ്രകാളിയും സ്വപ്നം പാനംചെയ്തോളം ചെയ്ത് ശിരസ്സുവെച്ചു നമസ്കരിച്ചാളല്ലോ. രക്തവസ്ത്രം കൊടുത്തരുളി ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി, അത് അരയിൽ ചാർത്തുവോളം ചെയ്തു.

“കേൾപ്പോയാക! മകളേ! ഭദ്രകാളി, നീ ഇവിടെവെച്ചു കാഴ്ച ഇവിടെയെങ്ങും വെപ്പാൻ തക്കവുമുള്ളതല്ല. എങ്കിൽ നിന്റെ ഇടത്തെകയ്യിൽ ഒരു ആയുധമാക്കി പിടിപ്പോയാക” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

അങ്ങിനെ ഇടത്തെകയ്യിൽ ഒരു ആയുധമാക്കി പിടിപ്പോളും ചെയ്തു ശ്രീഭദ്രകാളി.

“കേൾപ്പോയാക മകളേ! നീ എവിടത്തിലാലാമോറിരിക്കുന്നു?” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ കൈലാസത്തിന്റെ വടക്കെ താഴ്വരയിങ്കൽ വടക്കു നോക്കിയിരിക്കുന്നു” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും പോരാ മകളേ, നീയും ഞാനും കൂടിയിരുന്നാൽ നിന്നെ കീർത്തിയാസ്സതം.¹ മഹാകാളിവട്ടത്തു മഹാദേവനെന്നും വരും.² ഭൂമിയിൽ ചെറുക്കുടിയിൽ ചെറുമനുഷ്യർക്കു കലപരദേവതയായി പോയാക!” എന്നരുളിച്ചെയ്തു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടി.

“അടിയൻ പോകയില്ല. അവിടെയുള്ള ചെറുമനുഷ്യർ നിന്ദിപ്പോരല്ലോ! നിരസിപ്പോരല്ലോ! ആൺപടപിശാചെന്നും ചൊല്ലും പെൺപിടപിശാചെന്നും ചൊല്ലും” എന്നു തൊഴുതുണർത്തി ശ്രീഭദ്രകാളി.

“അതൊന്നും വരാ മകളേ, അവിടെയുള്ളവർ വന്ദിപ്പോരെല്ലോ. ഉരട്ട്,³ പാട്ട്,⁴ താലപ്പൊലി⁵ എന്നിവറെറത്തരും.

1. കീർത്തിക്കാരെവരും വകവെക്കയില്ല എന്നു സാരം

2. അല്ലെങ്കിൽ എന്നെ കീർത്തിക്കാരെതെയിരുന്നേക്കും. ‘ഭദ്രകാളിവട്ടത്തെ ശിവൻ’ എന്ന് പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്. വിചയില്ല എന്നർത്ഥം

3, 4, 5. ഇവ മാരോ അടിയന്തരങ്ങളാണ്. ഉരട്ട് സ്തംഭം, പാട്ട് കളം പാട്ടാണ്. താലപ്പൊലി കൊല്ലത്തിലൊരിക്കൽ കറവിൽ നടത്താറുള്ള അടിയന്തരമാണ്. താലങ്ങൾ നിരത്തി അതിൽ അതിയും മറുമിട്ട് തിരി കളത്തിലെച്ച് കുളിയുടെ എഴുന്നള്ളത്തിന്നു മുമ്പാകെ കരം സ്രീകൾ പിടിച്ചുപറകുന്നത് ഇതിന്റെ ഒരു പ്രധാനവടക്കുംകയാലാണ് ഈ പദം വന്നിട്ടുള്ളത്.

പാട്ടാകിലെവണ്ണമെന്നാൽ:—നൂറൊട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ അറുപത്തിനാലുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതും ചെയ്യാത്തവർ മുപ്പത്തിരണ്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ പതിനാറുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ എട്ടുകാൽ പന്തലിട്ട കളവും പാട്ടും തരം. ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർ നാലുകാൽ കഴിച്ചിട്ട കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറൊഴുകവെച്ചു തെക്കുവടക്കു വെള്ളിക്കയറുപാവി പൊന്നിൻകൂറ വിതാനിച്ചുകൊള്ളും. പൂക്കല, മാല, കരുത്തങ്ങിനോല, നിറമേറുംചെമ്പഴുക്കു എന്നിവറെറക്കൊണ്ടു നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും. വെള്ളിപ്പൊടിക്കു പകരം അരിപ്പൊടി കൊള്ളും. അഞ്ചുനൂറ്റാടിയിൽ പകരം കൃഷ്ണപ്പൊടി കൊള്ളും. പൊന്നിൻപൊടിക്കു പകരം മഞ്ഞപ്പൊടി കൊള്ളും. എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു വണ്ണങ്ങളെക്കൊണ്ടു അഞ്ചു വണ്ണമാക്കി നിന്റെ അരങ്ങിനെ അലങ്കരിച്ചുകൊള്ളും.

“ബ്രഹ്മകളും,¹ വിഷ്ണുമാൽ,² ഈശ്വരൻ വിതാനം; കാഞ്ചാനം, കേരളപ്പാനം വരുന്നവർ, ഋഷികൾ ഇന്ദ്രാദികളെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! പാടുന്നതു തുംബുരുനാരദനെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! കൊട്ടുന്നതു നന്ദി കേശവനെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! അരിയും തിരിയും പിശാചുക്കൾക്കു കൊടുപ്പോയാക! പൂവും പൂക്കലയും നിന്നെ ചുമക്കുന്ന ദേവതക്കു കൊടുപ്പോയാക! ആവിയും പുകയും നീ ഈരാദിയിൽക്കു³ ആഹാരമാക്കിക്കൊടുവോയാക!

“ഇതേതും ചെയ്യാത്തവർക്ക്, വസൂരി, കള്ളിമുളളൻ, അകവട്ട, പുറവട്ട, അഗ്നിക്കൊടി, പെരുമ്പനി⁴ എന്നിങ്ങിനെ തോണ്ണുററാരു മഹാവ്യാധികളെ കൊടുപ്പോയാക.

“നിന്നെ നിനപ്പുവരെ നീയും നിനപ്പോയാക! നിന്നെ മറപ്പുവരെ നീയും മറപ്പോയാക!

-
1. പന്തൽ സംഗ്രഹണ പാനക്കുടം പതിവ്.
 2. ബ്രഹ്മകൾ-ബ്രഹ്മരൂപ്. ബഹുവചനത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുവാൻ.
 3. വിഷ്ണുമാൽ-മാൽ എന്നു പറഞ്ഞാൽതന്നെ വിഷ്ണുവാൻ.
 4. 12 രോഗങ്ങൾക്കു എന്നർത്ഥം.
 5. ഇതിൽ മിക്കൊരും വസൂരിയുടെ വകഭേദങ്ങളാണു്.

എന്നതളിച്ചെയ്യ ശ്രീമഹാഭവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാ
ടാലെ പരശുരാമനാൽ പടക്കപ്പെട്ടോരു മായുസ്വവന നാട്ടി¹കൽ കമ്മ
ഭൂമിയിങ്കൽപോന്നു നിന്തിരുവടിക്കയിവാസമായുളളോരു തിരുമാന്ധാം
കുന്നിൽപോന്നു ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാകപോലും !!

പ്രസന്നരൂപീ, പരമഭൈരവി ഭദ്രകാളി! ആറിലും അഴകതാ
യേ! അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ! ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേപോലും മൂലതായേ!!

അടിയൻ നിന്തിരുവടിയെക്കൊണ്ടു് ഇത്രനേരം സ്തുതിച്ചു
കുറമെന്നാകിലും ഗുണമെന്നു സങ്കല്പിപ്പോയാക! മക്കൾചെയ്യും വിള
യാട്ടെല്ലാം മാതാപിതാക്കന്മാർ പൊറുക്കുവണ്ണം പൊറുത്തുകൊരും
വോയാക!

അടിയത്തെ നിൻ മകനെന്നു കാത്തുരക്ഷിപ്പോയാക!

ആറിലും അഴകതായേ!

അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ!

ആനന്ദസുന്ദരി, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ
പോലും മൂലതായേ!!

ചായ്വ്-താളം.

കരിയാകാർമുകിൽ ഉരുവാ¹മുടയവരും,
കണലെരികണ്ണുവൃഷ്ടിമിഴിപ്പവരും,
വലിയ ഭാനവൻ ബലത്തെ കുറപ്പവരും,
വരികയെന്നല്ലോ വളരെ വിളിപ്പവരും,
ധരണീമേവുന്ന പൊരുതോരസുരന്റെ
തലയുറുത്തുപോയി കൈലാസം പുകുവരും,
സരസമായി നാടൊക്കണമിരസ²മായി പുകുവരും,
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുന്നഞ്ചികേ!

1. ഉരുവാ=അഴുതി.

2. രസമായി എന്ന അർത്ഥമുള്ള. പഴയവിധിപ്രകാരം 'ര'കരത്തിനോ
മുമ്പിൽ 'ഇ' ചേർത്തതായിരിക്കണം.

വാഴ്ച.

കേട്ടെഴുന്നള്ളിപ്പെട്ടവരുവോയാകപോലും ദൈവമെ!

കേട്ടുപോന്ന പ്രീതിപ്പെട്ട് വിളയാടി എഴുന്നള്ളി

[വരുവോയാകപോൽ!

അംബികേ, അണിമുലമാന്മാരേ, ലോകമാന്മാരേ, പിതാവേ!

ആറിലും അഴുകിയവളേ, അരൻ മണികഴൽ നല്ലാളേ,

ആനന്ദസുന്ദരീ, ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാങ്കുനീ-

[ലഭമേ പോലും മൂലതായേ!

ശക്തിനേത്രത്തിങ്കൽതോന്നി! അയ്യപോലെചണ്ഡികാഭവീ!

ശങ്കര ശിവൻ മകളേ! ഭാരുകൻ നിമി!.....കൊടിച്ചുകും

ഭദ്രേ! ഭദ്രകാളീ ഭഗവാന്റെ മുന്നാം തിരുനേത്രത്തിങ്കൽനിന്ന്

ഉജ്ജ്വലിച്ചുവരാതെയിതോന്നി! കേട്ടെഴുന്നള്ളി

[വരുവോയാകപോലും!

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാങ്കുനിലഭമേ! പോലും

[മൂലതായേ!

കേളാകിനായപോലും¹ എന്നമ്മേ! നിൻചരിതം

കേളാകിനായോ, വാളാൽ വരും കരുതിവെള്ളത്തിലോളം

കളിച്ചു നിൽപോയാക²പോലും, ഈരേഴുധാരേഴുജഗത്തിനും

മനോരഥമായി നില്പോരു മണിമകുടസ്സുകൾമെ!³

തേനതലിയും കരുതമുനാൽ മൂലമന്ത്രം സാധിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു്

നൈലമരിയും, മുല്ലമലരും, മുഴത്തോരു നാക്കിലയിൽ വെള്ളരിയും,

കണ്ണിമേൽവെറിലയും, കുന്നിപ്പഴുക്കയും, ചെപ്പും, പറനിറപ്പും,

നന്നാലുവിളക്കും, കൊളുത്തിവെച്ചു് ആദരാൽ വണങ്ങി

ചൊല്ലി സ്തുതിച്ചുലങ്കരിച്ചു് വിളിക്കുന്നേൻപോലും,

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാങ്കുനിലഭമേ! പോലും മൂലതായേ!

1. കേട്ടുകൊണ്ടുപോലും എന്നതിന്റെ പഴയരൂപം.

2. നിഷ്പുക.

3. താഴിയക്കടം എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം.

കുത്തനിറം നിറക്കുമുണ്ടാകുമെങ്കിൽ കാളിയെന്ന പേരുമുണ്ടായോ?

മുച്ഛ്വാളം കൂത്തോരു മോഷ്ടവും എനിലയും അമ്പിളിയും നാഗം ചേന്ന് കണ്ഡലങ്ങളും ഈരെട്ടു തൃക്കച്ചിലേത്തും

നല്ലായുധങ്ങളോടും കൂടി കൊട്ടുമേ ശ്രീവണ്ണക്കുട്ടമിട്ടു പൊരുതു പോക്കും കറുകിനായോ? പടയുടെ മഹാകാളീ എണ്ണവാ നത്താത്തോളം അസുരവീരന്മാരെ കൊന്നു കൊന്നു കൈലാസം പുകയോ?

പെണ്ണോ ആ.....മുഗ്ദ്ധാമകളും നീച്ച് സാക്ഷാൽ ശ്രീമൂല ഭദ്രകാളീപോലും! ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

മുപ്പട്ട്¹ചൊവ്വാഴ്ച വിളിപ്പെട്ട വരുവോയാകപോലും ദേവി! ചെങ്കോഴി ആടരുത്ത്² കളിയാട്ടം കണ്ടു് മേവിനായോ?

തൈത്ത പാതിരനേരം വിളിപറഞ്ഞു് പാത്രവട്ടകയും കച്ചിൽ പിടിച്ച് വേതാളത്തിൻ കഴുത്തിലേറി കൊട്ടുമാപ്പുലങ്കാരത്തോടും കൂടി കേട്ടെഴുന്നള്ളി വരുവോയാകപോലും!

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

വെട്ടി. പിളന്നോരസുരരാജാവു ഭാതകൻ തല നഷ്ടപ്രതിഷ്ഠയാകും മണികണ്ഠൻ മകളെ! ഒക്കെല്ലാം പൊരുത്തിലായോ? ശ്രയിലുറയാടി മേവിനായോ?

വട്ടമേ വിടകൊള്ളും മാടവും ചെവററിലായോ? പൊൻമാട കടവിലായോ? പോക്കും അഞ്ചും മേവിനായോ? ഏകമ്പക്കളരികു മുവിനാൽ കേട്ടെഴുന്നള്ളി വരുവോയാക പോലും!³

ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതായേ!

1. മുതൽപ്പട്ട്. ഒരു മാസത്തിൽ ആദ്യം വരുന്നത്.

2. അധീനത്തിലായോ?

3. അനുബന്ധം നോക്കുക.

ഉദിച്ചു വരുന്നോരു ഉദയമാനപദ്യം വലംചെയ്ത്, അഭിഷേകപദ്യം വലംചെയ്ത്, ശ്രീകൃഷ്ണപദ്യം വലംചെയ്ത്, ശ്രീകാഞ്ചനപദ്യം വലംചെയ്ത്, വിന്ധ്യൻ, മഹാമേഘ¹ എന്നിങ്ങിനെ ചൊല്ലപ്പെട്ടതോരു സപ്തലോകപദ്യങ്ങളും വലംചെയ്ത് വാഴ്ച വരിക..... തുളനാട് വലംവെച്ച്, മാണിക്കനാട് കാന്താപുരം വലംചെയ്ത്, നല്ലാളംമലയാളം വലംചെയ്ത്, നാഗതീർത്ഥം, കോടിതീർത്ഥം വലംചെയ്ത്, ശങ്കരനേത്രനാരായണപുരം വലംചെയ്ത്, വടക്കൂടെ ഗംഗയാടി, ഗോകണ്ഠമാടി, കന്യാകുമാരിതീർത്ഥമാടി, പടിഞ്ഞാറീരേഴുസമുദ്രവിമി വലംചെയ്ത്, ശിവനുറുനോരു സുന്ദരശ്രീകൈലാസത്തിരുമിന്നു ശ്രീമഹാദേവൻ തിരുവടിയുടെ അരുളപ്പാടാലേ പരശുരാമനാൽ പടക്കുപ്പെട്ടോരു മായുമ്പടവനനാട്ടിരു കർമ്മഭൂമിയിരു പോസ് നിന്തിരുവടിക്കു ധിവാസമായുള്ളോരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽപോസ് ഉലകഴിഞ്ഞുവരുവോയാക പോലും!

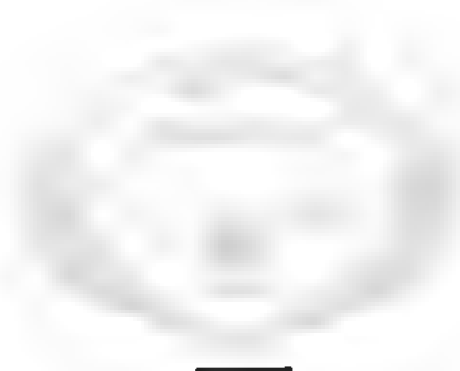
ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മുലതായേ!

ഏകവഴനവിശ്വം വലംചെയ്ത്, മഹാകാളം മധുരത്തം വലംചെയ്ത്, നാലുശ്ശേരിവാഴും നാല്പിരിങ്ങാട്ടു വലംചെയ്ത്, അത്തിക്കാട് ആനങ്ങാട് വലംചെയ്ത്, അത്തിപനയന്നാറുകാവു വലംചെയ്ത്, പൊരുതുകണ്ടോരു ശ്രീപോക്കുലിക്കാവു വലംചെയ്ത്, കുറിച്ചുകണ്ടോരു കുറമാലിക്കാവു വലംചെയ്ത്, കുത്തിക്കൊന്നുകൊടിക്കുന്നു വലംചെയ്ത്, വളച്ചുകണ്ടോരു തിരുവളയനാട്ടുകാവു വലംചെയ്ത്, കൊടുനലി വലിവാലും എന്നിങ്ങിനെ എണ്ണെട്ടുപത്തിനാല് യോഗകന്യകമാരുടെ യോഗ.....വസിക്കപ്പെട്ടുവോളംചെയ്ത്, തിരിഞ്ഞുപോന്നോരു തിരുമാന്ധാംകുന്ന വലംചെയ്ത്, നിന്തിരുവടിക്കുധിവാസമായുള്ളോരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ പോസ് ഉലകഴിഞ്ഞു വരുവോയാക പോലും! ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽമേവും മുലതായേ!

1. കർമ്മണി പ്രയോഗം അപൂർവ്വമായികാണുന്നതു നോക്കുക.

2. തുളനാട് പണ്ടു് പല കായ്ക്കുങ്ങൾക്കും കിത്തിപ്പെട്ടതായിരുന്നു. 'തുളക്കുറും തീർക്ക' എന്ന പദത്താൽ തുളവി വരുത്തുക എന്നാണർത്ഥം. കാളിയുടെ വെളിച്ചപ്പാട് ഇങ്ങിനെ കല്പിക്കുന്നതും പതിവാണ്.

നിന്തിരുവടിയും നിന്തിരുവടിയുടെ ശ്രീമൂലസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന് പാട്ടുമണ്ഡപത്തിങ്കലാമ്മാരു എഴുന്നള്ളി കൊള്ളുമ്പോൾ ഏതെല്ലാം അലങ്കാരമെന്നാൽ:—കൊള്ളത്തിയോരു വിളക്ക്, കൊടിക്കൂറ, കണ്ണാടി, പീഠം, വെള്ളരി, ആവിയും, പുകയും, വ്യാഴം, പാട്ടു തണ്ണീരമൂത്ത്, താലപ്പൊലി, ജലം, ഗന്ധം, പുഷ്പം, ധൂപം, ഭീപം, നേളം, വാദ്യം, വേദം, ഗീതം, നൃത്തം, താളം, വാക്കിനു രസം, മനസ്സിന്നു വന്ദന എന്നിങ്ങിനെ ഈരേഴ് പൂജകളെക്കൊണ്ടു കൊണ്ടാടി ചൊല്ലി സ്തുതിച്ചുലങ്കരിച്ചു വിളിക്കുന്നെൻ പോലും ആരോമലെന്നുടെ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മേ! പോലും മൂലതാരേ!

കളത്തിൽ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ.

അമ്മനിയായ—(തൃപ്തതാളം).

1. അമരകൾ പലരുമസ്മരതമിണങ്ങി അമൃത കടഞ്ഞകാലം
അല കടൽ തന്നിലന്നു പിറന്ന ഹരൻ മകളായതോ! നീ!
- 2 ഉരഗങ്ങളുണിയും ഹരനുടെ തിരുമൈ ഉടലൊര്പാതികൂർ
ഉടമയിൽ പകുത്തങ്ങിടമകൊണ്ടുകൊ ഉദകമായി.....
- 3 ഇരുപതു മഞ്ചമൊരു പതിനാറുവിതമൊടെ പത്തുമെല്ലാം¹
ഇടകലരുന്ന ലിപിമയരൂപമുടലോരുശക്തിയോ! നീ!
- 4 പുതുമലരിളതളിർനാദി കലയരഭം പുരികഴൽ തടവൻതായെ!
പുകഴവെ തൊഴുന്നേൻ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമന്നിന
[മുലതായേ!
- 5 അന്തകവൈരി പണ്ടലർബാണനെ കണ്ണിലാക്കി നീക്കി,
അരനുടെയങ്കി തിരുൾ കനൽ കണ്ണിലഴുകൊടുങ്ങായമായെ!
- 6 ചന്തമേരും കരത്തിലുരത്തവാളോടെ ശുദ്ധമേന്തി,
ചണ്ഡികാമണ്ഡലത്തിലമൻ ചോരയേയരിയെ!
- 7 ഭംഗിയോടെ പെരുമ്പട കൂളി പോയോടെ ഭൂതമെല്ലാം,
പാപികളെ കലത്തോടെ വേരൂപ്പവളെ! തൊഴുന്നേൻ.
- 8 മന്തിരവാചാ² കേൾപ്പൊരുളായ തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽവാഴും
ഘനമൊടുരത്തഭൈരവി നിങ്കഴൽക്കിതാ കൈതൊഴുന്നേൻ.

1. എല്ലാംകൂടി 51, സരസ്വതിയെന്നു തൽപര്യം. മൂന്നു സങ്കല്പവും ഇതിലുണ്ട്.

2. മന്ത്രപുരസ്സരം അറിയേണ്ടവർ എന്നർത്ഥം.

നിറം—(ഏകതാളം).

(1) ഇഷ്ടമായി കാട്ടാനെ കാതിലിടുന്നവരും—ഇളകിന തിരുമരം പെരുത്തുപോയി വേതാളമേറവരും.

(2) കഷ്ടിച്ച ഭാഗ്യക്കൻറ തല പൊയ്ക്കവരും¹—കടുനിണം കൊണ്ടുടനേ കൂട്ടികൾ ഉറണായ്ക്കപ്പവരും.²

(3) മാററാലരവെട്ടി തുണ്ടമിടുന്നവരും—മുതലയോടങ്ങലർതല പൊയ്ക്കൻ വരും പിടിപെട്ടവരും.

(4) ഇഷ്ടമായി വാഴുമെൻറ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ—പല ഗുണങ്ങളോടിണങ്ങി വാഴുന്ന ദൈരവി! കൂപ്പുന്നേൻ.

മട്ടുമാറി.

(5) അരനെരികണ്ണിൽ വന്നുപിറന്നു തോന്നിന ചണ്ഡികേ! നീ! അഖിലപരങ്ങളുണ്ടു പോരാട്ടാൻ അരനൊരു ശക്തിയോ? നീ!

(6) വളർത്തി മെല്ലെ തള്ളി വരുന്ന മംഗല്യം—ഗംഗയോ നീ! മതിലുള്ളിൽ മണ്ഡലെന്തടവിനു മാമലമങ്കയോ നീ!

(7) ഒരുവരും നിന്തുല്ലേ സുഭനെക്കൊന്ന നീലകരാളിയോ? നീ! മലർ മകളോ! പൊൻമാലയണിഞ്ഞ നീലവട്ടാരിയോ? നീ!

(8) അരമകൾ വന്നു കടികൊള്ളുവോരു തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും—കഴലിണചേർത്തു കാത്തരുളേണം അംബരുക! മൂലതായേ!³

1. നെഞ്ചു പിടുന്നവരും—പരമഭേദം

2. പകത്തുകൊടുക്കുന്നവരും.

3. ഇതിൽ കാളിയെപ്പറ്റിയുള്ള പല സങ്കല്പങ്ങളും കലർത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നു മുന്തിയൊരു പാശ്ചാത്യീയർ സുഭനൻ ചമ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

പന്തുവരാളി

തൃപുടത്താളം.

വരിക ഭാരുക! പൊരുവതിന്നായി
വളരെ വാപേശി¹യരുളിയമ്മതാൻ,
'വരബലംകൊണ്ടു മരിച്ചു നിന്നുടെ
വംശമൊക്കെവെ മുടിപ്പനിന്നു ഞാൻ.
കരളപേശാതെ കുറുകെ നില്ലെടാ
കരളുപ്പേൻ ഞാൻ കുറുക്കു² ഭാരുക.'
കയർത്ത ഭാരുകൻ ശിരസ്സുരുത്തമ്മ
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നാബികേ!

ആദിയും അന്തവും വേദവുമായിവരും
ആദിയായി വേദത്തിൻ കാതലൊഴിപ്പവരും.
മൂതൻ³ പണ്ടു വെന്തോരു കണ്ണിൽ പിറന്നവരും
ശുലം കപാലങ്ങൾ കയ്യിൽ ധരിപ്പവരും.
മാതേക്കും മന്ദഗവീരനും നല്ലോക്കും
മാനിക്കും വല്ലഭൻ ചാത്തനും⁴ ചേപ്പാടും
ആദിയായി നില്ക്കുന്നു തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ
ആടും കനൽക്കണ്ണി! കാത്തുകൊള്ളേണമേ!

അസ്ഥിക്കൊത്തണയും തിരുമേനിമേ-
ലാരുമന്വിളിച്ചുടിന ശങ്കരാ!
ഗുത്തമാടിയനേരം കനൽക്കണ്ണിൽ
നിമ്ബലമായി. ജനിമുളള കാളി!

1. പൊക്കുവിളിക്കുക.

2. കുറുക്കു.

3. കാമൻ— മൂതം മുതലായവ ബാണങ്ങളാക്കിയവയെന്നർത്ഥം.

4. ചാത്തനെന്ന് പ്രസ്താവം ആ ദൈവത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം സൂചിക്കുന്നു.

പത്തുദിക്കിലുമൊത്തീളുകൊണ്ടവരും
 പാത ദിക്കുമേററി ചേർപ്പാടും.
 അത്തൽ തീർത്സുരൻ തലകൊണ്ടവരും
 തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നാബികേ !
 കാതിലാണു സിംഹമിട്ട കാളിതന്നെ
 അടിത്തൊഴുവാൻ പോകുന്നപ്പോൾ
 ഭാരകനെ കൊല്ലുവാനായി ചെന്നവാരും
 ഭാരകവധമെന്നു ചൊല്ലി—പാരിലിങ്ങിനെ
[പാമല്ലയോ!
 കന്നോടൊത്തൊരു കൊങ്കമാരെല്ലാം
 സുന്ദരരൂപികൈലാസമേ!!

വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ വലത്തിനുള്ള പാട്ട്:

(ചാസ്താളം).

അളവില്ലാതെപ്പോ അരൻ തിരുനന്മകൾ
അറുപേർമിളെ¹ അരിയൊരു ഭൈരവി!

കളിര വാനവർ സുതിചെയ്തൊരുതൂതം
കമറ² കൂളിമാർ പടക്ക മിടിച്ചൊല്ലാം.

ഇളകിയോടിപ്പോയെതിരേത്താരസുരനെ
ഇതമൊടെ വെട്ടി ശിരസ്സെടുപ്പവരും.

വളര വാരം പീരം കൊട്ടക്കുമെന്നമ്മതാൻ
തിരുമാന്ധാംകുന്നിലോ വാഴുമെന്നംബികേ!

(മട്ടുമാറി.)

പുരിചടതന്നിൽ അമ്പിളിച്ചുടം അന്തകവൈരിതന്റെ—
എരിപൊരിയങ്കിടത്തിന കണ്ണിലമ്പിനൊടുത്തുവിച്ച്—തെളു തെളു
മിന്നം വാരമുന തുളളി വൈരവുമിട്ടണഞ്ഞ—സുരരിപുവായ ഭാര
കനെ പിടിച്ചു കഴുത്തുതുത്—കടർനിണ്മാല മാറിവണിഞ്ഞ ഭൂതഗ
ണങ്ങളോടും,

തുട തുട നല്ല ചെങ്കുരുതി പുനർ കടിച്ചാടുമമ്മ—കളികളി
ലാണകാവു പുക്കഴ്ന്ന തിരുമാന്ധാംകുന്നിൽ വാഴും,

കഴലിണവേളതു കാത്തരുളേണം അംബികേ! മൂലതായേ!

¹ പ്രഭങ്കിണം.

1. ഇളയവരും.

2. കമറകംഗുവികക.

3. കടൽ-പഴയസന്ധിനിയമപ്രകാരം 'കടർ' ആയിരിക്കണം. 'മണി'—
പാഠമേ

ഭദ്രാൽ പത്നി

(കിളിപ്പാട്ട്)

അരുമുഖം.

കുഞ്ചുഴുത്തുപ്രതി.

കാളീത്തോറങ്ങൾ തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഈ കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഒരു കുഞ്ചുഴുത്തുപ്രതി 'കളംപാട്ട്' കഴിക്കുന്ന ഒരു സ്നേഹിതൻ എന്റെ കൈവശം എത്തിച്ചത്. 'ഇത് വിശേഷവിധിയായി പാട്ടു കഴിക്കുമ്പോൾ തെങ്ങും ചൊല്ലാറുണ്ട്' എന്ന മുഖവുരയോടുകൂടിയാണ് തന്നതും. ഏതായാലും ഇരിക്കട്ടെ എന്നു കരുതി ഞാൻ വാങ്ങി വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോഴാണ് തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്ന് അയച്ചിട്ടു 'ഭദ്രാൽ പത്നി'യുടെ മറ്റൊരു കുഞ്ചുഴുത്തുപ്രതിയാണ് അതെന്നു മനസ്സിലായത്. രണ്ടും കൂടി ഒത്തുനോക്കിയതിൽ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിനേക്കാൾ പാഠശുദ്ധികൊണ്ട് ഇത് അധികം സ്വീകാര്യമാണെന്നും ബോദ്ധ്യമായി. കൂടാതെ, ടി. പ്രസിദ്ധീകരണം പല ഭാഗത്തും അപൂർണ്ണമാണ്. ഇത് പൂർണ്ണമായും കണ്ട്. ആ സ്ഥിതിക്ക് എന്റെ "കാളീസാഹിത്യ"ത്തിൽ ഇത് ചേർക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പിന്നീട് സംശയമുണ്ടായില്ല.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ പ്രാധാന്യം.

ഈ സമുച്ചയത്തിൽ ഈ കിളിപ്പാട്ട് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് മറ്റൊരു കാരണവും കൂടിയുണ്ട്. കാളീസേവയുടെ പ്രധാനമായ രണ്ടു വശമാണ് 'പാന'യും, 'കളംപാട്ടും'. അവയ്ക്കുസ്പദമായ തോറങ്ങളും പാട്ടുകളും കാളീസാഹിത്യത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ ഓരോ പടികളാണ്. എല്ലാറ്റിനും വിഷയം ഭാരുകവധം തന്നെയാണെങ്കിലും അവയുടെ നിർമ്മാണത്തിന്നു ഉത്തരവാദി ഒരു കച്ചല്ലെന്നു അവ താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. നിർമ്മാണകാലവും അതാത് ആരാധനാസമ്പ്രദായത്തിന്റേതുപോലെതന്നെ ഭിന്നമാണ്. 'മുടിയേറു' എന്ന പേരിൽ മറ്റൊരു സേവാക്രമവുമുണ്ട്. അതിന്നും ആസ്പദമായ ഒരു പാട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മാതൃക എന്റെ പരിശ്രമങ്ങളെ അവഗണിച്ചു ഇപ്പോഴും എന്നിൽനിന്നു അകന്നു നില്ക്കുകയാണ്. ഈ ഓരോ

പതനത്തിലും ആരാധനാസമ്പ്രദായം വ്യത്യാസപ്പെട്ടു കാണുന്നതു പോലെ അവയ്ക്കു സ്പഷ്ടമായ പാട്ടിന്റെ ഭാഷയ്ക്കും, രീതിയ്ക്കും, കെട്ടിനും വ്യത്യാസമുണ്ട്. അവയിൽ കാണുന്ന വളർച്ചയുടെ ഒടുവിലത്തെ പടി യായി കരുതാവുന്നതാണ് ഭദ്രോൽപത്തി കിളിപ്പാട്ട്.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ ഉത്ഭവം.

തോററവും, പാട്ടും ചില പ്രത്യേകവർഗ്ഗക്കാരുടെ സ്വത്തായി കരുതിവന്നതിനാൽ ഖണ്ഡജനങ്ങൾക്ക് അവ ആസ്വദിക്കാനായി സൗ കർച്ചമോ സന്ദർഭമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവ കർമ്മികളുടെ മന്ത്രം പോലെ ഗ്രന്ഥമായി സൂക്ഷിച്ചു വരികയുണ്ടെങ്കിൽ. എന്നാൽ കാളി എല്ലാവരുടേയും ഉള്ളിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ ആ ദേവിയുടെ മാഹാത്മ്യം എല്ലാവർക്കും പാരായണം ചെയ്യാനതകുന്നതായ ഒരു രൂപത്തിൽ ഉണ്ടാവേണമെന്നു ഭിക്ഷായി. വേദത്തിനും മന്ത്രത്തിനും സങ്കല്പിക്കാൻ ഉള്ള അധികാരിഭേദം സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം നടപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആ ഉപാധിയെ കവിയും ആശ്രയിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലാക്കിയാൽ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നവരുടെ ആവശ്യത്തിനും 'ഭദ്രകാളിമാഹാത്മ്യം' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം¹ സംസ്കൃതത്തിലും ആവിർവിച്ചു. കാളിമാഹാത്മ്യം ആദ്യം കയറിക്കൂടിയത് ഭാഷയിലോ സംസ്കൃതത്തിലോ എന്നുള്ള പ്രശ്നം ഇവിടെ നേരിടുന്നുണ്ട്. മണിപ്രവാളപ്ലായ കറേന്റയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകാണുന്ന ഭാരതകവയം പാട്ടിനുശേഷം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണരൂപത്തിൽ ഒരു കിളിപ്പാട്ട് ഉരുവിച്ചുവെന്നു കരുതുന്നത് കേവലം അസംഗതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. മാഹാത്മ്യങ്ങളെല്ലാം ഗീർ്വാണത്തിലേ കീർത്തിച്ചുകൂടി എന്നു ശരിക്കുന്നവരോട് "ദേവീമാഹാത്മ്യ"ത്തിൽ ഭാരതകനെ കൊന്ന കാളിയെ കാണാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ചോദിക്കേണ്ടതായും ഇരിക്കുന്നു. മലയാളികളുടെ പ്രത്യേക ധർമ്മവേദവും ഭാരത സംഹാരിണിയും ആയ 'അമ്മയെ' വാഴ്ത്തിയത് മലയാളഭാഷയിൽതന്നെയാവാനാണ് അധികം ന്യായം കാണുന്നത്. സംസ്കൃതത്തിലും കാളിയെ സ്തുതിക്കേണമെന്നുള്ള ആവശ്യം പിന്നീട് നേരിട്ടിട്ടുള്ളതായിരിക്കണം. ഭാഷയുടെ ആവശ്യം വീണ്ടും പ്രബലപ്പെട്ടതുകൊണ്ടായിരിക്കണം.

1. ഇത് വാചസ്പതി ടി. എസ്. പരമേശ്വരൻ ഭൂസ്സ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് (1103).

ക്കണം ആധുനികകാലത്ത് മൂന്നു കൃതികൾ * സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഭാഷാന്തരങ്ങളായി ഉണ്ടായിത്തീർന്നത്. എന്നാൽ പ്രകൃതഗ്രന്ഥവും 'ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം'വും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ ഏത് ഏതി നെയാണ് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് നിർണ്ണയിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ അത് ഒരു തർജ്ജമയാണെന്നു പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. ആഖ്യാനരീതി രണ്ടിലും ഒരുപോലെയാണുതാനും. എന്നാൽ ചിലഭാഗങ്ങളിൽ കിളിപ്പാട്ടുകാരൻ സംസ്കൃതകവിയെ രേഖിതൃഭീക്ഷയിലും, ആശയസൗകമാർഗ്ഗത്തിലും അതിശയിക്കുന്നുമുണ്ട്. (പ്രത്യാസങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ആവർത്തിക്കുന്നില്ല). ഒരു മൂലഗ്രന്ഥത്തിനെ ആശ്രയിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള അസാധാരണ കിളിപ്പാട്ടിലെ കവിതയിൽ എവിടെയും കാണുന്നതു മില്ല. അത് 'ഏഴത്തുറുനൂറ്'ൽ തടവില്ലാതെ ഒഴുകുന്നു. അനാവശ്യമായ വണ്ണനകളില്ല. ആവശ്യമുള്ളേടത്ത് അത്യധികം സംഗ്രഹിക്കുന്നതുമില്ല. രേഖിതൃപൂർവ്വവും, സാന്നിധ്യവും, പാത്രാനുസാരിയും ആയ പ്രതിപാദനംകൊണ്ട് സംബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് കിളിപ്പാട്ടിൽ ആഖ്യാനം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ അഭിപ്രായം സംസ്കൃതകൃതിയെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടിനും തമ്മിൽ കാണുന്ന സാമ്യം കിളിപ്പാട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കി സംസ്കൃതത്തിൽ ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതുകൊണ്ടുണ്ടായതല്ലയോ എന്നും ബലമായി സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്താവ്.

ഈ പ്രകൃതം മതിയാക്കി ഇതിന്റെ കർത്താവിനെക്കുറിച്ച് ഒന്നാരാഞ്ഞുനോക്കാം. തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രസ്താവം കൊണ്ട് കിളിപ്പാട്ട് ആരംഭിക്കുന്നതിനാൽ ആ പരദേവതയെ ആരാധിക്കുന്ന രൊളായിരിക്കണം അതിന്റെ കർത്താവ് എന്നുവരികാവുന്നതാണ്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന് അടുത്തുള്ളവരിൽ രൊളായിരിക്കണമെന്ന് ശ്രീമാൻ ഉള്ളൂർ ഉറപ്പിക്കുന്നതും അപ്രകൃതമല്ല. ഇതിലെ ഭാഷ 'വള്ളുവനാട'നായിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഒരു രസികൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

* 1. കെ. തയ്യാറന്റെ ഭാഷാത്മപത്രി (1068).

2. വാസുദേവൻ പേരറിയുടെ ഭാഷാത്മപത്രി (1078).

3. വള്ളത്തോളിന്റെ ഭാഷാവതരം (പാമ്പ) (1096).

ട്ടതിലും അത്ഭുതമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ഫെററയന്നുരിന്റേറയും പൂന്താ നത്തരിന്റേറയും ഭാഷകളുള്ള ആ സ്ഥായി പലരും എടുത്തുപറയാറുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് കവി വളളവനാട്ടുകാരനാണെന്നു അനുമാനിക്കാമെന്നിരിക്കട്ടെ. ആ സ്ഥാനം ഒരു നമ്പൂതിരിക്ക് കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നും ചിലർക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഇതിൽ “വരസ്രീകൾ” എന്നു കാണുന്ന പ്രയോഗം ‘വരസ്രീകൾ’ എന്നായിരിക്കുമോ എന്നു പക്ഷാന്തരമുണ്ട്. തി. പതിപ്പിൽ രണ്ടാമത്തെ പാഠമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും. ആ പാഠം അംഗീകരിക്കുന്നപക്ഷം നമ്പൂതിരിമാർ, അമ്പലവാസികൾ നായന്മാർ എന്നിവരുടെ സ്രീകളെക്കുറിച്ച് ആ പദം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടെന്നുള്ളതിനെ ആസ്പദമാക്കി കവി നമ്പൂതിരിയായിരിക്കേണമെന്ന് വാദിക്കുവാനവകാശമുണ്ട്. പക്ഷേ ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായ പദം ഇന്നുതാണെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്താതെ ഈ വാദത്തിനു ബലമുള്ളു. ഞാൻ കണ്ടു മൂന്നു പ്രതികളിൽ ‘വരസ്രീകൾ’ എന്നുതന്നെയാണ് പാഠം. ‘വ, പ’ എന്നീ അക്ഷരങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ വ്യത്യാസം കൂടാതെ എഴുതിയെന്നും വരാം. ഒരു നീട്ടലിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് അതിന്റെ സ്വരൂപം ഇരിക്കുന്നത്. അതിനെമാത്രം ആസ്പദമാക്കി ഒരു വാദമുഖം പുറപ്പെടുവിക്കുമോ എന്നാണ് പിന്നത്തെ ചോദ്യം.

മറൊരാളിപ്രായം.

ഒരു തികഞ്ഞ കാളീഭക്തനായിരുന്ന ശ്രീമാൻ മങ്കട ഉദയ വർമ്മരാജാവർകളുമായി ഞാനിതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണശമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥം എന്റെ പ്രതിയുമായി ഞാൻ ഒത്തുനോക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസിദ്ധ മാന്ത്രികനായ കല്ല് നമ്പൂതിരിപ്പാടാണ് ഇതിന്റെ കർത്താവെന്നു ഒരൈതിഹ്യമുള്ളതായി അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു അറിയാനിടവന്നു. കല്ല്കല്ല് വളളവനാട്ടുകാലുക്കിലല്ല. പക്ഷേ കല്ല് ഒരു കേളികേട്ട കാളീഭക്തനായിരുന്നു. കല്ല്കല്ല്ക്കാർ തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രത്തിൽ കുറച്ചുകാലം ഭജനമിരിക്കണമെന്ന വ്യവസ്ഥയും ഒരിക്കലുണ്ടായിരുന്നുവത്രേ. ആ വഴിക്ക് ആലോചിക്കുമ്പോൾ തിരുമാന്ധാംകുന്ന് ക്ഷേത്രപ്രസ്താവത്തിനു ഔചിത്ര്യവും മതിയായി. പിന്നെ, തിരുമാന്ധാംകുന്നിന് കേരളത്തിലെ കാളീക്ഷേത്രങ്ങളിൽവെച്ച് ഒരു മേൽക്കോയ്മസ്ഥാനമുണ്ടെന്ന് ഒരു പക്ഷമുണ്ട്. തിരുമാന്ധാംകുന്നിലാമു കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതിയുടെ

ജ്യേഷ്ഠത്തിയാണെന്ന് ഒരു സങ്കല്പവുമുണ്ട്. തെക്കേക്കാട് ഭട്ടതിരി തിരുവനന്തപുരത്തു കൊണ്ടുപോയി ഈ 'അമ്മയെ' ഉപാസിക്കുന്നു. സാമൂതിരി 41 ഭവസത്തെ പൂജ തളിയിൽവെച്ച് മേപ്പടി ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പലേ 'കാവു'കളിലുമുള്ള അമ്മമാർ തിരുമാന്ധാംകുന്നിലമ്മയെ 'മുത്തമ്മ'യായിട്ടും കരുതുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ കിളിപ്പാട്ടിൽ ഈ കുന്നിലമ്മയെ സ്മരിക്കുന്നതിനും ധാരാളം ന്യായമുണ്ട്. കല്യാർനമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ കർത്തൃത്വവും ഈ കൃതിയെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അപ്രകൃതമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ.

പ്രസാധകൻ.

ഭദ്രാൽപത്തി

(കിളിപ്പാട്ട്).

ഒന്നാമദ്ധ്യായം.

- “നന്ദനപ്പംകാവിങ്കൽ¹ നന്ദിച്ചു വസിക്കുന്ന
2 സുന്ദരരൂപേ കിളിപ്പെതലേ! വരിക നീ.
നിന്നെക്കണ്ടതുമൂലം ഞങ്ങൾക്കു മനതാരിൽ
4 വന്ന സന്തോഷമെന്തു ചൊല്ലു നൂ മനോഹരേ!
കല്പകവൃക്ഷഫലപകടങ്ങൾ ഭജിക്കയാൽ
6 കണ്ഠപിപാസകൾ നിനക്കില്ലെന്നു വരികിലും,
നല്ലൊരു തെളിതെന്നും പഞ്ചസാരയും പാലും
8 വെല്ലവും നല്ല രസകളിപ്പഴങ്ങളും,
എല്ലാമേ ഭജിച്ചുനിന്നാലസ്യങ്ങളും തീർന്നു²
10 കല്യാണശീലേ! പരമാനന്ദേ³ യിരുന്നാലും.
എങ്ങനെയിപ്പോളതു വന്നതു നീയും പുന-
12 രെങ്ങിനിപ്പോയിടുന്നതെന്നതും പറഞ്ഞാലും.”
സുന്ദരീജനത്തിന്റെ വാക്കുകളേവം കേട്ടു
14 നന്ദിച്ചു കിളിമകളിത്തരം ചൊല്ലിടീനാൾ.
“എത്രയും പ്രസിദ്ധമാം മാന്ധാതൃശൈലകേരളേ⁴
16 ചിത്രമാം മഹോത്സവം കാണമിന്നായ്ക്കൊണ്ടു ഞാൻ.

1. സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ ആരോപിച്ചു കിളിയുടെ ദിവ്യരൂപം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

2. തീർത്തു. പാരാന്തരം (തി. പ.)

3. പരമാനന്ദമിയുന്നാലും—പാരാന്തരം (തി. പ.)

4. വള്ളവനാടു താലൂക്കിൽ അങ്ങാടിപ്പുറത്തുള്ള തിരുമാന്ധാരംകുന്ന് കേരളത്തിനെയോടനുബന്ധിച്ചെടുത്ത സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. മാന്ധാതൃവിനേയും, ഈ ക്ഷേത്രത്തിനേയും ഘടിപ്പിക്കുന്ന കരകൊമ്പിന്മേലുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ശിവനെ തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കി നിത്യപൂജയ്ക്കു് ഒരു ശിവലിംഗം ആവശ്യപ്പെടുകയും, ശിവൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതു പാർവ്വതിയുടേതായിരുന്നതിനാൽ അതു മടക്കി കിരട്ടണമെന്നു അമ്പർ ശരിച്ചു. കൊടുത്തതു തരിയെ വാങ്ങരുതെന്നായി ശിവൻ. ഉടനെ പാർവ്വതി കാളിയെ കൂതപ്പട്ട; യാദൃച്ഛി അയച്ചു ലിംഗം ബലാൽക്കരമായി കൊണ്ടുവരണമെന്നുവെച്ചു.

- തത്ര ചെന്നോരോരോമതൃതങ്ങളും കണ്ടു
 18 ചിത്താനന്ദന തത്ര വസിച്ചു വിലഭിനം.
 ലോകൈകനാഥയാകും കാളിയെ വന്ദിച്ചുകൊ-
 20 ണ്ണാകലങ്ങളും തീർന്നു വന്നോരു സുഖത്തോടും,
 നിങ്ങളെക്കണ്ടിട്ടുവാനിനിഹ വന്നിടീനേൻ,
 22 ഭംഗിച്ചൊല്ലുകയല്ല സത്യമെന്നറിഞ്ഞാലും.”
 ഇത്തരം കിളിമകൾ ചെയ്തതു കേട്ടനേരം
 24 ചിത്തമോദനേ വരസ്ത്രീകളും ചൊല്ലിയിനാൻ.
 “ഞങ്ങളെക്കണ്ടിട്ടുവാൻ വന്നിതു നീയെങ്കിലോ
 26 ഞങ്ങൾക്കു ഭാഗ്യമേറുമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടു.
 മൂന്നും നീ യോരോകഥ ചെയ്തതു നിനയ്ക്കുംപോ-
 28 ഉന്നമുണ്ടല്ലോ സുഖം ഞങ്ങൾക്കു മനതാരിൽ.
 എന്നതു മുഖമിന്നു മൊന്നുണ്ടു ചോദിക്കുന്നതു
 30 മൂന്നും നീയതു പറഞ്ഞിടേണം മടിയാതെ.
 ആരാകുന്നതു ഭദ്രകാളിയെന്നതു; മല-
 32 ലാഭത്തെ പുത്രിയെന്നും ജനനിയാണെന്നതും,
 ജനവും, കർമ്മങ്ങളും, വീര്യവും, മഹത്വവും,
 34 നന്നയിൽ ഞങ്ങളോടു ചൊല്ലേണം മനോഹരേ!
 ഉത്തമകല്പവൃക്ഷഫലങ്ങൾ ഭീഷ്മകയാൽ
 36 ചിത്തത്തിൽ സമസ്തവും നിനക്കു ഞാനുമല്ലോ.”

മന്ദസാരവിന്റെ ശിഷ്യഗണങ്ങൾ ആട്ടങ്ങരക്കരണേരിയകുമാരമാണ് ചെങ്കുട്ടി. കാളിയുടെ പക്ഷം ഭയിച്ചു. മന്ദസാരവ് അപ്പോൾ ശിവലിംഗം കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കാളിയെ സ്തുതിച്ചു. കാളി പ്രസാദിച്ചുവെങ്കിലും ശിവലിംഗം ഏകാന്തൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അതു പിടൻ ഒരു മൃതേന്ദ്രിപ്പോലായിപ്പോയി. ശിവനും പാർവ്വതിയും അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി. ശിവലിംഗം വിട്ടിരിപ്പൻ കഴിയാത്തതിനാൽ പാർവ്വതി അവിടെത്തന്നെ അധിവസിക്കാമെന്നൊന്നും കാളിക്കു “ശ്രീമൂലസ്ഥാനം” (ശിവലിംഗാഭിഷേകം) കൊടുത്തു പ്രധാനവും കല്പിച്ചു. കേരളനാമത്തിന്നുപ്രമോദി കരുതി വന്നു ഈ കഥ എത്രത്തോളം വിശ്വസനീയമാണെന്നു നിർണ്ണയിച്ചുകൊടുക്ക. പ്രധാനപ്പെട്ട കേരളങ്ങളെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെയുള്ള കഥകൾ ധാരാളമുണ്ട്. “തിരുമാതാവിൽക്കന്ന” പ്രായം ഇതു എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1. വരസ്ത്രീകൾ—വാരാണസി (തി. പ.) കൊളുത്തുവെന്നു ഈതരസമുദായത്തിലുള്ള (മതമനുഷ്ഠാനയുക്ത) സ്ത്രീകളെ ഇങ്ങിനെ പറയറുണ്ട്.

- എന്നതുകേട്ടു കിളിപ്പെരുതലും ചൊല്ലീടിനാ-
 38 ഉന്നതു വിസ്തരിച്ചു ചൊല്ലുവാനരുതാർക്കും.
 എങ്കിലും ഭദ്രകാളി തന്നുടെ ചരിതങ്ങൾ
 40 പങ്കുജമിഴിമാരേ! ചൊല്ലുവൻ മുരുകി ഞാൻ
 ഭൂസുരശ്രേഷ്ഠനാകും ശിവശർമ്മാവിനോടു
 42 ഭാസുരതപോനിധിയാകിയ മാർക്കണ്ഡേയൻ¹
 ഓരോരോ കഥയരുൾചെയ്തീടുന്നതിൻ മദ്ധ്യേ
 44 പാരമാം വാത്സല്യത്താലിത്തരമരുൾചെയ്തു :—
 “അന്തണശ്രേഷ്ഠ! തവ ഭക്തിവിശ്വാസം കണ്ടു
 46 സന്തോഷം മമ ഹൃദി പാരമുണ്ടാകുമൂലം,
 എത്രയും ശ്രദ്ധം പുരുഷാർത്ഥസാധകം പര-
 48 മുത്തമം ഭദ്രകാളീചരിതം ചൊല്ലീടുവൻ.”
 എന്നരുൾചെയ്തു മുനിശ്രേഷ്ഠനും ഭദ്രകാളി-
 50 തന്നെ വന്ദിച്ചു ഭക്ത്യാ പറഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ:—
 ‘പണ്ടൊരു കാലം കാശ്മീരാഖ്യമാം നഗരത്തി-
 52 ലുണ്ടായി ചന്ദ്രസേനനെന്നൊരു നരപതി,
 ധന്യനെത്രയുമവൻ സുന്ദരൻ മഹാബലൻ
 54 തന്നുടെ രാജ്യം പരിപാലിച്ചു വാഴും കാലം,
 താപസരക്ഷാർത്ഥമായൊരുനാൾ ഉഗ്രയാത്ഥം²
 56 ചാപബാണങ്ങൾ കയ്ക്കൊണ്ടാനന്തൻ മുക്കുളറി,
 മന്ത്രിവൃന്ദങ്ങളോടും വ്യാധസേനകളോടും
 58 അന്തർമ്മോദന ചെന്നു ഭണ്ഡകാരണ്യംപുക്കു,
 കൂരശാസ്ത്രസിംഹസ്യകരാദികളായ
 60 ഘോരസത്വങ്ങളേയും കൊന്നുകൊന്നവരെല്ലാം,
 ചെന്നൊരു ശിലാതലേ വിശ്രമിച്ചൊരുശേഷം
 62 മന്നവൻ താനും മൂതു പൊതുതു തുടങ്ങിനാൻ.

1. കഥക്ക് പുരണകീഴ്വയവത്തുണ്ടുള്ള ശ്രമം ഇവിടെ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. തേരാറങ്ങളിലും, കളിപാട്ടുകളിലും ഇങ്ങിനെയെങ്ങങ്ങാതില്ല.

2. ഈ വരി തി. പതിപ്പിൽ ഇല്ല.

- ഭൂപതി സമീപത്തു രണ്ടു വാരണങ്ങളെ
 64 ഭൂപാലസചിവന്മാർ ബന്ധിച്ചാർ വൃക്ഷമൂലേ.
 തത്സമീപത്തുനില്ക്കുന്നവല്ലികം¹ ക-
 66 ണ്ടത്സാഹത്തോടും കത്തിത്തകർത്താർ ഗജങ്ങളും
 അന്നേരം വല്ലികത്തിൽനിന്നാശു പുറപ്പെട്ടാ-
 68 നന്നതനൊരുപമാ നഞ്ജനശൈലംപോലെ.
 തീക്കനൽപോലെ മൂന്നു വളർത്തു² നേത്രങ്ങളും
 70 ഭാസ്കരപ്രകാശങ്ങളാകിയ ഓട്ടങ്ങളും,
 പാതാളസമാനമാം വദനകുഹാരവും,
 72 ഭൂതസംത്രാസന³മായുള്ളോരു വദനവും,
 ഘോരമാം ത്രിശൂലവും⁴ കയ്യിലാണ്ടു കോപത്തോടും
 74 വാരണഭയത്തേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുടൻ
 കോപത്തെ സ്തംഭിയാക്കു സിംഹനാദവുംചെയ്തു
 76 ഭൂപതിയുടെ നേരെ വേഗേന ചെന്നിടിനാൻ.
 അന്തകൻ വരുന്നതു ഭക്ഷിപ്പാനെന്നു ഹൃദി
 78 ചിന്തിച്ചു ഭയത്തോടും ഭൂപനം മന്ത്രികളും
 സതപരമോടുന്നതു കണ്ടവൻ പിന്മുചി ചെന്നാ-
 80 നത്തലോടവർ സുതീക്ഷ്ണാശ്രമേ ചെന്നാനേരം
 ഭൂപതിവരനോടു ചോദിച്ചാൻ മുനിവരൻ:—
 82 “താപമുണ്ടായതെന്തു ചൊല്ലുക നരപതേ!
 ഘോരമായോരുഭൂതം പിന്നാലെ വന്നിടുവാൻ
 84 കാരണമെന്തു ചൊൽക ഭീതികരം തീർത്ഥീടുവൻ!”
 എന്നതുകേട്ടനേരം വന്ദിച്ചു നരപതി
 86 ഖിന്നതയോടും പറഞ്ഞിടിനാൻ സഗൽഗഭം.
 “വാരണഗണമായ വല്ലികത്തിങ്കൽനിന്നു
 88 ഘോരനാമിവൻ പുറപ്പെട്ടതിങ്കോപത്തോടും

1. പുറം.

2. വട്ടത്തിലുള്ളവ.

3. ഹല്ലാജിവികളേയും മയപ്പെടുത്തുന്നത്.

4. മൂന്നുമനയുള്ള ശൂലം.

- വാരണഭയത്തെയും ഭക്ഷിച്ചു ജിതശ്രമം¹
 90 പാരാതെ ഞങ്ങളെയും ഭക്ഷിപ്പാനെത്തിടിനാൻ.
 കാരണമെന്തെന്നതു, മാതൃമന്ദിരത്തിലു,
 92 കാരുണ്യവാരാണിയേ! പാഹിമാം തപോനിയേ!”
 മാനവേശ്വരൻ ചൊന്ന വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 94 ജ്ഞാനമധ്യസ്തം² സർവ്വ മന്ദിരതു സുതീക്ഷ്ണനും
 ‘ഭൂപതിവരനോടു പേടിയായെന്നു’ചൊല്ലി,
 96 താപസൻ മഹാഭൂതം തന്നോടു ചൊല്ലിടിനാൻ.
 “ദേവിയോ കാളിതന്റെ ഭൂതങ്ങൾക്കധിപൻ നീ,
 98 ദേവരാജനെപ്പോലും വധിക്കാമല്ലോ തവ
 ഏതുമൊന്നറിയാതെ ഭൂപതിവരനിന്നു
 100 ചെയ്തപരാധം ഭവാൻ പൊറുത്തു കൊള്ളേണമേ!
 ഇന്നതിനായിക്കൊണ്ടു ഞാനിതാ വന്ദിക്കുന്നേൻ.”
 102 എന്നതുകേട്ട ഭൂതം വന്ദിച്ചു നടക്കൊണ്ടാൻ.
 എന്നതുകണ്ടു നൃപ നേരവും വിസ്മയിച്ചു
 104 വന്ദിച്ചു മുനിവരൻ തന്നോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 “ആരാകുന്നിതു കാളിയെന്നുചൊല്ലുന്ന തവ-
 106 ഭാരുടെ പുത്രിയെന്നും ജനവും, കർമ്മങ്ങളും,
 വിസ്തരിച്ചതരംചെയ്തു കേൾപ്പതിന്നഭിലാഷം
 108 ചിത്തത്തിലേറും വളർന്നീടുന്നു ഭയാനിയേ!
 ആകയാലിവയെല്ലാ മരുളിച്ചെയ്തിടേണം
 110 ലോകൈക തപോനിയേ! സർവ്വജ്ഞനല്ലോ ഭവാൻ.”
 എന്നതുകേട്ടു മുനിശ്രേഷ്ഠൻ മരുൾചെയ്താ-
 112 നിന്നിതു ചൊല്ലീടുവൻ കേട്ടാലും വഴിപോലെ
 “പണ്ടൊരുകാലം ദേവദാനവസമരത്തിൽ
 114 കൊണ്ടൽനേർവണ്ണൻ ചെന്നു ദൈത്യനെ വധിക്കയാൽ
 സന്തതിനാശംകൊണ്ടു ദൈത്യനാരികൾ ചിലർ
 116 സന്താപത്തോടുംചെന്നു പാതാളേ മേവീടിനാൻ.

1. പ്രയാസം കൂടാതെ.

2. ജ്ഞാനമധ്യസ്തനാകുന്നു.

- അന്നൊരുനാളിൽ ഭൈത്യനാരിയാം ഭാരമതി
 118 ഖിന്നായായ് ഭാനവതി തന്നോടു ചൊല്ലിടീനാൻ.
 'കഷ്ടമെത്രയും ഭൈത്യവംശവിച്ഛേദംവന്ന-
 120 തൊട്ടുമേ സുഖമില്ല, ശോകവും വളരുന്നു.
 ഹന്ത! നാമിരുവരും ജീവിച്ചു വസിക്കുമ്പോൾ
 122 സന്തതിനാശം ഭവിക്കുന്നതു കഷ്ടമല്ലോ.
 എത്രയും വൃദ്ധരല്ലോ നമ്മുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ
 124 പുത്രന്മാരവർക്കിനി യുണ്ടാകയില്ല ന്നും.
 സന്തതം പാതിവ്രത്യമുള്ളനാം പരന്മാരെ
 126 കാന്തനായ് വരിപ്പതു ധർമ്മവുമല്ല പാർത്താൽ.¹
 എന്നതുമൂലം ചതുർമുഖനെ സ്സേവിച്ചു നാം
 128 നന്ദനലാഭത്തിന്നു വരങ്ങു വാങ്ങിടേണം.'
 എന്നതുകേട്ടു ഭാനവതിയും സന്തോഷിച്ചു
 130 ചെന്നവരിരുവരും ഗോകണ്ഠ മഹാക്ഷേത്രേ
 പഞ്ചാഗ്നിമദ്ധ്യേ വായുഭക്ഷണത്തോടും നിന്നു
 132 ചഞ്ചലമെന്നേ ചതുർമുഖനെ സ്സേവചെയ്താർ.
 രണ്ടിരുപതുദിനം നിശ്ചലം സേവിച്ചതു
 134 കണ്ടു സന്തോഷപൂർവ്വം ധാതാവും പ്രത്യക്ഷനായ്
 ഇഷ്ടമാംവരം വരിച്ചാലെന്നതുകേട്ടു
 136 തൃഷ്ടിയോടവർക്കും വന്ദിച്ചു ചൊല്ലിടീനാൻ :—
 "ഭൈത്യഭാനവവംശവൃദ്ധ്യർത്ഥം ഞങ്ങൾക്കോരോ
 138 പുത്രന്മാരുണ്ടാകേണം നിന്നുടെ കൃപയാലേ."
 എന്നതുകേട്ടനേരം "പുത്രന്മാരുണ്ടാം നിങ്ങൾ-
 140 കെ"ന്നരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞീടീനാൻ വിരിഞ്ചനും.

1. ഈ നാലുവരിയിലുള്ള ആശയം ഇതിന്റെ മൂലമെന്നു സങ്കല്പിക്കുന്ന സം-
 സ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. അതിന്റെ നേർത്തർജ്ജമയായ ഭദ്രാവതാരം പഠനവുള്ള
 ശോഭയിൽ ഇങ്ങിനെയാണു് കേൾക്കുന്നതു്.

“—ഭർത്സ്യകന്മാർ ചുറ്റുമരിതമാ-
 രൊത്തൊരുമിച്ചു രണ്ടുപേരുമാവർ
 പെരുന്നെരിമർ നശിക്കിക്കരവ
 വീരഭാനവവംശം നശിക്കാലം—”.

- എത്രയും മോദത്തോടും ചെന്നവരിരുവരും
 142 ഭർത്തൃശൃംഗശ്ചൈയ്യ സുഖിച്ചു വാണീടിനാർ.
 അക്കാലമിരുവർക്കും ഗർഭമുണ്ടായ്വന്നു
 144 പുഷ്പരോത്തമ വരം മിഥ്യയായ്വന്നിടുമോ?
 കാലത്താൽ പരിപൂർണ്ണമായിവന്നിതു ഗർഭം
 146 ബാലകന്മാരു മൂണ്ടാഞ്ഞിരുന്നിരുവർക്കും.
 ഭാരമത്യാത്മജന ഭാരകനെന്നനാമം
 148 വീരൻ ഭാനവൻ ഭാനവതിത്തന്നുടെ പുത്രൻ.
 വീരനാം ഭാരകനെ മൃഗാതകൊണ്ടു ചിലർ
 150 ഭാരിക¹നെന്നു പറഞ്ഞിടുന്നു ലോകത്തിങ്കൽ.
 ഭാരകഭാനവന്മാരുടെവിദ്യോരുശേഷം
 152 ഘോരരൂപങ്ങളാക മുൽപാതങ്ങളു²മുണ്ടായ്.
 അർക്കമണ്ഡലംഭേദിച്ചുൽക്കക്³ഓൽപ്പരിച്ചു,
 154 രക്തവർഷംചെയ്തു, ഗർഭിച്ചു മേഘങ്ങളും
 പത്തുദിക്കിലു മഗ്നിജപാലകൾ കാണാഞ്ഞു,
 156 പൃഥ്വിയും⁴ പദ്മങ്ങളൊക്കെയും വിറച്ചുതേ!
 ധൂമകേതുവും ഗഗനത്തിൽ ചന്നുദിച്ചിതു
 158 ഭൂമിയുമാകാശവും മറഞ്ഞു തിമിരത്താൽ.
 ഇത്തരമുൽപാതങ്ങൾ പിന്നെയുമോരോതര-
 160 മെത്രയും ഘോരങ്ങളായ് കണ്ടിതങ്ങല്ലാവരും.
 ബാലന്മാരിരുവരും ലീലയാ വളർന്നു
 162 കാലേന യൌവനം വന്നുദിച്ചോരനന്തരം
 ആത്മവംശത്തെ നശിപ്പിച്ചതു വിഷ്ണുവെന്നും,
 164 പത്മജൻ വരപ്രദനെന്നതു മറികയാൽ
 ഭാരകൻ ഗോകുണ്ഠത്തെ പ്രാപിച്ചു വിരിഞ്ചനെ
 166 ഘോരമായ് തപഃചെയ്തു വാണിതു നിരാകലം.

1. ഇതു കളുപാടുകാരുടെ ഭാരികനെ ഉദ്ദേശിച്ചു പറഞ്ഞതായിരിക്കണം.

2. ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ.

3. കൊള്ളിമീൻ (നക്ഷത്രം).

4. പൃഥ്വരാജാവ് ഭരിച്ച വ്യാവസ്ഥപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ട് പൃഥ്വി എന്ന പേര് കിട്ടി എന്നു പുരാണകഥ.

- ഏറിയകാലം ഘോരതപസ്സു ചെയ്തശേഷം
 168 വാരിജാസനൻ തന്നെ കാണാഞ്ഞു കോപത്തോടും
 ഭാരുകൻ, തന്റെ ഗളമെത്തു മോമിപ്പാനായ്
 170 ഘോരവസ്ത്രേന നിജ കണ്ണത്തിൽ വെട്ടുന്നേരം¹
 ഉദ്വീയിൽ പതിച്ചോരു രക്തബിന്ദുവിൽനിന്നു
 172 സർപ്പശൻ വിരിഞ്ചനം തൽക്ഷണം പ്രകാശിച്ചു.
 ഭാരുകൻതന്നോടരുൾചെയ്തിതു കരുണയാ:—
 174 “പാരമൈത്ര്യം തവ സാഹസം കമാരക!
 ഇന്നുമേൽ തവ രക്തബിന്ദുക്കളവനിയിൽ
 176 ചെന്നുവീഴുകിലതിൽനിന്നുടനസംശയം
 നിന്നോടു സമന്താരായുണ്ടാകും ഭാനവന്മാർ
 178 പിന്നെയെന്തൊരുവരും വേണ്ടതു ചൊല്ലീടുക.”
 എന്നതുകേട്ടനേരം ഭാരുകൻ മോദത്തോടും
 180 വന്ദിച്ചു വിരിഞ്ചനോടിത്തരമുണർത്തിച്ചാൻ:—
 “യക്ഷകിന്നരരക്ഷോഭൈര്യദാനവദേവ-
 182 പക്ഷിപന്നഗമുഖദേവയോനികളാലും,²
 മർത്യയോനികളാലും, താപസശാപത്താലും,
 184 മുർത്തികൾ മുവരാലുമവധൂനാകേണം ഞാൻ.
 നാരിമാരെന്ത്യ³ ദേവൽസ്പൃഷ്ടന്മാരായവരാ-
 186 ലാലാലും മുത്യാ ഭൂവിച്ചീടരുതെന്നും മമ.
 സംഗരേ ജയം ലഭിച്ചീടുവാനായിക്കൊണ്ടു
 188 മംഗലമാകും ബ്രഹ്മഭണ്ഡവും നൽകീടേണം.
 അയ്യതമത്തഗജബലവുമുണ്ടാകേണം.
 190 മയനസമമായ മായയുമുണ്ടാകേണം.

1. ഈ സമാരംഭങ്ങൾ രാവണനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

2. മുൻപറഞ്ഞവർ കടാശെ വിദ്യാധരന്മാർ, അപ്സരസ്ത്രകൾ, ഗുഹ്യകന്മാർ, സിദ്ധന്മാർ, ഭൂതന്മാർ ഇവരും ദേവതാലോകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ദേവബീജന്മാർ എന്നു തർക്കവും.

3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. ‘നാരിമാരെഴുന്നെന്ത്യ’ (തി, ല.) എന്ന പാഠം അബദ്ധമാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്.

- താമസി മായാവതി¹ എന്നിവ മന്ത്രപ്രായം
 192 താമസമന്ത്രേ മമ നൽകേണമിവയെല്ലാം.”
 എന്നതുകേട്ടു ധാതാവ“ങ്ങിനേതന്നെയെന്നു”
 194 നന്ദിയോടടുത്തുചെയ്തു ചോദിച്ചാൻ മധുരമായ്:—
 “സ്രീകുളാലവധ്യുത്പ മെന്തനീ വരിയ്ക്കാഞ്ഞു
 196 കൊൽകയില്ലെന്നതോത്തോ, വിസ്മയമാകുകൊണ്ടോ?”
 എന്നതുകേട്ടനേരം ചിരിച്ചു ഭാരുകനും
 198 വന്നോരു മോദത്തോടും പത്മജനോടു ചൊന്നാൻ:—
 “സ്രീകുളാലവധ്യുത്പം ഞാനിന്നു വരികിലോ
 200 നാകികൾ² പഴിച്ചിടും, ലോകരും നിന്ദിച്ചിടും.
 ലോകത്തിൽ പുമാന്മാർക്കു ലജ്ജയുണ്ടെന്നാകിലോ
 202 സ്രീകുളാലവധ്യുത്പ മാറാനും വരികുമോ?
 രേഖാരമാം മമ രൂപം കാണുന്നനേരത്തന്നെ
 204 നാരിമാർ തുല³തുല്യമോടുമേ ചപലമാൻ.”
 എന്നതുകേട്ടനേരം ധാതാവുമരുൾചെയ്തു
 206 “നിന്നുടെ ഏളി ഗർവ്വമിത്രയുണ്ടാകമുഖം,
 ദിവ്യയായോരു നാരി നിന്നെയും വധിച്ചിടും.
 208 ഗർവ്വമുണ്ടായാലുണ്ടോ നല്ലതു വന്നിടുന്നു!
 നിന്നുടെ ഭാഗ്യമെന്തേ ദിവ്യമാം മന്ത്രപ്രായ-
 210 മന്ത്രമാരനികിലോ നിഷ്ഠുലമതു പിന്നെ;
 മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിക്കാതെ ഭണ്ഡവും ഫലിക്കയി-
 212 ല്ലന്തരമില്ല”ന്നതു കേട്ടു ഭാരുകൻ ചൊന്നാൻ:—
 “ഏതൊരു ദിവ്യസ്രീയെന്നാകിലും വധിക്കുമെ-
 214 ന്നേതുമേ മമ ഏളി ഭീതിയുമില്ല തെല്ലും;
 പേ പറയാതെ ഗമിച്ചാലു!”മെന്നതുകേട്ടു
 216 താപസഗണത്തോടും മറഞ്ഞു വിരിഞ്ചനും.

1. മന്ത്രദേവതകൾ, മന്ത്രങ്ങൾക്കു കളംപാട്ടിൽ കാണുന്നപേരു വേറെയാണ്. പേജ് 82.

2. നാകത്തിലുള്ളവർ—ദേവന്മാർ. ശത്രുക്കളുടെ പഴിയുണ്ണ് അന്ധാർക്കു അധികം അസഹ്യം.

3. തുലം=പുണ്ണി.

- 218 ഭാരകൻതാനം മമമത്തനായ് നടകൊണ്ടു
പാരാതെചെന്നു പിതൃമാതുവന്ദനംചെയ്തു.
220 ജ്യേഷ്ഠനാം ഭാനവനെ വന്ദിച്ചു വൃത്താന്തങ്ങ-
ളൊട്ടൊഴിയാതെ പറഞ്ഞെത്രയും മോദത്തോടും
222 ചിത്രമാം രാജധാനി തീർത്തുതന്നീടുകെന്നു
മിത്രമാം മയനോടു ഭാരകൻ ചൊല്ലിയിനാൻ.
224 പശ്ചിമാംബുധി¹ തീരെ മയനും ക്ഷണംകൊണ്ടു
വിശൈലകരമൃയാകം പുരിയും തീർത്തിടിനാൻ.
226 അപ്പരിയുടെ ചിത്രം ചൊല്ലുവാനരുതാക്കും
ശില്പമാമിദ്രപുരം² നിന്ദ്യമാമതു കണ്ടാൽ.³
228 ചിത്രമാംപുരികണ്ടു ഭാരകൻ സന്തോഷിച്ചു
വസ്യരത്താദിയെല്ലാം മയന നൽകിയിനാൻ.
230 മിത്രബന്ധക്കളോടും ഭാരകൻ ചെന്നു പിന്നെ
ചിത്രമാം പുരിതന്നിൽ വന്ദിച്ചു സുഖത്തോടും.
232 ചക്രത്തെ ബുദ്ധപ്പെട്ടു പാതാളദേശത്തിങ്കൽ
പുക്കൊളിച്ചിരിക്കുന്ന ദൈത്യഭാനവരെല്ലാം
234 വൃത്താന്തംകേട്ടു ചെന്നു ഭാരകൻതന്നെക്കണ്ടൊ-
രെയും മാനിച്ചിതു ഭാരകനവർകളെ.
236 ദൈത്യഭാനവഗണമൊക്കെയുമൊരുമിച്ചു
ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചുങ്ങറ്റമു കാൽക്കുളം,
ഭാരകൻ തനിക്കഭിവേഷവും ചെയ്തിടിനാൻ.
238 പാരമാനന്ദം പൂണ്ടു വാണിതു ദൈത്യന്മാരും.
സംഖ്യയില്ലാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടും
240 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാരകൻ വാണിടിനാൻ.
അല്പായമൊന്നു പറഞ്ഞവീടിനേനിനിയും ഞാൻ
242 മുഗ്ദ്ധലോചനമാരേ! ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊൾവിൻ.⁴

നന്നോലുപയം സമംപൂം.

-
1. ഭാരകന്റെ രാജധാനി കോളക്കരയിലായിരുന്നുവോ ?
 2. അരിയുള്ള ഇന്ദ്രപുരം—ദയാലുരക
 3. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ പുരിയെ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്. (ദ്രോഹിമാഹാത്മ്യം. ശ്ലോകം 67 72, p. 22.)
 4. ദ്രോഹിമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഇവിടെയല്ല അവസാനിക്കുന്നത്.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

- അങ്ങിനെ വാഴുംകാലം ഭാരതകുമാരനെന്നും
- 2 മങ്ങാതെ പടയോട്ടം ഘോഷിച്ചു പറപ്പെട്ടു.
ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കേണമെന്നോത്തു സുരാലയെ
 - 4 ചെന്നാശു യുദ്ധത്തിനായ് വിളിച്ചാൻ മഹേന്ദ്രനെ.
വസ്തുപമേമഷ്ടചാപ¹തോമര²ഭിന്ധിപാല-³
 - 6 മുൽഗര⁴ഗദാചക്രപട്ടസ്⁵ശുദ്ധാഭികരം
ഹസ്തത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടുനന്തകായന്മാരാം
 - 8 ദൈത്യന്മാരുടെ സിംഹനാദവും ജ്യാഘോഷവും,
തേരുരും നാദങ്ങളും, ഭന്തികൾ നിനാദവും,
 - 10 ഭേരികൾ നാദങ്ങളും കേൾക്കയാൽ സുരശ്രേഷ്ഠൻ
എന്തിതെന്നോത്തു നോക്കുന്നേരത്തു ദൈത്യബല-
 - 12 മന്തമില്ലാതെ കണ്ടു സംഭ്രമമുണ്ടു ശീഘ്രം
പാവകനാഭിലോകപാലന്മാരെരുമിച്ചു
 - 14 ദേവഗന്ധർവ്വസിദ്ധാഭിന്നരഗണത്തോടും
ഘോരമാമൈരാവതം തന്നുടെ മുകുളേ-
 - 16 പ്ലാരാതെ ചെന്നു ഘോരസംഗരം തുടങ്ങിനാൻ.
പിന്നെയുണ്ടായ യുദ്ധഘോഷങ്ങൾ ചൊല്ലീടുവാൻ
 - 18 പന്നഗാധീശൻപോലു മാളല്ലെന്നതുചൊല്ലാം.
ഭാനവദേവബലം തങ്ങളിലേറുന്നേരം
 - 20 മാനികളായുള്ളവർ മരിച്ചാൻ തെരുതെരെ.
ഹസ്തങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും, പാദങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
 - 22 മസ്തകം തകന്നിട്ടും, കണ്ഠങ്ങൾ മുറിഞ്ഞിട്ടും,
നേത്രങ്ങൾ പൊടിഞ്ഞിട്ടു, മുദരം പിളന്നിട്ടു-
 - 24 മാഞ്ഞരായ് നിലവിളിച്ചോടുന്ന ചിലരെല്ലാം;

1. "ഖഡ്ഗമധാപേഷ്ടചാപ" എന്ന ഹി. പദം അബദ്ധമാണ്. ഇഷ്ട-ശരം, ചക്രം-ചരിച്.

2. ഭന്തരം ഗദ.

3. കവണ.

4. മുൽത്തടി.

5. ഭന്തരം കന്തം.

- അസ്രശസ്രങ്ങളേറു വീഴുന്നു ചിലരെല്ലാം;
 26 മത്തവാരണങ്ങളും ചത്തങ്ങ പതിക്കുന്നു;
 തേരുകൾ തകരുന്നു; വീരന്മാർ മരിക്കുന്നു;
 28 ഭീരുക്കളൊഴിക്കുന്നു;¹ ചോരകളൊലിക്കുന്നു.²
 ഇത്തരം കോലാഹലമാകിയ സമരത്തിൽ
 30 ചത്തിയു ബഹു ദേവദൈത്യന്മാരെനേവേണ്ട.³
 ഭാനവനാശം കണ്ടു കോപിച്ചു ഭാരകനും
 32 വാനവർ നാഥനോടു സംഗമത്തിനു ചെന്നാൻ.
 പിന്നെയങ്ങവർതമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധഘോഷ-
 34 മിന്നരചെയ്തീടുവാൻ കാലമോ പോരായല്ലോ.
 ശസ്ത്രാസൂചാലങ്ങളാൽ മറഞ്ഞു ഭിഗന്തര-
 36 മെത്രയും ഘോരമായി വന്നിതു യുദ്ധമപ്പോൾ.
 ഭിദ്വാസ്രവം തുടങ്ങിയിനാൻ ഭാരകനും
 38 സർപ്പവും വലാഗിനാ വാസവൻ ഭവിപ്പിച്ചാൻ.
 ഭാരകൻ ബ്രഹ്മണ്യമെടുത്താനതുമേരും
 40 പാരമായ് ഭയപ്പെട്ടു ദേവകൾ മുനിമാരും.
 പ്രത്യസ്രമില്ലായ്യാൽ നില്ക്കയില്ലെന്നതോർത്തു
 42 സത്വരം ദേവരാജൻ വിബുധഗണത്തോടും
 ഭീതിയോടോടി ഞ്ഞുചിപ്പിയിനാൻ ഗുഹാന്തരേ;
 44 പ്രീതനായ് ജയഭേരി ഘോഷിച്ചു ഭാരകനും.
 നാകലോകത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാമെടു-
 46 ത്താകലമെന്ത്യെ കല്പവൃക്ഷവും⁴ പഠിച്ചുടൻ
 സ്വർഗ്ഗത്തിലസുരസേനാധിപന്മാരെ വാഴി-
 48 ച്ചുൽഗതാനന്ദം നിജ മന്ദിരം പുക്കിയിനാൻ.
 ലോകപാലകന്മാർക്കുള്ളാരുത്തമന്ഥാനങ്ങളി-
 50 ലാകലമെന്ത്യെ ദൈത്യവീരരെ കല്പിച്ചുവൻ

1. ഭീരുക്കളൊലിക്കുന്നു—പാരന്തരം (തി. പ.)

2. ഈ വണ്ണത്തിൽ ഏഴുത്തുകൾ മാറ്റിലാണ്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3. ... ബഹു ദൈത്യന്മാരെനേ പരയേണ്ട—പാരന്തരം (തി. പ.)

4.കല്പവൃക്ഷങ്ങൾ പഠിച്ചുടൻ (തി. പ.) ഒന്നിലധികം കല്പവൃക്ഷ

- ഭൂമിയും പാതാളവും ജയിച്ചു ജിതന്ത്രമം
 52 സാമോദം ഗോ ബ്രാഹ്മണദ്രോഹവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ദേവതാലയദപിജഗ്രാമങ്ങൾ ദഹിപ്പിച്ചു;
 54 ദേവതാപ്രതിമകളൊക്കെയും പൊടിച്ചുതേ;
 ഗോക്കളെ തെന്താഴ്ത്തിയിട്ടുടച്ചു കൊള്ളിവെച്ചു;
 56 ശ്വാക്കളെക്കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചിതു പാണ്ഡവന്മാരെ;
 ഇഷ്ടിയുമഗ്നിഹോത്രം യാഗവുമിവയെല്ലാം
 58 മുടിച്ച്; തീർത്ഥജലമൊക്കെയും തുണ്ഡിടിനാൻ;
 മാർഗ്ഗശാലക¹ളെല്ലാം തകർത്തു കളഞ്ഞുടൻ;
 60 മാർഗ്ഗവൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം ചേർത്തിട്ടു കറ്റാരത്താൽ;
 കലശ്ശീജനങ്ങൾക്കു ദോഷവുമുണ്ടാക്കിനാൻ;
 62 കലക്കി വിഷം മാർഗ്ഗകൃപതോയത്തിലെല്ലാം.²
 ഇത്തരം പലവിധം ലോകപീഡകൾ ചെയ്താൻ
 64 മത്തരാം ദാനവന്മാർ ഭാരതകുന്തിയോഗത്താൽ.

- അക്കാലം ഭാരതകുന്തി മയനന്ദിനിയായ
 66 പുഷ്പരവിലോചന തന്നെയും വേട്ടിടിനാൻ.
 നാമവും മനോദരിയെന്നവർക്കൊക്കുന്നതു
 68 കോമളാംഗിയാമവർക്കൊത്ത നാരികളില്ല.
 കാമിനീമണിയോടുമൊന്നിച്ചു ഭിവാന്ദിശം
 70 കാമലീലയുചെയ്തു ഭാരതകൻ വാണീടിനാൻ.
 കാമുകനായുള്ളോരു ഭാരതകൻ പ്രിയയുടെ
 72 കോമളരൂപംകണ്ടു തന്നെത്താൻ മറക്കയാൽ,
 അധരാമൃതപാനം ചെയ്തുകൊണ്ടുവോരാത്രം
 74 സ്വയം മധുരമില്ലിത്രയെന്നോത്തു വാണാൻ.
 സന്ദരിമാരായുള്ളോരപ്പരസ്രീകളേയും
 76 പന്നഗസ്രീകളേയും ഭാരതകൻ ബലത്താലേ

1 വഴിയമ്പലങ്ങൾ.

2. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ കല്പിതമുള്ളതാണെന്ന് കാണുന്നത്.

“ഭാരതൈവ രാജാജ്ഞാതാദൃഷ്ടം” (ഭ. രാ. പേപ്പ് 33, ശ്ലോ. 17)

- കൊണ്ടുപോന്നിങ്ങു മനോദരിതൻ ഭാഗ്യത്തിനായ് -
 78 കൊണ്ടു പാപ്പിച്ചിടുന്നെന്നെന്തൊരു കഷ്ടമോത്താൽ.
 പാദസംവാഹനാദി¹ ഭാസികർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 80 ഖേദമെന്നെയ്യ വാണാരപ്പരസ്രീകളെല്ലാം.
 ഇത്തരം ത്രൈലോക്യത്തിലുള്ളൊരു ജനങ്ങളെ
 82 നിത്യവു മോരോത്തരം ഭേദിച്ചിട്ടു മഹാഖലൻ.
 മദ്യപാനവുംചെയ്തു മത്തനായ് ഭിവാനിശ-
 84 മുദ്യോഗത്തോടും തത്ര ഭാരുകൻ വാണീടിനാൻ.²
 ചൊല്ലിനേനിന്നു രണ്ടാമദ്ധ്യായം ചുരുക്കി ഞാൻ
 86 മദ്യലോചനമാരെ! ചൊല്ലുവൻ കേട്ടുകൊറവിൻ.³

രണ്ടാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. കാലച്ചിത്രം. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഭാസികർമ്മങ്ങൾ വേറായും വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. (ക.മം. പേജ് 34, 35, ശ്ലോകം 22, 31).

2. 'മുദ്യോഗത്തോടും സൈവം തത്ര താൻ വാണീടിനാൻ'—പാദസംവാഹനം (കി. പ.)

3. കഥാശേഷം—പാദസംവാഹനം.

മുന്നാമദ്ധ്യായം.

- ഏറിയ കാലമേവം കഴിഞ്ഞൊരനന്തരം
2 പാരമാമഴൽപ്പൂണ്ടു ദേവവൃന്ദങ്ങളെല്ലാം
താപസർന്മാരോടൊത്തു സത്യലോകത്തുചെന്നു
4 താപേന വിരിഞ്ഞ്നെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചീടിനാൻ.
സങ്കടംപൂണ്ടു വന്ന ദേവസഞ്ചയത്തോടു
6 പങ്കുജാസനൻ ചോദിച്ചീടിനാൻ മധുരമായ് :—
“എന്തൊരുമൂലം നിങ്ങളെല്ലാവരും മൊരുമിച്ചു
8 സന്താപത്തോടുമത്ര വന്നതു ചൊല്ലീടുവിൻ!
എന്തെന്നാകിലും തീർത്തുകൊള്ളുവ”¹ എന്നുകേട്ടു
10 സന്താപമുണ്ടായതിൻ കാരണമുണർത്തിച്ചാൻ.
“പങ്കുജാസന! ഭവാൻ നൽകിയ വരത്തിനാൽ
12 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ഭാരകനായദൈത്യൻ
നാകലോകാഭി-മൂന്നുലോകവും ജയിച്ചുടൻ
14 നാകനാരികളേയും ഭാസിമാരാക്കീടിനാൻ.
പാപികളായ ദൈത്യസഞ്ചയം ദിനംതോറും
16 താപസവിപ്രഗോഹത്യാഭികാം ചെയ്തീടുന്നു.
പിന്നെയുമവരോരോ ഏഴുത ചെച്ചയ്തീടുന്ന-
18 തൊന്നൊഴിയാതെ പറഞ്ഞിടുവാനുതാർക്കും.
ഇക്കാലമിതിന്നൊരു ശാന്തിയില്ലെന്നാകിലോ
20 നില്ക്കുമില്ല ലോകമെന്നതു മുണർത്തിക്കാം.
തത്രേലോക്യവാസികളായുള്ളൊരു ജനങ്ങളെ
22 തത്രേലോക്യനാഥ! പരിപാലിച്ചു കൊള്ളേണമേ.”
ഇത്തരം ദേവവാക്യം കേട്ടോരു വിരിഞ്ചനും
24 ചിത്തകാരുണ്യത്തോടും മനമായരുൾചെയ്തു :—
“എന്നുടെ ദോഷംകൊണ്ടിന്നിങ്ങിനെ വന്നതെല്ലാ-
26 മെന്നിരിക്കിലും കാലഗതിയെന്നറച്ചാലും.

1. ‘എന്തെങ്കിലും ഞാൻ തീർത്തുകൊടുവെന്നതുകേട്ടു—പാരംന്തരം (തി.പ.)

- കഴിഞ്ഞ കാഴ്ചകൊണ്ടു ചിന്തിച്ചിട്ടെന്തുഫലം
28 വഴികൾ നിനക്കേണമാപത്തു തീർത്തിട്ടുവാൻ.
- എല്ലാരുമൊരുമിച്ചു പോകനാം ക്ഷീരാബ്ധിക്കു
30 മല്ലലോചനനോടു സങ്കടമുണർത്തിപ്പാൻ.
- ആത്മരക്ഷണത്തിന്നു പാത്രമാം നാരായണ-
32 നാൽതികൾ തീർത്തു നമ്മെ രക്ഷിക്കുമസംശയം.”
- എന്നരുൾചെയ്തു ദേവതാപസഗണങ്ങളോ-
34 ടൊന്നിച്ചു വിരിഞ്ഞ് നാം ക്ഷീരാബ്ധിതീരെ ചെന്നാൻ.¹
- എല്ലാരുമൊരുമിച്ചു ദൈത്യാരിതന്നെവനി-
36 ച്ചല്ലലുണ്ടായതെല്ലാ മുണർത്തിച്ചോരുനേരം
- നന്ദിച്ചു മുരരിയു മവരോടരുൾചെയ്താ-
38 “നൊന്നിച്ചു നാമെല്ലാം കൈലാസേ ഗമിക്കേണം.
- സംഹാരമുർത്തിയാകും അഭ്രന്നിധേയാക്ഷം
40 സംഹരിയ്ക്കാവതല്ല ഭാരകദൈത്യേന്ദ്രനെ.”
- എന്നരുൾചെയ്തവരോടൊന്നിച്ചു കൈലാസാഭ്രത
42 ചെന്നവർ, സങ്കടങ്ങൾ അഭ്രനോടുണർത്തിച്ചാൻ.
- എന്തിനി വേണ്ടതെന്നു ശങ്കരൻ നിജഹൃദി
44 ചിന്തിച്ചു വിരിഞ്ഞ് നോടിത്തരമരുൾചെയ്തു:—
- “ഭാനവേന്ദ്രനു ഭവാൻ കൊടുത്തോരായുസ്സിനു
46 ഹാനി വന്നിട്ടുവാനും കാലമിന്നടുത്തിതോ?”
- ഇത്തരംകേട്ടു പത്മസംഭവനരുൾചെയ്തു
48 “ദൈത്യനു ദീപ്തായുസ്സു നൽകിയതില്ലല്ലോ ഞാൻ;
- നാരിമാരൊഴിഞ്ഞു മൽസ്യപ്പുരാം ജനങ്ങളാൽ
50 ഭാരകനവധൃതപം നൽകിയെന്നതേയുള്ളു.”
- എന്നതുകേട്ടുനേരം മായവനരുൾചെയ്താ-
52 “നിന്നു ഞാനെങ്കിലൊരു കൌശലം ചൊല്ലിട്ടുവൻ.

1. 24 മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള വഴികൾ തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്നില്ല. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ തർജ്ജമയായ ‘ഭദ്രാവതാര’ത്തിൽ ഇതിലടങ്ങിയ ആശയം അല്പം വ്യത്യാസപ്പെട്ടും കാണുന്നു. വള്ളത്തോൾ—ഭദ്രാവതാരം, പാലം 19, 20.

- ഇന്നു നാം മുന്നപേരുമിന്നും യമൻ തുഹ്¹
 54 നെന്നിവരാറുപേരും സൃഷ്ടിക്ക നാരിമാരെ;
 സ്വായുധങ്ങളും നിജ ചിഹ്നവും നൽകീടേണ-
 56 മായവക്കെന്നാലവർ ദൈത്യനെ വധിച്ചീടും.”
 എന്നതുകേട്ടു തദ്രൻ സന്തോഷിച്ചുരുൾചെയ്തു
 58 “നന്നു നന്നിതു സൃഷ്ടിച്ചെയ്തു നാം വൈകീടാതെ.”
 ബ്രഹ്മാവിൻ ദേഹത്തിൽനിന്നുനോരമൊരുനാരി
 60 ബ്രഹ്മാണിയെന്നു നാമം പൂണ്ടാശു പുറപ്പെട്ടാർ;
 ഇന്ദ്രനുമിന്ദ്രാണിയെ; വിഷ്ണുവും വൈഷ്ണുവിയെ;
 62 സ്കന്ദനും കൌമാരിയെ; യമനും വാരാഹിയെ;
 ശങ്കരൻ മഹേശ്വരിതന്നെയും നിർമ്മിച്ചുടൻ
 64 പങ്കജനേത്രമാർക്കു മാതൃസംജ്ഞയും നൽകി.
 തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുള്ള വാഹനായുധങ്ങളും *
 66 മംഗലചിഹ്നങ്ങളും നൽകിനാരെല്ലാവരും.
 ഏറിയ സേനകളും കൊടുത്തു മാതൃക്കളെ
 68 ഭാരകവധത്തിന്നു പോകെന്നു നിയോഗിച്ചാർ.
 ബ്രഹ്മാണിമുഖ്യമാരാം മാതൃക്കളാറുപേരും
 70 ബ്രഹ്മവിഷ്ണുപീശസ്കന്ദവാസവയമനാരെ
 വന്ദിച്ചു നമസ്കരിച്ചാശീർവാദവും വാങ്ങി
 72 നന്ദിച്ചു ദേവഗണതാപസാനുജ്ഞയോടും,
 ഒന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു നാലംഗപ്പടയോടും,
 74 ചെന്നു ഭാരകൻ തന്റെ മന്ദിരം വളഞ്ഞുതേ.
 വീർവ്വമേറുന്ന മാതൃസൈന്യങ്ങളത്രേനേരം
 76 ഭേരികൾ ഘോഷിച്ചാത്തു വിളിച്ചു നിന്നീടിനാർ.

1. സുബ്രഹ്മണ്യൻ.

* 1. ബ്രഹ്മാണിക്കു—അയ്യെന്നും വാഹനം, ആയുധം വില്പ്, ബ്രഹ്മണ്യം.

2. ഇന്ദ്രാണിക്കു—ഗുരുവം വാഹനം, വലം ആയുധം.

3. വൈഷ്ണുവിനു—ഗരുഡൻ വാഹനം, വലം ആയുധം.

4. കൌമാരിനു—മയിൽ വാഹനം, മുസലം ആയുധം.

5. വാരാഹി—ചോത്തു വാഹനം, മുസലം ആയുധം.

6. മഹേശ്വരി—കാള വാഹനം, ശൂലം ആയുധം.

- ഭാഗ്യതൻ കപടംഭേ മന്തനായ് കിടക്കുന്ന
 78 ഭാഗ്യതൻ മാതൃസൈന്യമോഷങ്ങൾ കേട്ടനേരം,
 എന്തതെന്നോളൂ ചെറു സംഭ്രമംപൂണ്ട ശീഘ്ര-
 80 മന്തികേ നിഷ്കന്നോരു ഭൂതനെ നിയോഗിച്ചാൻ.
 വാത്സകളെല്ലാമറിഞ്ഞിങ്ങു വന്നോരുഭൂത-
 82 നാത്തികൈക്കൊണ്ടു ഭൈരവരാജനോടിയിച്ചാൻ:—¹

- “സുന്ദരിമാരായാറു നാരിമാർ ബഹുസൈന്യ”
 84 മൊന്നിച്ചു വന്നു നാലുഭാഗത്തും വസിക്കുന്നു.
 വീര്യവുമേറിയുണ്ടു നാരിമാർക്കെന്നുതോന്നും
 86 ശൗര്യവാരിയേ! സൈന്യം കാണിലോ ഭയം വരും!”
 ഭൂതവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു ഭാഗ്യതൻ നിന്ദയോടും
 88 ചേതസി മദത്തോടും ഭൂതനോടുരചെയ്താൻ.
 “ചെന്നു നീ മഹാകപാലാഖ്യനാം² സേനാപതി
 90 തന്നോടു മമ വാക്യം വൈകാതെ ചൊല്ലീടുക.
 ഭാനവസേനയോടു മിപ്പോഴെചെന്നു ഭൃഷ്ട-
 92 മാനിനിമാരെ കേശാകർണ്ണമെഴു ശീഘ്രം
 കൊണ്ടിങ്ങുവന്നു ഭാസിവൃന്ദത്തിൽ ചേർത്തീടേണം
 94 കണ്ടാൽ നന്നവരെങ്കിൽ കണ്ടിട്ടു നിരൂപിക്കാം.”

- ഇത്തരം ഭാഗ്യതന്റെ കല്പനകേട്ടു ഭൂതൻ
 96 സ്വതഃരം സേനാപതിയോടുതുപോലെ ചൊന്നാൻ.
 സ്വാമിശാസനമേവം കേട്ടോരു സേനാപതി
 98 ഭീമഭാനവസൈന്യ മൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
 ഭന്ദദിമോഷത്തോടും ചെന്നുടൻ മാതൃജന-
 100 സന്നിയോഗ ചെന്നു സേനാപതിയും ചൊല്ലിടിനാൻ:—

1. ഇഴ രണ്ടു വരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

2. ‘സൈന്യവത്’—(തി. പ.)

3. ഭദ്രകാളിമാഹാശ്വത്തിലുണ്ട്; ഭദ്രവതരഞ്ജിയില്ല.

4. തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്ന “ഭൂതിഭനവസൈന്യം” എന്ന പാദം പ്രകാരം തന്നെയാണു്.

- “കാമിനിമാർക്കു കാമസംഗമം മെന്റേ മഹാ-
 102 ഭീമമാം ദൈത്യന്മാരോടെങ്ങിനെ പോർചെയ്യുന്നു?
 വാമമാംകരത്തിലോ ദക്ഷിണഹസ്തത്തിലോ
 104 കോമളഗാത്രമാരെ! ചാപങ്ങൾ ധരിക്കേണ്ടു?¹
 ആയുധം തൊട്ടീടാമോ? നാരിമാക്കൊരുനാളും
 106 മായകളൊന്നും ഫലിച്ചീടുകയില്ലവിടെ!
 അന്ധകാരങ്ങൾക്കൊന്നുമൊക്കാതെ ശീലവും പോന്നു
 108 സന്തതം മനോദരി ദാസിയായ് വാണീടുവിൻ!²
 ഛല്ലിച്ച ദൈത്യന്മാരോടൊന്നിച്ചു വാണീടുവി-
 110 നില്പയാ പോരാത്തുലോ³ കേശകുന്ദനംചെയ്തൻ.
 സൈന്യമുണ്ടെന്നതോളതു ഗർവ്വങ്ങൾ തുടങ്ങേണ്ട
 112 ദൈത്യത്യനുഭവിച്ചിടാതെ പോന്നീടുവിൻ.”
 ഇത്തരമവനോരോ ദ്രോക്യം ചൊല്ലുന്നേര-
 114 മന്ത്രങ്ങൾ വന്നു മെയ്യിൽ തറച്ചു തെരു തെരേ.
 ഒന്നു സംഭവിച്ചവൻ വന്നോരു കോപത്തോടും
 116 നന്നനന്നെന്നു പറഞ്ഞെന്ത്രങ്ങൾ തുകീടിനാൻ.
 സേനകൾ തമ്മിൽ പോരുചെയ്തു നിന്നീടുണേരും
 118 ഭാനവസൈന്യമെല്ലാം നശിച്ചു നിമിഷത്താൽ.
 സത്പരം ചക്രംകൊണ്ടു വൈഷ്ണവിതാനമപ്പോൾ
 120 ദൈത്യസേനാധിപൻ⁴ കണ്ഠവും മുറിച്ചുതേ!

1. ‘കാമസംഗമെന്നിയെ —(തി. പ.) ഇവിടെ യുദ്ധമാകയാൽ ‘സംഗമം’ത്തിനാണ് അധികം യോജിച്ചു. ‘കാമിനിമാർക്കു..... പോർചെയ്യുന്നു—’ എന്നും ഇവിടെ അനവധി. അതു വ്യക്തമാക്കുന്നതിനായാണ്.,രോടുകൂടി പോർചെയ്യുവാൻ; എന്നുള്ളതിൽ ശരിയായി. മിക്ക കയ്യെഴുത്തുപ്രതികളിലും ഇപ്രകാരം തന്നെയാണ്.

2. ഈ ചോദ്യങ്ങളൊന്നും സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിലില്ല.

3. കഥയില്ലായ്കൾ.

4. ‘ദാസിമാരാജ്യത്തിൽ’—(തി. പ.)

5. ‘പോരാത്തുലോ’—(തി. പ.)

6. ഇതു ‘പ്രാധാന്യം’യുടെ ചങ്ങതിയാണ്. ഭീമൻ, ‘ദൈത്യം’ എന്നിവയാണ് ശരിയായ ശബ്ദം. ‘രണ്ടു മുറി മുണ്ടിന്നുവേണ്ടി ദൈത്യം’ എന്നു വെണ്മണി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

7. ‘ഭാനവസൈന്യധിപൻ’—(തി. പ.) ചിതീന്ദ്രാക്ഷരപ്രാസം പോയി.

- ചോരതിൽ മരിയാത്ത ദൈത്യന്മാരോടിച്ചെന്ന
122 ഭാരകനോടു വാത്സന്യൊക്കെയു മറിയിച്ചാർ.
- മാനിയാം ദൈത്യേശ്വരൻ വാത്സകൾ കേട്ടനേരം
124 ഭാനവനായുള്ളോരു തന്നുടെ പൂർവ്വജനെ
ഭാനവസേനയോടു മയച്ചു, നവനപ്പോർ
126 മാനവും നടിച്ചാശു പോരിനായ് ചെന്നീടിനാൻ.
നിലാദ്രിയുഗവൻ മുറ്റും ധരിച്ചോരു
128 കാലദൂതനെപ്പോലെ ചെന്നതു കണ്ടനേരം
ഭീതിപൂണ്ടിതു മാതൃസൈന്യങ്ങളയ്യുകണ്ടു
130 ഭീതിയെന്നിയേ യുദ്ധംചെയ്തിതു മാതൃക്കളും.
ഘോരസംഗരംചെയ്തു നിന്നീടും ഭരാനന്തരേ
132 പാരിച്ചു കോപമോടും ദേവിയും മഹേശ്വരി
ഭാനവവക്ഷസ്ഥലെ കത്തിനാൾ ശൂലംകൊണ്ടു
134 ഭീനനായവൻനിന്നു വിറച്ചു വിവശനായ്
ഘോരമാമരവിയാറൊലിക്കും ഗിരിപോലെ¹
136 ചോരയുമൊലിച്ചാശു മരിച്ചു വീണീടിനാൻ.
ചാകാതെയുള്ള ദൈത്യസേനകളോടീടിനാൻ
138 നാകികൾ മാതൃക്കളെ പുഷ്പവർവും ചെയ്താർ.
ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വാണിതു മാതൃക്കളും.
140 ഇത്തരം മൂന്നാമദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ ചുരുക്കി ഞാൻ.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. ചുഴുത്തകുറ്റൻകരയയ്യുണ്ട് — അയ്യോരാരോരായണം അറാണുകാണ്ഡത്തിൽ.

“നീലമരമേതന്റെ മുക്കിൽനിന്നു മാടി

നാലഞ്ചുവഴിവരുമെവീന്താറുപോലെ.

ചോരയുമൊലിപ്പിച്ചു കാളരാത്രിയെപ്പോലെ”

എന്ന ശുദ്ധീകരണയുടെ വഴിന്നു നേക്കുക.

നാലാമദ്ധ്യായം.

- അഗ്രജൻ മരിച്ചതുകേട്ട ഭാരുകൻ പാരം
- 2 വ്യഗ്രതപൂണ്ടു; പിന്നെക്കോപിച്ചങ്ങഴുന്നേറു
‘ഇന്നു ഞാൻതന്നെ ഗമിച്ചീടുവൻ പോരിന്നെന്ന്’
- 4 സന്നദ്ധനായി പ്പെരുത്തേരിലങ്ങേറീടിനാൻ.
ഹസ്തുശർപ്പമങ്ങോടപ്പൊഴേ ഭൈരവനാരു-
- 6 മെയ്യും മോക്കുപൂണ്ടു പിന്നാലേ പുറപ്പെട്ടാൻ.¹
സംഖ്യയില്ലാത്ത ഭൈരവസേനകൾ മഹാഭേരി
- 8 ശബ്ദമുദിച്ചുവെളുത്തു മുഴക്കിനാൻ.
വാരണവാജിരഥശബ്ദമുഖാഷങ്ങൾകൊണ്ടും
- 10 വീരഭാനവഗണ സിംഹനാദങ്ങൾകൊണ്ടും
ഘോരമായുള്ള ചെറുത്തൊണൊലിശബ്ദം²കൊണ്ടും³
- 12 പാരമായ് വിറച്ചിതു മൂന്നുലോകവുമ്പ്പോൾ.
- ഇത്തരം ഘോഷത്തോടും ഭാരുകൻ പുറപ്പെട്ടു
- 14 സ്വതന്ത്രം മാതൃഗണസന്നിധൗ ചെന്നശേഷം
കോപിച്ചു മാതൃക്കളോടിത്തരം ചൊല്ലീടിനാൻ :—
- 16 “പാപിഷ്ഠമാരേ! നിങ്ങൾക്കായുധം തൊട്ടീടാമോ ?
എന്തൊരുമുലം നിങ്ങൾ സംഗരംചെയ്തിടുവാൻ
- 18 ചന്തമുണ്ടെന്നതോളതു വല്ലതും കാട്ടീടാമോ ?
എന്നെയും ഭയപ്പെട്ടു മറഞ്ഞു ധരണിയി-
- 20 ലന്നവുമിരുന്നതിനീനരാമിന്ദ്രാദികൾ
നിങ്ങളെ നിയോഗിച്ചതെങ്കിലോ, മരിച്ചീടാ-
- 22 തങ്ങളു പോയ്ക്കൊരാൾവിൻ, കണ്ടുകൊള്ളുവിനല്ലായ്ക്കിലോ!”

1. ഇവരി തി. പതിപ്പിലില്ല.

2. ഇതിലെ ‘ശബ്ദം’ ഒവി അടുത്തുള്ളതിനേ അനുവശ്യമാണ്. പലതരത്തിലുള്ള ശബ്ദങ്ങളിൽനിന്ന് ‘ഞരങ്ങാലി’യെ വേർതിരിക്കുന്നതായി അർത്ഥമാകാം.

3. ഇവ വരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

- എന്നുരചെയ്തു ശരവർഷങ്ങൾ ചെയ്താനവ-
 24 നൊന്നുമേ മാതൃജനഭേദത്തിൽ തറച്ചീല!
 പിന്നെയബ്രഹ്മണ്യമയച്ച മന്ത്രദായം
 26 നന്നായിജപിച്ചതും നിഷ്ഠുർമായിതെല്ലാം.
 നാരിമാരോടു ഫലിച്ചീടുകില്ലവയെന്നു
 28 വാരിജോരഭവശാപമന്നേരം നിനച്ചവൻ,
 “താത മാതാക്കൾ നിങ്ങൾക്കാരെ”ന്നു ഭയത്തോടും
 30 മാതൃക്കളോടു ചോദിച്ചപ്പോഴെ ചൊന്നാരവൻ :—
 “ബ്രഹ്മേശ,വിഷ്ണു,യമ,ഷണ്മുഖ,മഹേന്ദ്രനാർ
 32 നിമ്മിച്ചാർ ഞങ്ങളുപേരെയു മറിഞ്ഞാലും;
 ദേവേശാംശോൽഭൂതരാം ഞങ്ങളെ ക്ഷൊന്നീടുവാൻ
 34 കേവലം പ്രാകൃതനാം നീ മതിയായോ മൃഗം!
 നിന്നെക്കൊല്ലുവാൻ ഞങ്ങൾ പോരുമെന്നതും ന്നനും
 36 പന്നഗങ്ങളെക്കൊൽവാൻ നകലി¹ക്കെന്തു ഭണ്ഡം?
 ഭൃഷ്ടനാം മഹിഷനെക്കൊന്നതും സുഭാദിയെ
 38 പെട്ടെന്നു വധിച്ചതു മംബികാദേവിയല്ലോ.²
 ആയതുകൊണ്ടുതന്നെ സംഗരേ നാരിമാർക്കു
 40 ആയുധമെടുത്തീടാമെന്നതും വന്നുതല്ലോ.
 വല്ലതും പറയാതെ പുരുഷനെനാകിൽ നീ
 42 നില്ല നില്ലരക്ഷണം നേരിട്ടു രണാങ്കണേ
 കൊല്ലുവാൻ ഞങ്ങൾ”ളെന്നു കേട്ടു ദാരുകൻ പാരം
 44 വല്ലാതെ കോപം പൂണ്ടു സായകവർഷം ചെയ്താൻ.
 ശക്തി,വജ്രം,സിംഗദാ,ചക്ര,ശൂലങ്ങൾ³ പിന്നെ
 46 പ്രത്യേകം മാതൃക്കൾക്കു നേരായി പ്രയോഗിച്ചാൻ.
 എല്ലാമേ ഖണ്ഡിച്ചവരപ്പൊഴേ ദൈത്യേന്ദ്രനെ
 48 നല്ല ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു മുടിനാരതുനേരം.

1. പെൺകീറി.

2. ഇവിടെ ആയുധവിധസങ്കല്പങ്ങൾ കലത്തിയിരിക്കുന്നു. തോറാണു
 ഉലും കളംപാട്ടുകളിലും സുന്ദരദികളെക്കൊന്നു കഥ പറയുന്നില്ല.

3. “ശക്തിവജ്രസിംഹചക്രശൂലങ്ങൾ” (കി. പ.)

- ഭാഷകൻ ബഹുവിധം മായകൾ കാട്ടിയിനാൻ
 50 ഘോരമായ് ഭാവാനലൻ വന്നിതങ്ങൊരുദിശി;
 ഭൂതവേതാളപ്രേതരാക്ഷസപിശാചന്മാൻ¹
 52 ഭൂതലേ നിറഞ്ഞതിഘോരമായ് ശബ്ദിക്കുന്നു;
 വാരികളൊരുദിശി വന്നാശു പരക്കുന്നു;
 54 ഘോരസപ്പുഷ്പങ്ങൾ പാഞ്ഞുവന്നാശു വിഴുങ്ങുന്നു;²
 പൂർവ്വങ്ങളും വന്നു വീഴുന്നു സേനാമദ്ധ്യേ;
 56 സർപ്പലോകരു മിവകണ്ടതിരേപൂണ്ടാൻ.
 ഇത്തരം മായകളെ കോപിച്ചു മഹേശ്വരി
 58 നേത്രാഗ്നിതന്നിൽ മായയൊക്കയും ദഹിപ്പിച്ചാൾ.
 പിന്നെ അൻകരസ്ഥിതമായിട്ടും ത്രിശൂലത്താൽ
 60 ഒന്നു കത്തിനാൾ ദൈത്യൻ തന്നുടെ ഗളാന്തരേ.
 അന്നേരം ദൈത്യഗളത്തിങ്കൽനിന്നൊരു രക്ത-
 62 ബിന്ദു വീണിതു ചെന്നു ഭൂതലേ പതിച്ചപ്പോൾ
 അതിൽനിന്നുരുവിച്ചാരായിരം ഒന്നുജന്മാ-
 64 രതിവിസ്മയം വിധിവരവൈഭവമോത്താൽ!
 പിന്നെയും രക്തബിന്ദു വീണിതു തെരു തെരെ
 66 മുന്നേതുപോലെ തന്നെ ദൈത്യരുമുണ്ടായ്തു.
 ശോണിതോ³രുവന്മാരാം ഘോരഭാനവന്മാരാൽ
 68 ക്ഷോണിയു മകാശവും പൂണ്ണമായ് ചമഞ്ഞുതേ.
 എന്നതുകണ്ടു മാതൃസംഘവും ഭയത്തോടു-
 70 മന്ത്രോന്യമുരചെയ്താ “നെന്തിനിപ്പൊഴുണ്ടു നാം;
 രക്തസംഭവദൈത്യപൂണ്ണമായ് മഹീതലം;
 72 ശക്തിയും ഭാഷകന്നു സമമുണ്ടിവകെല്ലാം;

1. ഭാഷയിൽ പിശാചുക്കൾ എന്നാണ് സാധാരണ പ്രയോഗം കേളിയുടെ ഭാഗത്തും ഒരു വേതാളത്തിനെ കാണുന്നുണ്ട്.

2. “പറക്കുന്നു” (തി. പ.)

3. രക്തം.

- രക്തബീജത്പ¹മിവക്കൊക്കെയുമുണ്ടായ്തരം;
 74 നില്ക്കയില്ലിപ്പോളിവരോടു നാമതുമൂലം²
 സത്പരം മറഞ്ഞു വാണീടുകെ"ന്നരച്ചവർ
 76 തത്രൈവ ഹിമാലയേ മറഞ്ഞു വാണീടിനാർ.³
 മാതൃക്കൾ മറഞ്ഞതാരുനേരത്തു ഭാരുകനും
 78 പ്രീതനായേനും ചിരിച്ചിത്തരം ചൊല്ലീടിനാൻ,
 "ഘോരനാരായ രക്തസംഭവനാമെക്കണ്ടു
 80 നാരിമാർ ഭയത്തോടു മോടിപ്പോയൊളിച്ചുതേ!
 ഘോരരാമിവരെക്കൊണ്ടെന്തിനിച്ഛയ്യേണ്ടതും
 82 പോരിനായ്ക്കുന ജനമൊക്കെയുമോടിയല്ലോ!"
 എന്നതുകേട്ടനേരം മന്ത്രിമാരുചെയ്താ-
 84 "രിന്നിവർകളെ ഓറ്റുരക്ഷക്കു നിയോഗിക്ക."
- എന്നതുകേട്ടനേരം ഭാരുകൻ ചൊല്ലീടിനാൻ
 86 "മൂന്നമേ ഓറ്റുരക്ഷക്കുണ്ടല്ലോ ജനമേറും;
 ആകയാലിന്നി സ്പർശലോകത്തെ ദോഷിപ്പാനായ്
 88 വൈകാതെ കല്പിച്ചയച്ചീടേണമിവരെ നാം,
 പോരിനായത്രവന്ന നാരിമാരുടെ താത-
 90 നാരെക്കൊല്ലുവാനയച്ചീടേണമല്ലായ്യിലോ."
 എന്നതുകേട്ടു വൃദ്ധനായോരു മന്ത്രിചൊന്നാ-
 92 "നിന്നിഹ സാഹസങ്ങൾ ചെയ്തിലോ നാശമുണ്ടാം.
 വൈരിതൻ ബലമറിയാതെ സാഹസംചെയ്തു
 94 വിരനാം ഭഗാനനനുജ്വലനാശം⁴വന്നു."

1. രക്തത്തിൽനിന്ന് ഉൽപാദനംചെയ്യുക എന്ന സ്വഭാവം.

2. "നില്ക്കയില്ലിവരോടനാമതുമൂലമേതും" (തി. പ.)

3. ഹിമാലയത്തിൽ മറഞ്ഞുവെന്നു പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് അതുകാരാധാനി അവിടെയാണെന്ന് ഉപഹിതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അത് പരമിമാണ്യവിയുടെ തീരത്താണെന്ന് മുഖ്യപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് (പേജ് 147). സ്ഥലകാലങ്ങളില്ലാതെ പെരുംണികന്മാർ അത്ര ക്ലേശിക്കാറില്ല.

4. 'ഉജ്വലനാശ'ത്തിൽ ആവർത്തിക്കേണ്ടതുകൊണ്ടും പ്രായോഗികംകൊണ്ട് അതിന്നു സാധ്യതാം വന്നിരിക്കുന്നു.

- ഇത്തരമോരോന്നവർ ചൊല്ലി വാഴുന്നതേരം
 96 തത്ര ചെന്നിതു ബലാൽ നാരദമഹാമുനി.
 ഭാരുകനതുനേരം പൂജിച്ചു മുനീന്ദ്രനെ¹
 98 പാരാതെ കശലങ്ങൾ ചൊല്ലിയോരനന്തരം,
 “ലോകവാത്സകളെല്ലാം ചൊൽകെ”ന്നു പറഞ്ഞപ്പോ-
 100 ളാകലമെന്ത്യേ മുനിശ്രേഷ്ഠനു മരുമചെയ്താൻ :—
 “ധാതാവു സത്യലോകേ സൗഖ്യമായ് വസിക്കുന്നു;
 102 ഭൂതേശൻ കൈലാസാദ്രൗ വാഴുന്നു സുഖത്തോടും;
 വൈകുണ്ഠലോകേ സുഖം വാഴുന്നു നാരായണ-
 104 നാകലമില്ലിവർക്കു മുവർക്കും സുഖംതന്നെ.
 മൂവരും സ്രഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരകർത്താക്കന്മാർ;
 106 ദേവകളേയും പാലിച്ചീടുന്നതവരല്ലോ.
 തൽപാദമജസ്സകൾ ശിരസി² ധരിക്കിലോ
 108 കെല്ലേറും ഭൂരിതങ്ങളൊക്കെയും നശിച്ചുപോം.
 തൽകഥ പറകിലും കേൾക്കിലും ഭൂരിതങ്ങള-
 110 ളൊക്കെയും നശിച്ചീടും ശൂലിയും വരുമല്ലോ.”
 ഇത്തരംകേട്ടു കോപംപൂണ്ടു ഭാരുകൻ ചൊന്നാൻ:—
 112 “നിസ്രൂപനാകുന്ന നീ ചൊന്നതു പോരും! പോരും!
 ആത്മജയോടുമൊത്തു നിത്യവും രമിക്കുന്ന
 114 പത്മസംഭവൻ മഹാധന്യനെത്രയുമോർത്താൽ!
 പൂജിച്ചു വേണ്ടതെല്ലാം നൽകിയ ബലിതന്നെ
 116 വ്യാജേന ബന്ധിച്ചോരു ധർമ്മിഷ്ഠൻ നാരായണൻ!
 ഭൂതപ്രേതങ്ങളോടു മൊന്നിച്ചു മുടലയിൽ
 118 പ്രീതനായ് റുത്തംചെയ്തു ഭിക്ഷയുമേറു ശിവൻ,
 ലജ്ജയെന്നിയെ ദിഗംബരനായ് നടക്കുന്ന
 120 തിരജന മറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നതോ നിനച്ചു നീ?

1. തേറേറത്തിലും കളംപാട്ടിലും നരരനെ സ്വീകരിക്കുന്നതു ഇതു ഭക്തിയോടു കൂടിയല്ല.

2. “മുഖംനീ” (തി. പ.)

- താടിക്കാരുടെ ശീലമിങ്ങിനെയുള്ള പണ്ടേ
 122 പേടിപ്പിച്ചീടും ബുദ്ധിയില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ.¹
 ഇത്തരം മമ ശത്രുസ്തുതിചെയ്യുന്നതിനെ
 124 സത്പരം താടി കരിച്ചയച്ചീടേണമിപ്പോൾ.”
 എന്തരചെയ്തു കോപിച്ചവനുമെഴുന്നേറ്റാ-
 126 നന്നേരം ഭയംപൂണ്ടു മറഞ്ഞു നാരദനും.
 സത്പരം കൈലാസാഗ്രൗചെന്ന് ശങ്കരൻതന്നെ,
 128 ചിത്തതാപേന വന്ദിച്ചിത്തരം ചൊല്ലിടിനാൻ :—
 “ഹാലലോഹന! പരമേശ്വര! ജയ! ജയ!
 130 നീലലോഹിത!² കാലനാശന! ജയ! ജയ!
 ത്രൈലോക്യവാസികളായുള്ളോരു ജനങ്ങളെ
 132 ത്രൈലോക്യനാഥ! പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ!
 സ്വൈരമായോരോരിശി സഞ്ചരിക്കുന്നോരു ഞാൻ
 134 ഭാരകാസുരഗൃഹേ ചെന്നിതു യദൃച്ഛയാ.
 വൃത്താന്തമെന്നോടവനോരോന്നേ ചോദിച്ചപ്പോൾ
 136 മൃത്യുശാസന! തവ വൈഭവം ചെറു ചൊന്നേൻ.
 അന്നേരം കോപിച്ചവൻ നിന്തിരുവടിതന്നെ
 138 നിന്ദിച്ചു ചൊന്നൊക്കെ ചൊല്ലുവാനാളല്ല ഞാൻ.
 എന്തെന്നും ഭർത്സിച്ചവമാനിപ്പാൻ തുടർന്നപ്പോൾ
 140 വന്നോരുഭീത്യാ മറഞ്ഞത്ര വന്നിതു ഞാനും.
 താരകസുന്ദരശാസ്ത്രാദികളായുള്ളവ-
 142 രാരുമേ നമോദേവം ചൊല്ലിയതില്ല മുന്നും.
 ഇത്തരമെങ്കിലിന്നു ലോകങ്ങൾ നശിച്ചുപോം.
 144 മത്തരാമസുരമാക്കില്ലൊരു നാശമേതും.
 ഘോരമായ് മാതൃഗണം സംഗരംചെയ്തശേഷം
 146 ഭാരകരക്ഷേതാരുവന്മാരായ ഭാനവന്മാൻ

1. “പേടിപ്പിച്ചുടീടും ബുദ്ധിയില്ലാത്ത ജനങ്ങളെ” (തി. പ.) ഇതിന് പ്രകൃതത്തിൽ അർത്ഥമുണ്ടാക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു.

2. നീലനിറം കഴുത്തിലേവിടും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ലോഹിതം (ചുരുപ്പ്, ജടയുടെ വസ്ത്രമായിരിക്കണം.

- 148 ക്ഷോണിയിൽ നിറഞ്ഞതു കണ്ടോരു മാതൃക്കളും
 ഇന്നതുമൂലം തൈവീരനെ സ്തംഭിപ്പാ-
 150 നമ്പ്രനെക്കണ്ടീല ഞാൻ നിന്തിരുവടിയെന്ത്യ.
 വീരരാം പുരന്മാരെ¹ ബൃസ്സമാക്കിയപോലെ
 152 ഭാരകനേയും കൊന്നു പാലിക്ക ജഗത്രയം.”
 നാരദനേവമൊന്ന സത്യവാക്കുകൾകേട്ടു
 154 ഭാരകനോടു പാരം കോപിച്ചു പുരാന്തകൻ
 ഘോരമായട്ടമാസം ചെന്തെഴുന്നേറ്റനേര-
 156 മിരേഴുലോകങ്ങളും വിറച്ചു ഭയത്തിനാൽ.
 നാലാമതദ്ധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ ചുരുക്കമായ്
 158 പാലോലും മൊഴിമാരെ! ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

നാലാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം

1. ത്രിപുരന്മാർ (വിദ്യന്മാരി, താഴെക്കുറുപ്പ്, കരലാക്കുൽ). ഇവർ ശിവ ഭക്തന്മാരായിരുന്നവെങ്കിലും ശിവൻ അവരെ കൊല്ലേണ്ടതാണെന്നു—ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം തീർക്കുന്നെന്നർത്ഥം !!

അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

- കാലാരി ചോരരൂപം കയ്യാണ്ടു നില്ക്കുന്നേരം
- 2 ഫാലനേത്രത്തിൽനിന്നു ധൂമവും പുറപ്പെട്ടു;
വഹനിയും പുറപ്പെട്ടു വിഷ്ണുലിംഗങ്ങളോടും¹
 - 4 മൊന്നു സംഭൂമിച്ചിതു ദേവതാപസന്മാരും.
അന്നേരം അദ്ദനേത്രം തന്നിൽനിന്നുതടവിച്ചാ-
 - 6 ഉത്സുകകോപമുത്തിയാകിയ ഭദ്രകാളി.
അഞ്ജനഗിരിപോലെ വളന്ന് ഭോമത്തോടും,²
 - 8 കണ്ഠരങ്ങളെക്കാതിലറിഞ്ഞു ശോഭയോടും,
എണ്ണമില്ലാത്ത വക്ത്ര നേത്രങ്ങളോടും,
 - 10 മണ്ണവശബ്ദതുല്യ ചോരശബ്ദങ്ങളോടും,
വഹിജാലാകുലങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടും,
 - 12 സന്ദരകാളമേഘതുല്യമാം വണ്ണത്തോടും,
പർവ്വതതുല്യ കുമ്പഭാരവും ധരിച്ചതി-
 - 14 ട്റ്റാരകോപത്തോടും കാളിയെ കണ്ടെന്നേരും,
നാകികൾ ഭയത്തോടു മോടിയങ്ങൊളിച്ചിതു
 - 16 ലോകങ്ങൾ വിറച്ചിതു, ശൈലങ്ങൾ പതിച്ചുതേ!
ഇത്തരം കാളിതന്റെ ചോരമാംരൂപം കണ്ടു
 - 18 ചിത്തവിഭ്രമംപൂണ്ടു ഗൌരിയുമന്ദരംചെയ്താൾ:—
“ബാലികേ! മമ സുതേ! ചോരമാം തവരൂപം
 - 20 മാലോകർ കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടതാ മണ്ടിടുന്നു.

1. തീപ്പൊരികൾ—തി. പതിപ്പിൽ, ‘വിഷ്ണുലിംഗങ്ങളോടു മൊന്നുസംഭൂമിച്ചിതു, തൽപദം പണിഞ്ഞിതു ദേവതാപസന്മാരും’ എന്നാണ് ചാരം. അതു പ്രകാരം ധൂമനീനും സ്മലിംഗങ്ങളെന്നേ സങ്കല്പിക്കണം. സംഭൂമിച്ചതും അവ തന്നെയാണെന്നു വരുത്തണം. പിന്നെ ശിവനെ അപ്പോൾ ശാന്തനാക്കുന്നതിൽ കൈചിത്രവുമില്ല.

2. തി. പതിപ്പിൽ “അഞ്ജനഗിരിപോലെ ചോരരൂപങ്ങളായ” എന്നാണ് ചാരം കാണുന്നത്. അപ്പോൾ ഈ വിശേഷണം കണ്ഠാക്കാരാണു്. കാളിക്കുല്ല, കടിയുടെ രൂപമാണു് നമുക്കു അറിയേണ്ടതു്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ “ശാലാ തഞ്ജനമഹാമലസന്നികാരം” എന്നാണ് കാണുന്നത്. ക. മ. ചേർ.....

- 22 ആകയാലിനിക്കുണ്ടു രൂപത്തെസ്സംഹരിച്ചു
ലോകദർശനയോഗ്യരൂപത്തെ ധരിച്ചാലും!
മാതൃക്കളാപേരിന്നുള്ളവക്ത്രയായി-
- 24 പ്രീതികൈക്കൊണ്ടു ചാമുണ്ഡാഖ്യയായ് വസിക്കു നീ.
പ്രീതിയോടേവം ഗൌരിതന്ത്രം വാക്യാകേട്ടു
- 26 മാതൃപാദത്തെ വന്ദിച്ചെത്രയും വിനീതയായ്
ഘോരമാം നിജരൂപമപ്പോഴു മറച്ചിതു.
- 28 പാരമാനന്ദംപൂണ്ടു ലോകവാസികളെല്ലാം.
ഏകവക്ത്രവും, മൂന്നു സുന്ദരനേത്രങ്ങളും,
- 30 കൈകളും പതിനാറുണ്ടായുജാലത്തോടും,
ദിവ്യമാല്യാഭരണഭൂഷിതശോഭയോടും,
- 32 ദിവ്യരൂപയാം കാളിതന്നെക്കണ്ടതുനേരം.
നന്ദിച്ചു¹ മടിയിൽവെച്ചാശ്ലേഷംചെയ്തുകൊണ്ടു
- 34 വന്ന സന്തോഷത്തോടെ ശങ്കരനന്ദംചെയ്തു :—
“കണ്ഠകാളാഖ്യയുളളൊരെന്നുടെ പുത്രിയായി-
- 36 ട്ടുണ്ടായ തവ ‘കണ്ഠകാളി’²യെന്നല്ലോ നാമം,³
മൽഗളസ്ഥിതകാളകൂടത്തിൻ കാളവണ്ണം
- 38 തപൽഗാത്രേ ശോഭിക്കയാൽ കാളിയെന്നൊരുനാമം,
ഭൈരവം⁴ മമ കോപം മുത്തിയായ് വന്നതവ
- 40 ഭൈരവിയെന്നൊരു നാമമുണ്ടാകും ഭദ്ര!
പിന്നെയും ഭദ്രകാളീ, ചാമുണ്ഡാ, ഭദ്രാദിയും
- 42 നിന്നുടെ നാമങ്ങളുണ്ടസംഖ്യമറിഞ്ഞാലും!”

എന്നുരചെയ്തു കണ്ഠകാളിക്കു ധരിപ്പാനായ്
44 സുന്ദരമായ ദന്തിപർമ്മവും നൽകീടിനാൻ.

1. തി. പതിപ്പിൽ “വന്ദിച്ചു” എന്നു കാണുന്നത് പ്രമാണമെന്നാണ്. അപ്പോൾ മകളെ വന്ദിക്കുകയല്ലേ പതിവ്.

2. നാടോടിയായതിൽ “കണ്ഠകാളി”യെന്നാണ് പറയാറുള്ളത്.

3. “കണ്ഠകാളിയെന്നൊരുനാമമുണ്ടാകും തവ” എന്ന (തി. പ.) പദം മടിയിൽവെച്ചു ചേർന്ന സന്ദർഭത്തിന്നു ചൊരിച്ചതുല്ല.

4. ഭയങ്കരം.

- വന്ദിച്ചു കാളിതാനു താതനാടിയിച്ചാ-
 46 “ഉന്നു ഞാനെന്തുചെയ്തു വേണ്ടതെന്നരുൾചെയ്തു.”
 എന്നതുകേട്ടു മഹാഭവനമരുൾചെയ്താ-
 48 “നിന്നു നീ ദാരുകനാംദൈത്യനെ വധിക്കേണം!
 ഖലനാമവനിരഞ്ചായിരംഗജതുല്യ
 50 ബലവുമുണ്ടു മായാബലവുമുണ്ടു പാരം.¹
 നാരിമാക്കൊഴിഞ്ഞാക്കും കൊന്നുകൂടായ്ക്കൊണ്ടു
 52 പാരാതെ ചെന്നവനെ വധിച്ചു വരിക നീ.”
 എന്നതുകേട്ടനേരം കാളിയുണർത്തിച്ചാ-
 54 “ഉന്നു ഞാൻ ഭവൽകൃപകൊണ്ടവൻ തന്നെക്കൊൽവൻ!
 ഇന്നു വാഹനായുധസേനകൾ നൽകീടേണം-”
 56 മെന്നതുകേട്ടനേരം ശങ്കരനരുൾചെയ്തു:—
 “വക്രമായോരു ഖഡ്ഗം, തോമരം, ത്രിശൂലവും,
 58 ചക്രവും, മുൽഗരവും, ചാപവും,മിവയെല്ലാം
 ഇന്നു ഞാൻ നൽകീടുവൻ തപസ്സഹായാത്മം പുന-
 60 രൊന്നിച്ചു നൂറുകോടി ബ്രൂതങ്ങൾ ഗമിച്ചീടും.
 പിന്നെയും കൂളികളും² പോന്നീടും നിരവധി
 62 ചെന്നു നീയവരോടും ദൈത്യനെ വധിച്ചാലും.
 എത്രയും ഹോരരൂപമായോരു വേതാളിതാ-
 64 നത്തരഭാഗേ കൈലാസാചലേ വസിക്കുന്നു.
 ചെന്നവളുടെ കണ്ണമേനി നീ ഗമിച്ചാലു-
 66 മിന്നു കൌണ്ഡികൻ³ കാട്ടിത്തന്നീടുമവളെയും.”
 എന്നതുകേട്ടനേരം കാളിയും താതൻതന്നെ
 68 വന്ദിച്ചു നമസ്സരിച്ചാശിപ്പാദവും വാങ്ങി!
 ആയുധങ്ങളുംവാങ്ങി ബ്രൂതജാലങ്ങളോടും
 70 വായുവേഗേനചെന്നാൾ കൈലാസോത്തരദേശം.

1. “ബലമാണ്ടവൻ മായാബലവുമുണ്ടു പാരം” (തി. പ.)

2. കൂതങ്ങളുടെ വകദേശം.

3. ഈ സ്ഥാനത്തു് കളംപാട്ടിൽ ‘മുണ്ഡധിഭൂതരത്നം’നാണ്.

- അന്നേരം തത്ര ശയിച്ചീടുന്നു വേതാളിയും
 72 നന്ദിച്ചു കാളിതാനു മവളോടുകൂടെയും:—
 “സന്തതം കിടക്കുന്നതെന്തു നീ; തവ ഹൃദി
 74 ചിന്തിതം നൽകീടുവെന്നെന്നീ വഹിച്ചാലും!”
 എന്നതുകേട്ടു കാളിതന്നോടുചൊന്നാളവ-
 76 “ളിന്നെഴുന്നേല്പാനുതെന്നിട വിശപ്പിനാൽ.
 കഷ്ടിപ്പുരണത്തിന്നു വേണ്ടതു നൽകീടുകി-
 78 ലിക്ഷണം ഭവതിയെ വഹിച്ചുകൊണ്ടീടുവൻ.
 എന്നല്ല ലോകങ്ങളെന്നൊക്കയും വഹിച്ചീടാ-”
 80 മെന്നതുകേട്ടു ഭദ്രകാളിയുമരുൾചെയ്തു:—
 “മാതകഗൃഹേചെന്നു ഭൈരവീരരെക്കൊന്നു
 82 ചോരയും മാംസങ്ങളും വേണ്ടതു നൽകീടുവൻ.
 ന്നൊിച്ചു ന്നായിരം ശവങ്ങൾ നൽകീടുവ-”
 84 നെന്നുകേട്ടെഴുന്നേറ്റു മോദന വേതാളിയും
 സ്നാനവുംചെയ്തു ഗിരിധാതുക്കളലംകരി-¹
 86 ച്ചാനന്ദമോടു² ചതാമാലുവും ധരിച്ചുടൻ³
 ഭദ്രകാളിയെ നിജ കണ്ഠത്തിൽ വഹിച്ചിതു;
 88 ഭദ്രമായ് ഭൂതങ്ങളും വസിച്ചു പൃഷ്ഠഭാഗേ.
 അന്നേരം നന്ദിമഹാകാളനും പുറപ്പെട്ടു;
 90 വിന്നതവെടിഞ്ഞാശു നടന്നു വേതാളിയും.
 ഭൂതങ്ങളുസംഖ്യമായ് പൃഷ്ഠത്തു വസിപ്പതു
 92 വേതാളിയിത്തതില്ലേതുമെന്നൊരു ചിതും!
 വാദ്യങ്ങളോരോതരം ഘോഷിച്ചു ഭൂതങ്ങളും-
 94 മുല്ലോഗത്തോടു മാന്തുവിളിച്ചു പോകുന്നേരം

1. മലകളിലുണ്ടാവുന്ന ധാതുദ്രവ്യങ്ങൾ—കുവിമണ്ണുകൾകൊണ്ടുവ, വേതാളിയുടെ കുറിച്ചുകൂട്ടിയായിരിക്കണം.

2. “ആനന്ദവേദം ചതാമാലുവും ധരിച്ചുടൻ” (തി. പ.) ഇതിൽ പ്രസംഗം പേരയി.

3. വേതാളിയിന്നു വളളികൊണ്ടാണ് മാല; പുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടല്ല.

- കാനനേ മറഞ്ഞിരുന്നീട്ടു മാതൃക്കളും
 96 ക്ഷീണതയോടൊപ്പം കാളിയെ വണങ്ങിനാൻ.
 നന്ദിച്ചു കാളിതാനും സോദരിമാരെപ്പുണ്-
 98 ന്നമ്പുനമോദമവരൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു.
 മാതൃസേനകളോടും ഭൂതജാലങ്ങളോടും
 100 മാതൃക്കളേഴുപേരും ഭാതകുപുരം പുകാൻ.
 സത്പരം നാലുപുറം വളഞ്ഞു സൈന്യങ്ങളു-
 102 മുത്തരചൊരിച്ചെന്നു വാണിതു മാതൃക്കളും.
 ഭൂതങ്ങളുടെ സിംഹനാദഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 104 മാതൃസേനകളുടെ ഞാനൊലിശബ്ദം¹കൊണ്ടും,
 വേതാളിതന്റെ 'ഹീ' 'ഹീ' ശബ്ദഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 106 ഭൂതങ്ങൾ മുഴക്കുന്ന ഭേരിശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 കൂലികളാർക്കെന്നോരു ഭസ്സുഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 108 കാളിതന്നട്ടുമാസഘോരശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വാരണവാളിരഥനേമിഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 110 പാരമായ് വിറച്ചിതു മൂന്നുലോകവുമപ്പോൾ.
 കാമിനീ മനോദരിയൊന്നിച്ചു മിവാതിശം
 112 കാമലീലകൾചെയ്തു ഭാതകൻ വസിക്കുംപോൾ,
 ഘോരശബ്ദങ്ങൾകേട്ടു സംഭ്രമിച്ചെഴുന്നേറു
 114 കാരണമറിയാനായ് ഭൂതനെ നിയോഗിച്ചാൻ.
 ചെന്നവനുത്തരമാം ഗോപുരം കടന്നപ്പോൾ
 116 നന്ദിതാൻ കണ്ടു പൊത്തിപ്പിടിച്ചു കോപത്തോടും,
 താഡിച്ചങ്ങൊരുവൃക്ഷം കണ്ണത്തിൽ കെട്ടിവിട്ടാൻ;
 118 പീഡിച്ചു ഭൂതൻചെന്നു ഭാതകനോടുചൊന്നാൻ.
 "ഭാനവരാജ! ശത്രുകാനനഭാവാനല!
 120 മീനനാമെന്നെ പ്പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.
 വൈരികൾ പിടിപെട്ടു കണ്ണത്തിൽ ബന്ധിച്ചൊരു
 122 ഭാതകൻ ഭാരംകൊണ്ടു മീനതപെരുക്കുന്നു.

1. 'സേനകളോടും' (തി. പ.)

2. പേജ് 158, വരി 11.

- നിത്യവും മദ്യപാനംചെയ്തു കാന്തയോടൊത്തു
 124 മത്തരായ് വാഴുന്നവർ¹ വാത്സയെന്തറിയുന്നു?
 സംഖ്യയില്ലാതെ ശത്രുസേനകൾ ചുഴലവും
 126 ശങ്കകൂടാതെ വന്നു നില്ക്കുന്നു രണത്തിനായ്,
 ഏഴുനാരിമാരവക്കാത്രയമാകുന്നിതു-
 128 മേഴിലുമൊരുനാരി നാഥയെന്നതും തോന്നും.
 ആയവളുടെ ഗാത്രമഞ്ജനഗിരിസിമ-
 130 മായതപീനങ്ങൾ²ളായിരട്ടെ ഭേദങ്ങളും,
 തീക്കനൽപോലെ വൃത്തനേത്രങ്ങൾ മൂന്നുണ്ടവൾ-
 132 കക്കരശ്ശികൾ³പോലെ നാലുണ്ടു ദാഹ്യങ്ങളും,
 ദൈദേവനാദംകേട്ടാലേവരും വിറച്ചുപോം,
 134 ഘോരയാമവൾക്കു പേർ കാളിയെന്നാകുന്നുപോൽ!
 ശുലചക്രാസിദ്ധാപാദ്യായുധങ്ങളുമുണ്ടു
 136 കാലനിന്നൊരു നാരീരൂപമായ് വന്നുപോലെ.
 ഇന്നു ഞാൻ പലതരം പറഞ്ഞിട്ടെന്തുകാരും
 138 ചെന്നവളുടെരൂപം കാണുമ്പോളറിഞ്ഞീടാം.”
 ഇത്തരം ഭൂതവാക്യംകേട്ടു ഭാരുകൻ ചെറു
 140 ചിത്തസംഭ്രമംപൂണ്ടു ചിന്തചെയ്തുകഴിഞ്ഞു
 ഭൂതനെ സ്താപനംചെയ്തയച്ചോരനന്തരം
 142 ചേതസ്സമുറപ്പിച്ചു മന്ത്രികളോടു ചൊന്നാൻ :—
 “വീരനാം നമ്മോടിന്നു സംഗരംചെയ്തീടുവാൻ
 144 നാരിമാർ വന്നതോത്താലെത്രയും ചിത്രം ചിത്രം.
 ചെന്നരിസൈന്യമെല്ലാം സംഹരിച്ചാശു നിങ്ങൾ
 146 കന്യകമാരെഞ്ചെയ്യിച്ചിങ്ങുകൊണ്ടെന്നീടുവിൻ!”
 ഇത്തരം ഭാരുകന്റെ ശാസനം കേട്ടുനേര-
 148 മുത്തമന്മാരായെട്ടു മന്ത്രികൾ പുറപ്പെട്ടാർ.

1. “മത്തരായ് വാഴുന്നവർ” (തി. പ.)

2. നീണ്ടു തടിച്ചവ.

3. ‘ശീതരശ്ശികൾ’ (തി. പ.) പ്രകൃതചരത്തിന്നു സ്വാഭാസ്പർശം

- 150 ധൂമ്രനും, ധൂമ്രാക്ഷനും, കരകൻ, ജയന്ധനും,
താമ്രാക്ഷൻ, കൃപാണനും, ബാണനും, സ്വമുണൻതാനും,
എന്നിവരെട്ടു മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാർ സൈന്യങ്ങളോ-
152 ടൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു പോർക്കളംപുക്കന്തേരം,
ഭൂതസാമങ്ങളോടും കാളിയെക്കണ്ടവർ
154 ഭീതിയും വിസ്മയവും കോപവുമുണ്ടാക്കുന്നു.
അന്തമിപ്പാതെയുള്ള ദൈത്യസേനയെക്കണ്ട
156 സന്തോഷത്തോടു ഭദ്രകാളിയുമലറിനാൾ.
ദൈതവമായ കാളിതന്നുടെ നാഭം¹കേട്ടു
158 പാരതിൽ തെരു തെരെ വീണിതു ഭാനവന്മാർ.
ഭൂതവൃന്ദവും ദൈത്യസേനയും തമ്മിൽ പിന്നെ
160 ചേതസി കോപത്തോടും സംഗരം തുടങ്ങിനാൻ.
ശസ്ത്രാസ്ത്രവൃഷ്ടികൊണ്ടു മൂടിനാൻ പരസ്സരം
162 ചിത്രമെന്നരചെയ്താൻ കണ്ടുനിന്നവരെല്ലാം.
ഖഡ്ഗസായകശുലപട്ടസപരശധ-
164 മുൽഗരപ്രാസഗഭാതോമരവജ്രാദികൾ
അന്യോന്യം പ്രയോഗിച്ചതേറു സേനകൾക്കെല്ലാം
166 മറിന്നുമായ് വന്നു കാലം കരവു മുരളവും.
വീരരായുള്ള ജനം നേരെ ചാഞ്ഞടുക്കുന്നു;
168 ഭീരുക്കളായുള്ള വരോടിയങ്ങൊളിക്കുന്നു;
ഘോരസംഗരംചെയ്തു ശൂരന്മാർ മരിക്കുന്നു;²
170 വാരണങ്ങളും ചത്തു ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു;
ചോരകളോരോവഴി പാരമായാലിക്കുന്നു;
172 ദൈരവിതൻറ നാഭം നീളവേ പരക്കുന്നു;
പല്ലകൾ കടിക്കുന്നു; തല്ലകൾ തടുക്കുന്നു;
174 വില്ലകൾ കുലയ്ക്കുന്നു; നില്ലെന്നങ്ങരയ്ക്കുന്നു;

1. 'നാഭം' (തി. പ) നാഭത്തിന്നാണ് അധികം സ്വരസ്യം.

2. ഇരണ്ടുവരികൾ തി. പതിപ്പിലില്ല.

- മുഷ്ടികൊണ്ടിടിക്കുന്നു; ഋഷികൾ¹ ചുവക്കുന്നു;
 176 കഷ്ടമെന്നുരക്കുന്നു; പെട്ടെന്ന്² കിടക്കുന്നു;
 അമ്പുകൾ തറക്കുന്നു; കമ്പംപൂണ്ടൊഴിക്കുന്നു;
 178 വമ്പുകളുരക്കുന്നു; കമ്പിട്ടു കളിക്കുന്നു;
 ഇത്തരമോരോ യുദ്ധഘോഷങ്ങളുണ്ടായതു
 180 വിസ്തരിച്ചുചെത്താനാവതല്ലൊരുവനും.
 ഇത്തരം ഘോരമായസംഗരം കാളിതാനും
 182 ദൈത്യസേനയെക്കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ തെരു തെരെ.
 പിന്നെ വേതാളിയോടു ചൊല്ലിനാൾ “വൈകാതെ നീ,
 184 തിന്നാലും ശവമെല്ലാം രക്തപാനവും ചെയ്തു!
 കൂളികൾ കൂടെപ്പോരു മവക്കും കൊടുക്കെ”ന്നു
 186 കാളിതൻ വാക്കുകേട്ടു മോദനേ വേതാളിയും,
 സത്പരം കൂളികളോടൊന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ടു
 188 രക്തപാനവുംചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 ദൈത്യന്മാരുടെ ശവസഞ്ചയം വേതാളിയും
 190 പത്തു മമ്പതും നൂറുമൊന്നിച്ചു തിന്നിടിനാൾ.
 എല്ലുകൾ കടിക്കുന്ന ശബ്ദഘോഷങ്ങൾ കേട്ടാൽ
 192 പല്ലുകൾ വളംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതെന്നുതോന്നും.
 ഇത്തരമിതന്നുകോടി ഭാനവശവം
 194 സത്പരം ഭജിച്ചൊട്ടുതൃപ്തിയായ് വേതാളിയും,
 രക്തതാമ്രമണികളിൽ മുക്കിയും കൂളിയിട്ടും³
 196 രക്തപാനവുംചെയ്തു നൃത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.
 എന്നുപോലെതന്നെ കൂളികൾ ദൈത്യശവം
 198 തിന്നാശു രക്തപാനംചെയ്തതി തൃപ്തിപൂണ്ടാർ.
 അന്നേരം കാളിതാനും ശൂലചക്രാസികളാൽ
 200 കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൾ ദൈത്യമന്ത്രികളെങ്ങരേയും.

1. “ഋഷ്ഠികൾ” (തി. പ.) “ഋഷ്ഠികളുടെ നിരം മരുന്നതാനോ? കോപം കൊണ്ടു കണ്ണുവെക്കുന്നത്” സാദാവികവുമാണ്.

2. മരിച്ചു.

3. “മരിയിട്ടും” (തി. പ.) വളുവനാടൽക്കു “കൂളിയിട്ടു” എന്നാണ്.

- മാകാതെയുള്ള ശൈത്യസേനകളോടിപ്പൊയ്ക്കാൻ;
 202 നാകികൾ കാളിതന്നെ പ്പുഷ്പവർണ്ണമെഴുതാൻ.
 ദാനവസൈന്യങ്ങളെക്കൊന്നു കണ്ടനേരം
 204 സാനന്ദം മാത്രമല്ല കാളിയെ വാഴ്ത്തിയിരുന്നു.
 നല്ലൊരു ജയശ്രീയാം സഖിയോടൊത്ത്മിച്ചു
 206 കല്യാണമോടും തത്ര വാണിതു കാളിതാനം.
 പഞ്ചമധ്യായം ഞാൻ ചൊല്ലിനേൻ മുരുകുമായ്
 208 ചഞ്ചലമിഴിമാരെ! ശേഷവും കേട്ടുകൊൾവിൻ!

അഞ്ചാമധ്യായം സമാപ്തം.

ആനാമദ്ധ്യായം.

- മാതൃകനിനിവന്നു കാളിയോടെതിർന്നിടം
- 2 പോരതിപ്പോരമായിട്ടുണ്ടാകമതുനേരം;
ഇന്നതു വഴിപോലെ കാണേണം നമുക്കെല്ലാ-
- 4 മെന്നുചിന്തിച്ചു ദേവവൃന്ദവും മുനിമാരും
ആകാശമാഗ്ഗ് വന്നു നിറഞ്ഞതാരനന്തരം
- 6 ലോകൈകമാതാവായ കാളിയെ കണ്ടിടീനാർ.
ദേവിയെക്കണ്ടു വന്ദിച്ചത്രയും ഭക്തിയോടും
- 8 ദേവതാപസഗണം സ്തുതിച്ചു തുടങ്ങിനാർ:—
“ലോകനിർമ്മാണസ്ഥിതിസംഹാരശീലേ! ദേവി!¹
- 10 ശോകനാശിനീ! ഭക്തവത്സലേ! നമോസ്തുതേ.
(രുദ്രകോപാഗ്നിജാതേ! ഭദ്രഭായിനി! ശിവേ!
- 12 ഭദ്രകാളീതി ലോകവിശ്രുതേ! നമോസ്തുതേ.
പത്മസംഭവമുഖ സർവ്വദേവാംശഭൂതേ!
- 14 പത്മലോചനേ! പത്മഭൂഷണേ! നമോസ്തുതേ!)²
ചാമുണ്ഡാ,³ ഭദ്രകാളീ ചണ്ഡികേ⁴ത്യാദികളാം
- 16 നാമങ്ങളുള്ള മഹാദൈവവി! നമോസ്തുതേ!
വാരിജോത്സവവന്ദ്യേ! മാതൃനാശനസുതേ!
- 18 വാരിജനേത്രാണുജേ!⁵ നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
ദന്തഖണ്ഡിതദൈത്യേ!⁶ ദന്തികണ്ഡലധരേ!
- 20 സന്താപഹരേ! ദേവി! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.

1. “.....സംഹാരം! മഹാദേവി” (തി. പ.)

ഈ സ്തോത്രം ദേവിയെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകണ്ഠണിയായി സങ്കല്പിച്ചു കൊണ്ടാണ് ചെയ്യുന്നത്. കാളിയെപ്പറ്റി ഓരോകാലത്തുണ്ടായ സങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം ഇതിൽ ഒതുക്കവശ്യമായിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു.

2. ഈ നല്ലവരികൾ തി. പതിപ്പിൽ കാണുന്നില്ല.

3. ചണ്ഡൻ, മുണ്ഡൻ എന്ന അസുരകൈകാണുണ്ടായ പേര്.

4. കോപശീല.

5. കൃഷ്ണവതാരത്തിനു മുമ്പ് രോഹിണിയിൽ അവതരിച്ച ദേവിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

6. ദന്തംകൊണ്ടു് ദൈത്യനെ ഖണ്ഡിച്ചവൾ (ബഹുവ്രഹ്മിസമാസം) മാതൃകവയം സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മാതൃകവയം വിവരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഇതു് ഈ ലളിതയിൽ അപ്രകൃതമാണ്.

- ക്ഷോഡശമഹാഭജ! ബഡവാമ്പമുഖൈ!¹
 22 ക്രീഡയാജിതദൈത്യേ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
 ശുഭമുൽഗരഹസ്തേ! കാലകാലാക്ഷിജാതേ!
 24 നീലജീമുതവണ്ണ! നിൻപാദം വണങ്ങുന്നേൻ.
 ചോലാനാം മഹിഷനെ സ്തംഹരിച്ചതും നീയേ!
 26 പോരതിൽ സുഭാദിയെ സ്തംഹരിച്ചതും നീയേ!
 രക്തബീജനെക്കൊന്നു രക്ഷപെടുത്തതും നീയേ!
 28 ശക്തനാം ഭണ്ഡാസുരൻ² തന്നെക്കൊന്നതും നീയേ!
 ക്ഷോണിയായതും നീയേ! ലക്ഷ്മിയായതും നീയേ!
 30 വാണിയായതും നീയേ! ഗൌരിയായതും നീയേ!
 ഈരോഴലോകങ്ങളിലുള്ളവയെല്ലാം നീയേ!
 32 കാരുണ്യവാരാണിയേ! സർവ്വവസ്തുവും നീയേ.
 അപൃതേ! വൃക്കരൂപേ! നിഗ്ദുണേ! ഗുണാഗ്രയേ!
 34 ഭവ്യഭൂതേശേ! വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവേ!³
 സച്ചിദാനന്ദരൂപേ! സത്യസങ്കല്പേ! നിത്യേ!
 36 തപശുരണാണി! ജം സദാ ശരണം നമോസ്തുതേ!"
 ഇത്തരം പലവിധം സ്തുതിച്ചു ദേവാദികൾ
 38 ചിത്തവേദന പിന്നെ കാളിയോടുനൽകിപ്പാർ:—
 "ഭാതകദൈത്യേനാൽ ക്ലിഷ്ടരാകിയ ഞങ്ങ-
 40 ഭാതമിന്നൊരു ഗതിയില്ലാത്തു വലയുന്നു;
 പാപികളായ ദൈത്യസഞ്ചയം ദിവാനിശം
 42 താപസാശ്രമമെല്ലാം കൊള്ളിവെച്ചെരിക്കുന്നു;
 രക്തമാംസങ്ങളുഗ്നികണ്ഡത്തിൽ നിറക്കുന്നു;
 44 ഭക്തരാം മുനികളെ ബുദ്ധിപ്പെടുത്താൻ;
 യജ്ഞങ്ങൾ മുടക്കുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ മുറിക്കുന്നു;
 46 യജ്ഞപാത്രങ്ങളെല്ലാം ഭേദിച്ചുക്കളിയുന്നു;

1. മുഖത്തു ബഡവഗ്നിയുള്ളവളേ! ബഡവഗ്നി അതിശക്തിയോടു കൂടി സമുദ്രത്തിൽ കിടക്കുകയുണ്ട്.—ഉഗ്രമുനി എന്നു സാരം.

2. ഈ അസുരൻ മാന്ദ്യമുള്ളവരെപ്പോലെ പ്രസിദ്ധനല്ല.

3. ഭവ്യഭൂതേ! ഭൂതേശി! വേദവേദാന്തവേദ്യേ! ശിവേ! (തി. ച.)

- ആശ്രമാങ്കുണ മലമുത്രങ്ങൾ നിറച്ചവ-
 48 രശ്മിമം മുനിപതിമാരെയും¹ ഹരിക്കുന്നു;
 വാപികൾ ക്രൂപങ്ങളും തീർത്ത്ത്ത്ത്വയെല്ലാം
 50 പാപികൾ തൃപ്തിപ്പെടുന്നു; കഷ്ടമെന്നാവതോർത്താൽ.
 ഇത്തരമവരോരോ ഭൃഷ്ടതയെല്ലാത്തു
 52 വിസ്തരിച്ചറിയിപ്പാനാവതല്ലൊരുവർക്കും.
 നാകലോകവും² വിട്ടു നാകികളെല്ലാവരും
 54 മാകലത്തോടു മുനിവൃന്ദവും ഭയത്തോടും
 അന്നപാനാദികളും കൂടാതെ ഗുഹകളിൽ
 56 ചെന്നൊളിച്ചുനടന്നു വാഴുന്നു വിവശരായ്.
 ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിന്നവതാരംചെയ്തും³
 58 ലോകനായികെ! തവ ചേതസി കരുണയാ
 ഓരുകാസുരൻതന്നെ വധിച്ചു ലോകത്രയം
 60 കാരുണ്യവാരാനിയേ! പാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.”

- ഇത്തരം ദേവഗണം സ്തുതിച്ചോരുന്നതരം
 62 ചിത്തകാരുണ്യംപൂണ്ടു കാളിയും മോദത്തോടും
 ആനന്ദാമൃതപരിപൂർണ്ണമാം കടാക്ഷത്താൽ
 64 ഭീനരാമവർകളെ മന്ദമായ് കടാക്ഷിച്ചാൻ.
 ദേവിതൻ കടാക്ഷമാമമൃതസേകംകൊണ്ടു
 66 ദേവതാപസഗണമെത്രയുമാനന്ദിച്ചാൻ.
 ദേവിദന്ദഭിമുഖവാദ്യഘോഷങ്ങൾകൊണ്ടും,
 68 ഘോരരാംഭുതഗണ സിംഹനാദങ്ങൾകൊണ്ടും,
 വേതാളീമുഖോൽഗതദുസ്സഹശബ്ദംകൊണ്ടും,
 70 ഭീതിപൂണ്ടിതു ലോകവാസികളെല്ലാവരും.
 കാളിയും യുദ്ധത്തിനായുറച്ചു നിന്നീടിനാൻ.
 72 മേളത്തിലശ്യായമിന്നാൻ ഞാൻ ചൊല്ലീടിനേൻ.

ആനന്ദശ്യാം സമാപ്തം.

1. “അശ്രമമുനിപതിമാരെയും—” (തി. പ.) ഇവിടെ അശ്രമത്തിന്നു അർത്ഥമില്ല. അശ്രമം—പ്രയത്നംകൂടാതെ. അവരോടേതുകൂടാൻ ആളില്ലാത്തതു കൊണ്ടു ഏതാ സംഭവം.

2. ‘നാഗലോകം’ (തി. പ.) പ്രമോദമെന്നു സ്പഷ്ടം.

3. “ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പതിന്നവതാരംചെയ്തതും—” (തി. പ.)

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

- മന്ത്രികളെടുപേരും സംഗരേ മരിച്ചതു-
 2 മന്ത്രിമല്ലാത ദൈത്യസേനകൾ നശിച്ചതും.
 കേട്ടതികോപംപൂണ്ട ഭാതകൻ മഹാവിരൻ!
 4 വാട്ടമെന്നിയെ പുറപ്പെട്ടിതു യുദ്ധത്തിനായ്.
- സുന്ദരീമണിമെഴുതിയുകിയ മനോഭരി
- 6 തന്നോടു രഹസ്യമായ് ഭാതകൻ ചൊല്ലിടീനാൻ :—
 “പണ്ടു നാനൂലൻ മമ നൽകിയ മന്ത്രമേയ-
 8 മുണ്ടതു ജപിക്കിലോ സംഗരേ ജയം വരും;
 എന്നതുകൊണ്ടു നീയുമെപ്പോഴും ജപിച്ചാലു-
 10 മിന്നു ഞാൻ മന്ത്രമേയം നിന്നോടു ചൊല്ലിടുവൻ.
 ശത്രുക്കളരികിലോ മന്ത്രങ്ങൾ ഫലിച്ചീടാ,
 12 സ്വത്വമിന്നതുകൊണ്ടു ഗ്രന്ഥമായ് ജപിക്കു നീ!
 ഏന്തരചെയ്തു മന്ത്രയുഗ്മവുപദേശി-
 14 ചുട്ടുനരാഗം ഗാഢം പൂണൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
 സൈന്യവണ്ണ കിരീടഹാരാഗഭാഭികളാലേ
 16 സർപ്പാഗമലങ്കരിച്ചെതയും തേജസ്സോടും
 ചിത്രമാരഥം വലംവെച്ചതിലേറിടീനാൻ.²
 18 മരതചാരങ്ങളും ശോഭിച്ചു ചുഴലവും
 മേതന്തുമുൾനി സൂര്യനുജലിക്കുന്നപോലെ³
 20 ഭാതകൻ മഹാരഥമദ്ധ്യത്തിൽ വിളങ്ങിനാൻ.
 ദൈത്യഭാനവസൈന്യമാകവേ പുറപ്പെട്ടാൻ;
 22 ധാത്രിയും ദൈത്യന്മാരായ് പൂർണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോൾ.
 ഭാനവസേനകൾക്കു സംഖ്യയുമില്ല പാതന്താൽ;
 24 മാനവും ബലവുമുണ്ടെന്നറവുമല്ലാവർക്കും.

1. 'മഹാരഥൻ' (തി. പ.)

2. പേരുകളുടെ പഴയ ആചാരം.

3. “മേതൻ മുൾനി സൂര്യനുജലിക്കുന്നപോലെ” (തി. പ.) ഇതു ലളിത വിരുദ്ധമാണ്.

- വാരിധിതുല്യരൂപാഷ ദൈത്യസേനകളോടും,
 26 ഭേരിദന്ദമുഖ്യവാദ്യരൂപാഷങ്ങളോടും,
 അഞ്ജനഗിരിയെക്കാളുന്നതഗാത്രന്മാരാം
 28 കഞ്ജരകോടിയോടു മർണ്മദി'രഥത്തോടും,
 സംഖ്യയില്ലാത ഖര¹വാജിപുന്ദങ്ങളോടും,
 30 ശങ്കയും കൈവെടിഞ്ഞു ദാരുകൻ ഗമിച്ചുടൻ
 ഉത്തരചാരദേശം കടന്നു ചെന്നനേരം
 32 തത്ര കാളിയെക്കണ്ടു വിസ്തൃതം പൂണ്ടിടിനാൻ.
 സംഖ്യയില്ലാത ദൈത്യശവങ്ങൾ കിടപ്പതു
 34 സങ്കടത്തോടു കണ്ടു കോപിച്ചു ദാരുകനും.
 ഭൈരവനാദത്തോടും കാളിയോടുരചെയ്താ-
 36 “നാരു നീ? ദൈത്യന്മാരെ കൊല്ലുവാനെന്തുമുലം?
 ഇന്ദ്രജാലങ്ങൾകൊണ്ടോ, മായകൾകൊണ്ടോ, ചൊല്ലി-
 38 ടിനു നീ ദൈത്യന്മാരെക്കൊന്നതു മഹാമുഘേ!
 ഇന്നിവയൊന്നല്ലാതെ നാരിമാർക്കുണ്ടോ വീര്യ-
 40 മെന്നുമേ നാരിജനം ജയിച്ചു കേൾപ്പില്ല ഞാൻ!
 വിക്രമമുണ്ടെന്നൊരു ഗർവ്വമുണ്ടെന്നാകിലോ
 42 നിലക! നിലക! നീ മമ മുന്നിലിന്നരക്ഷണം.
 പെണ്ണുങ്ങളായവരെ കൊല്ലരുതതുകൊണ്ടു
 44 കണ്ണനാസികാച്ഛേദംചെയ്തു ഞാൻ വിട്ടിടുവൻ!”
 ഇത്തരമുരചെയ്തു ദാരുകൻ കോപത്തോടു-
 46 മന്ദ്രശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു വർഷവും തുടങ്ങിനാൻ.
 ദാരുകാസ്രങ്ങളെല്ലാം മേഘമിച്ഛു കാളിനാനും²
 48 ഘോരസായകവർഷംചെയ്തുകൊണ്ടലറിനാൻ.
 അസ്രങ്ങളൊന്നും ഫലിച്ചീടാഞ്ഞു ദൈത്യേശ്വരൻ
 50 ചിത്തത്തിലോത്തു ദിവ്യാസ്രങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചാൻ.

1. പത്തുകോടി.

2. കഴുത.

3. ‘കാണിനേരം’ (തി. പ.) ഈ പാഠംകൊണ്ടു് അനവധിതന്നു വിഷമ

- ആസുരം, ദൈത്യാസ്രവം, രാക്ഷസം, പൈശാചവും,
 52 ഭാസുരം, മായാസ്ര, മിത്യാദിയാം ഹി വ്യാസ്രഭരം
 ദൈത്യേന്ദ്രൻ പ്രയോഗിച്ചതൊക്കയും കാളിതാനം
 54 പ്രത്യസ്രമെയ്യ നശിപ്പിച്ചതു കണ്ടനേരം,
 സതപരം ബ്രഹ്മഭണ്ഡമെടുത്തു, ഭക്തിയോടു-
 56 മുത്തമമന്ത്രാലയം ജപിച്ചു, ഭാരകനും
 “ഇന്നു നിന്നുടെ ഗാത്രം ഭസ്മമാക്കിടുവൻ ഞാൻ!”
 58 ഏന്തരചെയ്തു, ബാഹുവീര്യമോടയച്ചുതേ!
 കല്പാന്താനലപ്രഭോയീടും ബ്രഹ്മഭണ്ഡം
 60 കെല്ലോടു വരുന്നതു കണ്ടൊരു ദേവനാഥം,
 താപസനാഥം, വിപ്രവൃന്ദവും, യെപ്പൊട്ടു
 62 താപേന വിരിഞ്ഞ്നെ സ്തുതിച്ചു ചൊല്ലീടിനാൻ:—
 “പങ്കജാസന! ജയ! പങ്കനാശന! ജയ!
 64 സങ്കടം തീർത്തു പാലിക്കേണമേ! ജഗത്തുയം.
 ഉത്തമം തവഭണ്ഡം നിന്തിരുവടി മൂന്നും
 66 ദൈത്യേന കൊടുക്കയാൽ വന്നിതു നാശമേവം.
 ഘോരമാം ഭണ്ഡമിന്നു ദൈവവീര്യുടെ നേരെ
 68 ഭാരകനയച്ചതു പാരമായ് ജപിക്കുന്നു.
 പ്രത്യസ്രമില്ലായ്യാൽ നിന്നുടെ കരുണയാ
 70 സ്വസ്തിനൽകേണം ഭദ്രകാളിക്കും ലോകങ്ങൾക്കും.”
 ഇത്തരമെല്ലാവരും പ്രാർത്ഥിച്ചു നില്ക്കുന്നേര-
 72 മെയ്യും മന്ദഗതിയായ് വന്നു മഹാഭണ്ഡം.
 അപ്പോഴേ കാളിതാനം യുദ്ധഭൂമിയിൽനിന്നു
 74 വില്ലാട്¹വാങ്ങി ശ്രമം തീർപ്പാനായിരിക്കുംപോൾ
 സതപരം കാത്രിയനീദേവിയു മെഴുനെള്ളി
 76 പുത്രിയാം കാളിയോടു സാദരമരുൾചെയ്തു:—
 “എന്തു നീ യുദ്ധമുപേക്ഷിച്ചുപോന്നതു വന്തെ!
 78 ഹന്ത! ഞെ പരിശ്രമ മേററുമുണ്ടാകകൊണ്ടോ?

1. ഭരതയുദ്ധം ചെയ്യുന്ന ദൂരം. ‘വില്ലാട്’ എന്നു തി. പ. പാഠത്തിന്നു ‘പുഴ’
 ത്തത്തിൽ അർത്ഥമില്ല.

- ഭാരകൻതന്നെ വധിച്ചിടുവാൻപായം ഞാൻ
 80 പാരാതെ ചൊല്ലിടുവൻ ചേരിക്കവേണ്ട ബാലേ!
 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾ ഭാരകൻ
 82 ചിത്തമോദനേ പണ്ടു നൽകിനാൻ ചതുർമുഖൻ.
 ഉത്തമമന്ത്രപ്രായം ഗ്രഹിക്കാതൊരുനാളും
 84 ദൈത്യവീരനെക്കൊൽവാനാവതല്ലൊരുവകും.
 ഭാരകൻതന്റെ കാന്തയാകിയ മനോദരി
 86 സാരമാം മന്ത്രപ്രായം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കുന്നു.
 ചെന്നവളോടു നന്നായ് പറഞ്ഞു മന്ത്രപ്രായം-
 88 മിന്നു ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടു വരുവൻ വൈകീടാതെ.”

- എന്നരുൾചെയ്തു തത്ര മറഞ്ഞു കാത്രിയനി
 90 ചെന്നിതു മനോദരിതന്നുടെ ചാരത്തിങ്കൽ.
 വിപ്രകന്യാവേഷം പൂണ്ടൊരു ഗൗരീതന്നോ-
 92 ട്ലൊഴേ മനോദരി ചോദിച്ചാൾ മധുരമായ് :—
 “ബന്ധുരകളേബരേ! ബന്ധുകുസമാധരി!
 94 സിന്ധുരസമഗതേ! ബാലികേ! നീയാരെടോ?
 എന്തു നീയിതു കൃശയാവതിന്നൊരുമുല-
 96 മെന്തു നിന്നഭിലാഷമെന്നതും ചൊല്ലിടുക?”

- എന്നതുകേട്ടവളും മന്ദമായുരചെയ്താ :—
 98 “ഉന്നു ഞാനൊരു വിപ്രകന്യയാകുന്നു ഭദ്രേ!
 എത്രയും ദരിദ്ര ഞാനെന്നതുമുലം മമ
 100 ഗാത്രമിത്തരം കൃശമായതെന്നറിഞ്ഞാലും.”

- എന്നതുകേട്ടു മനോദരിയും ചൊല്ലിടിനാ-
 102 “ഉന്നു നീ വൈകീടാതെ ഭോജനംചെയ്തു ബാലേ!
 നിന്നുടെ ദാരിദ്ര്യങ്ങളൊക്കെയും തീർത്തിടുവ-”
 104 നെന്നതു കേട്ടനേരം കന്യകന്താനും ചൊന്നാൾ :—

- “ഭാനവേശ്വരനായ ഭാരകൻ നിയോഗത്താൽ
 106 ഞാനിന്നു വന്നതെന്നു ധരിക്ക മനോഹരേ!

- 108 എത്രയും ലോഭമായ സംഗരത്തിങ്കൽ തവ
ഭർത്താവു പരവശനായിത്തന്നിത്തൊലും.
- 110 ഉത്തമങ്ങളായ് രണ്ടു മന്ത്രങ്ങൾക്കു ദൈത്യശാപ-
നത്തമേ! നിനക്കുപദേശിച്ചുനന്നൊന്നൊന്നാൻ.
- 112 ഇന്നവർതന്നെ മന്ത്രം ജപിച്ചാൽ മതിവരാ,
ചെന്നു നീകൂടെ മന്ത്രം ഗ്രഹിച്ചു ജപിച്ചാലും!
- 114 എന്നവൻ ചൊൽകമുഖ മിന്നുത്താനത്രവന്നേൻ.
ധന്വേ! നീ മന്ത്രഭയമുപദേശിക്ക മമ.
- 116 എത്രയും ഭക്തിയോടും ജപിച്ചീടുവൻ ഞാനു-
മത്രയുമല്ല പുനരൊന്നുണ്ടു കേട്ടീടുന്നു:—
- 118 മംഗലമന്ത്രഭാനം ചെയ്യുന്ന നാരിമാക്കു
മംഗല്യസൂത്രനാശമെന്നുമേ വന്നുകൂടാ.
- 120 ഉത്തമമന്ത്രഭാനം ചെയ്തയാൽ നാരിജന-
മെത്രപേരുണ്ടു ഭർത്താവൊന്നിച്ചു സുഖിച്ചവർ.
- 122 എന്നതുകൊണ്ടു മന്ത്രഭാനം നീ ചെയ്തിടുക
നിന്നുടെ ഭർത്താവിനു ഗുണങ്ങൾ വരുവാനായ്.
- 124 പോരതിൽ ജയിച്ചു നിൻ ഭർത്താവു വന്നാൽ മമ
ഭാരിഭ്രമെല്ലാം തീരുമില്ല സംശയമേതും.”
- 126 ഇത്തരമവളുടെ ചാരുവാക്യങ്ങൾകേട്ടു
ചിത്തവിശ്വാസം വന്നകാരണം മനോഭരി
- 128 വിപ്രകന്യാകാവേഷം ധരിച്ചു കാത്യായനി-
ക്കപ്പൊഴേ മന്ത്രഭയമുപദേശിച്ചിടീനാൾ.
- 130 അന്നേരമവൾചൊന്നു “ഉത്തമേയറിയാതെ
ചെന്നു ഞാൻ വന്നുതന്നിവിരുന്നു ജപിച്ചീടാം.”
- 132 എന്നുരചെയ്തു മറഞ്ഞപ്പൊഴേ കാത്യായനി
ചെന്നാശു കാളിക്കുപദേശിച്ചാൾ മന്ത്രഭയം.
- 134 ഉത്തമമന്ത്രഭയം ഗ്രഹിച്ചോരനന്തരം
എത്രയും മോഹപൂണ്ടു കാളിയും കോപത്തോടും,

- 136 ഘോരമായാളു രണ്ടുമിയിൽചെന്നു ബാണ-
 ധാരകൾകൊണ്ടു ദൈത്യരാജനെ മുടീടിനാൾ.
 തേരു മാധുധങ്ങളും ചാപവും പൊടിഞ്ഞുപോയ്
 138 പാരമാമഴൽപ്പൂണ്ടു ഭാരുകൻ ഭയത്തോടും,
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡമയച്ചാനതുകണ്ടു
 140 ഘോരബാണജരകൊണ്ടു കാളിയും തടുത്തുതേ!
 ഉഗ്രമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡം നിഷ്ഠുലമായനേരം
 142 വ്യഗ്രതപൂണ്ടു ചിത്തേ നിനച്ചാനസുരേന്ദ്രൻ.
 ഘോരമാം ബ്രഹ്മഭണ്ഡം നിഷ്ഠുലമായമൂലം
 144 വൈരികളറിഞ്ഞിതു മന്ത്രമെന്നതു ന്തനം.
 ഇന്നതു ചോദിക്കേണമെന്നോളു് ദൈത്യേന്ദ്രനും
 146 ചെന്നാശു മനോഭരിതനോടു ചോദ്യംചെയ്താൻ.
 “മാനിനീകലമെഴുലിമാലികെ! മനോഹരേ!
 148 മീനലോചനെ! മമ വല്ലഭേ! മനോഭരീ!
 പോരിനായ് പുറപ്പെട്ടു ഞാനങ്ങു പോയശേഷം-
 150 മാറെന്നാകിലുമത്ര വന്നിതോ? ചൊൽക ബാലെ!”
 അന്നേരം മനോഭരി ചൊല്ലിനാ “ജോരുവിപ്ര-
 152 കന്യക തവനിയോഗത്തിനാലത്ര വന്നാൾ.
 “സംഗരേ മമ ജയം വന്നുകൂട്ടുവാനിന്നു
 154 മംഗലമന്ത്രദായം ഗ്രഹിച്ചു ജപിക്കേണം!”
 എന്നു നീ പറഞ്ഞയച്ചോരു വാത്സകളവ-
 156 ജെന്നോടു ധ്വജമായ് ചെന്നാതു കേട്ടു ഞാനും
 നല്ലൊരു മന്ത്രദായം ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചതു ഭവാൻ
 158 ചൊല്ലാതെയവളറിഞ്ഞീടുകയില്ല ന്തനം
 എന്നുവെച്ചവർക്കുപദേശിച്ചേൻ മന്ത്രയുഗം
 160 പിന്നെ മററാരുമത്ര വന്നതില്ലറിഞ്ഞാലും.”
 എന്നതുകേട്ടു പാലം തളന്നു ഭാരുകനും
 162 വന്ന സന്താപത്തോടും കാന്തയോടുമെല്ലാം :—

- “അയ്യയ്യോ! വതിച്ചിതു കാളിയും ഭവതിയെ
 164 പൊയ്ക്കല്ല മമ മൃത്യുകാലവുമടുത്തുതേ!
 കന്യകയായിവന്നു കാളിതാൻ മന്ത്രപ്രയം
 166 നിന്നോടു പഠിച്ചതും, ഞാനയച്ചതുമില്ല.
 വൈരികൾ മന്ത്രമറിഞ്ഞീടുകിൽ മരിക്കുന്നു
 168 വാരിജോരുവൻ പണ്ടു ശാപവും മമ നൽകി.
 ഇന്നു നീ മമ മരണത്തിന്നു മുമ്പായി
 170 വന്നിതു, ദൈവഗതിയാവാമൊഴിക്കാമൊ?
 മൃത്യുവന്നീടുമെന്നു ഖേദവും നമുക്കില്ല;
 172 മൃത്യുവില്ലാതെയൊരുമില്ലല്ലോ ജനിച്ചതിൽ.
 വാരിജവിലോചനേ! നിന്നോടുമൊത്തു കളി-
 174 ചേറിയകാലം സുഖത്തോടു ഞാൻ വാണീടിനേൻ.
 ഇന്നു ഞാൻ മരിച്ചീടും; പിന്നെ നീ താതൻ തന്റെ
 176 മന്ദിരെ ചെന്നു വസിച്ചായസ്സുകഴിച്ചാലും.
 നാരിയാലവധ്യുത്ഥം മൂന്നും ഞാൻ വരിച്ചീല,
 178 നാരിയാം കാളി മമ മൃത്യുവെന്നതുതന്നു.”
- ഓരുകനേവമുരചെയ്തു വാണീടുന്നേരം
 180 ഘോരശബ്ദങ്ങളോടും കൂളികൾ ഭൂതങ്ങളും,
 ഭരതവിനിയോഗത്താൽ ഓരുകപുരമെല്ലാം
 182 വീരോടു തകർന്നിതു തൂർന്നിതു കിടങ്ങളുകൾ.
 ഗോപുരമർച്ചപ്രാസാദാസുരഗൃഹങ്ങളും-
 184 മാപണഗജവാജിശാലകൾ ഉറ്റുങ്ങളും
 പിന്നെയുമുള്ളതെല്ലാം തകർന്നതുകണ്ടു
 186 വന്നോരുകോപത്തോടും ഓരുകൻ പുറപ്പെട്ടാൻ.
 മുഖിലുറപ്പുക്കു തടുത്തീടിനാൾ മനോഹരി
 188 വന്ദനാമവനതുമാദരിയാതെ ശീഘ്രം
 തേരതിലേറിപ്പുറപ്പെട്ടോരു സമയത്തു
 190 ഘോരഭൂമിമിത്തങ്ങൾ കണ്ടിതു പലതരം:—

- ചോരകൾ വർദ്ധിച്ചിട്ടു മേഘങ്ങൾ രഥോപരി;
 192 ചോരമായ് പ്രതികൂലം വീയിനാൻ പവനനും;
 കേതുവും മുറിഞ്ഞിതു; ചാപവും പതിച്ചുതേ;
 194 സുതമസ്സത്തിൽനിന്നു വീണിതു ചമ്മട്ടിയും;
 അശ്വങ്ങൾക്കെല്ലാറ്റിനും കണ്ണനീരൊഴുകുന്നു;
 196 വിശ്വവുമന്ധകാരപൂർണ്ണമായ് വന്നിതപ്പോൾ;
 വാമമായ് രഥോപരി ഗുരൂങ്ങൾ പറക്കുന്നു;
 198 ഭീമനാടങ്ങൾ ചോരാച്ചീടുന്നു ജംബുകന്മാർ;
 ഉൽക്കകൾ പതിക്കുന്നു; ഭൂമിയും ചലിക്കുന്നു;¹
 200 ലിക്കെല്ലാം ജലിക്കുന്നു; വൃക്ഷങ്ങൾ പതിക്കുന്നു;²
 സന്തതമുപശ്രുതി³ കേൾക്കുന്നു വിരുദ്ധമാ-
 202 യനകദൂതന്മാരെക്കാണുന്നു ലിഗി ലിഗി;
 ചോരമായ് കരയുന്നു കാലകക്കടങ്ങളും;⁴
 204 കാരണമെന്ത്യേ ഭൂവി വീഴുന്നു ഭാനവന്മാർ;
 ശാരികമാരും യുദ്ധേ ഭാരുകൻ മരിക്കെന്നും
 206 ദൈരവി ജയിക്കെന്നും ചൊല്ലുന്നു ഗൃഹംതോറും;
 ഭാരുകവാമാംഗങ്ങളൊക്കെയും ചലിച്ചിതു;
 208 കാരണമെന്ത്യേ മലമുതശുക്ലങ്ങൾ വീണു;
 പിന്നെയും ഒന്നിമിത്തം കണ്ടിതു പലതര-
 210 മൊന്നുമാദരിയാതെ ഭാരുകൻ നടക്കൊണ്ടാൻ.
 ദൈത്യസേനകളോടും യുദ്ധഭൂമിയിൽച്ചെന്നു
 212 ദൈത്യന്ദ്രൻ കാളിതന്നോടേറിയ വിധിബലാൽ.
 അസ്രശസ്ത്രൗഘവഷ്ഠം ചെയ്യുകൊണ്ടിരുവരു-
 214 മെയ്യും കോപത്തോടും സംഗരം ചെയ്യുന്നേരം

1. 'ലിക്കെല്ലാം ചലിക്കുന്നു' (തി. ച.)

2. തി. പതിപ്പിൽ ഇര വരി പുണ്യമല്ല.

3. ഏന്തിനെങ്കിലും പുറപ്പെട്ടവോൾ യുദ്ധമുതൽ കേൾക്കുന്നശബ്ദം.

4. 'കാലകക്കടങ്ങൾ' (തി. ച.) കരക്കയും കോഴിയും ശബ്ദിക്കുന്നത് അതും ഗളമായി കത്താറില്ല. ഇവിടെ 'കാലംകോഴിയെ'യെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതു കൂടുന്നതു് മരണസൂചകമാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. തി. ച. പാഠം പ്രമാണം അന്നേയാണ്.

- 216 ഭാഗ്യകരകേതാത്മവന്മാരായ ഭൈരവന്മാരെ
 ഘോരവേഷാലിതാനാം തിന്നതിന്നൊടുക്കിനാഥം.
 ലക്ഷം ഭാഗവന്മാരെ¹ നിത്യവും വേഷാലിതാൻ
 218 ഭക്ഷിക്കും കൃഷ്ണാത്മനാം തിന്നീടും ഞ്ഞുപേരെ.
 ദേവിയും ഭാഗ്യകരൻ ചെല്ലെ സംഗരംകണ്ടു
 220 ദേവനും മുനിവനും പുകഴ്ത്തിനാൻ.
 ക്രോധമോടിതപത്തിരണ്ടുരാപ്പകലവൻ
 222 ബാധയെന്നിയെ യുദ്ധം തുല്യമായ് ചെല്ലെശേഷം,
 ഭാഗ്യകൻ ബ്രഹ്മഭണ്ഡം കരത്തിലെടുത്തപ്പോൾ
 224 കാരണമെന്തേ ഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
 അന്നേരം കാളിയോടു ഭാഗ്യകൻ ചൊല്ലിടിനാൻ:—
 226 “നന്നനന്നമോ,² നിന്റെ മായകൾ ഭരാശയെ!
 ഇന്നു പത്മഭണ്ഡം ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിച്ചു
 228 നിന്നുടെ കണ്ണും ശക്തിഭണ്ഡത്താൽ മുറുപ്പൻ ഞാൻ,
 അല്ലെന്നാകിലോ കണ്ണു നാസികാക്ഷങ്ങളും ഞാൻ
 230 ഭ്രഷ്ടരും³കൊണ്ടു മുറിച്ചീടുവൻ കണ്ടാലും നീ.
 ഏനിയെ നിഗളത്താൽ⁴ ബന്ധിച്ചു കാരാഗൃഹം
 232 തന്നിവിട്ടപ്പൊഴും ഭണ്ഡമില്ലെന്നിങ്ങേതും.
 വാരിധിയോടു കൂപമെതിർന്നതുപോലെ,
 234 വീരനാം സിംഹത്തോടു ശശമെന്നതുപോലെ,
 ദന്തിസ്രന്തോടു മേഷം⁵ ചെന്നെതിർന്നതുപോലെ,
 236 ഹന്ത! വായസം⁶ വൈനതേയനോ⁷ടെന്നതുപോലെ,
 വീരനായ് ലോകത്രയനാഥനാം നമ്മോടിന്നു
 238 പോരിനു നാരിയാം നീ വന്നതു ചിത്രം! ചിത്രം!”

1. ‘യക്ഷഭാഗവന്മാരെ’ (തി. പ.) പ്രമാണം.

2. ‘നന്നനന്നമോ’ (തി. പ.)

3. മഴവിന്റെ അകൃതിയിലുള്ള അയ്യ.

4. പഞ്ചല. ‘ഏനിയെ ഗളത്തിൽ’ (തി. പ.)

5. ആട്. “മേഷമെതിർന്നതുപോലെ” (തി. പ.)

6. കാക്ക.

7. ഗന്ധർവ്വൻ, വിനതയുടെ മകനായതുകൊണ്ട്.

8. ‘വീരനാം ലോകത്രയനാഥനാം’ (തി. പ.)

- ഇത്തരം കേട്ടനേരം കാളിയും ചൊല്ലിടീനാ-
 240 ഉത്തലിപ്പെട്ടിരിക്കേതു മൊത്തതു ചൊല്ലിടീനീ.
 “മൃത്യുപാശേന ബദ്ധരാകിയ ജനങ്ങളും
 242 മത്തനാരായവരും വല്ലതും ചൊല്ലുമല്ലോ.
 കാലപാശത്താൽ ബദ്ധനായ നീ വൈകീടാതെ
 244 മുഖസംഹിന്നവൃക്ഷ¹തുല്യമായ് പതിച്ചിടും!
 പങ്കജാസനവരംകൊണ്ടു നീ ഞളിയേണ്ട,
 246 ശങ്കയില്ലതിൻഫലമൊക്കയും നശിച്ചുതേ!
 അത്യഗ്രമായ മമ ശുദ്ധപാതങ്ങളേററാൽ
 248 മുത്തികൾ മൂന്നുപേരെന്നാകിലും ജീവിക്കുമോ?
 കണ്ഠസംസ്ഥിതപ്രാണ²നായതിഭീതാത്മാവായ്-
 250 കണ്ഠനായ് ശ്ലേഷ്³സമനായനിയെന്തുപിന്നെ?”
 ഇത്തരമുരചെയ്തു ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്നോ-
 252 രുത്തമബ്രഹ്മണ്യമെടുത്തു കാളിതാനും
 ഭാരകവക്ഷസ്സികളൊന്നടിച്ചതുനേരം
 254 പാരമായ് വിറച്ചവൻ ഭൂമിയിൽ പതിച്ചുപോയ്.
 പിന്നെയങ്ങൊഴുനേറു ഭീതിയോടോടിടീനാ-
 256 നിന്ന ഞാനേഴദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ കേട്ടുപോലെ.

ഏഴാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

1. മുക്കാരമരം.

2. കഴുത്തുവരെ ഏതെയ പ്രാണൻ.

3. ഉണക്കിയ പൂർണ്ണം. ‘ശ്ലേഷസമനായവനെന്തുപിന്നെ’ (തി. ച.)

ഏട്ടാമദ്ധ്യായം.

- പേടിച്ചു ദൈത്യവീരനോടീടുന്നതുകണ്ടു
- 2 കൂടവേയടുത്തിതു കാളിയും കോപത്തോടും.
 പത്തുകിടന്നിപ്പോൾ വലഞ്ഞു ഭാരുകനും
- 4 തത്രൈവ മറഞ്ഞാശു പാതാളം പുകുടിനാൻ.
 നീളവേ നോക്കുന്നേരം ദൈത്യനെ കാണായ്ക്കയാൽ
- 6 കാളിയും ഭൂമിതന്നിലിരുന്നു ചിന്തിച്ചുതേ :—
 ‘ഇന്നു ഭാനവമൂലംനെങ്ങുപോയൊളിച്ചുതേ!
- 8 എന്നുടെ യത്നങ്ങളും നിഷ്പലങ്ങളായ്തന്നു!
 ദൈത്യനെക്കൊന്നിടുവാൻ താതൻറെ നിയോഗത്താ-
- 10 ലാസ്ഥയാ വന്നോരതാനവനെ വധിക്കാതെ,
 അങ്ങുചെന്നെത്തു താതൻതന്നോടു ചൊല്ലേണമുതും,
- 12 സംഗതി വന്നിലല്ലോ ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പാനും!
 ദേവർവിവിപ്രഗണശല്യങ്ങൾ തീർക്കായ്ക്കയാൽ
- 14 കേവലം മമ ജനം നിഷ്പലമായിവന്നു!’
- ഇത്തരം കാളിതാനു മോരോന്നേചിന്തിക്കുമ്പോൾ
- 16 സ്വപന മശരീരിവാക്യവും കേൾക്കായ്തന്നു :—
 “ദൈതരവി തവ ഹൃദി ചിന്തയുണ്ടാകവേണ്ടാ,
- 18 ഭാരുകൻ മറഞ്ഞുപോയ് പാതാളേ വസിക്കുന്നു;
 ഭൂമാഗ്നം തുടങ്ങുന്ന വൈരികളോടു നല്ല¹
- 20 സന്മാഗ്നംകൊണ്ടുതന്നെ കാത്തുങ്ങൾ സാധിക്കുമോ?”
- ഇത്തരമശരീരിവാക്യങ്ങൾ കേട്ടനേരം
- 22 ചിത്തത്തിലുപായങ്ങൾ നന്നിച്ചു കാളിതാനു-

1. ഇത്തരം ഇരട്ടിച്ചുകൾ നാടൻഭാഷയിൽ സാധാരണയാണു്. ഉദാ. ‘ചൈക്കിടക്കളി.’ ‘ദേവാസുരയുദ്ധം പെരുമ്പേര’ (പേജ് 21). “യുദ്ധപോക്കോലം” (പേജ് 33) മുയതന്നെ വന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ.

‘വല്ല’ എന്നൊരു പാദം കണ്ടെങ്കിൽ ശല്യം കുറഞ്ഞു.

- മക്കുബിംബത്തെ മറച്ചിടിനാറം നാവുകൊണ്ടു;¹
 24 ലിക്കകളെല്ലാം മറച്ചിടിനാറം ചികരത്താൽ.²
 പാരെല്ലാമന്ധകാരപൂണ്ണമായ വനിതപ്പോരം
 26 ഭാരുകനയകളു ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു:—
 “അർക്കമസ്തമിച്ചു; പരന്ന തിമിരവ-
 28 മിക്കാലം പുറപ്പെട്ട ചെന്നു ഞാൻ ഭൂമിതലേ
 സംഗതിവന്നുവെങ്കിൽ കാളിയെക്കൊലചെയ്തു
 30 മങ്ങാതെ കാന്തയോടുമൊന്നിച്ചു വാണീടുവൻ.”

- ഇത്തരം ചിന്തിച്ചവൻ പാതാളത്തിൽനിന്നു
 32 സത്പരം പുറപ്പെട്ട ഭൂമിയിൽ ചെന്നനേരം
 ഘോരാന്ധകാരംകൊണ്ടു കാളിയെ ക്കാണായ്ക്കയാ-
 34 ലാരുമേയിയാതെ മന്ദമായ ഗമിക്കുമ്പോൾ,
 സൂക്ഷ്മമാം മായകളു കാളിയും ചെറുനേരം
 36 സൂക്ഷിച്ചനേമിവൻ ദൈത്യനെനന്നികയാൽ
 ബന്ധിച്ചു ചികരവും; ചുരുക്കി രസനയ-
 38 മന്ധകാരവുമ്പോൾ നശിച്ചു വെളിവാവി.

- അനേരമരികത്തു കാളിനില്പതുകണ്ടു
 40 വന്നോരു ഭയത്തോടും ഭാരുകൻ മണ്ടിടിനാൻ.
 സത്പരം പിമ്പേ ചെന്നു കാളിയും ത്രിശൂലത്താൽ
 42 ദൈത്യവക്ഷസ്സിലൊന്നു കത്തിനാറം കോപത്തോടും.
 ഉഗ്രമായോരുശൂലം വക്ഷസി തറക്കയാൽ
 44 വ്യഗ്രതപൂണ്ടു ഭൂമെഴ പതിച്ചാൻ ഭാരുകനും.
 ഘോരശൂലാഗ്രം ഭദ്രകാളിയുമവനുടെ
 46 മാറിടത്തനിൽത്തറച്ചമത്തു നിർത്തിടിനാറം.
 ഗാത്രങ്ങൾ വിറച്ചതിവേദനപൂണ്ടു പാര-
 48 മാർത്തന്ദായോരു ദൈത്യൻ കാളിയോടുചെയ്താൻ :—

1. “അർക്കബിംബത്തെ ദേവി മറച്ചു നാവുകൊണ്ടു” (തി. ച.) ‘കാളി’ മുറുപ്പുള്ളതുകൊണ്ടു ‘ദേവി’ അന്നവശ്യമാണു്.

2. “ലിക്കകളെയുമെല്ലാം മറച്ചു ചികരത്താൽ” (തി. ച.)

- “മുന്നം നിൻ പരമാർത്ഥമേതുമാണറിയാതെ”
 50 നിന്നോടു യുദ്ധത്തിനായ് വന്നിതു മുഖനാം ഞാൻ.
 വാഹനായുധാധികളൊന്നുമില്ലാത്തതൊരെന്നെ
 52 മോഹനരൂപേ! ദേവി! കൊല്ലാതെ പാലിക്കേണം
 പ്രാകൃതനായോരെന്നെ വധിച്ചാൽ ഭവതിക്കു
 54 ലോകത്തിൽ വലുതായ ഓഷ്ഠീമന്ദിരമുണ്ടാത്തതും.
 ഓഷ്ഠനങ്ങളായവർ ചെയ്യുന്നോരപരാധം
 56 സജ്ജനമായുള്ളവർ² പൊറുത്തുകൊള്ളുമല്ലോ.
 ദേവകാന്താർത്ഥം മെന്നെക്കൊല്ലേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ
 58 ദേവി! ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നോരു ശവമല്ലോ.
 ആകയാലപരാധമൊക്കെയും പൊറുത്തെന്നെ
 60 ലോകമാതാവേ! പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ!”³
- ഇത്തരം ഭാരതകൻറെ ദീനവാക്യങ്ങൾ കേട്ടു
 62 ചിത്തകാരണ്യംപൂണ്ടു കാളിയുമതുനേരം
 സന്ദേഹത്തോടും വസിക്കുന്നതുകണ്ടു ദേവ-
 64 വൃന്ദവും ഭയപ്പെട്ടു കാളിയോടുകൂടെയല്ലാൻ :—
- “മാരനാശനസ്യതേ! ദൈവേ! നമോസ്തുതേ!
 66 പാരിടമെല്ലാം പരിപാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.
 ക്രൂരനാം ഭാരതനെക്കുറിച്ചു തവ ഹൃദി
 68 കാരുണ്യമുണ്ടാവതിനേതുമില്ലവകാശം.
 താപസദേവദീപസജ്ജനങ്ങളെയെല്ലാം⁴
 70 പാപിയാമിവനമോ! നിത്യവും വധിക്കുന്നു.
 ദേവതാലയങ്ങളും ഭസ്മമാക്കുന്നു നിത്യം;
 72 ദേവനാരികളേയുമടക്കി വാണീടുന്നു.

1. “എന്നുമേ പരമാർത്ഥമേതുമാണറിയാതെ” (തി. പ.) ‘എന്നുമേ’ എന്നതിന്നു ഇവിടെ വിശേഷിച്ച് അർത്ഥമൊന്നുമില്ല.

2. ‘സജ്ജനങ്ങളായുള്ളവർ’ (തി. പ.)

3. അനന്തത്തിലും, കർമ്മപാളിയിലും, ഭാരതകൻറെ യാചന ഇത്തരത്തിലല്ല താൻ ശിവഭക്തനാണെന്നു പറയുന്നുണ്ട്. പേജ് 36, 37, 114, 115.

4. “താപസദേവദീപസജ്ജനങ്ങളെയെല്ലാം” (തി. പ.) ഇതിൽ ദേവന്മാരെവിട്ടുവെന്നൊരുവിശേഷവിധിയുണ്ട്.

- ദേവിയോ നിന്നോടിവനെന്തെല്ലാമുരചെയ്തു?
 74 ദേവേശനായ തവ താതനെ നിന്ദിക്കുന്നു.
 മാരാരിനേത്രാഗ്നിയിൽനിന്നു¹ നീ ജനിച്ചതു
 76 ഓരുകൻതന്നെ വധിച്ചിടുവാനല്ലോ നാഥേ!
 ചിത്തകാരുണ്യംകൊണ്ടു ദൈത്യനെക്കൊല്ലാത്തിലോ
 78 മൃത്യുശാസനൻ ഭസ്മമാക്കീടും ഭവതിയെ!
 ഭാരങ്ങളെല്ലാം തീൻ ഫസ്തസംസ്ഥിതനായ
 80 വൈരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തു സംശയമിപ്പോൾ?²
 എത്രയും ദുഷ്ടനാകും ദൈത്യനെ വധിച്ചിനി³
 82 സത്യവും ലോകങ്ങളും പാലിച്ചുകൊള്ളേണമേ.”
 ഇത്തരം ദേവഗണം ചൊന്നതുകേട്ടനേരം
 84 ദൈത്യനില്പുണ്ടായോരു കാരുണ്യം വെടിഞ്ഞുടൻ,
 അത്യന്തകോപത്തോടും കാളിയും ത്രിശൂലത്താൽ
 86 ദൈത്യവക്ഷസ്സിലൊന്നു കത്തിനാൾ ബലത്തോടും.
 ഭാരകവക്ഷസ്ഥലം ദേിച്ചു ശൂലാഗ്രങ്ങൾ
 88 ചോരയുമണിഞ്ഞാശു ഭൂമിയിൽ ത്തറച്ചുപോയ്.
 ശൂലതാഡനമേററ ഓരുകനുമനേരം
 90 മാലോടും മരിച്ചുപോയ് കാലമന്ദിരം പുകാൻ.
 അന്നേരം കാളിതാനും ഓരുകനുടെ ഗളം
 92 മിന്നുന്ന ഖഡ്ഗംകൊണ്ടു മുറിച്ചു ജിതരഥം.
 തിളച്ചുവരുന്നോരു രക്തങ്ങൾ പാനംചെയ്തു,
 94 പുളച്ചു, ഘോര ഘോരമാത്മന്തികോപത്തോടും,
 ലീലയാ വക്ഷസ്ഥലം പിളർന്നു നല്ല കടൽ-
 96 മാലകളെടുത്തണിഞ്ഞേററവും വിളങ്ങിനാൾ.
 ഓരുകൻതന്റെ തല കരത്തിലെടുത്തുടൻ
 98 ദൈരവിതാനം മഹാഗുത്തവും തുടങ്ങിനാൾ.

1. “മാരാരിദേവാഗ്നിയിൽനിന്നു—” (തി. പ.)

2. “വൈരിയെക്കൊന്നിടുവാനെന്തു സംശയമിപ്പോൾ” (തി. പ.) ഇവിടെ ഭണ്ഡമല്ല, സംശയംതന്നെയാണ്.

3. ‘വധിച്ചു നീ’ (തി. പ.)

- അന്നേരം കാളിതന്റെ ഫോറമാം രൂപം കണ്ടും,
 100 വന്നോരു കോപം കണ്ടും, ഫോറനാടങ്ങൾ കേടും,
 ദേവതാപസസിലാഗന്ധ്യമെന്ത്യാദിക-
 102 ജേവരം ഭയപ്പെട്ടു ദൂരവേ മണ്ടിയിനാർ.
 പിന്നെയും കോപം സമിച്ചിടാഞ്ഞു കാളിതാനം
 104 നിന്നോരു മൈത്രിയാരെയൊക്കയും ഭക്തിച്ചുടൻ,
 ഫോറയാം വേതാളിതൻ കണ്ഠത്തിലേറിക്കൊണ്ടു
 106 ദേരിടുന്ദിമുഖവാദ്യഫോറാഷങ്ങളോടും,
 കൂട്ടിപാളികളോടും ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും,
 108 കാളിതൻ കൈലാസാദ്രിതന്തെ താഴെ ചെന്നാർ.
 ദേവഗന്ധ്യയക്ഷതാപസസിലാദിക-
 110 ജേവരം മോദത്തോടുകാശം നിറഞ്ഞുതേ.
 ദൈവവിതാനം കൈലാസാചലം വലംവെച്ചു
 112 പാരിച്ച ഭക്തിയോടും വന്ദിച്ചു കരേറിനാർ.
 ഭൂതവൃന്ദവും, മാതൃസൈന്യവും, മാതൃക്കളും
 114 പ്രീതിയോടാർത്ത വിളിച്ചൊന്നിച്ചു കരേറിനാർ.
 സർവ്വജ്ഞനായ പരമേശ്വരനതന്നേരം
 116 സർവ്വവാത്സല്യമുള്ളിലിത്തു വിചാരിച്ചു :—
 ‘കോപത്തിനേതും ശാന്തിവന്നീല കാളിക്കിപ്പോൾ
 118 കോപിച്ചു നമ്മെക്കൂടി സ്തംഭാരംചെയ്തിട്ടുമോ?’
 ഏന്നു ചിന്തിച്ചു ഗജമുഖനാം പുത്രനോടും
 120 നന്ദികേശ്വരനോടും ഗുഡമായരുൾചെയ്തു :—
 “സതപരംചെന്നു നിങ്ങൾ ഗോപുരദ്വാരത്തിങ്ക-
 122 ലത്യന്തശിശുരൂപം ധരിച്ചു കിടക്കേണം.
 രോദനംചെയ്തു കിടക്കുന്നതു കാണുന്നേരം
 124 മേദരകോപംചെറു കാളിക്കു ശമിച്ചീടും

1. ഒരുതരം ഭൂതം. ‘കാളിയും കൂളിയും’ എന്നു കൂട്ടിച്ചേർത്തുപറയുന്നതു് സാധാരണയുണ്ടു്.

- താപസഗണമെല്ലാം മാഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു
 126 കോപത്തെക്കളവാന്തായേററവും സ്തുതിക്കേണം.
 ഘോരമാം കോപം ചെറു ശമിച്ചിടാതെ മഹാ
 128 ഭൈരവി വരുന്നാകിലനത്മമുണ്ടായ്തും.”

- ഇത്തരം നാഥൻതന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടനേരം
 130 സത്പരം പുറപ്പെട്ടു നന്ദിയും ഗണേശനും.
 ഒന്നരമാസംപൂക്കു സുന്ദരബാലരൂപം
 132 നന്നായിലാരിച്ചവർ ഗോപുരലാഭത്തിങ്കൽ
 ഭൂമിയിൽ കിടന്നാശു കരയുന്നേരത്തിങ്കൽ
 134 ഭീമകോപേന തത്ര ചെന്നിതു കാളിതാനും.
 രണ്ടു ബാലന്മാർ തത്ര ഭൂമിയിൽ കിടപ്പതു
 136 കണ്ടു കാരുണ്യംപൂണ്ടു കാളിയും വേഗത്തോടും
 ചെന്നെടുത്താശ്ശേപ്പിച്ചു വാത്സല്യവിവശയായ്
 138 വന്നോരുസുഖത്തോടുമവരോടുചെയ്താൾ :—

- “സുന്ദരരൂപത്തോടും ഭൂമിയിൽ കിടക്കുന്ന
 140 നന്ദനന്മാരേ! നിങ്ങളുടെ തനയന്മാർ?
 നിങ്ങളെയുപേക്ഷിച്ചുപോയോരു ജനനിമാ-
 142 രംഗനമാരെന്നതു തോന്നുന്നില്ലെനിക്കേതും
 നാരിമാരെന്നാകിലോ¹ ഭാഗ്യമില്ലവക്കേതും,
 144 കൂരമെത്രയുമോത്താൽ നാരിമാരുടെ ചിത്തം.
 ക്ഷൽപിവാസകൾ²കൊണ്ടു പീഡിതന്മാരാം നിങ്ങളു
 146 ളിപ്പോഴെ മമ കചപാനവും ചെയ്തീടുവിൻ.
 എന്നുടെ കലുഷത്³യൊക്കയും തീരുമെന്നാ-
 148 ലെന്നല്ല മമ ജനസാഹചര്യമതുവരും.

1. 'നാരിമാരല്ലെങ്കിലോ' (തി. ച.) ഇതിന്നർത്ഥമില്ല.

2. ക്ഷത്തു (വിശപ്പ്) + പിപാസ (ഭാഹം).

3. മുഖകടിക്കാൻ കട്ടികളുള്ളപ്പോൾ അമ്മമാരുടെ സ്വഭാവത്തിന് ശാന്തതയുണ്ടാവുമെന്നു പറയുന്നു.

- രോദനംചെയ്തീടാതെ മന്ദമാസവുംചെയ്തു
 150 ഖേദവുംവെടിഞ്ഞു ഞാനെന്നിമിച്ചു പോന്നീടുവിൻ!"
 ഇത്തരം പലവിധമവരെ ലാളിക്കയാൽ
 152 ചിത്തകോപവും പാതി ശമിച്ചു കാളിക്കപ്പോൾ.
 പിന്നെശ്ശോപരഭാരം കടന്നുചെന്നീടിനാ-
 154 ലിന്നു ഞാനെട്ടദ്ധ്യായം ചൊല്ലിനേൻ മുതക്കുമായ്.

ഏകാമര്യായം സമാപ്തം.

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം.

- കൂളികളോടും, ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും, ഭദ്ര-
 2 കാളിതാൻ വരുന്നതു കണ്ടോരു താപസന്മാർ
 മാഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു വന്നിട്ടു ഭക്തിയോടും,
 4 ഗൽഗദവാക്യങ്ങളാൽ സ്മരിച്ചതുടങ്ങിനാർ:—
- “ശങ്കരസുതേ! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
- 6 പങ്കനാശിനി! പത്മലോചനേ! ജയ! ജയ!
 വീരഭാനവസൈന്യനാശിനി! ജയ! ജയ!
- 8 കാരുണ്യാമൃതരസവാരിധേ! ജയ! ജയ!
- *ഭാരതകന്യാ ദുഷ്ടദൈത്യനെ വധിക്കയാൽ
- 10 പാരമാനന്ദംവന്നു ലോകവാസികൾക്കെല്ലാം;
 ദേവകൾക്കിന്നു നാകലോകത്തിൽ വസിച്ചിടാം;
 12 കേവലം തപഃചെയ്തു വാണിടാം ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം.
 ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾചെയ്തു വാണിടാം വിപ്രന്മാർക്കും;¹
- 14 സന്മാഗ്ഗന്ധിതന്മാർക്കു വാണിടാം ഭയമെന്തേ,
 ഈരേഴുലോകത്തിന്നു മീശ്വരിയാകും തവ
- 16 ഭാരതകന്തന്നെ വധിച്ചിടുവാനെന്നു ഭണ്ഡം!
 ലോകത്തെ സ്തംഭിച്ചു രക്ഷിച്ചു സംഹരിക്കുന്ന
- 18 ലോകമാതാവേ! നിനക്കെന്തതതായുള്ളൂ!
 വാരിജേക്ഷണപ്രിയയാകിയ ലക്ഷ്മിതാനും,
- 20 വാരിജാസനപ്രിയയാകിയ വാണിതാനും,
 വാരിജശരാന്തകകാന്തയാം ഗൌരീതാനും,
- 22 വാരിജമുഖി! ഭദ്രകാളി നീയല്ലോ നാഥേ!
 ഈശ്വരവിധിഹരിരൂപമായതും നീയേ!
- 24 ശാശ്വതമായ കാലരൂപമായതും നീയേ!
- എന്നല്ല പതിനാലുലോകവും ലോകങ്ങളെ-
- 26 ലിന്നു കണ്ടതുമദുഷ്ടങ്ങളും നീയേ! നാഥേ!

* ഈ രണ്ടുവരികൾ തിരുവിതാംകൂർ പതിപ്പിലില്ല.

1. ‘ധർമ്മകർമ്മങ്ങൾചെയ്തവർക്കു വാണിടാം ഭിക്കിലെല്ലാം’ (തി. പ.)

- അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന നിന്നെയിന്നോക്കിൽ ഞങ്ങൾ-
 28 ഞങ്ങളിനെ പുകഴ്ത്തുന്നു! മോഹമെന്നതേയുള്ളൂ!
 ഓരോരോ യുഗങ്ങളിലോരോരോ രൂപംപൂണ്ടു¹
 30 പാരിൽവന്നവതാരംചെയ്തതികരുണയാ
 ഔഷ്ണിഗ്രഹംചെയ്തു ശിഷ്ടരെപ്പാലിക്കയാൽ
 32 തുഷ്ടിയുംപൂണ്ടു സർവ്വജനവും വസിക്കുന്നു.
 ഇന്നു നീ ഭാരതനാമം ദൈത്യനെ വധിക്കയാൽ
 34 വന്നിതു സുഖം ലോകവാസികൾക്കെല്ലാവർക്കും.
 ഔഷ്ണമാരുന്നനിനി²യുണ്ടാകുന്നവരെയും
 36 പെട്ടെന്നു സംഹരിച്ചു പാലിക്ക ലോകത്രയം.
 കോപരക്താക്ഷം തവ ഭീഷണമുഖം³ കണ്ടു
 38 വേപഥപൂണ്ടിടുന്നു ലോകവാസികളെല്ലാം.
 ആകയാലിന്നു കോപംവെടിഞ്ഞിജ്ജനങ്ങളെ
 40 ലോകമാതാവേ! മന്ദമൊന്നുനോക്കുക! നാഥേ!”⁴
- ഇത്തരം സ്തുതിച്ചതുകേൾക്കയാൽ ദൈരവിക്കു
 42 ചിത്തകോപങ്ങളെല്ലാം ശമിച്ചു; മോദത്തോടും
 മന്ദമാസവുംചെയ്തു സുന്ദരകടാക്ഷത്താൽ
 44 നന്ദിയോടനുഗ്രഹം നൽകിനാളെല്ലാവർക്കും.
 മന്ദമെന്നിയേ പിന്നെ നടന്നു ജനകനെ
 46 ചെന്നു വന്ദിച്ചു മാതൃപാദവും വണങ്ങിനാഥം.
 പാദവന്ദനംചെയ്തു നില്ക്കുന്ന പുത്രിതന്നെ
 48 സാദരം പുണർന്നുചെയ്തതു മഹേശ്വരൻ:—
 “കല്യാണശീലേ! മമ നന്ദിനി! കാളി! തവ
 50 നല്ലതുവരും മേലിലില്ല സംശയമേതും.

1. ‘രൂപംകേണ്ട’ (തി. പ.)

2. ‘നേനിഖിനി’ (തി. പ.)

3. കോപത്താൽ ചുകന്നിരിക്കുന്ന കണ്ണുകളോടുകൂടിയ നിന്റെ ഭയങ്കരമായ മുഖം.

4. ഭദ്രകാളീമഹാത്മ്യത്തിലെ സ്തോത്രം ഇങ്ങനെതിലുണ്ട്. ഒരു ‘കേശാഭി വാദ്യ’മായിട്ടാണ് അതിന്റെ രൂപം. ഭദ്രകാളീമഹാത്മ്യം, പേജ് 139, 144.

- ഭാരതകനായ മഹാഭൈരവനെക്കൊന്നിടുവാ-
 52 നാരുള്ള നീയെന്നിയേ ലോകത്തിലോത്തുകണ്ടാൽ.
 ഭൈരവനെ സ്സംഹരിച്ചു ലോകത്തെപ്പാലിക്കയാൽ
 54 കീർത്തിയും വന്നു തവ; സൌഖ്യവും മമ വന്നു.
 ഏന്തെ സമീപത്തു കോടിവത്സരം കാല-
 56 മൊന്നിച്ചു സുഖത്തോടും വാഴ്ന്നീ മനോഹരേ!
 എങ്കിലോ¹ ധരണിയിൽച്ചെന്ന നീയോരോദിശി
 58 നന്ദിച്ചു വസിച്ചാലു, മാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലോ.
 പുത്രി! നി ചെന്നു ഭൂവി വാണീടും ദിക്കിലെല്ലാ-
 60 മുത്തമക്ഷേത്രങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു വിപ്രേന്ദ്രന്മാർ
 സുപ്²പായസാപൂ³പ്⁴നൈവേദ്യാദികൾകൊണ്ടും,
 62 ധൂപദീപാരാധന⁵മാലയാലാടനംകൊണ്ടും,
 നിത്യവും പൂജിച്ചുകൊണ്ടുത്തമസ്തോത്രങ്ങളും-
 64 ചെത്രയും സ്തുതിച്ചീടും വേദജാലങ്ങൾ⁶കൊണ്ടും.
 ക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രവൃന്ദവു മവരവ-
 66 ക്ഷത്തമമാഗ്ങ്⁷പോലെ⁸ പൂജിക്കും ഭവതിയെ.
 നിത്യവും ഭക്തിയോടും പൂജിക്കും⁹ ജനങ്ങൾക്കു-
 68 ജ്ജ്ഞാതമാധിപ്യാധി ദാരിദ്ര്യേയങ്ങളും,
⁹ശത്രുബാധയുന്തീതു സൌഖ്യങ്ങളെല്ലാം നൽകി
 70 ചിത്തമോദന ലോകംപാലിച്ചു വാണീടുക.”⁹

1. 'എന്നിയേ'—(പാഠാന്തരം.)

2. പരിപ്ല.

3. അപൂർവ്വം അപ്പം.

4. സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളിട്ടുണ്ടാക്കിയ പുക.

5. വേദത്തിൽ കാളിയുണ്ടോ?

6. 'ഉക്തമം മാഗ്ങ്⁷പോലെ' (തി. പ.)

7. 'നിത്യവും ഭക്തിയോടും ജനങ്ങൾക്കുള്ളതിലും' (തി. പ.) ഇതിലെ 'ഭക്തിയോടും' അനവധിക്കണിപ്പ.

8. 'ചിത്തബലം' (തി. പ.)

9. ഈ ഭാഗം തോറാത്തിൽനിന്നു മിന്നമാണ്. അതിൽ കാളിയെ മലയാള ഭഗവതിയാക്കിട്ടുണ്ട്.

എന്നതുകേട്ടനേരം കാളിയും ചൊല്ലിയിനാറും:—

- 72 “മന്നിടംതന്നിൽചെന്നു ഞാനിന്നു വാണീടുകിൽ
സാരമില്ലാതെയുള്ള മർത്ത്യന്മാർ ചിലരെനെ
74 നാരിയെന്നോളതു പാരമവമാനിക്കയില്ലി?”

എന്നതുകേട്ട പരമേശ്വരനരുൾചെയ്താൻ:—

- 76 “ഇന്നു നിന്നുടെ ബാല്യം പോയതില്ലേയ്യും ബാലേ!
മൽപുത്രിയാകും നിന്നെ¹ നിന്ദിക്കുന്നവരെല്ലാ-
78 മപ്പോഴേ കലത്തോടും നശിക്കുമറി നീ.
ഭക്തികൈക്കൊണ്ടു പരദേവതയാക്കി നിന്നെ²
80 നിത്യവും മർത്ത്യജനം പൂജിക്കുമസംശയം.
ഭക്തിയുള്ളവർക്കിലാഷങ്ങളെല്ലാം നൽകി
82 ഭക്തവത്സലേ! ഭൂവി വാഴൂ, നീ ചിരകാലം.
ഭാരകാസുരൻതന്റെ ശിരസ്സു കരമതിൽ
84 പാരമാനന്ദത്തോടും നിത്യവും ധരിക്ക നീ.
മർത്ത്യന്മാർ തവ രൂപം നിർമ്മിച്ചിടുമ്പോൾ ഭക്ത-
86 മസ്തകം ധരിച്ചോരു കരവുമുണ്ടാക്കിടും.³
എങ്കിലോ ധരണിയിൽ ചെന്നു നീ വസിച്ചാലും
88 ശങ്കയുമുണ്ടാകേണ്ട; നല്ലതുവരും മേലിൽ!”
മൃത്യുശാസനവാക്യമിത്തരം കേട്ടനേരം,
90 ചിത്തസന്തോഷത്തോടും വന്ദിച്ചു കാളിതാനും,⁴
മാതൃപാദവും തൊഴുതാശീർപ്പാദവും വാങ്ങി,
92 മാതൃക്കളോടുംചെന്നു ഭൂമിയിൽ വാണിയിനാറും.

1. ‘പുത്രിയാകുന്ന നിന്നെ’ (തി. പ.) ചി. പ്രസംഗമായി.

2. ‘വെച്ചു’ (തി. പ.)

3. ഇവിടെ ദാരുകരസ്തകരാണ് വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും, കാളിസ്വരൂപം കാളിയെല്ലാം ഒരു കയ്യിൽ ഒരു സ്വയം കാണുന്നു.

4. ‘കാളിയുമതുനേരം’ (തി. പ.) അപ്പോൾ കാളി ശിവനെ വശിക്കുക പോകണം. അടുത്തവരിയിൽ അമ്മയെ തൊഴുന്നതുണ്ട്.

മന്നിടംതന്നിൽവന്നു മുവിനാൽ വസിച്ചതു

- 94 മന്നവ! ¹ഭണ്ഡകാഖ്യകാനനംതന്നിലല്ലോ.
ഉത്തമമൊരുരൂപം തത്ര കാനനേ വാൺ²
- 96 നിത്യവും ഘോരമായ തപസ്സുചെയ്തിടുന്നു.
പിന്നെയും ബഹുരൂപം കൈക്കൊണ്ടങ്ങോരോദിക്കിൽ
- 98 ചെന്നു വാണിതു ഭദ്രകാളിയും യോഗശതാലേ,
ദിക്കുകേൾത്തോറും ക്ഷേത്രം നിമ്മിച്ചു വിപ്രാദികൾ³
- 100 ഭക്തികൈക്കൊണ്ടു ഭദ്രകാളിയെ സ്സേവിക്കുന്നു.
സേവിക്കുന്നവർക്കുണ്ടാമാപത്തു നശിപ്പിച്ചു
- 102 കേവലം സുഖങ്ങളെ നൽകുന്നു കാളിതാനം.
ഘോരമായ് തപഃചെയ്തു വാണീടും കാളിരൂപ-
- 104 മേറിയകാലംകൊണ്ടു മറഞ്ഞു വല്ലികത്താൽ.⁴
നിന്നുടെ ഗജേന്ദ്രന്മാർ വല്ലികം തകർക്കയാൽ
- 106 വന്നിതു കോപത്തോടും കാളിതന്നുടെ ഭൂതം.
എന്നുടെ വാക്യത്താലേ ശാന്തനായ് പോയാനവൻ
- 108 മന്നവ! കാളിതന്റെ മാഹാത്മ്യം ചൊല്ലീടിനേൻ.

ഇക്കഥ നിരന്തരം ചൊല്ലുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,

- 110 ഭക്തിയോടനുഭവം കേൾക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കും,
കീർത്തിയും, ദീപ്തായുസ്സും, വിദ്യയും, വിജ്ഞാനവും,
- 112 ആർത്തിനാശവും, രോഗശാന്തിയും, വന്നുകൂടും;
പുത്രാത്ഥിയായവർക്കു പുത്രനുമുണ്ടാത്തുതരും;
- 114 വിത്താത്ഥിയായവർക്കു വിത്തവുമുണ്ടാത്തുതരും;

1. ഭണ്ഡകൻ ഭരിച്ചതുകൊണ്ടു് ഭണ്ഡകന്റെ രാജ്യമെന്നായി. ഉഷസ്സിന്റെ ശരപംകൊണ്ടു് എല്ലാം നശിച്ചു് അവിടം കാടുമായി. ഇങ്ങിനെയാണു് ഭണ്ഡകാരണ്യമെന്നു്വേദങ്ങളായതു്. (ശ. താ. പേജ് 1028.)

2. 'വൺ' (തി. പ.)

3. 'ദേവദികൾ' (തി. പ.) ദേവന്മാർക്കു് എല്ലാദിക്കിലും എത്താൻ പ്രയാസമാണു്.

4. കാളിയുടെ ഈ പരിണാമം പെരേണിക്കന്മാരുടെ മുന്നാധർമ്മമാണു്. ഭണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ തപഃചെയ്യുന്ന കാളി മറവുള്ളദിക്കിലുദ്ദേശണമുള്ളതു് കാളിയുടെ യോഗശക്തിയുടെ ഫലമാണെന്നു വരുത്തിയിരിക്കുന്നു.

- കന്യാകാജനമിതു കേൾക്കിലോ വൈകീടാതെ
 116 കന്ദപ്പുസമനായ കാന്തനമുണ്ടാസ്തരം;
 ഭർത്താവുമൊരുമിച്ചു നിത്യവും രമിച്ചിടാം;
 118 പുത്രന്മാരുണ്ടാം; പിന്നെക്കാമിച്ചതെല്ലാം വരും.
 ഉത്തമമായ കാളീമാഹാത്മ്യമെഴുതിയ
 120 പുസ്തകം നിജഹസ്തേ ധരിച്ചു വസിക്കിലോ,
 ഭൂതവേതാളപ്രേതകൃശ്ണാണാം¹കികളുടെ
 122 ഭീതിയും മന്യൂരികാ²ഭീതിയുമുണ്ടാസ്തരം;
 പുസ്തകമൊരുഗൃഹം തന്നിലങ്ങിരിക്കിലോ,
 124 ശത്രുക്കളടുക്കയില്ലപ്പരിതന്നിലെന്നും;³
 കൈവിഷങ്ങളുമായിചാരവും ഫലിക്കയി-
 126 ല്ലേവന മിതുജപിച്ചുണ്ടു സേവിക്കിലോ;
 ഭക്തരൂപന്മാരായുള്ളവർ ജപിക്കില-
 128 ത്വതുളതമായ രൂപസൗന്ദര്യമുണ്ടാസ്തരം;
 അന്യോന്യവശ്യം നരനാരിമാർക്കിതുപാത്താ-
 130 ലെന്നല്ല ചിന്താമണി⁴തുലുമെന്നതേ വേണ്ട;
 സന്തതം ജപിച്ചവക്കെഹികൾ⁵ളും ലഭി-
 132 ച്ചുത്യാകാലത്തു ശിവസായുജ്യം⁶ ലഭിച്ചീടും.

1. ഭയതരം പിശാച്.

2. ഇവിടെ ഗുഹകർണ്ഡ¹ കേരളീയരായ ഐതിഹ്യം സ്മരിക്കുന്നപോലെ ഇരിക്കുന്നു. കേരളീയർ വന്യൂരിയെ ഭയപ്പെടുന്നുണ്ട്. 'അമ്മയെ' വന്യൂരിയുമായി ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടാണ് തമിഴരും സങ്കല്പിക്കുന്നത്. ചാക്കു അവർക്കു വന്യൂരി 'അമ്മ വിളയാട്ട്'മാണ്.

3. 'എങ്ങ' (തി. പ.)

4. എല്ലാജന്മങ്ങളും തന്നെ ഒരു ദിവ്യരത്നം.

5. ഐഹികസുഖങ്ങൾ എന്ന അല്ലെങ്കിൽ.

6. ദേവിയെ സേവിച്ചാൽ ശിവസായുജ്യം ലഭിക്കും എന്ന പരമ്പരയോടുകൂടി 'ദേവിക്ക്' സ്വതന്ത്രപദവിയില്ലെന്നർത്ഥവും. ഇതു ശാക്തേയസങ്കല്പങ്ങളോടുകൂടി വിരുദ്ധമാണ്. "സന്തതം ജപിച്ചവക്കെഹികൾ⁵ളും ഭക്തി-ച്ചുത്യാകാലത്തു....." (തി. പ.) ഈ പദാഞ്ചൽ 'ലഭിക്ക്' എന്നതു ആവർത്തിച്ചിട്ടില്ലെന്ന ഗുണമുണ്ടെങ്കിലും 'അവർ ലഭിക്കുക' എന്ന അനവധിദോഷവുമുണ്ട്.

- എന്നതുകൊണ്ടു നിത്യം ജപിച്ചീടുക ഭവാൻ
 134 മന്നവ! കാളിതന്റെ പ്രീത്യർത്ഥം മഹാമതേ!
 ഭക്തവത്സലയാകും കാളിതൻ പ്രസാദത്താൽ
 136 ഉൾക്കാമ്പിൽ നിനക്കുണ്ടാകയും സാധിച്ചീടും.”
 ഇത്തരം സുതീക്ഷ്ണനും ചന്ദ്രസേനാഖ്യരൂപ-
 138 സത്തമനോടു കാളീമാഹാത്മ്യം ചൊല്ലീടിനാൻ.
 എന്നതു മാർക്കണ്ഡേയൻ ശിവശർമ്മാവിനോടു
 140 നന്ദിച്ചുചൊന്നാനതു നിങ്ങളോടനുഷ്ഠേൻ ഞാൻ.
 ഇന്ന് ഞാൻ നവമമാമധ്യായം ചൊല്ലീടിനേ-
 142 നെന്നുരചെയ്തു കിളിപ്പെരുതലും പോയിടിനാൾ.

വേദാന്തമധ്യായം സമാപ്തം.

— ശ്ലോ —

—

‘കൊല്ലം ധാമർ-മാണ്ടു’ തുലാമാസം ധാരാതിയതി
 ചൊവ്വാഴ്ചയും കൂടിയദിവസം ഏഴുതിയതു’ എന്ന്
 ‘കല്പ’ങ്ങളെ ഒരു പകുപ്പുഗ്രന്ഥത്തിൽ
 കാണുന്നു.

—

അനുബന്ധം I.

‘ചോതി’-ഭാഗം 22.

ഈ ഉപമക്ക് പ്രത്യേകം സാരസ്വമുണ്ട്. ‘ചോതിനക്ഷത്ര’ത്തിന് പ്രത്യേകശോഭയുണ്ടെന്നു അനുഭവവ്യാപനം പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. തിരുവാതിര, ചോതി, രോഹിണി എന്നീ നക്ഷത്രങ്ങളെ സൗന്ദര്യധാമങ്ങളായി ജോതപ്പന്മാർ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്. ഏതുവിധമായാലും ചോതിക്ക് വിശേഷവിധിയുണ്ടെന്നു നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജ്യോതിസ്സിന്റെ തത്ത്വവുമായിട്ടും ‘ചോതിയെ’ സങ്കല്പിക്കാം. അപ്പോൾ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ പ്രകാശമുള്ളത് എന്നും അർത്ഥമാകാം.

II.

‘പാവ’-ഭാഗം 42.

‘പാവ’ക്ക് ദേവിയെന്നും ഭഗവതിയെന്നും അർത്ഥം ‘ചിലപ്പതികാരം’ മുതൽക്കുതന്നെയുണ്ട്. ‘പാവൈമൻറം’—(പാവമന്നം) എന്നൊരു സ്ഥലത്തെപ്പറ്റി അതിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് രാജാക്കന്മാർ അനിതി പ്രവർത്തിച്ചാൽ അവിടെ അരുളിയിരിക്കുന്ന ദേവി കണ്ണീർ പൊഴിക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ളതാണ്.* ചില ദേവതമാരുടെ പേരിന്റെ ഒടുവിലും ‘പാവ’ശബ്ദം ചേർക്കുന്നുണ്ട്. വൈ തോടിപ്പാവൈ, ആയുരൈപ്പാവൈ †

III.

‘പൊന്ന്’-ഭാഗം 27.

പൊന്ന് എന്നപദം ഒരു ലോഹത്തിന്നുമാത്രമല്ല ഒരു കാലത്തു ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഓംപൊൻ, കരിംപൊൻ, പൊന്നാക്കാര, ചെമ്പ്, എന്ന പദങ്ങൾ അതു ഒരു കാലത്തു ലോഹങ്ങൾക്കെല്ലാം പൊതുവായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. പൊന്ന് ഒരു നാണയത്തിന്റെ പേരായിട്ടുമുണ്ട്. “എട്ടെട്ടുപൊന്നുകെട്ടി” എന്ന്

* ചിലപ്പതികാരം, (2) അ. പ്ര. ഭാഗം xlvii.

† ചിലപ്പതികാരം, (1) അ. 12, വരി 67-72.

അനുബന്ധം III—തുടർച്ച.

തച്ചോളിപ്പാട്ടിൽ കാണുന്നു.* ക്രമേണ അത് പണമെന്നർത്ഥത്തിലും പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കണം. അപ്പോൾ 'ജീവിതപ്പെണ്ണ്' ഉപജീവനത്തിനുള്ള വേതനമായിത്തീർന്നു. ഭംഗിയുള്ളതും, ഇണക്കൂടിയതും, സ്നേഹിക്കത്തക്കതും 'പൊന്നാ'ണ്. പൊന്നെ! എന്നത് വാത്സല്യപരസ്സരം ചെയ്യുന്ന സംബോധനയാണല്ലോ. 'പൊന്നമ്മ'യും 'പൊന്നച്ച'നും ഇപ്പോഴും പോയിട്ടില്ല. സ്ഥലപ്പേരുകൾക്ക് മുമ്പിലും പൊൻ സ്ഥലംപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്; ഉദാഹരണം പൊന്തല, പൊന്തടി, പൊന്തന. പൊന്ന് 3000 കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പുതന്നെ കേരളത്തിലുണ്ട്.†

IV.

ഭാരതകൻറ പട'-ഭാഗം 28.

ഭാരതകൻറ പടയിലുൾപ്പെട്ടവർ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പതിയേണ്ടവരാണ്.

അരബാണൻ=ചെറിയബാണം പ്രയോഗിക്കുന്നവനായിരിക്കണം.

ഭീർഘബാഹു=അനപരമ്പരമാണ്.

നാഗബാണൻ=വിഷാസ്രുക്കൾ പ്രയോഗിക്കുന്നവനാകാം.

ധൂമകേതു=നമുക്കു പരിചയമുള്ള വാൽനക്ഷത്രം.

മുടികടകക്ഷത്രിയൻ=ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാർ. രാജാക്കന്മാരെക്കുറിച്ചാണ് ഭാരതകൻറ ഭാഗമാണെന്നു കാണുന്നത് അതുതുമായിരിക്കുന്നു.

കാലകേയൻ=കഥകളിയിൽ കാണുന്ന അസുരനായിരിക്കണം.

വില്ലരക്കരം, അമ്പരക്കരം=വില്ലാളികളുടെ വകഭേദങ്ങൾ.

ഭദ്രകാളിയുടെ പട'-ഭാഗം 28.

ഇതിൽ ഗണപതി, ശുബ്രമണിയർ, അയ്യപ്പൻ ഇവരെ നമുക്കു പരിചയപ്പെട്ടവരായിട്ടുള്ളു. യമനീലക്ഷർ, നീലവട്ടാരി, നന്ദിവത്തുശോപാലൻ, തിരുമണിമങ്ക, കൂളിയൻ, കരുതിരാമൻ ഇവർ പഴയ ദ്രാവിഡദൈവങ്ങളായിരിക്കാനിടയുണ്ട്. 'ധർമ്മദൈവ'ങ്ങളായി ഇവരെ സങ്കല്പിച്ചു പൂജിക്കാറുണ്ട്. 'ചാതിരാപ്പഞ്ചമി' എന്നൊരു വ്യക്തിയും കൂടി ഈ വർഗ്ഗത്തിലുൾപ്പെട്ടതായിട്ടുണ്ട്.

* Dr. Gundert, p. 713.

† K. P. P. Menon, History of Kerala, Part I, p. 111.

അനുബന്ധം V.

‘മത്തവിലാസം’-ഭാഗം 40.

‘മത്തവിലാസത്തിരുത്തം’. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവന്റെ ഒരു പ്രത്യേകഗുണത്തെപ്പറ്റിയെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. ഗുണഭാവമായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളത് ശിവാനുഭവമാണെന്നും. ‘നടരാജൻ’ എന്ന ഒരു ബിരുദവും ആഭവൻ കയ്യലാക്കിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നുപുറമെ ‘മത്തവിലാസം കൂത്ത്’ എന്നൊരുതരം ഗുണപ്രദം ചാക്യാനുരുടെ ഇടയിൽ ഒരു കാലത്ത് പതിവുണ്ടായിരുന്നു. ‘കൂടിയാട്ടം’ത്തിന്നു കൂടാതെ ചടങ്ങു കറഞ്ഞ ഒരു നമയ്ക്കിട്ടാണ് ഇതിനെ കരുതാത്തുള്ളത്. ഇതിന്നു ശിവനുമായിട്ടുള്ള ബന്ധം ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ പ്രയാസമായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. മദ്യസേവകൊണ്ട് മദോന്മത്തനായിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥിതിയാണ് ഇവരുടെ അഭിനയംകൊണ്ട് പ്രത്യക്ഷമാവാറുള്ളത്. ഇപ്പോൾ ഇവ രണ്ടും പേരിന്നുമാത്രമേ മദ്യകേരളത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നുള്ളൂ. ഉത്സവക്കാലങ്ങളിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ, കൂടൽമാണിക്യം എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും കൂടിയാട്ടം നടത്താറുണ്ട്. മത്തവിലാസംകൂത്തിനെപ്പറ്റി ഇപ്പോൾ അധികം കേൾക്കാറില്ല.

കൂത്ത് എന്ന പദം ഗുണത്തിന്റെ പര്യായമായിട്ടാണ് ഒരു കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതെന്നുള്ളതിലേക്ക് സംശയമില്ല. ഗുണവും നാട്യവും ഒന്നിച്ചിണങ്ങിയപ്പോൾ ഈ പേര് രണ്ടിന്നുമായി. പാവശ്രുത്തിൽ ഇത് രണ്ടുമില്ലെങ്കിലും കൂത്ത് നിലനിന്നു. തമിഴ് നാടകത്തിനും കൂത്തെന്ന പദമാണു്.

VI.

‘ചെമ്പുരുത്തി.....’-ഭാഗം 43.

ഈവക പുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഭഗവതിയുടെ രൂപത്തെ നിർമ്മിക്കുമെന്നു പറയുന്നത് വിശദമാകുന്നില്ല. തെച്ചി, ചെമ്പുരുത്തി എന്നീ ചുറ്റുന്നപുഷ്പങ്ങൾ ദേവിക്ക് പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളവയാണ്. ചുറ്റുന്ന നിറം ചോരയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ടും, ‘കരുതി’ അമ്മക്കു ഒഴിച്ചു കൂടാത്തൊരെന്നുമായതുകൊണ്ടും, ‘രക്തസേവ’ അവസാനിച്ചപ്പോൾ രക്തവണ്ണം അതിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി നിലനിൽക്കുന്നതായിരിക്കണം. ദേവിക്ക് വസ്ത്രവും ചുറ്റുന്നിനുമായിരിക്കണമല്ലോ. കരുത്തോല പലരൂപത്തിലാക്കി മുറിച്ചു മേൽവെച്ചുകെട്ടിയ ഒരുരൂപം ചിലപ്പോൾ

അനുബന്ധം VI—തുടർച്ച.

വേലയ്ക്കും പൂരത്തിന്നും കാണാറുണ്ട്. അത് ഭഗവതിപ്രീതിക്കായി ചെയ്യുന്നതുമാണ്. പൂക്കള അലങ്കാരസാധനവുമാണല്ലോ. ഇവയിൽനിന്നെല്ലാം 'അമ്മ'യുടെ സ്വരൂപം ഉറപ്പിച്ചുകൊള്ളണമെന്നായിരിക്കണം ഇതിന്റെ സാരം.

VII.

ഭാഗം 49.

ഇതിൽ അമ്പതു കാവുകളുടെ പേരുകളാണ് കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. വടക്ക് വയനാട്ടിൽനിന്ന് തുടങ്ങുന്നതുണ്ട്. 'ചേൽവയം' 'കൊടുങ്ങല്ലൂരും' ഇതിലൊപ്പെട്ടുകാണുന്നതുമില്ല. അതിന്റെ കാരണം അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ പട്ടികക്കുറച്ചൊന്നാണെന്നു അറിയുന്നില്ല. കവിയ്ക്കുവുള്ള കാവുകളു മാത്രമേ ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളൂ എന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇവയുടെ സ്ഥലനിണ്ണയവും സൂക്ഷ്മമല്ല. വയനാട്ടിലുള്ള കാവിന്റെപേര് വള്ളിയൂർ * എന്നാണ്. 'പോക്കലി' ശ്രീപോക്കലീശ്വരിയെപ്പററിയാവാം. 'പിഴാരിക്കോവിൽ' പലഭിക്കിലുണ്ട്. വള്ളവനാട്ടാലൂക്കിൽ ഒന്നുണ്ട്. ഒന്നു കൊല്ലത്തും (തെക്ക്). 'കുമാലി', 'കിരാമ്പഴ' (കരിമ്പഴ?), 'കുന്നംപാറ' ഇവ തെക്കേമലബാറിൽ വള്ളവനാട്ടാലൂക്കിലുള്ളവയാണ്. 'മംഗലത്തു' വെട്ടത്തുനാട്ടിലാണ്. 'നെന്മണ്ട' വടക്കേമലയാളത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടിനു സമീപമാണ്. 'പനിയൂർ' പൊന്നാനിത്താലൂക്കിലാണ്. പനങ്ങാട്ട് എന്നുപേരായി ചെറുപ്പുള്ളശ്ശേരിയിൽ ഒരു വീടുണ്ട്. 'പാന' ചേന്നുകൊണ്ട് പല കാവുകളുണ്ട്. ഉദാ.—പനങ്കുറുശ്ശിക്കാവ്, പനയന്നാർകാവ്. മറ്റുള്ള സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റി വിവരമുള്ളവർ അറിയിച്ചതന്നാൽ ഉപകാരമായിരിക്കും.

VIII.

'ഭാഗവതി, ഭിനുപതി'—ഭാഗം 77.

ഭദ്രാൽപത്തിയിൽ ഇവരുടെ പേരുകൾ ഭാരതമതിയെന്നും, ഭാഗവതിയെന്നുമാണ്.† ഇവരുടെ മക്കൾക്ക് ഭാരതമെന്നും, ഭാഗ

* C. Gopalan Nair, History of Waynad, p.

† ഭാഗം 143.

അനുബന്ധം VIII—തുടർച്ച.

വന്നെന്നും അതുകൊണ്ട് പേരിട്ടതായും കാണുന്നു. * ബാണകയും, മഹിഷികയും മറെറാന്നിലും കാണാത്തവരാണ്. ബാണൻ, മഹിഷൻ എന്നീ അസുരപ്രമാണികളുടെ കഥയായ് പാട്ടിന്റെ കർത്താവ് സൃഷ്ടിച്ചതായിരിക്കാം. ഭാരതകൻ വിശേഷണമായി 'ഭാനപതിഭാനവേനൻ' എന്ന് ഭാരതകന്തോററത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്.†

IX.

പതിനൊന്നു അദ്ധ്യായം, അഷ്ടവസുക്കൾ—ഭാഗം 114.

പതിനൊന്നു അദ്ധ്യായം:—അജൻ, ഏകപാദൻ, അമിർബുദ്ധ്വൻ, തപാചാ, അഭൻ, ഹരൻ, ശംഭു, ബ്രഹ്മാ, അപരാജിതൻ, ഇശ്വരൻ, ത്രിവേണി. ബ്രഹ്മാവിന്റെ നെറ്റിയിൽനിന്നു ജനിച്ച അഭൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം സ്രീ പുരുഷനായി പിരിഞ്ഞു പതിനൊന്നുപേരായി പെരുകിയതായി വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ കാണുന്നു.

അഷ്ടവസുക്കൾ:—ധരൻ, ധ്രുവൻ, സോമൻ, ആപൻ, അനലൻ, അനിലൻ, പ്രത്യാക്ഷൻ, പ്രഭാസൻ എന്നിവരാണ്.

X.

കുയിലകത്തുടി.....(ഭാഗം 118.)

ഇതു രണ്ടും ഓട്ടംതുളളിൽ പ്രയോഗിച്ച വൃത്തവുമായി സാമ്യം കാണുന്നുണ്ട്. ചന്ദ്രക്കുളിലെ ഗദ്യവും ഇതേമാതിരിയിലാണ്. താളം മുറുകിയ നൃത്തത്തിന് യോജിച്ചവിധത്തിലാണ് ഇതിന്റെ നിബന്ധനയും. ശങ്കരാചാര്യസ്വാമികളുടെ 'ഭജഗോവിന്ദ'രീതിയും ഇത് അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ രീതിക്ക് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ധാരാളം പ്രചാരമുള്ളതായി വിവരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി അതിനു യോജിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നൃത്തത്തിനും പ്രചാരപ്രചാരമുള്ളതായി കരുതണം. 'ലക്ഷണമെന്നവലക്ഷണം' (ഭാഗം 112) എന്ന ഭാഗവും വൃത്തബന്ധത്തോടുകൂടിയതാണ്.

* ഭാഗം 144.

† ഭാഗം 55.

‡ ശബ്ദതാരവേലി, 1754.

XI.

ഭാഗം 125

വട്ടമെ.....ചെവ്വാരിലായോ? =വൃത്താങ്കത്തിലും
അഴകിലുമുള്ളതായ ഒരു വാസസ്ഥലം നിനക്കു നിർമ്മിച്ചുകിട്ടിയോ?

മാടം=മാളിക. ചെ(ാ)വ്വ്=ഭംഗി—മനോഹരത്വം. ആനം=
ആധികൃതം.

പൊന്മാടകടവിലായോ? മാടയെന്നാൽ ഒരുതരം പശു (കൊ
മ്പ് കീഴ്പോട്ടായത്) വെന്നതുമുണ്ട്. മൃഗസമൂഹിയെ സൂചിപ്പി
ക്കുന്നതായി കരുതണം. കാളിക്ക് അകമ്പടിയായിട്ട് ഇവയെല്ലാം
വേണമെന്നുണ്ട്.

കടവിലായോ? =സ്വാധീനത്തിലായോ? (നാടോടി) (രൂഡി).

ഏകമ്പക്കളരിമുവിനാൽ.....പോലും=കളരിക്കും ഭദ്ര
കാളിക്കുമുള്ള ബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഏകമ്പം—ശരിയായിട്ടുള്ള രൂപമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

പദവിശേഷസൂചി—Part I

അ	മാഗം.	കനയിൽച്ചാട്ടം	മാഗം.
അങ്കസമ്പ്രദായം	122	കന്നകി	57
അഞ്ചുഅയ്യരാണ്പാട്ട്	63	കന്നകി	63
അടിയന്തിരം	21	കരടുപാകുപ്പ്	56
അന്തിമഹാകാളൻ	7	കളകെഴുത്തു	58
അമ്പരക്കർ	28	കളിപ്പറമ്പ്	124
അച്ഛസ്സവിദ്യന്മാർ	51	കരിംകാളി	7, 66, 68
അമ്മ	67	കളംപാട്ട്	56, 62, 65, 66, 89
അയ്യന്നാർ	75	കളംപാട്ടു	56
അയ്യപ്പൻ	28	കാ	
അരമ്പാണർ	28	കാമശാസ്ത്രസമഗ്രപം	95
അലംനരീശ്വരത്വം	25	കാലകയൻ	28
അവരായം	27	കാലി (ളി)	6
ആ		കാവ്യം	7, 8, 9, 10, 14, 68
ആഗമംഗീശ്വരങ്ങൾ	92, 93	കാവിലക്ക	21, 23
ആഗമം	92	കാവുകൾ	26, 27
ആറാട്ട്	21	കാവുവട്ടം	23
ആററിങ്ങൽകുലവതി	1	കാളകണ്ഠൻ	5
ഇ		കണ്ഡലിനീശ്വരം	91
ഇമാവരി	64, 65	കരുതിതപ്പണം	54, 74, 108
ഉ		കരുതിരാമൻ	28
ഉച്ചപ്പാട്ട്	58	കറള	119
ഉത്തമപൂജ	26	കറവ	1
ഉത		കറക്കൻവേള	53
ഉത്തരയ്യ	86	കു	
ഉത്തരകുന്ദൻ	23, 25	കുടൽമാണിക്കം	27
ഉത്തരകുൻ	24	കുടിപ്പാക്ക	13
ഏ		കുളിയൻ	28
ഏച്ചിൽതീനി	126	കുറയിടുക	56
ഏ		കൊ	
ഏറമന്തരപ്പൻ	85	കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മ	84
ക		കൊററവൈ	76, 79, 86
കന്നകി	103, 105, 106, 107	കൊ	
കണ്ണകാളി	5	കൊക്കപ്പാഞ്ച	122

	അംഗം.		അംഗം.
ന		പെ	
നയ്യണി	124	പെറ്റുത്ത	56
നന്ദിവയ്യുഴഗമ്പാലർ	27	പോ	
നടപ്പറക്കോട്ടി	136	പോൽകുത്തിലമ്മ	73
നാ		ബാ	
നാഗയോണർ	28	ബാക്കിപ്പൊക്കിപ്പിറയർ	50
നാലുപുര	14		
നാമ്പൻ	54	ബാ	
നാറങ്ങത്തുളംതറ	71	ബാക്കിപ്പൊക്കിപ്പിറയർ	100
നി			
നിന്നേനക്കി	126	മുക്കുളി	71
നിത്യക്കൈതിരികം	23	മുക്കുൾപത്ത	5
നിറച്ചുവെപ്പ്	67	മൈ	
നീ		കൈരവി	5
നീലവട്ടാരി	28	മ	
നീലകണ്ഠൻ	5	മച്ചിലമ്മ	80
നീലി	1	മഞ്ചനം	116
പ		മണ്ണാൻ	66, 67
പഞ്ചമകുരദേവനം	2	മണ്ണാൻകുരദേവനം	66, 100
പഞ്ചമുഹൂർത്തസന്ധിശക്തം	95	മണ്ഡലക്കാലം	26, 63
പഞ്ചമുഹൂർത്തമണ്ഡലശക്തം	95	മധുരവീരൻ	75
പരശകുതി	48	മധുരപ്പുര	26
പരിമനങ്ങർ	21	മനവി	78
പരിഷ്കൃതപരിഷ്കൃതമണ്ഡലം	51	മലരക്കുതിര	1, 99
പശ്ചാത്തലം	49	മഹാരായ	3
പാ		മഹിഷാസുരമർദ്ദിനി	107
പാതിരക്കാളി	72	മാ	
പാറ	27	മാക്കുതിര	93
പാങ്കളി	69	മാക്കുതിരക്കുതിര	1
പാല	53	മാരിയമ്മ	86
പു		മാവാരതം	62
പുത്തനാലയ്യൽക്കാവ്	10	മാനവ്	66
പുരാണവസ്തു	60	മി	
പുരാതനമരണശാസ്ത്രം	24	മിസിൻകോ	50
പു.		മു	
പുതൻ	68	മുടിപ്പകക്കുതിര	28
		മുടിപ്പയറ	60, 61

	നാമം.		നാമം.
മുടിതൊറുപാട്ട്	100	വില്ലനക്കർ	28
മുയ്യ്	27	വൃ	
മുറിപ്പോപ്പ്	66	വൃക്കപ്പുരു	109
മു		വെ	
മൂസ്സേനാർ	26	വെളിച്ചപ്പാട്ട്	13
മോ		വെള്ളോട്ടംതിര	67
മോഹൻ ജോ ജററ	85, 103, 108	വേ	
■		വേട്ടക്കുരുൻ	7
യമനീലക്കർ	28	വേതാളം	102, 104
ന		വേല	21, 22, 27
നകതസേവ	56, 109	വൈ	
നകതബീജനാർ	101	വൈഷ്ണവമതം	26
നര		ശ	
നരപ്പലീമൻ	61	ശാരദാബിക	83
■		ശവകുടീരം	20
ലളിതാസങ്കല്പം	84	ശു	
ലോ		ശുപ്രാണിയർ	28
ലോകനാർകുവിലമ്മ	1	ശ്രീ	
വ		ശ്രീപോർലീപ്പേരി	1
വടക്കുന്നാഥൻ	85	സ	
വനമുറയാൾ	104	സമയമാഴ്ച	95
വയനപ്പട്ടം	90	സമുദായപരിണാമം	49
വാ		സമുദായഗൃഹസ്ഥ	52
വാമോലാൻ	95	സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ	7
വാസ്തവ്	122	സ്രീ	
വാസം	95	സ്രീ പുത്തങ്ങസ്ഥം	52
വാഴ്	99	സു	
വി		സുതപം	20
വിജയം	92	സെ	
വിജയശാ.നങ്ങം	93	ശങ്കരനിർമ്മാണകല	20

பொருள்வழிநோக்கியது—II

	അറ	
അഗതിബ്രഹ്മണി		29, 30
അച്ഛ=പിശാച്		39
അച്ചിരിയൻ=അസുരൻ		111
അച്ഛവിട=അച്ഛവിടിവ്	എന്ന് ഭൃഗുവൻ രൂപം, വാതുവെച്ചുപോലെ യുള്ള ഒരു സംധാനം എന്നർത്ഥം.	
അയ്യ് + വടിവ്	=സന്ധിയിൽ അച്ഛവിടിവ് എന്നാകുന്നു.	
അയ്യന്ന=(ഭയപ്പെടുന്ന) ആകൃതി	എന്നും അർത്ഥം	58
അടിപ്പുഴയൻ=ശരണം പ്രാപിയും		111
അണിചിത്രകം=മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ച വസ്ത്രം		78
അനവ്യ്=രീയ്		48
അന്ധകാരങ്ങൾ=കുമ്പിൾക്കുളകൾ		156
അനമരേ(വേ)താളം=കുട്ടിന്റെ വേർ		16, 19
അമ്പർ=ഇരശ്ശേരിപ്പാർ	അമ്പർ, ഉമ്പർ (മലമ്പാർ), ഇമ്പർ (മരച്ചുർ) ഇങ്ങിനെ കുമ്പിളിൽ കീഴ് പോളായിട്ടാണ് ഇവർ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതെന്നാണ് ദ്രാവിഡ സിദ്ധാന്തം	76
അപരപക്ഷം=കുറുത്തപക്ഷം		53
അച്ഛപം=അച്ഛ		196
അഭിപ്രയം=ഉദ്ദേശിച്ചത്		75
അമൃതചെയ്യവൻ=ആഹാരം കഴിക്കുവാൻ എന്നതിനുള്ള ഉപചാരവശം		46
അയ് =വെറുപ്പ്	=അയ്യോലാഹങ്ങൾ	79
അരൻമണിപ്പാൽനല്ലാളം=ഹരന്റെ പെൺകുട്ടിയെ		97
അരക്കൻ=ചുമതലക്കാരൻ. ഇവ വരകിന്നു ചെല അർത്ഥങ്ങളും പിന്നീടുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.	രക്ഷസന്റെ നന്മവം—സമർത്ഥൻ, വിശുദ്ധൻ	12

	ഭാഗം.
അരിംകിനാവ് = അതമായകിനാവ് (സ്വപ്നം)	37
അയ്യവസ്കരം = ആഹാരം, പൂവൻ, സോമൻ, അധരൻ, അന്നിപ്പൻ, പ്രത്യക്ഷൻ, അന്നലൻ, പ്രഭാതം സൻ	36
അതന്തി = അരുളി എന്നായിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു. കുടിച്ചു എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്	46
അർണ്യം = പശുക്കൾക്കു	178
അല്പനൈകം = അല്പലഭ്യമാകുന്ന	47
അശേഷം അർദ്ധം = ഇവിടെ ആവൃത്തി ശക്തിയുണ്ടാവണമെന്നാണ്	80
അഴകരവയ = അഴകുശുദ്ധമെ! അഴകുശുദ്ധമെ! (അമ്മെ!)	76
അഴകുതാപി = ആവശ്യമാകട്ടെ. താപി കനംകുറഞ്ഞതു് എന്നർത്ഥമായിരിക്കണം	78
അഴകു = ശബ്ദമുണ്ടാക്കുക, അന്യംതും കളിയായിത്തള്ളുക	24
അഴകുണ്ണൻ = പൊരിന്നാവെണി അലയുന്നവൻ, കഷണിക്കുന്നവൻ	15
അവർണ്ണൻ = കറുത്തവൻ	81
അതു	
ആകാശശരണസ്വരം = മയക്കുശബ്ദം ഉണ്ടാക്കുന്ന ശബ്ദസ്വരം	61
ആഗമത്തെ ചരിച്ചു = അധികാരം കയ്യലക്ഷി	86
ആദികരകളെ = പാശ്ചാത്യപരമേശ്വരന്മാരെ ആദികരവനം കുറഞ്ഞവരായി നാടോടിപ്പാട്ടുകളിൽ സങ്കല്പിക്കാറുണ്ട്	46
ആദിത്യൻ = കേരളം മാസവും കേരളം ആദിത്യൻ. അങ്ങിനെ 12	36

മംഗം.	മംഗം.
മലമുവർ=അമൃതശരീരമായ മൃഗം	കുരുമം=കുരുമം 15
പേര്—ലേഖിതത്തിട്ട് 26	കണ്ണായിൽ=കണ്ണുവായിൽ എന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. കണ്ണുവായ=കണ്ണുപൊരം 66
കുച്ചം=കുറുകയില്ല 23, 103	കുപ്പുകുപ്പം=പ്രകൃതത്തിൽ പാലം—ഇപ്പോൾ സാധിച്ചിരിക്കുന്നത് 10
കുളിപരണം=പ്രകാരംപരണം. അതു നിബിഡമായി എന്നർത്ഥം 63	കുവിറപ്പൊട്ട്=ഒരു കുവിളക്കം 42
കുഴപ്പനിൽ=കുഴപ്പി ഉൾപ്പെടുന്നതു്—വെള്ളച്ചാലു് 11	കുളികണം=കാളികണ്ഠം 69
കു	കുളിച്ചുത്തൻ=കുലനിയമാത്തൻ, കുളിച്ചുത്തൻ. ഇവിടെ 'കുളി' ശ്രോതാവുചെയ്തതിനാൽ കാണുന്നതു്. 'കുളിയന്തൻ' നോക്കുക. 'കുലിയന്തൻ' എന്നു് മനുഷ്യനായവരിൽ ഇരപ്രകാരമുള്ളവരിൽ പറയപ്പെടാറുള്ളത് 10, 11
കുറുത്തു്=മുറ്റംപറം കെട്ടപ്പെട്ടിട്ടു് അതുപോലുള്ളത് 75	കുഴപ്പനിൽ=കുഴപ്പിയനിൽകുലുന്ന ചാലിൽ 95
കു	കുറുകണം=നീലകണ്ഠൻ (ശിവൻ) 46
കുട്ടംതുടി=ഇരുതലയും പരണം നടു കുട്ടത്തിയുള്ള ഒരുവാദ്യം. മരം കൊണ്ടു് ഇങ്ങിനെ ചെയ്ത സാധനമുണ്ടു് 41	കു
കണ്ണായവേന്തൻ=ഇന്ദ്രൻ, മേലാസ കലം കണ്ണുള്ളവൻ 47, 48	കുട്ടംകുറുകുക=നടന്നതിങ്കുക (ഉപചാരം) 20
കണ്ണായിൽ=കണ്ണുവായിൽ 57	കുത്യായനീദേവി 29
കണ്ടുകാളി=കണ്ണു കാളം ഉള്ളവന്റെ മകൾ എന്നർത്ഥം ചിലർ യോമിപ്പിയന്ന (ദേവതപത്നി) കാളിയുടെ രൂപമേതുമായിട്ടും സങ്കല്പിക്കാറുണ്ടു് 61	കുനചിൽ=കാളിൽ 7
കണ്ടു=കഴിച്ചുകൂട്ടി എന്നർത്ഥം. (പഴയ പ്രയോഗം) 53	കുലിക=കാളിയുടെ മറ്റൊരുപേര് 61
കുതിരംപാച്ചിലു്=അയക്കുന്ന കാട്ടുന്നതിന്നാൽ ഈ വാക്ക് സംധാരണ ഉപയോഗിക്കാറുള്ളതു് 75	കുവ=കോട്ടം അല്ലെങ്കിൽ തോട്ടു് 75
കുൽവിലപാരം=കുല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഗുഹയുടെ മൂലം 52	കുവേരി=കൈക്കൊളുത്തയിലെ ഒരു പുണ്യനദി 35
കുന്നക്കുതി=താക്കുന്നകുതി 81	കുളിനാടകം=ഇരുപേരു് അടിയന്തിരത്തിനും കാളിക്കുള്ള മറ്റു ഉപാസനകൾക്കും കലയുമായുള്ള ഒരു നൃത്ത സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു 76
കുന്നിയരവ=പഴയസംബോധന 52	കു
കുവംപം=തലയോട്ടു് 42	കുതിരിയായ്ക്കൊന്നു=കുതിരിയായ്ക്കൊന്നുവരം 119
കുവംപിശകം=കുവംപം(തലയോട്ടു്) കയ്യിലുള്ളതുകൊണ്ടു് കുവംപിശിവൻ 14	കു
കുമ്പി=കണ്ണാണെന്നും.കുമ്പി പാമ്പാക്കിയൊന്നു! ഉ. സന്ദേശം 70	കുടർ=കുടൽ=പഴയസന്ധിനിയമലകാരം കുടൽ ആയിരിയ്ക്കുവാൻ 132
	കുറ്റുക=ശബ്ദിയ്യുക 132
	കുരുക്കം=കുരുക്കൻ 130

ഭാഗം.	ഭാഗം.
കരട്ട്=ഇവിടെ കടർമാലയാണുണ്ടേണ്ടുന്നതു് 116	കുറുപ്പാട്ടിൽ=ഒഴുക്കുറുപ്പാട്ടിൽ ഏ ന്നതിന്റെ ചുരുക്കംപോലിരിക്കു ന്നു 64
കറത്തി=ഇവിടെ വളളിയെ സൂചി പ്പിക്കുന്നു 93	കേൾ
കണ്ടവ=കണ്ഡലം—(തന്മയം) 20	കേൾക്കുന്നയാൾപോലും=കേട്ടുകൊണ്ടാ ലും 123
കത്തിരം=വഞ്ചന 38	കേൾപ്പിൽ=കേൾക്കുന്നതിൽ 75
കന്നിയുക്തരൻ=ഒരു ഭൈരവം. (ക ന്നിയുക്ത സ്ഥലപ്പുരു) 47	കൊ
കറുപ്പനയുക്ത പള്ളിക്കണ്ടൻ=ഒരുഭൈ രവം 47	കൊട്ടിൽ=അടുത്തുപോട്ടുകിടയ ഒരു സ്ഥലം 61
കരമിട്ടു=ശബ്ദമുണ്ടാക്കി, കരൽ= ശബ്ദം 63	കൊന്നുകുറിച്ചു=ഒരുമരതിരി തിന്നു് എന്നർത്ഥം 101
ക(കൊ)രലാരം=മാറത്തന്നിയുന്ന ആരേണക്കൂട്ടം 69	കൊക്കപാലീശംപോലും=ഭാഗം. അ കു.നരീശപം സൂചിപ്പിക്കുന്നു 97
കരള=മുയങ്ങി 78	കൊപ്പിച്ചു=വായ്നിറച്ചു കലക്ക ഴിഞ്ഞു 68
കരുതിരാമൻ=ഒരുകാളിയുടെ അകമ്പ ളിയിൽപ്പെട്ട ഒരു മൃത്തി 28, 62	കൊരലാരം=മാറത്തന്നിയുന്ന ആരേ ണക്കൂട്ടം 69
കരുതിരാമൻ=ഒരു കൃത്യമാണി 107	കോ
കരള=നന്ന 88	കോതൻനാമില്ലത്തു് പള്ളിമലയർ= ഒരു പഴയഭൈരവം 47
കറവൻ=മലയൻ എന്നർത്ഥം. കൻറ വൻ എന്നു പഴയ തമിഴുപദമാണ് കറവനായി മാറിയിരിക്കുന്നതു്. കൻറ=കന്നു്, സുബ്രഹ്മണ്യൻ ഒരു മലഭൈരവമാണെന്നാണ് ദ്രാവിഡ രുടെ വിശ്വാസം 93	കാ
കരളകി.—ആലാരോഷം. ഉപായ ത്തിൽ കിടക്കുന്നതു് എന്നു അല്പ പ്പം. (അകൃതിനെ അപേക്ഷിച്ചു്) 78	കാണുന്നതിലീശനോരം=ഇതേ വണ്ഡ ത്തിനീശനോരുള്ളവനെ 33
കഴ=കാതിന്നുള്ള ആരേണം 58	കാരം=കഴുത 178
	കാ
കിടവാരപുരം=ഉള്ളിലുള്ളതും, വൃത്ത കാരത്തിലുള്ളതുമായ ഒരുസ്ഥലം 85	കാരിയാരക്കരം=മലകളിലുണ്ടാവുന്ന ധാരാദ്രവ്യങ്ങൾ 168
കുറുക്കോഴി=ചെറിയകോഴി 48	കാ
കുറ്റുണ്ഡം=ഒരുതരം പീശാചു് 199	കാറൻ=സുബ്രഹ്മണ്യൻ 154
കുളികൾ=ഒരുതരം കൃത്യജ്ഞങ്ങൾ 167	കാ
കുറി=വൃക്കതരക്കി വിവരിച്ചു എന്ന ർത്ഥം. പഴയപ്രയോഗം—കേരള ത്തിലും മറ്റും ഇതേ പ്രയോഗമുണ്ടു്. കുിയയ്യു പുരുഷപ്രത്യയമില്ല 59	കാലിക=കോപശീല 174
	കാൽ=പരിച 148
	കാ
	കാത്തൻ=ഒരു ഭൈരവം 47

മംഗം.	
ചാമുണ്ഡം=ചണ്ഡൻ, മുണ്ഡൻ എന്നീ അസുരന്മാരെകൊന്നുണ്ടായ പേര്	174
ചി	
ചിന്താമണി=മെല്ലാ ഇഷ്ടങ്ങളും തരുന്ന ഒരു മിവ്യമണം	199
ചിറ=തടവ്	33
ചു	
ചുവപ്പ്=ചുവന്നപ്പട്ടം. നിറത്തിൽ നിന്നു പെരുവന്നു	3 15
ചുവട്ട്=തിരുവാട തെറിഞ്ഞുവെച്ചത്	47
ചൂ	
ചൂതൻ=ചാമൻ	130
ചെ	
ചെഞ്ചരം=നല്ലശരം	47
ചെമ്പഴുക്കം=ചുവന്നനിറത്തിലുള്ള പഴുക്കം	10
ചെന്നാരാടം=ചെമ്പുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ അറ	67
ചെന്തൊന്നം=നല്ലപൊന്നം	79
ചെറുപ്പർ=കോന്നപ്പർ	62
ചെറുകടി=മുളിയരീതിയിൽ ജീവിക്കുന്നവർ. ദേവരാക്ഷസന്മാരെ അപേക്ഷിച്ച് ഭരഷ്യർ ചെറുതാണെന്നൊരു സങ്കല്പമുണ്ടാവാം. ചെറുമനുഷ്യർ എന്നു നാടോടി ഭാഷയിൽ പറയാറുണ്ട്	25, 42
ചേ	
ചേകവർ=യുദ്ധവീരന്മാർ	75
ചൊ	
ചൊക്കര=ചോര എന്നതിന്റെ മേച്ചോ	68
ജ	
ജഗൽവിഷ്ണു=ജഗത്തിൽ എല്ലാ നിറഞ്ഞവൻ	52
ജി	
ജിതശ്രമം=പ്രയാസംകൂടാതെ	142

മംഗം.	
ജീവിതം=രഥപുരം	27, 106
ഞെ	
ഞെഴുകു=കൈനാറി	48
ത	
തടി=തരം, (ചണ്ണമുള്ളത്)	35
താ	
താണി=താങ്ങ എന്നർത്ഥം—	
പഴയശുഭരൂപം	118
താനം=തൂൽ. താനവം (മെലിവ് എന്നതിന്റെ സംഗ്രഹരൂപവുമാവാം)	102
താരം=താരങ്ങൾ എന്നതിന്റെ	
തരുവം	93
താലപ്പൊലി=ഒരു അടിയന്തരം	119
താഴെ=ചുക്കേത	48
തി	
തികതവ=പ്രകാശമുള്ള, തികൾ (പ്രകാശം) (തമിഴ്)	48
തിരുക്കടി=ആചാരഭാഷ. ഇതിൽ കടി ചേർത്തിരിക്കുന്നത് എല്ലാം ഉദ്ദിഷ്ടിക്കുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം	78
തിരുടാട=തിരുവാടയാണ് തിരുടാടയായിട്ടുള്ളത്	89
തിരുമാട്ട്=അഴുകു; (മറുപിള്ള, മറിമായം)	40, 117
തിരുമണിമങ്ക=ഭൂതങ്ങളുടെ ഇടയിലുള്ള ഒരു സ്ത്രീ	107
തിറ=കുപ്പം	14
തി	
തി ശുദ്ധം=മുന്നമനയുള്ള ശുദ്ധം	141
തീ	
തീട്ടവരം=മുളയുള്ള വാൾ. തീട്ടം=മുളയുണ്ടാക്കുക	33
തു	
തുയം=പരിശുദ്ധമായ—നല്ലതായ	7

ഭാഗം.	
നായനാർ=ശിവൻ (ബ്രഹ്മാനന്ദവാചി)	27
നാദം=വാസനിക്കും. ഇല്ലാതെ ഇര	
വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ഭൂമിയിരി	
ക്കുന്നു	75
നി	
നിഗമം=ചങ്ങല	185
നിനക്കുശേഷിയായിട്ട്=നിനക്കുതക്ക	
ശേഷി(ശേഷി)യുണ്ടായിട്ട്	81
നിയമഗീതം=പതിവായിപാടുന്ന ഗീ	
തം	93
നിൽപോയാകം=നിഷ്കം	124
നിക്കിച്ച്=നിക്കേയിച്ച് (ധിക്കരിച്ച്)	
എന്നതിന്റെ ഭൂമിയിലൂടെ	111
നി	
നീർവാറ്റം=വെള്ളംപോലെ തിളക്കമു	
ള്ള വാർദ്ദ	81
നീലാലാഭം=ഒരു കൃത്യമാണി	107
നെ	
നെയ്യലമാറത്തു്=ശക്തിയുള്ളമാറത്തു്	92
നേരി=നിർദ്വേഷം, മയ്യുട	111
നേനരി=സൈന്യത്തിന്റെ മേൽഭാഗം	111
പ	
പകുപ്പവർ=പാശ്ചാത്യകാട്ടക്കുന്നവർ	129
പക്കം=നാദാവിന്റെ അകത്തുതത്തിനും	
കൃത്യമായും ഒന്നായിക്കൊടുക്കുന്ന	
ഭോജനത്തിനും ഈ ഭാഗം	12, 60
പഞ്ചകപട=പടയുടെ ഒരുവിഭാഗം	104
പടമാന്ദാരം=മരണാപടയുടെ	
ആരംഭം എതിരായി എന്ന്	
സാരം	90
പടക്കല്ലം=പടക്കോലകൾ (വലിയ ക	
ടൽ	66
പട=ഭൂമിയിൽ (മല)	17
പട്ടത്തം=ഇല്ലാത്തതല്ലെങ്കിലും പടച്ച	
എന്നായിരിക്കുന്നു	117
പട്ടസം=കുരുതരം കിത്തം	148
പതവി=പതവി എന്നതിന്റെ തത്ത്വം	46

ഭാഗം.	
പതവിതയുടെ=ഇവിടെ സംന്നിദ്ധ്യമു	
ള്ളത് എന്നർത്ഥം	76
പത്തു് മരം=നാലുഭിക്കും നാലുലയും	
കുടി കേട്ടു്, പിന്നെ ആകാശവും	
ഭൂമിയും കൂടി ഒന്നു്	114
പതനം=പ്രമാണം (പത്രത്തിന്റെ	
തത്ത്വം)	48
പരിമാറുന്ന=പ്രത്യേകമായൊരു	
ഒന്നു് മേൽഭാഗം	36
പരിവേഷം=ആഭിരുന്റെ ചുറ്റും വൃ	
ത്താകാശത്തിൽ കാണുന്ന ഒരു	
പ്രകാശം (പരിവേഷം)	54
പരിവൃത്തം=യോജനയി=ചുറ്റി	88
പലതിരിയും=തെങ്ങിത്തിരിയും=പല	
പട്ടിനോക്കുക	14
പ്ര	
പ്രപഞ്ചമായി=(നാടോടി?) യോജ	
മായി എന്നർത്ഥം. 'വസന്ത'യുടെ	
സ്ഥിതിയാൽ	78
പാ	
പാകം=കാഴ്ച (പ്രാജ്ഞത്തിന്റെ ത	
ത്ത്വം?)	111
പാച്ചി=കിറിയിറക്കി	38
പാടകചിലമ്പ്=കുറിച്ചിട്ടുള്ള ആള	
ക്കുന്നു	100
പാട്ട്=ഒരു അടിയന്തരം	119
പാലസംഗ്രഹം=കാലശിയാൽ	151
പാലപരാജയമായി=കാലതലോടി	
ക്കൊണ്ടു്	89
പാലം പെരുങ്കിനാൾ=ഇരുത്തു എന്ന	
തിന്നു് ഉപചാരം	19, 22
പാത	1-6
പാതയും കളിയും	1
പാതയ്ക്കുതന്നെ	1
പാതപ്പിടത്തം	4
പാത=പള്ളി	5
പാത=കളി	5
പാലമാക്കം=സ്രീകുമാരം. ഇവിടെ ഭേ	
വിമാർ എന്നർത്ഥം	22

	ഭാഗം.		ഭാഗം.
പി		ചേത്തു്=അധികവും	27
പിപാസ=ഭാഹം	192	പേയനാർ=പേയ്=പിശാമ്യ്. തമി	
പില=പുലയുടെ ദേശ്യരൂപം	38	ഴിൽ പേയൻ എന്നും രൂപമുണ്ടു്.	
പിശ=പിശിതത്തിന്റെ തത്ത്വമാ		അതുകു് പൂജകവേദവചനം	106
ഒന്നത്തുഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.			
ചിത്തയായ ഭിക്ഷണം എന്നും		പൊ	
അർത്ഥമുണ്ടു്	൫൪	പൊടിതൂളം=പൊടി, തുറ ഇവരണ്ടും	
പിശാചന്മാർ=ഭാഷയിൽ പിശാചു		ഒരേ അർത്ഥത്തെ കുറിക്കുന്ന പദങ്ങ	
ക്കൾ എന്നാണു് സാധാരണപ്ര		ളാണു്. ഇവിടെ പൊടിപറപ്പിച്ചു	
യോഗം	160	വരുന്ന ശബ്ദത്തെയാണു് കുറിക്ക	
പിഴം=വിരുദ്ധമുട്ടു്. ഉത്സവം എന്നും		ന്നതു്	58
അർത്ഥമുണ്ടു്	61	പൊതി=വൃക്ഷണം	68
പിറക്കുളി=കന്യകയായ —യെറവന		പൊണ്ണ്=ഒരു നാണുറം. പൊന്നിന്നു്	
യുകയായ കൂളി (തെലുങ്കു്)	23	സ്വണ്ണം, ചോററം, നാണുറം എ	
		ന്നൊക്കെ അർത്ഥമുണ്ടു്	106
പ		പൊയ്യു്=പുഷ്പങ്ങളുള്ള കൂളം	75
പുണ്ണിയാ=(സം) പുണ്യമുള്ളവനെ!		പോ	
തടിയൻ, മടിയൻ, നോക്കുക	8	പോകുന്നൊപ്പാൾ=പോകുപോൾ. വ	
പുത്തിരായെ! =പുതനെ! എന്തു് സം		അമാനരൂപപ്രായോഗം ഇപ്പോൾ	
ബോധന. (പ്രാചീനം)	7	ഭാഷയിൽ നടപ്പില്ലാതായിരിക്കുന്നു	58
പുനയു=പുകഴ്ച	47, 48	പോതികൾ=രണ്ടു തൂണിന്മേൽ ചേത്തു	
പുനലു്=വെള്ളം	48	വെക്കുന്ന തണ്ടു്—തെണ്ടിക	78
പുറന്മാർ=പ്രിപുറന്മാർ	164		
പുറത്തു്=ഭാഗത്തു്	101	പു	
പുറങ്ങാലിട്ടുകൊണ്ടു്=അധികംപൊ		പൃഥ്വി=പൃഥ്വരാജാവിു് ഭരിച്ചുവ്യവസ്ഥ	
ന്താതെ	102	പ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ടു് പൃഥ്വി എ	
		ന്ന പേരുകിട്ടി	144
പു		ബ	
പുത്താരെപ്പോലെ (ദേശം)=പുത്തരു		ബഡവാനലുപ=മുഖത്തു് ബഡവാ	
പോലെ (ഒരു പഴയപ്രയോഗം)		ഗ്നിയുള്ളവൾ	175
പൂശകൻ=പൂച്ച. ഇരപദം കഞ്ചൻ		ബ്ര	
നമ്പ്രാക്കുവും പ്രചാരത്തിലുണ്ടു്	12	ബ്രഹ്മകൾ=ബ്രഹ്മാവിു്	120
പെ		ബ്രഹ്മാണി=ബ്രാഹ്മിയെന്നും ഇത ദേ	
പെട്ടു്=മരിച്ചു്	172	വിഷ പേരുണ്ടു്	90
പെണ്ടി=പെണ്ണു്. തമിഴിൽ പെണ്ടിർ		ബ്രഹ്മമണ്ഡായുധം=ബ്രഹ്മാവിു് കൊടു	
എന്നാണു് രൂപം	111	ത്ത ആയുധം	35
പെരുങ്കി=കിട്ടിച്ച, കഴിച്ചു. ഉപചാര			
രവാക്കു്	100, 101	ഭ	
പേ		ഭല്ലം=മഴവിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള	
പേയ്=ഇഴരക്കുടൽ	68	അയ്യു്	185

ഭാഗം.	ഭാഗം.
യാ	വാ
യാതമാകിലും=യാതൊന്നാകിലും എങ്ങനെയെങ്കിലും 19	വാണാൾ=വാഴ് + നാൾ (ആയുസ്സ്) എന്നതു് പഴയസംസ്കൃതിയചമ്പുരം 'വാണാൾ' എന്നാകാം 82
യോ	വായസം=കാക്ക 185
യോഗ്യം=യോഗ്യത. വിശേഷണത്തെ നാമമാക്കി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. പരോധീനം മുതലായവ നോക്കുക 38	വാജ്ഞാൽ=വയയകൊണ്ടുള്ള വേദം (വാദകകൊണ്ടു്) 34
■	വാദണ കഴകുവീ = ആനയെക്കൊണ്ടുള്ള കണ്ണാമരണം (?) 70
രക്തബീജതപം=രക്തത്തിൽനിന്നു് ഉൽപാദനംപെയ്യുക എന്ന സ്വഭാവം 161	വാദരൽ=വദരൽ എന്നതിന്റെ പഴയ രൂപം തമിഴിൽ ഇപ്പോഴും ഇതിന്നു ചീർപ്പുണ്ടു് 18
രാ	വി
രവണാനെ = രവണനെപ്പോലെയുള്ളവനെ 33	വിടയോട്ടം=വിടകൊണ്ടു് കെട്ടുക. സന്ദേശാറിയിരിക്കുക. ഇതിന്നു് അർത്ഥമായി കൗതുമവുണ്ടു് 12
■	വിന്ധ്യംവീ. (ഗോവതിയുടെ ഇരിപ്പിടം) 30
അധിരമാംസം=അധിരവും (ചോര)മാംസവും 62	വിജിഷ്ടാശ്വനം=വെച്ചതായിവന്നു 78
രോ	വിശേഷിക്കുന്നു-റിശേഷശബ്ദം ക്രിയയാക്കിയിരിക്കുന്നു 80
രോഹിതം=മുവന്നതു് 163	വിളിപകണം=ഉറക്കെ വിളിച്ചു. പകരുക=ഉറക്കെപ്പറയുക എന്നർത്ഥം തമിഴിലുണ്ടു് 62
വ	വീ
വർമുഷ്ടി=വൈശാല്യകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പിടി 35	വീരകാളം=വീരകാഹളം (വീരന്മാർ വിളിക്കുന്ന കൗതൽ) 47
വർഷായാം=ഇവിടെ വരുന്നതും, വർഷത്തിന്നു ചല അർത്ഥവുണ്ടു് 35	വെ
വരിക്കുപിചം=പിലാവുവഴുത്തിൽ ഒരു വക ദണ്ഡം 56	വെന്നി=ജയം 23
വണ്ണപ്പിന്നാക്കന്മാർ=ഭാസിമാർ, വണ്ണക്കൊണ്ടു് വേർതിരിക്കുവാൻ. പിന്നാത്തി എന്നും രൂപമുണ്ടു് 11, 13	വേ
വർത്തം=വട്ടത്തിലുള്ളതു് 141	വേട്ട=സംഭാരണ നായാട്ടു് എന്നർത്ഥം ആഗ്രഹം എന്നും അർത്ഥമാവാം. വേരും ധാന്യവിന്നു് ആഗ്രഹിക്കുക എന്നർത്ഥമുണ്ടു്. അതിൽനിന്നാണു് വേളിക്കു വിവരം എന്നർത്ഥമുണ്ടായതു് 61
വർത്തു്=പ്രദക്ഷിണം 132	
വർത്തുപ്രസ്തം=തടയിടമ്പുള്ള മാംസം 39	
വർപ്പികം=വുറുവു് 141	
വർപ്പവൻ=സമർത്ഥൻ 81	

	ഭാഗം.
വേദികൾ=ബ്രാഹ്മണർ, വേദം അറി യുന്നവർ	10, 86
വേദ്യന്മാർ=വേർപെട്ടവന്മാർ	47
വൈ	
വൈനതേയൻ=ഗരുഡൻ	185
വൈരം=കുറുതൽ	50
ശ	
ശയനമായി വീണുകിടക്കുന്നവരി നി വീണ	104
ശവനി=കുടുംബന്മാരുടെ വാഹനം	47
ശഷ്പം=ഉണങ്ങിയപൂപ്പ്	186
ശി	
ശിപ്പം=ലോലിയുള്ള	147
ശി	
ശിപ്പം കറുകിനാൾ=ഇരുത്തു എന്ന തിന്നു ആചാരവാക്യം	102
ശേ	
ശേകവർ=ചേകവർ	48
ശോ	
ശോണിതം=ചോര (രക്തം)	42, 160
ശോമക്കാൽമുതലിയമ്മ=ശോമക്കാൽ ചന്ദ്രക്കല. മുതലി=മുതലായിട്ടുള്ള	

	ഭാഗം.
ആരി, യരിക്കുന്നയാൾ=ചന്ദ്രമു ഡൻ. ശോമക്കാൽമുതലിയമ്മ=	
ചന്ദ്രമുഡന്റെറമ്മു- പാച്ചുതി	46
ശ്ര	
ശ്രണ്ഡലിഭൃതം=മുണ്ടലിയായിട്ടുള്ള	
ടേണിപ്പ	22
സ്ത	
.....സ്ത കടം=താഴിയക്കടം എന്ന തിന്റെ മുതക്കം	124
സ്യ	
സ്യന്മാർ=സംസർത്തുസംപൂർത്തി	8
'സ്യന്മാരത്തിനകെ സാമ്രാജ്യം'— (നല്ല ചരിതം, ആട്ടക്കഥ)	
സ്യ	
സ്യം=സ്യകൃഷ്ണം എന്നതിന്റെ തത്ത്വ	
വസ്ത്രപം	32
സ്യം=പരിപ്പ്	196
ഷ	
ഷത്തു=വിശപ്പ്	192
ജ	
ജ്ഞാനചക്ഷുഷം=ജ്ഞാനദൃഷ്ടി	
കൊണ്	142

ശ്രദ്ധിപത്രം—Part II.

ഭാഗം,	വരി,	അർത്ഥം,	സുബദ്ധം.
2	21	ഏഴന്നള	ഏഴന്നള
6	17	പിതവ	പിതവ
15	7	ഭദ്ര ഭദ്രകളി	ഭദ്രകളി
15	കുറിപ്പ്	പോഷവിളിക്കുന്നു	അലയുന്നു
15	ടി	ആദികാരണ	ആദികാരണം
15	ടി	ഐ.....ജീവൻ	ഐ.....ജീവൻ
28	27	കർത്താവിനി	കർത്താവിനി
29	15	ടി	ടി
31	12	ഉദതി	ഉദതി?
33	12	നാന്ന	നാന്ന
34	1	വാസ്തവ...	വാസ്തവ...
43	കുറിപ്പ്	ദുഷിതൻ	ദേവകൻ
46	ടി	'ചന്ദ്രക്കല'യിലെ കല	ചന്ദ്രക്കല
47	കുറിപ്പ് 13	മടഞ്ഞു	ഒത്തുനിഞ്ഞു
47	ടി 24	വേർ...തുക	താനം
54	ടി	ദേവദ്രാഗ്ധരനി	ദേവദ്രാഗ്ധരനി, (ഭാ. 144)
54	കുറിപ്പ് 1	മുററിലും	മുററും
61	ടി	ടി	ടി (ഭാ. 166)
69	ടി 2	കർമ്മകണ്ഠം	കർമ്മകണ്ഠം—ഭീഷ്മായാൽ ചെല്ലയോടും യോജിക്കുന്നില്ല.
74	ടി	(ഭിശ്വ.....ക്കം)	മനോഹരമായ—നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതു്
75	3	പോകിലാം	പോകിലാം
80	കുറിപ്പ്	ആവർത്തി	ആവർത്തി
92	26	തന്മയരത്ന	തന്മയരത്ന
107	4	തിരുമാണിമങ്ക	തിരുമാണിമങ്ക
123	കുറിപ്പ് 2	'സ'കാരത്തിന്റെ	രേഖത്തിന്റെ
124	17	ഇതരേഴുധാരണഗുണിനും	ഇതരേഴുധാരണഗുണിനും
126	1	വലംചെയ്യൂ...അഭി...	വലംചെയ്യൂ, അസ്തമിക്ക ന്നോരു അസ്തമനപദ്യം വലംചെയ്യൂ.
127	4	വ്യംഗം, പാട്ട്	വ്യംഗം, നയ്ക്കുണിപ്പാട്ട്
128	1	തൃപ്ത	തൃപ്ത

